

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΤΟΥΡΗ

ΑΝΤΙΝΑΥΑΡΧΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ

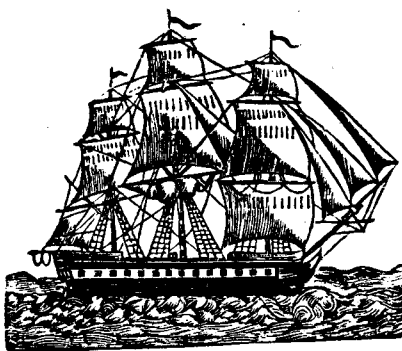
ΤΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΤΟΥ

1821

ΕΚ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΤΥΠΩΝ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΩΝ ΑΥΤΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ

ΣΗΥΡ. ΚΟΥΣΟΥΛΙΝΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΚΟΥΣΟΥΛΙΝΟΥ ΚΑΙ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΟΥ

ΠΑΡΑ ΤΩ ΝΑΥΙ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ

1890

1890

DF
809
S9
1890

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

51444

Π

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἡ αἵγλη καὶ τὸ κλέος δι' ὧν περιεβλήθη ὁ ἱερός ἀγὼν τοῦ 1821 ἐκ τῶν ἐνδόξων ναυτικῶν κατορθωμάτων τῶν ἥρωϊδων ναυτικῶν νήσων θέλει ἐμπνέει πάντοτε εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν τὸ σέβας καὶ τὴν λατρείαν πρὸς ἐκείνους τοὺς ἄνδρας, οἵτινες διὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἄκρας πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπης ἀνύψωσαν τὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα εἰς τὸ ὕπατον τῆς δόξης αὐτοῦ σημεῖον.

Ἡ ἱστορία τῶν ναυτικῶν ἀγώνων ὥς ἐτελέσθησαν οὗτοι καὶ διεξήχθησαν ὑπὸ τῶν ἐνδόξων ἐκείνων ἀνδρῶν, οὓς ἐθαύμασεν ὁ κόσμος καὶ οἵτινες ἀπὸ ἀπλῶν ἐμποροπλοιάρχων καὶ ναυτῶν ἀνεδείχθησαν ναύαρχοι καὶ ἀπὸ ἐργατῶν θαλάσσης γίγαντες καὶ ἀληθεῖς ἥρωες, μένει ἔτι ἀσαφὴς καὶ ἀτελής, πολλῶν ἐνδόξων ναυμαχιῶν ἐλλειπῶς ἢ ἐσφαλμένως περιγραφεισῶν ἐν ταῖς ἐκδοθείσαις ἱστορίαις, ἐν γένει δὲ καθυστερουσῶν ἐν ταῖς λεπτομερείαις καὶ τῇ ἀκριθείᾳ, καὶ τοι πολλὰ γεγονότα καὶ πράξεις παρασιωπωμένας ἢ ἀνακριβῶς ἱστορουμένας οἱ ναύαρχοι καὶ διοικηταὶ τῶν ναυτικῶν ἀγώνων ἐκτενῶς καὶ ἐμπεριστατωμένως ἐσημεῖουν ἐν τοῖς Ἡμερολογίοις αὐτῶν.

Οἱ ἄνδρες τοῦ Ἀγῶνος, οἱ γεραροὶ ἐκείνοι ἥρωες, οἵτινες διηύθυναν τοὺς κατὰ θάλασσαν ἀγῶνας, εἰ καὶ ἐσημεῖουν ἐν τοῖς Ἡμερολογίοις αὐτῶν τὰ γεγονότα καὶ ἐν ταῖς ἐλαχίσταις αὐτῶν λεπτομερείαις, μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πραγμάτων ἐν τῇ καθόλου λάμπει τοῦ ἀγῶνος ἐπαναπαυθέντες θεώρησαν ἄκαιρον νὰ παραδώσωσιν εἰς τὴν σύγχρονον ἱστορίαν τὰς ἐν γένει πράξεις καὶ τοὺς ἡμερησίους αὐτῶν ἐλέγχους.

Δυστυχῶς τὰ πλεῖστα τῶν σπουδαιοτέρων Ἡμερολογίων τῶν ἀρχηγῶν τῶν ναυτικῶν δυνάμεων τῶν τριῶν Νήσων κατέστρεψεν ὁ χρόνος ἢ ἀπώλεσθησαν, τὰ δὲ περισωθέντα καὶ δημοσιευ-

θέντα μέρος μόνον ἐκ τοῦ ὅλου ναυτικοῦ ἀγῶνος ἐξιστοροῦσι. Αἱ δὲ ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ ἐξιστορούμεναι ναυτικαὶ πράξεις ὑπὸ τοῦ ἀντιναύάρχου Γεωργίου Σαχτούρη—ἐπὶ ἐπισήμων ἐγγράφων τῆς Κοινότητος τῆς Ὑδρας στηριζόμεναι καὶ ἐπιβεβαιούμεναι κατὰ τὸν Ἀγῶνα—κατὰ μέγα μέρος θέλουσι συμπληρώσει τὰ ἐκ τοῦ ναυτικοῦ ἀγῶνος τοῦ 1821· διακρίνονται δὲ αἱ σημειώσεις αὗται τῶν πράξεων κατὰ τὸν Ἀγῶνα δια τὴν σαφήνειαν καὶ τὰς λεπτομερεῖς περιγραφὰς τῶν ἐκστρατειῶν καὶ ναυμαχιῶν, τὰς ὁποίας θαυμασίως καὶ μετ' ἄκρας διορατικότητος καὶ ἀμεροληψίας περιγράφει ὁ γεναρὸς ναυμάχος καίτοι αἱ γραμματικαὶ γνώσεις ὑστέρουν πολὺ ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν μεγαλοφυλίαν καὶ τὸν πατριωτισμὸν, μεθ' ὧν περιεβάλλοντο ὅλαι αἱ ἰδέαι καὶ αἱ πράξεις τῶν ἀνδρῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Οὕτω προσοχὴ μόνον ἐδόθη εἰς τὴν πιστὴν ἀποτύπωσιν τῶν πραγμάτων, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐν πολλαῖς κατὰ σειρὰν σελίσιν εἰς τὰ πρῶτα τυπογραφικὰ φύλλα ἡ ὀρθογραφία καὶ ἡ σύνταξις οὐδόλως ἐπεμελήθησαν καὶ μόλις μετὰ ἄρκετὰ φύλλα ὕστερον ταχτοποιοῦνται ὅπως δὴποτε, ταῦθ' ἄτινα καὶ ἔμειναν ὡς ἔχουσιν ὅπως ἡ ἀπεικόνισις γείνη ὅσον οἶόν τε πλήρης καὶ ἀκριβής.

Τοιοῦτοι οἱ ἄνδρες τῆς ἐνδόξου ἐκείνης ἐποχῆς τοῦ Ἀγῶνος, ὧν εἶθε νὰ ἀξιωθῇ ἡ παρούσα γενεά, ἐκ τῶν πατέρων αὐτῆς ἀρυσομένη γενναῖα αἰσθήματα, νὰ γείνη ἐφάμιλλος ὅπως συμπληρώσῃ τὸ ἔργον ἐκείνων πρὸς ἀποκατάστασιν τοῦ καθόλου ἐλληνισμοῦ, συνεχίζουσα τοὺς ἀγῶνας τῶν προγόνων ἡμῶν ὑπὲρ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς προόδου, ὑπὲρ ὧν μόνον τὸ ἐλληνικὸν κέκληται νὰ γείνη προδρομον ἐν τῇ Ἀνατολῇ.

Ὁ αἰδιδμος ἀντιναύάρχος Γεώργιος Σαχτούρης ἐγεννήθη ἐν Ὑδρᾷ κατὰ τὸ ἔτος 1783 καὶ παιδιόθεν, ὅπως τῆς ἐποχῆς ἐκείνης οἱ νεανίαι ἐν τῇ πατρίδι του, ἐπεδόθη εἰς τὸν πολύμοχθον καὶ ριψοκίνδυνον, πλὴν λίαν ἐπικερδῆ ναυτικὸν βίον, ὁπόθεν πλούσια τὰ κέρδη προσεπορίσαντο οἱ κάτοικοι τῆς Ὑδρας ἐκ τοῦ ναυτικοῦ τῶν ἐμπορίου καὶ ἃ κατὰ θεῖαν εὐδοχίαν ἐπεσώρευσαν ἐν τῇ νήσῳ αὐτῶν ὅπως ἐν δεδομένη ἡμέρᾳ τὰ προσφέρω-

σιν εἰς τὸν βωμὸν τῆς πατρίδος ὁμοῦ μετὰ τοῦ αἵματος των πρὸς ἀπελευθέρωσιν αὐτῆς ἐκ τῆς δουλείας.

Ἐπελθούσης τῆς ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ὁ Γεώργιος Σαχτούρης εὐρέθη ἤδη ἑτοιμος πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς πατρίδος, πλοίαρχος μὲν κατὰ τὰς ἀρχὰς ὧν τοῦ Βρικίου «ὁ Παλαιοσαχτούρης» (ἐπώνυμον ὅπερ ἔφερεν ὁ πάππος αὐτοῦ) κατόπιν δὲ καθ' ὅλον τὸν Ἀγῶνα τοῦ πολεμικοῦ βρικίου «Ἀθηνᾶ» χρησιμεύσαντος ὡς ἀντιναυαρχίδος ποτὲ μὲν τῆς Ἀἰῆς ποτὲ δὲ τῆς Βας Μοίρας ἢ Στόλου τῆς Ὑδρας, ἐνθα συνεγράφησαν καὶ τὰ δημοσιεύόμενα ἤδη Ἡμερολόγια αὐτοῦ. Ἀπεβίωσε δὲ ἐν Ὑδρᾷ τὴν 30 Ἰανουαρίου 1841 ἐν ἡλικίᾳ 58 ἐτῶν μετενεχθεὶς ἐκ Πόρου, ὅπου διετέλει τότε ἀρχηγὸς τοῦ ἐκεῖ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ Διευθυντηρίου τοῦ Ναυστάθμου, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου του καὶ ἐτάφη ἐν τῷ ἐνοριακῷ ναῷ τῆς Ὑπαπαντῆς ὅπου εὐρίσκεται ὁ τάφος αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἐγκεχα-
ραγμένον τὸ ἀκόλουθον ἐπιτύμβιον :

Ὁ ποντοπορῶν μὲ σέβας ἀτενίζει
Τὸν Καφηρέα προφέρων τ' ὄνομά του.
Ὁ Φοῖβος, ὅστις τὸν τάφον τουφωτίζει,
Αὐτὸς ἃς εἶπη τ' ἀνδραγαθήματά του.
Πενθεῖ ἡ Ὑδρα τὸ τέκνον της, πενθοῦσι
Συναγωνισταὶ καὶ ναῦται γηραλτοὶ.
Ἡ Ἑλλὰς μὲ δάκρυα ζητεῖ νὰ λούσῃ
Τὸν τάφον, ἐφ' οὗ ὁδύρεται καὶ κλαίει.
Μὴ τὸν θρηνῇτε, ἐκεῖνος εἰς τοῦ Πλάστου
Τοὺς κόλπους ἤδη ἀνῆλθε καὶ ὑψόθεν
Μᾶς προσμειδιᾷ καὶ πατρικὰς εὐχὰς του
Μᾶς δαψιλεύει ὁ Ἥρως οὐρανόθεν.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΒΕΡΓΑΝΤΙΝΟΥ Η ΑΘΗΝΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΥΠ'ΑΡΙΘ. 1 ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ ΤΟΥ ΑΝΤΙΝΑΥΑΡΧΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΤΟΥΡΗ

ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΚΑΣΣΟΥ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ 1824

Ἰουνίου 17, ἡμέρα Τρίτη. Σήμερον κατὰ τὴν δεκάτην ὥραν τῆς ἡμέρας ἐξήλθομεν ἐξ Ὑδρας δώδεκα Ἑλληνικά πλοῖα, τὰ μὲν δέκα πολεμικά καὶ τὰ δύο πυρπολικά, ἐκ τῶν δεκατριῶν διορισθέντων νὰ υπάγωσι πρὸς βοήθειαν τῆς Κάσσου, θέλουν ὁδηγοῦνται παρὰ τοῦ ἡμετέρου Καπετὰν Γεωργίου Σαχτούρη διορισθέντος Ἀντιναυάρχου εἰς ταύτην τὴν μοῖραν τῶν πλοίων, οἱ Καπετάνοι τῶν ὁποίων εἶναι οἱ ἀκόλουθοι.

1	Ὁ Ἀντιναύαρχος Γ. Σαχτούρης.....	Βεργαντίνον	
2	Ὁ Καπ. Ἰω. Ζάκκας	Νάβε	
3	Ὁ » Δημ. Κρισὲς	Βρίκι	
4	Ὁ » Λάζ. Παπα Μανόλη Φόνου.....	Βεργαντίνον	
5	Ὁ » Δημ. Χριστοφίλου.....	»	
6	Ὁ » Κωνστ. Γιαννάκη.....	Βρίκι	Πολεμικά
7	Ὁ » Παντελῆς τοῦ Πινότση	Βεργαντίνον	
8	Ὁ » Σταμ. Ἰω. Δοκοῦ.....	»	
9	Ὁ » Λάζ. Παναγιώτα	»	
10	Ὁ » Γεωρ. Νέγκα	Γολέτα	
11	Κπ. Δημήτριος Γεωργίου	Βεργαντίνον	Πυρπολικά
12	Κπ. Λεονάρδος Θεοδ.	»	
13	Ὁ Καπ. Θ. Γκιόνης ἢ Γαινεράλης Βεργ. εἶναι ὁ ἰγ' τῆς διορισθείσης μοῖρας, ὅστις μὴ ὄντας ἐτι εἰτοιμασμένος, ἐμελλεν αὐρίαν νὰ βαλθῇ εἰς τὰ πανιά. Ἐβραδιάσθημεν ἐξω τῆς Ὑδρας μὲ λεπτόν ἀνεμον λαβόντες τὰς Κάτωθι Ἐγγράφους ὁδηγίας.		

Ἀριθ. 1.

Ἀντίγραφον ἐκ τοῦ πρωτοτύπου.

Τὸ Κοινὸν τῆς Ὑδρας ἐν πλήρει συνελεύσει ἀπεφάσισεν ὅτι, τὰ εἰς τὴν παρούσαν Ἐκστρατείαν στελλόμενα, καὶ τὰ εἰς τὸ ἐξῆς σταλησόμενα πλοῖα κατὰ τῶν ἐχθρικῶν στόλων ἐὰν κάμωσι πρέζας, (λείας), ἀπὸ τὰς πρέζας ταύτας ν' ἀφαιρεθῶσι δέκα τοῖς ἑκατὸν διὰ τὴν Κάσσαν τοῦ Κοινοῦ, Τὸ δὲ ἐπίλοιπον νὰ μοιρασθῇ μεταξὺ τῶν καπετάνων καὶ συνηγορευτῶν ὅλου τοῦ Στόλου.

Εἶναι αὐστηρῶς ἀπαγορευμένον εἰς ὅλα τὰ καράβια μας νὰ ἐνοχλή-
σουν ἢ ἐμποδίσουν κατὰ παραμικρὸν οὐδέτερα καράβια ἐὰν δὲν εἶναι
συννοημένα μὲ ἐχθρικά, ἢ δὲν ἐπιφέρωσι στρατεύματα ἢ ἐφόδια τοῦ
ἐχθροῦ.

Εἰς ἔνδειξιν σφραγίζεται τὸ παρὸν μὲ τὴν Κοινὴν ὑμῶν Σφραγίδα
καὶ ὑποσημειούμεθα.

Ἕδρα 17 Ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.)

Οἱ Πρόκριτοι τῆς νήσου Ἕδρας.

Ἀντίγραφον ἐκ τοῦ πρωτοτύπου.

Ἀριθ. 2.

Τὸ Κοινὸν τῆς Ἕδρας ἐν πλήρει Συνελεύσει ἀπεφάσισεν, ὅτι οἱ συν-
τροφοναῦται ὅποιοιδήποτε τῶν μπουρλότων μας ἐπιτύχη νὰ καύσῃ
κανὲν ἐχθρικὸν καράβι θέλουν λάβῃ ἕκαστος σύντροφος, τὰ ἐφεξῆς βρα-
δεῖα, κατὰ τὸ εἶδος τοῦ πυρπολυθέντος πλοίου.

Γρόσια 300, λέγω γρόσια τριακόσια, ἐὰν καύσουν Ντελίνη ἢ Φρε-
γάτα. Γρόσια 200, λέγω γρόσια διακόσια, ἐὰν καύσουν Κορβέτον ἢ
ἄλλο τρικάρτον. Γρόσια 100, λέγω γρόσια ἑκατὸν ἐὰν καύσουν Βρίκιον.

Εἰς ἔνδειξιν δὲ τίθετε ἡ Σφραγὶς τοῦ Ἡμετέρου Κοινοῦ καὶ ὑποφαι-
νόμεθα.

Ἕδρα 17 Ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.)

Οἱ Πρόκριτοι τῆς νήσου Ἕδρας.

Ἰουνίου 18 Τετράδη. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα, γαλήνη, τὸ πρῶ-
τον μελέμι, ὅλα τὰ πλοῖα ἀκολουθοῦν τακτικῶς, ἐδώσαμεν ἰδιαίτερα ση-
μεῖα εἰς τὸν καθένα.

Ὡραι ἡμέρας. Α'. Ἐπισκέφθημεν ἕν αὐστριακὸν πλοῖον Γολέτα, προ-
ήρχετο ἀπὸ Τριέστη διὰ Σμύρνην μὲ διαφόρους πραγματείας, νεώτερον
δὲν μᾶς εἶπεν, εἰμὴ ὅτι ἐπισκέφθη καὶ ἀπὸ τὰ Σπετζιότικα ἔξω Πα-
ραπόλας, ὁ καιρὸς μπάτης, ἐφάνησαν 14: σπετσότικα, εὐρισκόμεθα με-
ταξὺ Σέρφου καὶ Μήλου. Εἰς τὰς 12 ὥρ. ὁ ἴδιος ἄνεμος ἐβραδιάσθη-
μεν μεταξὺ Κιμῶλου καὶ Σίφνου.

Ὡραι νυκτός: 1' Ἐξημερόθημεν ἀντικρὺ τῆς Πολυκανδρου, τὰ πλοῖα
μας ἔμειναν ὀπίσω, ἐκάμαμεν σενιάλο τῶν ἐμπροσθινῶν νὰ ὀλιγοστεύ-
σωσιν πανιὰ διὰ νὰ πλησιάσωσιν ὅλα.

Ἰουνίου 19 Πέμπτη. Πρὸς τὸ μεσημέρι ἐφθάσαμεν ἔξω τῆς
Σαντορίνης, ἐστάθημεν ἀλὰ κάπα, ὁ Κπ: Γεώργης εὐγῆκε μὲ τὴν
σκαμπαβίαν διὰ νὰ μάθῃ τι περὶ τῆς Κάσσου, ἐπῆγεν εἰς τὸ χωρίον
Ἀκροτήρι, ἀλλὰ δὲν ἤξευρον τί νὰ τοῦ εἰποῦν, μετ' ὀλίγον βλέπομεν εἰς
ἕνα ἀκροτήριον τῆς Νήσου, τινὰς νὰ μᾶς κάμνουν σημεῖον διὰ νὰ ὑπά-
γωμεν ἔξω, ἐπῆγεν αὖθις ὁ Κπ: Γεώργης μὲ τὸν Κπ: Ζάκκα καὶ εὐρή-
κεν τὸν Κυρ Μάνθον Γ'. γραμματέαν Σαντορίνης καὶ τοποτηριτὴν τοῦ
Ἐπαρχίου. Τοῖς εἶπεν ὅτι ἀπὸ Κάσσου δὲν ἔχουν εἰδῆσιν καμμίαν κατ'

εὐθεῖαν πλὴν ὅτι ἀπὸ τὴν Ἀστροπελῖαν ἤλθεν ἓνα καΐκι, καὶ τοῖς εἰ-
πεν ὅτι οἱ κάσσιοι ὅλοι ἐπροσκύνησαν καὶ ὅτι σχεδὸν εἶναι διόλου πε-
ριττὸν νὰ υπάγωμεν ἐκεῖ. Ἡ εἰδησις εἶναι 15 ἕως 16 ἡμερῶν. Ἡμεῖς
μ' ὅλον τοῦτο σκοπεύομεν νὰ υπάγωμεν ἐκεῖ, ἀφ' οὗ ἀγροικηθῶμεν καὶ
μὲ τοὺς Σπετζιώτας, ὁ καιρὸς ὁστρια γαρμπῆ, τραβοῦμεν τὴν μπορντά-
δα (ὠρισμένην διεύθυνσιν) εἰς τὰ ὀπισθεν Σαντορίνης. Μὰς ἤλθον δύο
καράβια, ὁ Κπ: Χριστόφιλος καὶ Κπ: Λεονάρδος Θεοδοσίου. Δὲν ἤξεύ-
ρομεν ποῦ ἐπῆγαν τὰ σπετζότικα δὲν φαίνονται. Ἴσως νὰ τὰ ἐπίασε
πουθενὰ κἀνένα καραντί.

Ἰουνίου 20 Παρασκευῇ. Τὴν νύκτα γαλήνη, διὰ τοῦτο ἐ-
ξημερόθημεν αὐθις ἔξω τῆς Σαντορίνης κατὰ μεσημβρίαν, περὶ τὰς
δύο ὥρας τῆς ἡμέρας εἶδομεν 11. σπετζότικα τὰ ὅποια ἐπῆγαν καὶ
ἀραξάν ὀπισθεν τοῦ κάβου Σαντορίνης περ' ὁστρια· πρὸς τὸ μεσημέρι
ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν πρὸς ἀντάμωσιν τοῦ τῶν Σπετσῶν Ναυ-
άρχου Κυρίου Μπουκουβάλα διὰ νὰ τὸν παραινέσῃ νὰ συκωθῇ μίαν
ὥραν ἀρχήτερα καὶ νὰ ξεκινήσωσιν ὅλοι ὁμοῦ διὰ τὴν Κάσσον, νὰ ἰδοῦν
ὀφθαλμοφανῶς τί ἀκολουθεῖ. Ἐμειναν εἰς τοῦτο σύμφωνοι διὰ νὰ
βηλοῦν καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ πανιὰ ἅμα ὅπου φθάσουν καὶ τὰ ἄλλα τρία,
ὅπου ἦτον εἰς τὰ ὀπισθεν μέρη ἀραγμένα, ὁμοῦ καὶ τὰ μπουρλότα των
τρία τὰ ὅποια περιμένοντο προσέτι ἀπὸ Σπέτζας. Περὶ τὰ 11 τῆς ἡμ:
ἐβάλλθησαν καὶ τὰ 7 εἰς τὰ πανιὰ ἡμεῖς περιερχόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέ-
ρος ἕως νὰ εὐγούν ὅλα. Εἰς τὴν Αἴαν ὥραν τῆς νυκτὸς βλέπομεν ὅτι ὅλα
ἦτον ἔτοιμα. ἐκάμαμεν σενιάλο τῶν ἰδικῶν μας μὲ 4 φανάρια νὰ ἀκο-
λουθήσωσιν τὸν δρόμον μας ξεκινῶμεν διὰ τὴν Κάσσον.

Ἰουνίου 21 Σάββατον 1824. Ἐξημερόθημεν ἀντικρὺ εἰς
τὰ ἐρημονησάκια ὅπου κεῖνται ἀραδικῶς εἰς τὸ γράδο (ἐννοεῖ Βόρειον
Πλάτος 36⁰ μοιρῶν) 36, ὁ Καπ: Χριστόφιλος καὶ ὁ Καπ: Λεονάρδος τοῦ
μπουρλότου δὲν ἐφάνησαν· ὁ καιρὸς πονέντες μέτριος· ἀκολουθοῦμεν τὸν
δρόμον μας 10 Ὑδραϊκά, καὶ 12 σπετζότικα τὰ ἄλλα δύο ἔμειναν ὀπί-
σω, εἰς τὰς 10½ τὸ πρῶν εἶδομεν μακρόθεν ἓνα πλοῖον κατὰ τὸ μέρος
τῆς Κρήτης. Ὁ Καπ: Ζάγκας ἐδιορίσθη νὰ υπάγῃ νὰ τὸ ἐπισκευθῇ.
Ὑστερον ἀπὸ ἀρκετὴν ὥραν τὸ ἐφθασεν. Αὐτὸ εἰρχετο ἀπὸ Ἀλεξάν-
δρειαν διὰ 18 ἡμ: εἶπεν ὅτι ὁ πκσσᾶς ἔχει ἔτοιμα 80 περίπου καρά-
βια, θέλει βαρκάρη εἰς αὐτὰ 10 χιλιάδας στράτευμα, καὶ 1,500 Καθ-
βαλαραίους. Τὸ πλοῖον ἦτον Ἱμπεριάλικον μὲ κριθάρι φορτωμένον τὰ
χαρτιά του διὰ τὴν Ζάκυνθον. Ἐπρόσθεσεν ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Πασσᾶ δὲν
ἦτο κατεδασμένος, καὶ ὅτι αὐτὴ ἡ ἐκστρατεία ἐνόμιζεν ὅτι θέλει ἀνα-
βληθῇ ἔτι διὰ 40 ἡμέρας. Ἐρωτῶντας τον διὰ τὴν Κάσσον μὰς εἶ-
πεν ὅτι ἀπέρασεν πολλὰ ἀνοικτὰ καὶ δὲν ἤξεύρει τίποτα. Ὁ καιρὸς
ἀκολουθεῖ ὁ ἴδιος.

Περὶ τὰς 10: ἡ ὥρα τὸ δῆλυ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Κάσσον. Παρατη-
ροῦμεν κατὰ πρῶτον εἰς τὸ νησάκι ὅπου κεῖται ἐμπρὸς τοῦ λιμένος τὰ
ὀλίγα σπητῆα κατακρημνισμένα· εἰς δὲ τὴν κυρίως Κάσσον τινὰ μέρη

κατακαμμένα καὶ τινὰ ἀβλαβῆ, ἀνθρώπους δὲ πολλὰ ὀλίγους. Ὁ Ἀντιναύαρχος εὐγῆκεν μὲ τὴν Σκαμπαβίαν εἰς ἕνα μέρος ὅπου ἦτον τινὰ μαγαζιά καὶ ὅπου ἐφαίνοντο τινὲς ἄνθρωποι. Οὗτοι μόλις εἶδον ταῖς διαφοραῖς σκαμπαβίαις τῶν πλοίων μας νὰ πλησιάσουν εἰς αὐτούς, ἐρρίφθησαν εἰς τὰ δάκρυα μὲ γοῦσμούς, φωνὰς καὶ θρῆνον ἀπαρηγόρητον, ἐρωτώντες τοὺς διὰ τὴν δυστυχίαν των μᾶς εἶπον.

Τὴν ἡμέραν τῆς ἁγίας τριάδος εἶχον φθάσῃ τὰ Αἰγυπτιακὰ πλοῖα μὲ 34 χιλ. στρατοῦ, ἀρχισαν νὰ κκονοβολοῖζον τὰ δύο παραθαλάσσια χωρία, καὶ κατ' αὐτὴν καὶ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἔρριψαν ὑπὲρ τὰς 4 χιλιάδας κανονιαῖς. Ὁ Οὐσεῖμ μπέης ὅστις διεύθυνε τὴν ἐκστρατείαν διώρισεν 18 καίκια μὲ στράτευμα νὰ ὑπάγουν διὰ νυκτὸς ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος καὶ προσποιούμενοι ὅτι ζητοῦν νὰ εὐγοῦν ἔξω, νὰ ῥίπτουν τουφεκιαῖς τρόπον τινὰ ὅτι πολεμοῦν ἐκεῖ. Τοῦτο βέβαια διὰ νὰ κραζῇ ἐκεῖσε τὴν προσοχὴν τῶν Κασσίων, ὡς ἠκολούθησε. Συγχρόνως 24 βάρκαις μεγάλαις ἀπὸ Ἀρβανίτας (λέγουν οἱ περισσότεροι νὰ ἦτον χριστιανοὶ) ὀδηγούμενοι ἀπὸ ἕνα κάποιον ὑπανδρευμένον εἰς Ῥόδον, ἐξεβαρκαρίσθησαν εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ χωρίου Ἀγίας Μαρίνης, καὶ ἐπομένως ἄλλοι κατόπιν, εἰς τρόπον ὥστε τὸ πρῶν εὐρέθησαν ἔξω σχεδὸν ὅλοι. Τότε ὁ Μπέης τοῖς ἐπρότεινε νὰ προσκυνήσουν, καὶ αὐτοὶ τοῦ ἐζήτησαν διορίαν. Οἱ περισσότεροι τῶν κατοίκων βλέποντας ἐπὶ θύρας τοὺς ἐχθρούς, ἐκυριεύθησαν ἀπὸ ἕνα πανικὸν φόβον, καὶ ἦτον εἰς γνῶμην νὰ προσκυνήσωσιν χωρὶς νὰ ζητοῦν πλέον νὰ διαφεντευθοῦν. Ὁ Μπέης τοὺς βιάζει διὰ τὴν ἀπόκρισιν.

Ὅθεν καὶ πρῶτοι οἱ κάτοικοι τῆς Ἀγίας Μαρίνης ἐπροσκύνησαν, καὶ ἀκολούθως ἐκεῖνοι τοῦ χωρίου Ἀρβανίτικο, ἀπατημένοι οἱ ἀθλοὶ ἀπὸ τὰς ἀπατηλὰς ὑποσχέσεις τοῦ ἀπίστου Αἰγυπτίου, ὅτι θέλει εἰ καὶ φυλαγμένη καὶ ἡ ζωὴ των καὶ τὰ ὑπάρχοντά των. Τινὲς τῶν πρακρίτων ἐβαρκαρίσθησαν διὰ τὴν Ἀστροπελιὰν Μόνον ὁ πατριώτης Κπ: Μάρκος.... ἐπρόκρινε νὰ ἀποθάνῃ ὑπὲρ τῆς Πατρίδος του μὲ τὰ ἄρματα εἰς τὰς χεῖρας καὶ ἔχοντας μαζί του τινὰς τῶν κατοίκων τοῦ κατὰ ἀνάτολὰς κειμένου χωρίου καλουμένου.... ἐπολέμησε τέσσαρας ὥρας ἐναντίον δύο χιλιάδων καὶ ἐθανάτωσεν ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα τούρκους, ἐν τούτοις οἱ τούρκοι ὀρμήσαντες κατ' αὐτοῦ τὸν ἐπίασαν ζωντανὸν καὶ δεμμένας τὰς χεῖρας τὸν ἔφερνον εἰς τὸν Μπέην, τότε αἰσθανόμενος ὅτι δὲν ἦτο καλὰ δεμμένος ἀρπάζει τὸ μαχαῖρι ἐνὸς ἐξ ἐκείνων ὅπου τὸν ἔφερνον καὶ ῥίπτει κατὰ γῆς τρεῖς τούρκους, ἀλλ' ὀρμήσαντες κατ' αὐτοῦ ἄλλοι πολλοὶ τὸν ἐθανάτωσαν μελῆδόν. Τοιοῦτον τέλος ἔδωκεν ὁ γενναῖος κπ: Μάρκος ἐν ᾧ ὅλοι οἱ λοιποὶ συμπατριῶται του, οἵτινες ἤδη τέσσαρα χρόνια ἔκαμαν τόσας ἀνδραγαθίας, ἐφάνησαν ἤδη τόσον ἀνάνδρως καὶ δειλοί, ὥστε νὰ προσκυνήσωσιν εἰς τοὺς τυράννους των καὶ νὰ τοῖς παραδώσωσιν τὰ ἄρματα ὅπου μὲ τούτους ἰδρῶτας καὶ πόνους ἀπέκτησαν χωρὶς καὶ νὰ τὰ ἀδιάδουν.

Οἱ πρῶτοι ὅπου ἐξεβαρκαρίσθησαν λέγουν νὰ ἦτον Ἀλβανίται χρι-

στιανοί, οἵτινες ἐμπόδισαν ὀλίγον τὴν ὁρμὴν τῶν Τούρκων εἰς τὸ νὰ σφάτουν τοὺς προσκυνησμένους· δὲν ἠμπόρεσαν ὅμως νὰ τοὺς ἐμποδίσουν καὶ ἀπὸ τὸ νὰ συλλαμβάνωσιν τὰς παρθένους τὰς εὐειδῆς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιὰ, ἐξ ὧν λέγουν νὰ ἔστειλαν ὑπὲρ τὰς 2 χιλ. εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ εἰς τὴν Κρήτην.

Ὁ Πανοῦργος Οὐσεϊμπης ὁ καὶ δραστηριότατος συγχρόνως, ἀφ' οὗ ἐθανάτωσεν εἴψησε καὶ ἐκρέμασε τινὰς τῶν προτίστων συνέλαβε τὰς γυναῖκας τῶν καὶ τὰ παιδιὰ τῶν καὶ τοὺς ἔστειλεν ὁμοῦ μετ' ἄλλους πρὸυχοντας τῆς νήσου εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὕστερον δὲ ἀπὸ 24 ὥρας διώρισεν νὰ μὴν ἡμπορῇ τινὰς τῶν στρατιωτῶν του νὰ πέρνη σκλάβους μήτε νὰ λεηλατῇ, μετ' κεφαλικὴν ποινὴν. Ταύτην του τὴν διαταγὴν παραβαίνοντες τινὲς τῶν στρατιωτῶν του τοὺς ἐπαίδευσεν αὐστηρότατα μάλιστα καὶ ἐκρέμασε τρεῖς ἀράπιδαις μετ' οὗ νὰ παρέβησαν τὴν προσταγὴν του. Ἐπροσκάλεσε τοὺς Καπετανέους νὰ ὑπάγουν μετ' αὐτὸν τοὺς ὡς ναύτας μετ' πληρωμὴν 50 γρσ. καὶ τὸν ἠκολούθησαν πολλοί. Ἀφήσας δὲ εἰς τὴν νήσον ἓνα Ἀγὰ διὰ Διοικητὴν ἀνεχώρησεν μετὰ τρεῖς τέσσαρας ἡμέρας διὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν μετ' ὅλην του τὴν Σκάδρα συνισταμένην ἀπὸ 4 φεργάταις 6 κουρβέταις καὶ 10 μπρίκια πολεμικὰ, πέρνοντας μαζύ του καὶ 26 κομμάτια τῶν Κασσιῶν Βεργαντίνα πολεμικὰ Γολέτας καὶ ἄλλα διὰ σημεῖον τῆς Νίκης του. Ὁ Ἀγὰς τὸν ὁποῖον ἄφησεν ἅμα εἶδε μακρόθεν τὰ πλοῖα μας ἐδοκίμασεν εἰς μίαν Γαλιότα καὶ ἀπέρασεν εἰς Κάρπαθον. Οὗτος ἐπαράσταται καθημερινῶς εἰς τοὺς διαμένοντας ταλαιπόρους κατοίκους τὴν ἀταξίαν τῆς διοικήσεώς μας τὴν ἀμνηχανίαν μας, τὴν ἀσυμφωνίαν μας, καὶ ὅτι ἐφέτως ἀφευκτα θέλει μᾶς καθυπαβάλλουν (καθυποτάξουν). Τοῖς ὑπόσχετο νὰ ξεσκαδῶσιν ὅλους τοὺς συγγενεῖς των, προσθέτοντάς τους πῶς ὁποῖος θέλει νὰ κατοικήσῃ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, Ὁ μεχμέτ Ἀλῆς θέλει τοὺς δώσῃ γῆν καὶ ὀσπῆτια νὰ κατοικήσουν καὶ ἄλλα μύρια τοῖς ὑπόσχετο διὰ νὰ τοὺς καθυποτάξῃ.

Ὁ Ἀντιναύαρχος καὶ λοιποὶ καπ: ταῦτα ἀκούσαντες ἀπὸ τοὺς Κασσιῶν, τοὺς ἀναίρεσαν τὰς κατὰ τῆς Διοικήσεως συκοφαντίας τοῦ νέου Ἀγὰ των, τοὺς ἐπαράστησαν ὅτι ἡ διοίκησις ἤδη ἐμβόηκεν εἰς τὸ Ναύπλιον, ἀφ' οὗ καθυπέταξε τοὺς Ἀντάρτας της, ὅτι τὰ πάντα ἤδη ἄρχισαν νὰ ἐμβαίνουν εἰς τὰξιν, καὶ ὅτι ἡ Διοίκησις τοὺς ἔστειλεν ἐξ ἐπίτηδες διὰ βοήθειάν των, τοῖς ἐπρόσθεσαν ὅτι ἂν θέλουν νὰ μεταπεράσουν εἰς τὸν Μωρέα ἢ ἄλλου εἶναι ἔτοιμα δι' αὐτοὺς τὰ πλοῖα ὅλα, καὶ εἰς τοῦτο τοῖς ὑπεσχέθησαν νὰ τοῖς δώσουν ἀπόκρισιν τὴν αὔριον. Οὕτως ἀνεχώρησαν οἱ καπ: καὶ ὁ Ἀντιναύαρχος ἔκαμε σεμιάλο τῶν πλοίων ὅλων νὰ ἀράξωσι εἰς τὸν λιμένα, εἶναι δὲ ὅλα ὁμοῦ 23 πλοῖα.

Τουνοῦ 22 Κυριακή. Σήμερον τὸ πρωὶ εἰς τὸ Ἀντιναυαρχικὸν πλοῖον ἀπεφάσισαν νὰ ὑπάγωσιν ὅλοι ἔξω, καὶ νὰ ζητήσουν τὴν ἀπόφασιν τῶν Κασσιῶν, καὶ ἂν δὲν θέλουν νὰ ἐμβαρκαρισθῶν νὰ ἀναχωρήσουν ἀμέσως τὰ πλοῖα. Ἐπῆγαν τοῖς ὁμίλησαν, πλὴν ὅλοι ἐκλιναν

νὰ μείνουν φοβούμενοι ὡς λέγουν μὴν ὑποφέρουν εἰς τὴν ξένην γῆν τὰ ὅσα ὑπέφεραν οἱ Χίοι, Ἀῦθαλιῶται καὶ Κρήται. Ἐπροσκαλέσαμεν νὰ ἐμβαρκαρισθοῦν καὶ οἱ ναῦται, πλὴν καὶ οὗτοι προφασιζόμενοι τοὺς συγγενεῖς ὅπου εἶχον σκλαβωμένους, δὲν ἤθελησαν νὰ ἐλθοῦν. Ἐκάμαμεν σενιάλο διὰ τοῦτο νὰ θαλθοῦν ὅλα τὰ πλοῖα εἰς τὰ πανιά. Ἐν τῷ μεταξύ ἐφθασαν καὶ ἄλλα 4 καράβια Σπετσότικα, τὰ δύο μπουρλότα καὶ τὰ δύο πολεμικά, καὶ ἐγίναμεν ὅλα ὁμοῦ καράβια 27, ἐκάμαμεν πανιά καὶ ἐβραδιάστημεν ἐξω τῆς Καρπάθου μὲ μαεστράλε φόρτε (δυνατόν) διὰ τοῦτο τὰ πλοῖα ἦτον διεσπαρμένα, ἐπήραμεν τὴν βύλτα κατὰ τὴν Κρήτην.

Ἰουνίου 23 Δευτέρα. Ἐξημερώθημεν μεταξύ Καρπάθου καὶ Χάλκης, ὁ καιρὸς ἀκολουθεῖ δυνατὸς τραβοῦμεν τὴν βόλτα κατὰ τὴν Πισκοπὴν ἐπροχωρήσαμεν ἕως τὴν Νίσερο. Τὰ πλοῖα διεσπάρθησαν τὰ Σπετσότικα δὲν φαίνονται διόλου. Ἐκ τῶν ἰδικῶν μας μόνον 8 ἔχουμεν ἀλα-βίστα (ὑπ' ὀψιν). Ἐβραδιάστημεν μεταξύ Νίσουρα καὶ Κῶς. Ὁ καιρὸς ὁ ἴδιος δυνατός.

Ἰουνίου 24 Τρίτη. Ἐξημερώθημεν ἐμπροσθεν τῆς νήσου Ἀστροπελιάς. Ἐκ τῶν ἰδικῶν μας πλοίων Ὑδραϊκῶν φαίνονται μόνον 7. Ἐκ τῶν Σπετσότικων μόνον ἓν. μετ' ὀλίγον ἐπισκέφθημεν ἓν πλοῖον Σαντοριναϊκόν τοῦ κπ: Ἀναγνώστη μὲ σημαίαν ῥωσικὴν, μᾶς εἶπεν ὅτι εἶχεν φύγῃ ἀπὸ Σαντορίνην χθὲς τὸ ἐσπέρας καὶ ὅτι εἶχεν ὑπάγῃ ἐκεῖ ἄνθρωπος ἀπὸ Σύρας ὅστις τοῖς εἶπεν ὅτι ὁ ἐχθρικός στόλος τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπῆγεν εἰς τὰ Ψαρρὰ καὶ τὰ ἐξουσίασε διὰ προδοσίας. Αὕτη ἡ θλιβερά εἰδησις μᾶς ἔκαμεν νὰ ποδίσωμεν καὶ νὰ τραβίζωμεν διὰ Σαντορίνην νὰ πληροφορηθῶμεν τὴν ἀλήθειαν. Ἐκοινοποιήσαμεν τὴν εἰδησιν εἰς τὰ πλοῖα μας καὶ εἰς τὸν ὑποναύαρχον τῶν Σπετσῶν, καὶ ἐρρίψαμεν δύο κανόνια νὰ σηκωθοῦν τὰ δύο πλοῖα ὅπου ἐστέκοντο εἰς τὴν Ἀστροπελιάν.

Περὶ τὰς 7 ἡ ὥρα ἐγνωρίσαμεν τὸ πλοῖον τοῦ κπ: Γκιόνη ὅπου εὐγενεὶς ἀπὸ τὴν Ἀστροπελιάν ὁμοῦ μὲ τὸν κπ: Χριστόφιλον. Οὗτος εἶχε τρακάρη μὲ τὸ μπουρλότο τοῦ κπ: Λεονάρδου καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Ἰδραν νὰ διορθωθῇ. Ὁ Γκιόνης μᾶς εἶπεν ὅτι ἀνεχώρησεν ἀπὸ Ἰδραν τὸ παρελθὸν Σάββατον, ὅτι τὴν Δευτέραν ἦτον νὰ ἀναχωρήσῃ καὶ ὁ Μιαούλης μὲ τὴν δευτέραν μοῖραν τῶν πλοίων μας. Περὶ Ψαρρῶν δὲν ἤξευρεν ἄλλο πάρεξ ὅτι ὁ κπ: πασσᾶς ἦτον εἰς Μιτηλλήνην καὶ εἶχε στείλῃ ἐκεῖσε εἰς Ψαρρὰ τὸν δεσπότην τῆς Μιτηλλήνης προσκαλῶντας τοὺς νὰ προσκυνήσουν, τὸν ὁποῖον καὶ ἐκράτησαν οἱ Ψαρριανοί. Ὅτι ὁ Ὁθωμανικὸς στόλος περιεῖρχετο εἰς τὸ Σίγρι. Μᾶς ἔφερεν καὶ γράμμα ἀπὸ τὴν τοπικὴν διοίκησιν τῆς Ἰδρας. Ὁ καιρὸς ὁ ἴδιος. Περιφερόμεθα εἰς τὸ αὐτὸ μέρος.

Ἀριθ. 3

Πρὸς τοὺς Γενναϊοτάτους Ὑποναύαρχον, καὶ Καπετάνους τῶν Ὑδραιῶν πλοίων καὶ ἀνδρείους αὐτῶν συντροφοναύτας.

Ἐνθ' περιμένωμεν νὰ λάβωμεν καμμίαν ἐπιστολήν σας καὶ νὰ πληροφρηθῶμεν τὴν κατὰστασιν τῆς Κάσσου, τὰ ἐκείσε πραχθέντα σας, καὶ τί ἐμάθετε περὶ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στόλου, σπεύδομεν μὲ τὸν ἐπιφέροντα τὴν παροῦσαν Καπετὰν Θεόδωρον Γκιώνη, νὰ σᾶς εἰδοποιήσωμεν ὅτι τὰ ἐπίλοιπα καράβια μας μὲ τὸν Γενναϊότατον Ναύαρχόν μας, ἐκπλεύουσιν ἐξ ἁπαντος τὴν ἐρχομένην δευτέραν, διὰ νὰ ἔλθουν πρὸς ἀντάμωσίν σας.

Περὶ τοῦ Στόλου τῆς Κωνσταντινουπόλεως καμμίαν εἰδῆσιν δὲν ἔχομεν εἰμὴ ὅτι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν περιεφέρετο κατὰ τὸ Σίγχιρι τῆς Μυτηλλίνης.

Ἐρρωσθε.

Ὑδρα τῇ 20 Ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.)

Οἱ Πρόκριτοι τῆς νήσου Ὑδρας.

Ἰουνίου 23 Τετράδη. Ἐξημερόθημεν ἔμπροσθεν τῆς Σαντορίνης εἰς τὰ ὀπισθεν τῆς νήσου πὲρ Ὀστρια εἰς τὰς 11 ὥρας τὸ πρωί. Ὁ Ἀντιναύαρχος εὐγῆκεν μὲ τὴν Πάσσαρην εἰς τὸ παραθαλάσσιον, καὶ καθὼς τοῦ εἶπον, φαίνεται ὅτι τὰ Ψαρρὰ ἀντέχουν ἀκόμη, ἄφησεν διαταγὴν ἂν φανῶσιν ἰδικά μας πλοῖα ἢ κανένα μενζίλι (ἀγγελιοφόρον) ἀπὸ Ὑδραν νὰ τοῖς εἰποῦν ὅτι ἡμεῖς τραβοῦμεν διὰ τὰ Ψαρρὰ, ἐκάμαμεν σενιάλο νὰ ἀκολουθήσουν τὸν δρόμον τοῦ Ναυάρχου. Ὁ ἀνεμὸς δυνατὸς μελτέμι.

Περὶ τὰς 11 ἐλάβαμεν δύο γράμματα ἀπὸ Ὑδραν, δοσμένα τῇ 23 τρέχοντος καὶ μᾶς λέγουν νὰ τραβίξωμεν δι' ἐκεῖ χωρὶς ἀναβολήν, ἐκοινοποιήσαμεν τὴν εἰδῆσιν εἰς τὰ πλοῖα ὅλα ὅπου ἦτον μαζὺ μας 16 τὸν ἀριθμὸν καὶ ἐκάμαμεν σενιάλο νὰ ἀκολουθήσουν τὸν δρόμον μας, ρίπτοντες καὶ διὰ τὰ ξεμακρυσμένα μίαν κανονιάν. Ὁ καιρὸς μᾶς τραβᾷ κατὰ τὴν Πάρον.

Ἀριθ. 4.

Πρὸς τοὺς Γενναϊοτάτους Ὑποναύαρχον καὶ Καπετάνους, καὶ ἀνδρείους Ναύτας τῶν Ὑδραιῶν πλοίων.

Σπεύδομεν νὰ σᾶς εἰδοποιήσωμεν ὅτι ξημερόνοντας τὸ Σάββατον 21 τοῦ παρόντος, ὁ κατὰ τὴν Μυτηλλήνην Ὄθωμανικὸς Στόλος ἐκυρίευσεν τὰ Ψαρρὰ, καὶ ἐρχονται τὰ λείψανα τῶν Ψαρρῶν εἰς 16 Καράβια καὶ 17 Γρλέττας καὶ Μύστικα.

Ἡμεῖς διὰ τοῦτο ἐμποδίζομεν τὰ λοιπὰ πλοῖα, τὰ ὅποια ἔπρεπε νὰ κινήσουν σήμερον, ἕως νὰ ἔλθῃτε ὅλα τὰ Καράβια, ὅσα εὕρισκεσθε αὐτοῦ, νὰ ἐννοθῇτε μὲ ὅλα τὰ ἄλλα διὰ τοῦτο, ἅμα ὅπου λάβετε τὴν παροῦσαν, κάμετε ἀμέσως πανιὰ διὰ ἐδῶ, χωρὶς καμμίαν ἀναβολήν,

διότι σκοπός μας εἶναι ν' ἀνθεξωμεν μετὰ τὴν δύναμίν μας, ἢ ὅποῖα εἶναι ἡ Ναυτική δύναμις, νὰ τὴν συνεννώσωμεν καὶ νὰ τὴν μεταχειρισθώμεν ὀλην διὰ νὰ ἀνθεξωμεν εἰς τὸν ἐχθρόν. Ἐρ ῥ ὠ σ θ ε.

Ἰὺν 23 Ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.)

Οἱ πρόκριτοι τῆς Νήσου Ὑδρας.

Ἰουνίου 26, Πέμπτη. Σήμερον τὸ πρωὶ ἐπῆγαν τινὰ καράβια μας εἰς τὴν βρύσιν τοῦ Πασᾶ εἰς Πάρον διὰ νὰ πάρωσιν νερόν καὶ ἔμαθον ὅτι ἐκεῖ εἶναι πανοῦκλα. Ὁ καιρὸς γαλήνη περὶ τὰς δύο τῆς ἡμέρας ἐκάμαμεν σενιάλο εἰς ὅλα τὰ πλοῖα νὰ μᾶς ἀκολουθήσουν καὶ τραβοῦμεν δι' Ὑδραν ὡς αἱ διαταγαὶ τὰς ὁποίας ἐλάβομεν.

Περὶ τὰς 9 1/2 τὸ ἑσπέρας μία Γολέτα σπετζότικη ἐφθασεν ἀπὸ Ὑδραν καὶ ἐν αὐτῇ ὁ Καπ. Ἰω. Χατζῆ Σταῦρος μετὰ γράμματα τῶν προκρίτων διὰ νὰ τραβιζώμεν εἰς τὰ Ψάρρά δι' ὅπου ἐξεκίνησεν καὶ ὁ Μιαούλης μετὰ 20 κομμάτια διὰ νὰ βοηθήσωμεν τῶν ψάρριανῶν οἵτινες ἀντέχουσιν ἀκόμα· ἐκάμαμεν λοιπὸν πανιὰ δι' ἐκεῖ μετὰ ἀκροτάτην ἐπιθυμίαν ὅλων τῶν Καπετ καὶ Ναυτῶν.

Ἰριθ. 5.

Πρὸς τοὺς Γερραισιότατους Ὑποναύαρχον καὶ Καπετάνους καὶ ἀνδρείους Ναύτας τῶν Πλοίων τῆς Ὑδρας.

Προχθὲς 23 τοῦ παρόντος μετὰ δύο ἐπίτηδες καίγια σᾶς εἰδοποιήσαμεν τὴν ἀπόβασιν Στρατευμάτων τὴν ὁποίαν ἔκαμε ὁ Καπετὰν Πασσᾶς εἰς τὰ Ψάρρά, καὶ σᾶς ἐλέγαμεν νὰ ἔλθετε ἐδῶ διὰ νὰ ἐνωθῆτε μετὰ ἄλλα Καράβια μας. Τώρα ὅμως σπεύδωμεν νὰ σᾶς εἰδοποιήσωμεν ὅτι, ὡς χθὲς ἐπληροφορήθημεν τὰ Ψάρρά ἀντέχουν καὶ πολεμοῦν γενναίως, ὁ δὲ μισὸς τοῦ ἐχθρικοῦ ἐκεῖσε Στόλου ἐδιάσθη νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Σμύρνην διὰ νὰ ζητήσῃ νέα στρατεύματα, χωρὶς ἀναβολὴν λοιπὸν ἐκινήσαμεν ἐντεῦθεν 20 Καράβια μετὰ τὰ ὅποια ἐνώνονται καὶ τὰ διασωθέντα Ψάρριανὰ Μπουρλότα, ὅλα διευθυνόμενα πρὸς τὰ Ψάρρά, ἅμα λοιπὸν ὅπου λάβετε τὴν παροῦσαν μας, διευθυνθῆτε καὶ Σεῖς διὰ τὸ ἴδιον μέρος διὰ νὰ εὐρεθῆτε ὅλος ὁ Στόλος καὶ νὰ κάμωμεν κάθε δυνατὸν τρόπον, διὰ νὰ λυτρώσωμεν τοὺς Ψάρριανούς καὶ τὴν Νῆσον τους. Μετὰ εἰρημμένα ἐκπεύσαντα Καράβια μας εὐρίσκετε τὸν Γεναιοτάτον Ναύαρχόν μας Κύριον Ἀνδρέαν Μιαούλην. Μετὰ τὴν παροῦσαν μας πέμπεται ἐπίτηδες ὁ συμπατριώτης μας Καπετὰν Ἰωάννης Παπαὶ Σταύρου διὰ νὰ σᾶς παραστήσῃ καὶ διὰ ζώσης φωνῆς τὰ τρέχοντα.

Ἰ γ ι α ἰ ν ε τ ε!

Ὑδρα 25, Ἰουνίου 1824.

(Τ. Σ.)

Πρόκριτοι τῆς νήσου Ὑδρας.

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΥΠΕΡ ΨΑΡΡΩΝ

Ἐκ τῶν 27 πλοίων ὁποῦ εἰμεθα εἰς Κάσσον μόνον δέκα μᾶς ἀκολουθοῦν τὰ λοιπὰ περιφέρονται εἰς τὴν Πάρον ὁποῦ εἰμεθα τὸ πρωτῆ.

ἀλλὰ διατί; εὐκολον νὰ τὸ συμπεράνωμεν ὅσοι γνωρίζομεθα
 [πλὴν δύο μονον] ἔμειναν ὀπίσω πρὸ 3 ἡμερῶν ἴσως διὰ νὰ
 ἐκδικηθοῦν κατὰ τῶν Τούρκων, ὅπου *εἰδόντες* εἰς τὸν κάβο Κριὸ μὲ τὴν
 λεηλασίαν βοδιῶν προβάτων κτλ. Τοῦτο μ' ὄλον ὅτι δὲν εἶναι τοῦ παρόν-
 τος καιροῦ (ὥσάν ὅπου ἤδη δὲν εἴμεθα εἰς τὸ Κούρσου (Πειρατιαν) παρὰ
 ἐβγήκαμεν διὰ νὰ κατατρέξωμεν τὸν ἐχθρὸν καὶ νὰ βοηθήσωμεν τῶν
 ἀδελφῶν μας) ἂν ἐπεριόριζετο μόνον κατὰ τῶν ἐχθρικῶν τόπων, ὑπο-
 φερτὸν πλὴν.....

Ὁ ἄνεμος γράιγο, περὶ τὰς 2. τῆς νυκτὸς ὄστρια καὶ πλέομεν εὐ-
 δίως. Εἶδομεν τρία σπετζότικα τοῖς ἐρρίψαμεν μίαν κανονιὰν διὰ νὰ
 πλησιάσουν περὶ τὰς 4 τῆς νυκτὸς γαλήνη. Μετὰ τὰ μεσάνυχτα μελτέμι
 δυνατὸν. Καιρὸς ἐναντίος διόλου δὲν ἡμποροῦμεν νὰ προχωρήσωμεν.

Ἰούνιος 27, Παρασκευή. Καιρὸς ὁ ἴδιος εἰς τὰς 12 τὸ πρωὶ
 μόλις εὐρέθημεν σοταθέντο (ὑπνέμως) τῆς Ἰκαρίας, εἰς τὰς 9 τὸ
 ἑσπέρας διὰ τὴν ἄκραν δραστηριότητα τοῦ μελτεμίου ἐπήγαμεν καὶ
 ἀράξομεν εἰς ταῖς Κολλόναϊς τῆς Σάμου, ἐπισκέθημεν ἕνα πλοῖον μὲ
 γαλλικὴν σημαίαν προερχόμενον ἀπὸ κύπρον εἶχεν ἀμπόρδο (ἐντὸς) ἕνα
 Τούρκον ἀλλὰ χάριν τῆς σημαίας τῶν Γάλλων δὲν τὸν ἐπήραμεν, εὐ-
 ρόντες δὲ μόνον ἕνα σπετζοτάκι μὲ τὴν εὐχαρίστησιν του μετεπέρασεν
 εἰς τὰ πλοῖα μας, συνενέσει καὶ τοῦ κπ: τοῦ Γαλλικοῦ.

Ἰούνιος 28 Σάββατον. Εἴμεθα δέκα ὀκτὼ πλοῖα ἀραγμένα εἰς
 τὴν Κολλόνα, τὸ πρωὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας Κπ: Σαχτούρης εὐγῆκεν
 ἔξω εἰς τὸ Κανονοστάσιον τῆς Σάμου καὶ ἐμίλησε μὲ τινὰς ἀποσταλ-
 μένους παρὰ τοῦ Λυκούργου. Οὗτοι ἐπαράστησαν τὸν φόβον ἀπὸ τὸν
 ὅποιον εἶναι κυριευμένοι ὅλοι οἱ Σάμιοι μετὰ τὴν πτώσιν τῶν Ψαρρῶν,
 ὅτι εὐρίσκονται ἐκεῖ τρεῖς φατρίαι, οἱ μὲν ζητοῦν νὰ φύγουν, οἱ δὲ νὰ
 κράξουν τοὺς Ἀγγλους, καὶ οἱ τρίτοι νὰ ἀντισταθοῦν μέχρι θανάτου.
 Ὅτι ὁ ἐρχομὸς ἐδῶ τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων τοὺς ἐμψύχωσεν ὀλίγον,
 πολλοὶ ὅμως καὶ ἐκ τούτων ὄλων ἤθελον νὰ ἐμβοῦν εἰς συμβιβασμὸν
 μὲ τοὺς Τούρκους ἂν δὲν εἴρχοντο τὰ καράβια. Ὁ Ἀντιναύαρχος καὶ
 λοιποὶ κπ: τοὺς ὁμίλησαν τὰ ἀναγκαῖα πρὸς ἐμψύχωσιν. Μετὰ τὸ γεῦ-
 μα ταῖς ἐγράψαμεν καὶ γράμμα προτρεπτικὸν εἰς ἀπόκρισιν τοῦ ὁποίου
 μᾶς εἶπον τινὰς εἰδήσεις χαροποιὰς ὅτι οἱ Τούρκοι ἠφανίσθησαν εἰς
 Ψαρρὰ καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Μᾶς ἔδωσαν δὲ καὶ τινὰ προσζωάρικαν.

Ἰούνιος 29 Κυριακή. Μόλις τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἤρχισε νὰ δια-
 κρίνεται ἡμεῖς ἐκάμαμεν σημεῖον τοῦ μησευμοῦ μας μίαν κανονιὰν καὶ
 περὶ τὰς 10½, τὸ πρωὶ ἐβάλλθημεν εἰς τὰ πανιὰ διὰ τὰ Ψαρρὰ 8: ὑ-
 δρατικά καὶ 10 σπετζότικα ἐναντίον τῆς δραστηριότητος τῶν ἐτῆσιων
 (μελτιμιῶν) μπουρλότο κἀνένα δὲν μᾶς ἀκολουθεῖ δι' ὅτι ἔμειναν ὀπί-
 σω ἀπὸ προχθές.

Ἄλλ' ἐν τοσούτῳ δὲν ἡμποροῦμεν νὰ σιωπήσῃ τὸ παρανομοτάτον
 φέριμον τινῶν πλοίων τῆς συνοδίας μας (τὰ ὅποια καθὼς εἴπομεν καὶ
 ἄνωθεν ἔμειναν ὀπίσω διὰ τὰ τέλη των) τοῦτε κπ: Δοκοῦ ὕδραϊου, κπ:

Λέκα καὶ καπετὰν Γ. Ἀνδρούτσου σπετζοτῶν τὸ ὅποιον ἐμάθαμεν νὰ ἐσυνέβη κατὰ τὴν Πάρον. Ὁ κπ: Δοκὸς ἐπισκέφθη κατ'ἐκεῖνα τὰ νερὰ ἓνα πλοῖον μὲ ἀγγλικὴ σημαίαν προερχόμενον ἀπὸ Κωνσταντινουπόλιν διὰ Κύπρον μὲ πραγματείας, συγχρόνως τὸ ἐβιζιτάρησε καὶ τὸ ἓνα σπετζότικον, οἵτινες μὲ μόνον τοῦ ὅτι ἦτον μέσα τινὲς Ἑβραῖοι ἠθέλησαν νὰ τὸ κάμουν πρέζα (λείαν). Ὁ ἄλλος σπετζότης ἔκαμε τὸ ἴδιον εἰς ἓνα ἄλλο Γαλλικόν. Τοῦτο μαθόντες χθὲς οἱ ὑποναύαρχοι ἔστειλαν ἐξ ἐπίτηδες καίκι εἰς πάτμον μὲ γράμματα πρὸς τοὺς ἐκεῖ εἰρημένους καπεταναίους συμβουλευόντες καὶ διορίζοντας τοὺς νὰ ἀπολύσουν τὰ καράβια ἀβλαβῆ ὥσάν ὁποῦ θέλουν φέρει σχῆμα μεταξὺ τῶν Συντροφοναυτῶν τοῦ στόλου μας καὶ ὀλεθρον εἰς τὴν πατρίδα, νὰ φθάσῃ δὲ ὅσον τάχος εἰς ψαρὰ ὅτι εἶνε ἀνάγκη, εἴθε λοιπὸν νὰ πράξουν κατὰ τὰς συμβουλὰς τῶν ὑποναυάρχων τους. Ἡ τοιαύτη ὑπόθεσις ἀφιερώνεται εἰς τὴν ἐπικρίσιν καὶ ἐξέτασιν τῶν προυχόντων τῆς Ὑδρας διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὰς τοιαύτας παρανομίας αἵτινες δύνανται ἂν παραβλεφθοῦν νὰ φέρουν ὠλεθρον εἰς τὴν θαλασσοπλοῖαν μας.

Ἀνάγκη πρὸς τούτοις νὰ περιορισθῶσι ὅσοι τῶν καπετανέων παραβλέποντες τὰ χρεῖα τῶν ξεμακρύνονται ἀπὸ τὸν στόλον, ἐνασχολοῦνται εἰς τὴν λεηλασίαν, καὶ παραβλέπουσι τὰ καταχρήσεις, ἀρπαγὰς καὶ ἀδικίας τῶν συντροφοναύτων τοὺς τὰς ὁποίας μεταχειρίζονται εἰς κάθε τόπον ὁποῦ ἤθελαν πατήση, φιλικὸν ἢ ἐχθρικόν. Πόσον λύπης πρόξενον εἶνε εἰς ἓνα πατριώτην νὰ ἀκούσῃ νὰ μνηκτιρίζεται τὸ Ἑλληνικὸν ναυτικὸν μας μὲ ἀτίμους ἐπονημίας.....; ἃς ἔχωμεν συμπάθειον ἂν παρατρέχοντες ὀλίγον τοῦ σκοποῦ μας περιγράφωμεν τὰ σφάλματα τῶν συναδέλφων μας αὐτὰ εἶνε κοινὰ εἰς κάθε ἀναγεννόμενον ἔθνος, ἠθέλαμεν εἶσθαι ἄξιοι κατηγορίας ἂν τὰ ἐσιωπούσαμεν. Ἡδὴ δὲ γνωστοποιούντες τα πρὸς τοὺς καλοὺς πατριώτας, ἐλπίζεται ὅτι οὗτοι θέλουν λάβει μέτρα καὶ θέλει βάλουν ὅρον καὶ τάξιν εἰς τὸ Ναυτικὸν μας, καθ' ὅσον ἐπιδέχεται εἰς τὰς νῦν περιστάσεις καὶ νὰ ἐμποδίσωσι τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ γένουν μισητοὶ καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους ἀδελφούς μας συναγωνιζομένους μὲ ἡμᾶς.

Ὁ ἄνεμος ὄντας πολλὰ ἐναντίος μᾶς ἐμποδίζει μεγάλως νὰ ἀπεράσωμεν τὸ κανάλι μεταξὺ Σάμου καὶ Φουρνί, μόλις μετὰ δύο ὥρας ὁποῦ εὕρισκόμεθα εἰς Καραντί, τὸ μεσημέρι τὸ ἀπεράσαμεν· ἡ Νάβη ὁμῶς ἡ σπετζότικη τοῦ κπ: Ἀνάργυρου ἔμεινε πάλιν ὀπίσω. Μελετέμι δυνατόν, τραβοῦμεν μὲ βόλταις κατὰ τὸν κόρπον τοῦ Κουσάντασι (Ἐφέσου). Ἀλλὰ δύο σπετζότικα διατρίβοντα εἰς τὰ παράλια τῆς Ἰκαρίας ἔμειναν καὶ αὐτὰ ὀπίσω. Τέλος φθάσαντες μὲ τὴν βόλτα περὶ τὰς 9 τὸ ἐσπέρας ἕως εἰς τὸ ἐρημονήσι λεγόμενον Καραμπάς, ἐπήραμεν τὴν βόλτα κατὰ τὸν καὶο κόρακα ὅπου ἐβραδιάσθημεν, ὁ ἄνεμος ἐλατῶθη καὶ πλέομεν πρὸς τὸ Βενέτικον. Περὶ τὰς 10: εἶδομεν δύο καράβια εὐγαίνοντα ἀπὸ τὸν κόρπον τοὺς ἐβάλαμεν σημαίαν, τὸ Βον μᾶς ἀνταποκρίθη μὲ ἱμπεριάλικην τὸ δὲ πρῶτον ὄχι ὄντας ξεμακρυσμένον.

Ἰουνίου 30 Δευτέρα. Ἐξημερόθημεν εἰκοσι μίλλια ἀνὰ ἀπὸ τὸ Βενέτικον τῆς Χίου. Τραβοῦμεν ἀνοικτὰ μὲ φρεσκότατον μετέμι ἕως εἰς τὸ μεσημέρι κάμνομεν βόλταις χωρὶς νὰ προχωρῶμεν ποσῶς. Μετὰ τὸ γεῦμα ὁ καιρὸς ἐπλαγίασε μίαν κουάρτα (110=ἔνδεκα Μοίρας) ἐπῆραμεν τὴν βόλτα κατὰ τὴν Χίον. Πάλιν ἐστρίψαμεν πρὸς τὸ πέλαγος καὶ μετὰ ταῦτα αὖθις κατὰ τὴν Χίον πρὸς τὸ μέρος τῆς Βολισσοῦ. Τὰ καράβια μας ὅλα ξεμακρυσμένα καὶ διεσπαρμένα.

Περὶ τὰς 10: τὸ ἐσπέρας ἀκούομεν μίαν κανονιὰν μετ' ὀλίγον ἄλλας δύο εὐγαιναι ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Βολισσοῦ, ἡμεῖς εἰμεθα τότε 7 ἢ 8 μίλλια ἀνοικτὰ. Παρατηροῦμεν μὲ τὸ τηλεσκόπιον τρία καράβια μας νὰ πολεμοῦν, αὐτὰ ἦτον ἡ Γολέττα τοῦ Κουντουριώτη, ὁ κπ: Χριστόφιλος καὶ ἕνα σπετζότικον. Αὐτὰ ἐπολεμοῦσαν ἕνα μπρίκι τουρκικὸν ὅπου ἦτον ἐκεῖ ἀραγμένον καὶ ἐσηκώθη εἰς τὰ πανιά: τοῦ ἔρριψαν τὰ τρία ὑπὲρ ταῖς 60 κανονιαῖς μὲ μπάλα καὶ μὲ μισδράλια καὶ τοῦ ἐσπασαν τὸ παρουνέτο. (Κεραῖαν Δολωνίου) μὲ τὸ νὰ μὴν τοῦ ἐπιπτον ὅμως κοντὰ δὲν τοῦ ἔκαμαν μεγάλην βλάβην. Αὐτὸ ἐπροχωροῦσε γιὰ τὸ γιὰ τὸ ἐνῶ ἐφθάσαμεν καὶ ἡμεῖς ἡ ὥρα 11½ τῆς ἐσπέρας. Ὅλα τὰ λοιπὰ καράβια ἐστάθησαν ὀπίσω. Ἡμεῖς τοῦ ῥίπτομεν δύο μπατεριαῖς μὲ μπάλα μισδράλια καὶ ἀμέσως οἱ τουῦρκοι ἀρχισαν νὰ ῥίπτουν τὰ λάφυρα ὅπου εἶχον πάρῃ ἀπὸ Ψαῤῥά, εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἄλλα ἀρχισαν νὰ τὰ καίουν, συγχρόνως ἐδιαφεντεύοντο μὲ σισανέδαις ὅπου ἐφθανον πολλὰ κοντὰ μας, ἡμεῖς διώκοντες το μὲ συνεχῆ φωτιάν ἡναγκάσθησαν νὰ ῥιφθῇ εἰς τὰ ῥυχά, κατὰ τὰ παράλια τῆς Βολισσοῦ. Τότε ὁ Ἀντιναύαρχος διὰ νὰ μὴ περιορίσῃ τὴν προσοχὴν ὅλου τοῦ στόλου εἰς αὐτὸ καὶ οὕτω ἐλείπομεν ἀπὸ τοῦ νὰ ὑπάγῃ εἰς Ψαῤῥά ὅσον τάχος, καὶ νὰ μάθωμεν τί ἀκολουθεῖ ἐκεῖ, προβέποντες ὅτι αὐτὸ τὸ λάφυρον ἤθελε μᾶς φέρῃ μᾶλλον βλάβην παρὰ ὠφέλειαν εἰς τὴν Μαρκαρέντζα (Ναυτικὸν), καθὼς καὶ διὰ τὸ ὅτι ἐνύκτιασεν, ἀπεφασίσαμεν νὰ τὸ παρατήσῃ καὶ νὰ κρατήσῃ τὸν δρόμον μας. Περὶ τὰ μεσάνυκτα εἶδομεν ἕνα πλοῖον ζητὸν νὰ ἐμβῇ εἰς τὸν λιμένα τῶν Ψαῤῥῶν καὶ ἐμποδίσθη ἀπὸ τὴν πολιτείαν μὲ δύο κανονιαῖς: ὅλα τὰ συμπτώματα μᾶς ἐπρομῆνυον τὸν τέλειον ἀφανισμόν τῶν Ψαῤῥῶν.

Ἰουλίου 1, Τρίτη. Πρὸς τὰ ξημερώματα εὐρέθημεν ἔξω ἀπὸ τὰ Ψαῤῥά. Ὅκπ: Κιοσὲς ἤλθε καὶ μᾶς λέγει ὅτι ἐπῆγεν καὶ ἀπέρασεν κατωθεν τοῦ Κάστρου, ὕψωσε τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν, πλὴν δὲν τοῦ ἀνταπεκρίθησαν, μάλιστα ὅτι εἶδε ταῖς ντάπαις τοῦ Κάστρου κρημνισμέναις ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος καὶ συμπεραίνων ὅτι οἱ Τοῦρκοι ἐκυρίευσαν καὶ τὸ Κάστρο. Μετ' οὗ πολὺ βλέπομεν τὰς ἐρυθρὰς σημαίας καθ' ὅλην τὴν πολιτείαν καὶ τὸν λιμένα ὅπου ἕνα Κότερ ἀπερνώντας ἀπὸ τὸ πλάγι μας χωρὶς σημαίαν ἐζητοῦσε νὰ ἐμβῇ μέσα εἰς τὴν πολι-

ΣΗΜ. 11 ½ ὥρας τῆς ἐσπέρας ἐννοεῖ περὶ τὴν Δύσιν τοῦ Ἡλίου. Διότι κατὰ τὸ τότε ἐπικρατοῦν ἔθος αἱ ὥραι τῆς ἡμέρας ἤρχοντο ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ Ἡλίου. Πρώτῃ ὥρᾳ καὶ μέχρι τῆς Δύσεως, δώδεκα, ὡς οἱ Τοῦρκοι.

ν· τοῦ φωνάζωμεν νὰ σταθῇ καὶ δὲν θέλει. Τοῦ ῥίπτομεν μίαν του-
φεκιὰν οὔτε, γυρίζομεν κατ' ἐπάνω του μὲ τὸ πλοῖον μας καὶ τὸν ἐζώ-
σαμεν ὥστε δὲν ἤμπορουσε νὰ φύγῃ, τότε ἐγνωρίσαμεν ὅτι ἦτο φορτω-
μένον Τούρκους οὔτινες ἀρχισαν νὰ μᾶς βολίζουν, οἱ συντροφοναῦται
μας μὲ τὰ ἀρμάτα εἰς τὰς χεῖρας τρέχουσιν εἰς τὴν πλώραν, τότε τὸ
Κότερ ἦτον ἤδη κολλομένον καὶ ἐμπερδευμένον εἰς ταῖς ἀντέναις τοῦ
πομπρέσου μας. Οἱ αὐτοὶ μας ῥίπτονται κατὰ τῶν Τούρκων, αὐτοὶ
τοὺς πολεμοῦν μὲ πιστόλαις, καὶ ἀφ' οὗ ἐσκοτόθησαν 6. α 8 τούρκοι
ἀπὸ ἡμᾶς, οἱ λοιποὶ οἱ μὲν ἐρρίφθησαν εἰς τὴν θάλασσαν, οἱ δέ, ἐκλή-
σθησαν εἰς τὸ ἀμπάρι. Τέλος ἀφ' οὗ τοὺς ἐθανατώσαμεν ὅλους πλὴν
4, ἐβυθίσσαμεν τὸ Κότερ εἰς τὴν θάλασσαν. Εἰς ταύτην τὴν ὁρμὴν μᾶς
ἐλαβῶθη ἓνας συντροφοναύτης ὀνομαζόμενος Ἀνδρέας Διμαμᾶς εἰς τὴν
πτέρναν ἐν ᾗ ἐρρίφθη μέσα εἰς τὸ πλοιάριον ἀρματωμένος.

Κατὰ ταύτην τὴν ὥραν βλέπομεν τὸν κπ: Χριστόφιλον, ὅστις ἀφ' οὗ
ἐπιασε μίαν γολέταν Τούρκικην πλησίον τοῦ λιμένος ἐπῆρε καὶ ἔφυγε
πρὸς τὰ κάτω ἀναχωρήσας ἀπὸ τὸν στόλον. Ὁ κπ: Κρισὲς ἐπιασε καὶ
αὐτὸς ἓνα Κότερον χωρὶς ἀνθρώπους

Ὁ Ἀντιναύαρχος βλέποντας κυριευμένα τὰ πάντα εἰς τὰ Ψάρρᾶ
ἀπὸ τὸν ἐχθρόν, συσκευθεὶς μὲ τοὺς λοιποὺς κπ: ἀπεφάσισαν νὰ ἐπι-
στρέψωσιν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ἀρχιναυάρχου, καὶ ἐξεκινήσαμεν ὅλα
τὰ πλοῖα. Μᾶς ἐπλησίασεν ὁ Πινότσης καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι ἔμαθεν ἀπὸ
ἓνα καράβι Ἱγλέζικον ὅπου ἐβιζιτάρισεν ἔξω τῆς Χίου, ὅτι οἱ Ἱγλέ-
ζοι κατηδάφησαν τὸ Ἀλγέριον.

Μετ' οὗ πολὺ βλέπομεν μακρόθεν ἐν πλοῖον, ἐστείλαμεν τὸν Καπ.
Φόνον νὰ τὸ βιζιτάρῃ αὐτὸ ἦτο ἡ Γολέτα τοῦ Τομπάζη ἣτις μᾶς εἶπεν
νὰ υπάγωμεν εἰς Τήνον διὰ νὰ ἐνοθῶμεν ἐκεῖ ὅλος ὁ στόλος. Μετ' ὅ-
λίγον ἄλλο πλοῖον τοῦ κπ: Βώκου μᾶς εἰδοποιεῖ ὅτι ὁ Ναύαρχος ἐτρά-
πηξε διὰ τὴν Χίον καὶ ἐκεῖ νὰ υπάγωμεν καὶ ἡμεῖς. Διωρίσαμεν λοι-
πὸν τὰ πλοῖα νὰ τραβήξουν διὰ τὸ Βενέτικον, ἡμεῖς δὲ τραβοῦμεν
διὰ τὴν Τήνον νὰ εὐγάλωμεν τὸν λαβομένον καὶ νὰ ἐπιστρέψωμεν.

Περὶ τὰς 11 τῆς ἐσπέρας ἐφθάσαμεν εἰς Τήνον, εὐγάλαμεν τὸν λα-
βομένον εἰς ἱατρὸν καὶ παρεδώσαμεν τοὺς τρεῖς τούρκους εἰς μίαν γα-
λῶτα ψαρριανὴν κρατήσαντες μόνον τὸν ἓνα Χίον.

Ἰουλίου 2 Τετράδη. Εἰς τὰς 4 τῆς ἡμέρας ἀνεχωρήσαμεν
ἀπὸ Τήνον καὶ περὶ τὰς 12 εἰμεθα ἀνοικτὰ ἀπὸ τὰ Ψάρρᾶ ἕως 25: μίλ-
λια· ἀπὸ τὰς 10 ἡ ὥρα ἠκούομεν πύλλᾳ κανόνια νὰ πίπτουν κατὰ
τὸ μέρος τῶν Ψάρρῶν χωρὶς νὰ διακρίνωμεν ὅμως τίποτε διὰ τὸ μά-
χος τοῦ διαστήματος. Εἰς τὰ δύο τῆς νυκτὸς εἶδομεν τὸν Ζάκκαν ξε-
μακρυσμένον. Ὁ ἥχος τῶν κανονιῶν ἀκολουθεῖ.

Ἰουλίου 3, Πέμπτη. Τὸ πρωτὶ ἐξημερόθημεν 6. α 8. μίλλια μα-
κρὰν ἀπὸ τὰ Ψάρρᾶ· βλέπομεν μὲ τὰ τηλεσκόπια τὰ πλοῖα μας ὅλα πε-
ριφερόμενα ἀπὸ Κάβο μελανὸν ἕως εἰς τὰ Ψάρρᾶ. Ἐπολεμοῦσαν δὲ ἀκα-
ταπαύστως μὲ 27 πλοῖα ἐχθρικὰ τζαλούπαις καὶ Γαλιόταις καὶ Βρί-

κια. Τὰ ἐχθρικά πλοῖα ἐκρχτοῦσαν τὰ σοδράνο. Αὐτὰ ἦτον τὰ ὅσα εὐ-
ρίσκοντο εἰς τὰ Ψαῖα καὶ ἐπροσπαθοῦσαν νὰ φύγουν ἔχοντες μέσα τὰ
στρατεύματα ὅπου ὁ μέγας στόλος εἶχεν ἀφήσῃ εἰς τὴν δυστυχῇ Νη-
σον. Τὰ ἰδικὰ μας ὕστερον ἀπὸ δύο ὥρας τοὺς ἐπῆραν τὸ σοδράνο, τό-
τε τὰ ἐχθρικά πλοῖα ἐπόδησαν ὅλα τραβόντα κατὰ τὸ κάτω μέρος
τῆς Χίου, τὰ ἐδικὰ μας ἔπεσαν κατόπιν των μὲ κανονιαῖς καὶ μὲ μπά-
λα μισδράλια, μία γολέτα ἠναγκάσθη νὰ παραδοθῇ, μετ' ὀλίγον μία
φλόγα πυρὸς βλέπουμεν νὰ ὑψώνεται ἐν τῷ μέσῳ τῆς θαλάσσης πρὸς
τὸν οὐρανόν, καὶ ἓνα ἐχθρικὸν πλοῖον καίομενον, καὶ οἱ ἐν αὐτῷ ἐπιβά-
ται Τούρκοι μέσα εἰς τὴν φλόγαν. Ἐν τοσοῦτῳ ἐφθάσαμεν καὶ ἡμεῖς
καὶ ῥιφθέντες ἐπάνω εἰς ἓνα ἐχθρικόν, τοῦ ἀδιάζομεν μίαν μπαταριὰν
μὲ μπάλα μισδράλια. Ὁ ὑπερβολικὸς ἀήρ καὶ τὸ μεγάλον ἐκ τούτου
κλόνισμα τῶν πλοίων ἔκαμε νὰ μὴν ἠμπορῶμεν νὰ βολίζωμεν μὲ κα-
λὴν διεύθυνσιν. Μ' ὅλον τοῦτο μὲ δευτέραν μπαταριὰν τοῦ ἐρρίψαμεν
κάτω τὴν ἀντένα τοῦ παρourkeτου (Δολωνίου) καὶ τὴν σημαίαν. Ἀκο-
λουθόντες δὲ κατόπιν του τοῦ ἐρρίψαμεν πολλότατα μισδράλια ἕως ὅ-
του ἐπῆγε καὶ ἔπεσεν εἰς ἓνα παράλιον τῆς Χίου κάτωθεν τῶν Με-
στῶν λεγομένων, ὁμοῦ μὲ ἄλλα τρία. Ὅλα τὰ λοιπὰ ἐχθρικά διο-
κόμενα ἀπὸ τὰ ἐδικὰ μας μὲ δραστήριον φωτιὰν ἔκαμαν τὸ ἴδιον
μὴν ἠμπορῶντα νὰ Καδαντζάρουν τὸν κάβον καὶ ἐρρίφθησαν εἰς ταῖς
ξέραις ὄντα εἰς ἄκραν παραλυσίαν, χωρὶς ἀντέναις καὶ πολλὰ χωρὶς
ξάρτια. 4: ἐρρίφθησαν εἰς τὰ Μεστὰ τῆς Χίου, μέρος τῆς τραμουντά-
νας, 4: εἰς μέρος πονέντε, 4: ἔτι μέσα εἰς τὸ ληθί. 3: εἰς τὴν Ἐλοῦν-
τα. Δύο ἐπάνω ἀπὸ Ἐλοῦντα. 1: τζαλούπα εἰς τὴν Βολισσό. 3 εἰς τὰ
κόκκινα χρώματα. Εἰς αὐτὰ ὅλα ἔβαλαν ἀμέσως φωτιὰν οἱ ἴδιοι Τούρ-
κοι καὶ τὰ ἔκαυσαν. ἐκ τούτων εἶναι τὰ μὲν 6: μὲ δύο κατάρτια, ἄλλα
6: Τζαλούπαις, ἄλλα 9: Γαλιόταις, τὸ συλληφθὲν 1: Γολέτα, τὸ κα-
μένον εἰς τὴν θάλασσαν 1: Τζαλούπα 23. Αὕτη ἡ μικρὰ καὶ λεπτὴ
φλοτιλία τοῦ ἐχθροῦ ἦτον πολλὰ ὠφέλημος δι' αὐτόν καὶ βλαπτικὴ δι'
ἡμᾶς ἀπὸ τὴν ὅποιαν θεία χάριτι ἐλευθερώθημεν. Ἐκ τῆς ὁποίας μόνον
τέσσαρα πλοῖα ἐχθρικά ἠδυνήθησαν νὰ φύγουν κακὴν κακῶς. Εἰς ταύ-
την τὴν εὐτυχῇ μάχην ἐρρίψαμεν κανόνια 63· μὲ μπάλαις καὶ μπά-
λα μισδράλια, εἰς δὲ τὴν προλαβούσαν τοῦ Ἰμπρίκιου κατὰ τὴν 30:
πνεύσαντος 17: ὁμοῦ φυσέκια 80:

Δύο ἄνθρωποι μᾶς ἐλαβώθησαν ὁ μπάρμπα Σταῦρος Φουντούλης,
ὅστις κινδυνεύει καὶ ὁ Μανώλης Σαχτούρης ἀδελφὸς τοῦ κπ: τοῦ ὁ-
ποίου ἐκόπη τὸ δάκτυλον. . . Περί τὰς 10: τὸ ἐσπέρας ἐπλησιάζα-
μεν εἰς τὸν Ναύαρχον διὰ νὰ τοῦ ζητήσωμεν ἱατρόν· μᾶς εἶπεν ὅτι
δὲν εἶχεν· μᾶς ἐπρόσθεσεν ὅτι ἀφ' ἐσπέρας ἔκαμαν ἀπόδασιν εἰς τὰ
Ψαῖα 20 ἄνθρωποι ἀπὸ κάθε πλοῖον καὶ ἐγυργιάρισαν (ἦτοι προσέ-
βαλον) τοὺς Τούρκους ὅτινες ἠναγκάσθησαν νὰ Ἰμβρακιοθεοῦν διὰ
νυκτὸς εἰς τὰ Πλοῖα διὰ νὰ φύγουν. Ἐμειναν δὲ μόνον ἐκεῖ 150 α 200,
περικλυσμένοι εἰς 4. α' 5. ὁσπῆπια. Ἀφῆσαν δὲ οἱ ἐδικοὶ μᾶς ἔως

300: με τοὺς ψάρριανούς καὶ τοὺς πολεμοῦσιν ἔτι. Ἰδόντες δὲ καμέ-
να ὅλα τὰ πλοῖα ἐδιορίσθημεν παρὰ τοῦ Ἀρχιναυάρχου νὰ τραβίξω-
μεν διὰ Ψάρρᾶ ὅπου διευθυνόμεθα.

Ἰουλίου 4, Παρασκευή. Ἐξημερόθημεν ἐμπροσθεν τοῦ λι-
μένος τῶν Ψαρρῶν. Περί τὰς 11 τὸ πρωὶ ἐρρίψαμεν ἀγγυραν ὅλος ὁ
στόλος. Περί τὰς δώδεκα τὸ περισσότερον τῶν συντροφοναυτῶν εὐγῆκαν
ἔξω εἰς τὴν πολιτείαν καὶ ἀρχισαν νὰ ἀκροβολίζουν τοὺς εἰς τὰ ὄχυρά-
τερα ὀσπῆτια εὐρισκομένους οἷτινες ἐδιαφεντεύοντο μετὰ ὅλην τὴν προ-
σοχὴν δὲν ἠμπόρεσαν διὰ τοῦτο νὰ τοὺς κάμουν καμμίαν βλάβην καὶ
ἐπέστρεψαν ἀπρακτοί.

Οἱ κπ: ὅλοι συσκευθέντες ἀπεφάσθησαν νὰ εὐγοῦν τὴν αὖριον τα-
κτικῶς πέρνοντες μαζὺ τῶν καθε κπ: 20 ἀνθρώπους διὰ νὰ καθυποβά-
λουν (ὑποτάξουν) τοὺς Τούρκους εὐρισκομένους εἰς τὰ ὀσπῆτια εἰδυνηθῶν.

Περί τὰς 6: ἐτελεύτησεν ὁ ἄνωθεν Σ. Φουντούλης συντροφοναυτῆς
μας καὶ τὸν ἐθάψαμεν ἔξω εἰς Ψάρρᾶ.

Ἦδη ἐφθασαν ἀπὸ Ὑδραν, ὁ Ῥώκας, Σάββας, καὶ Ζάκκας, καὶ δύο
σπετζότικα ἀπὸ Σπέτσας.

Ἰουλίου 5, Σάββατον. Ὅλοι οἱ κπ: περὶ τὴν πρώτην τῆς ἡμέ-
ρας εὐγῆκαν μετὰ 15 ἕως 25 ἀνθρώπους, ὁ καθεὶς ἀρματωμένος· ἐπια-
σαν τρεῖς α. τέσσαρας θέσεις καὶ ἀρχησαν νὰ βολίζουν μετὰ κανονιαῖς
τοὺς εἰς τὰ ὄχυρά ὀσπῆτια εὐρισκομένους μετὰ γεναιότητα. Καθὼς καὶ
διὰ θαλάσσης ἡ Γολέτα τοῦ Τουμπάζη καὶ ὁ κπ: Ἀναστ. Τσαμαδός,
αὐτοὶ ἐδιαφεντεύοντο ἀπὸ μέσα καὶ δὲν ἀφῆναν κἀνένα νὰ πλησιάσῃ
μετὰ τοὺς φοβεροὺς σισανέδαις τῶν. Ὁ βυλησμός διήρκεσεν ὅλην τὴν ἡ-
μέραν, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθημεν νὰ τοὺς καθυποβάλλομεν (ὑποτάξωμεν),
ἐπέστρεψαν λοιπὸν καὶ οἱ Κπ: ἀπρακτοὶ ἀφ' οὗ ἐσκοτώθησαν ἕνας Ὑ-
δραῖος, ἕνας Ψάρριανὸς καὶ ἐλαβόθησαν 3: σπετσόται καὶ δύο Ὑδραῖοι
ἀπὸ ἄλλα καράβια. Ἡ πολιορκία διελύθη καὶ παραιτήθη!!!!

Ἰουλίου 6, Κυριακή. Ἀραγμένοι. Κἀνένα κίνημα!! οἱ Ἑλ-
ληνες πηγαίνουν μόνον ζητοῦντες λάφυρα. Οἱ δὲ Ψάρριανοὶ ὀλίγον
φαίνεται τοὺς μέλλει ἂν οἱ Τούρκοι κατοικοῦν εἰς τὴν πατρίδα τῶν...!!
καὶ οὗτοι λάφυρα ζητοῦν!! Τὰ πτώματα τῶν γυναικῶν καὶ παιδίων
τῶν τάχα δὲν τοὺς κάμνου ἀισθῆσιν;

Ἰουλίου 7, Δευτέρα. Ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου βλέπομεν ἕνα
καράβι Τούρκικόν κατὰ τὴν Χίον ἢ Γολέτα τοῦ Τουμπάζη, ἐκεῖνη τοῦ
Κουντουριώτη, καὶ ὁ Λαλαχὸς εὐγῆκαν νὰ τὸ κινήσῃσιν. Μόλις εὐγῆ-
κεν ἡ τοῦ Τουμπάζη εἰς τὸ μέσον τοῦ καναλίου μεταξὺ Ψαρρῶν καὶ
τῆς Χίου καὶ μᾶς εἰδοποιεῖ μετὰ ἕνα κανόνι, καὶ μετὰ σημείον ὅτι ὁ ἐχθρι-
κὸς στόλος φαίνεται. Ὁ Ναύαρχος Μιαούλης ἔκαμε σενιάλο νὰ βαλ-
θοῦν ἀμέσως ὅλα τὰ πλοῖα εἰς τὰ πανιά. Μετὰ δὲ δύο σχεδὸν ὥρας ὁ
ἐχθρικός στόλος ἐπαρουσιάσθη εἰς κομμάτια μεγάλα 13: δηλ. δύο
ντελίνια, 6 φρεγάταις, καὶ 5 κορβέταις εἶχε δὲ καὶ ἄλλα μικρὰ Γο-
λέταις καὶ τζελοῦπαις ἕως 12: Ὁ καιρὸς μελτέμι. Τραβοῦμεν ἀνοι-

κατὰ κατὰ τὴν Σκίρο, Ὑδραίικα Σπετζότικα καὶ ψαριανὰ πλοῖα 51: Ὁ ἐχθρὸς κρατεῖ τὸ σοβράνο καὶ ἐρχεται κατόπιν μας. Ὁ Ναύαρχος κάμνει σενιάλον νὰ ὀρτζάρουν τὰ πλοῖα ὄλα. Μόνον 14: ἐπῆραν τὰ σοβράνω. Ὁ Ναύαρχος κάμνει ἐκ νέου σενιάλο νὰ ὀρτσάρουν καὶ τὰ λοιπὰ καὶ ἐτοιμασθοῦν ὄλα εἰς πόλεμον. Ἀλλὰ μὲ ἀπορίαν μας βλέπομεν νὰ ποδήσουν κατὰ τὸν κάβον ντόρο, ξεμακρυνόμενα ἀπὸ τὸν στόλον. Κρίμμα εἰς τὴν εὐκαιρίαν! καὶ ὅσον περὶ τῶν πρώτων, δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ὅπου Ἐκαμαν τὸ ἴδιον. Τινὲς ἐξ αὐτῶν ὥσαν ὅπου δὲν λέγομεν ὅλοι νὰ ἦναι ὅμοιοι. Περὶ δὲ τῶν δευτέρων, μόνον ἡ πρόσφατος δυστυχία των κρατεῖ τὸν κάθε πατριώτην ἀπὸ τοῦ νὰ ὠργισθῇ κατ' αὐτῶν. Τὸ νὰ ἔχη τινὰς ἐμπροσθέν του τὸν ἀσπονδὸν ἐχθρὸν καὶ φθορὰ τῆς Πατρίδος του καὶ τῶν συγγενῶν καὶ ἀδελφῶν του καὶ νὰ μὴν ζητᾷ ἐκδίκησιν ἐν ᾧ ἔχη τοὺς ἄλλους βοηθοὺς οἵτινες τὸν προσκαλοῦν, εἶναι ἴδιον ἡ ἐρημότης ἡ ἀναισθήτου. Ἀδελφοὶ Ψαριανοί, ποῦ ἔμειναν αἱ πρωτεριναὶ ἀνδραγαθίαι Σας; Δὲν εἰσθαὶ Σεῖς οἵτινες πρὶν νὰ φύγητε ἀπὸ Σπέτσες ὠμόσατε ἡ νὰ χαθῆτε ἡ νὰ εὕρητε ἐκδίκησιν εἰς τὰς φλόγας τῶν ντελινίων τοῦ ἐχθροῦ, καὶ τώρα διατὶ ἀπαυδεῖτε; μὴ γένοιτο καὶ εἰς τὸ ἐξῆς νὰ φερθῇτε τοιαύτης λογῆς. Τοιούτων ἐλέγχων δὲν πρέπει νὰ ἐξαίρεθοῦν καὶ τινες ὕδρατοι οἵτινες καθὼς οἱ ἄλλοι, ἐστάθησαν ἀδιάφοροι εἰς τὰ σενιάλα τοῦ Ναυάρχου, κατ' ἐξοχὴν ὅλοι οἱ μπουρλοτιέροι. Ἀς ἔχωμεν συμπάθειον ἂν ὁμηλώμεν τὴν ἀλήθειαν.

Πρὸς τὸ βασιλεῦμα τοῦ ἡλίου βλέποντες ὅτι κίνημα πολεμικὸν δὲν εἶναι διὰ νὰ γίνῃ πλέον, καὶ ἔχοντες μέσα εἰς τὸ πλοῖον μας ἔτι τὸν λαβομένον ἀδελφὸν τοῦ κπ: μας, εἰδοποιήσαμεν τὸν Ναύαρχον μὲ τὸν κπ: Βῶκον καὶ μὲ τὸν κπ: Φόνον ὅτι ὑπάγομεν νὰ φθάσωμεν κανένα ἀπὸ τὰ πλοῖα ὅπου φεύγουν διὰ Ὑδραν διὰ νὰ τὸν εὐγάλουν νὰ ἱατρευθῇ. Ἀπομακρυνθῆμεν λοιπὸν ἀπὸ τὸν στόλον. Πρὸς τὸ βράδυ ἐγαλήνευσεν καὶ δὲν ἡδυνήθημεν νὰ φθάσωμεν τινα ἐξ αὐτῶν.

Ἰουλίου 8, Τρίτη. Ἐπικρατούσης τῆς γαλήνης ἐξημερόθημεν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος. Βλέπομεν νὰ πλησιάζῃ ὁ κπ: Λάζαρος Παναγιώτας (οὗτος ἐλαβόθη κερίως ἐξω εἰς τὰ Ψαρρά ἀπὸ τοὺς ἐν τοῖς ὀσπητίοις Τούρκους καὶ μᾶς εἶπαν ὅτι πηγαίνει εἰς τὴν Ὑδραν διὰ νὰ εὐγάλουν τὸν κπ: νὰ ἱατρευθῇ). Δυστυχία! εἶναι τῷ ὄντι ἀξιὸν λύπης νὰ βλέπῃ τινὰς ἕνα ὀλόκληρον στόλον ἀπὸ 50 πλοῖα χωρὶς νὰ ἔχη ἕνα ἱατρὸν καθὼς πρέπει. Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν ἡμεῖς ἠναγκάσθημεν πρὸ τινῶν ἡμερῶν νὰ ἐγκαταλείψωμεν στανικῶς τὸν στόλον καὶ νὰ ὑπάγωμεν εἰς Τήνον. Σήμερον ἄλλο πλοῖον ἔκαμε τὸ ἴδιον καὶ αὖριον ἄλλο. Οὕτω ὁ στόλος μένει ἀδύνατος καὶ ἀνίκανος νὰ τρέξῃ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὴν περίστασιν. Αὐτὰ ταῦτα κρᾶζουσι μεγάλως τὴν προσοχὴν τῶν πατριωτῶν ὅπου ἐπιστατοῦσι, διὰ νὰ φροντίσωσιν ὅσον τάχως τὴν τούτων διόρθωσιν.

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν λοιπὸν τοῦ κπ: Παναγιώτα ἐστείλαμεν εἰς Ὑδραν

τὸν εἰρημένον λαβομένον. Μετ' ὀλίγον βλέπομεν τὸν Χαμίταν νὰ τραβᾷ καὶ αὐτὸς διὰ τὸν Καθοντόρον, καὶ καθὼς μανθάνομεν πηγαίνει νὰ πωλήσῃ ἐκεῖ τὰ 8 κανόνια μπρούζινα καὶ 7 σιδηρένια ἄτινα ἔπιασεν ἀπὸ ταῖς τζαλούπαις ὅπου ἐρρίψαμεν ἔξω εἰς τὴν Χίον προχθές. Οὗτος ἐμὴ μῆθη βέβαια ἄλλον ὅστις προλαβόντως ἔκαμε τὸ ἴδιον. Κρίμμα τὰ κανόνια! κρίμα τὸ μαρτάρ! (Πυροβολικόν) ποσὸν αὐτὰ ἤθελαν εἶναι χρήσιμα εἰς Ὑδραν! Ἀλλοίμονον εἰς ἡμᾶς ἂν παραμελήσωμεν ἔτι μικρὸν τὰς τοιαύτας καταχρήσεις!!

Ἐκάμαμεν λοιπὸν φόρτσα πανιά, καὶ περὶ τὰς 9 ἡνόθημεν μὲ τὸν στόλον. Ὁ ἐχθρικός εὐρίσκετο σοταβέντο (ὑπηνέμως). Κατὰ τὴν Χίον. Μετρώντας τὰ πλοῖα τοῦ στόλου ἤδη εὐρέθημεν μόνον 36 ἀπὸ 51: ὅπου εἴμεθα χθές. Ὁ Ναύαρχος ἔκαμε μερικὰ κινήματα μόνος διὰ νυκτός διὰ νὰ κατασκοπεύσῃ τὸν ἐχθρικὸν στόλον. Τὰ πλοῖα ὅλα ἐτραβήξαμεν σοδράνο τῶν Ψάρρων, πὲρ τραμοντάνα. Ὁ καιρὸς ἄλλαξεν εἰς Ὀστριαν τὰ μεσάνυκτα.

Ἰουλίου 9, Τετράδη. Ἐξημερόθημεν 6 α 8 μίλλια ἀνοικτὰ ἀπὸ τὰ Ψαρρά. Ὁ ἐχθρικός στόλος φαίνεται καὶ τραβᾷ κατὰ τὴν Μυτηλήνην. Περὶ τὰς 5 τῆς ἡμέρας ὁ Ναύαρχος ἀφ' οὗ ἐδιζιτάρησε μίαν Γαμπάραν φραντζέζικην ἐτράβηξεν κατὰ τὸν κάβο μελανὸν καὶ ἔκαμε σενιάλο εἰς ὅλα τὰ πλοῖα νὰ ἀκολουθήσουν τὸν δρόμον τοῦ ὅστις ἦτον κατόπι τοῦ ἐχθροῦ.

Μετ' ὀλίγον ἕτερον σενιάλο νὰ ἐτοιμασθῶσι τὰ πλοῖα ὅλα εἰς πόλεμον, καὶ τὰ διορισθέντα πλοῖα ὅπου θέλουν συντροφεύουν τὰ μπουρλότα, ἐν τοσούτῳ ἡ Ὀστρια αὐξάνει ἀπὸ λεπτὸν εἰς λεπτὸν καὶ περὶ τὰς 9 τὸ ἑσπέρας ἔφθασεν εἰς τόσην αὐξησιν ὥστε ἦτον ἀδύνατον νὰ βαλθῶμεν εἰς πόλεμον ἐδέσκαμεν ὅλα τὰ ντριτζαρόλια καὶ ἀναγκάζομεθα νὰ ἐπιστρέψωμεν αὐθις κατὰ τὰ Ψαρρά, βλέποντες ὅτι οὔτε τὰ μπουρλότα οὔτε τὰ σπετζότικα ἐπροχωροῦσαν, σημεῖον ὅτι δὲν ἐπίθυμοῦσαν τόσον νὰ ἀντιπαραταχθῶν. Μετὰ τὰ μεσάνυκτα ἡ Ὀστρια ἔπαυσε καὶ πάλιν ἄρχησε τὸ μελτέμι.

Ἰουλίου 10, Πέμπτη. Ἐξημερόθημεν ἔξω τῶν Ψαρρῶν κατὰ τὸν κάβον εἰς ὃν οἱ Τούρκοι ἔκαμαν τὴν ἀπόβασιν. Περὶ τὰς 12: τῷ πρωὶ ὁ Ναύαρχος ἔκραξε τοὺς κπ: ὅλους εἰς τὸ πλοῖον τοῦ, ἐπέστρεψαν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ τραβήξωμεν κατὰ τὸν Κάβο Κολόναις, διὰ νὰ περιμένωμεν ἐκεῖ τὰς διαταγὰς τῆς Ὑδρας. Διευθυνόμενοι ἐκεῖσε περὶ τὰς 11½ εὐρίσκόμενοι εἰς τὸ κανάλι τῆς Ἀντροῦ καὶ κάβου ντόρου ἐμάθαμεν ἀπὸ μίαν Γολέταν σπετζότικην ἔτι ἔφθασεν εἰς τὴν Διοίκησιν 100 χιλ. τάλληρα ἀπὸ τὸ δάνειον καὶ κατόπι ἔρχονται καὶ ἄλλα.

Ἰουλίου 11, Παρασκευὴ. Ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου ἔφθασαμεν εἰς τὴν μπασιὰν (εἰσοδὸν) τοῦ κάβου Κολλόναις καὶ ἐρρίψαμεν ἄγχυραν. Τὰ σπετζότικα ἕως εἰς τὸ δῆλυ ἀνεχώρησαν διὰ Σπέτσαις. Ἐμείναμεν δὲ μόνον τὰ Ὑδραῖκα ὁμοῦ 26. Ἐν τούτοις οἱ κπ: τῆς Ὑδρας συναχθέντες εἰς τὴν Ναυαρχίδα ἀπεφάσισαν νὰ στείλωσιν ὅλα

τὰ κανόνια τὰ ὁποῖα τὰ ὑδραῖκα πλοῖα εὐγαλαν ἀπὸ Ψαρρὰ καὶ ἐστειλαν εὐθὺς μεντζήλι (ἀγγελιοφόρον), εἰς τὴν Σύραν διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν πώλησιν ἐκείνων ὁποῦ εἶχε μέσα τὸ πλοῖον τοῦ Χαμίτα, τὰ ἐσύναξαν καὶ φορτώνοντές τα εἰς τὸ πλοῖον διὰ Ὑδραν τοῦ κπ: Ἡλία ἐζήτησαν τὰς διαταγὰς των. Ἀληθινὰ εἶναι ἀξίον λύπης ὅταν στοχασθῇ τινὰς τὰ κανόνια μπρούντζινα καὶ σιδηρένια τὰ ὁποῖα ἐμειναν εἰς τὰ Ψαρρὰ καὶ προσέτι ἓνα πλῆθος μπάλαις καὶ ἄλλα ἐφόδια ἀραμπάδαῖς κλ. ! τὰ ὁποῖα ἤθελον ξαναὑπάγη οἱ Τοῦρκοι νὰ τὰ πάρουν, ἢ ἄλλοι Εὐρωπαῖοι, παρὰ τῶν ὁποίων θέλει τὰ ἀγοράζομεν εἰς ἀκριβεστάτην τιμὴν.

Ἰουλίου 12, Σάββατον. Ἀραγμένοι. Εἰς τὰς 12: τὸ πρῶτ' ἀπέρασεν ἡ Αὐστριακὴ φρεγάτα *Ἐμπε* καὶ ἐχαιρέτησε τὸν στόλον. Ἀκολουθεῖ τὸν δρόμον κατὰ τὴν Ὑδραν.

Ἰουλίου 13, Κυριακὴ. Εἰς τὴν ἄγγυραν. Τὸ πρῶτ' ἐφθασεν ἐξ Σάμου πλοῖον πρὸς τὸν Ναύαρχον μας ἐπικαλοῦντες οἱ Σάμιοι τὴν βοήθειαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου.

Ἰουλίου 14, Δευτέρα. Εἰς τὴν ἄγγυραν. Κοινῇ συνελεύσει τῶν κπ: ὅλων καὶ συναινέσει ἐγένεον ἀποφάσεις νὰ ὑπάγουν πέντε πλοῖα εἰς τὸν κόρπον τῆς Καρίστου διὰ νὰ διώξωσι τὰ ἐχθρικά πλοιαῖρα ὁποῦ ἐκεῖ περιφέρονται μετακομίζοντα στρατεύματα εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῶν Ἀθηνῶν.

Ἐκαμαν δὲ καὶ τινὰς νόμους ἐπωφελεστάτους ἀναφορικοὺς περὶ τοῦ πῶς μέλλει διαῖξιν τὸ ναυτικὸν εἰς τὰς ἐκστρατείας, καὶ ἐστάλησαν εἰς Ὑδραν νὰ ἐπικυρωθοῦν. Τότε δὲ θέλει δοθοῦν ἀντίγραφα εἰς ὅλα τὰ πλοῖα πρὸς Διοίκησιν.

Βα ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Ἀριθ 909.

Ἀριθ. 14.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν.

Πρὸς τοὺς Ναυάρχους τῶν Νήσων Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Ψαρρῶν.

Ἐπειδὴ καὶ νὰ εἰδοποιήθη βεβαίως ἡ Σ. Διοίκησις, ὅτι πολλὰ Ἐμπορικὰ πλοῖα τῶν οὐδετέρων δυνάμεων τῆς Εὐρώπης εὐρίσκόμενα εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐναυλώθησαν εἰς τὴν ἐπαπειλουμένην καθ' ἡμῶν ἐκστρατείαν τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ διὰ νὰ μετακομίσουν στρατιώτας, ἐφόδια πολεμικά, καὶ ζωοτροφίας, διὰ τοῦτο καὶ ἐξέδουκε ποκήρυξιν ἀπὸ 27 Μαΐου 1824, ὅτι τὰ τοιαῦτα πλοῖα ὁποῖαν Σημαίαν ἐπιφέρουσι, δὲν θέλουν θεωρηθῇ ὡς ἀνήκοντα εἰς οὐδέτερον ἔθνος ἀλλ' ὡς ἐχθρικά, καὶ ὡς τοιαῦτα θέλει πολεμηθοῦν, πυρποληθοῦν, καὶ βυθισθοῦν μετὰ τοὺς ναύτας των ἀπὸ τὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου πλοῖα, καὶ ἀπὸ πάσαν Ἑλληνικὴν δυνάμιν, εἰς τὴν ὁποῖαν ὑποπέσωσι, τὴν αὐτὴν δὲ προκῆρυξιν ἐντύπως καὶ ἐδημοσίευσεν εἰς τοὺς Προξένους τῶν Ξένων δυνάμεων.

Γ. ΣΑΧΤΟΥΡΗ — ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ 1824

Ὁ σκοπὸς ὁμως τῆς Σ. Διοικήσεως δὲν ἦτον οὔτε εἶναι ἄλλος εἰμὴ μόνον νὰ ἡμπορέσῃ διὰ τῆς αὐτῆς προκυρήξεως νὰ ἐκχύσῃ τὸν φόβον εἰς τοὺς κυβερνήτας καὶ ναύτας τῶν αὐτῶν πλοίων, ὥστε διὰ αὐτῆς νὰ ἐμποδίσῃ τοῦ νὰ ναυλωθοῦν, ἢ ἂν ἦναι ναυλωμένα νὰ διαλύσῃ τὰ κον-τράτα των.

Κατὰ τὸ παρὸν ὁμως ἡ Σ. Διοίκησις μ' ὅλον ὅτι εἰδοποιήθη ὅτι ἐναυλώθησαν ὑπὲρ τὰ 80. πλοῖα ἐμπορικὰ Ἀγγλικά, Αὐστριακά, Ἰσπανικά, ῥωσικά, καὶ λοιπά, τὰ ὁποῖα ἀκολουθοῦν τὸν ἐχθρικὸν Στόλον, ἐκφέροντα ζωοτροφίας, καὶ ἐφόδια πολεμικὰ τῶν ἐχθρῶν, ἀφῆκε νὰ τρέχῃ ἡ αὐτὴ προκύρηξις διὰ μόνον τὸν φόβον, καὶ διέταξε τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν μὲ διαταγὴν τῆς ἀπὸ 14 Ἰουλίου ὑπ' Ἀριθ. 2734. Τώρα ἐνῶ μέλλει νὰ ἐκπλεύσῃ ὁ Στόλος νὰ σὰς δώσῃ τὰς ἀνηκούσας ὁδηγίας καὶ διαταγὰς πῶς πρέπει νὰ φερθῇτε εἰς αὐτὴν τὴν ἐκπλευσιν.

Αὐτοὶ Χρεωστεῖτε νὰ φυλάξετε τὴν οὐδετερότητα, ὅσον εἶναι δυνατόν κατὰ τὸ δικαίωμα τῶν ἐθνῶν. ὅπερ ἐστὶ, συναπαντῶντες ἐκ τῶν οὐδετέρων δυνάμεων πλοῖα, ἔχοντα φορτία διὰ λογαριασμὸν τοῦ ἐχθροῦ, τότε χωρὶς νὰ τοὺς προξενήσῃτε τὴν παραμικρὰν ὕβριν, ἢ ζημίαν, τὰ διευθύνετε εἰς τὴν Διοίκησιν διὰ νὰ γίνῃ ἡ ἀκριβὴς παρατήρησις κατὰ νόμον πολεμικόν.

Βοῦν ἂν ἔχωσι στρατιώτας ἐχθρούς, τότε τοὺς λέγετε νὰ παραδοθοῦν, καὶ παραδιδόμενα, τότε θέλετε φερθῇτε τὸσον μὲ τοὺς ναύτας καὶ πλοῖον, ὅσον καὶ μὲ τοὺς στρατιώτας φιλανθρωπῶς, χωρὶς νὰ τοὺς βλάψετε οὔτε εἰς τὴν ζωὴν, οὔτε εἰς τὴν προσωπικὴν ὑπόληψιν, ἀλλὰ νὰ τοὺς μετακομίσετε εἰς τὴν Διοίκησιν, ἐὰν ὁμως καὶ οἱ ἐπ' αὐτῷ στρατιῶται δὲν θέλουν νὰ παραδοθοῦν, ἢ ἀρχίσουν τὸν πόλεμον, τότε λογίζεστε τὸ πλοῖον ὡς ἐχθρικόν.

Οἱ Ναύαρχοι χρεωστοῦν νὰ τὰ κοινολογίσουν εἰς ὅλους τοὺς Πλοιάρχους διὰ νὰ τὰ ἀναγνώσουν εἰς ὅλους τοὺς ὑπαξιωματικούς καὶ ναύτας, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ γνώμη καὶ διαταγὴ τῆς Διοικήσεως.

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 14 Ἰουλίου 1824.

Ἐν ἀπουσίᾳ τῆς Τριμελοῦς ἐπιτροπῆς.

(Τ. Σ.)

ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς

Γ. ΚΩΠΑΣ.

Ὅτι ἴσον ἀπαράλακτον τῷ πρωτοτύπῳ.

(Σ. Τ.)

Οἱ Πρόκριτοι τῆς νήσου Ὑδρας.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β.

Ἀριθ. 3831

Ἀριθ. 15.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ Πρόεδρος τοῦ ἐκτελεστικοῦ

Ἡ Ἑλληνικὴ Διοίκησις ἐπαγρυπνοῦσα εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, διὰ νὰ ἀποφύγῃ ὅλα ὅσα εἴμπορουν νὰ προξενήσουν

τὸν ἀφανισμόν του ἐξέδωκε τὴν ἀπὸ 27 Μαΐου διακύρηξιν δι' ὅσα πλοῖα Εὐρωπαϊκὰ ἐμπορικὰ ἐναυλώθησαν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ Ἀλεξανδρείαν, εἰς μετακόμισιν ἐχθρικῶν στρατευμάτων εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὰς τότε πληροφορίες· ἤδη δὲ εἰδοποιηθεῖσα ὅτι τὰ ῥηθέντα πλοῖα δὲν μεταφέρουν ἐχθρικά στρατεύματα, ἀλλὰ πολεμικὰ ἐφόδια, ζωοτροφίας κ.τ.λ. καὶ ἐπειδὴ ἡ Ἑλ. διοικήσεις φροντίζει μ' ὅλην τὴν ἀκρίβειαν νὰ φυλαχθῇ εἰς τὸ ἐμπόριον ἡ βάσις τῆς οὐδετερότητος καὶ τὸ δι-
καίωμα τῶν Ἑθνῶν ὅσον τὸ δικαίωμα τοῦ πολέμου εἰμπορεῖ νὰ συγχωρήσῃ.

Διακηρύττει.

Α'. Τὰ παρὰ τοῦ ἐχθροῦ ναυλωθέντα Εὐρωπαϊκὰ πλοῖα εἰς μετακόμισιν ἀρμάτων πολεμοφοδίων, ἀλόγων, ζωοτροφῶν καὶ οὔτινος ἄλλου εἰς χρῆσιν τοῦ ἐχθροῦ, ὑπέκινται εἰς τοὺς κανόνας τῆς οὐδετερότητος καὶ θέλουν μεταχειρισθῇ ἀπὸ τὴν ναυτικὴν μας δύναμιν κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν συνήθειαν εἰς παρομοίας περιστάσεις μεταξὺ τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων.

Β'. Ἡ παρούσα θέλει γνωστοποιηθεῖ εἰς τοὺς ναυάρχους τῆς Ἑλληνικῆς ναυτικῆς δυνάμεως καὶ δημοσιευθῇ διὰ τῆς Ἐφημερίδος τῆς διοικήσεως ἀντίτυπα δ' αὐτῆς θέλουν ἀποσταλῇ εἰς τοὺς καθ' ὅλον τὸ Ἑλληνικὸν ἀρχιπέλαγος Προξένους, Ἀντιπροξένους καὶ προξενικοὺς πράκτορας τῶν Εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων.

Ἐν Ναυπλίῳ τὴν 15 Αὐγούστου 1824

Ὁ Πρόεδρος

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

(Τ. Σ.)

Ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ πρωτοτύπῳ

Ὁ πρσσωρ. Γερ. Γραμματεὺς

Π. Γ. Ρουῖος

ὅτι ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ πρωτοτύπου

(Τ. Σ.)

Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὑδρας.

Ἀριθ. 16.

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ ἐκτελεστικοῦ.

Διακηρύττει.

Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος δὲν ἔλαβεν εἰς χεῖρας τὰ ὅπλα εἰμὴ διὰ ν' ἀποκτήσῃ τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ ὑπαρξιν καὶ ἀνεξαρτησίαν, καὶ νὰ πολιτευθῇ κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν εὐνομουμένων Ἑθνῶν μετὰ ὁποῖα ἡ κοινωνικὴ τοῦ ἀνθρώπου κατὰστασις ὑπαγορεύει εἰς αὐτὸ νὰ ἔχῃ, σχέσεις καὶ ἀναφορὰς ἀλλὰ μὲ λύπην βλέπει ἡ Διοίκησις δυσαρεστημένας τὰς ξένας δυνάμεις εἰς ὅσας ἀταξίας παραπονοῦνται τὰ ἐμπορικὰ τῶν Πλοῖα, ὅτι τινὲς τῶν ἡμετέρων Καταδρομέων πράττουσιν εἰς αὐτά, ἐναντίον τῶν ὁδηγῶν τῆς Διοικήσεως, καὶ ἐναντίον τῶν ἀρχῶν τῆς οὐδετερότητος τῶν Ξένων δυνάμεων καὶ τῆς βάσεως τοῦ ἐμπορίου, τὸ

ὅποτον παρνόμως δὲν πρέπει νὰ ἐμποδίζεται ἀπὸ τὸν φυσικὸν δρόμον τοῦ ὅθεν θέλουν πληροφορηθῇ οἱ κατὰ διαφόρους θαλάσσας Ἑλληνικοὶ Καταδρομεῖς, ὅτι ἡ Διοίκησις εἰς περιστάσιν ὅπου ἤθελεν ἐπισυμβῇ καμμία ζημία παρνόμος εἰς ἐμπορικὰ Πλοῖα ξένων δυνάμεων, ὅχι μόνον δὲν θέλει ὑπερασπισθῇ κανένα τῶν τοιούτων Καταδρομῶν, ἀλλὰ καὶ θέλει τοὺς παιδεύσει, ἐκτὸς δὲ τούτου ἐπειδὴ εἶνε ἀναγκαῖον νὰ περιφέρονται πάντοτε Καταδρομεῖς Νόμφ Πολέμου διὰ νὰ ἐμποδίσωσι τὸ ἐμπόριον τῶν Ἑχθρῶν, καὶ νὰ τοὺς προξενῶσιν ὅ,τι κακὸν ἡ-μποροῦν, οἱ τοιοῦτοι πρέπει νὰ ἦναι πάντοτε ἐφοδισμένοι μὲ τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς καὶ ὁδηγίας τῆς Διοικήσεως· ἀλλέως ὅστις φωρα-θῇ χωρὶς αὐτῶν θέλει παιδεύεσθαι

Ἐ Ναυπλίῳ τὴν 16. Αὐγούστου 1824.

Ὁ Πρόεδρος

(Τ. Σ.) ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

ὁ Προσωρινὸς Γεν. Γραμματ.

Π. Γ. ΡΟΔΙΟΣ.

Ἴσον ἀπαράλλακτον τῷ Προτοτύπῳ

Ὁ Προσωρινὸς Γενικ. Γραμματεὺς.

Π. Γ. ΡΟΔΙΟΣ.

ὅτι ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ Πρωτοτύπου

(Τ. Σ).

Οἱ Πρόκριτοι τῆς Νήσου Ὑδραι

Ἀριθ. 17.

Πρὸς τοὺς Γερραισιότατους

Ἀρτιναύαρχον Κύριον Γεωρ. Σαχτούρην.

τοὺς σὺν αὐτῷ Καπετάνιους, καὶ ἀνδρείους συντροφοναύτας

τῶν Πλοίων τῆς Ὑδρας.

Ἐλάβομεν τὴν ἀπὸ τὰ νερὰ τῆς Σάμου Εὐγενικὴν ἐπιστολὴν σας τῆς 14 τοῦ ἐνεστῶτος μὲ τὰ κανόνια ἀραμπάδες καὶ λοιπὰ σταλέντα μας μὲ τὸ καράβι τοῦ Καπε. Νικολ. Βόκου, τὰ πρερχόμενα ἀπὸ τὰ λείψανα τῆς καυθείσης Φρεγάτας (Κόρχμα Μπουρλότ) εἶδομεν δὲ καὶ τὴν ἐνωσιν εἰς Κῶ. τῶν δύο ἐχθρικῶν στόλων. Ὁ Ναύαρχος μας Καπ. Ἀνδρ. Μιαούλης μὲ τὴν κατὰ τοῦ Ἰμβραχῆμ Πασσὰ διορισμένην μοῖραν παραίτησε τὸ Σούνειον τὴν 14 τοῦ αὐτοῦ, ὅθεν ἡ πρὸς αὐτὸν ἐπιστολή σας δὲν τὸν ἐπρόφθασε. καὶ τοῦ τὴν διευθύνομεν, ἀγκαλὰ ἐλπίζομεν, πρὶν τῆς ὥρας ταύτης νὰ ἠνόθητε αἱ δύο μοῖραι, καθὼς οἱ ἐχθρικοὶ Στόλοι, τοὺς ὁποίους κυνηγᾶτε ἠνώθησαν καὶ αὐτοί.

Σπεύδομεν ἔπειτα νὰ σας εἰδοποιήσωμεν ὅτι χθὲς τὸ ἐσπέρας ἐλάβομεν γράμμα τῆς Σ. Διοικήσεως εἰδοποιητικὸν ὅτι Ἀγγλικὸν Βρίκιον, ἐλθὼν ἀπὸ Κορφοῦς εἰς Ναύπλιον ἔφερε πρὸς αὐτὴν σφοδρότατα παράπονα διὰ τὸ αὐστηρὸν τῆς προκυρήξεως τῆς 27 Μαΐου, περὶ τῶν

Σημ. Ὅρα ἐν τῷ ἡμερολογίῳ τὰ γραφόμενα τὴν 14 Ἰουλίου 1824. ἐκ τῶν ὁποίων ἀπορρέει ἡ Ἐγκύκλιος αὕτη.

Ὁ ἐκ δότης

Εὐρωπαϊκῶν Πλοίων ναυλωθέντων εἰς Ἀλεξάνδρειαν, καὶ ἐπίμονον ζήτησιν ἀπὸ μέρους τῆς Ἀγγλικῆς Διοικήσεως διὰ τὴν ἀνασκευὴν τῆς προκυρήξεως ἐκείνης, τὴν ὁποίαν διὰ τοῦτο ἡ Διοικήσις μας ἐβίβασθη νὰ μιτριάσῃ μὲ ἄλλην τῆς 15 Αὐγούστου κατὰ τὸ ἐμπερικλειόμενον ἀντίγραφον· ἐβίβασθη πρὸς τούτοις διὰ νὰ καθησυχάσῃ τὴν Ἀγγλικὴν Διοίκησιν, τῆς ὁποίας ἡ Εὐνοια μᾶς εἶναι τόσον ἀναγκαία, νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἕως ἀπὸ τὰς 14. Ἰουλίου ἐστειλεν εἰς τοὺς Ναυάρχους τῶν τριῶν Νήσων διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν, τὰς ὁδηγίας τῶν ὁποίων ὡσαύτως σᾶς ἐμπερικλείομεν ἀντίγραφον. Ἡμεῖς ὅμως εἰς ἀποκρίσιν δὲν ἐλείψαμεν νὰ εἰδεάσωμεν τὴν Διοίκησίν μας, ὅτι αἱ ὁδηγίαι αὗται ἐκδοθεῖσαι τώρα, καὶ τώρα στελλόμεναι μὲ ἡμερομηνίαν 14. Ἰουλίου, ἡμποροῦν νὰ μὴ σᾶς ἔλθωσιν ἐν καιρῷ, ἀλλὰ μετὰ τὸ ἔργον, ἀνάλογον ἴσως μὲ τὴν πρώτην προκύρηξιν 27. Μαΐου, διὰ νὰ λάβῃ τὰ περὶ τούτου μέτρα.

Ἡ Γενναϊότης σας ὅμως ἔχετε πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι κύριος σκοπὸς τῆς Ἀγγλίας εἶναι ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαϊκοὺς ναύτας νὰ μὴ φονευθῶσιν εἰμὴ ὅσοι λάβωσι τὸν θάνατον εἰς τὴν συμπλοκὴν, ὅταν δὲ παραδοθῶσιν, ἢ καὶ μετὰ τινὰ ἀντίστασιν ἢ ζωὴ των νὰ εἶναι ἐν ἀσφαλείᾳ. Τοὺς εἰς τὰ Εὐρωπαϊκὰ πλοῖα ἐχθροὺς ὅμως μεταχειρισθῆτε ὅπως κατὰ τὴν περιστάσιν καλέσῃ ἢ σωτηρίᾳ ὅλου τοῦ Στόλου μας.

Ὁ ἐπιφέρων τὸ παρὸν ἔχει καὶ ὅμοιον γράμμα διὰ τὸν Ναυάρχον μας. Ἐπειδὴ ὅμως ἀγνωσοῦμεν ἀπὸ τοὺς δύο σας ποῖον θέλει ἀνταμώσει πρότερον, διὰ τοῦτο, ὅταν σᾶς ἐγχειρίσῃ τὸ παρὸν, ἐξετάσατε ἐὰν ἔχῃ ἀκόμη ἐκεῖνο τοῦ Ναυάρχου καὶ τότε λαμβάνοντάς το ἡ Γενναϊότης σας, διευθύνετε τὸ ἀμέσως μ' ἐπίτειδες ταχύπλου.

Σᾶς ἐμπερικλείομεν καὶ ἴσον προκυρήξεως τὴν ὁποίαν ἐξέδωκεν ἡ Σ. Διοικήσις τῇ 16. Αὐγούστου περὶ καταδρομῶν, ἥτοι, Κουρσάρων.

Ἐπιμεínaτε γενναίως, μ' ὁμόνοιαν καὶ εὐταξίαν εἰς τὸν Ἀγῶνα καθόσον τὸ καλέσῃ ἡ Σωτηρία τῆς Πατρίδος, καὶ ἐλπίζομεν ὀγλήγορα νὰ μᾶς χαροποιήσετε μὲ λαμπρὰς Νίκας, καὶ μὲ τὴν τελείαν καταστροφὴν τῶν δύο ἐχθρικών Στόλων, διὰ δὲ τὸ δεύτερον πλησιάζον μηνιαῖον τῶν συντροφοναυτῶν, ἃς ἀμεριμνήσωσιν, ὅτι τοὺς πληρόνεται.

τῇ 18 Αὐγούστου 1824 ἐν Ὑδρᾷ

(Τ. Σ.)

οἱ Πρόκριτοι τῆς Νήσου Ὑδρας.

Υ. Γ. Ἐμεῖνεν ἡ παροῦσα ἕως σήμερον 20 Αὐγούστου, καὶ μὲ τὸν Καπετὰν Νικὸλ. Βόκον Σᾶς πέμπομεν τὰ ἀκόλουθα Ψαρικά, διὰ νὰ τὰ διανέμητε ἀναλόγως εἰς τὰ Κεράβια τῆς Μοίρας σας.

Βαρέλια 4 μεγάλα Σκουμπρία, 8. ὅμοια Σαρδέλλας, 2. μικρὰ ὁμοίως.

Ἰουλίου 13, Τρίτη. Εἰς τὴν ἀγγυραν. Τὸ ἐσπέρας ἐλάβαμεν διαταγὰς ἀπὸ Ὑδραν νὰ ὑπάγωσιν ἐκεῖ ὅλα τὰ πλοῖα τῆς πρώτης μοίρας ἐξελθοῦσης ἐξ Ὑδρας ἥτοι τὰ πρῶτα δέκα τρία διὰ νὰ διορθωθοῦν. Ὄθεν καὶ εἰς τὰς 12 τὸ ἐσπέρας ἐβάλλημεν εἰς τὰ παντὰ δι' Ὑδραν μὲ εὐδιον ἀνεμον.

Ἦδη κατὰ τὰς πληροφορίας ὅπου ἐλάβαμεν ἀπὸ ὑποκείμενα πα-
ρευρεθέντα εἰς τὰ Ψαρρὰ εἰς τὴν ἀπόβασιν στρατευμάτων ὅπου ἔκα-
μεν ἐκεῖ ὁ ἐχθρικός στόλος, εἰμεθα εἰς περίστασιν νὰ δώσωμεν κἄποιαν
ιδέαν ἀκριβῆ περὶ τούτου.

Ἡμέρα Παρασκευὴ 20: Ἰουνίου ἔφθασεν ὁ ἐχθρικός στόλος εἰς τὰ
Ψαρρὰ. Ἀκρα γαλήνη ἦτον κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν. Ἀπὸ ἑνα δυσ-
βατότατον κάβον τῆς Νήσου κατὰ τὴν τραμοντάνα, ἡδουλήθη νὰ
κάμῃ ἀπόβασιν τὴν ὁποίαν καὶ ἀρχισεν περὶ τὴν α'. ὦραν τῆς ἀκολού-
θου ἡμέρας Σαββάτου, με βάρκαις καὶ τζαλούπαις ἀπειρες. Ὁ κάβος
ἐκεῖ σχηματίζει τοὺς τρεῖς μικροὺς λόφους. Οἱ Ψαρρίανοι ἐκεῖ δὲν εἴ-
χον εἰμὴ μίαν πολλὰ μικρὰν φρουράν, καὶ αὐτὴν εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ
κάβου καὶ ὅχι εἰς τὸ ἄκρον τὸ ὁποῖον σχηματίζει ἑνα βράχον ὥσάν νη-
σάκι. Οἱ ὀλίγοι φύλακες ὅπου ἐστέκοντο ἐκεῖ ἀντιστάθησαν ὀλίγον,
πλὴν διὰ τὴν πλυθὴν τῶν ἐχθρῶν ὅπου ἐξεβαρκαρίζοντο ἀπὸ διάφορα
μέρη φοβηθέντες ἐτραβήχθησαν· περὶπου ἀπὸ 500 ἦτον ἤδη ἐπάνω εἰς
τὸν Κάβο οἵτινες καὶ θαρρηθέντες ἐπροχώρησαν ἕως εἰς τὸν λαιμὸν
τοῦ Κάβου· κατόπιν εὐγῆκαν καὶ ἄλλοι ὥστε εἰς ὀλίγην ὥραν ἔγιναν
σχεδὸν 1, 500 τοῦρκοι ἐπάνω εἰς τὴν Νῆσον. Ἐν τοσούτῳ ἔφθασαν ἀπὸ
διαφόρους φυλακὰς ἕως 300: (ἐξ ὧν πολλὰ ὀλίγοι ἦσαν Ψαρριανοί) καὶ
ἀντιστάθησαν οὐκ ὀλίγον, κροτήσαντες πόλεμον μιᾶς σχεδὸν ὥρας,
καθ' ὃν ἐφθάρησαν οἱ περισσότεροι καὶ οἱ λοιποὶ ἐτραπήσαν εἰς φυγὴν
καὶ ἤλθαν εἰς τὴν Δάμπτιαν καλουμένην τοῦ Ἀδάμ ἡ σπηλιὰ εἰς ταύτην
τὴν ριτιράτα ἐσκοτώθη ὁ Κότας με τὸ νὰ τὸν ἄρῃσαν οἱ περισσότεροι
τῶν στρατιωτῶν του. Ἐν τοσούτῳ ἀπέβησαν ἔξω ὑπὲρ τὰς 3: χιλ.
ἐχθροὶ οἵτινες διηρηθέντες εἰς τρεῖς κολλόνας, αἱ μὲν δύο ἐτραβήξαν
κατὰ τὴν πολιτείαν, ἡ δὲ τρίτη εἰς τὸ ῥηθὲν Κανονοστάσιον. Οἱ ἐν
αὐτῷ εὐρισκόμενοι ἀντέκρουσαν δύο φοραῖς τὴν ὁρμὴν πολεμοῦντες ἀ-
καταπαύστως ἀπὸ τὰς 4: τῆς ἡμ: ἕως εἰς τὰς 7: βλέποντες δὲ νὰ μὴν
τοὺς ἔρχεται καμμία βοήθεια ἐξεσπάθωσαν καὶ ὤρμησαν νὰ ἀπεράσουν
ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἐχθρικῶν στρατευμάτων, ἀλλὰ πολλὰ ὀλίγοι ἐγλύτωσαν.

Ἄλλος πόλεμος ἔγεινεν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Βουνοῦ ὅπου κεῖται
ἄνω τῆς πολιτείας ὅπου ἔκειντο οἱ τρεῖς μῆλοι· ἐκεῖ εὐρίσκοντο σχε-
δὸν 500: Ψαρρίανοι, λιᾶπιδες καὶ ξένοι· οὗτοι ἐκράτησαν ὀλίγον τὴν
ὁρμὴν τοῦ ἐχθροῦ ὅστις εἶχε ξεβαρκαρῆ ἤδη ὑπὲρ τὰς 8 χιλ. Ἐπεσαν
οὐκ ὀλίγοι τοῦρκοι, καὶ ἐδικοί μας ἱκανοὶ ἐκεῖ λέγουσι νὰ ἐσκοτώθη ἡ-
ρωϊκῶς καὶ ὁ κπ: Ἀναγνώστης Τζώτζης, ἀλλ' ἡ πληθὺς τῶν ἐχθρῶν
ἔκαμε τοὺς λοιποὺς νὰ τραβήχθουν κατὰ τὸ Παλαιόκαστρον ὅπου ἦτον
τὸ μεγάλο κανονοστάσιον, τότε ὅλοι οἱ Ψαρριανοὶ ἀπελπίσθησαν καὶ
ἔτρεξαν εἰς τὰ πλοῖα, οἱ λιᾶπιδες ὅμως ὅχι, ἀλλ' ἐκλείσθησαν μέ τι-
νας ἄλλους ξένους, καὶ σχεδὸν 10: αἱ 12: Ψαρριανοὺς μέσα εἰς τὸ κα-
νονοστάσιον. Τότε οἱ Τοῦρκοι ὤρμησαν σωρηδὸν μέσα εἰς τὴν πολι-
τείαν, καὶ οἱ Ψαρριανοὶ δὲν ἔλαβον καιρὸν μῆτε κἂν νὰ λάβωσι τὰς
οἰκογενεῖας των εἰς τὰ πλοῖα. Φόβος μέγας με γοῦσμὸν καὶ ἀλλαλαγμὸν

ἤκούετο καθ' ὅλην τὴν πολιτείαν, δὲν ἐζητοῦσαν πλέον νὰ διαφεντευθοῦν. Ὅλοι οἱ ἄνδρες ἐγκαταλιπόντες τὰ ὀσπῆτιά των, τὰ ὑπάρχοντά των, καὶ αὐτὰς τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιὰ των ἔτρεχον εἰς τὴν θάλασσαν νὰ Ἰμβαρκαρηθοῦν, ἀφήσαντες τοὺς ἐχθροὺς νὰ λεηλατῶσι νὰ καίωσι, καὶ νὰ σκλαβώνωσιν ἀνεμποδίστως. Πολλοὶ νεάνιδες καὶ παρθέναι ἔπесαν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν. Τινὲς γυναῖκες φθάσαντες εἰς τὴν θάλασσαν καὶ μὴν εὐρόντες πλοῖα νὰ Ἰμβαρκαρισθοῦν, ἔπιπτον εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐπνίγοντο. Πολλόταται δὲ γραῖαι καὶ δύσμορφαι ἐσκοτόθησαν ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Ἐκ τούτων λέγουσιν νὰ ἔκλησαν Ἰκανὰς μέσα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγίου Νικολάου, καὶ ὕστερον ἔβαλαν φωτῖαν καὶ τὰς ἔκαυσαν. Τῇ αὖριον ἡμέρα Κυριακὴ Οἱ Τούρκοι ἐῤῥίψαν ὅλην τὴν προσοχὴν εἰς τὸ νὰ κυριεύσωσι τὸ Παλαιόκαστρον ἥτις τὸ μεγάλο κανονοστάσιον ὅπου εἶναι εἰς τὸν κάβο πὲρ Ὀστρια πлагίως τῆς πόλεως καὶ ὅπου ἐκλείσθησαν οἱ λιᾶπιδες μὲ τὰς οἰκογενεῖας των, καὶ ὅπου ἦτον οἱ Τζεπχανέδες (Πυρραποθήκαι) τῶν Ψαρρῶν. Τρεῖς φοραῖς ὤρμησαν οἱ Τούρκοι κατ' αὐτῶν διὰ νὰ τοὺς κυριεύσωσιν ἐξ ἐφόδου καὶ τρεῖς ἐπέστρεψαν ἀπρακτοὶ μὲ μεγαλότατον χαμόν. Δώδεκα χιλ.: λέγουσι νὰ ἐξέβαρκαρίσθησαν ἐπάνω εἰς τὴν Νῆσον ἐκ τῶν ἐχθρικῶν στρατευμάτων καὶ ὅλοι ἐῤῥίφθησαν κατ' αὐτῶν τὰ $\frac{2}{3}$ τῶν λιᾶπιδων ἦτον ἤδη σκοτωμένοι ὅταν ἀπεφάσθησαν νὰ ἀφήσουν τοὺς Τούρκους νὰ ἐμβοῦν μέσα. Καὶ τότε βαζίντες φωτῖαν εἰς ταῖς μῆναις ἐπῆρε μόνον ἡ μία καὶ ἐσκαπάσθησαν ὑπὲρ τὰς 4: χιλ.: Τούρκοι καθὼς καὶ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι μὲ ταῖς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ των. Τοιοῦτον ἥρωϊκὸν τέλος ἔδωσαν οἱ γενναῖοι. Ὁ χαμὸς τῶν Τουρκῶν ἀναβαίνει καθ' ὅλην τὴν Νῆσον ὑπὲρ τὰς 6: χιλ.: σκοτωμένοι καὶ 2: χιλ.: λαβημένοι.

Κάμμια προδοσία δὲν ἐμεσολάβησεν, ἡ διαφωνία τῶν κατοίκων καὶ ἡ ἔλλειψις τῶν ἀναγκαίων μέτρων ἠφάνισαν τὴν Νῆσον. Εἴθε τὸ τούτων παράδειγμα νὰ γίνῃ μάθημα εἰς τοὺς λοιποὺς θαλασσινοὺς καὶ εἰς ὅλον τὸ ἔθνος.

Ἰουλίου 16: Τετάρτη. Ἐξημερόθημεν ἔμπροσθεν τῆς πόλεως Ὑδρας, καὶ διετάχθημεν νὰ ἀράξωμεν εἰς τὸ Καμίνι ὡς ἐπράξαμεν εἰς τὰς 12: τὸ πρωί.

Παρατηρήσεις.

Ὑστερον ἀφ' οὗ ἐκθέσαμεν λεπτομερῶς τὰ καθημερινὰ συμβάντα ταύτης τῆς ἐκστρατείας, μᾶς φαίνεται ὅτι δὲν ἤθελεν εἶναι ἄτοπον νὰ προσθέσωμεν τινὰς παρατηρήσεις. Ἡ ἐκστρατεία αὕτη, καθὼς καὶ ὅλαι αἱ προλαβοῦσαι, εἶναι μία ἀπόδειξις τῆς ὑπὲρ πατρίδος ἀγάπης τῶν θαλασσιῶν, οὗτοι οἱ γενναῖοι εἰς ἓνα καιρὸν καθ' ὃν ἐκλονεῖτο ὅλον τὸ ἔθνος ἀπὸ τὴν ὑπεροχὴν τινῶν τυραννοφρονούντων, ὅχι μόνον τούτους ἐφρόντισαν νὰ καταβάλωσιν, ἀλλὰ καὶ ἐπαπηλουμένης τῆς Κάσσου παρὰ τῶν κατὰ τὴν Κρήτην Αἰγυπτιακῶν στρατευμάτων, ἔδραμον εἰς βοήθειάν της μὲ τριάκοντα πλοῖα. Ἀλλὰ τὸ καλὸν οὐκ ἔστι

καλὸν ἐὰν μὴ καλῶς γίνεται. Ἡ ἐκστρατεία αὕτη ἔγινε πολλὰ ἀργά, καὶ ὅπόταν τὰ πλοῖα ἐφθασαν εἰς τὴν Κάσσον ἢ Νήσος ἦτον κατεδραφισμένη ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν πρὸ ἡμερῶν. Καὶ ὄχι μόνον ἐχάσαμεν τὴν νῆσον ἥτις ἦτο μία προφυλακὴ εἰς τὴν Κρήτην καὶ εἰς τὸν στόλον τοῦ μεχμέτ-ἀλλή, ἀλλὰ καὶ ἐδώσαμεν εἰς τοῦτον ὑπὲρ τὰ 30: πλοῖα καὶ ὑπὲρ τοὺς 300: ναύτας διὰ νὰ μᾶς πολεμοῦν ὕστερον. Καὶ οὕτως θέλει ἀκολουθῇ πάντοτε ὅπόταν τὰ πράγματα δὲν γίνονται ἐν καιρῷ, ἂν ἡ ἐκστρατεία αὕτη ἐγίνετο πρὸ 15 ἡμερῶν δὲν ἡμπορούσαμεν καὶ τὴν Νήσον μὲ τοὺς κατοίκους της νὰ σώσωμεν καὶ τὸ σχέδιον τοῦ ἐχθροῦ νὰ ματαιώσωμεν, καὶ τὰ τούτων ἀρπαχθέντα πλοῖα νὰ φυλαξώμεν; Ἄλλ' ἔστω ἀνάθεμα εἰς τοὺς ἀντάρτας τῆς Διοικήσεως οἵτινες ἔφερον εἰς κίνδυνον τὴν Πατρίδα καὶ ἔκαμν πολλοὺς πατριώτας νὰ ἀπελπισθοῦν διὰ τὴν σωτηρίαν της ἢ νὰ δώσουν ὅλην τὴν προσοχὴν εἰς αὐτοὺς μόνον ἕως νὰ τοὺς καταβάλλουν, καὶ οὕτω ἔλαβον καιρὸν οἱ ἐχθροὶ νὰ κάμουν τοὺς καθ' ἡμῶν σκοπούς των τόσον εἰς τὴν Κάσσον καθὼς καὶ ἐπομένως εἰς τὰ Ψαρῶν· ἀλλὰ πῶς ἤθελε πιστεύσῃ ποτὲ ὅτι τοῦτο τὸ μέγα προπύργιον τῆς Ἑλλάδος, οἱ Ψαρῶνιοί, οἵτινες ἐτρόμαζαν τὴν Ἀσίαν διὰ τὴν τόλμην των, καὶ τὴν οὐζύτητα τοῦ νοῦ των, ἐμελλον νὰ φανοῦν εἰς τὴν κρισιμοτέραν περίστασιν των; ἡ πτώσις των ἐφάνη ἀπίστευτος εἰς πρώτην φωνὴν πρὸς ὅλους τοὺς ὁμογενεῖς καὶ ξένους. Οἱ δὲ ἐν Σμύρνῃ Εὐρωπαῖοι δὲν ἤθελον διόλου νὰ τὸ πιστεύσωσιν ἕως ὅτου ἔστειλαν μίαν γαλλικὴν φρεγάταν καὶ ἐπέστρεψεν ἀπὸ Ψαρῶν φέρουσα τὴν εἰδήσιν ὅτι εἰς 24: ὥρας τὰ ἐξουσίασεν ὁ Τοπᾶλης. Τοιαύτην περιγραφὴν ἔδωσεν ἡ ῥηθεῖσα φρεγάτα ἀφ' οὗ ἐπέστρεψεν εἰς Σμύρνην. Ἀλλὰ τὸ παρελθὸν μᾶς ἐδείξεν ὅτι οἱ Ψαρριανοὶ ἦτον καὶ εἶναι γενναῖοι, ὄχι ὀλιγότερον τῶν ἐπιλοίων Ἑλλήνων, Ἀνδρεῖοι εἰς τὰς περιστάσεις, ἐπιχειρηματεῖοι, καὶ φοβεροὶ διὰ τοῦτο εἰς τὸν ἐχθρόν. Διατὶ λοιτὸν ἤδη νὰ φανῶσι τὸ ἐναντίον; Δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ ἀνδρεία καὶ γενναιότης εἰς τοὺς ἀνθρώπους διὰ νὰ τοὺς κάμῃ νὰ θριαμβεύουν κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰι μεγαλλήτεροι ἀρεταὶ προπορεύονται εἰς τὴν εὐτυχίαν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν Ἑθνῶν καὶ τῶν κατὰ μέρη πόλεων καὶ τόπων, δὺν ἀρεταὶ λέγω, ἡ φρόνησις καὶ ἡ Χρηστότης τῶν ἡθῶν. Αὗται ἔλλειψαν ἀπὸ τοὺς συναδελφούς Ψαρῶνιούς· καὶ διὰ τοῦτο ἐχάθησαν. Οὗτοι μὲ τὸ νὰ ἐπαινέθησαν παρὰ πολλῶν διὰ τὴν κατ' ἐπιφάνειαν εὐταξίαν ἣν ἐδείχναν ἐπ' αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τους, καὶ εἰς τοὺς ἐκεῖσε παρερχομένους ξένους, καὶ μὲ τὸ νὰ ἐφυλάχθησαν ἤδη τρεῖς χρόνους ἀβλαβεῖς ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς τοῦ ἐχθροῦ καὶ μὲ τὸ νὰ ἐπέτυχον εἰς τινὰς τολμηρὰς ἐπιχειρήσεις των, ἐνόμιζαν τὸν ἑαυτὸν τους ἀνώτερον τῶν ἐπιλοίων συναδελφῶν τους καὶ οὕτε χρεῖαν ἔχουν τῆς βοήθειας των, διὰ τοῦτο δὲν ἐκαταδέχθησαν καὶ νὰ τοὺς ζητήσουν βοήθειαν (ἐφαντάσθησαν ὅτι ἦναι ἄλλοι Ἀθηναῖοι, καὶ ὀνόμασαν τὴν τοπικὴν Διοίκησιν τους, Βουλὴν τῶν Ψαρῶν, τίτλος ὅστις μόνον εἰς τὴν ὑπερτάτην Διοίκησιν ἐνὸς Ἑθνους

πρέπει νὰ δίδεται· ἴσως νὰ τοὺς ἀπέρασεν ἀπὸ τὸν νοῦν ὅτι ἡμποροῦν νὰ καταστήσουν μίαν ἄλλην Βουλὴν ἀπὸ ἐκείνην τοῦ ἔθνους) δὲν ἐστοχάσθησαν ὅτι ἂν οἱ Ὑδραῖοι καὶ Σπετζιώται δὲν τοῖς ἐβόήθουν· ἐξ ἀρχῆς ἤθελον εἶναι χαμμένοι ἀπὸ τὸν πρῶτον χρόνον. Τοιαύτας ὀλεθρίας ιδέας ἐνέπνευσαν εἰς τὸν λαόν τους, τινὲς δοκισησοφοὶ συμπολιτῶν, κενόδοξοι καὶ κακοήθεις, οἵτινες διὰ νὰ ἔχωσι τὰ πρωτεῖα εἰς τὸν τόπον τους, διέβαλον πρὸς τὸν λαὸν τοὺς ὀλίγους ἐξ αὐτῶν ἀγαθοὺς πατριώτας ἐνέπνευσαν εἰς αὐτὸν τὴν ὑπὲρ ὃ δει περὶ ἑαυτοῦ ὠλέθριον φαντασίαν. καὶ ὅτι πρέπη νὰ κωπῇ καθε ἀλληλογραφία μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν λοιπῶν θαλασσιῶν Ὑδραίων καὶ Σπετζιῶτων. Οἱ ἀγαθοὶ Πατριῶται ἐβλεπον μὲ λύπην τοὺς ταύτην τὴν ὀχλοκρατίαν, ἀλλὰ καὶ οὗτοι παρημέλησαν τὰ χρεὴ τοῦ ἀληθοῦς Πατριώτου, μολυνθέντες ἀπὸ τὴν κακοήθειαν τοῦ λαοῦ των εἰς τὴν ὁποίαν τὸν κατήνησαν τὰ λάφυρα καὶ ἡ αἰσχοκέρδεια, ἀπεποιοῦντο εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Πατρίδος νὰ συνεισφέρωσιν ἀναλόγως τῆς ὑπολήψεως καὶ καταστάσεώς των, ἀπέκτησαν διὰ τοῦτο το μῖσος καὶ τὴν ἀποστροφήν τοῦ λαοῦ. Ἀλλοίμονον ὅποταν ἕνας λαὸς φθάσῃ εἰς ἀναισχυντίαν! Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔπρεπε νὰ τὸ προῖδουν οἱ τούτων ἀγαθοὶ πατριῶται καὶ Πρόκριτοι; Οὗτοι ὅμως ἐγίνοντο ἀπλοὶ θεαταὶ εἰς ὅλα τὰ κινήματα καὶ παραλογισμοὺς τῶν στασιάρχων καὶ ὀχλοφρονούντων, εἰς τοὺς ὁποίους ἀφιερῶσαντες τὰ ἱερὰ συμφέροντα τῆς πατρίδος των δὲν ἐμεθοδεύοντο εἰ μὴ πῶς νὰ ἀποφύγουν τὰς ὑπὲρ πατρίδος χρηματικὰς συνεισφοράς. Ἐν ὀλίγοις ἐμιμήθησαν τὸν ἀπλοῦν λαόν, διὰ τοῦτο ἔγιναν καὶ αὐτοὶ ἀπλοὶ καὶ ἀνυπόληπτοι παρὰ τοῦ λαοῦ, ὅστις μ' ὅλον ὅτι ἰσχυρός, ἀλλὰ ἀνόητος, δὲν ἀπέραςε ποτὲ ἀπὸ τὸν νοῦν του, ὅτι ἐνδέχεται νὰ χάσῃ διὰ μίαν ἡμέραν τὰ ὅσα ἐθυσασύρησεν ἐξ ἀρπαγῆς καὶ ἀδικίας. Ἄς σκεπάσωμεν μὲ ἕνα πυκνὸν κάλυμμα τὰς πράξεις των εἰς πολλοὺς τῶν δυστυχησάντων ὁμογενῶν καὶ μάλιστα εἰς ἐκείνους πρὸς οὓς ἐχρεωστοῦσαν τὸ εἶναι πρὶν τῆς ἐπαναστάσεως μὲ τοιαῦτα ἦθῃ μὲ τοιαύτην φρόνησιν πῶς ἡμποροῦσαν νὰ προσδεύουν; μ' ὅλον τοῦτο ὁ καθε πατριώτης πρέπει νὰ κλαύσῃ διὰ τὴν δυστυχίαν των καὶ νὰ τοῖς δώσῃ χεῖρα βοηθείας εἰς τὴν περίστασιν, διότι ἡ δυστυχία τούτων εἶναι δυστυχία ὅλου τοῦ ἔθνους, εἰς τοῦτο ἐπιστηριζόμενοι οἱ πατριῶται Ὑδραῖοι καὶ Σπετσειῶται μόλις ἄκουσαν ὅτι τὰ Ψάρρα πολемоῦνται ἀπὸ τὸν ἐχθρικὸν στόλον ἔτρεξαν εἰς βοήθειάν των μὲ 38 πλοῖα πολεμικὰ, ἀλλὰ πρὶν νὰ φθάσωσι ταῦτα εἰς τὰ Ψάρρα, ὁ ἐχθρὸς εἶχε τελειωμένον τὸν σκοπὸν του καὶ εἶχεν ἀναχωρήσῃ διὰ Μιτηλίην. 300 Ἕλληνες ἀποθάντες εἰς τὴν Νῆσον ἔκαμαν ὑπὲρ τὰς 2,000 ἐχθροὺς νὰ ζητήσουν τόπον καταφυγῆς εἰς τὰ ἐκεῖ διαμείναντα πλοῖα των. Ἡ ἀπόβασις αὕτη εἶναι μία νέα δοκιμὴ τῆς Ἑλληνικῆς γενναιότητος, πόσον ἀξιέπαινοι ἐστάθησαν 6: ἀ 8: γενναῖοι Ἕλληνες οἵτινες μὲ ἄκραν γενναιότητα ἐπῆγαν καὶ ἔσπασαν τὴν πέτερυγα τῶν ἐχθρῶν ἥτις ἐκρατοῦσε τὸ μεγάλον Κανονοστάσιον, τὸ καὶ ἄλλως λεγό-

μενον παλαιόκαστρον. Τούτων τὴν ἀνδρείαν ὁμολογοῦν ὅλοι οἱ παρευρεθέντες καπ: ἀλλὰ ποῖος ἐφρόντησε νὰ μάθῃ καὶ τὰ ὀνοματάτων; ἢ μήπως ἡ Διοίκησις ἤξεύρει τοῦτο τὸ περιστατικὸν διὰ νὰ μάθῃ ποῖοι εἶναι, καὶ νὰ τοὺς βραβεύσῃ; Πότε θέλει ἴδωμεν τὴν Σεβαστὴν Διοίκησιν στερεωμένην καὶ κρατοῦσαν στέφανον ἐκ δεξιῶν διὰ νὰ ἀνταμοιβῇ τοὺς γενναίους ἀθλητάς, καὶ μάστιγα ἐξ ἀριστερῶν διὰ νὰ παιδεύῃ ὅσους δὲν φυλάττουν τὰ χρέη των;

Δὲν εὐχαριστήθη ἡ γενναιότης τῶν Ἑλλήνων ναυτῶν νὰ τρέψῃ μόνον εἰς φυγὴν τοὺς εἰς τὰ Ψαρρὰ ἐχθρούς, τοὺς ἔπесαν κατόπιν καὶ τοὺς κατατρώπωσε μὲ τὰ πλοῖα των, ἐξ ὧν 24 ἔγειναν πυρὸς παρανάλωμα εἰς τὰ ἀντικρὺ παράλια τῆς Χίου, τὰ καταιματωμένα ἀκόμα ἀπὸ τὸ ἀθῶον αἷμα τῶν δυστυχησμένων Χίων, τοὺς ὁποίους ἀπανθρώπως καὶ ἀνηλεῶς ἐσφραζαν ἐκεῖ πρὸ 2 χρόνων. Οἱ Τύραννοι. Ταῦτα τὰ πλοῖα ἦτον τὰ πλέον εὐάγωγα τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου καὶ ἐκεῖνα ὁποῦ ἤμπορῶσαν νὰ μᾶς κάμουν μεγαλητέραν βλάβην εἰς πολλὰς περιστάσεις καὶ μάλιστα ἐν καιρῷ ἀποδόσεως στρατευμάτων. Τίς ὅμως ἐξέτασε νὰ μάθῃ ποῖον Πλοῖον ἐπολέμησε μὲ γενναιότητα, καὶ ποῖον ἐστέκετο ἀπὸ μακρὰν θεωρόντας τὸν πόλεμον; Τοῦτο εἶναι ἔργον τῆς Διοικήσεως. Ἄν ἡ Διοίκησις θέλει νὰ μάθῃ δύναται. Καὶ νὰ ἀφήσωσιν οἱ Ἕλληνες ἀθάνατον ὄνομα πρέπει νὰ μιμηθῶσι τοὺς Ἀθηναίους ὅπου ὑψήσαν αἰδημοκρατίαι τῶν προγόνων μας ἡ Βουλὴ τῶν Ῥωμαίων καὶ εἰς τοὺς καιροὺς μας οἱ Γάλλοι. Τούτων ὁ ἀριστος νομοθέτης καὶ Νομοδιδάσκαλος τῆς Κορσικῆς Ναπολεὼν ἐξετίμησε περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον τὴν ἀξιοτήτα καὶ προκοπὴν τῶν στρατιωτῶν του, μεταξὺ τούτων βλέπομεν ἀπλοὺς στρατιώτας νὰ κατήντησαν εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ Chel Marechal ἥτοι πρῶτος ἀρχιστράτηγος, εἰς ἡμᾶς ὅμως ἄχρι τοῦδε τὴν ἰδίαν τιμὴν ἀπολαμβάνει ἐκεῖνος ὅστις ἐκθέτει ἑαυτὸν εἰς τὸν ἀκατάπαυστον πυροβολισμὸν τοῦ ἐχθροῦ, μὲ ἐκείνον ὅστις πηγαίνει εἰς τὴν ἐκστρατεῖαν μόνον διὰ νὰ βλέπῃ ἀπὸ μακρὰν τὸν πόλεμον, καιρὸς λοιπὸν νὰ διατιμῶμεν τὴν ἀνδρείαν καὶ γενναιότητα τῶν στρατευομένων διὰ νὰ ἐμπνέωμεν εἰς αὐτοὺς τὴν ἀγάπην τῆς δόξης, καὶ τότε βέβαια θέλομεν εἶδεῖ πολλὰ γρύγορα νέους Θεμιστοκλῆς, νέους Παράλους καὶ νέους Ἀχιλλέας.

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΣΑΜΟΥ

Ἰουλίου 27, Κυριακὴ. Σήμερον κατὰ τὴν ἐνάτην ὥραν τῆς ἡμέρας ἐξήλθομεν ἐξ Ὑδρας 21 λέγω εἰκοσιὲν Ὑδραϊκά πλοῖα πολεμικὰ καὶ 4 τέσσαρα πυρπολικὰ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ἡμετέρου Ἀντιναύαρχου Κυρίου Γεωργίου Σαχτούρη, τούτων τὰ ὀνόματα εἶναι τὰ ἀκόλουθα.

- 1) Βρεγαντῖνον Ἀθηνὰ Κπ: Γ. Σαχτούρης
- 2) Βρεγαντῖνον Κπ: Δ. Σαχτούρης

3)	Βεργαντίνον	Καπ. Α. Φόνος
4)	»	» Α.Π. αναγιώτας
)	»	» Ιω. Μακρομούρας
6)	»	» Παντ. Αιγενύτης
7)	»	» 'Αναγ' Κριεμάδης
8)	»	» Σταμ. Δοκός
9)	Πολλάκα (ήτοι μυοδρόμων)	» 'Ιω: Ζάκας
10)	Βρίκη	» Δημ. Κιοσές
11)	Γολέτα	» Γεώρ. Νέγκας
12)	Βεργαντίνον	» Λευθέρης
13)	»	» Κπ: Α. Κιβωτός.
14)	»	» Κπ: Θ. Γκιόνης
15)	Βρίκι	» Κωνστ. Γιαννάκη
16)	Βεργαντίνον	» 'Αναγ. Πετροζώτος
17)	»	» Χ. σταμ. 'Ράφτης
18)	»	» 'Ιω: Γκέλλης.
19)	»	» Νικόλαος Βώκος.
20)	»	» 'Ιω: Μιαούλης
21)	»	» Δ. Χριστόφιλος.
	Πυρπολικά	
1)	»	» Δ. Τσαπίλης
2)	»	» Δ. 'Ραφαλίδας
3)	»	» 'Αναστ. 'Ρομπότζης
4)	»	» Γ. Βατικιώτης

'Αριθ. 18.

Γενναϊότητα Καπετὰν Γεώργιε Σαχιτούρη!

Οἱ Ψαρριανοὶ μᾶς βεβαιοῦν ὅτι τὰ σενιάλα μας ὅπου αὐτοὶ εἶχον, τὰ ἐπιάσαν οἱ Τοῦρκοι, καὶ εἶναι ἀνάγκη, τὰ μυστικά μας σενιάλα, νὰ τὰ ἀλλάξετε προσωρινῶς, καὶ ἐρχομένου τοῦ γενναιοτάτου ναυάρχου μας Μνιαούλη θέλει τὰ ἀλλάξομεν δι' ὅλου νὰ γίνουν νέα.

Υγειαίνετε.

τῇ 27 'Ιουλίου 1824 ἐν "Υδρας

(Τ. Σ.)

οἱ Πρόκριτοι τῆς Νήσου "Υδρας

'Ο ἄνεμος γαληνιαῖος ἐβραδιάστημεν εἰς τὸ κανάλι τῆς ὕδρας, περὶ τὰς δύο τῆς νυκτὸς μελτέμι γρ. τρ. καὶ πηγαίνει δυναμυνόμενος.

'Ιουλίου 28, Δευτέρα. Ἐξημερώθημεν κάτωθεν τῆς Ζέας κατὰ νότον ὁ ἴδιος ἄνεμος, περὶ τὰς 6. τῆς ἡμέρας εἰμεθα μεταξὺ Ζέας καὶ Θερμιῶν. Ἐβραδιάστημεν ἄντικρυ τῆς Σύρας, ἐστάθημεν ἀλλὰ κάππα (εἰς ἀναχωρὴν) δι' ἄρκετὰς ὥρας περιμένοντες τὰ λοιπὰ πλοῖα ὅπου ἔμεναν ὀπίσω.

'Ιουλίου 29, Τρίτη. Ἐξημερώθημεν ἄντικρυ τῆς Τήνου ὕψωσαμεν τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν καὶ εἰς τὴν πολιτείαν ἔκαμαν τὸ

ἰδιον. Ἐστείλαμεν ἔξω τὴν Βάρκαν καὶ ἐμάθομεν ὅτι ὁ ἐχθρικός στόλος εἶναι εἰς Μιτηλίην καὶ ἐτοιμάζεται μετ' 15. χιλ. στρατεύματα νὰ ἐλθῇ κατὰ τῆς Σάμου, ὅτι εἰς τὴν Σμύρνην ἔγιναν μερिकाὶς ἀταξίαις ἀπὸ τὰ ἐκεῖ μπαϊράκια ὅπου ἐσύκωσαν οἱ Γραικοκατόλικοι διὰ νὰ ἐλθοῦν καθ' ἡμῶν, οἵτινες καὶ ἔκαμαν τινὰς ἀτιμίας εἰς ἕνα δῶμα ἐκεῖ Ἀγγλικά ὀσπήτια, καὶ ὅτι εἶχε φθάσῃ καὶ ὁ Αἰγυπτιακὸς στόλος εἰς Ῥόδον. Ἐφανερώσαμεν διὰ σημείου εἰς τὰ ὀππσινὰ πλοῖα νὰ κάμουν πανιὰ μετ' σκοπὸν νὰ φθάσωμεν μίαν ὥραν προτῆτερα εἰς τὴν Σάμον ὅπου διευθυνόμεθα ὀλονένα. Εἰς τὰς 5 $\frac{1}{2}$ τῆς ἡμ.: ἐμάθομεν ἀπὸ τὸν κπ: Γκιόννην ὅστις εἶχεν ὑπάγῃ εἰς τὴν Σύραν, πῶς ὁ κπ: πασᾶς εἶχε σκοπὸν τὴν Κυριακὴν ἢ δευτέραν νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῆς Σάμου, βαβαιώνοντάς μας πρὸς τούτοις καὶ τὸ φθάσιμον τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στόλου εἰς Ῥόδον. Ἐν τοσοῦτῳ ἡ βάρδια μᾶς ἀναγγέλει ὅτι κατεβαίνουν δύο καράβια. Περί τὰς 9 τῆς ἡμέρας ὑπεράνω τῆς Ἰκαρίας 20: μίλ. σχεδὸν κατὰ Βορέα, ἀπαντήσαμεν τὰ δῶμα ρηθέντα: αὐτὰ ἦτον Σπεταώτικα δηλαδὴ ἡ Ναβέτα τοῦ Μπόττασι ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ κπ: Ἀνάργυρου, καὶ ἕνα πυρπολικὸν σπεταώτικον, καὶ μᾶς εἶπον ὅτι ὁ ἐχθρικός στόλος εὐρίσκεται ἔξω τῶν Φούρνων 43. κομμάτια μεγάλα, ὅτι τρεῖς τζαλούπαις τὸν ἔβαλαν εἰς φυγὴν, ὁμοῦ καὶ τὸ πυρπολικόν του. Τὰ ἐδικὰ μας πυρπολικά ἐμειναν ὀπίσω, πολεμικὰ δὲ εἵμεθα ὑπ' ὄψιν μόνον 18. Ὁ Ναύαρχος διατάττει νὰ τραβιζώμεν κατὰ τὸν κόρπον τοῦ Κουσάντασι ὑπεράνω τῆς Σάμου διὰ νὰ ὑπάγωμεν καὶ προκαταλάβωμεν τὸν Πορθμόν.

Εἰς τὰ 10 $\frac{1}{4}$ τῆς ἡμέρας ἠκούσαμεν κανονιὰν μεγάλην καὶ συμπεραίνομεν νὰ ἦναι ἡ προφυλακὴ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου. Ἐβραδιάστημεν ἔξω τῆς Ἰκαρίας. Ὁ ἄνεμος νότος λεπτός, μετὰ τὰ μεσάνυκτα πάλιν μελτέμι ἐστάθημεν ἀλλὰ κάππα (ἐνακωχὴν) καὶ ἐκάμαμεν σημεῖον νὰ περιμαζευθῇ ὁλος ὁ στόλος, διὰ νὰ εὐρεθῶμεν τὸ πρῶτ' ὅλοι ὁμοῦ.

Ἰουλίου 30, Τετράδη. Ἐξημερώθημεν εἰς τὸ ἄκρον τῆς Ἰκαρίας πὲρ Γ. κατὰ τὸ κανάλι τῶν φούρνων 20: μίλ: σχεδὸν ἀνοικτά. Εἶδομεν πλοῖον ἐκεῖσε, εὐρεθεὶς δὲ ἐμπροστὰ ὁ κπ: Α. Κιβωτὸς τοῦ ἐκάμαμεν σημεῖον νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸ ἐπισκεφθῇ, μετ' ὀλίγον διεκρίναμεν ὅτι εἶναι ἰδικόν μας πυρπολικόν. Ἐν τοσοῦτῳ ἡ Βάρδα μᾶς εἰδρποιεῖ ὅτι φαίνονται 15 πλοῖα ἐχθρικά πλησίον τῆς Σάμου κατὰ Τ. ἐκάμαμεν σημεῖον νὰ ἀκολουθήσῃ ὁλος ὁ στόλος τὸν δρόμον μας καίπηγαίνομεν κατ' αὐτῶν. Μετ' ὀλίγον διεκρίναμεν ἕως 20: σακολέβαις καὶ ἄλλα 20 ἢ 30 μικροκάϊκα πιαντέδαις καὶ λπ: Αὐτὰ ὅλα ἦτον γεμάτα στρατεύματα Τουρκικά καὶ ἐσκόπευον κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν νὰ κάμουν ἀπόβασιν εἰς τὴν Σάμον κατὰ τὸ μέρος Καρλόβασι, τρία εὐρεθέντα ἐμπροσθεν πλοῖα τοῦ στόλου μας, τοῦτε κπ: Δημήτρη Σαχτούρη, κπ: Α. Κιβωτοῦ καὶ κπ: Λαζάρου Παναγιώτα, ῥίπτονται κατ' αὐτῶν, τὰ ἐπλησίασαν καὶ ἄρχισαν τὸν πυροβολισμόν. Τὸ πλοῖον τοῦ Μεθενίτου τὸ ὁποῖον καπετανεύει ὁ ῥηθεὶς Κιβωτὸς ἀφ' οὗ ἐπολέμησεν ἀρκετὴν

ὤραν μίαν Σακολέβαν γεμάτην σρατεύματα, ἐπῆγεν κατ' αὐτῆς μὲ τὴν πλώρην καὶ τὴν ἐκυρίευσεν, εἰς τὴν μίαν ὥραν καὶ $\frac{1}{4}$ τῆς ἡμέρας. Μετ' ὀλίγον ὁ καιρὸς γαλήνην δι' ἣν αἰτία ὁ στόλος δὲν ἔμπορεῖ νὰ πλησιάζῃ, ἐν ᾧ τὰ καΐκια φεύγουν ὁλονένα μὲ τὰ κουπιά. Εἰς τὰς 5 ὥρας ἄρχησε λεπτὸς ἄνεμος μελτεμάκι καὶ μὲ κουρτελάτσαις τρέχονεν κατ' αὐτῶν Ὁ κπ: Δημήτρης Σαχτούρης ἐπέπεσεν κατὰ τινος ἄλλης Σακολέβας τὴν ἐκανονοβόλισεν ἱκανῶς, αὕτη εἶχε μέσα ὑπὲρ τοὺς 50: γιαννιτζάρους, πολλοὶ ἐσκοτώθησαν ἀπὸ ταῖς μπάλαις τοῦ κπ: Δημήτρη, ἐν ᾧ αὐτοὶ ῥίπτοντες μὲ τουφέκια τοὺς ἐθανάτωσαν τέσσαρας, καὶ ἐλάβωσαν δύο συντρόφους των. Περί τὰς 6: ἡ ὥρα ἐγκατέλειπον τὴν Σακολέβαν των καὶ μετέβησαν εἰς ἄλλην, ταύτην λοιπὸν ἐπίασεν ὁ κπ: Δημήτρης, ἐν ᾧ ὁ ῥηθεις Κιζωτὸς δίδωκει ὁλονένα μίαν ἄλλην, μὲ μπάλαις καὶ μπαλομισδράλια κατ' αὐτῆς. Τότε οἱ ἐχθροὶ τοῦ ἐλάβωσαν δύο μετὰ τουφέκια, ὧντας δὲ ὁ ἄνεμος λεπτότατος καὶ μὴν ἔμπορῶντας διὰ τοῦτο νὰ ὑπάγῃ μὲ τὴν πλώρην κατ' αὐτῆς τὴν ἐδίδωκε μὲ μπάλαις μισδράλια ἕως ὅπου τὴν ἠνάγκασε νὰ ὑπάγῃ νὰ ριφθῇ εἰς τὰ παράλια ἀντικρὺ τῆς Ἀσίας κατὰ τὸ μέρος Σουαντζηκι. Δὲν ἔδειξεν ὀλιγωτέραν γενναιότητα ὁ κπ: Παναγιώτας, οὗτος ἂφ οὐ ἐκυνήγησεν ἐπλησίασε καὶ ἐκανονοβόλισεν ἱκανῶς μὲ μισδράλια μίαν ἄλλην μεγάλην σακολέβαν ἣτις εἶχεν μέσα ὑπὲρ τοὺς 60 ἐχθροὺς ὥρμησε κατ' αὐτῆς μὲ τὴν πλώρην. Ὁ ἄνεμος μὴ ὄντας δυνατὸς δὲν ἔμπόρεσε νὰ τὴν βουλιάξῃ, τοῦ ἤλθε λοιπὸν πλαγίως καὶ τότε οἱ διαμείναντες Τούρκοι δὲν ἔπαυον ἀκόμη τὸ τουφεκοκυροβολισμὸν, ἀλλὰ μὲ τρεῖς κανονιαῖς μπάλα μισδράλια ὅπου ἔρριψεν κατ' αὐτῶν ἔκαμε νὰ μείνωσι τέσσαρες μόνον ζωντανοὶ οἵτινες πλησιάζαντες εἰς τὸ πλοῖον τοῦ κπ: Λαζάρου ἐφιλοῦσαν τὴν ταλιαμάραν (πρώραν) πρὸς ἀπὸδειξιν τῆς ὑποταγῆς των, Διώρισε νὰ ὑπάγουν νὰ τοὺς φέρουν ἐπάνω. Εἰς τῶν συντροφοναυτῶν του γεμάτος θυμὸν κατὰ τῶν Τούρκων ἔρριψεν αὐτοῖς πιστόλαν του μέσα εἰς τὴν Σακολέβαν, τότε οἱ τέσσαρες Τούρκοι ῥίψαντες τὰ πιστόλιά των κατὰ τῶν ἐδικῶν μας ἐσκοτώσαν ἓνα τῶν εὐρισκομένων εἰς τὴν πρώραν τοῦ πλοίου συντρόφων, οἵτινες διὰ μιᾶς ὥρμησαν ὑπὲρ τοὺς 20 μέσα εἰς τὴν Σακολέβαν, καὶ ἐθανάτωσαν τοὺς ῥηθέντας τέσσαρας, καὶ τοὺς ἔρριψαν εἰς τὴν θάλασσαν ὁμοῦ μὲ διαφόρους λαβομένους ἐχθροὺς ὅπου εὗρον ἐν αὐτῇ. Ἦτον δὲ ἀξίον περιεργείας ὁπότεν δύο τούτων τῶν λαβομένων ἐναγκαλισθέντες σφικτὰ ἔπεσαν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κατεποντίσθησαν, τὸ ἐχθρικό αἷμα ἐπλημμύρησεν εἰς τὴν αὐτὴν σακολέβαν τῆς ὁποίας τὴν Ὀθωμανικὴν σημαίαν θέσας εἰς τὴν πλώρην καὶ κάτωθεν τοῦ μπομπρέσου τὴν ἐτραβοῦσε κατόπιν, ἐν τοσοῦτῳ ἐπλησίασεν καὶ ὁ λοιπὸς στόλος, καὶ καταδιώξαντες μὲ τὰ κανόνια τὰ λοιπὰ πλοιάρια ἕως εἰς τὰς 9 τῆς ἡμέρας τὰ ἀνάγκασαν νὰ ὑπάγουν νὰ πέσουν ἔξω ὅσα ἦτον μὲ πανιὰ εἰς τὴν πλησιεστέραν ξηρὰν ὅπου ἔμπόρεσαν, μέχρι τῆς ὁποίας ἐκυνηγοῦντο ἀκατάπαυστα μὲ τὰ κανόνια. Οἱ δὲ πιαντέδες

καὶ λοιπὰ ἐλαφρὰ μὲ κουπιὰ κατέφυγον κακὴν κακῶς εἰς τὰ λοιπὰ παράλια.

Περὶ τὰς 10. τὸ ἐσπέρας ἐκάμαμεν σημεῖον νὰ συμμαζευθῇ ὁλος ὁ στόλος καὶ περιμεΐναντες ἀλλὰ κάππα ἕως ὅτου ἐπεριμαζεύθημεν διευθύνθημεν κατὰ τὸ βαθὺ τῆς Σάμου νὰ πληροφορηθῶμεν περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου καὶ περὶ τῆς καταστάσεως τῶν Σαμίων, ἡ ὥρα 2. τῆς Νυκτός.

Εἰς ταύτην τὴν ἐπιδρομὴν κατὰ τῶν Τουρκικῶν πλοιαρίων καὶ στρατευμάτων ἐχάθησαν ἱκανότατοι τοῦρκοι, ἐμάθαμεν δι' ἀπὸ ἑνα Τοῦρκον τὸν ὅποιον ἐπίασε καὶ ἄφησεν ζωντανὸν ὁ κπ. Α. Κιβωτός, ὅτι ἦτον 2. χιλ. Τοῦρκοι εἰς πενήντα διαφόρων εἰδῶν καΐκια τὰ ὅποια ἐσκόπευον σήμερον τὸ πρωὶ νὰ κάμουν ἀπόβασιν εἰς τὸ καρλόβασι τῆς Σάμου, τοὺς ὁποίους ὁ κπ. Πασὰς εἶχεν ἀφήσῃ ἐξ ἐπίτηδες εἰς τὸν τζεσμέ.

Ὁ χαμός μας συνίσταται εἰς τέσσαρας λέγω πέντε θανατομένους καὶ 9 λαβομένους· τουτέστιν

ἀπὸ τὸ πλοῖον τοῦ Μεθενίτη τοῦ κπ. Α. Κιβωτοῦ θανατ.	0	λαβομέν.	2
ἀπὸ τὸ πλοῖον τοῦ κπ. Δημήτρη Σαχτούρη	4		6
ἀπὸ τὸ τοῦ κπ. Λαζάρου Παναγιώτα	1		1

ὅμοι θανατούμενοι 5. λαβομέν. 9

Ἰουλίου 31, Πέμπτη. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα Γραῖγος, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου ἐξημερόθημεν ἕξ ἀπὸ τὸ βαθὺ τῆς Σάμου δύο μίλια ἐκ τῆς ξηράς. Εἰς τὸ πλοῖον μας ἦλθον δύο Σάμιοι καὶ μᾶς εἶπαν ὅτι ὁ στόλος ὁ ἐχθρικός εὐρίσκεται ἀραγμένος εἰς τὴν Κολλόνα τῆς Σάμου κατὰ τὸ νότιον μέρος καὶ ὅτι εἰς τὸ Τζαγλί εὐρίσκονται διάφορα καΐκια καὶ βάζουν στρατεύματα διὰ νὰ τὰ ρίψουν ἐπάνω εἰς τὴν Σάμον τὰ ὅποια συντροφεύει ἕνα βρῖκι πολεμικόν, καὶ ὅτι οἱ Σάμιοι εὐρίσκονται εἰς ἄκραν ἀμυχανίαν, ὅθεν καὶ χωρὶς νὰ χάνωμεν καιρὸν ἐξεκινήσαμεν κατὰ τὸ Τζαγλί μὲ εὐδίων ἀνεμον. Καὶ περὶ τὰς 3. ἡ ὥρα πλησιάσαντες εἰς τὰ κανονοστάσια τῆς Σάμου εἶδομεν συναγμένους τινὰς φρουράς. αἵτινες μᾶς ἐχαίρετσαν μὲ τρία κανόνια, καὶ μὲ διαφόρων ψιλῶν πυροβολισμῶν τουφεκιῶν, τοὺς ἀνταπεκρίθημεν μὲ ἄλλα τρία καὶ μὲ ψιλὴν μπαταρίαν πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀδελφικῆς μας ἀγάπης. Παρατηρήσαντες δὲ ὅτι κατὰ τὸ τζαγλί δὲν φαίνονται οὔτε καΐκια οὔτε βρῖκι κανένα, ἐπροχωρήσαμεν κατὰ τὸν Πορθμὸν Δαρμπογαζί, ἐμβάντες δὲ καὶ διελθόντες τὸ ἐκεῖσε κείμενον ξερόνησον παρατηροῦμεν πρῶτον ὅλα τὰ ἀντικρυ βουνὰ καὶ παράλια τῆς μικρᾶς Ἀσίας γεμάτα στρατεύματα, τὰ ὅποια ἀνάπτοντα διαφοραῖς φωτιαῖς ἔκαμναν νὰ σκάνεται ἕνα νέφος καπνοῦ. Βλέπομεν δὲ εἰς δύο λιμενιζόμενα μέρη δύο σωροὺς μικροκαϊκιῶν τὰ ὅποια ἐπερίμενον νὰ ἐμβαρκάρουν τὰς χιλιάδας στρατεύματα ὅπου ἐφαίνοντο τριγύρω κατεσκευημένα, καὶ πλησίον τούτων δύο ἐχθρικά Βρεγαντίνα τὰ ὅποια ἐφαίνοντο ὡς ἐκ τῶν ψαρριανῶν παραβίων, καὶ ἅμα μᾶς εἶδον ἐξερχομένους τοῦ Πορθμοῦ, ἔκοψαν τὰς ἀγγύρας καὶ

κάμνοντες πανιὰ ἐπῆγαν καὶ ἠνώθησαν μετὰ τοῦ μεγάλου σωροῦ ὅστις εὐρίσκετο ἀραγμένους ὀπισθεν τοῦ κάβου τῆς Ἀγίας Μαρίας, ἔτοιμος νὰ ἱμδαρκάρῃ στρατεύματα. Καὶ συγχρόνως βλέπομεν 3 φεργάταις καὶ δύο Κορβέταις περιερχομένας κατὰ τὸ αὐτὸ μέρος ὀπισθεν τοῦ Κάβου. Ἡμεῖς πλησιάζαντες ὑψώσαμεν σημεῖον νὰ ἀράξῃ ὅλος ὁ στόλος, καὶ πηγαίνομεν νὰ κατασκοπεύσωμεν τὸν ἐχθρόν. Τὰ πλοῖα μας μ' ὄλον τούτῳ βλέποντα τὸν Ἀντιναύαρχον προχωροῦντα, ἐνόμισαν ἴσως ὅτι θέλει ὑπάγῃ εἰς πόλεμον, ὅθεν καὶ χωρὶς νὰ ἀράζουιν μᾶς ἠκολούθησαν. Ἐν τοσοῦτῳ βλέπομεν ὄλον τὸν ἐχθρικὸν στόλον ἀραγμένον ὀπισθεν τοῦ Ἐρημονησίου τοῦ κειμένου κατὰ τὸν κάβον τῆς Ἀγίας Μαρίας συνιστάμενα εἰς κομμάτια πολεμικὰ μικρὰ καὶ μεγάλα 48. ὀλίγον δὲ περᾶνω μέσα εἰς ἕνα λιμενάκι διάφορα μικροκαῖκα, σακολέβαις τσαλούπαις δύο, καὶ ἄλλα διαφόρων κλάσεων, πληθος στρατευμάτων εἰς τὰ παράλια, καὶ τριγύρω εἰς τοὺς πλησίον λόφους, ἕως πέντε χιλιάδας μόνον ὅσους εἶδομεν καὶ ὑποθέσαμεν ἐξ συμπεράσματος καὶ ταῦτα ἐξόχως τῶν ὄσων ἦτον κατὰ τὸ μέρος τοῦ τζαγλιοῦ ὡς εἶρηται. Τινὰ τῶν πλοίων μας ἐξαίρετως τὸν ἰδικόν μας καὶ τοῦ κπ. Ἰω. Ζάκα, πλησιάζαντες εἰς τὸ πρῶτον λιμενίδιον ὅπου ἦτον συσσωρευμένα διάφορα μικροκαῖκα ὡς εἴρηται, ἐκανοβολήσαμεν τὰ κατὰ γῆν φαινόμενα ἐχθρικὰ στρατεύματα, τὰ ὅποια μὲ πρῶτην κανονιὰν ἐτράπησαν εἰς φυγὴν ἀναβαίνοντα ὡς γίδια εἰς τὰ ὑψηλότερα τῶν λόφων, καὶ μάλιστα εἰς τὸν ἐκεῖ ὑψηλὸν λόφον ὅστις διαφεντεύει τὸ ἄνωθεν λιμενίδιον. Ἐδιορίσαμεν ἕνα πυρπολικὸν νὰ ὑπάγῃ νὰ ἐπιπέσῃ εἰς αὐτὰ, πλὴν ὄντας ὁ καιρὸς γραῖτος δυνατός, δὲν ἠθέλησαν νὰ κινδυνεύσουν οἱ πυρπολισταί, μάλιστα διότι τὰ κατὰ τοῦ λόφου στρατεύματα τοὺς ἐμπόδιζαν μὲ τὰ τουφέκια. Ἐν τοσοῦτῳ βλέποντες ὅτι δὲν συμφέρει νὰ προχωρήσῃ περαιτέρω ἡ Μοῖρα μας ὀρτζάραμεν καὶ ἡμεῖς καὶ τὰ λοιπὰ μὲθ' ἡμῶν. Ἐπῆγάμεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸν Πορθμόν, τὰ περισσότερα ἔξω καὶ τινὰ ἐνδῶ, ἡ ὥρα 4. τῆς ἡμέρας.

Πρώτη ναυμαχία εἰς τὸν Πορθμόν Δαρμπογάτι

Ἐν τοσοῦτῳ βλέπομεν εἰς τὰ πανιὰ 18. ἐχθρικὰ μεγάλα φεργάταις καὶ Κορβέταις, καὶ λοξοδρομοῦντα κατὰ τὴν Κολλόνα τῆς Σάμου, ἐζητοῦσαν νὰ ἔλθουν καθ' ἡμῶν. Ὁ γραῖτος ἀνεμος ὄντας ἱκανῶς ἰσχυρὸς τοὺς ἐμπόδιζε νὰ πλησιάζουν ὀγλήγορα, καθ' ὃν καιρὸν ὁ Ἀντιναύαρχος καλέσας εἰς τὸ πλοῖον τοῦ ὅλους τοὺς κπ: ἀπεφάσισαν ὁμογνώμως νὰ διαμείνωσιν ἀραγμένοι ἂν καὶ ὁ ἐχθρὸς πλησιάζῃ διὰ νὰ τοὺς διώξῃ. Τῷ ὄντι περὶ τῆς 7 ἡ ὥρα ἐπλησίασε καὶ ἀρχήσῃ νὰ μᾶς πυροβολίζουν δύο φεργάταις καὶ μία κορβέτα. Ὁ ἀνεμος ἦτον κατ' αὐτῶν καὶ ἐν ᾧ ἦτον νὰ πάρουν τὴν βόλταν τοὺς μᾶς ἔρριπτον ἀπὸ 3 ἢ 4 κανόνια τὸ καθ' ἕνα. Ἡμεῖς μ' ὄλον ὅτι ἀραγμένοι τοὺς ἀνταποκρινόμεθα μὲ κανονιαῖς μὲ κατ'ατόρους ἀπὸ βόλια ἐξ ὧν μερικὰ τοὺς ἐκτύπησαν. Ἐκάμαμεν σημεῖον τῶν πυρπολιστῶν νὰ βαλθοῦν εἰς τὰ πανιὰ,

Ἄλλὰ τί νὰ εἰπῇ τις διὰ αὐτούς; Τρεῖς ὥραις σχεδὸν ἀπέρασαν καὶ κανένας δὲν ἐκινεῖτο, ἕως οὗτου ὁ ἴδιος Ἀντιναύαρχος ἠναγκάσθη νὰ ὑπάγῃ νὰ τοὺς σηκώσῃ βάζοντας συντρόφους ἐκ τοῦ πλοίου του, μὲ τὸ νὰ μὴν ἤθελον οἱ ἰδικοὶ των. Ἴδου τί ἄνθρωποι εἶναι οἱ πυρπολισταὶ μας, εἰς οὓς συνίσταται ἡ μεγαλειτέρα δύναμις τοῦ στόλου μας! Ὅποια ἀνάγκη νὰ διαλέγωνται οὗτοι μετὰ προσοχῆς διὰ νὰ ᾔναι οἱ ἐκλεκτότεροι καὶ γενναϊότεροι, ἡ ἀκόλουθος περίστασις θέλει μᾶς τὸ βεβαιώσῃ. Διὰ τῆς μεγάλης ἐπιμελείας καὶ προσπάθσεως τοῦ κυρίου Ἀντιναυάρχου ἐμβήκαν εἰς τὰ πανιὰ δύο πυρπολικά τοῦτε κπ. Ρομπότση καὶ κπ. Δημήτρη Τζάπελης, μόλις ὥρμησεν ὁ πρῶτος ἐναντίον μιᾶς φεργάτας μὲ τὴν πλώρην κατ' αὐτῆς, τὴν ἔκαμεν ἀμέσως καὶ ἐπόδισεν, ὁ ἄλλος ἔκαμεν τὸ ἴδιον εἰς μίαν κορβέταν καὶ οὕτω τὰ λοιπὰ ὅλα ἀπεμακρύνθησαν. Ἐβάλλη καὶ ὁ Βατικιώτης εἰς τὰ πανιὰ ἀλλὰ τὰ ἔβλεπεν μακρόθεν. Τοιούτης λογῆς περὶ τὰς 11 ³/₄ ἔπαυσεν ὁ πυροβολισμός.

Ἀπὸ τὸ μεσημέρι εἶχομεν γράψῃ τῶν προκρίτων νὰ ἐλθοῦν νὰ συσκεφθῶμεν, ἀλλὰ δὲν ἐφάνησαν.

Αὐγούστου 1, Παρασκευή. Τὰ ἐχθρικά πλοῖα περιέρχονται ἔξω, ἡμεῖς εἰς τὴν ἄγγυραν, βλέποντες τὰς ὀλίγας φυλακὰς εἰς τὰ κανονοστάσια τοὺς ἐγράψαμεν ἕνα προτρεπτικὸν καὶ πατριωτικὸν γράμμα ὡς ἔπεται

Ἀδελφοὶ Σάμιοι!

Εἶναι σήμερον δύο ἡμέραι ὅπου εὐρισκόμεθα ἐδῶ ἀραγμένοι, καὶ τρεῖς ὅπου ἀγωνιζόμεθα ἀκαταπαύστως πρὸς διαφέντευσιν τῆς πατρίδος Σας: διὰ νὰ ἐμποδίσωμεν τὴν ἀπόβασιν τοῦ ἐχθροῦ εἰς τὰ ὀπισθεν τῆς Νήσου Σας, μᾶς ἐλαβόθησαν καὶ ἐσκοτώθησαν ἄνθρωποι οὐκ ὀλίγοι: Φθάσαντες ἐδῶ χθὲς καὶ ἀράξαντες εἰς τὰ μέρη ὅπου Σας ἦτον πλέον ἐπικίνδυνα, μὲ ἀπόφασιν τοῦ νὰ σᾶς διαφεντεύσωμεν μέχρι θανάτου, Σας ἐπροσκαλέσαμεν μὲ ἰδιαίτερον γράμμα μας καὶ μὲ ἰδιαίτερον ἄνθρωπον μας νὰ συνέλθῃτε διὰ νὰ συσκεφθῶμεν περὶ τῶν συμφερόντων τῆς Πατρίδος Σας. Ἀλλὰ μὲ ἀπορίαν μας βλέπομεν ὅτι ἀπέρρασεν καὶ ἡ σημερινὴ ἡμέρα καὶ οὔτε κἂν ἕνα ἀπεσταλμένον Σας δὲν βλέπομεν. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος παρατηροῦμεν τὰ κανονοστάσιά σας καὶ αὐτὰ τὰ εἰς κινδυνοδέστερα μέρη τῆς Νήσου Σας σχεδὸν χωρὶς φυλακὰς ἢ τοῦλάχιστον μὲ πολλὰ ὀλίγους, καὶ μ' ὅλον ὅτι λέγεται ὅτι ἔχετε χιλιάδας στρατιωτῶν ἂν δὲν ἐφθάναμεν ἡμεῖς ἐν καιρῷ δὲν ἠξεύρομεν τί ἤθελεν ἀκολουθήσῃ. Ἄν ὅμως ἐστοχάσθητε ὅτι ἐπειδὴ καὶ ἐφθάσαμεν ἡμεῖς δὲν ἔχετε πλέον κανένα φόβον, ἐδώθητε δὲ διὰ τοῦτο εἰς τὴν σύναξιν τῶν καρπῶν σας, ἀδελφοὶ μὴν ἀπατάσθε: ὁ ἐχθρὸς ἀκόμη δὲν παραίτησεν ἀπὸ τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ σᾶς ἀφανίσῃ ὁλότελα. Συμπαθήσατε νὰ σᾶς ὁμιλήσωμεν μὲ ὅλην τὴν ἀδελφικὴν εὐκρίνειαν οἷς κινδυνεύετε νὰ χαθῇτε ἂν ἐχῃτε τοιοῦτους σκοπούς. Ὅτι ἡμεῖς

δὲν ἤλθομεν ἐδῶ οὔτε διὰ τὰ σταφύλια σας, οὔτε διὰ τὰ σαλατικά σας, παρὰ μὲ σταθερὰν ἀπόφασιν τοῦ νὰ σας βοηθήσωμεν. Τὸ χθεσινὸν κίνημά μας φθάνει νὰ σας δώσῃ νὰ τὸ συμπεράνετε. Ἀλλὰ πῶς ἡμποροῦμεν ἡμεῖς μόνοιμας νὰ Σας φυλάξωμεν ἐν ᾧ σεῖς οἵτινες ἔχετε περισσότερον χρέος ἀπὸ ἡμᾶς, δὲν θέλετε νὰ φυλαχθῆτε; Ὅλοι, ὅλα πρέπει νὰ τὰ παραιτήσητε. καὶ νὰ κατεύητε εἰς τὰ παράλια, ἀκόμη καὶ αἱ γυναῖκες εἰ δυνατόν διὰ νὰ σας βλέπουν οἱ ἀσπονδοὶ ἐχθροὶ μας τοὺς ὁποίους ἔχετε ἀντικυ ὥστε μὲ τὸ πλῆθος τὸ ἐδικόν σας καὶ μὲ τὰ ἐδικὰ μας καράβια νὰ τοὺς κάμωμεν νὰ καταλάβουν ὅτι δὲν ἡμποροῦν νὰ ἐκτελέσουν τὸν καθ' ἡμῶν σκοπὸν τους καὶ νὰ παραιτηθῶν. Ὅλα ταῦτα ἐπιθυμοῦσαμεν νὰ σας εἰπῶμεν καὶ διὰ λόγου, καὶ νὰ ἐνεργήσωμεν κανένα ἄλλο στρατήγημα κατὰ τοῦ ἐχθροῦ μὲ καμμίαν αἰφνίδιον ἀπόβασιν ἀντικυ, εἰ δυνατόν. Ἀλλὰ δὲν εἰξεύρομεν τί θέλει νὰ εἰπῇ ἡ τόση ἀδιαφορία σας, μήπως καὶ δὲν χρειάζεσθε τὴν βοήθειάν μας; Ὁ ἐχθρὸς συσκέπτεται ἐν ἑαυτῷ τίνι τρόπῳ νὰ ἀρχίσῃ τὸ ἔργον του, ἂν τολμήσῃ διὰ νυκτὸς νὰ κάμῃ ἀπόβασιν εἰς κανένα μέρος καὶ δὲν ἀπαντήσῃ ἀντίστασιν, τί ποιητέον; Σεῖς ὦ ἀρχηγοί, Σεῖς ὦ πρόκριτοι, στοχασθῆτε καλῶς εἰς ποίαν περίστασιν εὐρίσκεσθε, καὶ ὅτι εἰς τὸν λαϊμόν σας κρέμεται τόσος λαός, διὰ τὸν ὅποιον ἔχετε νὰ δώσητε λόγον μίαν ἡμέραν. Κάμετέ τον νὰ γνωρίσῃ τὸ συμφέρον του τὸ ὅποιον εἶναι νὰ στέκεται ἀγρυπνος εἰς τὰ παράλια ἐν ὅσῳ τὰ ἐχθρικά στρατεύματα εὐρίσκονται ἐμπροσθέν Σας· βιάσατε δὲ ἐκείνους ὅπου δὲν θέλουν νὰ φυλάξουν τὸ χρέος των, καὶ ἂν χρειασθῇτε εἰς τοῦτο βοήθειαν, εἴμεθα ἔτοιμοι, διότι ὁ σκοπὸς μας εἶναι νὰ σας βοηθήσωμεν μέχρι αἵματος καθὼς τὸ εἶδατε, γνωρίσατε ὅτι εἴμεθα εἰλικρινεῖς ἀδελφοὶ Σας, χωρὶς κανένα ἄλλο τέλος εἰ μὴ τὴν σωτηρίαν σας καὶ τὴν στήριξιν ὅλων τῶν συναδελφῶν μας.

Σας ἐπευχόμεθα σύμπνοϊαν σταθερότητα καὶ ἀνδρείαν καὶ μένομεν.

Ἀδελφικῶς ἀσπαζόμενοι Σας ὁ Ἀρτίναυαρχος

Γ. ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ.

Δευτέρα Ναυμαχία εἰς τὸν Πορθμὸν Δαρμπογάζι

Περὶ τὰς 7 ἡ ὥρα τῆς ἡμέρας ἐπλησίασεν αὐθις ὁ ἐχθρὸς καὶ ἀρχισε τὸν συνήθη πυροβολισμόν. Ἡμεῖς ἀραγμένοι ὄντες τὸν ὑπεδέχθημεν μὲ τὰ κανόνια τῆς πλώρης καὶ μὲ τοὺς καλητέρους κατσατόρους. Ὁ βολισμὸς ἐκατέρων τῶν μερῶν διήρκεσεν ἕως τὰς 10. καθ' ἣν ὥραν εὐγάλαντες εἰς τὰ πανιὰ τέσσαρα πυρπολικά τὸν ἔκαμαν νὰ ξεμακρύνῃ καὶ τραπῇ εἰς φυγὴν διώχοντες· τον ἕως ἔξω τοῦ κάβου τῆς ἀγίας Μαρίας. Τοῦτο ἐνεθάρρυνεν οὐμικρὸν τὸ ναυτικόν μας οἵτινες στεκόμενοι ἐπάνω εἰς τὰ κάσσαρα τῶν πλοίων τους κατεφρόνουν τὸν ἐχθρὸν καὶ τὰ μεγάλα του πλοῖα, μὲ λῆξεις καὶ χειρονομίας τὰς πλέον ὑβριστικὰς. Περὶ τὰς 2. τῆς νυκτὸς ἐσπειδίραμεν (ἀπεστείλαμεν) τὴν Γολέταν τοῦ κπ Δευθέρη εἰς Ὑδραν μὲ γράμματα κοινοποιοῦντες τοὺς τὰ πάντα.

Γ. ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ.—ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ 1824

ΠΑΡΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΚΡΗΤΗΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Τὰ μεσάνυχτα ἐμάθαμεν ὅτι ἐφάνησαν ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος τῆς Σάμου τὰ σπετζότικα πλοῖα, καὶ ὅτι ἓνα τούτων ἐπῆγεν καὶ ἔδωκεν τὴν εἰδησιν εἰς τὸ Καρλόβασι περὶ τὸ βασιλευμα τοῦ ἡλίου. Ὁ Λυκούργος μᾶς ἔγραψεν ὅτι αὖριον ἔρχονται εἰς ἀντάμωσίν μας.

Αὐγούστου 2. Σάββατον. Εἰς τὴν ἀγγυραν. ὁ Ἐχθρὸς περιφέρεται ἔξω μὲ ὅλα τὰ μεγάλα πλοῖα τοῦ τὰ δὲ μικρὰ ὅλα στέκουν ἀραγμένα. Περὶ τὰς 2. ἡ ὥρα ἦλθεν ὁ ἐπίσκοπος τῆς Νήσου Σάμου, ὁ Λυκούργος, ὁ κπ. Σταμάτης ὁ κπ. Λαχανὰς καὶ λοιποὶ κπ. τῆς Σάμου καὶ ὑπεδέχθησαν τὸν ἀντιναύαρχον καὶ κπ. Ὑδρας μὲ μεγάλην παράταξιν. Οἱ κπ. τῆς Μοίρας Ὑδρας εὐγαινουν ἔξω ὅποτε οἱ ῥηθέντες εἰρχοντο μὲ μερικὸς στρατιώτας καὶ μὲ τρεῖς σημαίας κυματουμένας, τοὺς ἐπερίλαβον ἀπὸ ταῖς βάρκαῖς μὲ ὄλην τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ περιποίησιν. Ὁμίλησαν περὶ προφυλάξεως τοῦ τόπου καὶ διέταξαν τὰ ἀναγκαῖα περὶ στρατευμάτων τοῦ πρέπει νὰ εὐρίσκονται μεγαλλήτεραι φυλακαὶ κλ. κλ.

Μετὰ μεσημβρίαν ἐφάνησαν 8. σπετζότικα καὶ ἓν ψαρριανὸν τοῦ καρὰ Κωνσταντῆ. Ὁ Ἀντιναύαρχος μᾶς ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ναυάρχου σπετζῶν κπ. Γιωργάκι Κολανδρουτζὶ καὶ τοῦ ἐδιηγῆθη τὰ πάντα. Περὶ τὰς 10. ἡ ὥρα ἦτον καὶ τὰ ἐννέα ἀραγμένα.

Τὸ ἐσπέρας παρατηρήσαντες τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ καὶ ὑποπτευόμενοι μήπως ἔχει σκοπὸν νὰ κάμῃ ἐξαίφνης ἀπόβασιν εἰς κανένα μέρος ἀπεφασίσσαμεν καὶ εὐγάλαμεν δύο καράβια τοῦ κπ. Δοκοῦ καὶ κπ. Ζάκα εἰς τὰ πανιὰ ὁμοῦ μὲ ἓν πυρπολικὸν τοῦ κπ. Δ. Τζάπελη. Εἰδοποίησαμεν ἔξω τοὺς κπ. Σαμίων νὰ στέκονται προσεκτικοὶ ἀπόψε εἰς ὅλα τὰ κανονοστάσια καὶ φυλακὰς, μὲ τὸ νὰ ὑποπτευόμεθα ὅτι ὁ ἐχθρὸς σκοπεύει νὰ κάμῃ ἀπόβασιν διὰ νυκτός.

Αὐγούστου 3. Κυριακή. Εἰς τὴν ἀγγυραν· περὶ τὰς 12. τῆς νυκτός, οἱ ἀνωθεν τρεῖς Γαρδακώσται ἐμβῆκαν καὶ ἀράξαν. Περὶ τὰς 4 τῆς ἡμέρας ἀπέρασεν ἀπὸ τὸν Πορθμὸν ἓνα Κορβέτο Ἀγγλικὸν καὶ μᾶς ἠρώτησεν ἂν ἐπολεμήσαμεν· τοῦ εἶπομεν ὅτι δις τὸν ἐτρέψαμεν εἰς φυγὴν καὶ ὅτι τοῦ ἐχαλάσαμεν 40 καίκια μὲ στρατεύματα. Ἡ αὐτὴ κορβέτα χωρὶς νὰ σταρῇ ἐτράβηξεν ἐμπρὸς ἀφ' οὗ μᾶς ἐχαιρέτησεν.

Μᾶς ἐφθασεν δὲ καὶ σήμερον ἓνα σπετζότικον τοῦ κπ. Κούτζη καὶ ἓνα ἐδικὸν μᾶς Ὑδραϊκὸν τοῦ κπ. Νικόλα Βώκου τὸν ὁποῖον μᾶς ἔλειπεν. Ὁ ἴδιος μᾶς ἔφερεν καὶ γράμμα τῆς Ὑδρας τῶν 28: ἀπερασμ. ὁ κπ. Ἀνάργυρος σπετζότης ἐπέστρεψεν εἰς τὴν θέσιν του.

Κρίναντες ἀναγκαῖον νὰ σταλοῦν δύο καράβια διὰ τὸ Κουσάνταση νὰ κάμουν τὴν φυλακὴν ἐδιορίσθησαν μὲ λαχνούς, ἐκ μὲν τῆς ἡμετέρας Μοίρας ὁ κπ. Δημ. Κιοσές, ἐκ δὲ τῆς τῶν σπετζοτῶν ὁ κπ. Καρακωνσταντῆς ὅστις μὲ τὸ νὰ ἔλειπεν ἡ Ψαρριανὴ Μοῖρα ἐπροσκολήθη μὲ τοὺς Σπετζότας. Αἰτία ὅμως τοῦ σφοδροῦ ῥέμματος δὲν ἠδυνήθησαν ἀπόψε νὰ εἰσέλθωσι εἰς τὸν Πορθμὸν.

Ἄριθ. 8

*Πρὸς τοὺς γεναιοτάτους Ἀρτινάρχον καὶ Καπετανοὺς,
καὶ Ἀνδρείους Συντροφοναύτας τῶν Πλοίων
τῆς Ὑδρας.*

Εὐχόμεθα νὰ μάθομεν ἐν τάχει καὶ τὴν εἰς Σάμον εὐδωσίν σας, καὶ ὅτι τὴν Νῆσον ἐκείνην ἐπροφθάσατε πρὴν νὰ ἔκαμεν εἰς αὐτὴν καμμίαν βλάβην ὁ ἐχθρὸς, μὴν ἀμφιβάλλοντες τότε ὅτι θέλετε τὴν διασώσῃ ἀπὸ κάθε κίνδυνον, καὶ θέλετε ματαιώσῃ διὰ τῆς ἀνδρείας σας τοὺς σκοποὺς τοῦ ἀλαζόνος καὶ ἀδυνάτου ἐχθροῦ.

Εἰδοποιήσατε τοὺς συναδέλφους Σπετσιώτας καὶ Ψαρριανοὺς ὅτι σήμερον γράφομεν εἰς τοὺς Σαμίους διὰ νὰ σᾶς μετρήσουν γρσ. 100. χιλιάδαις τὰ ὅποια χρεοστοῦν διὰ ἐξόφλησιν τῶν ἐφετειῶν δωσιμάτων των, καὶ ἔχουν ἔτοιμα ὡς μᾶς γράφουν. Λαμβάνοντες τα λοιπὸν τὰ στέλλετε μὲ ἀσφαλῆ τρόπον ἐνταῦθα συντροφευμένα ἀπὸ τρεῖς ἀνθρώπους ἕνα Σπετσιώτην, ἕνα Ψαρριανόν, καὶ ἕνα Ὑδραῖον διὰ νὰ γίνῃ ἡ διανομή των

Ἐρρωσθε.

Ὑδρα τῇ 28 Ἰουλίου 1824

Τ. Σ.

Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὑδρας.

Ἄριθ. 9

Γεναιοτάτε Κύριε Λυκοῦργε!

Τὸ ἐπικρατοῦν σφοδρὸν ῥέυμα τοῦ στενοῦ δὲν συγχωρεῖ εἰς τὰ πλοῖα μας νὰ τραβίξουν ἀπόψε κατὰ τὸ Κουσάντασι (Ἐρσεν). Τὰ δύο πλοῖα ἐδιωρίσαμεν νὰ ὑπάγουν ἐκεῖ Γαρδαχόστες. (Πρόσκοποι.) διὰ τὰ κατῖα ὅπου λέγουν νὰ ἦναι ἔτοιμα νὰ βαρκάρουν Στρατεύματα, τοῦτο ἕνεκα ἐστοχάσθημεν ἐποφελὲς νὰ δοθῇ τὸ ἐσώκλειστον εἰς ὅποιον Καπετάνον ἰδικόν μας ἤθελε φθάσει εἰς τὸ Καρλόδασι καὶ φροντίσατε τὴν ταχείαν στάλσιν τον. Δὲν θέλω ἐλλείψομεν μ' ὅλον τοῦτο νὰ στείλλωμεν εἰς τὰ πανιά, καὶ τὰ ἀνωθι δύω ἀπὸ ἐδῶ, ἀμα ὅπου ἐλαττωθῇ ἡ δύναμις τοῦ ρεύματος ὥστε νὰ ἡμποροῦν νὰ εἰσέλθουν.

Ἐρρωσθε

Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου τὴν 3 Ἰουγούστου 1824

Ὁ Ἀρτινάρχον Ὑδρας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ

Ἄριθ. 10.

Γενναιοτάτοι Καπεταναῖοι Ὑδραῖοι Σπετζόται καὶ Ψαρριανοὶ οἵτινες ἠθέλατε ἀπεράσῃ ἀπὸ τὸ Καρλόδασι τῆς Σάμου.

Δι' αἰτίαν ὅπου τὸ δυνατὸν ῥέμμα δὲν μᾶς Συγχωρεῖ σήμερον νὰ εἰσέλθουν Καράβια εἰς τὸν Κόρπον τοῦ Κουσάντασι ὅπου εἶναι ἀνάγκη νὰ περιέλθουν ἕνα δύω Γουαρδαχόστες, λάβετε τὴν καλοσύνην νὰ τραβήξετε κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος καὶ περιέλθητε ἕως ἔξω τοῦ λιμένος τοῦ

Κουσάντασι, με τὸ νὰ ἀκούωμεν ὅτι εὐρίσκονται ἐκεῖ διάφορα καίκια ἑτοιμα νὰ βαρκάρουν Στρατεύματα κατὰ τῆς Σάμου.

Ἐκ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου. 3. Αὐγούστου 1824

Ὁ Ἀντιναύαρχος τῆς Ὑδρας
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ

Τρίτη ναυμαχία εἰς τὸν Πορθμὸν Δαρμυπογάζι.

Αὐγούστου 4, Δευτέρα. Εἰς τὴν ἀγγυραν: Τὸ πρῶτ' ἐμβῆκαν τὸν Πορθμὸν αἱ ἄνωθε δύο προφυλακαὶ διὰ τὸ Κουσάντεσι. Ἐν τούτοις παρατηροῦμεν τὸν ἐχθρὸν ἔχοντα σκοπὸν νὰ πλησιάσῃ ὅλαις δυνάμεσι. Τῷ ὄντι περὶ τὰς 4 1/2 ὥρας τῆς ἡμέρας ἐπλησίασαν 42 κομμάτια ὅλα πολεμικὰ καὶ ἄρχισαν νὰ πυροβολίζουν πρῶτον τὸν ἄσπρον κάβον τῆς Σάμου. Βον. τὸ φρούριον καὶ τρίτον τὰ πλοῖα μας. Αἱ φεργάται καὶ κορβέται μᾶς ἐπλησίασεν δις καὶ τρίς. Ἄλλ' ἡμεῖς τὰς ὑπεδέχθημεν μετὰ τὴν ἰδίαν περιφρόνησιν ὄντες ἀραγμένοι. Ὁ ἐχθρὸς μετὰ ταῦτα ἐδιώρῃσεν ὅλα τὰ μικρὰ πολεμικὰ ὥσθ' ἐκορβέταις, μπρίκια γολέτας καὶ σαλούπαις, ὁμοῦ μετὰ δύο φεργαδόνια τριπολίτικα καὶ ἓνα ἱμπρίκι Τουνετζίνικον ὅπου εἰς τὴν στιγμὴν τοῦ εἶχον φθάσῃ· τὰ ὅποια ὄντα τοῦ καιροῦ Γ. Α. ἐπλησίαζον λοξοδροῦντες κατὰ τὸ μέρος τῆς Ἀσίας. Ἡμεῖς τὰ ἐκανονοβολούσαμεν ἀπὸ τὰ πλοῖα μας μετὰ τὴν ἰδίαν περιφρόνησιν στεκόμενοι ὅλοι ἀραγμένοι. Ἄλλ' ἐν τοσούτῳ μερικὰ Ὑδραῖκα καὶ σπετζότικα ἐμβῆκαν εἰς τὰ πανιά διὰ νὰ πολεμήσουν τὸν ἐχθρὸν, διὰ τοῦτο ἐδιωρίσαμεν καὶ τὰ πυρπολικά μας νὰ βαλθοῦν καὶ αὐτὰ εἰς τὰ πανιά. Ἀλλὰ τί νὰ εἴπῃ τινὰς δι' αὐτοὺς ὅλοι σήμερον ἔλειψαν ἀπὸ τὰ χρέη των καὶ ἀπὸ τὴν ἀπαιτουμένην ὑπακοὴν εἰς τὸν Ἀντιναύαρχόν τοῦς. Δὶς καὶ τρεῖς τοὺς ἐκάμαμεν σημεῖον νὰ εὐγούν ἄλλ' οἱ κπ. τῶν πυρπολικῶν προφασίζόμενοι τὴν λειποταξίαν καὶ ἀπείθειαν τῶν συντροφοναύτων τοῦς, ἔλεγον ὅτι τοῦτοι εἶναι οἱ αἵτιοι καὶ δὲν θέλουν νὰ εὐγούν. Ἐν ᾧ οἱ συντροφοναῦται παραπονούμενοι κατὰ τῶν κπ. των ἢ προφασίζόμενοι δυσαρρεσκείας κατ' αὐτῶν ἐγκαταλείποντες τὰ πυρπολικά τῶν εὐγαίων ἐξῶ εἰς τὴν Σάμον, πλανόμενοι τῇδε κακεῖσε θύοντες καὶ ἀπολύοντες. Φεῦ! ὅποια αἰσχρότης! Ὁ Βατικιώτης ἐπρόφασίζετο ὅτι δὲν θέλουν οἱ σύντροφοί του νὰ ἐμβοῦν εἰς τὰ πανιά. Ὁ Τζάπελης ὅτι εὐρίσκετο ὑπὸ κάτω εἰς τὴν φορτέτζα καὶ δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἐβγῇ ἀπὸ ἐκεῖ. Ὁ Ῥαφαλιὰς ὅτι εὐρίσκεται ἀραγμένος πολλὰ μέσα, καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐβγῇ εἰς τὰ πανιά. καὶ ὁ Ρομπότζης ὅτι ἔχῃ μόνον 6 ἀνθρώπους οἱ δὲ λοιποὶ μετὰ τὸ νὰ ἐμάλωσαν μαζί του, δὲν θέλουν νὰ βαρκαρισθοῦν. Οἱ κπ. περὶ τούτων ἐσκέπτοντο ἀπὸ τὸ π,ωί, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ τοῖς προσφέρουν ἐξ ἰδίων τοὺς 100 γρόσια εἰς τὸν καθ' ἓνα πυρπολιστὴν, ἂν εὐγῇ καὶ εὐτυχήσουν νὰ καύσουν κανένα. Ὁ Ἀντιναύαρχος ὁμοῦ μετὰ τὸν κπ. Α. Φόνον περιεῖρχοντο ἔως εἰς τὰς 7 ἡ ὥρα μετὰ τὴν πάσσαραν διὰ νὰ παρακινήσουν τοὺς πυρπολιστὰς νὰ ἐμβοῦν εἰς τὰ πανιά. Δέκα ἐξ σπετζότικα καὶ Ὑδραῖ-

κα ἦτον ἤδη εἰς τὰ πανιὰ ἐναντιούμενα ἐναντίον 22. ἐχθρικῶν ὅπου ἀλληλοδιαδόχως εἶρχοντο καὶ μᾶς ἐβόλιζαν, πυρπολικὸν δὲ κανένα. Χάρις τῷ Θεῷ ὅπου ἀνεφάνη κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ὁ Κανάριος ἀπὸ τοῦ ἐπάνω μέρους τοῦ Πορθμοῦ, πρὶν ἀκόμη νὰ πλησιασῇ, ἐπήγγεν ὁ Ἀντιναύαρχος μὲ τὴν πᾶσσαρην καὶ τοῦ εἶπεν ἂν θέλῃ νὰ ὑπάγῃ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ὅχι μόνον αὐτός, ἀλλὰ καὶ ὅλοι του οἱ ἄνθρωποι ἐφώναζαν ὅτι πηγαίνουν μετὰ χαράς. Ὁ Ἀντιναύαρχος ἐστάθη μέσα εἰς τὸ αὐτὸ πυρπολικὸν του, τὸ ὅποῖον ἔως νὰ ἐτοιμασθῇ περιήλθεν ὀλίγον ὅπισθεν τοῦ Νησακίου. Ὁ ἀντιναύαρχος μετέφερεν ὅλα τὰ ρούχα τῶν πυρπολιστῶν καὶ 3. παιδιὰ μικρὰ εἰς τὸ πλοῖον του, καὶ οὕτω μετὰ $\frac{1}{2}$ ὥραν γενόμενος ἐτοιμος ὁ Κανάρης, ἐδιώρηνεν ὁ Ἀντιναύαρχος τὸν κπ. Α. Παναγιώτα διὰ νὰ τὸν συντροφεύσῃ, παρὰ τοῦ ὁποίου συνοδευθεὶς ὤρμησε κατὰ τῶν ἐχθρικῶν βοηθούμενος δὲ καὶ ἀπὸ τὰ λοιπὰ πολεμικὰ σπετζότικα, καὶ Ὑδραῖκα ἔτρεχεν ὅπισθεν τῶν μεγαλητέρων ἐχθρικῶν, καὶ δὲν ὀρτζάρηζεν παρὰ ἀφ' οὗ ἱκανῶς τὰ ἔτρεπεν εἰς φυγὴν. Δέκα ἐπτὰ ἤδη πολεμικὰ πλοῖα μας ἦτον εἰς τὰ πανιὰ ὁμοῦ μὲ ἓν ἄλλο πυρπολικὸν σπετζότικον, τὰ ὅποια κρατόντα περιμαζευμένα Μαίστρα καὶ Τρίγγο κατὰ τάξιν πολεμοῦν, ἀντιπολεμοῦν τὰ ἐχθρικά. Τὰ βόλια καὶ τὰ μισδράλια ἐπιπτον ὡς βροχὴ κατ' ἀπὸ τὰ δύο μέρη, δὲν ἔλειψαν ἀπὸ τὸ χρέος τους τὸ φρούριον καὶ τὰ κανονοστάσια τῶν Σαμίων, μάλιστα τινὰ βόλια τῶν ἐπέτυχον. Οἱ ἐχθροὶ τότε ἢ διὰ νὰ μᾶς ἐμπνεύσουν φόβον, (ὡς φαίνεται νὰ ἐνόμιζον) ἢ ἀπὸ τὴν σάστησίν τους (τὸ ὅποῖον φαίνεται πιθανότερον) ἐρίπτον πολλὰ κανόνια χωρὶς βόλια. Ἐν τοσοῦτῳ τὸ Ντελίνη τοῦ κπ. Πασὰ καὶ μὲτα φρεγάτα, πλησιάσαντες εἰς τὸν ἄσπρον κάβον ὅπου εὐρίσκοντο ἱκανὰ στρατεύματα Σαμίων περιμαζευμένα, ἀδίασαν ταῖς μπαταρίαις τῶν κατ' αὐτῶν κατὰ τοῦ φρουρίου τῆς Σάμου καὶ κατὰ τοῦ πυρπολικοῦ τοῦ κπ. Τσάπελη, τὸ ὅποῖον εὐρίσκετο ἀραγμένον ὑποκάτω τοῦ φρουρίου, ἀλλὰ χωρὶς εὐστοχον διεύθυνσιν. Τὸ φρούριον καὶ τὰ κανονοστάσια τῆς Σάμου ἀντιτραβοῦσαν καὶ αὐτὰ μὲ ἱκανὴν εὐστοχίαν. Τοιοῦτης λογῆς ἐκροτεῖτο ὁ πόλεμος ἔως εἰς τὰς 10 ἡ ὥρα, καθ' ἣν τὰ ἐχθρικά καταδιόχόμενα ἀνδρείως ἀπὸ τὰ ἑδικὰ μας καὶ ἀπὸ τὸν Κανάριον ἐξεμάκρυναν πάρα πολύ. Τότε ὁ Ἀντιναύαρχος ἐδιώρισε καὶ ἔγεινε σημεῖον νὰ παραιτήσων ἀπὸ τὸ νὰ κατατρέχουν τὸν ἐχθρὸν, νὰ ἐπιστρέψουν. δὲ εἰς τὰ ἴδια καὶ σταθοῦν ἀλλὰ Κάππα. Ὡς ἔκαμαν.

Ἀπέβη λοιπὸν σὺν Θεῷ, καὶ αὐθις ὁ ἐχθρὸς κατησχισμένος μὲ ἄτιμον φυγὴν, ὠφέλιμος δὲ ἐστάθη δι' ἡμᾶς καὶ αὕτη ἡ τρίτη προσβολή, ὅχι τόσον διὰ τὴν βλάβην ἣν ἐλαβὼν τὰ ἐχθρικά πλοῖα ἀπὸ τὰ βόλια μας ὅσον διὰ τὸ φρόνημα τὸ ὅποῖον ἔχασαν διόλου οἱ ἐχθροὶ ἀπελπισθέντες τόσον οἱ τῆς θαλάσσης καθὼς καὶ τὰ στεκόμενα εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀσίας στρατεύματα Τουρκικά. Ὄντας δὲ ὁ σκοπὸς μας νὰ ματαιώσωμεν τὸ φρόνημα τοῦ ἐχθροῦ καὶ ὅχι νὰ δώσωμεν γενικὴν Ναυμαχίαν κατὰ τὸ παρὸν, διὰ τοῦτο ἀφ' οὗ ἐτρέψαμεν τὸν ἐχθρὸν εἰς φυγὴν

έτραβίχθημεν εἰς τὰ ἴδια. Κατὰ ταύτην τὴν μάχην ἀπὸ τὸν στόλον μας ἔπασαν ὑπὲρ ταῖς 1,500 κανονιαῖς, ὁ ἐχθρὸς ἔρριψεν ὑπὲρ τὰς 5,000 πλὴν ὅλαι ἐπὶ ματαίῳ. Εἰς ταύτην τὴν μάχην παρευρέθη καὶ μία Γαλέτα Γαλλικὴ ἥτις ἤδη πέντε ἡμέρας εὐρίσκεται μετὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου. Ἐκ τοῦ πλοίου μας ὄντος ἀραγμένον ἐτραβίχθησαν μόνον 25 κανόνια μὲ τὸ νὰ μὴν ἐσυγχωροῦσεν ὁ θεὸς διὰ περισσότερα.

Τὰ Ὑδραῖκα ὅπου ἐδιωρίσαμεν καὶ εὐγῆκαν εἰς τὰ πανιὰ εἶναι ὁ κπ. Δημήτρης Σαχτούρης, κπ. Λάζαρος Παναγιώτα κπ. Μακρομούρας, κπ. Ἰω. Μισούλης, ἡ Γαλέτα τοῦ Κουντουριώτου κπ. Ζάκας, κπ. Δοκός, καὶ 9 σπετζότικα, ὅλοι ἐδειξαν γενναιότητα εἰς τὸν πόλεμον, διὰ τοῦτο καὶ εἶναι ἀξιούστατοι. Τὰ λοιπὰ ὅλα ἔμειναν ἀραγμένα καὶ ἀκλόνητα εἰς τὴν ἀγγυραν καὶ μὲ ταῖς σκηναῖς των εἰς τὴν πρύμνην. Τοῦτο μὲ ὅλον ὅτι ἐγένινε ἐξ ἐπίτηδες διὰ νὰ μὴν ἤθελεν ἐμποδίσῃ τὴν λοξοδρομίαν ἢ πληθὺς, ἀποδεικνύει ὅμως εἰς τὸν ἐχθρὸν τὴν ἀπόφασίν μας καὶ τὴν καταφρόνησιν ὅπου τοῦ κάμνομεν.

*Τετάρτη Ναυμαχία εἰς τὸν πορθμὸν ἐν ᾗ ἐθριάμβευσε
τὸ Ἑλληνικὸν Ναυτικόν.*

Αὐγουστος Β. Τρίτη. Εἰς τὴν ἀγγυραν: τὸ πρῶν παρατηρήσαντες τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ καὶ ὅτι σκοπεῖ νὰ πλησιάσῃ καὶ τετάρτην φορὰν ἐδιωρίσαμεν τὰ πυρπολικά μας ὅλα νὰ εὐγῶν εἰς τὰ πανιὰ, καὶ προσέτι μερικὰ πολεμικὰ διὰ νὰ τὰ συντροφεύσουν. Οἱ συνάδελφοι σπετζῶται ἔκαμαν τὸ ἴδιον εὐγάλαντες καὶ αὐτοὶ τὸ ἐν πυρπολικὸν τοὺς μὲ 8. ἃ 10. πολαιμικὰ τὰ ὅποια ὅλα περιείρχοντο ἀπὸ τὸν ἄσπρον κάθον τῆς Σάμου μέχρι τοῦ κάθου τῆς Ἀγίας Μαρίνης εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀπὸ ὅπου οἱ ἐχθροὶ βοηθούμενοι ἀπὸ ἀνατολικὸν ἄνεμον πλὴν ὀλίγον ἐζητοῦσαν νὰ εἰσέλθουν τὸν Πορθμὸν καὶ νὰ μᾶς εὐγάλουν ἀπὸ ἐδῶ ὅπου στεκόμεθα, μία μεγάλη φρεγάτα καὶ μία κορβέτα ἐπροπορεύοντο ἀπὸ ὅλα τὰ ἐχθρικά, εἰσῆλθον τὸν κάθον τῆς Ἀγίας Μαρίνης καὶ ἐν ᾧ ἄρχισαν τὸν πόλεμον μὲ τοὺς ἰδικούς μας τὰ ρηθέντα δύο ἐχθρικά, ἀλλὰ τούτων ἐπροσπαθοῦσαν νὰ εἰσέλθουν ἀπὸ τὸ ἀριστερὸν μέρος, εἰς ἐκεῖνα ἀντιπαρατάχθησαν Ὑδραῖοι εἰς δὲ ταῦτα σπετζῶται. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἓνα μέρος καὶ τὸ ἄλλο ἐκτέλεσαν ἀριστα τὸ χρέος του. Τότε ἦτον ὁπότεν ὁ κπ. Δημήτρης τζάπελης διευθύνθη μὲ τὸ πυρπολικὸν του ἐναντίον τῆς ρηθείσης μεγάλης φρεγάτας ἥτις ἐκρατοῦσε τὸ μέρος τῆς Ἀσίας ἐνδῶ τοῦ Κάθου, τὴν ὅποιαν εἶχεν ἐξ ἀριστερῶν, ἐκ δεξιῶν δὲ εὐρίσκετο ἡ ρηθείσα Κορβέτα. Αὐτὸς ὁ γενναῖος πυρπολιστὴς ἐπλησίασεν εἰς αὐτὴν μέχρι πιστόλας. Οἱ ἐχθροὶ τοῦ ἔρριπτον ἀκατάπαυστα Βόλια, μισδράλια, καὶ τέλος τουφέκια, καὶ ἤθελε βέβαια ἐκτελέσῃ τὸν πατριωτικὸν σκοπὸν του καὶ διαδώσῃ τὸ πῦρ εἰς τὴν ρηθείσαν φρεγάταν, ἂν τινὲς τῶν ἀναξίων συντροφοναύτων του δὲν ἤθελον δειλιάσῃ ἀπὸ τὸ νὰ ἴδουν τέσσαρας ἃ πέντε βάρκας τῆς φρεγάτας αἰτινες ἐζητοῦσαν νὰ ῥυμουρκιάρουν τὴν φρεγάταν διὰ νὰ μὴν πέσῃ

κατ' αὐτῆς τὸ πυρπολικόν, αὐτοὶ δὲ νομίζοντες ὅτι εἰρχοντο νὰ τοὺς πιάτουν καὶ πάρουν τὴν βάρκα τοῦ πυρπολικοῦ ἐμβῆκαν δρομαίως εἰς αὐτὴν ἐγκαταλείποντες τὸν κπ. Τζάπελην εἰς τὸ τιμόνι ὅστις τοὺς ἐφώναζε νὰ σταθοῦν, καὶ νὰ μὴν φοβοῦνται, ἀλλ' αὐτοὶ τοῦ εἶπον ἀποφασιστικὰ ὅτι θὰ βάλουν φωτιὰν εἰς τὸ πυρπολικόν καὶ ἂν δὲν κατέβη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν βάρκα θέλει τὸν καύσουν. Τί ἤμπορούσε νὰ κάμῃ ὁ δυστυχὴς μὲ τοιοῦτους ἀχρείους συντρόφους; ἐκατέβη, καὶ ἤθελαν νὰ φύγουν μάλιστα χωρὶς νὰ βάλουν φωτιὰν ἀπὸ τὴν βίαν των, ἂν ὁ ῥηθεὶς κπ. των δὲν ἤθελε ταχύνη νὰ τοὺς ἀκολουθήτῃ. Ἐκ τῆς ὁποίας βίας μάλιστα προήλθε καὶ τὸ καύσιμόν του εἰς τὸ πρόσωπον, καθὼς καὶ εἰς τὴν χεῖρα. Ἐν τοσούτῳ οἱ ἐν τῇ φρεγάτᾳ ἐχθροὶ (εἰς τὴν εὐρίσκονται καὶ ὑπὲρ τοὺς 1,000 στρατιώτας τῆς ξηρᾶς τοὺς ὁποίους εἶχον Ἰμβρακάρη, ἐξ ἐπιτήδης ὁ κπ. πασᾶς διὰ νὰ κάμῃ ἀπόβασιν εἰς τὴν Σάμον ἅμα μᾶς εὐγάλη ἀπὸ τὸν Πορθμὸν) ἐφθασαν εἰς τοιαύτην ἀπελπίσαν, ὥστε πολλοὶ ἐρρίπτοντο εἰς τὴν θάλασσαν ἅμα τοὺς ἐπληθίσαν κοντὰ τὸ πυρπολικόν τοῦ Τζάπελη, ἀκόμη καὶ ἀφ' οὗ παρὰ καιρὸν μετέδωκε τὸ πῦρ εἰς αὐτό. Διάφοροι γιανιτζάροι στεκόμενοι ἐπάνω εἰς τὸ κασάρον τῆς αὐτῆς φρεγάτας μὲ τὰ ξίφη εἰς τὰς χεῖρας ἐπαπῆλουν τοὺς πυρπολιστας μᾶς φωνάζοντές τους «Γκέλ μπρέ γκέλ» στρίψαντες δὲ τὴν φρεγάταν πρὸς τὰ ἔξω, ἐζητοῦσαν ὁλονένα νὰ ἐξέλθουν τὸν ῥηθέντα κάβον μάλιστα διότι ἐβλεπον ἄλλο πυρπολικὸν ὁμοῦν κατ' αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν τὸ ἀπέλαυσαν. Ὁ ἐπιτήδεις Κανάριος κρατῶντας τὰ ὑπερδέξια ὥρμησε κατ' αὐτῆς, ἡ φρεγάτα ἐπροσπάθει κρατῶντας τὴν στερεὰν τῆς Ἀσίας νὰ διέλθῃ τὸν κάβον, ἀλλ' εἶδεν ὅτι τὸ πυρπολικὸν τῆς ἐκρατοῦσε τὸν δρόμον καὶ ἦτον ἀδύνατον νὰ μὴν ἐπιπέσῃ κατ' αὐτῆς. Τότε ἀπελπίσθη διόλου καὶ ἀπεφάσισε νὰ ὑπάγῃ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀσίας ὅπου μὲ τὸ νὰ ἦτον κεκαλυμμένα μὲ διάφορα στρατεύματα ἤλπιζε νὰ διασωθῇ. Παραίτησε λοιπὸν τὸν πρῶτον της σκοπὸν τὸ νὰ ὑπερβῇ τὸν κάβον τῆς Ἀγίας Μαρίνης καὶ λοξοδρομήσασα πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἦτον τὰ στρατεύματά των, διευθύνθη εἰς τοὺς πόδας ἐνός κρημνοῦ (μὴ δυναμένη διαφορετικὰ) ὁ Κανάριος τῆς ἔπεσεν τὸ κατόπιν καὶ πρὶν ἀκόμα νὰ ῥιφθῇ ἔξω ἐπῆγεν καὶ τῆς ἔπεσεν ἐπάνω τὸ πυρπολικόν, τότε ἡ φρεγάτα ἦτο πλέον χωρὶς κυβερνήσιν διότι ὅλοι σχεδὸν ἔπεσαν εἰς τὴν θάλασσαν διὰ νὰ εὐγούν εἰς τὴν ξηράν. Ὀλίγοι τινὲς διέμειναν μέχοι τῆς τελευταίας ὥρας, καὶ μὲ ξεγυμνομένα σπαθιά, ἐφώναζον τὸ «Γκέλ πρέ» (ἀγκαλὰ μὲ ἀδύνατον φωνὴν εἰς τὸν πυρπολιστὴν Κανάριον) ἀλλὰ καὶ οὗτοι ἅμα εἶδον τὸ πυρπολικὸν ῥιφθὲν ἐπάνω εἰς τὴν φρεγάταν κατὰ μέσον, καὶ τὸ πῦρ διαδιδόμενον εἰς ὅλα τὰ μέρη καὶ μάλιστα εἰς τὴν Κάμεραν ἀπελπίσθησαν ἀκατέβησαν κάτω νὰ σβύσουν τὴν φωτιάν, ἀλλὰ δὲν ἐφθασαν νὰ ἀνέβουν, διότι ἤδη ἦτον ἀναμμένα τὰ ξάρτια τὸ μποῦμι καὶ τὰ κατάρτια, ἡ καιομένη φρεγάτα μείναςα εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ἀνατολικοῦ μεσιμβρ. ἀνέμου ἐπῆγε καὶ ἔπεσεν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ εἰρη-

μένου βράχου. Ἐν τοσούτῳ τὸ πῦρ διεδόθη καὶ εἰς τὰ κανόνια τὰ ὁποῖα ἀρχισαν νὰ κροτοῦν μόνα των ὁ κρότος τῶν ὁποίων ἐξεκόλησαν τὸ πυρπολικὸν τοῦ Κανάριου καὶ τὸ ἐξεμάκρυνεν, ἀλλὰ τὸ πῦρ ἤδη ἔφθασεν εἰς τὸ πυριτοφυλακεῖον, τὸ ὁποῖον ἀφ' οὗ ἔκαμενὰ πετάξουν εἰς τὸν ἀέρα κανόνια κατάρτια ἀντέναις σίδηρα σφαῖρες, ξύλα, ἐργάτας, πολεμοφόδια καὶ τοὺς ἔσω διαμείναντας ἐχθροὺς, ἔκαμε μὲ τὸν κρότον νὰ ξεμακρύνῃ τὸ αὐτὸ πυρπολικὸν· δύο διαστήματα καραβιοῦ ἢ καὶ τρία μακράν. Πλήθην στρατευμάτων εὗρισκοντο εἰς ὅλα τὰ παράλια καὶ ἐξαιρέτως ἐπάνω εἰς τὸν ῥηθέντα λόφον, ἐπάνω εἰς τοὺς ὁποίους κατὰ θεῖαν ἰσὺς νόησιν ἐπῆγαν καὶ ἔπεσαν τὰ περισσότερα σίδηρα καὶ σπάσματα τῆς φρεγάτας καὶ ἔκαμαν νὰ σκοτωθοῦν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν, καὶ πολλοὶ νὰ λαβῶθωσιν. Ἦτον ἤδη ἡ ὥρα πέντε ἡμισυ ὁπότεν ἐπῆρε τὸ περιτοδοχεῖον καὶ ὑπερεχάρημεν ὅλοι δοξάζοντες καὶ ὑμνολογοῦντες τὸν Θεόν. Πλήθος Τουρκῶν ἐπλεον· εἰς τὴν θάλασσαν, τοὺς ὁποίους οἱ ἐδικοί μας πηγαينάμενοι μὲ ταῖς Σκαμπαβίαις ἐπιαναν καὶ ἐσφαζον. Ὁ Κανάριος ἀναχωρῶν μὲ τὴν σκαμπαβίαν ἀφ' οὗ εἶχε δώσει φωτιὰν εἰς τὸ πυρπολικὸν τοῦ ἔλαβε τὴν ἀτυχίαν νὰ τοῦ σκοτωθοῦν δύο πυρπολισταὶ ναῦται ἀπὸ ἐχθρικὰ τουφέκια τὰ ὁποῖα ἐτραβοῦσαν κατ' αὐτῶν ἀπὸ τὴν ξηράν. Ἐκ τούτων τῶν ἀξιωμανημονεύτων πυρπολιστῶν ὁ μὲν εἰς ὀνομάζεται Γεώργιος Τζαπερλῆς, Βουρλιότης, νέος περίφημος διὰ τὴν γενναιότητά του καὶ ἀνδρείαν του, τὸ ὁποῖον ὑπεραγαποῦσεν ὁ Κανάριος μὲ τὸ νὰ ἐστάθῃ μετ' αὐτοῦ εἰς τὰ πυρπολικά καθ' ὅλας του τὰς κινδυνώδεις περιστάσεις, καθὼς καὶ εἰς τὰ ἄλλα δύο ἐχθρικὰ πλοῖα ὅπου ἔκαυσαν. Ὁ ἕτερος ἐλέγετο Γιάννης Μαυρογιάννης, Ψαρριανός. Ἦτον ἤδη ἡ ὥρα 6 τῆς ἡμέρας ὁπότεν ὁ ῥηθεὶς Κανάριος μὲ τὴν σκαμπαβίαν τοῦ ἔφθασεν εἰς τὸ Ἀντιναυαρχικὸν τῆς Ὑδρας πλοῖον μας· καὶ μετ' ὀλίγον ἦλθεν καὶ ὁ κπ. Δημήτρης Τζάπελης μὲ τοὺς ἰδικούς του. Τοῦτος ὁ ὕστερος ἦτον ἀρπαγμένος ἀπὸ φωτιὰν εἰς τὸ πρόσωπον τὸ ὁποῖον τοῦ ἠκολούθησε τὴν ὄραν ὅπου ἐπῆγε νὰ βάλῃ τὴν φωτιὰν μὲ βίαν εἰς τὸ πυριτοδοχεῖον. Ὅλαι σχεδὸν αἱ Σκαμπαβίαι τῶν πλοίων μας περιεΐρχοντο λαφυραγοοῦντες κατὰ τὸ μέρος καθ' ὃ ἐκῆν ἡ φρεγάτα, Κανένα ἐκ τῶν πλοίων ὅπου ἦτον εἰς τὰ παντὰ δὲν ἐβλάβη ἀπὸ τὰ εἰς τὸν ἀέρα ὑψωθέντα μέλη τῆς φρεγάτας. Ἐν τοσούτῳ ὁ ἐχθρὸς εὗρίσκεται ἐκθαμβος καὶ ἐκστατικὸς δὲν ἔχασεν ὅμως ἀκόμα ὅλας του τὰς δυνάμεις, στρέφεται περιστρέφεται λοξοβατεῖ καὶ προσπαθεῖ νὰ κρύψῃ τὴν δειλίαν ὅπου τὸν ἐκυρίευσεν, ὅθεν καὶ πλησιάζει ἰδίῳς Καπετᾶν Πασᾶς μὲ τὸ Δελίνι του καὶ μὲ δύο φρεγάταις κατὰ τὸν ἄσπρον κάβον ὅπου ἀδιάζουσιν τὰ κανόνια τῶν πλευρῶν κατὰ τῶν σκοπέλων καὶ βουνῶν τῆς Σάμου! φεῦ! τῆς ἀνοησίας! Προσπαθεῖ νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸ φρούριον, ἀλλ' εὗρίσκει γενναίαν ἀνθίστατιν τόσον ἀπὸ αὐτό, καθὼς καὶ ἀπὸ τὴν ἀριστερὰν πύργον τῆς Ἑλληνικῆς μοίρας τὴν ὁποίαν ἐκρατοῦσαν οἱ σπετζῖωται, ἐδῶ ἐσημειώθη ἐξαιρέτως ἡ Ναβέτα τοῦ Κολομπότση· ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Καπετᾶν Ἀνδργγυροῦ, ὁμοῦ δύο ἢ τρεῖς

ἄλλοι. Εἰς δὲ τὴν ἄλλην πτέρυγα ὅπου ἦταν Ὑδραῖοι ἐσημειώθησαν ἐξαίρετως ὁ κπ. Μακρимуόρας, ὁ κπ. Παναγιώτας, ὁ κπ. Δημήτρης Σαχτούρης, καὶ ἐν γένει ὅλοι ὅπου εὐρίσκοντο εἰς τὰ παντὰ ἀθλήτουσαν ἀριστα τόσον Ὑδραῖοι καθὼς καὶ Σπετσιῶται ἀκολουθοῦντες ἀκατάπαυστον πυροβολισμὸν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ἕως εἰς τὰς 9. ἡ ὥρα τῆς ἡμέρας, καθ' ἣς ὁ πυρπολιστὴς Βατικιώτης βοηθούμενος ἀπὸ τὰ Ὑδραῖα ἐπέπεσε κατὰ τινος μεγάλου Ἰμβρικίου τουνεζίνικου, καὶ ἀφ' οὗ ἐμπεριέπλεξε τὸ πυρπολικόν του εἰς τὸ βρίκι μετέδωκε τὸ πῦρ καὶ οὕτω εἰς ὀλίγας στιγμὰς ἀναψε καὶ ἐκάη καὶ τὸ Βρίκι ὁλότελα. Μῆτε τοῦτο δὲν ἔφθασε νὰ κάμῃ τὸν ἐχθρὸν νὰ παραιτηθῇ μ' ὅλον ὅτι τὸν ἐζάλισεν, ἀντιστέκετο μ' ὅλον τοῦτο μὲ μίαν ἐπίπλαστον ψευτοπαλληκαρίαν καὶ ἀντεπολεμεῖτο γενναίως ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας ἕως εἰς τὰς 11. καθ' ἣς ὁ κπ. Δημήτρης Ῥαφαλιὰς ὠρμήσας μὲ τὸ πυρπολικόν του, ἐναντίον μιᾶς μεγάλης Κορβέτας ἡ φεργαδόνι Τριπολίνικον ἐπέθηκεν ἐπ' αὐτὴν τὸ πυρπολικόν του περιεμπλέξας αὐτὸ εἰς τὴν πλώρην τῆς καὶ ἤδη ἦτον πιασμένο τὸ φεργαδόνι ὁπότεν ἓνα ἄλλο πυρπολικόν σπετζότικον ἐπέπεσε κατ' αὐτῆς καὶ μετ' ὀλίγον φλόγα μεγάλη συνοδευμένη μὲ κρότον ἀναψε τὸ φεργαδόνι καὶ ἐκάει καὶ αὐτὸ ὁλότερα. Ὁ πυρπολιστὴς Ῥομπότζης ὥρμησεν ἐναντίον ἄλλης φεργάτας τὴν ἐπλησίασεν ἀλλ' αἱ βάρκαις ὅπου τὴν ἐτραβοῦσαν τὴν ἔκαμαν νὰ ἀπομακρυνθῇ, ἂν ὁ Ζάκας ἐσυντρόφευεν ὀλίγον τὸν Ῥομπότζην, ὡς λέγουσι οἱ ἴδιοι πυρπολισταὶ ἤθελαν καύσουν τὴν φεργάταν, ἥτις καὶ ἰδοῦσα τὴν ἑαυτὸν τῆς ἔξω κινδύνου, ἄρχισε νὰ κανονοβολῇ δραστηριοδῶς τὸ πυρπολικόν τοῦ Ῥομπότζη, μάλιστα καὶ ἔστειλε ταῖς δύο μεγάλας βάρκαις ὅπου τὴν ἐτραβοῦσαν διὰ νὰ συλάβουν τοὺς πυρπολιστάς, οἵτινες μὴ εἰδόντες κἀνέαν Ἑλληνικὸν πλοῖον εἰς βοήθειάν των καὶ φοβηθέντες μὴ συλληφθοῦν ἔβαλλαν φωτὶν εἰς τὸ πυρπολικόν καὶ ἐφυγον· καὶ οὕτω τὸ πυρπολικόν ἐκάη εἰς μάτην. Ὁ Ῥομπότζης ὁμῶς ἂν δὲν ἐφιλοτιμεῖτο ἐξ ἀρχῆς νὰ καύσῃ τὴν φεργάταν, ἡμποροῦσε καὶ αὐτὸς νὰ καύσῃ ἓνα ἄλλο Βρίκι ὅπου τοῦ ἦτον εὐκολότερον καὶ πλησιέστερον.

Ἐν τοσοῦτῳ τὰ ἐχθρικά στρατεύματα τὰ ὁποῖα κατεκάλυπτον τοὺς ἀντικρὺ λόφους τῆς Ἀσίας ἀρχησαν νὰ ἀναχωροῦν ὁ καθ' εἰς εἰς τὰς οἰκείας των. Ταῦτα ὅλα ἐστέκετο βλέποντας μακρόθεν ὁ καπετὰν Πασσάς, χωρὶς νὰ ἡμπορῇ νὰ δώσῃ βοήθειαν καμμίαν εἰς τοὺς ἰδικούς του. Ἀλλοῖμονον εἰς αὐτὸν ἂν εὐρίσκοντο εἰς τὸν στόλον καὶ ἄλλα πυρπολικά ὥσάν ὅπου ὅλα τὰ πλοῖα τοῦ ἐχθροῦ εὐρίσκοντο εἰς καραντί! Οὐδὲς δὲ ἤδη μιᾶς ὥρας τῆς νυκτὸς ὁ μὲν ἐχθρὸς ἐτράπη εἰς φυγὴν κατὰ τὸ ἀγαθονῆσι, τὰ δὲ Ἑλληνικὰ πλοῖα μετὰ χαρὰς νικηταὶ καὶ τροπαιοῦχ-ι ἐπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια. Πρὸς τὰς 5 τῆς νυκτὸς ἐγράψαμεν τὰ πάντα εἰς Ὑδραν μὲ τὸν κπ. Χ. Σταμ. Ῥάφτην. Μετὰ τὰ μεσάνυχτα ἐφθασαν καὶ τὰ ψάρριανὰ μὲ τὰ πυρπολικά των ὁμοῦ καὶ 3 ἢ 4 σπετζότικα καὶ ἀραξαν εἰς τὸ μέρος ὅπου εἴμεθα καὶ ἡμεῖς.

Αὐγούστου 6 Τετράδη. Σήμερον ἔγινε συνέλευσις εἰς τὸ

πλοῖον τοῦ Ἀντιναύαρχου ὅπου παρευρέθησαν ὅλοι οἱ καπετανεοὶ τῆς Ὑδραϊκῆς Μοίρας συσχεπτόμενοι τί πρέπει νὰ κάμωσι περὶ τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ διελύθη χωρὶς κάμμίαν σταθερὰν ἀπόφασιν, τόσον διότι τινὲς τῶν Καπετανέων ἀψηφούντες, δὲν ἐπαρρόυσιασθήσαν, καθὼς δι' ὅ,τι ἦτον ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖον νὰ συνωμιλήσωμεν μὲ τὸν Ναύαρχον τῶν Ψαρέων ὅστις τὰ μεσάνυχτα ἐφθασεν ἐδῶ, μὲ τὰ πυρπολικά ὡς εἰρη-
ται, ὅθεν μετὰ μεσημβρίαν ὁ Ἀντιναύαρχος Σαχτούρης εἰδοποιήσας τὸν ῥηθέντα Ναύαρχον κπ. Νικολῇ Ἀποστόλῃ εὐγῆκαν καὶ ὁμίλησαν εἰς τὴν ξηρὰν μετ' αὐτοῦ. Τέλος πάντων ἀπεφασίσθη νὰ κάμωμεν κα-
νένα κίνημα ἅμα ὅπου ὁ καιρὸς τὸ συγχωρήσῃ. Περί δὲ τὰς 11 ἡλ-
θομεν εἰς τὸ Καράβι καὶ ἠύρομεν ἓνα τραπεζούντιον ὅστις εἶχε φύγῃ ἐφῆς ἀπὸ τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον. Αὐτὸς εἶναι χριστιανὸς καὶ μᾶς ἐ-
διηγῆθη ὅτι οἱ περισσότεροι τῶν Τουρκῶν ἐφυγον, ἀλλὰ μένουσιν ἐτι
ικανοί. Ὅτι ἡ μεγάλη φρεγάδα τὴν ὁποίαν ἐκαύσαμεν εἶχε μέσα τέσ-
σαρα μπαϊράκια στρατεύματα καὶ εἶχον κατὰ νοῦν νὰ ἀρχήσουν χθὲς
τὴν ἀπόβασιν εἰς τὴν Σάμον, καὶ ἀφ' αὐτῶν πρῶτον εἰρχετο ἡ μεγάλη ἀρ-
μάδα καθ' ἡμῶν, τότε ἡ μικρὴ λαβούσα τὴν εὐκαιρίαν ἂν ἡμεῖς ἀφή-
ναμεν τὴν θέσιν τοῦ πορθμοῦ, ἤθελε μεταφέρῃ τὰ στρατεύματά των ἐ-
πάνω εἰς τὴν Σάμον, καὶ ἄλλα. Τὰ ἴδια μᾶς λέγει καὶ ἓνας Χίος τὸν
ὁποῖον ἐπιασεν μία σκαμπαβία ἀπὸ τὴν θάλασσαν, αὐτὸς ἦτον σκλάβ-
ος μέσα εἰς τὴν καυθεῖσαν Φεργάταν τὸν ὁποῖον εἶχον πιάσῃ οἱ Τούρ-
κοι ἀπὸ τὰ Ψαρέα.

Αὐγ. 7 Πέμπτη. Εἰς τὴν ἄγγυραν κατὰ μεσημβρίαν ἦλθεν εἰς
τὸ πλοῖον μας ὁ Λυκοῦργος, ἐζήτησεν τὴν συμπάθειαν τῶν κπ. τῆς
Ὑδρας διὰ τὰς ἐλλήψεις τῶν Σαμίων. Ὁμιλήσαμεν περὶ τῶν δύο Σα-
κολεύων ὅπου πρέπει νὰ κάμωμεν πυρπολικά καὶ ὅτι νὰ φροντίσῃ διὰ
κατράμι καὶ δαδί κλ. καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν ὁ Ἀντιναύαρχος Σαχτού-
ρης περιήρχετο ἀπὸ τὸν ἓνα Ναύαρχον ἕως εἰς τὸν ἄλλον διὰ νὰ τοὺς
καταπέσῃ εἰ δύνατὸν νὰ σηκωθῶμεν ὅλοι καὶ υπάγωμεν κατὰ τοῦ ἐχ-
θροῦ. Ὁ Ναύαρχος Σπετζῶν ὑπεσχέθη ὅτι θέλει ἀκολουθήσῃ προθύ-
μως τὸν Ἀντιναύαρχον Ὑδρας ἅμα σηκωθῇ. Ἀλλ' ὁ Ναύαρχος Ψαρ-
ρῶν, ἔλεγεν ὅτι τὰ καράβια τῆς μοίρας του δὲν ἔχουν τροφάς, καὶ ὄντα
ἀπαλάμιστα καὶ δὲν ἡμποροῦν, ὡς εἶπε, νὰ σηκωθοῦν. Ὡντας δὲ τὰ πυρ-
πολικά ὅλα ψαρριανὰ, αἱ δύο μοῖραι Ὑδραϊκῇ καὶ Σπετζότικῇ δὲν ἡμ-
ποροῦσαν νὰ σηκωθοῦν χωρὶς τὴν τῶν ψαρριανῶν. Εἰς τὴν Κολλόνα ἀ-
ραζαν μία Γαμπάρα καὶ μία γολέτα Γαλλικῇ αἵτινες ἀπέδειξαν τὴν
εὐχαρίστησίν τους εἰς τὰς κατὰ τοῦ ἐχθροῦ Νίκας μας ὡς ἐπαράστησαν
εἰς τὸν ἴδιον Σαχτούρην ὅστις ἐπῆγεν εἰς ἐπίσκεψίν των.

Αὐγούστου 8 Παρασκευή. Τὰ μεσάνυχτα ἐλάβομεν γραμμά-
τιον μὲ τὸ ὁποῖον γράφει ὁ ἀστυνόμενος Σάμου πρὸς τὸν Λυκοῦργον ὅτι
φαίνονται πολλάι ψευδοφωτιαὶ γινόμεναι εἰς τὰ δύο Γαλλικὰ πλοῖα,
τὰ ὁποῖα νομίζει μὴ ἦναι σημεῖα πρὸς τὸν Καπετὰν Πασᾶν, μάλιστα
διότι τὰ μεγάλα πλοῖα τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου βλέπει νὰ τραβοῦν κατὰ

τὸν ἄσπρο Καθόν. συμπεραίνων ἐκ τούτου ὅτι σκοπεύει ἴσως νὰ κάμῃ ἀπόβασιν ὁ ἐχθρὸς διὰ νυκτός, ὅθεν καὶ νὰ εἰδοποιήσῃ τοὺς Ναυάρχους διὰ νὰ σηκωθοῦν εἰς τὰ πανιὰ νὰ ὑπάγουν νὰ τὸν ἐμποδίσουν. Ἐκοινοποιήσαμεν τὴν εἰδησιν πρὸς τοὺς Ναυάρχους Σπετζῶν καὶ Ψαρρῶν, στέλλοντάς τοὺς καὶ τὸ γραμματίον. Καὶ ὁ μὲν Σπετζιώτης ἀπεκρίθη ὅτι εὐθὺς ὅπου ὁ Ἀντιναύαρχος τῆς Ὑδρας κάμει σημεῖον νὰ ἐμβοῦν εἰς τὰ πανιὰ θέλει κάμει καὶ αὐτὸς τὸ ἴδιον. Ὁ δὲ ψαρριανὸς ὅτι νὰ σταθοῦν ἔως εἰς τὸ πρωί. Οὕτω λοιπὸν περὶ τὰ χαράγματα ἐμβήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ ὅλα τὰ πλοῖα. Καὶ τότε εἶδαμεν τὰ μὲν μεγάλα τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου πλοῖα 11 τὸν ἀριθμόν, νὰ φαίνονται κατὰ τὴν Πάτμον, τὰ δὲ μικρὰ ὅλα ἀραγμένα κάτωθεν τοῦ κόρφου Καρίνα. Κατὰ πρῶτον εἶχομεν ἀποφασίσῃ νὰ ὠρμήσωμεν κατ' αὐτῶν ὧντων ὑπὲρ τῶν 100 μικρῶν καὶ μεγάλων ὥσάν Γολέταις Γαλιόταις πιαντέδαις Βρίκια, καὶ δύο φεργάταις εἰς τὰ πανιὰ ὅπου τὰ ἐφύλαττον ὄντα ἀραγμένα. Εἰμεθα σχεδὸν 4 μίλλια μακρὰν ἀπὸ αὐτὰ ὅπταν ἀπαντήσαμεν καραντί μὴν ἡμπορῶντες διόλου νὰ προχωρήσωμεν δι' ὃ καὶ τόσον διὰ τοῦτο καθὼς καὶ διὰ τὸ ὅτι ὑποπτευόμεθα μὴν ἤθελε μᾶς πᾶρῃ τὰ ὑπερδέξια ἡ μεγάλη μοῖρα τοῦ ἐχθροῦ ἥτις ἐφαίνετο κατὰ τὴν Πάτμον ἡ μὴν ἤθελεν ὑπάγῃ εἰς Σάμον πρῶτῃτερα καὶ μᾶς πιάσῃ τὴν θέσιν τοῦ Πορθμοῦ, ἀπεφασίσσαμεν νὰ παραιτήσῃ ἀπὸ τὰ μικρὰ καὶ νὰ ἐπιστρέψωμεν πρὶν εἰσαχθῶμεν εἰς τὸ ἐνδότερον τῆς Καρένας ὅπου ἦτον ἀραγμένα τὰ ἐχθρικά καὶ ὅπου ἦτον ἄκρα γαλήνη. Ἡρέθῃ λόγος νὰ διαιρέσωμεν εἰς δύο πτέρυγας τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα, ἅτινα ἦτον ἤδη 50 τὸν ἀριθμόν: ἐκ τῶν τριῶν νήσων, καὶ τὰ μὲν ἡμῖς νὰ σταθοῦν κατὰ τὴν Σάμον, τὰ δὲ ἄλλα ἡμῖς νὰ ὑπάγουν κατὰ τὴν Καρέναν. Ὁ Ἀντιναύαρχος ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσιν τῶν Ναυάρχων Σπετζῶν καὶ Ψαρρῶν, καὶ ἔμειναν εἰς τοῦτο σύμφωνοι ὡς ὠφέλιμον μάλιστα ἔκαμαν καὶ τὴν διανομὴν τῶν κπ. ἐνῷ βλέπωμεν ταῖς μεγάλαις σκαμπαιαῖς τῶν κυρίων ψαρριανῶν, νὰ τρέχουν εἰς τὸ μέρος ὅπου ἔκειτο ἡ καμμένη φεργάτα διὰ νὰ λαφυραγωγήσουν. Τοῦτο ἐρέθισε τὸ φιλολαφυραγωγεῖν τῶν λοιπῶν, ναυτῶν ὑδραίων καὶ σπετζότων, ἀλλ' οἱ ἀξιοὶ ναύαρχοί των τοὺς ἐμπόδισαν, ὑβρίσαντες ἕνα δύο πλοιαρχοὺς ὅπου τοὺς ἐσυγχώρησαν νὰ εὐχόυν. Ὁ δὲ Ναύαρχος Ψαρρῶν (ὅστις ὡς προείπομεν εἶχε μόνος τὰ πυρπολικὰ εἰς τὴν ἐξουσίαν του, ὄντα καὶ τὰ τέσσαρα ψαρριανὰ), βλέπομεν ἐν τοσούτῳ νὰ ἐπιστρέφῃ διὰ νὰ ἀρράξῃ εἰς τὴν Κολλόνα καὶ ὄχι πλέον κατὰ τοῦ ἐχθροῦ ὡς ἦτον σύμφωνοι, κατόπιν δὲ αὐτοῦ ὅλα τὰ ψαρριανὰ πολεμικὰ καὶ πυρπολικὰ. Ἐκ τούτου καὶ οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν δύο Μοιρῶν Ὑδρας καὶ Σπετζῶν ἠναγκάσθησαν νὰ κάμουν τὸ ἴδιον, καὶ ὑψώσαντες τὸ σημεῖον νὰ ἀκολουθήσῃ ὅλος ὁ στόλος διευθύνθημεν πρὸς τὴν Κολλόνα καὶ ἀρράξαμεν ὅλος ὁ ἐλληνικὸς στολος ἐκεῖ. Ἐρωτήσαντες δὲ ὕστερον τὸν Ναύαρχον Ψαρρῶν διατὶ ἀνεχώρησεν ἀπεκρίθη «διὰ νὰ κάμῃ μίαν συνέλευσιν περὶ λαφύρων τῶν καμμένων ἐχθρῶν πλοίων διότι ἀλλῶως τὰ Ψαρριανὰ πλοῖα δὲν ἀκο-

λουθοῦν. » Λάφυρα πρέπει νὰ ζητῶμεν εἰς τοιαύτην περίστασιν ἔχοντες ἄντικρυ τὸν ἐχθρόν ; ἡ σημερινὴ ἡμέρα ἤθελε λάμψη διὰ τὸν Ἑλληνικὸν στόλον περισσότερον ἀπὸ τὴν ἐχθρῆσιν, ἀλλὰ . . . ! Πόσον ἀναγκαῖον ἦτον, ὅπου ἡ Σεβαστὴ Διοίκησις μὲ τῆς ὁποίας τὰ ἐθνικὰ χρήματα εὐγαίνει ἤδη ὁ στόλος, νὰ εἶχε καὶ δύο ἢ τρεῖς παρατηρητὰς τῶν κινήματων τοῦ καθ' ἐνός ! Δὲν ἠμποροῦμεν νὰ σιωπήσῃ ἐν τοσούτῃ τὴν καλὴν διαγωγὴν τῶν Σπετζότων, οὗτοι ἀφ' οὗτο ἔφθασαν καὶ ἠνώθησαν μὲ ἡμᾶς, ἐφιλοτιμήθησαν καὶ ἐκπλήρωσαν πρεπόντως τὰ χρέη των, ἐπολέμησαν γενναίως εἰς τὴν γενικὴν Ναυμαχίαν, σήμερον ἦτον οἱ πρῶτοι ὅπου ἐμβήκαν εἰς τὰ πανιὰ καὶ ἕως εἰς τὸ ἐσπέρας ἐστάθησαν μερικοὶ ἔξω χωρὶς νὰ ἀράξουν κάμνοντες τὴν προσθοφυλακὴν. Πρὸς τὸ ἐσπέρας ἐγένινεν ἀπόφασις περὶ λαφύρων, φροντὶς ἰδιαιτέρα εἰς τὴν ἔλαβον μέγα μέρος ὁ Ναύαρχος Ψαρρῶν προσπαθῶν νὰ κάμῃ μετόχους τοὺς ψαρριανοὺς ὅλους μ' ὅλον ὅτι δὲν παρευρέθησαν εἰς τὴν Γ. Ναυμαχίαν πλὴν τοῦ Καναρίου. Τέλος ἀπεφασίσθη νὰ συναχθοῦν διὰ γενικὸν Λ/ ὅλου τοῦ κατὰ Σάμου στόλου Ἐδιωρίσθησαν τρία καράβια νὰ ὑπάγουν ὅπου ἔκειτο ἡ καμμένη φεργάτα νὰ τὰ συνάξουν. Διὰ συνεργείας τοῦ αὐτοῦ Ναυάρχου Ψαρρῶν ἐγένινεν ἐγγράφον συμφωνητικὸν διὰ τὰ ἄνωθε λάφυρα. Ἡ Γαμπάρα καὶ Ἰολλέττα γαλλικὴ ἅμα εἶδον τὰ πλοῖα μας εἰς τὰ πανιὰ, ἐβάλλθησαν καὶ αὐταί, καὶ ὅταν ἐπιστρέψαμεν ἔμειναν ἔξω περιερχόμεναι.

Αὐγούστου 9 Σάββατον. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Κολλόνα τῆς Σάμου. Ἐδιωρίσαμεν διὰ προσθοφυλακὴν τὸν κπ. Α. Ζώτον καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, δύνοντος τοῦ ἡλίου ἐπέστρεψε καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ ἐχθρὸς εὗρίσκετο περιφερόμενος κάτωθεν τοῦ Ἀγαθονησίου, καὶ τὰ μικρὰ εἰς τὴν Καρέναν.

*Αριθ. 11

Πρὸς τοὺς γενναιοτάτους Ἀρτιναύαρχον καὶ Καπεταναίους καὶ Ἀνδρείους συντροφοῦντας τῶν πλοίων τῆς "Υδρας.

"Υδρα τῇ 30 Ἰουλίου 1824

Σήμερον ἐφθασεν ἐνταῦθα ὁ Γενναϊότατος Ναύαρχός μας μὲ τὰ κατὰ τὴν Σκόπελον καράβια. ἄφησαν δὲ ἐκεῖ τὸν καπετὰν Ἀντώνιον Γ. Κριζῆ καὶ τὸν Καπετὰν Ἰωάννη Μπατσαξῆ διὰ νὰ συντροφεύσουν ἐδῶ τοὺς ὀλυμπίους, οἱ ὅποιοι ἐπρόσμεναν τὸν ἀρχηγόν τους Καρὰ-Τάσσον διὰ νὰ ἐμβαρκαρισθοῦν μὲ τὰ εἰρημένα δύο καράβιά μας καὶ μὲ καλκιά των. Ἡμεῖς ἀμέσως κατεχειρίσαμεν νὰ ἐτοιμάσωμεν πάλιν τὰ ἐπιστραφέντα πλοῖα, ἔχοντες καὶ τὰ ἄλλα σχεδὸν ἔτοιμα, εἰς τρόπον ὥστε εἰς τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν διάστημα θέλουν ἐτοιμασθῇ ὅλα καὶ θέλουν ἐκπλεύσῃ. Συναπεφάσαμεν δὲ μὲ τὸν Γενναϊότατον Ναύαρχόν μας καὶ λοιποὺς ἐνταῦθα εὗρισκομένους Καπεταναίους, νὰ μείνωσιν αὐτοῦ κατὰ τοῦ Βυζαντινοῦ στόλου καράβια τριάκοντα ἕξ (36), ἡ-

γουν 18. Ὑδραϊκά 12 Σπετζιώτικα καὶ 6; Ψαρριανά. Ἐπειδὴ δὲ Ὑδρέϊκα εὐρίσκεσθε 25. ἀπεφασίσαμεν τὰ ἐπὶ τὰ ὑποσημειούμενα, 6 Πολεμικά, καὶ 1. Πυρπαλικόν διὰ νὰ ἔλθουν εἰς Καβοκολόνναις διὰ νὰ προσμείνωσι τὸν Ναύαρχον, καὶ τὰ λοιπὰ ἐνταῦθα ἐτοιμαζόμενα καράβια· εἰδοποιήσαμεν περὶ τούτου τοὺς εὐγενεστάτους Προκρίτους Σπετζῶν οἱ ὅποιοι θέλουν γράψῃ καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ ἰδικά των καράβια ποῖα νὰ μείνωσιν αὐτοῦ, καὶ ποῖα νὰ ἔλθουν εἰς Καβοκολόνναις, ὁμοίως καὶ ἀπὸ τὰ Ψαρριανά.

Ἀδελφοί· τὰ καλούμενα εἰς Καβοκολόνναις ὡς ἔλθουν ἀμέσως διὰ νὰ μὴν ἀναβληθῇ οὔτε στηγὴ ἢ ἐκστρατεία κατὰ τοῦ Μαχμέτ Ἀλῆ· τὰ δὲ μένοντα αὐτοῦ ἔχετε, διὰ τὸν Θεόν· ὁμόνοιαν καὶ εὐπειθειαν ἕκαστος εἰς τὸν μεγαλῆτερόν του. Ἡ ἀνδρία εἶνε οἰκεία εἰς ἐσᾶς· καὶ ἡ θεία ὑπεράσπισις δὲν θέλει σᾶς λείψῃ καθὼς καὶ εἰς τὰς ἀπερασμένας ἐκστρατείας, διὰ νὰ ἐμπορέσητε, ὅχι μόνον νὰ ἐμποδίσῃτε τοὺς σκοποὺς τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ καὶ ἡμᾶς νὰ χαροποιήσητε καὶ τοὺς κατὰ τοῦ Μεχμέτ-Ἀλῆ κινουμένους νὰ ἐμψυχώσητε μὲ τὴν ἀγγελλίαν τῆς καταστροφῆς τοῦ Βυζαντινοῦ ἐχθροῦ. Πρὸς τὸν Ψαρριανὸν Ναύαρχον, ἐπειδὴ ἡ ἐπιτροπὴ των λείπει ἀπὸ ταῖς Σπέτζαις, γράφομεν ἡμεῖς μὲ τὸ ἐσώκλειστον νὰ ἀποφασίσῃ ἀπὸ τὰ Ψαρριανά ἕξ (ἀριθ. 6) νὰ μείνωσιν αὐτοῦ, καὶ τὰ περισσὰ νὰ στείλῃ καὶ αὐτὸς εἰς Καβοκολόνναις· διὰ περισσοτέραν ταχύτητα, ἐπειδὴ τὸ πρᾶγμα δὲν ἐπιδέχεται τὴν παραμικρὰν ἀναβολὴν, προτείνετε εἰς τὸν Ναύαρχον τῶν Σπετζῶν, νὰ ἐγκρίνῃ, νὰ κάμῃ καὶ αὐτὸς τὴν ἐκλογὴν τῶν 12. ἀναλόγως, νὰ ἐγχαρίσῃ καὶ πυρπολικά διὰ τὰ αὐτοῦ, καὶ νὰ στείλῃ τὰ περισσὰ ὡς ἄνω, χωρὶς νὰ καρτερέσῃ τὴν εἰδησιν ἀπὸ τῆς Σπέτζαις, ἐπειδὴ κάθε ἀναβολὴ ἐμπορεῖ νὰ φέρῃ ὄλεθρον, καὶ ἡ στηγὴ εἶναι κρισιμωτάτη. Ἐρροσθε.

Ὀνόματα τῶν Καραβιῶν τὰ ὁποῖα θέλετε στείλῃ ὡς ἄνω εἰς Καβοκολόνναις.

1. Καπετὰν Λάζαρος Παναγιώτης
1. Καπετὰν Δημήτριος Σαχτούρης
1. Καπετὰν Λάζαρος Παππαμανώλης
1. Καπετὰν Ἰωάννης Παντελῆς
1. Καπετὰν Ἀναγνώστης Πέτρου. Ζώτης
1. Καπετὰν Ἰωάννης Ζάκα.

6 Πολεμικά

1. Καπετὰν Δημήτριος Ραφελιάς, Πυρπολικόν.

ὅλον 7.

—Εἰμεθα εἰς τὴν πρώτην Αὐγούστου καὶ σᾶς ἀντιγράφομεν ἀνωτέρω τὴν ὑστερινήν μας τὴν ὁποίαν τῇ 30 Ἰουλίου παρελθόντος σᾶς ἐστείλαμεν μὲ τὸ Σπετζιώτικον καράβι τοῦ Καπετὰν Κωνσταντίνου Μπάμπα καὶ τώρα στέλλομεν ἐπίτηδες τὸν ἐπιφέροντα τὴν παροῦσαν Κα-

πετὰν Μιχαῆλη Ἰωαν. Μιχαῆλη διὰ νὰ σᾶς εἰπώμεν ἐὰν δὲν προστείλατε εἰς Καβοκολόναις τὰ εἰρημένα· ἐπὶ (7) καράβια μας, νὰ τὰ στείλητε ἀμέσως, καὶ νὰ παρακινήσητε τοὺς γενναιοτάτους Ναυάρχους Σπετσῶν καὶ Ψαρρῶν νὰ κάμωσι τὸ αὐτὸ χωρὶς παραμικρὰν ἀργοπορίαν, παρασταίνοντές τους, ὅτι ἡ ἀνάγκη εἶνε μεγαλοτάτη καὶ κάθε στηγμὴ ἀναβολῆς ἐμπορεῖ νὰ μᾶς ἀφανίσῃ διὰ πάντα. Ἐρωθεὶς καὶ νικάτε
(Τ. Σ.) Οἱ πρόκριτοι τῆς Νήσου Ὑδρας.

Μὲ μεγάλην προσοχὴν παρατηρήσατε τὰ κινήματα τοῦ Βυζαντινοῦ στόλου, διότι ἐν ᾧ ἐπαπειλεῖ τὴν Σάμον ἐμπορεῖ νὰ σκοπεύσῃ διὰ καὶν ἄλλο μέρος.

Οἱ ἴδιοι

Ἀριθ. 12.

*Πρὸς τοὺς κατὰ τὴν Σάμον Γενναιοτάτους Ἀρτιναύαρχον,
καὶ Καπετάνους τῶν Πλοίων τῆς Ὑδρας σὺν τοῖς Γενναίοις αὐτῶν
Ναύταις.*

Εἰς τὰς 30 τοῦ παρελθόντος Ἰουλίου μὲ Σπετσιώτικον Καράβι σὰς ἐγράψαμεν διὰ νὰ μένετε αὐτοῦ Καράβια 18. Ἰδικὰ μας 12 Σπετσιώτικα, καὶ 6 Ψαριανά. Τὰ δὲ ἐπιλοιπα νὰ ἔλθουν ὅσον τάχιον εἰς τὸ Σούνιον [Καβοκολλῶνες] διὰ νὰ ἀνταμωθοῦν μετὰ ἐνταῦθα ἐτοιμαζόμενα, καὶ νὰ ὑπάγουν κατὰ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ Στόλου. Ἐπειδὴ δὲ ἰδικά μας αὐτοῦ ἦσαν 25· σὰς ἐλέγαμεν νὰ στείλετε ὀπίσω τὰ ἐπὶ, ἐξ ἧγουν πολεμικά, δηλαδὴ τὸν Καπετὰν Λάζαρον Παναγιῶτα, τὸν Καπετ. Ἰωάν. Ζάκα, τὸν Καπετὰν Δημήτριον Σαχτούρη, τὸν Καπετὰν Λάζαρον Παππαμανώλη, τὸν Καπετ. Ἰωάν. Παντελῆ, καὶ τὸν Καπετὰν Ἀναγνώστην Πητρούζωτον, καὶ ἐν Πυρπολικύν, Καπετὰν Δημήτριον Ῥαφελῖα. Τὰ δὲ 18 νὰ μένετε.

Εἰς τὴν πρώτην τοῦ τρέχοντος σὰς ἐστείλαμεν ἀντίγραφον τῆς εἰρημένης ἐπιστολῆς, καὶ σὰς ἐβεβαιώσαμεν τὴν αὐτὴν διαταγὴν παρακινεῦντας σας νὰ ἐπιταχύνητε τὴν εἰς τὸ Σούνιον ἐπιστροφὴν τῶν εἰρημένων ἐπὶ Πλοίων μας, καὶ ἐστείλαμεν ἐπὶ τούτῳ τὴν Γολέτταν τοῦ Καπετ. Μιχαῆλη Ἰωάν. Μιχαῆλη.

Σήμερον ἦλθεν ἐνταῦθα ὁ Καπετὰν Ἐλευθέριος Ῥαφαήλ ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐλάβομεν τὴν χαροποιὰν ἐπιστολήν σας τῆς πρώτης τοῦ ἐνεστώτος ὑστεροῦμενοι εἰσέτι τῆς ἄλλης 31 Ἰουλίου, καὶ ἴδομεν μὲ μεγάλην μας ἀγαλλίασιν τὸ λαμπρὸν κατόρθωμά σας, διὰ τοῦ ὁποίου ἐμποδίσατε τὴν εἰς Καρλόθασιν ἀπόβασιν τῶν ἐχθρῶν μὲ μεγάλην των ζημίαν, καὶ δις ἐδιώξατε καὶ ἐτρέψατε εἰς φυγὴν μὲ μόνον τὴν παρουσίαν τῶν Μπουρλότων τὸν ἐχθρικὸν στόλον, εἰς τὸν ὅποιον δὲν ἀρριβῶλλον νὰ ἐκάματε μεγαλητέραν ζημίαν καὶ καταισχύνην ἀφοῦ ἦλθον ὡς ἐλπίζομεν καὶ ἠνώθησαν μαζύ σας τὰ Σπετσιώτικα καὶ Ψαριανά. Ὀλίγην ὥραν μετὰ τὴν παραλαβὴν τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς σας

ἦλθεν ἐνταῦθα ἡ Γολέττα τοῦ εἰρηνένου Καπετὰν Μιχαῆλ Ἰωάν. Μιχαῆλ ἀπὸ τὸν ὅποιον πληροφορούμεθα, ὅτι δὲν ἦλθε νὰ σᾶς ἀνταμώσῃ, ἀλλ' ἀπαντήσας τὰ Ψαριανὰ κατὰ τὴν Μύκωνον τὴν 4 τοῦ παρόντος, ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Ψαριανὸν Ναύαρχον Καπετὰν Νικολῆ Ἀποστόλῃ τὰ γραμματὰ μας δι' αὐτὸν καὶ διὰ τὴν Γενναϊότητά σας, καὶ ἐπέστρεψεν, ἐν βίᾳ λοιπὸν πέμπομεν ἐπίτηδες τὴν Γολέτταν τοῦ Καπετὰν Τομπάζῃ διὰ νὰ σᾶς εἰπώμεν πάλιν νὰ στείλῃτε ἀμέσως εἰς Σούνιον τὰ εἰρηνένια ἐξ Πολεμικὰ καὶ ἐν Πυρπολικὸν μαζὺ μὲ τὰ περισεύοντα Σπετσιώτικα καὶ Ψαριανὰ ἀπὸ τὸν ὠρισμένον ἀριθμὸν τῶν 12 διὰ τὰ πρῶτα, καὶ τῶν 6 διὰ τὰ δεύτερα· μάλιστα οἱ Σπετσιώται πρέπει νὰ ἔλαβον πρὸ ἡμερῶν τὴν περὶ τούτου διαταγὴν τῶν Πρυκρίτων των, καὶ τοῦ Ναυάρχου Ψαριανοῦ, ἐπεὶ καὶ εὕρεσκειται ἡ ἐπιτροπὴ των μακρὰν εἰς Μονεμβασίαν, διὰ τοῦτο ἐγράψαμεν ἡμεῖς, καὶ δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θέλει κλίνει καὶ αὐτὸς, εἰς τὸ ὅτι ἀποφασίσατε καὶ οἱ ἄλλοι δύο.

Ἡ παρούσα στιγμὴ εἶναι κρίσιμωτάτη καὶ ἡ ἔκβασις τῆς παρούσης ἐκστρατείας ἀποφασίζει διὰ πάντοτε, ἢ τὴν Ἑλευθερίαν ἢ τὸν Θάνατον ὅλων τῶν Χριστιανῶν ὁμογενῶν μας, τῶν γυναικῶν μας, καὶ τῶν φιλτάτων παιδῶν μας. Εἰς τὸ χέρι μας εἶναι, ἢ νὰ νικήσωμεν, ἢ νὰ ἀπωλεσθῶμεν. Ἐὰν αἰσθανθῶμεν ὅτι δὲν εἶναι παίγνιον ἀλλὰ Πόλεμος, ἀπὸ τὸν ὅποιον. ἐξαρτᾶται ἡ τύχη ὅλου τοῦ ἔθνους, καὶ σταθῶμεν εἰς τὸν Ἀγῶνα μὲ γενναϊότητα ὁμόνοιαν καὶ σταθερότητα, πειθομενοὶ ἕκαστος εἰς τὸν μεγαλήτερόν του, ἢ Νίκη εἶναι ἐδική μας, διότι ὁ ἐχθρὸς εἶναι ἀδύνατος καὶ δειλιασμένος καὶ ἔχομεν προφανέστατα σημεῖα τῆς οὐρανόθεν ὑπερασπίσεως. Διὰ τοῦτο ἔχετε διὰ τὸν Θεόν! ὁμόνοιαν καὶ εὐπειθειαν, ἃς ἀκούουν οἱ Καπετανεῖοι τὸν Ἀντιναύαρχον, καὶ οἱ συντροφοναῦσαι ὅλοι ἃς ὑπακούουσιν τοὺς Καπετανεῖους των. Ἐχετε τὴν εἰδῆσιν, ὅτι ὅποιος ἤθελε λειποτακτῆσθαι ἢ ἀτακτῆσθαι εἰς τοιαύτην κρίσιν Καπετάνος ἢ Ναύτης, αὐτόν, εἶναι κοινὴ καὶ ἀμετάθετος ἀπόφασις νὰ μὴν τὸν δεχθῇ ἡ Πατρίς· αὐτὸς ἃς ἠξέυρη ἀπὸ τώρα ὅτι πατρίδα πλέον δὲν ἔχει· ἀλλ' ἡ Πατρίς τὸν ἀρνεῖται καὶ ἐγκαταλείπει καθὼς αὐτὸς ἀρνεῖται καὶ ἐγκαταλείπει αὐτήν εἰς τὴν μεγαλητέραν τῆς ἀνάγκην· ἀλλὰ ποῖος γνήσιος Ὑδραῖος θέλει καταδεχθῇ νὰ φανῇ ἀρνητὴς τῆς Πατρίδος. Οὐδεὶς βέβαια.

Ὁ Τόπος ἐδῶ καθὼς σᾶς λέγει καὶ ἡ Σεβαστὴ Διοίκησις εἰς τὴν Προκύρηξίν της τῆς ὁποίας σᾶς ἐμπερικλείεται ἀντίγραφον, εἶναι καλὰ φυλαγμένα ἀπὸ Στρατιωτικὴν δύναμιν, τέσσαρες χιλιάδας Στρατιῶται εἶναι ἤδη ἐνταῦθα, καὶ ἄλλας δύο χιλιάδες περιμένονται καὶ καθεκᾶσθιν ἔρχονται, ὅθεν ἀμεραμνήσατε διὰ τὰς οἰκογενεῖας σας, ἀλλὰ μόνον φροντίσατε κατὰ θάλασσαν νὰ κάμετε νέους Θωριάβους.

Σᾶς πέμπομεν 10 βαρέλια Μπαρουτῆ διὰ νὰ δώσετε εἰς τὰ Πλοῖα ὅσα πολεμήσαντα ἐξόδευσαν καὶ ἔχουν ἀνάγκην. Ἡ Γολέτα τοῦ Ἑλευθέρη πάλιν ἐτοιμάζεται καὶ μετὰ μίαν ἢ δύο ἡμέρας ἔρχεται αὐ-

τοῦ — Ταύτην τὴν στιγμήν λαμβάνομεν τὴν ἐπιστολὴν σας τῆς 5 τοῦ ἐνεστῶτος, ἡ ὁποία ἐχαροποίησεν ὅλην τὴν Νῆσον μας μετὰ τὸ λαμπρὸν κατόρθωμα κατὰ τοῦ Σουλτανικοῦ Στόλου, τὸ ὅποιον πανηγυρίζομεν μετὰ δοξολογίας καὶ ὕμνων πρὸς τὸν Ὑψιστον μετὰ κρότους κανονίων καὶ Πυροβόλων, καὶ μετὰ ἄκραν ἀγαλλίασιν ὅλων τῶν κατοίκων καὶ τῶν ἐνταῦθα Στρατιωτῶν. Δὲν ἐκτενίζομεθα διὰ νὰ μὴ ἀργοπορήσωμεν τὴν Γολέτταν καὶ ἀντὶ 10 Βαρελίων Νπαροῦτι σὰς πέμπομεν 15. διὰ νὰ τὰ δώσετε ὡς προείπομεν. Ἡ ἀποφασίς μας εἶναι νὰ μὴ ῥωσίσωμεν αὐτοῦ 15 Πολεμικὰ ἐδιδμά μας μετὰ τὸ Μπουρλότο τοῦ Μάνεζα τὸ ὅποιον ταύτην τὴν ὥραν σὰς πέμπομεν, καὶ πάντοτε νὰ μᾶς στήλητε εἰς τὸ Σούνιον τὰ προειρημένα ἔξ πολεμικὰ. Ἀναλόγως δὲ νὰ μεινώσι καὶ Σπετσιώτικα καὶ ψαριανὰ, καὶ νὰ στήλουν καὶ αὐτοὶ τὰ περισσὰ, διότι εἶναι μεγάλη ἀνάγκη νὰ ἐνωθῶσιν μετὰ ἄλλα ἐτοιμασθέντα ἐδικὰ μας καὶ Σπετσιώτικα, τὰ ὅποια μέρος ἔξ ἐπλευσαν, καὶ μέρος ἐκ πλείουν σήμερον καὶ αὔριον, καὶ νὰ ὑπάγουν ν' ἀπαντήσουν καὶ τὸν Αἰγυπτιακὸν Στόλον. Στείλετε μας τὰς Σκαμπαδίας τῶν Τριῶν καυθέντων Μπουρλόττων, τὴν μίαν μετὰ τὸν Ἀλεξανδρὴν, καὶ τὰς ἄλλας δύο μετὰ τὰ καράβια ὅπου μέλλει νὰ στήλητε εἰς Σούνιον, διότι ἀπὸ αὐτὰς ἔχομεν ἀνάγκην διὰ νέα μπουρλόττα ὅπου τώρα ἐτοιμάζομεν. Ἐπειδὴ δὲ αὐτοῦ ἔχετε ὀλίγα, ἅς μὴ ῥωσίσωμεν ὅλα τὰ Ψαριανὰ Μπουρλόττα μαζί σας.

Ἐν βίᾳ σὰς ἀσπαζόμεθα καὶ μένομεν

Ἰδρα τῇ 7 Αὐγούστου 1824.

(Τ. Σ.)

Πρόκριτοι τῆς νῆσου Ἰδρας.

Αὐγούστου 10. Κυριακή Εἴμεθα εἰς τὴν ἀγγυραν ὁπότεν ἔφθασεν ἀποσταλμένη ἀπὸ Ἰδραν ἡ Γολέτα τοῦ Τομπάζη μετὰ διαταγὴν νὰ ἀναχωρήσουν τὰ 6. πολεμικὰ ὁμοῦ καὶ τὰ διωρισθέντα σπετσιώτικα καὶ ψαριανὰ, ὅθεν καὶ κατὰ μεσημβρίαν ἐβάλλθησαν εἰς τὰ πανιά διὰ τὸ Σούνιον πλὴν τῶν διωρισθέντων 5. ψαριανῶν, ἅτινα δὲν ἔσπευξαν νὰ ἀποσπασθῶν ἀπὸ τὸν Ναύαρχόν τους. Συγχρόνως ἀπεφασίσθη γενικῶς ἀπὸ ὅλους νὰ κινήσωμεν οἱ διαμείναντες κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἐβάλλθημεν λοιπὸν ὅλοι εἰς τὰ πανιά. Τὰ Ἰδραϊτικὰ καὶ Σπετσιώτικα ἐπροπορεύοντο τὰ ψαριανὰ ἐβράδυνον τὸν δρόμον. Ἐξελθόντες δὲ τοῦ κάβου τῆς Ἀγίας Μαρίας βλέπομεν 4. Βρίκια ἀραγμένα κατὰ τὸ ἐνδότερον τῆς Καρένας, ἔξωθεν ἐφυσούσε γραῖχος, ἐκεῖ μέσα ὅμως ἦτον Καραντὶ ὡς προχθές, ἐπλησιάζαμεν μ' ὅλον τοῦτο 4. α 5 καράβια καὶ τοὺς ἐρρίψαμεν ὀλίγα κανόνια. Αὐτὰ ὁμοῦ μετὰ μίαν Γολέταν πλησιάζαντα δίσπλα τῆς στερείδος ἐδιαφεντεύοντο. Ἡ παντελής ἑλληϊψις ἀνέμου μᾶς ἔκαμε νὰ στοχασθῶμεν εἰς μάτην τὸ νὰ ἐξοδεύωμεν ἐφόδια πολλὰ περισσότερον διότι ἔξω εἶδωμεν ἕνα ὀρδὶ ἕως δύο χιλιάδων Τούρκων. Τούτου ἕνεκα ἀπεφασίσαμεν νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὴν ἄκραν γαλήνην ἣν ἐσχηματίζετο ἐκεῖ μέσα αἰτία τοῦ καραντὶ, μάλιστα διότι καὶ οἱ Ψαριανοὶ δὲν ἐπροχώρησαν περισσότερον ἀπὸ τὸν Κάβον τῆς

Ἀγίας Μαρίνας. Οὕτω λοιπὸν ἐγυρίσαμεν αὐθις ὅλα καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸ ἴδιον μέρος ὅπου ἐσηκώθημεν. Διὰ τῆς ῥηθείσης Γολέτας ἐγράψαμεν τὰ δέοντα εἰς Ὑδραν. Πρὸς τὸ ἐσπέρας ἐπισκέφθημεν ἕνα Ἱμπεριαλικὸν τὸ ὅποιον ἀράξε προερχόμενον ἀπὸ Ἀλεξάνδρειαν διὰ 12 ἡμέρας, καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι εἶδε τὸν Βυζαντινὸν στόλον καὶ ἐτραβοῦσε κατὰ τὴν Κῶ χθὲς τὸ πρωὶ ὁμοῦ μὲ ὅλα τὰ μικροκάϊκα ὑπὲρ τὰ 100. Περί δὲ Αἰγυπτιακοῦ ὅτι εἶχε μόνον 24 ἢ 25 καλὰ πολεμικὰ τὰ δὲ λοιπὰ ὅλα ἦτον φορτηγὰ.

Αὐγούστου 11 Δευτέρα. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Κολλόνα. Καθ' εἰς τῶν Ναυάρχων διώρισαν ἕνα πλοῖον διὰ νὰ ὑπάγῃ καὶ κατασκοπεύσῃ τὸν ἐχθρόν, ἐξ ἡμῶν δὲ ἦτο τὸ τοῦ Πινότζη.

Αὐγούστου 12. Τρίτη Εἰς τὴν ἄγγυραν. Ἐπισκεφθέντες μίαν Ῥωσικὴν Γολέταν τοῦ κπ. Βαγγέλη Ἀναστασίου θακοῦ προερχομένην ἀπὸ Σμύρνην διὰ 5 ἡμέρας μᾶς ἐδιηγήθησαν τὸν μέγα φόβον ὅπου συνέλαβον οἱ Τοῦρκοι εἰς Σμύρνην καὶ ὅτι ὅλα τὰ στρατεύματα ἐπιστρέφουν ὀπίσω εἰς τοὺς τόπους των, ὅτι ὁ πρόξενος τῆς Γαλλίας ὁστις καὶ εἰς τὴν πτώσειν τῶν Ψαρρῶν εἶχε χάριση τὸ ὠρολόγι εἰς ἐκεῖνον ὅπου τοῦ τὴν πρωτοεῖπεν, δὲν ἤθελε νὰ τὸ πιστεύσῃ ἕως ὅτου ἐπληροφορήθῃ παρὰ τοῦ Ναυάρχου τῆς Ἀγγλίας.

Αὐγούστου 13. Τετάρτη. Εἰς τὴν ἄγγυραν. Διὰ τινος Ἱμπεριαλικοῦ ἐπληροφορήθημεν τὸ φθασιμον τοῦ Βυζαντινοῦ στόλου εἰς Κῶ, διὰ δὲ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ ὅτι ἐτράβηξε διὰ τὴν Σούδαν. Περί τὰς δύο τῆς νυκτὸς ἐφθασαν τὰ ἀποσταλμένα διὰ νὰ κατασκοπεύσουν πλοῖα, μᾶς ἀνήγγειλαν ὅτι ὁ Βυζαντινὸς στόλος ἐστέκετο εἰς τὰ Τζατάλια ἀραγμένους τὰ δὲ μεγάλα εἰς τὰ πανιά, ὅτι εἶχεν ἀπεράσῃ ἀπὸ Λέρο καὶ ἔκραξε τοὺς πρωτίστους νὰ ὑπάγουν ἐπάνω, καὶ ἀκούσαντες ὅτι ἡμεῖς ἐκανοβολοῦσαμεν τὰ διαμείναντα εἰς τὸ μέρος τῆς Καρένας ἀνεχώρησαν. Ὅτι οἱ πρώτιστοι τῆς Καλύμνου εἶχον ὑπάγῃ εἰς Κῶ, νὰ ἐρωτήσουν τὸν ἐκεῖ Πασσᾶ ἂν πρέπη νὰ ὑπάγουν νὰ ἀνανεώσουν τὴν ὑπόκλυσίν τους εἰς τὸν κπ. Πασσᾶ, καὶ ἄφησαν διαταγὴν νὰ μᾶς γνωστοποιήσουν ὅσον τάχως τὰ ὅσα ἤθελαν μάθουν παρὰ τῶν Καλυμνίων. Ἐφερὸν δὲ καὶ 30 γύδια ἀπὸ Πάτμον μὲ γράμμα παρὰ τοῦ ἐκεῖ Γεωργίου Ρεβίδη τὰ ὅποια καὶ διαμοιράσθημεν ἀναλόγως.

Αὐγούστου 14. Πέμπτη. Εἰς τὴν ἄγγυραν. Με' ἐξ ἐπίτηδες εὐκαιρίαν ἀποσταλμένην ἀπὸ Λέρω μαθηάνομεν μὲ βεβαιότητα τὴν ἔνωσιν τῶν δύο ἐχθρικῶν στόλων. Τὸ ἐσπέρας ἐξαπεστείλαμεν τὸν κπ. Ν. Βῶκον διὰ κάβο Κολλόναϊς καὶ Ὑδραν στέλλοντες πρὸς τὸν Ναύαρχον τὸ ἴδιον γράμμα τῶν Λερίων διὰ νὰ ἴδῃ καὶ νὰ τὸ στείλλῃ εἰς τοὺς εἰς Ὑδραν πρὸς ὁδηγίαν των. Με' τὸν ῥηθέντα Βῶκον ἐστείλαμεν καὶ τὰ ὅσα κανόνια μᾶς ἀπαρθένευον (ἀνῆκον) ἐκ τῶν λαφύρων.

Αὐγούστου 15. Παρασκευή. Σήμερον τὸ πρωὶ χάριν τῆς

Σημ. Ὅρα ἐπίσημον ἔγραφον Κοινότητος Ὑδρας τῆς 18 ὑγούστου 1824.
Ἰπ. ἀριθ. 17

ἐπισήμου ἡμέρας ἐρρίψαμεν ἓνα κανόνι καὶ ἐπομένως ὅλα τὰ Ὑδραϊ-
κα. Μετὰ τὸ γεῦμα ἐπισκέφθημεν ἓνα Ἱμπεριάλικον τὸ ὁποῖον μᾶς εἶ-
πεν ὅτι νομίζει πῶς θέλει τραβήξουν δι' ἐδῶ ἤδη ὅπου ἠνώθησαν οἱ
δύο στόλοι Βυζαντινὸς καὶ Αἰγυπτιακός. Ἐπισκέφθημεν καὶ ἕτερον
Ἰωνικὸν τοῦ κπ. Παναγῇ Βαλσαμῇ ὑπανδρευμένον εἰς Σάμον ὅστις
ἦρχετο μὲ τὸν Αἰγυπτιακὸν στόλον μᾶς βεβαιώνει τὴν ἔνωσιν τῶν δύο,
καὶ ὅτι ὁ μὲν Βυζαντινὸς εὐρίσκετο ἀραγμένους εἰς Κῶ. ὁ δὲ Αἰγυπτια-
κὸς εἰς τὸ Πετιζι καὶ Μπουντροῦμι, (Ἀλυκαρνασόν) φέρων μετ' αὐτοῦ
διάφορα φορτικὰ αὐστριακὰ Ἀγγλικά, Ἰσπανικά, καὶ Ἀμερικανικά εἰς
Βριγαντίνια καὶ Νάβαις εἰς τὰ ὁποῖα ἔχει ἕως 17 χιλ. στρατεύματα
καὶ 3. χιλ. καθβαλαρία, τὰ πολεμικὰ εἶναι ἕως 25 ὁ ἀληθὴς σκοπὸς
τοῦ εἶναι ἄγνωστος, ἤκουετο δὲ ὅτι εἶναι διὰ τὸν Μωρέα νὰ εὐγῇ εἰς
Καλαμάταν, ἢ διὰ Ὑδραν. Τὸ ἐσπέρας ἐλάβομεν γράμμα παρὰ τοῦ
κπ. Χ. Σταμ. Ῥάφτη ἀπὸ Βαθὺ μὲ ψωμί τοῦ στόλου. Τοῦ ἐγράψαμεν
νὰ κινήσῃ ἀμέσως εἰς ἀντάμωσίν μας. Οἱ Σάμιοι μᾶς ἐστείλαν ἓνα
βόδι διὰ κάθε πλοῖον καὶ δύο γεῖδια.

Αὐγούστου 16. Σάββατον. Εἰς τὴν μίαν τῆς ἡμέρας ἐφθα-
σεν ἡ Γολέτα τοῦ κπ. Λευθέρη ἀπὸ Ὑδραν μὲ γράμματα μετ' ὀλίγον
θέσαντες σύσσημον τοῦ μισευμοῦ μας ἐβᾶλθημεν εἰς τὰ πανιὰ καὶ κα-
τόπιν ὅλος ὁ στόλος περὶ τὰς 3¹/₂, ἀφῆσαντες διαταγὴν διὰ τὸν κπ.
Χ. Σταμ. Ῥάφτην νὰ ἔλθῃ νὰ μᾶς ἀνταμώσῃ εἰς τοὺς Ἀρκειοὺς, τὸ
ἴδιον ἔκαμε καὶ ὁ Ἀντιναύαρχος Σπετσῶν, καὶ ὕστερον ἀπὸ ὅλους τὰ
ψαρριανά. Περὶ τὰς 7. ἤλθομεν εἰς Λειψῶ, μὴ εὐρόντες ὅμως μέρος ἐ-
πιτήδιον περιφερόμεθα κατὰ τὸν Γέροντα καθ' ὅλην τὴν ἐσπέραν καὶ
νύκτα μὲ δυνατότατον μελτέμι.

Κυριακὴ 17. Αὐγούστου. Ἡ θέλαμεν ἀράξῃ εἰς τὸν Γέρον-
τα. Ἰδόντες ὅμως τὰ λοιπὰ πλοῖα μας διευθυνόμενα κατὰ τὴν Πάτ-
μον ἐκάμαμεν καὶ ἡμεῖς τὸ ἴδιον ὅπου ἐφθάσαμεν καὶ ἀράξαμεν περὶ
τὰς 10. τῆς ἡμέρας καὶ κατόπιν οἱ λοιποί. Ὁ ἄνεμος ὁ ἴδιος.

Δευτέρα 18. Αὐγούστου. Εἰς τὴν ἄγγυραν ἐν Πάτμῳ. Σή-
μερον ἦλθε τὸ ἱερατεῖον καὶ μᾶς ἔκαμεν ἀγιασμόν, καὶ μετ' ὀλίγον μᾶς
ἐστείλαν ἓνα βόδι εἰς κάθε Ναύαρχον.

Τρίτη 19. Αὐγούστου. Εἰς τὴν ἄγγυραν ἐν Πάτμῳ. κοινῇ
συνελεύσει ἀπεφασίσθη νὰ σταλῶσι τρία πολεμικὰ καὶ τρία πυρπολι-
κὰ εἰς Λέρω διὰ νὰ δοκιμάσουσι ἕως ἐπιτύχουν νὰ τὰ ρίψουν κατὰ τοῦ
ἐχθροῦ, ρίψαντες δὲ λαχνοὺς ἔπесе τοῦ κπ. Δοκοῦ. Μὲ τὸν κπ. καρὰ
Κωνσταντὴ ὅστις ἀνεχώρησε διὰ Μονεμβασίαν ἐγράψαμεν εἰς Ὑδραν
τὰ ἄχρι σήμερον τρέχοντα. Ἀπὸ ἓνα σπετζότικο τοῦ κπ. Καλαφάτη
φθάσαν χθὲς ἀπὸ Σπέτζαις ἐμάθομεν ὅτι ὁ Ναύαρχος Μικαούλης μετὰ
τῆς μεγάλης πτέρυγος τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου ἐτραβήξεν διὰ Σαντο-
ρίνην καὶ ὅτι ἐφθασε τὸ Β'. μηνιαῖον τῶν Ψαρριανῶν.

Τετράδη Αὐγούστου 20. Εἰς τὴν Ἀγγυραν ἐν Πάτμῳ. μὲ
τὸν κπ. Καλαφάτην σπετζότιν ὅστις ἀναχωρεῖ δια νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν

μεγάλην πτέρυγα τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, ἐγράψαμεν πρὸς τὸν Ναύαρχον Μιαοῦλην τὰ ἄχρι τοῦδε τρέξαντα, καὶ τὰς ὅσας εἰδήσεις ἤξεύρομεν περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου καὶ ὅτι νομίζομεν ἀναγκαῖον νὰ ἐλθοῦν νὰ ἐνωθῶμεν ὅλος ὁ Ἑλληνικὸς στόλος. Ἀξιοσημείωτος πρότασις τὴν ὁποίαν ἔκαμεν σήμερον ὁ Ναύαρχος Ψαρρῶν εἰς τὸ πλοῖον μας συμβουλευσας νὰ ἀποσπᾶσμεν ἀπὸ τὸν στόλον μας ἄλλα τρία πλοῖα καὶ νὰ τὰ στείλωμεν εἰς Σάμον διὰ νὰ πιάσουν τὰ ἐναπολειφθέντα κανόνια, ἥτις καὶ ἀπερρίφθη διόλου παρὰ τῶν λοιπῶν.

Πέμπτη 21 Αὐγούστου. Εἰς τὴν ἀγγυραν, εἰς Πάτμον. Οἱ δυνατοὶ ἀνεμοὶ δὲν μὲ ἐσυγχώρησαν νὰ βαλθῶμεν εἰς τὰ πανιά· καὶ ἐν τούτοις εἶδομεν τινὰ τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων ὀρτίζοντα κατὰ τὴν Λειψῶ ἐκ τοῦ μέρους τῆς μεσημβρίας. Ἦτον δὲ ἐκεῖνα τῆς μεγάλης πτέρυγος ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Μιαοῦλη. Ὅκνῳ ἐξ αὐτῶν ἦλθον εἰς Πάτμον καὶ ἀράξαν. Ὁ κπ. Φόνος ἐλθὼν εἰς τὸ πλοῖον μᾶς ἐδιηγήθη ὅτι μαθόντες τὴν ἔνωσιν τῶν δύο ἐχθρικῶν στόλων ἦλθον νὰ ἐνωθῶν με ἡμᾶς, καὶ ὅτι ἡ Γολέτα τοῦ Τουμπάζη συνέλαβεν ἕνα φορτικὸν τοῦ μεχημέτ Ἀλῆ με ρύζι, καφέ, πανιά καὶ 20 κασέλας ψιλοὺς παράδες!

Παρασκευή 22 Αὐγούστου. Εἰς τὴν ἀγγυραν ἐν Πάτμῳ. Ἐλάβαμεν ἐπιστολὴν τοῦ Ναυάρχου Μιαοῦλη ἀπὸ Λειψῶ, ὅστις μᾶς ζητεῖ πληροφορίας ἀκριβεῖς, τοῦ ἀπεκρίθην περὶ πάντων· μανθάνομεν ὅτι οἱ Καλύμνιοι ἐπρόσφεραν 100 χιλ. γρόσια εἰς τοὺς Τούρκους ἐν ᾧ ἐπροσκύνησαν, οἱ κάκιστοι τούτων εἶναι κάποιος Χ· Ἰω. Βενετούλης, καὶ Χ. Θέμελης. Τοῦ Ναυάρχου ἐγράψαμεν ὅτι αὐριον θέλει σηκοθῶμεν καὶ ὑπάγῃ εἰς ἀντάμωσίν του διὰ νὰ συσκεφθῶμεν τὰ δέοντα.

Ἄρθ. 13.

*Γενναϊότητα Ἀντιναύαρχε καὶ λοιποὶ Καπεταναῖοι
τῆς Μοίρας Σάμου.*

Σήμερον περὶ τὰς ὀκτῶ μετὰ μεσημβρίαν ἀράξαμεν ἐδῶ ὑστερημένοι ὅμως βεβαίως εἰδήσεως περὶ τῶν δύο ἐχθρικῶν στόλων βυζαντινοῦ καὶ Αἰγυπτιακοῦ, ἡμεῖς μὲν σὰς ἰδεάζομεν ὅσα καθ' ὁδὸν ἠκούσαμεν, ἡ δὲ Γενναϊότης σας προτρέπεσθε νὰ μᾶς πληροφορήσητε περὶ ὧν εἰς τὰ αὐτόσε ἔχετε πληροφορίας.

Ἡμεῖς ἠκούσαμεν, ὅτι καὶ οἱ δύο ἐχθρικοὶ Στόλοι εἶναι ἀραμένοι εἰς Κῶν. ἠκούσαμε πρὸς τούτοις, ὅτι εἰς Λέρον εἶναι τρία πολεμικὰ καὶ τρία πυρπολικὰ πλοῖα τῆς Μοίρας σας, καὶ ὅτι ὅλα τὰ λοιπὰ εὐρίσκονται εἰς Πάτμον, ἠκούσαμεν καὶ ἀπὸ Σπετσιώτικον πλοῖον τὸ ὁποῖον ἐπεσκέφθη ἐν ἄλλῳ καθ' ὁδὸν, ὅτι πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν εἶναι ὑποκάτω τῆς Κῶ εἰς τὰ πανιά ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα πλοῖα, καὶ αὐτὰ εἶναι τοῦ Αἰγυπτιακοῦ Στόλου, καὶ ἄλλα ἀραμένα εἰς τὰ Σατάλια. Ἐπειδὴ δὲν ἔχομεν οὐδεμίαν περὶ τούτων πληροφορίαν, θέλετε μᾶς πληρορρήσει :

Αὖν. Ποῦ εὐρίσκεται ὁ Βυζαντινὸς Στόλος.

Βον. Ἐν ἡνῶθη μετὸν Αἰγυπτιακόν.

Γον. Ποῖα τὰ Σχέδια τῆς Γενναϊότητός σας, πρὸς ὁδηγίαν μας, καὶ ἂν τῷ ὄντι ἐστείλατε τ' ἀνωτέρω τρία πολεμικὰ καὶ τρία πυρπολικὰ, καὶ μ' ὁποίας ὁδηγίας σας περὶ τῶν πρακτέων των.

Δον. Περί τῶν ἀντίκρη τῆς Σάμου ἐχθρικῶν τῆς ξηρᾶς στρατευμάτων ἂν ἐσκορπίσθησαν, ἢ ἂν εἰσέτι διαμένωσιν ἐκεῖ. Ἐνταυτῷ δὲ θέλετε εἶπει πρὸς τὰ εἰς τ' αὐτόσε τῆς παρούσης Μοίρας ἐλθόντα Πολεμικὰ καὶ Πυρπολικὰ νὰ ἔλθωσιν ἀμέσως εἰς τὰ ἐνταῦθα ὡς ἀναγκαῖο-
τατον, δεικνύοντες πρὸς τοὺς Καπετάνους τῶν αὐτῶν τὴν παρούσαν μας εἰς πληροφορίαν των. Ταύτην τὴν στιγμήν στέλλομεν ἐπίτηδες πλοῖον εἰς Λέρον διὰ νὰ μάθῃ καὶ νὰ μᾶς ἰδεάσῃ, μὴ λείψετε ὅμως καὶ ἡ Γενναϊότης σας μετὰ τὰ εἰς ταυτόσε πολεμικὰ καὶ πυρπολικὰ, τῆς παρούσης Μοίρας νὰ μᾶς πληροφορήσῃτε ἀμέσως δι' ὅσα ἔχετε βεβαιότη-
τα, καθὼς ἀκόμη καὶ δι' ὅσα διὰ φήμης ἤκούσατε.

Περιμένοντες ἀνυπομόνως ἀπόκρισίν σας. Σᾶς Ἀσπαζόμεθα ἀδελφι-
κῶς, καὶ μένομεν.

Ἐν Λειψῷ ἐκ τοῦ Ναυαρχικοῦ Πλοίου, τῇ 21 Αὐγούστου 1824.

Ὁ Ναύαρχος

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΑΟΥΛΗΣ

Σάββατον 23 Αὐγούστου. Τὸ πρῶτ' ἐβλήθημεν εἰς τὰ πα-
νιὰ, καὶ περὶ τὰς 5 ἀράξαμεν εἰς Ἀρκιούς. Ὁ Ἀντιναύαρχος ἐπῆγεν
εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ναυάρχου Μιαούλη ἀραγμένου εἰς Λειψῷ συγχρό-
νως ἐφθασεν καὶ ὁ κπ. Βῶκος ἀπὸ Ὑδραν μετ' ὀλίγας τροφὰς, καὶ μετ' ὀ-
λίγον ὁ κπ. Χριστόφιλος φέρων γράμματα ἀναφορικὰ περὶ τῶν νέων δια-
ταγῶν τῆς Διοικήσεως περὶ τῶν ναυλομένων παρὰ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ
στόλου Εὐρωπαϊκῶν. Ἐφθασε καὶ ὁ Βατικιώτης πυρπολιστὴς εἰς Πά-
τμον. Πληροφορούμεθα ὅτι κοντὰ εἰς τὸν Καρακωνσταντῇ ὅστις ἐπὶ
προφάσει τοῦ νὰ ὑπάγῃ καὶ κοινοποιήσῃ εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν ψαρ-
ρῶν ἐν Μονεμβασίᾳ τὰ διατρέξαντα ἀπεσπάσθη ἀπὸ τὸν στόλον καὶ τὸ
ἕτερον ψαριανὸν τοῦ Λουκῆ ἀφ' οὗ παρέλαθεν τὸ δεῦτερον μνηνιαῖον,
ὑπάγει δὲ εἰς Σύρον διὰ νὰ τὸ πωλήσῃ ὁ πλοίαρχος αὐτοῦ. Ὁ Ἀντι-
ναύαρχος ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον τοῦ ἀραγμένου εἰς Ἀρκιούς πρὸς
τὸ ἐσπέρας φέρων διαταγὰς καὶ πρὸς τὰς λοιπὰς μοίρας σπετζότικην
καὶ ψαριανὴν νὰ κινήσουν αὐριοι κατὰ τῶν δύο ἐνωμένων ἐχθρικῶν
στόλων Βυζαντινοῦ καὶ Αἰγυπτιακοῦ, ποιήσαντες ἰδιαιτέρον σχέδιον
νὰ ὑπάγωμεν μέσα εἰς τὴν Κῶ καὶ Μπουτροῦμι ὅπου στέκουν ἀραγμέ-
νοι, τὸ ὅποῖον ἔπεται.

ΣΗΜ. Ὅρα ἐπίσημα ἔγγραφα τέσσαρα ὑπ' Ἀριθ. 14, καὶ ὑπ' Ἀριθ. 909
τῆς 14 Ἰουλίου. Τὸ τῆς 15 Αὐγούστου ὑπ' Ἀριθ. 3831, καὶ 16 ὠγούστου
καὶ 18 Αὐγούστου 1824. Ὑπ' Ἀριθ. 16. Καὶ ὑπ' Ἀριθμὸν 17.

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΔΥΩ ΕΝΩΜΕΝΩΝ ΕΧΘΡΙΚΩΝ ΣΤΟΛΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΟΥ

Κυριακή 24 Αυγούστου. Ἦτον ἤδη εἰς τὰ παντὰ ὁ Ναύαρχος Μισαούλης ὁπότεν ὁ Ἀντιναύαρχος Σαχτούρης ἄρας ἀπὸ τοὺς Ἀρ-
κιοὺς μετὰ τῆς μοίρας του εὗρίσκετο ἐξω τῆς Λειψῶ. Ὁ Ναύαρχος
Σπετζῶν Καλανδροῦτσος ἔκαμε τὸ ἴδιον, ἀμα εἶδε τὸν Ἀντιναύαρχόν του,
Ἰω. Βότασσην ἄραντα ἀπὸ Πάτμον κατὰ τὴν διαταγὴν του, καὶ πλη-
σιάσαντα. Μετ' ὀλίγον ἔφθασεν καὶ ὁ Ναύαρχος Ψαρρῶν Νικολῆς Ἀ-
ποστόλῃ ὅστις ἠνώθη μετὰς ἄλλας μοίρας ἄρας ἀπὸ Πάτμον καὶ αὐ-
τὸς τὸ ἴδιον πρωί. Ἦτον ἡ ὥρα ἕκτη τῆς ἡμέρας ὁπότεν ἐνωθεῖσαι
ὅλαι αἱ Ἑλληνικαὶ μοῖραι ἀπεκατέστησαν τὴν θαλάσσιον Ἑλληνικὴν
δύναμιν τὴν κατὰ τῶν ἐχθρῶν διευθυνομένην μετὰ 70 Ἑλληνικὰς
σημαίας κυμματουμένας. Πληροφορηθέντες δὲ ἀπὸ τινος πατριώ-
τας καλυμνίους, ὅτι ὁ Βυζαντινὸς στόλος ἄρας ἀπὸ πετέζι ἀπέ-
ρασεν εἰς τὸ Μπουντροῦμι φοβούμενος τὰ πυρπολικά πολλότατα τῶν
ὁπείων ἐπληροφορήθη ὅτι μᾶς ἔφθασαν, κοινῆς συνελεύσεως γενομένης
ἐν τῇ Ναυαρχίᾳ ἀπεφασίσθη νὰ εἰσέλθουν τὸ στενὸν 20 ἐκλεκτὰ πλοῖα
μετὰ 6 πυρπολικά διὰ νὰ πολεμήσουν τὸν ἐχθρὸν, τὰ δὲ λοιπὰ νὰ μεί-
νωσιν ὀπίσω δύο ἢ τρία μίλια, μόνον διὰ νὰ ἐμπνέουν φόβον εἰς τὸν
ἐχθρὸν χωρὶς νὰ εἰσέλθουν. Ἡ διανομὴ ἐγένετο οὕτως·

Υδραῖικα πολεμικά	10	Πυρπολικά	3	Πιπίνος, Ῥομποτόσης, Θεοχάρης
Σπετζότικα	5		1	Καστελιώτης.
Ψαρριανὰ	5		2	Παπανικολῆς, Α. Γ. Βοῦρλος.
	20		6	

Ὅνόματα τῶν διορισθέντων Ὑδραίων τὰ ἀκόλουθα·

1	Ἀντιν. Γ. Σαχτούρης	6	Πλοῖαρ. Γ. Σαχίνης
2	Πλοῖαρ. Δ. Γκιόνης	7	Ἰω. Ζάκας
3	Α. Παναγιώτα	8	Ἰ. Μπελεμπίνης
4	Γ. Νέγκας	9	Δ. Κιοσές
5	Ἰω. Μισαούλης	10	Ἰω. Ἀλεξ. Κριεζῆς

Ναυμαχία εἰς τὸν Πορθμὸν τῆς Κῶ.

Περὶ τὰς 7 ὥρας ἐξεκινήσαμεν, θεωρία ἀξιόλογος τὰ 26 πλοῖα προ-
οδεύοντα τὰ λοιπὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ναυτικοῦ ἀκολουθοῦν μετὰ εὐδίων
ἄνεμον διηρημένα εἰς δύο πτέρυγας. Περὶ τὰς 9 1/2 ὥρας ἐπλησιάζα-
μεν καὶ ἄρχισεν ὁ πόλεμος ἐναντίον μιᾶς φρεγάτας ἥτις ἐσηκώθη ἀπὸ
τὴν Κῶ. καὶ τρέχει ὅλαις δυνάμεσι νὰ καταφύγῃ εἰς τὸ Μπουντροῦ-
μι. Τὰ πυρπολικά μας τὴν ἐδίωξαν ἐπιμόνως ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ
τὴν φθάσωσιν. Εἶδον δὲ ἐντὸς αὐτῆς πολλοὺς μετὰ εὐρωπαϊκὰ καὶ πολ-
λοὺς μετὰ Ἀλβανικὰ φορέματα ἐρυθρά. Ἐν τοσοῦτῳ ἀπηντήθημεν μετὰ
διαφόρους φρεγάτας ἐχθρικὰς Βυζαντινὰς καὶ Αἰγυπτιακὰς, ἀκόμη καὶ
μετὰ αὐτὸ τὸ δίκροτον Δελίνι τοῦ Τοπάλ. Πασσᾶ. Τὰ πυρπολικά μας

χωρίς νὰ φοβηθοῦν τὰ βόλια καὶ μισδράλια των ῥίπτονται κατ' αὐτῶν, ὃν τρόπον τὰ σαψῶνια κατὰ τῶν ταύρων, καὶ τὰ τρέπουσιν εἰς φυγὴν, πάλιν ἐπιστρέφουσιν καὶ πάλιν δὲ στρέφουσιν, ὅτι καὶ ἂν εἰπῇ τινὰς πρὸς ἔπαινον τῶν πυρπολιστῶν δὲν ἤθελεν εἶσθαι παρ' Ἀξίαν. Τὰ πυρπολικά εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ Ναυτικοῦ μας καὶ χωρὶς αὐτὰ τίποτα ἡ πολλὰ ὀλίγον δυνάμεθα νὰ βλάψωμεν τὸν ἐχθρόν, διὰ τὸ ἀσύγκριτον τῶν πλοίων μας μὲ τὰ ὑπέρογκα τοῦ ἐχθροῦ. Ἐν τοσοῦτῳ τὰ πολεμικά μας δὲν παύουσιν ἀπὸ τὸ νὰ κανονοβολίζουσιν τὸν ἐχθρόν, μιᾶς φρεγάτας ἔσπασεν ὁ μπαμπαφίγγος, ἄλλη φεργάτα ἀπὸ τὴν σαστησίιν της ἄφησε τὴν μεγάλην της σκαμπαδίαν μὲ διαφόρους κοπιλάτας, οὔτινες φαίνεται ἐξῆλθον νὰ πιάσουν τὴν σκαμπαδίαν τοῦ πυρπολικοῦ, ἀλλὰ τὰ βόλια καὶ τὰ μισδράλια τῶν Ἑλλήνων καὶ ἐξαιρέτως τοῦ Ἀναργύρου ὁποῦ ἦτον κοντὰ τὴν ἔτρεψαν εἰς φυγὴν ὃχι μὲ ὀλίγην βλάβην της. Αὐτὸ δὲ τὸ ἴδιον Δελίνι τοῦ κπ. Πασᾶ ἀφ' οὗ ἄφησεν ἀπὸ τὸν φόβον τοῦ τὸν κάτσαμπάτου (βασιλικὴ βάρκα Ναυαρχικὴ) μὲ μεγάλην βίαν καὶ διὰ τὰ πολλὰ πανιὰ ὁποῦ ἔκαμνε διὰ νὰ φύγῃ ὀγλύγωρα, ἔκαμε νὰ τοῦ σπάσῃ ἡ γάμπια, διὰ τοῦτο ἐπῆγε καὶ ἄραξε μέσα εἰς τὸ Μπουντροῦμι. Ἐκεῖ εἶδομεν καὶ μίαν φεργάταν Ἀγγλικὴν ἣτις ὕψωνε ὕψηλὰ τὴν σημαίαν της διὰ νὰ γνωρίζηται, αὐτὸς λέγεται νὰ ἦτον ὁ προσωρινὸς Ναύαρχος τῆς Ἀγγλίας Γηλὶ Φόρτ, τοῦ ὁποίου ἀκόμα καὶ τὰ ξάρτια ἦτον γεμάτα θεωρόντες τὸν πόλεμον. Πρὸς τὸ ἐσπέρας ἡ φεργάτα τοῦ Ἰσμαήλ Γιμπαλτάρ ἦλθε νὰ μάς πάρῃ τὸ σοβράνω, τῆς ἐρρίφθησαν ὅμως ἐπάνω δύο πυρπολικά τοῦτε κπ. Δημήτρι παππὰ Νικολῆ ψαρρικνοῦ, καὶ Ῥομπότζη Ὑδραίου καὶ τὴν ἔτρεψαν εἰς φυγὴν μ' ὅλον ὅτι ἔρριπτε κατ' αὐτῶν μισδράλια ἀκατάπαυστα. Τὸ στενὸν μετὰξὺ Κῶ καὶ Ποτέζι καὶ Μπουντροῦμι ἦτον τὸ στάδιον τοῦ πολέμου. Οἱ τοῦρκοι ἔρριπτον καθ' ἡμῶν ἀκόμα καὶ ἀπὸ τὸ φρούριον τῆς Κῶ. Ὅπόταν φθάσας ὁ Ναύαρχος Μιαούλης καὶ κατόπιν αὐτοῦ ἄλλα διάφορα πλοῖα ἐγέμωσε τὸ στενὸν ἀπὸ πλοῖα Ἑλληνικά, ὥστε δὲν ἔμενε πλεόν φροντίς νὰ κανονοβολίσωμεν τὸν ἐχθρόν, ἀλλὰ νὰ προφυλαττώμεθα διὰ νὰ μὴν τσακίσωμεν τὸ ἓνα μὲ τὸ ἄλλο. Ἐν τοσοῦτῳ ὁ Ἰσμαήλ Γιμπαλτάρ ἐζήτησε νὰ πάρῃ εἰς τὸν στόλον μας τὰ ὑπερδεξία, Ὁ Ναύαρχος Μιαούλης τὸν κανονοβολίζει, καὶ μὲ τὸ πυρπολικὸν τοῦ Πιπίνου τὸν τρέπει εἰς φυγὴν. Τὰ πυρπολικά ὅλα τρέχουσιν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διώκοντας τὰς ἐχθρικὰς φεργάτας. Ἀλλ' ἐν τοσοῦτῳ τὸ Βρίκι τοῦ Βούλγαρη ἡ Χαμίτα λεγόμενον Πλοίαρχος τοῦ ὁποίου εἶναι ὁ κπ. Μπέλεμπινος ἐπιπεσὼν κατὰ τινος πυρπολικοῦ ψαρρικανοῦ (μὴν ἠμπορῶντας νὰ τὸ ἀποφύγῃ τὴν ὥραν ὅπου ἔπερνε τὴν βόλταν μὲ τὸ νὰ μὴν ἐγέμισαν τὰ πανιὰ) τοῦ ἔσπασε τὴν ῥάντα καὶ τὸ κατάρτι, ὁ φαρριανὸς πυρπολιστῆς κπ. Ἀνδρέας Γεωργίου Βούρλος, μὴν ἠμπορῶντας πλεόν νὰ μανοβράρῃ ἔβαλε φωτιὰν καὶ τὸ ἔκαυσε, διεσώθη δὲ μὲ ὅλους τοὺς ναύτας εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Ἀντιναύαρχου Σαχτούρη. Ἀξιοσύστατος μ' ὅλον τοῦτο ἐστάθη ὁ εἰρημένος πυρπολιστῆς, διὰ τὴν γεναιότητά του

καὶ τόλμην μὲ τὴν ὁποίαν ὤρμουσε κατὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ καθὼς μᾶς εἶπεν, τὸ αὐτὸ πυρπολικόν του εἶχε πέντε σφαῖρες εἰς τὰ βρεχάμενα καὶ ἦτον παρλαντισμένον ἀπὸ τὰ μπαλαμισδράλια κατὰ ταύτην τὴν τελευταῖαν ὥρην (οὔσης ἤδη μία τῆς νυκτός) μία ἐχθρική σφαῖρα ἤλθε καὶ ἔρριψε τὸ κατάρτι τοῦ πυρπολιστοῦ Μάνεζα, ὅστις ἐγκατέλειπε τὸ πυρπολικόν του μὴ δυνάμενος λέγει νὰ τοῦ βάλῃ φωτιὰν μὲ τὸ νὰ τοῦ ἐσθυσεν ἡ Μίτζα (Πυροδότης) εἰς τῆς σκαμπαδῖαν, διεσώθη δὲ μὲ ὅλους τοὺς ναύτας του εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Ναυάρχου. Ὁ ἀνεμος αὕξησεν καὶ τὰ πλοῖα μας προσπαθοῦν νὰ ἐξέλθουν τοῦ στενοῦ λοξοδρομῶντες καθ' ὅλην τὴν νύκτα. Τὰ Ἐχθρικά ἐπλησίασαν εἰς τὸ σῶν πυρπολικόν καὶ ἀφ' οὗ τὸ ἐκανονοβόλισαν ἱκανῶς τὸ ἐπίασαν ἀκαυτον.

Δευτέρα 25. Ὑγούστου. Ἐξημερώθημεν ὅλα τὰ πλοῖα κρατῶντα τὰ ὑπερδέξια. Ἐν τοσοῦτω τὰ ἐχθρικά ἐβγαίναν ἀπὸ τὸ κανάλι τῆς Κῶ, τάχα διὰ νὰ μᾶς διώξουν. Ἐνα ὀγλήγορον Ἰμβρίκι τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ ἀρχισε μάλιστα νὰ ῥίπτῃ μερικαῖς κανονιαῖς ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ ἐπῆγε καὶ τοῦ ἔκοψε τὸν δρόμον τὸ πλοῖον τοῦ Λαλεχοῦ ἐτρέπη εἰς φυγὴν, ἱκανῶς ἐκανοβολοῦσε καὶ ὁ Ῥαφαλῆς τῆς Γολέτας Τομπάζη. Τὸ μελτέμι ἀκολουθοῦσε δυνατότατον ὥστε ἦτον ἀσύμφορον διόλου νὰ ἐμβῶμεν εἰς πόλεμον, ἀπεράσαμεν λοξοδρομοῦντες ἔμπροσθεν τῆς Κῶ καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ πρὸς τὸ βράδῳ ἤλθομεν καὶ ἀράξαμεν ὅλος ὁ Στόλος εἰς τὸν Γέροντα.

Τρίτη 26. Αὐγούστου. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Γέροντα. Ἐσταλάσαν παρὰ τοῦ Ναυάρχου αἱ ἀνήκουσαι προσθοφυλακαί, ἐκ τῶν Ὑδραίων τὸ πλοῖον τοῦ Πινότζη, καὶ ἡ Γολέτα τοῦ Λευθέρη.

Τετράδη 27 Αὐγούστου. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Γέροντα. Παρὰ τινος Ἀγγλου ὃν ἐπισκέφθημεν, ἐμάθομεν ὅτι ὁ Γκλί Φόρτα, εἶπεν ὅτι «ἤλθον αἱ μῦραι καὶ ἐκατζάρισαν τοὺς Τούρκους ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχον νὰ τοὺς βλάψουν μεγαλλητέρως» προσέτι ὅτι ἐλαβόθη ἕνας σημαντικὸς Τούρκος μέσα εἰς μίαν φεργάτα.

Πέμπτη 28, Αὐγούστου. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Γέροντα περὶ τὰς 7: ἡ ὥρα εἰδομεν ἐπτὰ Τουρκικά κατὰ τὴν Λέρο. Ἐβιάθημεν εἰς τὰ πανιὰ διὰ συσσήμου Ναυαρχικοῦ καὶ τρέχονεν κατ' αὐτῶν, τινὰ Σπετζότικα καὶ Ὑδραῖκα τὰ ἐφθασαν τραπέντα εἰς φυγὴν καὶ τὰ κανονοβολίζουσιν αὐτὰ φεύγουσιν πεφοβισμένα, καὶ τραβοῦσιν (κανονοβολοῦν) ἀπὸ τὴν πρύμνην ἕως ὅτου ἐφθασαν τὸ στενὸν τῆς Κῶ. Ὅπου ἐστέκοντο καὶ οἱ δύο ἐχθρικοὶ στόλοι εἰς τὰ πανιὰ, καὶ ἀρχισαν νὰ εὐγαίνουν εἰς τὰ ἀνοικτά. Ὁ Ναύαρχος διατάττει νὰ ὀρτζάρουν τὰ πλοῖα διὰ τοῦτο ἐσταθῇμεν ἔξω τῶν δύο νησακιδῶν Γεῖδια ὀνομαζόμενα, ἕνα δὲ Βρίκι Γολέτα ἀμερικανικὸν τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ, μᾶς ῥίπτει κάποτε μερικὰ κανόνια: Περὶ τὰς 4: τῆς νυκτός ὁ Νάύαρχος τραβῶντας ποδιστὰ κάμνει σημεῖον νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν δρόμον του. Τὰ περισσότερα ὅμως ἐτράβηξαν σοβράνο κατὰ τὴν Λέρο.

Ναυμαχία ἐν Κῶ καὶ τζατάλια, ἐν ᾗ καὶ θρύαμβος Ἑλληνικός.

Παρασκευὴ 29 Αὐγούστου. Ὁ Ναύαρχος ὁ Ἀντιναύαρχος καὶ ἔτι 12. ἢ 15 πλοῖα Ὑδραιοσπετσότικα ἐξημερώθημεν ἀντικρυ τῆς Τζαταλίας ἀνοικτὰ μὲ γαλήνην. Ὁ Τσαμαδὸς ὁ Γιουμπούης, ἡ Ναβέτα τοῦ Ἀναργύρου μὲ ἓνα ἢ δύο σπετσότικα καὶ ἔτι ἐν πυρπολικὸν σπετζότικον τρικάρταρον εὐρίσκοντο εἰς τὴν ἰδίαν κατηγορίαν. Ἐστειλάμεν τὴν βάρκα μας διὰ νὰ ῥιμουκιάρῃ τὸ σπετζότικον πυρπολικὸν τὸ ὁποῖον καὶ ἔμενεν ὀπισθεν ἀπὸ ὅλα σχεδόν. Ἐνῶ δὲ ὑπῆρχεν ἄκρα γαλήνη εἰς τὸ μέρος εἰς ὃ ἐξημερώθημεν οἱ δύο Αἰγυπτιακὸς καὶ Βυζαντινὸς στόλοι ἐχθρικοὶ συνιστάμενοι εἰς 86: πολεμικὰ διαφόρου μεγέθους, ὡσὰν φεργάταις κορβέταις Βρίκια Γολέταις καὶ Γαλιόταις καὶ εἰς τὴν κορυφὴν αὐτῶν ὁ καπετὰν Πασσᾶς μὲ τὸ δίκροτον Δελίνι του, καὶ κατόπιν ὁ Ἰμβράϊμ Πασσᾶς ἀρχηγὸς τῆς Αἰγυπτιακῆς ἐκστρατείας ὁ Ἰμπραϊμ τζιμπραλτάρ καὶ ἄλλοι κρατόντες ἀπὸ τὸ ἄκρον τῆς Κῶ ἕως εἰς τὸ μέσον τῆς Καλύμνου μὲ ἄνεμον μαῖιστροῦ, ἐπροσπαθοῦσαν νὰ ὀρτζάρουν ὀλονένα διὰ νὰ μᾶς πάρουν τὰ ὑπερδέξια καὶ νὰ μᾶς βάλουν ἐν τῷ μέσῳ. Τοῦτο προβλέπουσα ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ τῶν πλοίων μας ἐτάχυνε καὶ τὸ ἐπρόλαβεν. Ἐν τοσούτῳ μερικὰ κορβέτα καὶ βρίκια ἤλθον πρὸς ἡμᾶς καὶ ἄρχισαν νὰ μᾶς κανονοβολήσωσιν, ἡμεῖς ἀγκαλὰ καὶ εἰς γαλήνην τὰ ἀντεβολίζαμεν θαρραλέως, ἐν ᾧ βλέπομεν τὸν Λαλεχὸν καὶ τὴν Γολέταν τοῦ Τουμπάζη νὰ ποδίζουν καὶ πλησιάζσαντες εἰς τὰ ἐχθρικά ἄρχισαν τὸν κανονοβολισμὸν κατὰ τῶν Βυζαντινῶν φρεγατῶν: Ὁ Καπετὰν Πασσᾶς ὅστις ἐπροσπαθοῦσε νὰ λάβῃ τὰ ὑπερδέξια εἰς ὅλα τὰ πλοῖα μας, ἐπροσπαθοῦσε νὰ ὀρτζάρῃ ὀλονένα, καὶ τότε ὁ κπ: Δημήτρις παππᾶ Νικολῆ ψαρριανὸς ἐπιπεσὼν κατὰ τῶν ἐμπροσθινῶν δύο φρεγατῶν τὰς ἔτρεψεν εἰς φυγὴν κάμνοντάς τους νὰ ποδίσουν. Ταῦτα ἰδόντες οἱ καπετανεῖοι ὅπου ἐστέκοντο σοβράνω ὤρμησαν βελοειδῶς κατὰ τῶν ἐχθρῶν φιλοτιμηθέντες ὁ ἓνας ὑπὲρ τοῦ ἄλλου καὶ τραβόντας ἀκατάπαυστα κανόνια κατ' αὐτοῦ μὲ τὴν πλώρην κίνημα ὅπου ἔκαμνε μεγάλην τιμὴν εἰς ὅλους τοὺς εὐρεθέντας εἰς ἐκείνην τὴν πτέρυγα Κπ: Ἐκ τῶν ἐχθρικῶν ἄλλα μὲν εἶναι στραμένα εἰς φυγὴν καὶ ἄλλα ἀκόμη ἀντέχουν. Ὁ ἄνω ῥηθείς γενναῖος πυρπολιστὴς Δημήτρης Παππᾶ Νικολῆ δὲν παύει ἀπὸ τὸ νὰ διώκῃ μὲ τὴν μεγαλειτέραν γενναίτητα τὰς ἐχθρिकास φρεγάτας ὅπου τοῦ ἀπαντῶσιν. Εἰσέρχεται ἐν τῷ μέσῳ τούτων καὶ διώκει τῶρα τὴν μίαν καὶ τῶρα τὴν ἄλλην, αἱ σφαῖραι καὶ τὰ μισδράλια πίπτουσιν κατ' αὐτοῦ ὡς χάλαζα καὶ μ' ὅλον τοῦτο δὲν ἀπαυδεῖ ἕως ὅτου μία σφαῖρα ἐχθρική ἤλθε καὶ τοῦ ἔκοψε τὴν ἀντένα τῆς γάμπιας, ἄλλη τὴν ἀντένα τοῦ παρουνέτου καὶ τρίγγου καὶ ἄλλαι διάφοραι τοῦ κατετρίπησαν τὸ σκάφος. Ἰδὼν δὲ ὅτι δὲν δύναται πλέον νὰ μανουβράρῃ καὶ ὅτι ἄλλη φρεγάτα ὑπάγει νὰ τοῦ πάρῃ τὰ ὑπερδέξια, τοῦ ἔβαλε φωτιὰ καὶ τὸ ἔκαυσεν. Ἐν τοσούτῳ οἱ λοιποὶ πορπολισταὶ τρέχουσιν ὀλονένα κατόπιν τῶν λοιπῶν

βοηθούμενοι ἀπὸ τὰ πολεμικά, τὰ ὁποῖα κανονοβολοῦσιν ἀκατάπαυστα τοὺς ἐχθρούς. Ὁ πυρπολιστὴς Μαντρούτζης ῥίπτεται κατὰ τινος Βρικίου τὸ διώκει ὥραν ἱκανὴν τὸ πλησιάζει καὶ τέλος προσκολὰ τὸ πυρπολικὸν του εἰς τὸ Βρίκιον ἀλλὰ σοτοβέντο· διὰ τοῦτο μ' ὅλον διτι ἦτον ἐμπλεγμένον ἱκανὴν ὥραν δὲ ἀναψεν εἰμὴ τὸ μποῦμι, τὰ δεξιὰ ξάρτια τοῦ μεγάλου καταρτίου καὶ μέρος τῆς πρίμνης τὰ ὁποῖα καὶ μὲ ταῖς ἀντλικαῖς μηχαναῖς ἔσβυσαν οἱ ἐν αὐτῷ ναῦται ἐξ ὧν οἱ περισσότεροι ἦτον μὲ Εὐρωπαϊκὰ φορέματα καὶ ἀπέλαυσαν νὰ ξεμπλέξωσι τὸ Βρίκι τους ἀπὸ τὸ καϊόμενον πυρπολικὸν περιμαζεύσαντες τὴν μαίστραν ἥτις ἐκινδύνευε νὰ πάρῃ φωτιάν, καὶ δίδοντές τα γεμάτα ὅσον ἡμποροῦσαν ἐπροσπαθοῦσαν νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἐνῷ δὲ τὸ πυρπολικὸν τοῦ Μαντρούτζου ἐκαίετο, ἄλλο πυρπολικὸν τοῦ Πιππίνου Ὑδραίου ῥίπτεται κατ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου φεύγοντος Βρικίου καὶ σὺν αὐτῷ ἄλλων πολλῶν ἐχθρῶν, ἐνῷ δὲ τὸ ἐπλησίασεν καὶ ἐπροσπάθει τῶρα ὀρτζάρη καὶ τῶρα ποντζάρων νὰ ἐπιπέσῃ κατ' αὐτοῦ ὑπερδεξίως, μία ἐχθρική Βάλα ἤλθε καὶ ἐλάβωσε τὸν Νυρπολιστὴν Πιππῖνον εἰς τὸν μηρὸν εἰς ἐπικίνδυνον μέρος, τοῦτο ἔκαμε νὰ παραιτήσων οἱ ναῦται του καὶ φοβηθέντες δὲν ἤξεύρω τί ἔβαλαν φωτιὰν καὶ τὸ ἔκαυσαν, καταφυγόντος τόσον οἱ τοῦ Παππίνου καθὼς καὶ οἱ τοῦ Μαντρούτζου εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Κπ. Ἀντῶνι Κριεζῆ ἢ Γιούμπούη, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἕτερον πυρπολικὸν ὁρμὰ κατ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Βρικίου τοῦτο μάλιστα εἶναι τρικάρταρον σπετζότικον, τὸ διώκει, τὸ πλησιάζει τὸ ἐμπλέκει, ἀλλ' ἀπέτυχεν καὶ αὐτό. Τὸ βρίκι ἀπεμακρύνθη ὕστερον ὁμῶς ἀφ' οὗ ἐρρίφθησαν πολλότατοι ἀραβες εἰς τὴν θάλασσαν φαίνεται διτι χωρὶς νὰ ἦναι ἐμπλεγμένον καλῶς τὸ πυρπολικόν, ἐτάχυνεν ὁ Σπετζότης νὰ βάλῃ φωτιὰν μὲ τὸ νὰ εὐρέθῃ σοταβέντο ἀπὸ ὅλα σχεδὸν τὰ μεγάλα ἐχθρικά· διεσώθη δὲ μὲ τὴν σκαμπαβίαν του εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Ἀναργύρου. Ἡ ἀποτυχία τῶν τριῶν πυρπολικῶν κατὰ τοῦ ῥηθέντος Βρικίου ἔδωσε μεγάλην ἀναψυχὴν εἰς τοὺς ἐχθρούς, προεπαυξανομένην ἀπὸ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ πρώτου κπ. Δημ. παππὰ Νικολῆ. Ἐξ ἐναντίας δὲ εἰς τοὺς Ἕλληνας τὴν ἐνδεχομένην δυσαρέσκειαν. Οἱ ἐχθροὶ θαρρυνθέντες στρέφουσιν αὖθις καθ' ἡμῶν, ἡ μεγάλη πτέρυξ τοῦ ἐχθροῦ εἰς ἣν καὶ ὁ κπ. Πασσᾶς ὀρτζάρουν ὁλονένα, καὶ ἐν τούτοις τὸ κέντρον τοῦ Ἐχθρικοῦ στόλου ῥίπτεται ὁρμητικῶς καθ' ἡμῶν ἰδιαιτέρως· ἐνῷ ἡμεῖς ἐτραβούσαμεν τὴν βόλτα διὰ νὰ ὑπερβῶμεν τὸν κάθον Γέροντα δύο φεργάταις τρεῖς κορβέταις καὶ πέντε βρίκια μᾶς κανονοβολίζουσιν ἐρχόμεναι νὰ ἀπεράσουν σοταβέντω ἡμῶν, τοὺς ἐρρίψαμεν ὀλίγα τινὰ κανόνια διάφορα ὁμῶς βάλλαις πίπτουσι καθ' ἡμῶν. Τρεῖς μᾶς διεπέρασαν τὸ μποῦμι, πέντε τὴν μαίστρα δύο τὴν Γάμπια, καὶ ἑτέρα ἐπιπεσοῦσα εἰς τὸ μεγάλον κατάρτι τὸ διεπέρασε κατὰ μέσον σκίζοντάς το πέρα ἀντίπερα, καὶ κατὰ θαῦμα ἐκρατήθη χωρὶς νὰ πέσῃ. Ὁ Ἀντιναύαρχος διέταξεν ἐν τῷ ἄμα διαφόρους ναύτας οἵτινες ἀναβάντες μὲ σχοινία καὶ μαναβέλαις τὸ ἔδεσαν καὶ ἐκράτησεν ἕως ὅτου ἐτραβήξα-

μεν τὴν βόλτα καὶ εὐγῆκαμεν ἔξω κινδύνου καὶ τότε ὀλιγοστεύσαμεν τὰ πανιὰ τοῦ αὐτοῦ Καταρτίου. Ἐν τοσούτῳ τὰ αὐτὰ ἐχθρικὰ πλοῖα τραβόντα τὴν βόλταν ἀπῆντησαν τὸν Ναύαρχον Μιαούλην ὅστις ἤρχετο κατόπιν μας, τὸν Τσαμαδὸν τὸν Κριεζῆν τὴν Ναβέτα τοῦ Παναγιώτα καὶ μερικὰ ἄλλα ὁμοῦ μὲ δύο πυρπολικά Ὑδραῖκα τοῦτε κπ. Γεωργάκη Θεοχάρη παππὰ Ἀντῶνι καὶ τοῦ κπ. Γεώργη Βατικιώτου. Οἱ ἐχθροὶ ῥίπτονται κατὰ τῶν ἡμετέρων, κανονοβολοῦσι καὶ κανονοβολίζονται δραστηριοδῶ παρὰ τῶν ἡμετέρων οἵτινες ἐκρατοῦσαν ἀστόχο, ὁ πυρπολιστὴς Γεωργάκης Θεοχάρη ῥίπτεται τότε κατ' αὐτῶν καὶ τοὺς τρέπει εἰς φυγὴν πέρνοντάς τους τὸ κατόπιν, μετὰ δὲ μικρὸν διάστημα ἐφθασε μίαν τῶν μεγαλητέρων φεργάτων Τουνεζίνικην 44 κανονίων καὶ τῆς ἀπέθεσε τὸ πυρπολικόν του περιεπλέκοντάς το εἰς τὸ ὑπ' ἄνεμον κατὰ πρῶρην, καὶ τότε ἔβαλε φωτιὰν εἰς αὐτὸ ἥτις καὶ ἄρχισε νὰ μεταδίδεται εἰς τὴν πλώρην τῆς αὐτῆς φρεγάτας εἰς τὰ ξάρτια κλ. οἱ ἐν τῇ φεργάτῃ ἐχθροὶ (ἐξ ὧν ὕστερον ἀπὸ τοὺς ναύτας ἦτον ἓνας χιλιάρχος τοῦ Μαχμέτ Ἀλῆ μὲ 800 τακτικούς) μόλις εἶδον ἐμπλεγμένον τὸ πυρπολικόν, καὶ ἄρχισαν νὰ ῥίπτωνται εἰς τὴν θάλασσαν στρατιῶται ὁμοῦ καὶ ναῦται, μείναντες εἰς τὴν πρύμνην ὁ Κπ. τῆς αὐτῆς, ὁ χιλιάρχος καὶ μερικοὶ ἄλλοι. Ἀπέρασε σχεδὸν μυστὴ ὥρα καὶ τὸ πυρπολικόν ἀναπτε πλησίον τῆς φρεγάτας εἰς τὸ ὑπ' ἄνεμον διὰ τοῦτο, ἡ φεργάτα ἄρχισε νὰ καίεται μόνον εἰς ἓνα μέρος τῆς πλώρης καὶ νὰ καπνίζει. Τότε ὁ Ναύαρχος ἰδὼν ὅτι κινδυνεύη νὰ ἀποτύχη καὶ αὐτὸ διώρισε τὸν ῥηθέντα πυρπολιστὴν Βατικιώτην νὰ ὑπάγῃ καὶ ῥίψῃ κατὰ τῆς ἰδίας τὸ πυρπολικόν του, ὡς ἔκαμεν ἐπιθέσας αὐτὸ ὑπερδελίως μὲ ὀλιγώτερον κίνδυνον ὥσάν ὅπου ὅλα τὰ ἐχθρικὰ ἦσαν ποδισμένα καὶ ἀπομακρυσμένα, τῆς δὲ φεργάτας τὰ πανιὰ ὅλα ἄλλα κάππα. Διαδιὺς δὲ τὸ πῦρ δὲν ἀπέρασεν ὀλίγη ὥρα καὶ ἡ φεργάτα ἀναψε καὶ μετὰ $1\frac{1}{2}$ ὥραν ἐπῆρε φωτιὰ τὸ πυριτοδοχεῖον καὶ ἔκαμεν ἓνα μεγαλώτατον καὶ ἀπαρδειγματίστον κρότον ὅστις δὲν ἠκούσθη ἄλλοτε, μὲ τὸ νὰ εἶχε μεγάλην ποσότητα ἀπὸ μπαρουτὶ τῆς ὁποίας ὁ καπνὸς ἀναβάς εἰς ἓνα ἀκρότατον ὕψος ἀναψεν εἰς τὴν κυρυφὴν καὶ ἐσχημάτισε μίαν φωτιὰν εἰς εἶδος στεφάνου αὐγοειδοῦς, μὲ τὸν ὅποιον φαίνεται ὅτι ἡ θεία πρόνοια ἔστεφε τὸν ἐνδοξον ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων, ὥρα δὲ ἦν ὥσει $6\frac{1}{2}$. Ἐν τούτοις τὰ ἐχθρικὰ ἄλλα μὲν τρέχουσι χωρὶς νὰ βλέπουν ὀπίσω τους, ἄλλοι ἔβλεπον μὲ ἔκστασιν μακρόθεν τὰ γινόμενα χωρὶς νὰ τολμήσουν νὰ πλησιάσουν ἢ προχωρήσουν. Ὅλα ταῦτα εἶδε καὶ μία Γαλλικὴ Γολέττα ἥτις ἐστέκετο μακρόθεν. Ἐν τοσούτῳ οἱ δύο πομπικοὶ στόλοι εὐρίσκονται συσχεπτόμενοι κατὰ τὴν Κάλυμνον ἔχοντες ἐν τῷ μέσῳ τὸν Τοπάλην. Ὁ Ναύαρχος Μιαούλης κάμνει σημεῖον νὰ ποδίσουν τὰ πλοῖα ὅπου εὐρίσκονται σοβράνω διὰ νὰ ἐνωθοῦν ὅλα μαζὶ Ἱκανοὶ ὁμῶς δὲν ὑπήκουσαν, ἀλλ' ἐτράβηξαν διὰ τὴν Σάμον μάλιστα ἐκεῖνοι ἐκ τῶν ἡμετέρων ὅσοι ἐστέκοντο 4. ἃ 5. μίλια σοβράνω διὰ νὰ εὐχαριστῶσι τὴν ὀρασίν των βλέποντες τοὺς ἄλλους νὰ πολεμοῦν. Ἡ-

θέλαμεν βέβαια κάμει ἀδικον ὄλων τῶν πολεμικῶν πλοίων ψαρριανῶν οἵτινες ὅλοι ἦτον 6. ἃ 8. μίλια μακρὰν εἰς ταύτην τὴν Ναυμαχίαν, καὶ ὁλονένα ἀπομακρύνοντο, ἂν ἀποσιωπήσωμεν ὅτι τοὺς ἐμμηθήσαν καὶ ἐκ τῶν Ὑδραίων καὶ σπετζιώτων Μερικοὶ οἵτινες ἦσαν ἤδη ἀραγμένοι εἰς τὴν Σάμον ἐνῷ ἐγίνετο ἡ Ναυμαχία μετ' ὃ νὰ ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὸ πρῶτ' δι' ἐκεῖ μετὰ τῶν ψαρριανῶν. Ἄλλοι πάλιν τῶν ἐδικῶν μας στεκόμενοι ἀπὸ μακρὰν ἐκανονοβολοῦσαν τρόπον τινὰ τὸν ἐχθρὸν τὰ βόλια τῶν ὅμως μ' ὅλιν ἐφθανον τὰ ἐμπροσθινὰ ἐδικὰ μας καράβια, κίνημα τὸ ὅποῖον ἀπέδειχνε τὴν δειλίαν των καὶ ἐθάρραινε τὸν ἐχθρόν· ἀλλὰ τί νὰ εἰπῶμεν διὰ ἐκείνους οἵτινες διὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴν λειποταξίαν των καὶ ἀπουσίαν εἰς τὴν ὥραν τῆς ναυμαχίας ἐπήγαν καὶ εἶπον εἰς τὴν Σάμον ὅτι ἐχάθησαν ὅλα τὰ πλοῖα μας ὅσα ἦτον σοσιθέντο; Γενναῖοι πολεμισταὶ μὴ ἀπαυδήσατε μετ' ὃ κακὸν παράδειγμα τῶν τοιούτων, τὰ ὀνόματά Σας ἂν καὶ σιωπῶνται κατὰ τὸ παρὸν μίαν ἡμέραν ὅμως ἔχουν νὰ γενοῦν γνωστά, καὶ θέλει ὁμιλοῦνται μετ' ὃ σέβας ἀπὸ τοῦ ἀληθεῖς πατριώτας. Ἄλλο τόσον πρέπει νὰ εἰπῶμεν καὶ διὰ τοὺς ἀτρομήτους πυρπολιστὰς Ὑδραίους καὶ ψαρριανούς ὅσοι ὥρμησαν γενναίως κατὰ τοῦ ἐχθροῦ εἰς ταύτην τὴν κρίσιμωτάτην ναυμαχίαν ἥτις κατὰ μέγα μέρος ἡσφάλισε τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τὰς ὑπερῃφάνους τῶν βαρβάρων ὁρμᾶς. Ἐν τοσούτῳ πλησιάζομεν εἰς τὸν Ναύαρχον διὰ νὰ ζητήσωμεν τὴν ἀδειαν νὰ ἀναχωρήσωμεν διὰ Σάμον ὅπως διωρθώσωμεν τὸ κατάρτι τὴν ὁποίαν καὶ ἐλάβομεν ὁμοῦ καὶ τὸν γενναῖον πυρπολιστὴν κτ. Γεωργάκη Θ. παππὰ Ἀντῶνι μετ' ἄλλους 5. συντρόφους λαβομένους ἐξ ὧν οἱ μὲν 4. Ὑδραῖοι ὃ δὲ ἕτερος Χῖος τοῦ ἐσκοτώθησαν δὲ ἄλλοι δύο Ὑδραῖοι ὀνόματα τούτων εἶναι. Γεωργάκης Γκίκα Ρούκης, Ἀντώνης Παναγιῶ. Σκούρτη, Σωτομένοι, αἰωνία Σας ἡ μνήμη ἀτρόμητοι Ἕλληνες !!!!! καὶ λαβομένοι εἶναι πέντε πλὴν τοῦ κτ. Γεωργάκη Θ. παππὰ, Ἀντῶνι τοῦ ὁποίου ἔπασε μία μπάλα τοῦ τουφεκιοῦ εἰς τὴν ποδιά χωρὶς νὰ τον βλάβῃ διόλου, Ἰω. Χ. Θεοφίλη ὕδραῖος, εἰς τὸν λαιμὸν ἐπικινδύνως. Πέτρος Φρεσκαλάκης ὕδραῖος εἰς τὴν πτέρναν Ἰω. Βαρσάμος ὕδραῖος εἰς τὸ χερί Δημήτρης Μπιγάζης Χῖος εἰς τὴν πλάτην ἐπικινδύνως Ἀλέξανδρος Κριεζῆς Ὑδραῖος εἰς τὸ κεφάλι ξέφαρσα. Παρὰ τοῦ Ἰδίου κτ. Γεωργάκη Θεοχάρη πληροφοροῦμεθα ὅτι ἡ καφθεῖσα φεργάτα ἦτον 44. κανονίων γεμάτη στρατεύματα Αἰγυπτιακὰ τακτικὰ καὶ κατακόκκινα, τὸν ἀριθ. 900, ὡς ἐξ οἰκασίας, ἄλλοι μὲ χρυσὰ καὶ ἔσπαθομένοι καὶ τινες μετ' εὐρωπαϊκά, ὅτι ἐκ τούτων μόνον δύο βάρκες ἐγλύτωσαν καὶ ἤλθον νὰ πιάσουν τὴν βάρκα τοῦ πυρπολικοῦ του, ἀλλὰ μετ' ὃ τρουμπούνια ὅπου τοὺς ἐτράβηξαν τοὺς ἔκαμαν νὰ ὀπισθοδρομήσουν, ἐπλησίασε καὶ ἡ ἄλλη βάρκα ἀλλὰ λαβὼν εἰς χεῖρας ἓνα τουφέκι (μόλον ὅτι λέγει ἦτον ἀδειον) τοὺς τὸ ἐγνάντευσε καὶ φοβηθέντες ἀνεχώρησαν. Ἡ πρώτη βάρκα τῶν ἐχθρῶν τοὺς ἐσκότωσε καὶ ἐλάβωσε τοὺς ῥηθέντας δύο σκοτωμένους καὶ πέντε λαβομένους. Ὁ κτ. Ἀναστ. Τσαμαδὸς ἔπιασε τὸν κτ.

της φεργάτας καὶ τὸν ῥηθέντα χιλιάρχον. Ἐν τοσούτῳ ἐκάμαμεν σημεῖον τοῦ Κρισὲ διὰ τὰ πλησιάζουσα οὔσης ἡδὴ τῆς ὥρας 11½. καὶ λαβόντες παρ' αὐτοῦ τὸν Τηνιακὸν Ἰατρὸν ἐπισκέφθη τοὺς λαβομένους καὶ ἀναχωροῦμεν μετὰ ἄδειαν τοῦ Ναυάρχου διὰ Σάμον ὅπως διορθώσωμεν τὸ κατάρτι μας, καὶ εὐγάλωμεν ἐκεῖ τοὺς λαβομένους.

Σάββατον 30. Ἀυγούστου. Ἐξημερώθημεν σφοδρᾶν τοῦ Ἀγαθονησίου πλησίον τῆς Σάμου ὅπου εἶδομεν μετὰ ἀπορίαν μας 13: καράβια ἀραγμένα εἰς τὴν κολλόνα ἐξ' ὧν τὰ περισσότερα ψαρριανὰ μετὰ τοῦ Ναυάρχου των. Περί τὰς 2: τῆς ἡμέρας ἀράξαμεν εἰς τὴν Κολλόνα χαιρετήσαντες τοὺς Σαμίους μετὰ ἐν κανόνι χάριν τῆς λαμπρᾶς εἰδήσεως τῆς Ναυμαχίας ἣν ἐκάμαμεν κατὰ τῶν δύο ἐνομένων ἐχθρικών στόλων, ἀναγγεῖλαντες τὴν εἰδησιν πρὸς τὸν Ἀρχηγόν τους διὰ γράμματος, πηγαίνομεν δὲ φροντίζοντες τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν διώρθωσιν τοῦ καταρτίου. Ἐπισκέφθημεν πλοῖον αὐστριακὸν διερχόμενον τὸ στενὸν τὸ ὁποῖον μᾶς ἐπαρAPONÉθη ὅτι τὸ ἐκεῖσε ἀραγμένον τρικάρτον Σπετζότικον τοῦ Παύλου Ἀναργύρου τοῦ ἐπῆρε δυναστικῶς δύο ρόλους κάβους (οἰκονία) καὶ ὀρνιθιαὶ λέγοντές τους ὅμως ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα ἔτοιμοι νὰ τοῦ τὰ πληρώσωμεν ἂν ἀγαπᾷ ἐδυσωπῆθη καὶ δὲν ἐδέχθη πληρωμὴν. Cap. Georg. Bossiuovich Brig. «Themistocles» εἰς Smirne. Ὁ Καρακωνσταντῆς ψαρρίανος ἐπαλάμειν.

Κυριακὴ 31 Αὐγούστου. Εἰς τὴν ἄγγυραν. Εἰς Σάμον.

Δευτέρα 1 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἄγγυραν. Εἰς Σάμον.

Τρίτη 2 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὰς 9 ἡμέρωμα ἐβάλλθημεν εἰς τὰ πανιὰ πρὸς ἀντάμωσιν τοῦ στόλου διορθώσαντες τὸ κατάρτι ὅπως ἡδυνήθημεν. Ἀφήσαμεν δὲ ἐκεῖ εἰσέτι τοὺς ψαρρίανους. Τινὰ τῶν πλοίων τοῦ στόλου μας περιφέρονται εἰς τὰ πανιὰ καὶ τινα ἀραγμένα εἰς Λειψῷ. Ἐκεῖ ἐφθάσαμεν καὶ ἡμεῖς τῇ 11 ὥρᾳ καὶ ἀράξαμεν πλησίον τοῦ Ναυάρχου, τραβόντες καὶ ἓνα καϊκάκι μετὰ κρᾶσι διὰ τὸν στόλον ἀπὸ Σάμον.

Τετράδι 3 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἄγγυραν ἐν Λειψῷ. Σήμερον ἐπήγαμεν νὰ ἰδοῦμεν τοὺς σημαντικούς Τούρκους ὅπου ἐπίασαν ὁ κπ. Ἀναστάσιος Τσαμαδός. Ὁ ἕνας εἶναι ὁ κπ. τῆς ἰδίας καυθείσης φεργάτας τὴν ἡλικίαν πενήνταετῆς, ἄνδρας γεμάτος, καὶ εἰς τὸ ἀνάστημα μέτριος μετὰ γενεὰ πεπυκνωμένην λευκόμαυρον, τὸ πρόσωπόν του στρογγύλον, ὀφθαλμοὺς μεγάλους, ὀφρεῖς μεγάλας καὶ ὑψηλάς, πολλὰ δὲ εὐκίνητος καὶ εὐστροφος, ὁ χαρακτήρ του εἶδος ἀνθρώπου γενναίου καὶ τολμηροῦ, εἶναι Τουνεζίος καὶ ἐχρημάτισε καπετάνιος μίαις ἄλλης φεργάτας. Λέγει ὁ ἴδιος ὅτι ἡ ἡδὴ καυθεῖσα ἦτον τριῶν χρόνων κατασκευασμένη εἰς Μασσαλίαν καὶ ὅτι ἐκώστησε χωρὶς τὰ κανόνια 90 χιλιάδας τάλητρα Ἰσπανίας. Ὁ ἕτερος εἶναι χιλιάρχος τοῦ Μεχμέτ Ἀλή, νέος ἕως 30 χρόνων, χαρακτήρος φρονίμου ἀλλ' ἀνοικτωμάτων καὶ πολλὰ ὀξύνους καὶ ἐν ταυτῷ πολλὰ τολμηροῦ καὶ ὀρμητικοῦ, λευκοπρόσωπος πλὴν ὀλίγον μακροπρόσωπος καὶ ἀδυνατουλὸς εἶναι

ἐκ τῆς Γεωργίας καὶ ἐστάθην ἀπὸ 5 χρονῶν σκλαδάκι καὶ παραγυῖος τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ. Εἶχε δὲ εἰς τὴν φεργάταν 800 τακτικούς· πλὴν τῶν ναυτῶν. Ὁ τρίτος εἶναι ὁ Γράμματεὺς τοῦ αὐτοῦ χιλιάρχου ἐκ τῆς μικρᾶς Ἀσίας νέος ἐξυπνότατος καὶ μεγαλόψυχος οὐν αὐτοῖς δὲ ἄλλος ἓνας ἀσήμαντος μὲ τρεῖς μαύρους συνειθισμένους τὴν τακτικὴν.

Πέμπτη 4 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἀγγυραν. Ἐν Λειψῷ.

Παρασκευή 5 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἀγγυραν ἐν Λειψῷ. Ὁ Ἀντιναύαρχος μετὰ τοῦ Τουμπάζη, Τσαμαδοῦ καὶ Κριεζῆ ἀπεστάλησαν εἰς ἀντάμωσιν τῶν Σπετζοφαρρίανδων φθασμένων ἤδη εἰς Ἀρκεῖους, διὰ νὰ τοῖς κοινοποιήσωσιν τὴν γνώμην τοῦ Ναυάρχου καὶ νὰ ᾔναι ὅλοι σύμφωνοι. Ἀλλὰ περὶ τὰς 10. τῆς ἡμέρας βλέπομεν 30 σχεδὸν κομμάτια ἐχθρικά κατὰ τὰ γῆδια καὶ Κάλυμνον προσπαθοῦντα νὰ ἀναιθοῦν καὶ μᾶς πάρουν τὰ ὑπερδέξια. Ὁ Ναύαρχος Μιαούλης κάμνει σημεῖον νὰ μησεύσῃ ὁλος ὁ στόλος. Ἐβάλλθησαν διὰ τοῦτο τὰ πλοῖα τῆς μοίρας τῶν Ὑδραίων εἰς τὰ πανιὰ, πλὴν τῶν ἀνωθι τεσσάρων μὲ τὸ νὰ ἔλειπον οἱ κπ. ὡς εἴρηται. Ἐπιστρέψαντες δὲ περὶ τὰς 12. ἐβάλλθημεν καὶ ἡμεῖς καὶ εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς νυκτὸς εἰμεθα περιερχόμενοι μὲ τὸν λοιπὸν στόλον ἔξω τῆς Λειψῷ. Κάμνωντας δὲ σημεῖον ὁ Ναύαρχος, ὁλος ὁ στόλος νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμον του χωρὶς νὰ προσέχῃ τὰ κινήματα τοῦ Ναυάρχου, ἐπῆγε νὰ κατασκοπεύσῃ τὸν ἐχθρόν.

Σάββατον 6 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν σοτοβέντω ὄλων τῶν ἐδικῶν μας πλοίων, ἔχοντες κοντὰ τὴν Νάβε τοῦ Τουμπάζη καὶ δύο πυρπολικά. Τὰ ἐχθρικά ὅλα μικρὰ καὶ μεγάλα ὑπὲρ τὰ 200 τὸν ἀριθ. ἐφάνησαν ὡς ὁμίχλη κατὰ τὰ Τζατάλια καὶ ὀλονένα ὀρτζάρουν. Ὁ ἄνεμος σιρόκος μὲ βροχὴν, καὶ ὁ ἐχθρὸς μ' ὄλον ὅτι μακρὰν ἀκόμα κρατεῖ τὰ ὑπερδέξια. Ἐμετρήσαμεν μεγάλα ὑπὲρ τὰ 90. τὰ λοιπὰ σκολέβαις, γολέταις, γαλιώταις κλ: μικροκάικα, ὁ σκοπὸς του φαίνεται κατὰ τῆς Σάμου. Αἱ προπορευόμεναι φεργάται ἐπέστρεψαν καὶ συσκέπτονται μὲ τὸν κπ. Πασσᾶ. Ἐν τοσοῦτῳ εὐγῆκαν εἰς τὰ πανιὰ καὶ τὰ Σπετζοτοφαρρίανᾶ, ὁλος ὁ στόλος μας ὀρτζάρεῖ κατὰ τὴν Σάμον. Ὁ Ναύαρχος κάμνει σημεῖον ὁλος ὁ στόλος νὰ κρατῇ πολλὰ πανιὰ ὁ ἄνεμος σιρόκο λεβάντες. Ὁ ἐχθρὸς ἔβαλεν ὅλα τὰ βρίκια καὶ τραβοῦν σοθράνω ἐμπροσθεν τῶν ὀποίων προπορεύεται τὸ εὐπλοον τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ Βρικογολέτα, ἐνῷ ὅλα τὰ πρὸς μετακόμησιν στρατευμάτων συνοδευμένα ἀπὸ τὰς φεργάτας καὶ Διλίνι τοῦ Πασσᾶ τραβοῦν τὸν δρόμον μας· ἡμεῖς ὀλονένα ὀρτζάρομεν κατὰ τὴν Σάμον ὅπου βέβαια διευθύνεται ὁ ἐχθρὸς μὲ τὸν παρόντα Ξερζικὸν στόλον. Ἡ θάλασσα ἀπὸ τὴν Κῶ ἕως τὸ Ἀγαθονῆσι εἶναι γεμάτη ἀπὸ πλεούμενα, ἐνίοτε συγκεντρώνεται ὁ ἐχθρὸς καὶ σχηματίζει ἕνα πυκνότατον νέφος ἀπὸ κατάρτια καὶ πανιὰ καὶ ἐνίοτε διαιρεῖται εἰς πτέρυγας, ἐνίοτε πάλιν μὲ ναυτικὰς περιστροφὰς τῶν πολεμικῶν ὄντων ὑπὲρ τὰ 100. ζητεῖ νὰ ξηπάσῃ τοὺς Ἑλλήνας. Ἴδου ὅλη ἡ δύναμις τῆς Ὀθωμανικῆς ἐπικρατείας καὶ τῶν συμμάχων τῆς, πλῆθος πολεμικῶν, πλῆθος πλοιαρίων μὲ στρα-

τεύματα καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὁ Τοπᾶλ καὶ ὁ Ἱμπραῖμ Πασσάδες ζητοῦντες νὰ φέρωσι τὴν δειλίαν εἰς τὰ πλοῖά μας μετὰ τὴν πομπικὴν παράταξιν μᾶλλον παρὰ μετὰ ἀνδρείαν. Ἡμεῖς εἰμεθα ὅλα ὅλα 61. πλοῖον, ὁ Ναύαρχος διὰ τοῦτο ἀποφεύγει τὴν συμπλοκὴν ἕως ὅτου περὶ τὰς 10: ὥρας ἐπλησιάζαμεν εἰς τὴν Σάμον κρατόντες ὅλοι τοῦ ἐχθροῦ τὰ ὑπερδέξια καὶ τότε ὑψώσας σύσσημον «τὰ διορισμένα πλοῖα νὰ συντροφεύσουν τὰ πυρπολικά» διατάττει συγχρόνως δι' ἄλλου συσσήμου νὰ ἐτοιμασθῇ ὁλος ὁ στόλος διὰ πόλεμον, ὅλα τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα παρετάχθησαν εἰς γραμμὴν ἔμπροσθεν τῆς Σάμου ἀπὸ τὸ Μαραθόκαμπον ἕως εἰς τὸν κάθον τῆς Ἀγίας Μαρίας. Αἱ φρεγάται καὶ τὰ βρίκια τοῦ ἐχθροῦ ἦτον ἤδη πλησίον μας, ὁπότεν τινὰ τῶν ἐξ ἀριστερῶν πλοίων μας ἐτρεψαν τὴν πῦρραν κατὰ τῶν φεργάτων, τὸ ὅποτον βλέποντας αἱ φεργαταὶ ἐπόδισαν πλησιάζαντες εἰς τὰς κατόπιν ἐδικὰς τῶν, τὰ βρίκια ὅπου ἦτον ἐκ δεξιῶν ὀλιγόστευσαν τὸν δρόμον τους. Ὁ ἐχθρὸς συσκέπτεται. Ἡμεῖς στεκόμεθα εἰς γραμμὴν καὶ τὸν περιμένομεν. Ὁ ἐχθρὸς περιμαζεύεται, τραβιέται καὶ τέλος ξεμακρύνεται κατὰ τοὺς Ἀρχιούς ἦτον ἤδη ἀρχομένη ἡ νύξ, περὶ δὲ τὰς δύο ὥρας τῆς νυκτός ἠκούσθησαν ὑπὲρ τὰ 15 κανόνια, καὶ μετ' ὀλίγον ὅλα τὰ ἐχθρικά ἐβαλαν φωτιὰν ἐπάνω μετὰ φανάρια. Ἡμεῖς περιφερόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος, χωρὶς ἀνεμον μετὰ τὸ νὰ ἔπεσε περὶ τὰς 3 τῆς νυκτός· μετὰ τὰ μεσάνυκτα ἐπήγαμεν καὶ ἀράξαμεν ἔμπροσθεν τῆς Κολλόνης τῆς Σάμου ὁμοῦ μετὰ ἄλλα διάφορα. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἠκούοντο φωναὶ ἀκατάπαυσται εἰς τὰς φυλακὰς καὶ κανονοστάσια καὶ κάθους τῶν Σαμίων «Ἀλέρτα» ὁμοῦ μετὰ ὀλίγαίς φωτιαῖς εἰς τὰ βουνά.

Κυριακὴ 7 Σεπτεμβρίου. Μόλις ἀρχισε νὰ χαράξῃ καὶ εὐθὺς εἶδομεν ἐνεργοῦσαν πρὸς βοήθειαν τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων τὴν Θεῖαν Πρόνοιαν. Βροχὴ ῥαγδαία ἐνωμένη μετὰ δυνατὸν ἀνεμον Γραιγολεβάντε ὅστις ἐξακολουθεῖ, ἔκαμε τοὺς ἐχθροὺς νὰ βαλθοῦν εἰς ἀταξίαν, κατὰ τοὺς Ἀρχιούς, μὴ δυνάμενοι νὰ πλησιάζουν εἰς τὴν Σάμον, ἡ τρικυμία ἔκαμεν ὅπου νὰ ἀράξουν ὅλα τὰ πλοῖα μας πλὴν τοῦ ναυάρχου, τοῦ Τσαμαδοῦ, τοῦ Γιουμπούη, τοῦ Λαλεχοῦ, τοῦ Ραφαήλ καὶ ἔν πυρπολικὸν τὰ ὅποια τελειῶς δὲν ἀράξαν. Ὁ Ναύαρχος περὶ τὰς 3 1/2 διατάττει ὁλος ὁ στόλος νὰ βαλθῇ εἰς τὰ πανιὰ μετὰ τὸ νὰ ἐπλησίασεν ὁ ἐχθρὸς. Ἡ βάρδια μᾶς λέγει ὅτι διάφορα βρίκια ἐχθρικά ἐπλησίασαν εἰς τὴν Σαμιοπούλαν, ἡμεῖς μ' ὅλον τοῦτο αἰτία τῆς βροχῆς, τοῦ σφοδροῦ ἀνέμου καὶ τῶν ἀνθρώπων ὅπου εἶχον εὐγὴ ἐξω διεμείνομεν ἕως εἰς τὰς 6 1/2, πλὴν οὔτε κανένα ἄλλο ἐκ τῶν ὅσα ἦτον ἀραγμένα δὲν εἶχε σηκωθῇ. Περὶ τὴν αὐτὴν ὥραν κάμνει ὁ Ναύαρχος σημεῖον νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν δρόμον του, ἐβάλλθημεν διὰ τοῦτο εἰς τὰ πανιὰ καὶ μετὰ 1/4 τῆς ὥρας μᾶς ἐπλησίασεν ὁ κπ. Ἀναστάσης Τσαμαδὸς λέγωντάς μας ὅτι δι' αἰτίαν ὅπου ὁ ἐχθρὸς σκοπεύει νὰ κάμῃ ἀπόβασιν εἰς τὴν Σάμον, ἀνάγκη νὰ ὑπάγῃ ἢ κατὰ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ Μοίρα, δηλ. ὁ Μιαούλης μετὰ τὴν μοίραν του, νὰ σταθοῦν εἰς τὸ Μαραθόκαμ-

πον, ἡ δὲ Μοῖρα τῆς Σάμου νὰ σταθῇ εἰς τὴν Κολλόνα καὶ Πορθμόν, διὰ τοῦτο ἐπιστρέψαμεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸ ὠρισθὲν μέρος, ὃ δὲ Τζαμαδὺς μετὰ τοῦ Ἀντιναύρχου ἐπῆγαν νὰ εἰδοποιήσουν τοὺς Σπετζότας καὶ Ψαρρίανους νὰ κάμουν τὸ ἴδιον.

Ὀλίγα ἐχθρικὰ φαίνονται εἰς τὰ πανιὰ τὰ λοιπὰ ἄλλα ἐσκορπίσθησαν καὶ ἐφυγον ἄλλα ἀραγμένα εἰς Ἀρκίους ἀκόμα καὶ ὁ ἴδιος Πασσᾶς. Ὁ ἄνεμος ἄστατος πότε τραμοντάνα, πότε Γαρμπῆς, καὶ πότε Γραῖγος, περὶ δὲ τὰς 11. τὸ ἑσπέρας σχεδὸν γαλήνη, ἡ διανομὴ τῶν πλοίων μας ἐγένεν ὡς ἄνωθεν, καὶ ὁ Ναύαρχος μετὰ τῶν λοιπῶν περιφέρεται κατὰ τὸ Μαραθόκαμπο. Οἱ σπετζῶται ἐκπλήρωσαν τὴν διαταγὴν καὶ ἐφυγον τὰ διορισμένα διὰ τὴν ἄλλην μοῖραν κατὰ τὸ Μαραθόκαμπο. Οἱ Ψαρρίανοι ὅμως ἐκ τῶν ὁποίων ἦτον μόνον παρόντα ἦδη 6. πολεμικὰ μὲ τὰ δύο των πυρπολικὰ ξμειναν εἰς τὴν Κολλόνα, τὰ λοιπὰ τούτων πολεμικὰ δὲν ἤξεύρω τί ἐγίναν, καὶ ποῦ ἐπῆγαν, πιθανὸν νὰ ἐσοβρανάρησαν τὴν Σάμον ἢ νὰ ἐτραβήξαν κατὰ τὰ νησιὰ νὰ παλαμίσουν

Δευτέρα 8 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Κολλόνα. Ὁ ἐχθρὸς μόλις φκίνεται ἀπὸ τὸν σκοπὸν τοῦ καταρτίου κατὰ τοὺς Ἀρκίους, ὃ δὲ ἄνεμος τραμοντάνα.

Σεπτεμβρίου 9 Τρίτη. Ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου ἐδόλθημεν εἰς τὰ πανιὰ ὅλη ἡ μοῖρα τῆς Σάμου μὲ τραμοντάνα, διὰ νὰ ἐνωθώμεν μὲ τὴν ἄλλην πτέρυγα. Εἰς τὰς 6 τῆς ἡμέρας εἶδομεν εὐρισκόμενοι ἐμπρὸς εἰς τὴν Σαμιοποῦλαν, εἶδομεν τὰ ἄλλα πλοῖα μας τὰ $1\frac{1}{2}$ ἀπὸ τὸ κάτω μέρος τῶν φούρνων καὶ ἄλλα ἤμισυ ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος ἐβραδιάστημεν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος ἐνῷ μᾶς ἦλθεν ὁ κπ. Μακρομούρας ἀπεσταλμένος ἀπὸ τὸν Ναύαρχον λέγοντάς μας νὰ μείνωμεν περιερχόμενοι κατὰ τοῦτο τὸ μέρος, ὥσάν ὁποῦ ὁ ἐχθρὸς δὲν φέρει μαζί του τὰ φορτιγὰ στρατευμάτων μικροκάϊκα καὶ ἴσως περιμένει νὰ ἀπομακρυνθῶμεν καὶ νὰ τὰ εὐγάλῃ ἀπὸ τὴν Κῶ καὶ τὰ φέρῃ κατὰ τῆς Σάμου. Διὰ τοῦτο ἐπεριμέναμεν καθ' ὅλην τὴν νύκτα κατὰ τοὺς φούρνους σοτοβέντο μὲ ἄνεμον Μασστράλι.

Σεπτεμβρίου 10 Τετράδη. Ἐξημερώθημεν εἰς τὸ ἴδιον μέρος ἐστείλαμεν τὸ πρῶτὸν Κιοσὲ εἰς τὴν Λέρον νὰ μάθῃ τι περὶ τῶν φορτηγῶν. Ἐλάβαμεν γραμματίον ἀπὸ τὸν Ναύαρχον Σπετζῶν, ὅστις μᾶς κοινοποιεῖ τὸ πιάνο (σχέδιον) τῶν ἐχθρῶν, ὅτι ἀπέβλεπε νὰ κάμουν ἀπόβασιν ἀποφασιστικὰ εἰς τὸ Μαραθόκαμπον, καὶ ὅτι μὲ τὴν προχθεσινὴν τρικυμίαν ἐμάθαμεν ὅτι ἔσπασαν τὰ κατάρτια δύο φεργάτων καὶ ἐπῆγαν καταφυγόντες εἰς Κῶ νὰ διορθωθοῦν. Ὁ ἐχθρικός στόλος εὐρίσκεται σοτοβέντο τῆς Ἰκαρίας ἡ δὲ μεγάλη μοῖρα τοῦ στόλου μας στέκεται ἐκεῖ κοντὰ κρατοῦσα τὰ ὑπερδέξια, ὁ ἄνεμος μελτέμι δυνατὸν. Περὶ τὰς 9 $1\frac{1}{2}$ ὥρας βλέπομεν μὲ ἀπυρίαν μας μεγάλην τὸν Ναύαρχον κπ. Νικολῆ Ἀποστόλη νὰ μουράρῃ πανιὰ κατὰ τὴν Κολλόνα τῆς Σάμου, κάμνοντας σημεῖον εἰς ὅλα τὰ ψαρρίανὰ νὰ τὸν ἀκολουθήσωσι καὶ

οὕτω ἐγκαταλείποντας τὴν πτέρυγα εἰς τὴν εὐρίσκετο ἐπῆρε μαζίτου καὶ τὰ δύο πυρπολικά τὰ μόνα ὅπου ἔμενον εἰς τὸν στόλον μας, καὶ τοῦτο μ' ὄλον ὅτι μόνον ἐπτά ψάρριανὰ ἦτον τὰ ὅσα ἦτον μαζί μας ὡς εἴρηται. Περί τὰς 10 1/2 ἡ Γολέτα τοῦ Ἐλευθέρη ἀποσταλμένη ἀπὸ τὸν Ναύαρχον Μισοῦλην ἤλθε καὶ μᾶς λέγει ὅτι μία Γαλλικὴ Γολέτα ἐπῆγε καὶ τοὺς εἰδοποίησεν ὅτι εἰς τὸ τζεσμέ ἐτοιμάζονται 40 σχεδὸν σακολέβαις μὲ στρατεύματα νὰ ἀποβοῦν εἰς τὸ καρλόβαςι τῆς Σάμου, μᾶς διορίζει διὰ τοῦτο ὁ Μισοῦλης νὰ ἐτοιμάσωμεν τρεῖς σακολέβαις πυρπολικαῖς καὶ μὲ 6 πυρπολικά νὰ υπάγουν εἰς τὸν τζεσμέ. Τοῦτο μᾶς ἔκαμε νὰ τραβήξωμεν ὅλοι διὰ τὴν Σάμον. Ὁ ἀνεμος ἐγύρισεν εἰς Πονέντε.

Ἀριθ. 18.

Γενναϊότατε Κύριε Α' Λυκούργε.

Μὲ ἐπίτηδες πλοῖον ὅπου προ' ὀλίγου μας ἔφθασεν ἀπὸ τὴν ἄλλην πτέρυγα τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου μᾶς εἰδοποιοῖ ὁ ἡμέτερον Ναύαρχος ὅτι 40. πλοιάρια Σακολέβες κτὶ ἄλλα διάφορα, συνήχθησαν εἰς τὸν Τσεσμέ καὶ ἐτοιμάζονται νὰ φορτώσουν Στρατεύματα, καὶ νὰ τὰ Εὐγάλουσι εἰς τὰ ὀπισθεν τῆς Νήσου, Καρλόβαςι, ταύτην τὴν εἰδησιν τοῦ τὴν Ἐκκοινοποίησε μία Γολέτα Γαλλικὴ ἣτις κατέβαιναν ἀπὸ τὰ ἐπάνω, τούτου ἔνεκα ἡμεῖς ἐδιωρίσθημεν νὰ ἔλθωμεν αὐθὺς ἐδῶ, καὶ κατασκευάσαντες 3. Σακολέβαις Πυρπολικαῖς θέλει ἐξαποστήλομεν ἀμέσως αὐριον ἐξ πολεμικὰ μὲ αὐτὰς διὰ τοῦ Πορθμοῦ νὰ περιέλθωσιν τὰ ὀπισθεν μέρη τῆς Νήσου καὶ νὰ υπάγωσιν ἴσως ἕως εἰς τὸν Τσεσμέ ἀνάγκην διὰ τοῦτο νὰ προτοιάσετε τὸ ὀγληγορότερον τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ῥηθέντων μπουρλότων. Ἐκεῖνα ὅπου ἀπὸ ἐσᾶς χρειαζόμεθα εἶναι, δαδί, κατράμι, καὶ νεῦτι, τὰ λοιπὰ ὅλα εἶναι ἐδικὰ μας δουλειά, ταῦτα ὅλα πρέπει νὰ ἦναι ἔτοιμα διὰ νὰ φύγωσιν αὐριον χωρὶς ἀναβολὴν.

Οἱ Ἐχθρικοὶ στόλοι εὐρίσκοντο ἕως τὸ μεσημέρη, ὑποκάτω τῆς Ἰκαρίας καὶ ἡ ἐδικὴ μας πτέρυξ ἐκεῖ κοντὰ ἀπὸ ἑνα Ἴονικόν Πλοῖον τὸ ὁποῖον ἦτο τὸ Σάββατον εὐγαλμένον ἀπὸ τὴν Κῶ μανθάνομεν, ὅτι μία ἐχθρική Φεργάτα ἐγύρισεν ἐκεῖ μὲ σπασμένα κατάρτια, καὶ μία ἄλλη σπασμένο, τὸ μπομπρέσο, διὰ νὰ διορθοῦν.

Δώσατε τὰς ἀναγκαῖας διαταγὰς εἰς τὰ ὀπισθεν τῆς Νήσου, καὶ ἐξαιρέτως εἰς τὸ Καρλόβαςι, νὰ στέκονται ἀγρυπνοὶ μὴν ἤθελε τοὺς γείνει δολία ἀπόβαςις, πρὶν εὐγουν τὰ πλοῖα μας, εἰς κανένα μέρος τῶν ὀπισθεν τῆς Νήσου.

Σὰς ἀσπάζομεθα ἀδελφικῶς καὶ μένομεν.

Τῇ ἐσπέρᾳ τῆς 10 Ἰουλίου 1824.

ὁ Ἀντιναύαρχος Ὑδρας.

Πέμπτη 11. Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Σάμον. Σήμερον ἐφθασεν ἀπὸ Ὑδραν ὁ κπ. Τζίτζικλης μὲ ἐφόδια διὰ τὰ πλοῖα

Τὸ ἐσπέρας ἐφθασε καὶ τὸ πυρπολικὸν τοῦ κπ. Θεοδωράκη Θ. Βώκου· μετὰ διαταγὴν τοῦ Ναύαρχου νὰ τὰ διορθώσωμεν.

Ἀριθ. 19

*Πρὸς τοὺς Γενναϊοτάτους Ἀρτινάρχον Κύριον Γεώργιον Σαχτούρη
καὶ λοιποὺς σὺν αὐτῷ Καπετάνους καὶ Ἀνδρείους Συντροφον-
ταύτας τῶν Πλοίων τῆς Ὑδρας.*

Ἐπειδὴ κατὰ τὸ γράφειν τοῦ Γενναϊοτάτου Ναυάρχου μας ἀπὸ τὴν ἐρημόνησον Λειψῶ τῆς 23 τοῦ παρόντος συμπερένομεν ὅτι πρὶν τῆς σήμερον εἴσατε αἱ δύο Μοίραι συνινωμέναι διὰ τοῦτο πέμπομεν σήμερον εἰς τὸν εἰρημένον Νάαρχόν μας χρήματα διὰ νὰ πληρωθῇ τὸ μηνσὸν μηνιαῖον εἰς 19. τῶν καρabiών τῆς Μοίρας σας διὰ νὰ ἐξισσοθῇ τὸ μηνιαῖον τῶν μὲ ἐκεῖνο τῶν καρabiών τῆς ἄλλης μοίρας λέγομεν εἰς 19. μόνον καρabiα διότι τὰ δύο τοῦ καπετὰν ἐλευθερίου ραφαήλ καὶ Καπετὰν Χ. Σταμάτη ἐπληρώθησαν ἐνταῦθα. Στέλλομεν δὲ τῷ Ναυάρχῳ μας καὶ μερικὰ ἐφόδια τροφῆς καὶ πολέμου διὰ τὰς δύο μοίρας ὅσα σήμερον προφθάνομεν. Προεστείλαμεν τὸ Πυρπολικὸν τοῦ Γκουμούλλα, καὶ προσμένομεν ἄλλα δύο καρabiα ἀπὸ Αἰγιναν καὶ Σαλαμίνα διὰ νὰ κατασκευασθοῦν πυρπολικά καὶ νὰ σὰς σταλθοῦν ὁμοίως, ἐν συντόμῳ δὲν ἀμελοῦμεν τι ἀπὸ τὰ ὅσα εἰμποροῦν νὰ συντείνουν εἰς τὴν διατήρησιν καὶ δυνάμωσιν τοῦ Στόλου. Μὴν ἀμελήσητε λοιπὸν καὶ σεῖς Γενναῖοι Καπετάνοι καὶ συντροφοναῦται τὴν σωτηρίαν τῆς Πατρίδος τοῦ χριστιανικοῦ ἡμῶν ἔθνους καὶ τὴν δόξαν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν, ἡ ὁποία βέβαια, ὅταν στερωθῇ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν νόμων καὶ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας θέλει τιμῆσθαι καὶ ἀντιβραβεύσθαι ἕκαστον κατ' ἀξίαν, τοὺς ὅσοι διὰ τῶν ἀνδραγαθημάτων των καὶ τῆς τακτικῆς των διαγωγῆς συνεισέφεραν εἰς τὴν κατόρθωσιν τοῦ μεγάλου τῶν ἐλλήνων ἐπιχειρήματος. Ἡ Διοίκησις αὕτῃ Γενναῖοι Ναύται, ἀτρόμητοι Πυρπολισταί, σὰς τὸ ὑπεσχέθη ἐπισήμως μετὰ τὰς προκηρύξεις της, καὶ ἡ ὑπόσχεσις της εἶναι πάνδημος ὑπόσχεσις ὅλου τοῦ ἔθνους· ἐπιμένετε λοιπὸν εἰς τὸν ἀγῶνα ὅσον τὸ καλεῖ ἡ περίστασις μετὰ γενναϊότητα, σταθερότητα, ὁμόνοιαν καὶ εὐπειθειαν ἑκάστου εἰς τὸν μεγαλύτερόν του, ἐνθυμήθητε ὅτι ὁσάκις ἐδείξατε τοιαύτας ἀρετάς, πάντοτε ὁ Δοτὴρ τῶν δυνάμεων Θεὸς τὰς ἐστεφάνωσεν μετὰ τὴν Νίκην, πάντοτε ἐθριαμβεύσατε ἂν καὶ ἀντιπαραταττόμενοι μετὰ δυνάμεις μεγαλητέρας τῶν ὅσας ἔχει τώρα ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔχοντες σεῖς τότε μικροτέρας τῶν ὅσας ἔχετε τώρα· στοχασθῆτε ὅτι ἀπὸ τὴν ἐκβασιν τοῦ παρόντος ἀγῶνος ἀπὸ τὸ ὅτι δηλαδὴ κατορθώσητε εἰς ἓνα μῆνα, ἐξαρτᾶται ἡ εὐτυχία τῆς Πατρίδος, ἡ δόξα σας ἡ ἐλευθερία τοῦ ἔθνους, ἡ ὁ γενικὸς ἀφανισμὸς ὅλων μας καὶ ἡ αἰώνια κατεσχύνῃ καὶ ταλαιπωρία τῶν ὅσων ἐξ ἡμῶν ἀποφύγῃ τὸ πῦρ καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ ἐχθροῦ· ἔχετε πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν τὸ πονηρὸν σχέδιον τοῦ Αἰγυπτίου Σατράπου διὰ νὰ σὰς ἀπατήσῃ μετὰ τὸ δόλωμα ὀλίγων λαφύρων, ἐλπίζων ὅτι διδόμενοι εἰς

αὐτὰ ν' ἀσυμφανείσῃτε καὶ νὰ σκορπίσῃτε καὶ οὕτως νὰ ἡμπορέσῃ νὰ κάμῃ τοὺς σκοπούς του, συντριβὼν μὲ τὴν ἀπάτην ἐκείνην τὴν δύναμιν τὴν ὁποίαν γνωρίζετε ἀνίκανος νὰ σιντρίψῃ μὲ τὰ ὅπλα· δεῖξα τέ του λοιπὸν ὅτι ὅσον εἴσθε τολμηροὶ καὶ ἀνδρεῖοι, ἄλλο τόσον εἴσθε ἐξυπνοὶ καὶ δὲν ἀπατάσθε εὐκολὰ ἀπὸ βαρβαρικᾶς πονηρίας· δεῖξατέ του ἐνὶ λόγῳ ὅτι εἴσθε Ἕλληνες καὶ ὄχι Ἀραβες κατὰ τῶν ὁποίων μόνον μέχρι τοῦδε εὐδοκίμισε καὶ μὲ τοὺς ὁποίους εἰς μάτην ἐλπίζει νὰ καταστρέψῃ Ἕλληνας· στοχασθῆτε ὅτι ἡ Σεβαστὴ Διοίκησις ἐδιώρισε καὶ ἐπεμψεν ἐνταῦθα εἰς φύλαξιν καὶ ὑπεράσπισιν τῆς Νήσου μας τοὺς δοκιμωτέρους καὶ γενναιοτέρους τῶν Στρατιωτικῶν Ἀξιωματικῶν τοῦ ἔθνους τὸν Καρατάσον Γάτζον, Ντουπιώτην, Μπίνον, Γριβαίους, Βάσσον, Χ Στεφανή, καὶ πλῆθος ἄλλων περιφήμων Στρατηγῶν μὲ ἐκλεκτοὺς Στρατιώτας, ἐσὰς δὲ Γενναῖοι Καπετάνοι καὶ Συντροφοναῦται ἐδιώρισεν ἡ Διοίκησις ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἐδιώρισεν ἡ θεία Πρόνοια εἰς ὑπεράσπισιν ὅλων τῶν χριστιανῶν ὁμογενῶν μας· στοχασθῆτε ὅποια ἱερὰ χρέη σὰς ἐπιβάλλει ὁ θεῖος οὗτος διορισμός, καὶ μὴ γένητο ποτὲ ὅτι κανεῖς γνήσιος Ὑδρέος νὰ δευχθῇ ἀνάξιος τοιαύτης τιμῆς. Ἐὰν ὅμως εὐρεθῇ τις, ὅστις κακίᾳ ἢ αἰσχροκερδεῖᾳ φερόμενος ἀτακτῆσῃ, ἢ λειποτακτῇσῃ ἔστω Καπετάνος ἢ Ναύτης ἄτομον μόνον, ἢ ὀλόκληρος συντροφία, αἱ τοιοῦτοι ἄς ἡξεύρωσιν ὅτι κοινῇ ἀπάντων γνώμη καὶ ἀποφάσει, Πατριδα πλέον δὲν ἔχουσι τὴν Ὑδραν ἀλλ' ἡ πατρίς τοὺς ἀρνεῖται καὶ ἐγκαταλείπει, ὡς αὐτοὶ ἀρνοῦνται καὶ ἐγκαταλείπουσι τὴν Πατρίδα εἰς τὴν μεγαλητέραν τῆς ἀνάγκης παντοῦ δὲ θέλει τοὺς κατατρέξῃ ἡ ὀργὴ καὶ ἡ κατάρα τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἔθνους. Ἐρρωσθε καὶ νικάτε!

Ἵδρα τῇ 26 ὑγούστου 1824

Τ. Σ.

Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὑδρας.

Σεπτεμβρίου. 12. Παρασκευῇ. Σήμερον ἐστείλαμεν τὸν Τσετσεκλήν εἰς τὴν μεγάλην πτέρυγα τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου ὁμοῦ καὶ τὸ πυρπολικὸν καὶ ἐπαλαμήσαμεν τὸ πλοῖον μας.

Σεπτεμβρίου. 13. Σάββατον. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Σάμον. Ῥίψαντες λαχνοὺς διὰ δύο πλοῖα ὅπου ἔπρεπε νὰ εὐγῶν εἰς τὸ ὅπισθεν τῆς Σάμου ἔπασσε τοῦ Ἠλία καὶ Παντελῆ Αἰγινίτη. Ἐδιορίσθησαν δὲ 6. δηλαδὴ δύο ἀπὸ κάθε νήσον.

Σεπτεμβρίου 14. Κυριακῇ. Σήμερον μετὰ μεσημβρίαν ἐβγῆκαν τὰ 6. διωρισθέντα πλοῖα διὰ τὸ ἐπάνω μέρος τῆς Σάμου, ἀντί δὲ τοῦ Ἠλία ὅστις δὲν ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ ἐδιορίσθη ἡ Γολέτα τοῦ Κουντουριώτη Γ. Νέγκας. Ἡ Νάβε Σπετζότικη τοῦ Ἀναργύρου ἔφυγε διὰ ταῖς Σπέτζαις, ὁ Μακρομούρας καὶ Σάντος ὅπου ἐτρακάρησαν διορθώνονται. Ἦλθε δὲ καὶ ἡ Γολέτα τοῦ Λευθέρη αὐθις ἀπὸ τὴν ἑλλην πτέρυγα τοῦ στόλου φέρουσα 1/2 μηνιαῖον τῆς μοίρας μας.

Ἀριθ. 20.

Γενναίεστε Ἀντιναύαρχε καὶ λοιποὶ Γενναῖοι Καπετάνοι
Ἐλάβομεν χθὲς τὸ προχθεσινόν σας διὰ τοῦ Καπετ. Ν. Τζετζεκλή.

Σήμερον δὲ σὰς ἐξαποστέλλομεν μὲ τὸν Καπ. Ἐλευθέριον Ῥαφαὴλ ἐσφραγισμένα εἰς Σακοῦλαν Γρόσια εἰκοσὶ ἐννέα χιλιάδας πεντακόσια πεντήκοντα, ἤτοι—29.550, εἰς μαχμουδιέδες ὀλοκλήρους ὀκτακόσια ἐβδομήκοντα ἓνα καὶ ἔν τετάρτον· καὶ εἰς τὰλληρα Ἰσπανίας ἑκατὸν ἐξήκοντα ἑπτὰ· δι' αὐτῶν θέλετε πληρώσει πρὸς τοὺς συντροφοναύτας τῶν Πλοίων τῆς Μοίρας σας ἡμισὶ μηνιαῖον, καὶ τὰ περισσεύοντα θέλετε διανείμει πρὸς τοὺς Πλοιάρχους διὰ τὰ μικρὰ των ἔξοδα, πρὸς μὲν τοὺς ἐβδομήκοντα πέντε συντροφοναύτας ἔχοντας, ἅνὰ Γρόσια τριακόσια ἐνεννήκοντα, πρὸς δὲ τοὺς ὀγδοήκοντα, ἅνὰ τετρακόσια δέκα, ὡς πρὸς τοὺς ἐξήκοντα πέντε, ἅνὰ τριακόσια τεσσαράκοντα· παρατηρήσατε ὅμως, ὅτι ὁ κομιστὴς Καπ. Ἐλευθέριος Ῥαφαὴλ ἐπληρώθη δι' ὅλα ἀπ' ἐδῶ· μὴ λείψετε δὲ νὰ μᾶς γνωστοποιήσετε ἐν καιρῷ τὴν παραλαβὴν των κατὰ τὴν ἐσώκλειστον σημειώσιν.

Ἡμεῖς ταύτην τὴν ἐσπέραν κινουῦμεν κατόπι τοῦ ἐχθροῦ διὰ νὰ τὸν εὗρωμεν καὶ ἰδωμεν τοὺς σκοποὺς καὶ κινήματά του. Ἡ δὲ Γενναϊότης σας πρὸς ἀπαλλαγὴν καθὲ ὑπονοίας θέλετε προσέχει φυλάττοντες καὶ τὰ αὐτόσε καὶ τὰ ἐδόθεν μέρη. Τὸ Βρίκη Τομπάζη ὅταν ἔλθῃ, ἰδιασάτέ μας τί ξμαθε. Προσπαθήσατε νὰ μᾶς στείλετε ὅσον τάχος καὶ τὸ Πυρπολικὸν τοῦ Θεοδώρου Θ. Βόκου.

Υγεαίνετε.

Ἐκ Μαραθοκάμπου τῇ 13 76ρίου 1824.

Ὁ Ναύαρχος

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΙΑΟΥΤΗΣ.

Τῷ Γερραιοτάτῳ Ἀντιναύαρχῳ τοῦ Στόλου Ὑδρας
Κυρίῳ Γεωργίῳ Σαχτούρη.

Εἰς Κολώναν Σάμου.

Σεπτεμβρίου 15 Δευτέρα. Μετὰ τὰ μεσάνυχτα ὁ ἄνεμος ἐγύρισεν εἰς Ὀστριαν διὰ τοῦτο εὐγήκαμεν εἰς τὰ πανιά, αὐγῆς ἔτι οὐσης, ἔκαμαν δὲ τὸ ἴδιον καὶ οἱ λοιποὶ ὅλοι, εὐγήκαμεν ὀλίγον ἀνοιχτὰ καθ' ἣν ὥραν ἔφθασεν καὶ ὁ κπ. Κρισὲς τὸν ὁποῖον εἰχομεν στείλει εἰς Λέρο. Μᾶς εἶπεν δὲ ὅτι ἡ ἀρμάδα ἦτον τὸ Σάββατον εἰς τὴν Μύκονον, ὅπου διευθύνετο καὶ ἡ ἄλλη μοῖρα τοῦ Στόλου μας διὰ τοῦτο τραβοῦμεν καὶ ἡμεῖς δι' ἐκεῖ. Ὁ ἄνεμος Σιρόκος καὶ τραβοῦμεν ὁλοένα σοβράνω. Πρὸς τὸ ἐσπέρας ὄστρια μὲ ῥαγδαίαν Βροχὴν, καὶ συνομιλήσαντες μὲ τὸν Ναύαρχον Ψαῤῥῶν ἀπεφασίσαμεν νὰ τραβήξωμεν κατὰ τὴν Νάξον τὴν νύκτα ὁμοῦ μὲ τοὺς σπετζότας. Ὁ ἄνεμος ἐξαίφνης ἐστράφη εἰς Πρεβέντζαν τὴν 1 1/2 ὥραν, μὲ βροχὴν δυνατὴν ἐπιπεσὼν δὲ ἓνας ἀνεμοστρόβηλος κατὰ τοῦ πλοίου μας τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐπάνω ταῖς γάμπαις, Τρίγγο καὶ Ματίστρα μᾶς ἔσπασε τὴν ἀντένα τοῦ Τρίγγου, ἀντένα Παρουκέτου καὶ ἀντένα τῆς Γάμπιας, κατασχιζόντας μας ὅλα τὰ πανιά. Ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα μὲ μεγάλην ταραχὴν καὶ φόβον ὄντες ξιλάρμενοι χωρὶς νὰ δύναται νὰ διοικήσῃ πλέον τὸ τιμόνι χωρὶς πανιά καὶ φοβούμενοι μὴ πέσῃ ἐπάνω μας κἀνένα κα-

ράβι, μὴν ἡμπορῶντες μήτε νὰ ὀρτζάρωμεν μήτε νὰ ποντζάρωμεν ἐπληγάιναμεν δὲ μόνον πρίμα μὲ τὴν ὄστριαν χωρὶς ποσῶς νὰ κάμνωμεν δρόμον, εἰς τρόπον ὅπου τὸ πλοῖόν μας ἐφαίνετο ὡς ἕνας σκέλεθρον. Ὑψώσαμεν διὰ τοῦτο 4 φανάρια διὰ νὰ μᾶς γνωρίσουν κάμνοντες κάθε τρόπον διὰ νὰ δέσωμεν τὴν σπασμένην ἀντένα τοῦ Τρίγγου ἕως ὅτου ἐξημέρωσε.

Σεπτεμβρίου 16 τρίτη. Τὸ πρωτῆ, πρωτῆ, ἐκάμαμεν σημεῖον ὅτι κινδυνεύομεν καὶ ζητοῦμεν ταχεῖαν βοήθειαν. Ὁ κπ. Κρισὲς μᾶς ἐπλησίασεν πρῶτος καὶ μᾶς ἔδωσε ἕνα τρίγγο. Οἰκονομήσαμεν καὶ τινα παννὰ μὲ τὰ ὁποῖα ἐτραβήξαμεν κατὰ τὴν Σάμον διὰ νὰ διορθωθῶμεν. Ἐν τοσοῦτῳ ἐπισκέφθημεν δύο καράβια καὶ εὐρόντες τὰ ἐφόδιαστικά των τακτικὰ τὰ ἀφήσαμεν καὶ ἔφυγον ἐλευθέρως. Τὸ ἐσπέρας ἤλθομεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸν πορθμὸν τῆς Σάμου 7 Ὑδραῖκα καὶ ἕνα ψάρριον τοῦ καρκαωνσταντῆ τὸ ὁποῖον ἀφ' ἐσπέρας εἶχε φθάσῃ τὰ λοιπὰ τῆς πτέρυγός μας δὲν ἤξεύρομεν μὲ τὴν τρικυμίαν ποῦ κατέφυγον.

Σεπτεμβρίου 17 τετράδη. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς τὸν Πορθμὸν τῆς Σάμου. Σήμερον ἀρχίσαμεν νὰ διορθώνωμεν τὰς ζημίας μας. Ἐλάβαμεν δὲ γράμμα μὲ τὸν Μπατζακσὴν φθάσαντα εἰς Βαθὺ μὲ τὸ ὁποῖον ὁ Ναύαρχος μᾶς διατάττει νὰ τραβήξωμεν κατὰ τὴν Χίον, τοῦ ὁποῖου καὶ ἀπεκρίθημεν ὅτι ἐξ αἰτίας τῆς προχθεσινῆς τρικυμίας διεσπάρθημεν καὶ ἅμα συναχθῶμεν θέλει ξεκινήσωμεν γράφοντες καὶ τῶν Σαμίων ὅτι ἀναχωροῦμεν εἰς ἀποδίωξιν τοῦ ἐχθροῦ καὶ νὰ προσέχουν.

Ἀριθ. 91.

Γενναῖότατοι Ναύαρχοι τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου.

Καὶ ἀπὸ τὰ Γενναῖα Σας Γράμματα, καὶ ἡμεῖς μόνοι μας ἴδομεν ὅτι ὁ ἐχθρὸς Πασχίζει παντοίοις τρόποις νὰ κάμῃ ἀπόβασιν εἰς κανένα μέρος τῆς Νήσου μας. Ὅθεν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ συναχθῶσιν ὅλα τὰ τουφέκια ἐκεῖ ὅπου πλησιάζει ὁ ἐχθρικός Στόλος. Ἀλλ' ἐπειδὴ Κύριοι. ὅσα πλοιάρια εὐρίσκονται εἰς Ἐφεσον ἀπέρασαν καὶ Σιγατζίκην 42. τὸν Ἀριθμὸν, διὰ τοῦτο φοβούμεθα νὰ ἀφίσωμεν τὰ Βορινὰ μέρη χωρὶς δυνατὰς φυλακὰς, μάλιστα ἐβεβαιώθημεν καὶ ἀπὸ τινος ἐλθόντος ἐκ τῆς Ἀσίας, ὅτι ἐδιωρίσθη ἕνας Πασσὰς ἀπὸ τὸ Μπουντροῦμι μὲ δώδεκα χιλιάδας Στρατιωτῶν, ν' ἀπεράσῃ εἰς Σιγατζίκην, καὶ ἐνῷ κτυπήσῃ ὁ ἐχθρικός Στόλος τὰ Νότια μέρη νὰ φθάσουν καὶ ἐκεῖνοι ἀπὸ τὰ βόρεια, διὰ νὰ ἐκτελέσουν τὸν σκοπὸν τους, Λοιπὸν παρακαλοῦμεν τὴν Ὑμετέραν Γενναῖότητα, ὅλοι μικροὶ τε καὶ μεγάλοι, ἂν δὲν Σας δίδῃ ἐνόχλησιν, νὰ διωρίσῃτε τρία ἢ τέσσαρα Πλοῖα διὰ νὰ περιπλέωσιν ἀπὸ Ἐφεσον ἕως Κόρακα, τὰ ὁποῖα ἀφοῦ φυλάττωσι τὰ Βόρεια μέρη, θέλομεν ἀφίσει καὶ ἡμεῖς μικρὰς φυλακὰς, καὶ ὅλοι οἱ λοιποὶ θέλομεν τρέξει ὅπου τὸ καλέσει ἡ χρειαὶ καὶ οὕτω Θεῖα βοηθεία ἐλπίζομεν νὰ ματαιωθῶσιν οἱ σκοποὶ τοῦ Τυράννου.

Καὶ ταῦτα μὲν προσκυνητῶς, περιμένοντες δὲ ἀπόκρισιν Σας. Ὑπο-
γραφόμεθα δούλοι ταπεινοί.

Οἱ Κατὰ Καιρὸν Ἐφοροί.

Τ. Σ.

Καὶ Κωσταντίνος Ἀρχανᾶς.

Ἀπὸ Βαθὺ τῇ 18. 7βρίου 1824.

Ἀριθ. 22

Γενναϊότατε Ἀρτιναύαρχε.

Τὴν Σεβαστὴν Ἐπιστολὴν σας περιχαρῶς ἔλαβον καὶ εἶδον τὰς ἀ-
δελφικὰς συμβουλὰς· καὶ τῷ ὄντι ὡς γράφετε οὕτως ἔδει γενέσθαι, καὶ
οὕτως διετάχθησαν ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐμφανείας τοῦ ἐχθροῦ.
Στρατεύματα ἀρκετὰ εὐρίσκονται ἀπὸ τὸ μέσον τοῦ Ἀσπρου Κάβου,
ἕως τὰ μέρη τοῦ Μαραθοκάμπου καὶ ἐπέκεινα, καὶ σῶμα ἕτερον παρατηρεῖ
τὰ τοῦ ἐχθροῦ κινήματα. Ὅπου προσβάλλει ὁ ἐχθρὸς, ἐκεῖ καὶ νὰ προσ-
τρέξουν. Ὑπερευχαρηστών δὲ διὰ τὴν ἡν δεικνύετε πρὸς ἡμᾶς εἰλικρινῇ
ἀγάπην, μένω διὰ βίου με ὄλον τὸ ἀνῆκον Σέβας τῆς Γενναϊότητός σας.

Τῇ 23. 7βρίου Ἐκ τοῦ Φρουρίου

ὁλὸς Πρόθυμος εἰς τὰς Διαταγὰς σας

Λ. ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ.

Σεπτεμβρίου 18 Πέμπτη. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς τὸν Πορθμὸν.
Σήμερον ἐφθασεν ὁ κπ. Κουλάτζης, ὁ Μεθινίτης ὁ Χριστόφιλος, ὁ ῥάφτης, ὁ
Δοκὸς καὶ ἡ σακολέβα πυρπολικὴ ἀπὸ Ὑδραν, ἦλθε καὶ ἡ γολέτα τοῦ
Λευτέρη ἀποσταλμένη ἀπὸ τὸν Ναύαρχον καὶ μᾶς διορίζει νὰ τραβή-
ξωμεν ἐπάνω, λέγουσα ὅτι οἱ ἐχθρικοὶ στόλοι ἐτραβήξαν κατὰ τὴν Μη-
τηλίνην καὶ ὅτι μόνος ὁ Ζάκας ἔβαλεν ἐμπρὸς ἕως 20 Βρίκια τουρκικὰ
κλ. Ἡμεῖς τελειώνομεν ἀπόψε τὴν διόρθωσιν τῶν Ἀντένων καὶ αὐριοῦν
ἀναχωρῶμεν.

Σεπτεμβρίου 19 Παρασκευή. Ἐβάρθημεν τὸ πρωὶ εἰς τὰ
παλῖα καὶ πηγαίνομεν εἰς ἀνάμωσιν τοῦ Ναυάρχου διὰ τοῦ πορθμοῦ
καὶ συγχρόνως με ἡμᾶς 4 Ὑδράϊκα καὶ δύο σπετζότικα· ἐνῷ δὲ ἡμεῖς
πηγαίνομεν εἰς ζήτησιν τοῦ στόλου εἰς Χίον, ὁ ψάρριανὸς Καρακων-
σταντὴς πηγαίνει εἰς ζήτησιν εἰς Πάτρων.

Σεπτεμβρίου 20 Σάββατον. Ἐξημερώθημεν ἐμπρὸς εἰς τὰ
ἄσπρα χῶματα με τραμοντάνα· κατὰ μεσημβρίαν ἐπισκέφθημεν ὑπο-
κάτω ἀπὸ τὰ μαστιχόχωρα τῆς Χίου δύο ξένα καράβια καὶ ἐμάθομεν
ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἐτραβήξε κατὰ τὴν Μητηλίνην. Μετ' ὀλίγον ἀπαντήσα-
μεν τὸ καράβι τοῦ Ἀλεξάνδρου Κριεζῆ τὸ ὁποῖον ἀναχωροῦσεν ἀπὸ
τὸν στόλον δὲν ἠξεύρω διατί. Ὁ κπ. Ἀντώνης Κριεζῆς ἐτάχυνε νὰ
μάθῃ ἀμέσως καὶ ἐπῆγε ἐπάνω με τὴν φελούκα ἐπομένως ἐπῆγεν καὶ
ὁ Ἀρτιναύαρχος, ἐμάθομεν ὅτι τὰ καράβια μας στέκουν κατὰ τὰ Ψαρρά.

Σεπτεμβρίου 21 Κυριακή. Περὶ τὰς 10 ἐφθάσαμεν εἰς τὴν
Βολισσὸν ὅπου εὗρομεν τὸν Ναύαρχον Μιαούλην καὶ ὅπου ἀράξαμεν.

Σεπτεμβρίου 22 Δευτέρα. Εἰς τὴν Ἀγγυραν εἰς Βολισσὸ τῆς Χίου. Τὸ ἐσπέρας ἐβάλλθημεν εἰς τὰ πανιά, ὅλα τὰ ἐκεῖ Ὑδραϊκά, ὥσάν ὅπου τὰ σπετζότικα καὶ ψαῤῥιανὰ ἐστέκοντο εἰς Ψαῤῥά, ὁ ἄνεμος τραμοντάνα καὶ ὀρτζάρομεν ὅσον δυνάμεθα.

Σεπτεμβρίου 23 Τρίτη. Ἐξημερώθημεν διεσπαρμένοι. Ὁ Ναύαρχος Μικαούλης εὕρισκετο κοντὰ εἰς τὸν κάβον τῆς Χίου μελα- νόν, ἐνῶ περὶ τὴν πρώτην ὥραν κάμνει σημεῖον ὅλος ὁ στόλος νὰ ἀκο- λουθήσῃ τὸν δρόμον τοῦ Ναύαρχου, καὶ νὰ φορτζάρουν πανιά τὰ ὀπι- σθεν πλοῖα διὰ νὰ ἐνωθοῦν μὲ τὸν στόλον, τὸ ὅποιον καὶ ἐξακολουθεῖ, ῥίπτοντας εἰς τὰς 2 καὶ ἕτερον κανόνι, τότε οἱ σπετζοψαῤῥιανοὶ ὅπου ἦτον εἰς τὰ Ψαῤῥά ἀραγμένοι ἐβάλλησαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ πανιά. Περὶ τὰς 10 εἰμεθα ἔξω ἀπὸ τὸ κανάλι τῆς Χίου, κανένα ἐχθρικὸν δὲν εἶ- δομεν ἐπλησιάζαμεν ἕως εἰς τὴν Σάμον εἶδομεν τὴν Γολέταν τοῦ Μα- γιόρου ἐρχομένην ἀπὸ Ὑδραν, ὁ ἄνεμος λεπτότατος καὶ σχεδὸν γαλήνη καθ' ὅλην τὴν νύκτα.

*Ναυμαχία μεταξὺ Χίου καὶ Καράπουρα Μυτιλήνης ἐν ᾗ
ἕτερος θρύαμβος Ἑλληνικός.*

Σεπτεμβρίου 24 Τετράδη. Ἐξημερώθημεν εἰς τὸ ἴδιον μέ- ρος ἔμπροσθεν τῆς Σάμου τὸ ταχύπλουν μᾶς ἔφερε πολεμοφόδια τὰ ὅποια καὶ διεμοιράσθημεν. Περὶ δὲ τὰς 5 ἀπερασίσθη παρὰ τῶν δύο Ναυάρ- χων ὥσάν ὅπου ὅλοι οἱ ψαῤῥιανοὶ ἔφυγον νὰ ὑπάγωμεν μέσα εἰς τὸ στε- νὸν τῆς Χίου, ὁ ἄνεμος λεβάντες λεπτότατος καὶ σχεδὸν γαλήνη μετ' ὀλίγον ὅστρια εὐεργετικοτάτη καὶ εἰσερχόμεθα. Ἀπεράσαμεν ἔμπροσθεν τῆς ταλαίνου Χίου εἰς τὸ φρούριον τῆς ὁποίας εἶδομεν τινὰς κανονο- βολιστάς. Ὁ Ναύαρχος ὀρτζάρει καὶ κάμνει σημεῖον νὰ τὸν ἀκολου- θήσωμεν ὡς πράττομεν. Περὶ τὰς 12. εἶδομεν τὸν ἐχθρικὸν στόλον τρα- βόντα κατὰ τὴν Μητηλίην, ἡμεῖς εὕρισκόμεθα ἔμπρὸς εἰς ταῖς Αἰ- γνουσαῖς, κρατοῦντες τὰ ὑπερδέξια, οἱ ἐχθροὶ ζητοῦν νὰ ὀρτζάρουν, ὁ ἄνεμος ὁμως ὅστρια καὶ ἡμεῖς ἔχοντες τὰ ὑπερδέξια πηγαίνομεν κατ' αὐτοῦ, ὁ Ναύαρχος ἔχει σημεῖον ὅλος ὁ στόλος νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμον του. Περὶ τὰς δύο τῆς νυκτός, ἐπλησιάζαμεν καὶ ἀρχισεν ὁ πυροβολισμός. Τινὰ τῶν ἐχθρικῶν ὀρτζάρισαν κατὰ τὴν Μητηλίην ὁ- μοῦ μὲ μίαν φεργάταν, ἀλλὰ ὁ Ἀντιναύαρχος, ὁ Τσαμαδός, ὁμοῦ μὲ ἄλλα τινὰ τοὺς ἐκόψαμεν τὸν δρόμον, ὁ Ναύαρχος, ὁ Γιουμπούης, ὁ Λαλεχός, ὁ Παναγιώτας ἡ Ναβέτα, ἡ Γολέτα τοῦ Τουμπάζη, ὁ ῥη- θεὶς Τσαμαδός, ὁ Δ. Σαχτούρης, ὁ Σαχίνης, ὁ Φόνος ὁ Μακρομούρας, ὁ Ναύαρχος Σπετζῶν ὁ Ἀντιναύαρχος καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας μὲ ἄλ- λους τινάς, τοὺς κανονοβολίζουσι. Τότε εἶδομεν ὅλα τὰ ἐχθρικά θέ- σαντα φανάρια ἐπάνω εἰς τὰ κατάρτια ἀπὸ τρία τὸ καθ' ἓν καὶ φεύ- γουσι δίδοντές τα γεμάτα κατὰ τὴν Μητηλίην. Αἱ φεργάται μᾶς ἔ- ριπτον ἀπὸ τὴν πρήμην μὲ σφαίραις μὲ μακάσια καὶ μὲ σφαῖρες δι- πλαῖς ἀλυσσοδεμέναις. Ἡμεῖς τρέχοντες ὀλονένα κατόπιν τοὺς κανο-

νοβολοῦμεν καθ' ὅσον δυνάμεθα ἔχοντες ἐμπρὸς τὰ πυρπολικά τὰ ὁποῖα τρέχοντα κατόπιν δύο ἐξ' αὐτῶν ἐπλησίασαν ἓνα βρίκι μεγάλο καὶ τὸ ἔβαλαν ἐν τῷ μέσῳ εἰς τρόπον ὥστε οἱ ἐχθροὶ ἀρχίσαν νὰ τραβοῦν τουφέκια κατὰ τοῦ πυρπολικοῦ τοῦ κπ. Θεοδωράκη Θεοφάνη, ὅστις φθάσας ἐπέπεσε κατ' αὐτοῦ, ἔβαλε φωτιάν, τὸ πυρπολικὸν ἀναψεν ἀλλ' ἀπέτυχεν, τότε ὁ Καλογιάννης ἐπιπεσὼν ἐξ ἀριστερῶν μὲ τὸ πυρπολικόν του τὸ ἐπέθεσεν εἰς τὸ αὐτὸ Βρίκι καὶ τὸ ἐπερίπλεξεν, δὲν ἀπέρασεν ἐν $1\frac{1}{4}$ καὶ τὸ Βρίκι ἀναψεν ὅλον, τὸ πῦρ διαδοθὲν εἰς τὴν παρουτοθήκην ὕστερον ἀπὸ ἱκανὸν χρόνον ἐσκόρπησεν. Ἐν τοσοῦτῳ ἄλλο πυρπολικόν τοῦ Φιλιππάγγου βλέπομεν νὰ ἀνάψῃ χωρὶς αἰτίαν καὶ χωρὶς κανένα λόγον, μ' ὅλον ὅτι ἦτον τὸ καλλιώτερον πυρπολικόν, ἐπροφασίσθη δὲ ὅτι εἶχεν εἰδῆ δύο βάρκαις νὰ ὠρμήσαν κατ' αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐχθρῶν, μ' ὅλον τοῦτο τὰ ἐχθρικά ὅλα τρέπονται περισσότερον εἰς φυγὴν ἡμεῖς ἀκολουθοῦντες κατόπιν τοὺς κανονοβολίζομεν ἀπὸ τὴν πλώρην, αὐτῶν δὲ αἱ φεργάται φεύγουσαι καθὼς τὰ λοιπὰ ρίπτουν μόνον ἀπὸ τὴν πρήμην. Περὶ δὲ τὰς 7 ὥρας τῆς νυκτὸς ὁ κπ. Κωνσταντῆς Νικὸδημος Ψαῤῥιανὸς ὠρμήσας ἐναντίον ἐνὸς Κορβέτου μετέδωκεν εἰς αὐτὸ τὸ πῦρ τόσον εὐστόχως ὥστε μετὰ πέντε στιγμὰς τὸ ἐχθρικὸν κορβέτο ἔγεινε πυρὸς παρανάλωμα. Τὸ αὐτὸ Κορβέτο εἶχε 9 κανόνια κατὰ πλευρὰν καὶ δύο εἰς τὴν πρήμην, τὸ δὲ Βρίκι εἶχε 12 κανόνια. Οἱ ἐχθροὶ ὀλοένα φεύγουσι ἀπὸ τὸν φόβον τοὺς ὁ ἀνεμος Ο. Σ. καὶ ἡμεῖς τοὺς διώκομεν. Διάφοροι Τοῦρκοι περιπλέον τὴν θάλασσαν ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἦτον εἰς τὰ καμμένα πλοῖα. Ἐπληροφορήθημεν ἀπὸ πολλοὺς συλληφθέντας, ὅτι τὸ μὲν Βρίκι εἶχε μέσα 75 τακτικούς τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ χωρὶς τοὺς ναύτας, τὸ δὲ κορβέτο 180 Ἐξ ὧν ἔπιασαν ἱκανοὺς τὰ πλοῖα μας καθὼς καὶ μαύρους καὶ συγχρόνως ἓνα μυτιληναῖον καὶ ἓνα Χίον. Ἀπὸ τὸ κορβέτο ἐπιάσαμεν καὶ ἡμεῖς τρεῖς τοῦρκους, τοὺς δύο τοὺς ἐσκότωσαν οἱ ναῦται, τὸν ἕτερον ἐπήραμεν ἐπάνω. Αὐτὸς εἶναι Κέρτσαλης, χαρακτηρὸς γενναιοτάτου καὶ κπ. εἶχε δὲ δύο μαχαίριας εἰς τὴν κεφαλὴν ἢ στίγματα παλαιὰ, τὸ ὁποῖον ἀποδεικνύει περισσότερον πόσον ἦτον διάβολος, ἐμάθομεν δὲ παρ' αὐτοῦ ὅτι ὁ Τοπάλης ὑπάγει εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ δύο φεργάταις. Αὐτὸς ποτὲ δὲν ἐδείλυσεν καὶ ἔχοντας πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν θάνατον ὀμιλοῦσεν μὲ ἄκραν ὑπεροψίαν, τὸ ὁποῖον ἔκαμε τοὺς ἰδικούς μας νὰ τὸν κρεμάσουν τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν. Εἶναι ἀξίος ἐπαίνου ὁ ῥηθεὶς πυρπολιστὴς Νικὸδημος ψαῤῥιανὸς τόσον διὰ τὴν μετριοφροσύνην του καθὼς καὶ διὰ τὸν πατριωτισμὸν του. Οὗτος μ' ὅλον ὅτι ὁ Ναύαρχος του ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὸν στόλον, δὲν τὸν ἠκολούθησεν, ἀλλ' ἠκολούθει τὸν στόλον μόνος αὐτὸς ἐκ τῶν ψαρριανῶν διὰ τὸ ὁποῖον καὶ ἐπέτυχεν. «Ἐγὼ δουλεύω, εἶπε τὸ ἔθνος μου καὶ ὄχι τὸν Ναύαρχον τῶν Ψαρρῶν. δι' ὃ καὶ θέλω ἀκολουθῆσαι τὸν Μιαοῦλην ὅστις τρέχει κατὰ τοῦ ἐχθροῦ». Δὲν τὸν ἐμιμήθη ὅμως ὁ πυρπολιστὴς Μπρατζάνος, ἀλλ' ὑπήκουσεν τὸν Ναύαρχόν του. Τέλος πάντων διώκοντες ὀλοένα τὸν ἐχθρὸν καθ' ὅλην τὴν νύ-

κτα, μ' ὅλον ὅτι δὲν εἶχομεν ἄλλο πυρπολικόν, εἰμὴ τὸν Ρομπότζην καὶ ἓνα μικρὸν σπετζότικον. Δι' ὃ περὶ τὰς 11 τῆς νυκτὸς ὀλίγον τι πρὶν νὰ ξημερώσῃ ὁ ῥήθεις Ρομπότζης ὥρμησε γενναίως κατὰ τινος Κορβέτου, τὸ ἐπλησίασεν καὶ μὲ ὅλον τὸν ἀκατάπαυστον πυροβολισμόν τουφεκίων ὁποῦ τοῦ ἐτραβοῦσαν, ἐπέπεσε καὶ περιέμπλεξε τὸ πυρπολικόν του εἰς τὰ δεξιά τοῦ κορβέτου δηλ. εἰς τὸ ὑπ' ἄνεμον, σοτοβέντω Ὁ ἄνεμος ἦτον εἰς τὸ ἀριστερόν τοῦ Κορβέτου, ὅθεν καὶ ἡ φλόγα δὲν ἐπήγαιεν ἐπάνω εἰς αὐτό, διὰ τοῦτο τὸ πυρπολικόν μ' ὅλον ὅτι κολ. λημένον, οἱ ἐν τῷ Κορβέτῳ μ' ὅλον ὅτι μέρος ἐπέσαν εἰς τὴν θάλασσαν οἱ ἄλλοι ἀπήλαυσαν νὰ τὸ ἀποσπᾶσιν περιμαζεύσαντες τὰ παντὰ τοῦ Κορβέτου τὰ χαμηλὰ, ὅθεν καὶ ἀπέφυγον τὸν κίνδυνον. Ἄν ἦτον ἐκεῖ κοντὰ κἀνένα ἄλλο πυρπολικόν νὰ τοῦ πᾶσῃ σοθράνῳ, βέβαια ἐκάιστο. Τὸ μικρὸν πυρπολικόν σπετζότικον εἶχε μείνῃ ὀπίσω καὶ τότε ἔτρεξε κατὰ τοῦ Κορβέτου ὁπόταν αὐτὸ ἦτον ἤδη ἐξω κινδύνου καὶ μεμακρυσμένον, τὸ δὲ πυρπολικόν τοῦ Ῥομπότζη ἐκάη ἐπὶ ματαίῳ, τὴν σκαμπαδίαν τοῦ ὁποίου ἔπιασεν ὁ κπ. Σαχίνης.

Σεπτεμβρίου 25 Πέμπτη. Ἦτον ἡδὴ ἡμέρα ὁπόταν αἱ ἐχθρικαὶ φεργᾶται καὶ Κορβέται θαρρυνθεῖσαι ἀπὸ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ πυρπολικοῦ Ρομπότζη ἐβάλλθησαν εἰς Γραμμὴν πλησίον τῆς Μυτιλήνης ἔχοντες τὰ Βρίκια τῶν σοτοβέντω. Ἡμεῖς ὕστερον ἀφ' οὗ ἐχάσαμεν καὶ τὸ πυρπολικόν τοῦ Ῥομπότζη (ὅστις μ' ὅλον ὅτι ἀπέτυχεν ἐδείξεν ἄκραν γενναιότητα κατὰ τοῦ κορβέτου, τοῦ ὁποίου ἡ ἀποτυχία εἶναι μία αἰτία καὶ ἡ ὀλίγη καὶ κακὴ φωτιὰ ἦν ἔκαμεν τὸ αὐτὸ πυρπολικόν) δὲν μᾶς ἔμενεν ἄλλο παρὰ ἓνα σπετζότικον μικρόν. Μὴν ἔχοντες λοιπὸν πυρπολικὸν ὀρτζάρομεν, καθὼς καὶ αἱ φεργᾶται καθ' ἡμῶν διὰ ἱκανὴν ὥραν. Τὸ ὀγλήγορον Ἰμβρίκι τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ ἦλθε καὶ μᾶς ἐπλησίασε τραβόντας μάλιστα καὶ μερικαῖς κανονιαῖς, ἀλλὰ τὸ μικρὸν πυρπολικόν σπετζότικον ὥρμησεν κατ' αὐτοῦ τὸ ἔστρεψεν εἰς φυγὴν. Τότε ὁ κόρφος τῆς Σμύρνης μὲ τὸ νὰ εὐγαζεν ἄερα ἔκαμνε νὰ ἀπαντήσωσι τινὰ τῶν πλοίων μας S. A. Τὸ δὲ πέλαγος ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Χίου καὶ Ψαρρῶν O Γ' καὶ ἐν τῷ μέσῳ τούτων καραντί. Διηρέθημεν διὰ τοῦτο εἰς δύο πτέρυγας, ἡ μὲν κατὰ τὰ καράπουρνα ὁμοῦ μὲ τὸν Μισούλην, ἡ δὲ κατὰ τὰ Ψάρρὰ εἰς τὴν καὶ ὁ ἡμέτερος Ἀντιναύαρχος. Τότε ἐστάθημεν ἀλλὰ κάππα περιμένοντες τὸν ἐχθρόν. Ἀλλ' αἱ φεργᾶται τότε δὲν ἠθέλησαν νὰ προχωρήσουν διὰ νὰ μὴν ἐμβοῦν ἐν τῷ μέσῳ μας καὶ εἰς καραντί. Τοιαύτης λογῆς ἀπέραςεν ὅλη ἡ ἡμέρα.

Πρὸς δὲ τὸ ἐσπέρας ἰδόντες τὸν ἐχθρόν ὅτι ἐτραβήθη κατὰ τὴν Μυτιλήνην, καὶ ὅτι ὁ ἄνεμος ἐφορτζάρησεν ἐτραβήθημεν ὅλοι κατὰ ταῖς σπαμαδούραις (οἰνούσας) τῆς Χίου. Τὸ δὲ ἐσπέρας διὰ σημείου Ναυαρχικοῦ ἐκάμαμεν παντὰ ὅλοι διὰ τὰ Ψάρρὰ, μάλιστα διότι ἐτραβήξαν κατ' ἐκεῖ καὶ τὰ σπετζότικα.

Σεπτεμβρίου 26 Παρασκευή. Πλέομεν μὲ ἄνεμόν S. $1\frac{1}{4}$ λ. καὶ ὀρτζάρομεν διευθυνόμενοι πρὸς τὴν Σάμον, ἐβραδιάστημεν μεταξύ

Σκύρου καὶ Χίου, καὶ τότε εἶδομεν νὰ ἔρχεται πρὸς ἡμᾶς τὸ ἕτερον πυρπολικὸν ψαρριανὸν τοῦ Μπρατζάνου.

Σεπτεμβρίου 27 Σάββατον. Περί τὰς 8 τῆς ἡμέρας ἐφθάσαμεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸ Βαθὺ τῆς Σάμου ὅλη ἡ μοῖρα τῶν Ὑδραίων πλὴν τριῶν ὁμοῦ μὲ δύο Σπετζότικα καὶ τὸ ψαρρίανον πυρπολικόν. Τὰ λοιπὰ σπετζότικα ἐτράβηξαν κατὰ τὸν κάβο Ντόρον.

Σεπτεμβρίου 28 Κυριακή. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Βαθὺ. Ἐφθασαν καὶ τὰ λοιπὰ τῆς μοίρας μας μὲ τινα σπετζότικα.

Σεπτεμβρίου 29 Δευτέρα. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Βαθὺ. Ὁ Λυκοῦργος καὶ λοιποὶ πρόκριτοι Σαμίον ἤλθον εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ναυάρχου.

Σεπτεμβρίου 30 Τρίτη. Σήμερον πρὶν ξημερώσῃ ἐβάλλθημεν εἰς τὰ πανιὰ διὰ σημείου Ναυαρχικοῦ, καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν περιερχόμεθα ἐξω ἀπὸ τὸ Βαθὺ. Τὰ σπετζότικα ἐτράβηξαν κατὰ τὰ νησιά. Πυρπολικά ἐχομεν μόνον τὴν Λεύκαν διότι καὶ ὁ Μπρατζάνος ἐτράβηξεν τὸν δρόμον τῶν σπετζότων.

Ὀκτωβρίου 1 Τετράδη. Ἐξημερώθημεν κατὰ τὸ Ἰκάριον πέλαγος μὲ τραμοντάνα κανένα ἀξιοσημείωτον.

Ὀκτωβρίου 2, Πέμπτη. Ἐξημερώθημεν εἰς τὸ ἴδιον μέρος. Μᾶς ἔλειπον 6: πλοῖα ἐκ τῆς Μοίρας μας.

Ὀκτωβρίου 3, Παρασκευή. Ἐξημερώθημεν ἀντικρυ τοῦ στενοῦ τῆς Χίου· μεγάλη γαλήνη.

Ὀκτωβρίου 4, Σάββατον. Ἐξημερώθημεν ἀντικρυ τοῦ Βενέτικου μὲ τὴν ἰδίαν γαλήνην. Τὸ μησοτάχυνον ἐπισκέφθημεν ἓνα Ἰονικὸν πλοιάριον προερχόμενον ἀπὸ Σύραν καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι τὰ Ψαρριανὰ καὶ σπετσότικα τινὰ εὐρίσκονται ἐκεῖ. Ὁ ἄνεμος ἐγύρισεν εἰς Ὁ. Μετὰ μεσημβρίαν ὁ Ναύαρχος κάμνει σημείον νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν δρόμον του καὶ εἰσέρχεται τὸ στενὸν τῆς Χίου. Εἰμεθα 27: πλοῖα ὅλα Ὑδραῖκα μὲ ἐν μόνον πυρπολικὸν τοῦ ὁποίου ἡ βάρκα ἔσπασεν ὡς λέγει ἐν τῷ μέσῳ τοῦ στενοῦ αὐτὸ ἦτον ἡ Λεύκα ἥτις ἤξέυρει νὰ ληστεύῃ καίχια ὄχι ὁμῶς νὰ κάμνη καὶ τὸ χρέος τῆς ἐν καιρῷ. Ἡ Ὁς. φορτοσάρη ἀπερνούμεν ταῖς Αἰγνούσαις, ὁ Λαλεχὸς, ὁ Ζάκας, προπορεύονται καὶ ἐπισκέπτονται δύο προσερχόμενα πλοῖα, ἐξ αὐτῶν τῶν ὁποίων ἔμαθεν ὁ Λαλεχὸς ὅτι οἱ ἐχθρικοὶ στόλοι στέκουν ἀραγμένοι εἰς Μυτιλλίνην, ὁ δὲ Τοπάλης ὅτι ἐφυγεν διὰ τὰ Δαρδανέλια μὲ 2: φεργάδαις. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα εὐρισκόμεθα κάτωθεν τῆς Χίου.

Ὀκτ 5. Κυριακή. Μὴν ἔχοντες μαζί μας πυρπολικά ἀπεφασίσαμεν νὰ ἐπιστρέψωμεν ὡς ἐκάμαμεν ὀρτζάροντες κατὰ τὰ Ψαρρά, ὁ ἄνεμος Ὁ. ὉΣ, καὶ Ὁ, Γ.

Ὀκτ. 6. Δευτέρα. Ἐξημερώθημεν μεταξὺ Σκύρου καὶ Ψαρρῶν. Ὁ ἄνεμος Π. Γ. Τὸ πυρπολικὸν δὲν φαίνεται, διὰ τοῦτο ὁ Ναύαρχος ἔστειλε τὸν κπ. Σαχίνην νὰ τὸ ζητήσῃ. Εἶδομεν ἀγγλικὸν Κορβέτο ἀναβαίνον κατὰ τὰ Ψαρρά. Τὸ ἑσπέρας ἐπισκέφθημεν ἓνα Ἀμερικανικὸν Βρίκι, ὁ

κπ. Μ. Τουμπάζης τὸ ἐπισκέφθη, παρὰ τοῦ ὁποίου ἔμαθεν ὅτι οἱ Ἀμερικανοὶ μᾶς προσφέρουσι δῶρον ἓνα ἀτμοκίνητον πλοῖον 24. κανονιῶν τῶν 48. λιτρῶν καὶ 200. χιλ. ταλλήρων.

Ἰουλ. 7 Τρίτη. Ἐξημερώθημεν ἐμπρὸς εἰς τὸ κανάλι τῆς Χίου. Ἡ Τερψιχώρη μᾶς ἔφερεν τροφὰς τὰς ὁποίας καὶ διεμοιράσθημεν.

Ἰουλ. 8 Τετράδη. Ἐξημερώθημεν εἰς τὸ ἴδιον μέρος, ὃ ἀνεμὸς Τρ. δυνατώτατος, ἡμεῖς κρατοῦμεν κατὰ τὰ ἀσπρχώματα, ἀλλὰ τέλος πάντων ἠναγκάσθημεν νὰ ποδίσωμεν καὶ ἐλθωμεν εἰς τὸ Μαραθόκαμπον τῆς Σάμου ὅπου ἀράξαμεν εἰς τὰς δύο τῆς νυκτός.

Ἰουλ. 9 Πέμπτη. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Μαραθόκαμπο. Τὴν νύκτα ἡ ὥρα 2: εἶδομεν τοὺς ἐχθρικοὺς στόλους ἀπερνῶντας ἐξωθεν τῶν Φούρνων μὲ Τ. δυνατὴν καὶ διευθύνονται κατὰ τὴν Κῶ: Ὁ Ναύαρχος ὕψωσε τὸ μυστικὸν σημεῖον καὶ ἐτραβήξεν δύο ἢ τρεῖς κανονιαῖς.

Ἰουλ. 10 Παρασκευή. Εἰς τὴν ἀγγυραν, εἰς Μαραθόκαμπον. Εἴμεθα 24: μόνον Ὑδραϊκά πλοῖα ἀραγμένα τὰ λοιπὰ ἀνεχώρησαν.

Ἰουλ. 11 Σάββατον. Τὸ μεσημέρι ὁ Ναύαρχος ἐβάλη εἰς τὰ πανιὰ καὶ ἔως εἰς τὸ ἐσπέρας ὅλοι οἱ ἄλλοι εἴμεθα ἐξω τῆς Σαμιοπούλας, ὃ ἀνεμὸς Τ.

Ἰουλ. 12 Κυριακή. Ὁ Ναύαρχος κάμνει σημεῖον νὰ τραβήξωμεν τὸν δρόμον του καὶ τραβᾷ κατὰ τὴν Κῶ. περὶ τὰς 12. ἐφθάσαμεν εἰς τὴν Κῶ, καὶ εἶδομεν εἰς τὰ πανιὰ ἱκαναῖς φεργάταις καὶ ἄλλων διαφόρων εἰδῶν ἐχθρικά. Ἡ Γολέτα τοῦ Λευτέρη τὴν ὁποίαν εἶχομεν στείλῃ εἰς Λέρο μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ ἐχθρὸς Βαρκαρεῖ τὰ στρατεύματα εἰς τὰ πλοῖα ὥς ἔμαθε.

Ἰουλ. 13 Δευτέρα. Ἐξημερώθημεν ἀντικρυ εἰς Τζατάλια. 15 ἐχθρικά εὐγῆκαν καὶ περιέρχονται κατὰ τὴν Κῶ. διὰ Γαρδακόστας. Ὁ ἀνεμὸς Βορριάς μέτριος.

Ἰουλ. 14 Τρίτη. ἐξημερώθημεν εἰς τὸ ἴδιον μέρος μᾶς ἐφθασαν δὲ ἄλλα πέντε πολεμικὰ καὶ δύο πυρπολικὰ (τοῦ Ῥομπότση ἀπὸ Ὑδραν καὶ Ματρόζου ἀπὸ Σάμον) ὥστε εἴμεθα ὅλα 31. καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸν Γέροντα.

Ἰουλ. 15 Τετράδη. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Γέροντα. Ὁ Πινότσης τὸν ὁποῖον εἶχομεν διωρίση Γαρδακόστα ἐγύρισεν ἀπὸ ἐκεῖ λέγων ὅτι ὀλιγόστευσαν αἱ προσθοφυλακαὶ τοῦ ἐχθροῦ.

Ἰουλ. 16 Πέμπτη. Σήμερον ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου ἐβάλθημεν εἰς τὰ πανιὰ. Μετ' ὀλίγον ἐφουρτούνιασεν καὶ ὑπάγομεν νὰ καταφύγωμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Λειψῶ ὅπου ἐμβήκαμεν τὸ ἐσπέρας ὁμοῦ καὶ ἓνα σπετζότικον.

Ἰουλ. 17 Παρασκευή. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Λειψῶ.

Ἰουλ. 18 Σάββατον. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Λειψῶ. ἀλλὰ τὸ μεσημέρι ἐβάλθημεν εἰς τὰ πανιὰ καὶ μετ' ὃ νὰ ἐφουρτούνιασε τὸ ἐσπέρας ἐπήγαμεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τοὺς Ἀρκιούς.

Ἰουλ. 19 Κυριακή. Εἰς τὴν Ἀγγυραν εἰς Ἀρκιούς... Σήμερον μᾶς ἔφθασεν τὸ πυρπολικὸν τοῦ Κανάριου καὶ ἡ Λεῦκα.

Ἰουλ. 20 Δευτέρα. Τὸ πρῶτ' ἐβάλλθημεν εἰς τὰ πανιὰ μὲ Βορρά λεπτόν, τὰ σπετζότικα ὁμοῦ μὲ πάντε ψαρριανὰ ἐσηκώθησαν καὶ αὐτὰ ἀπὸ Πάτμον. Πρὸς τὸ ἐσπέρας εἴμεθα ἔξω τῆς Λέρου.

Ἰουλ. 21 Τρίτη. Ἐξημερώθημεν ἔμπροσθεν τοῦ πρωτεύοντος χωρίου τῆς Λέρου κατὰ ἀνατολάς· ὁ ἄνεμος S. καὶ προμηνύει τρικυμία διὰ τοῦτο ἤλθομεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸν κατ' ἄρκτον κείμενον λιμένα τῆς αὐτῆς Νήσου Λέρου. Τὰ 6: Ψαρριανὰ 2: σπετζότικα καὶ τινα ἰδικὰ μας ἐπῆγαν καὶ ἀράξαν εἰς Λειψώ.

Ἰουλ. 22 Τετράδη. Εἰς τὴν Ἀγγυραν εἰς Λέρο. Ὁ ἄνεμος S. ἔπειτα Λ. εἶτα Γ. καὶ τέλος Τ. Ἦλθε δὲ σήμερον μία μεγάλη τούρκικη σκαμπαβία εἰς τὸν στόλον μας καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν Ναύαρχον μὲ 12 Κασσίους καὶ ἓνα Τούρκον Κρητικὸν ἀναχωρήσαντας ἀπὸ τὴν Κῶ. Οὗτοι μᾶς λέγουσι ὅτι εἶναι ἔτοιμοι νὰ φύγουν τὴν Παρασκευὴν, λέγουσι, διὰ Μωρέα, ὅτι ὁ Ἰμβραῖμ πασσᾶ ἐξισσάσθη (ἐσυμφώνησε) μὲ τὰ Ἀγγλικά φορτικά διὰ ἓνα μῆνα ἀκόμη, ὅτι εἶναι κυριευμένοι ἀπὸ μέγαν φόβον, ὅτι ἀποθνήσκουν 15 ἢ 20: ἀράπιδες τὴν ἡμέραν, καὶ ὅτι τὸ ράζο Βασέλο τοῦ Ἰμβραῖμ πασσᾶ εἶναι γεμάτο ἀπὸ λίρα μὴν ἔχοντας μπακῦρι ἀπὸ κάτω.

Ἰουλ. 23 Πέμπτη. Εἰς τὴν Ἀγγυραν εἰς Λέρο. Ὁ καιρὸς ποτε Τ. πότε λεμπίτζη (Γαρμπής) μὲ Βροχὴν.

Ἰουλ. 24 Παρασκευὴ. Εἰς τὴν Ἀγγυραν εἰς Λέρο. Ὁ ἄνεμος ὡς καὶ χθές.

Ἰουλ. 25 Σάββατον. Εἰς τὴν Ἀγγυραν εἰς Λέρο. Ὁ ἄνεμος Τ. τὸ ἐσπέρας Ο.

Ἰουλ. 26 Κυριακή. Εἰς τὴν Ἀγγυραν εἰς Λέρο. Πρεβέντζα δυνατή. Ἐνα τραμπακουλάκι Ἰωνικὸν μᾶς ἔφερε τινὰ γράμματα ἀπὸ τὸν Πασσᾶ πρὸς τὴν Κρήτην, εἰς τὰ ὁποῖα ἔγραψεν ὅτι ξεκινεῖ διὰ τὸν Μωρέα.

Ἰουλ. 27 Δευτέρα. Εἰς τὴν Ἀγγυραν εἰς Λέρο. Ὁ καιρὸς Τ. καὶ Γ. Τρ.

Ἰουλ. 28 Τρίτη. Σήμερον τὸ πρῶτ' ἐμβήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ. Ὁ ἄνεμος ἀνατολικός. Τὸ μεσημέρι εἴμεθα ἔξω τῆς Καλύμνου κατὰ τὸ δυτικὸν μέρος. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας εὐγῆκεν εἰς τὰ παράλια τῆς Καλύμνου καὶ ἔμαθεν ὅτι ὁ ἐχθρὸς εὐρίσκεται ὑπὸ κάτω ἀπὸ τὰ Νίσουρα. Ἡμεῖς ὁμοῦ μὲ τὰ σπετζότικα καὶ ὀλίγα Ψαρριανὰ τραβοῦμεν κατὰ τὴν Ἀστροπελιάν. Ὁ ἄνεμος Νότιος καὶ Νοτιοδυτικός.

Ἰουλ. 29 Τετράδη. Ἐξημερώθημεν ἀνοικτὰ ἀπὸ τὴν Ἀστροπελαιάν καὶ ἔμπροσθεν ἀπὸ ὅλα τὰ πλοῖα μας. Εἴμεθα δὲ τότε ὅλα 52: εἶδομεν μακρόθεν ἀπὸ τὸ ὑψηλὸν τοῦ καταρτίου ἕως 25 πλοῖα τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ἕως τὸ μεσημέρι ἐφάνησαν 160. Σχεδὸν τὸ ἐσπέρας ἄκρα γαλήνη. Ἐκάμαμεν σημεῖον εἰς τὰ ὀπισθεν ὅτι φαίνεται ὁ ἐχθρὸς.

Ὁκτ. 30, Πέμπτη. Οἱ δύο ἐχθρικοὶ στόλοι φαίνονται ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλον. Ὁ ἐχθρικός ὅστις σκεπάζει τὴν θάλασσαν μὲ τὰ πλοῖα του, κρατεῖ καθ' ὅλα τὰ σποράδην ἐρημονήσια κείμενα ἐκεῖ κοντὰ κατὰ τὸ μέρος τοῦ S: μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς 8: ἄ. 10: μίλια χωρὶς νὰ δύναται νὰ προχωρήσῃ βῆμα διὰ τὴν ἄκραν γαλήνην. Τὰ ἰδικὰ μας ὁμῶς προχωροῦν ὀλίγον τι. Εἰς τὰς 8: τῆς νυκτὸς ἐπλησιάζαμεν καὶ ὁ πυροβολισμὸς ἄρχισεν. Δύω πυρπολικά μας διευθύνονται κατ' αὐτῶν. Οἱ ἐχθροὶ ἔρριψαν ὑπὲρ ταῖς 300 κανονιαῖς ὄλαις μὲ μακάσια, ἀλλὰ κανένα δὲν μᾶς ἔβλαψεν. Ἡμεῖς μετὰ τινων πλοίων τοὺς ἀντιβολίζομεν, ἡ ἄκρα ὁμῶς γαλήνη δὲν μᾶς ἀφίνει νὰ πλησιάζωμεν, ἔπαυσε διὰ τοῦτο ὁ πυροβολισμὸς καὶ ἀπὸ τὰ δύο μέρη.

Ὁκτ. 31, Παρασκευή. Οἱ δύο ἐχθρικοὶ στόλοι στέκονται ἕνα τράβιγμα κανονίου μακρὰν ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου. Ὁ ἐχθρὸς ἔχει ἐμπρὸς ὅλα τὰ φορτικὰ συντροφευμένα ἀπὸ 10 ἄ. 15: φεργάταις ἀπὸ ὀλίγα εἰς ὀλίγα. Ὁ δὲ Ἱμωραῖμ πασσᾶς μὲ 14 ἄ. 15 φεργάταις στέκει ὀπίσω ἀπὸ ὅλα παριστάνων ἕνα νέφος πετυκνομένον ἀπὸ τὸ Ἐρημονήσι Πλάκα ἕως εἰς τὴν Κρητὴν γεμάτον ἀπὸ Πανιὰ καὶ κατάρτια. Ἡμεῖς δὲ ἐπλησιάζαμεν μόνον 42: μὲ τὰ πυρπολικά, τὰ λοιπὰ ἔμειναν ὀπίσω, μὴ ἔχοντες ὁρεξιν νὰ προχωρήσουν ἴσως. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα καὶ τὸ πρωτὶ ἄκρα γαλήνη. Ὅθεν καὶ μὲ ταῖς βάρκαις ὅλα τὰ πυρπολικά μας ἐπῆγαν καὶ ἐπλησιάζαν ταῖς φεργάταις τοῦ ἐχθροῦ μέχρι βολῆς κανονίου καὶ ἔτι μᾶλλον. Περὶ τὰς 4: τῆς ἡμέρας ἐφύσησεν ὀλίγος ἀνεμὸς ἐξ ἀνατολῶν εἰς τρόπον ὥστε ἔκαμε τὸν ἐχθρὸν νὰ θαρρυνθῇ ὀλίγον, ἄρχισαν διὰ τοῦτο αἱ φεργάται νὰ ἔρχονται καθ' ἡμῶν, μάλιστα διότι μ' ὅλον ὅτι αὐτοὶ εὐρίσκοντο εἰς λεπτὸν ἀνεμὸν, ἡμεῖς ὁμῶς εἰς τὴν θέσιν ὅπου εὐρισκόμεθα δὲν ἔφθανε διόλου εἰς τὰ πανιὰ μας. Στρέφοντα λοιπὸν πρὸς ἡμᾶς αἱ φεργάται βάζοντες ἐμπρὸς ἄλλη τρεῖς καὶ ἄλλη ἑξ βάρκαις νὰ τὴν τραβοῦν διὰ νὰ στρέψῃ πρὸς ἡμᾶς καὶ βάζοντας ἐπάνω ὅλους των τοὺς Κοντρίλιους καὶ Κουρτελάτζαις. Ἐνόμιζον ὅτι μετὰ ὀλίγας στιγμᾶς ἤθελον θρυαμβέυσῃ καθ' ἡμῶν. Ἐφώναξαν διὰ τοῦτο τὸ Οὖρα καὶ Ἑλαμνον διὰ νὰ πλησιάζουν πρὸς ἡμᾶς. Ἀλλ' ἡμεῖς ἀπεμακρύνθημεν, ὀλίγον ἕως ὅτου εὐγῆκαμεν ἔξω βολῆς κανονίου καὶ τότε ἐσοπράραμεν. ὁ λεπτὸς ἀνατολικὸς ἀήρ ἦτο προσωρινὸς καὶ μετ' ὀλίγον αὐθις γαλήνη, διὸ καὶ αἱ ἐλπίδες τῶν στραβοαράπιδων ἐπῆγαν αὐθις εἰς μάτην. Τότε ὁ Ἱμωραῖμ Πασσᾶς θέσας ὑπὲρ ταῖς 15: βάρκαις διὰ νὰ καμῇ νὰ σταθῇ πλαγίως ἡ φεργάτα τοῦ ἔρριψεν ὅλην τὴν μπαταρίαν καὶ ἀπὸ τὰς δύο πλευρᾶς, τάχα ὅτι μᾶς διώκει. Ἀλλ' ἡ θάλασσα ἥτις ἐδέχετο τὰ βόλια του πολλὰ ὀλίγον τὴν ἔμελλεν ἀπὸ τὸν παιδαριώδη θυμὸν του. Ἐπικρατούσης ἄκρας γαλήνης ἕως εἰς τὸ ἐσπέρας ἐστεκόμεθα βλέποντες ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Τὸ δὲ ἐσπέρας ἄρχισεν ὀλίγος ἀνεμὸς μεσημβρινοδυτικὸς σχεδὸν ἀνεπαίσθητος μ' ὅλον τοῦτο τὰ πλοῖα ὅσον τὸ δυνανὸν ὀρτζάρουν ὀλονένα καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ἐνῶ τὰ ἐχθρικά τραβοῦν πέρλεθάντε ποδιστὰ, δηλ. ὁ Ἱμ-

πραΐμ πασσας με 10:α12: φεργάταις, τὰ δὲ λοιπὰ τοῦ στόλου τοῦ ὀρ-
τζάρου κατὰ τὴν Κρήτην. Προϊούσης τῆς νυκτὸς ὁ ἄνεμος Λεμπίτσι
(Γαρμπῆς) αὖξησεν, καὶ ἡμεῖς ὀρτζάραμεν εἰς τόσον ὥστε μόλις ἐβλέ-
πομεν τὸν Ἱμπραΐμ πασσά, προσπαθοῦμεν δὲ ὀλονένα νὰ πάρωμεν τὰ
ὑπερδέξια ὄλου τοῦ Κονδόγιου τοῦ ὁποίου ἡ ἀρχα ἐλτείνετο ἀπὸ τὸ ἐ-
ρμημονῆσι Πλάκα ἕως εἰς τὰ πλησίοντῆς Κρήτης.

*Ἡ ἐν Κρήτῃ τελευταῖα μεγάλη ναυμαχία πρὸς ὠφέλειαν
τῶν Ἑλλήνων.*

Νοεμ. 1 Σάββατον. Δὲν εἶχομεν ἀκόμη κρατήσῃ τὰ ὑπὲρ ἄνε-
μον ὄλου τοῦ Κομβόγλου ὁπόταν ἐξημέρωσε καὶ εἶδομεν τὸν Ἱμβραΐμ
μόλις φκινόμενον με ταῖς φεργάταις τοῦ κατὰ ἀνατολάς. Ὁ σκοπὸς τοῦ
βέβαια διὰ νὰ πάρῃ τὴν βόλτα καὶ νὰ μᾶς κρατήσῃ τὰ ὑπερδέξια. Ὁ
ἄνεμος Γαρμπῆς μέτριος. Ἡμεῖς ὀρτζάρομεν ὀλονένα διὰ νὰ λάβωμεν
τὰ ὑπερδέξια εἰς τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα τοῦ ἐχθροῦ. Περὶ τὰς 4 τῆς
ἡμέρας τὸ ἐπιτύχαμεν. Ὁ Ζάκας ὁ Ναύαρχος Σπετζῶν, τὸ ἰδικόν μας
πλοῖον καὶ τὸ πυρπολικὸν τοῦ Θεοδωράκη ἐπροπορεύοντο. Τότε ὁ ὀγ-
κώδης Αἰγυπτιακὸς ἐκεῖνος στόλος ἐπόδησε καὶ ἐτράπη εἰς φυγὴν. Τὰ
Ἑλληνικὰ πλοῖα τὸν διώκουν. Ἦτον ἄξιον θεωρίας νὰ βλέπῃ τινὰς
τότε ὑπὲρ τὰ 200 πλοῖα φυγαδευμένα ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας, καὶ μ' ὅλον
ὅτι οὗτοι δὲν ἦτον περισσότεροι ἀπὸ 45. Τινὲς φεργάταις ἔμενον ὀπίσω
μὲ τινὰ κορβέτα ἀγκαλὰ πάντοτε ποδισμένα. Καὶ τότε ὁ κπ. Θεοδωράκης
Θ. Βῶκος ἐρρίφθη κατ' αὐτῶν ποδιστὰ μὲ τὴν γενναιοτέραν ὁρμὴν, ὁ πα-
ρευρεθεὶς πλησίον τοῦ Ναύαρχος Σπετσῶν τὸν συνοδεύει, καὶ ἦτον ἤδη
πολλὰ πλησίον μιᾶς μεγάλης φεργάτας, ὁπόταν μία μεγάλη σκαμπα-
βία ἐχθρική με 40 σχεδὸν ἐχθροὺς ἐπῆγε νὰ πιάσῃ τὴν βάρκα τοῦ Πυρ-
πολικοῦ, ἀποσταλμένη ἀπὸ τὴν κινδυνεύουσαν φεργάτα, ἀλλ' οἱ γεν-
ναῖοι συντροφοναῦται τοῦ γενναίου πυρπολιστοῦ Θεοδωράκη, ἀντιπο-
λεμοῦσαν κατ' αὐτῆς με γενναιότητα. Οἱ ἐχθροὶ ἀπὸ τὴν πλῶρην τοῦ
πυρπολικοῦ ἀνέβησαν ἐπάνω εἰς τὸ αὐτοῦ κατὰστρωμα, ἀλλ' ὁ Θεοδω-
ράκης στεκόμενος με τινὰς ἄλλους ἀπὸ τὰ μετερίζια ἀπὸ Γούμενα, ὁ-
ποῦ εἶχεν εἰς τὴν πρῆμην, ἐσκότωσεν μερικὺς καὶ ἔκαμεν καὶ ἄλλους
νὰ πέσουν εἰς τὴν θάλασσαν. Συγχρόνως ἡ αὐτὴ σκαμπαβία με ἄλλους
εὐρίσκομένους ἐν αὐτῇ ἐχθροὺς παλεύουσα με τὴν τοῦ πυρπολικοῦ ἐκυ-
ριεύθη παρὰ τῶν πυρπολιστῶν μας. Ἀλλ' ἐν τούτοις ἡ φεργάτα ἔλαθε
καιρὸν καὶ ἀπεμακρύνθη, ὁ δὲ πυρπολιστὴς Θεοδωράκης τοῦ ὁποίου τὰ
μισδράλια καὶ βόλια τῆς φεργάτας εἶχον σπάσει τὸ κοντραμπαστοῦνι,
ἐπέστρεψεν εἰς τὸν Ναύαρχον Μισοῦλην με τὴν σκαμπαβίαν τὴν ἐχθρι-
κὴν. Ἐν τούτοις τὰ πλοῖα μας κανονοβολίζου ἀκατάπαυστα τὸν ἐχ-
θρὸν στρεμμένον εἰς φυγὴν, δὲν τρέχουσιν ὅμως ὀλονένα ὀπισθεν αὐτῶν
ὄλων, βλέποντες τὸν Ἱμπραΐμ πασσά ἀναβαίνοντα με σκοπὸν νὰ τοὺς
πάρῃ τὰ ὑπερδέξια, ὁ Ἀντιναύαρχος, με τὴν γολέτα τοῦ Λευθέρη, καὶ
με ἄλλα δύο πλοῖα Σπετζότικα ἐπήγαμεν καὶ ἐκόψαμεν τὸν δρόμον τῆς

ἀριστερᾶς πτέρυγος τοῦ ἐχθροῦ ἦν καὶ ἐτρέψαμεν εἰς φυγὴν κανονοβολίζοντες καὶ κανονοβολιζόμενοι. Ἦτον ἤδη ἡ ὥρα θ' ὁπόταν ὁ Ρομπότσης πυρπολιστῆς ὤρμησε κατόπιν τῆς ἰδίας φεργάτας ἥτις ἀπέφυγε τὸν κίνδυνον, τὴν ἐπλησίασεν, καὶ ἦτον ἤδη πλησίον νὰ ἐπιθέσῃ κατ' αὐτῆς τὸ πυρπολικόν του, ὁπόταν τὰ μπαλαστρόνια μίας ἐχθρικής κανονιάς ἐπῆγαν καὶ ἐπεσαν ἐπάνω εἰς τὴν μῆναν κειμένην εἰς κιβώτιον ἐπάνω εἰς τὸ πομπρέσω. Ἡ μῆνα ἀναψε καὶ τὸ πῦρ διεδόθη ἐν τῷ ἅμα εἰς τὰ τῆς πλώρης μέρη τοῦ πυρπολικοῦ καὶ ἀρχισε νὰ ἀνάπτῃ. Οἱ δε πυρπολισταὶ ἠναγκάσθησαν νὰ ἀναχωρήσωσιν μετὰ τὴν σκαμπάβιαν, καὶ κατέφυγον εἰς τὰ πλοῖα μας, τὰ ὅποια ἔχοντας πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν τὸν ἀναβαίνοντα Ἱμπραῖμ πασσά, ἐκανονοβολοῦσαν μετὰς παρεμπιπτούσας ἐχθρικὰς φεργάτας χωρὶς ὅμως νὰ τοὺς συγχωρήσουν νὰ τοὺς πάρῃ τὰ ὑπερδέξια.

Ὁ πυρπολιστῆς Κανάριος ὅστις μετὰ τὸ νέον πυρπολικόν του εὗρίσκετο μόνος ἐκ τῶν ψαρριανῶν παρῶν (ὡσὰν ὁποῦ οἱ ἄλλοι θ' ἐστέκοντο θ' ἂ 8 μίλια σοβράνω) μετ' ἐνὸς ἄλλου πυρπολικοῦ ὑδραῖκου ὤρμησαν ἐναντίον ἄλλης φεργάτας, ἀλλ' αὕτη θίδουσα γεμάτα φεύγει ἀκαταπαύστως, δι' ὃ καὶ εἰδόντες ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ τὴν φθάσουν ὀρτζάρησαν. Πολλὰ τῶν φορτικῶν, καὶ πολεμικὰ βρῖκια τοῦ ἐχθροῦ τῆς ἀριστερᾶς πτέρυγος ἔχουσι βάρκαις ἐμπρὸς διὰ νὰ ἀπομακρυνθοῦν. Ἡμεῖς μετὰ τὴν ῥηθεῖσαν Γολέτα τοῦ Λευθέρη τὰς κανονοβολίζομεν. Συγχρόνως ὁ Ναύαρχος μετ' ὅλων τῶν λοιπῶν εὕρισκόμενος εἰς τὸ κέντρον κανονοβολίζει τὸν ἐχθρὸν στριμμένον πάντοτε εἰς φυγὴν. Πρὸς τὸ βασίλευμα τοῦ Ἡλίου ἐφθάσε καὶ ὁ Ἱμπραῖμ πασσάς μετὰ 12 φεργάταις, νέος πόλεμος ἀρχήσεν. Ὁ Ναύαρχος, ὁ Τσαμαδὸς, ὁ Ἀντιναύαρχος, ὁ Παναγιώτας, ὁ Ζάκας, ὁ Τουμπάζης, ὁ Ραφαήλ, καὶ ἄλλοι διάφοροι Ὑδραῖοι. Καὶ ἐκ τῶν Σπετζότων ὁ Ναύαρχος Καλανδροῦτζος, ὁ Ἀντιναύαρχος Μπότσης, ὁ Ἀνάργυρος, ὁ Λεωνίδας καὶ ἄλλοι διάφοροι ὁμοῦ μετὰ ὅλα τὰ πυρπολικά ῥίπτονται κατ' αὐτῶν κανονοβολοῦσι καὶ κανονοβολίζονται. Τὰ ἰδικά μας ὅμως πάντοτε κρατοῦν τὰ ὑπερδέξια. Ἦτον ἤδη νύκτα σχεδὸν ὁπόταν ὁ Ἱμπραῖμ πασσάς μετὰ τινὰς ἄλλας φεργάτας ἐκανονοβολοῦσαν εἰς τὸν ἀέρα. Τότε ἡμεῖς συγκεντρωθέντες ὅλοι οἱ κπ. ἀπεφασίσσαμεν νὰ ὠρμήσωμεν κατ' αὐτῶν, οἵτινες ἤδη χωρὶς πλέον νὰ ζητοῦν ἡμᾶς ἀπεμακρύνοντο ὁλονένα.

Ἀρχισαν τὰ σημεῖα τῆς νυκτὸς καὶ τότε βλέπομεν τὰ ἐχθρικά ὅλα μετὰ φανάρια, Ὁ ἄνεμος Γαρμπῆς μέτριος, ἡμεῖς χωρὶς φανάρια ὁρῶμεν κατ' αὐτῶν. Ὁ Ναύαρχος Μιαούλης ἔχοντας εἰς τὸ μπουμι 4: φανάρια σημειῖον τοῦ νὰ ἀκολουθήσῃ ὅλος ὁ στόλος τὸν δρόμον του περιείρχεται ἐν τῇ μέσῃ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου τραβῶντας κατ' αὐτῶν κανονιαῖς ὅλοι οἱ λοιποὶ γενναῖοι κπ. τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου Ὑδραῖοι καὶ Σπετσῶται ἕως 20: τὸν ἀκολουθοῦν ὁμοῦ καὶ τὰ πυρπολικά τὰ ὅποια καὶ προπορεύονται, ὁ Τσαμαδὸς, ὁ Σαχτούρης, ὁ Παναγιώτας, ὁ Ζάκας, ὁ Σαχίνης, ὁ Φόνος, ὁ Μπιλιμπίνος, ὁ Τουμπάζης, ὁ Ραφαήλ, ἡ Ναβέ-

τά, ὁ Ναύαρχος Σπετσῶν, ὁ Ἀντιναύαρχος, ὅλοι οἱ γενναϊότεροι ρίπονται βελοειδῶς, διέρχονται τῆδε κακέϊσε τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου καὶ τὸν κανονοβολίζουσι, θέαμα φρικτὸν καὶ ἀξιοπερίεργον, ὁ ἐχθρὸς δὲν ἐτολμοῦσε πλέον νὰ ρίψῃ μῆτε μίαν κανονιᾶν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἀλαζῶν Ἰμπραῖμ πασσᾶς δὲν ἔκαμεν ἄλλο παρὰ νὰ φεύγῃ καὶ νὰ κατευάσῃ τὰ φανάρια τοῦ διὰ νὰ μὴν γνωρίζεται ὅτι εἶναι αὐτός, μὴν ἠθέλαμεν τοῦ ρίψῃ κανένα πυρπολικόν. Ἀπὸ μίαν ὥραν εἰς ἄλλην αἱ φρεγάται ὕψωναν τινὰ φανάρια καὶ εὐθὺς τὰ ἐκατεύαζον διὰ νὰ δείξουν τὸν δρόμον ὅπου κρατοῦν εἰς τοὺς ἰδικούς των. Ἡμεῖς ὀλονένα κατ' αὐτῶν, δι' ὃ καὶ περὶ τὰς 5 τῆς νυκτὸς, τὸ πυρπολικόν ἡ Λεῦκα ἐπιπεσοῦσα κατὰ τινος Ἰμβρικήου, μετέδωκε τὸ πῦρ, ἀλλ' ἀπέτυχε, διότι τὸ πυρπολικόν δὲν ἐπεριεπλέχθη εἰς αὐτό. Ἄλλο πυρπολικόν τοῦ Μαντρώζου ἐρχόμενον ὀπισθεν ρίπτεται κατὰ τοῦ ἰδίου Βρικίου, τοῦ ἐπέθηκε τὸ περιέμπλεξεν ἀλλ' ὄχι τόσο καλῶς. Τὸ Βρίκι ὀρτζάρε ὀλίγον, καὶ οὕτω τὸ πυρπολικὸν ἀπεσπᾶσθη. Ἡ φλόγα μ' ὅλον τοῦτο τῶν δύο καιομένων πυρπολικῶν ἔκαμεν ὅπου νὰ φοβηθῇ τὸσον ὁ ἐχθρὸς ὥστε ὁ Ἰμπραῖμ πασσᾶς ἔκαμε σημεῖον «*Salva chi Salva*». Τότε τὰ ἐχθρικά ἄλλα μὲν τὰ ἔδωσαν γεμάτα κατὰ τὴν Ῥόδον, ἄλλα κατὰ τὴν Κάρπαθον, ἄλλα κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἄλλα κατὰ τὴν Σπῖνα λόγγα τῆς Κρήτης, ἀκόμα καὶ αὐταὶ αἱ φεργάται. Ὁ ἀνέμος ἐσηκόνετο ὀλονένα ἀπὸ Λεμπε εἰς Μ εἰς Μ. Τ. καὶ τέλος Τρ. δυνατός. Τοιούτως ἡμεῖς περιερχόμεθα κρατούντες κατὰ τὴν Κάσσον ὕστερον ἄφ' οὗ ἐμβήκαν οἱ ἐχθροὶ εἰς ἀκρατάτην ἀταξίαν καὶ διαίρεσιν διεσπαρμένοι ὡς εἴπομεν.

Νοεμβρίου 2. Κυριακή. Ἦτον ἤδη παντελῶς διαλελυμμένος ὁ Ὀγκώδης οὗτος καὶ τρομακτικὸς στόλος τοῦ Ἰμπραῖμ Πασσᾶ, ὁπότεν εἰδόντες οἱ Ἕλληνες ὅτι δὲν ὠφελεῖ πλέον νὰ τὸν διώκωσιν εἰς τὰ μεγάλα πελάγη μὲ ἓνα τὸσον δυνατὸν Βορρέα ἀπεφάσισαν νὰ ἀρτζάρουν. Ἡμεῖς λοιπὸν ἐξημερώθημεν τέσσαρα μίλια μακρὰν ἀπὸ τὴν Κάσσον, ὁ Ζάκας, ὁ Ναύαρχος Σπετσῶν, ὁ Παναγιώτας, καὶ ὁ ἴδιος Ναύαρχος Μιαούλης ἦτον ἤδη κοντά μας, ὁπότεν εἶδομεν κατὰ τὴν Κάρπαθον 4 πλοῖα ἃ 5 ἐχθρικά, ὀρτζάρομεν λοιπὸν κατ' αὐτῶν διὰ νὰ τὰ συλλάβωμεν. Ὑστερον δὲ ἀπὸ μίαν ἐπίπονον λοξοδρομίαν (διότι κοντὰ εἰς τὸν ὑπερβολικὸν ἀνεμον ἦτον καὶ μέγας κλειδὼν τῆς θαλάσσης) ἐπλησιάσαμεν εἰς αὐτά. Ὁ Ζάκας ὅστις εὐρέθη σοθράνω ὁμοῦ μὲ ἓνα σπετζότικον ἔβαλαν εἰς τὸ μέσον μίαν μεγάλην Σακολέβαν γεμάτην στρατεύματα Αἰγυπτιακά. Τὴν κανονοβολοῦσι τὴν διώκουσι καὶ μετὰ μίαν ὥραν παρεδόθη εἰς τὸν Ζάκαν. Τότε βάζοντάς την ἐμπρὸς ἐπήγεν εἰς τὴν Κάσσον, ὅπου ἐφαίνετο καὶ κατέφυγον καὶ ἄλλα πλοῖα μας ἐξ αἰτίας τοῦ δυνατοῦ ἀνέμου. Ἡμεῖς ὀλονένα προσπαθοῦμεν νὰ πλησιάσωμεν τὰ ἄλλα 4. ἐπλησιάσαμεν τὸ πρῶτον Βρικίαι Ἀγγλεμαλτζίκον κπ. Φορτουνάτο Βάρβαρα Βριγ. Ὁδησεύς, τὸ ὅποῖον εἰς πρώτην πρόσκλησίν μας ἐστάθη ἀλλὰ κάππα, ἐκαταλάβαμεν ὅτι εἶναι ἐκ τῶν φορτηγῶν τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ, ἀλλὰ διὰ νὰ μὴν ἐμποδιοθῶμεν ἀπὸ τὰ ἐπίλοιπα

τοῦ εἶπαμεν νὰ τραβᾷ ὀρτζα διὰ νὰ ἀπαντήσῃ τὰ ἐδικὰ μας, ὡς ἔκα-
 με τῷ ὄντι καὶ συνελήφθη παρὰ τοῦ Ναυάρχου μας. Ἦτον ὁμως ἐτι
 ἄρκετὸν διάστημα ἕως νὰ φθάσωμεν τὰ ἄλλα τρία. Τὸ ἐπίπονον τῆς λο-
 ξοδρομίας ἔκαμε τοὺς ἄλλους νὰ παραιτήσουν. Ἡμεῖς ὁμως δὲν ἀπαυ-
 δήσαμεν καὶ μετὰ ἱκανὴν ὥραν τὰ ἐπλησιάζσαμεν. Πρῶτον ἔνα ἄλλο
 Βρίκι Ἀγγλικὸν Ἡὼς, κπ. Καφφιέρο, μὲ στρατιώτας καὶ Ἴππους, καὶ
 ἱποκόμους. Ἐστείλαμεν ἀμέσως 4. ἀνθρώπους μας μὲ τὸν ἀξιωματικὸν
 Γεώργην Μαῖ διὰ ἐπίσκεψίν του, ἀμέσως δὲ τραβοῦμεν εἰς ἐπίσκεψιν
 μιᾶς Νάβε ἣτις εἶχε σημαίαν Αὐστριακὴν ἀκολουθοῦσα ἓνα Βρίκι πο-
 λεμικὸν χωρὶς σημαίαν. Ἐρρίψαμεν μίαν κανονιὰν μὲ μπάλα κατὰ τῆς
 Νάβε ὅχι ὁμως ἐπάνω, ἀλλὰ, διὰ νὰ βαλθῇ εἰς ὑποταγὴν. Αὕτη δὲν
 ὑπήκουσεν, ἐρίψαμεν διὰ τοῦτο καὶ ἄλλην καὶ τότε ἐρολιάρησε τὴν
 παντιέραν τῆς καὶ ἐσοπράρησεν, πλησιάζαντες εἰς αὐτὴν εἶπομεν τοῦ κπ.
 νὰ ἔλθῃ ἐπάνω, μᾶς ἐπρότεινε δυσκολίας τοῦ ἀνέμου καὶ λοιπά. Ἡμεῖς
 διὰ τοῦτο καταιβάσαντες τὴν Πάσσαραν ἐστείλαμεν ἐπάνω 6. ἀνθρώ-
 πους μας νὰ τὸν ἐπισκεφθοῦν. Καὶ ἐν τούτοις παρατηροῦμεν τὸ πολε-
 μικὸν Βρίκι ἐρχόμενον καθ' ἡμῶν χωρὶς σημαίαν, εἰμεθα εἰς ἀμφιβο-
 λίαν ἂν ἦναι Εὐρωπαϊκὸν ἢ οὐ, ἀλλὰ πλησιάζσαν περισσότερον, παρα-
 τηρήσαμεν ὅτι εἶναι ἐχθρικόν. Τὰ κανόνια τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς ἃς ἦναι
 ἐτοιμα φωνάζει ὁ Ἀντιναύαρχος καὶ ὁρμῶμεν κατ' αὐτοῦ, ἐρχόμενοι
 δὲ πλάγι καὶ πλάγι, κρατοῦντες τὰ ὑπερδέξια ἐρρίψαμεν κατ' αὐτοῦ
 τρία κανόνια τὰ ὅποια τοῦ διεπέρασαν τὸ σκάφος, αὐτὸ ἐρρίψε μόνον
 δύο καὶ ἀμέσως ἐπόδησε, τοῦ ἐπετέθημεν κατόπιν καὶ τοῦ ἐρρίψαμεν
 ἄλλα δύο, αὐτὸς δὲ μᾶς ἐρρίψεν ἄλλο ἓν ἀπὸ τὴν πρῆμην καὶ τὰ ἐγέ-
 μισε κατὰ τὴν Κάσσον. Τότε ἡμεῖς πλησιάζαντες εἰς τὸ Ἀγγλικὸν
 Βριγαν. καὶ πληροφορηθέντες ὅτι φέρουν ἄλογα Ἴπποκόμους καὶ στρα-
 τιώτας τοὺς ἐδιορίσαμεν νὰ μᾶς στείλουν τὰ ἄρματα, πλησιάζαντες
 δὲ εἰς τὴν Νάβε καὶ πληροφορηθέντες ὅτι ἔχει καὶ αὕτη Ἴππους, ἱπ-
 ποκόμους καὶ στρατιώτας, ἐδιορίσαμεν καὶ αὕτην νὰ κάμῃ τὸ ἴδιον,
 ἀλλ' ἐν τοσούτῳ πλησιάζαντες εἰς αὐτὴν ὄντας ὁ καιρὸς καὶ ὁ κλύδων
 τῆς θαλάσσης δυνατότατος, ἢ ἀπὸ σφάλμα τοῦ κρατοῦντος τὸ τιμόνι,
 ἢ δὲν ἤξεύρω πῶς ἄλλως, κακὴ τύχη, ἐπῆγάμεν καὶ ἐρρίφθη τὸ πλοῖόν
 μας ἐπάνω εἰς τὴν Νάβε, Τὸ πομπρέσο μας ἔπεσεν εἰς τὴν κόντρα μεν-
 τζάνα τῆς Νάβης καὶ ἔσπασε τὸ μικρὸ καὶ μεγάλον μπαστοῦνι, τὸ ἄλλο
 μπαστοῦνι ὅπου ἔκειτο ἐπάνω τῆς φηγούρας ὁμοῦ καὶ τὸ στήριγμα τῆς
 ἀγγυρας. Τῆς δὲ Νάβης ἐσπάσαμεν τὴν καππονιέραν μίαν βάρκαν ὁποῦ εἶχεν
 εἰς τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν διάφορα παταράτζα τῆς κόφας τῆς μικρῆς
 καὶ ἐσχήσαμεν εἰς δύο μέρη καὶ τὴν γάμπιαν τῆς Μεντζάνας. Ἀλλ' ἃς
 δοξάσωμεν τὸν Κύριον καὶ ἕως ἐδῶ ὥσάν ὅπου μὲ ἐκείνην τὴν τρικυμ-
 μίαν ἐκινδυνεύσαμεν νὰ χαθῶμεν καὶ τὰ δύο πλοῖα. Τέλος πάντων ἡ
 Νάβε ὀρτζάρησεν, ἡμεῖς ἐποντζάραμεν καὶ οὕτω ἀπεφύγομεν μεγαλή-
 τερον συντριμνόν. Ἀπέρασαν ὑπὲρ ταῖς δύο ὥραις ἕως νὰ διωρθώσωμεν
 τὸ πομπρέσο μας, καὶ τὰ δύο φορτικά εὐρωπαϊκά τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ

στέκουσι περιμένοντα. Τὸ ἐσπέρας τοὺς εἰδοποιήσαμεν νὰ ἀκολουθήσουν τὸν δρόμον μας, καὶ νὰ ἀποκρίνωνται εἰς τὸ σημεῖον μὲ φανάρι ὅπου τοὺς κάμωμεν, διὰ νὰ ἀκολουθοῦν· μᾶς τὸ ὑπεσχέθησαν, καὶ ὕστερον ἀφ' οὗ ἐκάμαμεν τινὰ σημεῖα ἴσως φανῇ κανένα ἄλλο ἰδικόν μας καὶ πλησιάζῃ, καὶ ἀφ' οὗ ἐπήραμεν τὰ ἄρματα τῶν ἐχθρῶν τῶν εὐρισκομένων ἐν τῷ Βριγαντίνῳ, ἐτραβήξαμεν κατὰ τὴν Ἀστροπελιὰν μὲ ἄνεμον Μ. Τ. ὀρτζάροντες ὅσον τὸ δυνατόν.

Νοεμβρίου 3 Δευτέρα Ἐξημερώθημεν σοδράνῳ τῆς Καρπάθου. Ὁ ἄνεμος ὀλιγώστευσεν. Εἶδομεν μακρόθεν τὸν Παναγιώταν, τοῦ ἐκάμαμεν σημεῖον μᾶς ἐπλησίασε καὶ τοῦ εἶπαμεν νὰ ὑπάγῃ νὰ ῥιμουλκίῃ τὸ ἀγγλικόν ὅπου ἔμενεν ὀπίσω. Ἐπῆγε λοιπὸν καὶ τὸ ἔδεσεν ὀπίσω τοῦ, ὡς ἐκάμαμεν καὶ ἡμεῖς μὲ τὴν Νάβε, καθὼς πέρνοντάς τοὺς συγχρόνως καὶ τὰ ἄρματα. Ἡ Νάβε εἶχε 228 Τούρκους τακτικούς καὶ 32 ἵππους μὲ 22 Ἴπποκόμους. Τὸ Βρίκι 58 τακτικούς καὶ ἀτάκτους μὲ 27 ἄλογα, ἐβραδιάστημεν ἔξω τῆς Ἀστροπελιᾶς ὁ ἄνεμος Γαρμπῆς φρέσκος, εἰς τὴν Νάβε ἐβάλαμεν 14 ἀνθρώπους ἰδικούς μας.

Νοεμβρ. 4 Τρίτη Ἐξημερώθημεν κοντὰ εἰς τὸ Ἐρημονῆσι λεγόμενον Βούδια, ὁ ἄνεμος ὁ ἴδιος Γαρμπῆς καὶ τραβοῦμεν κατὰ τὴν Μύκωνον, ἐβραδιάστημεν ἔξω τῆς Μυκόνου ἔχοντες δεδεμένην τὴν Νάβε, ἐνῷ ἐπιτεσὼν ἐξαίφνης ἄνεμος σφοδρὸς ἔκαμε νὰ σοπράρουν τὰ πανιὰ μας καὶ ἂν δὲν ἐταχύναμεν νὰ λύσουν τὴν Νάβε εἰμεθα εἰς κίνδυνον νὰ πέσωμεν αὐθις ἐπάνω εἰς τὴν Νάβε· ἐτραβίξαμεν διὰ τοῦτο ἀνοικτὰ κατὰ τὸ Ἰκάριον Πέλαγος καὶ ἐδοκιμάσαμεν μεγάλην τρικυμίαν καθ' ὅλην τὴν νύκτα λοξοδρομοῦντες μὲ μόνον τὸν τρίγγο καὶ τὴν γάμπα.

Νοεμβρ. 5. Τετράδη. Ἐημερώνοντες ἠναγκάσθημεν νὰ ποδίσωμεν καὶ περὶ τὰς 6. τῆς ἡμέρας ἤλθομεν καὶ ἀράξαμεν εἰς Πάρον εἰς τὸν Λιμένα Τριῷ, ὁμοῦ καὶ ἡ Νάβε ἥτις μ' ὅλον ὅτι τὴν ἐκράξαμεν νὰ πλησιάσῃ ἀράξῃ πολλὰ ἀνοικτὰ. Ἡ κακοκαιρία πηγαίνει αὐξάνουσα μὲ δυνατοτάτην Τραμοντάνα ἕως εἰς τὸ ἐσπέρας, καθ' ἡ ὥρα 11. ἐνῷ ἡ Νάβε ἐστέκετο μὲ δύο ἀγγυρεὺς τὴν ἐπῆρε σθάρνα, οὕσα πολλὰ ἀνοικτὰ ἀραγμένη. Ἡ τρικυμία αὐξάνει ὁλονένα μὲ βροχὴν καὶ Χιόνι ὥστε περὶ τὴν Ἀπὸ τῆς νυκτὸς δὲν τὴν ἐβλέπαμεν πλέον, ἡμεῖς δὲ ἠναγκάσθημεν νὰ ῥίψωμεν καὶ ἄλλην ἀγγυραν νὰ κατευάσωμεν τὰ τζιμπούκια καὶ νὰ στεκόμεθα προσεκτικοὶ καθ' ὅλην τὴν νύκτα διὰ νὰ μὴ μᾶς πᾶρῃ σθάρνα. Ἡ κακοκαιρία ἕως εἰς τὰς 4. ὥρας ἤρξανε μὲ βροχὴν καὶ χάλαζα. Μετ' ἔπειτα Γ. Τ. εἶτα Γρεγ. δυνατοτάτος καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν.

Νοεμβρ. 6. Πέμπτη. Σήμερον ἐξακολουθεῖ ὁ ἄνεμος μὲ τὴν ἰδίαν δραστηριότητα, φορτοῦνα μεγάλη ἕως εἰς τὸ ἀπόγευμα. Τὸ σκούρου καὶ νεφώδες τὸ ἴδιον, περὶ τὰς 12. ἔρριψεν αὐθις ὀλίγην χάλαζαν ὅθεν καὶ στεκόμεθα ἀραγμένοι στανικῶς.

Νοεμβρ. 7 Παρασκευή. Σήμερον τὸ πρῶτ' ἐβάλλθημεν εἰς τὰ πανιὰ, εἰς ζήτησιν τῆς Νάβε μὲ μετρίτερον ἄνεμον, περὶ τὰς 2. εἶδομεν

7. πλοῖα τοῦ Στόλουμας Ἐπλησιάσαμεν εἰς τὸν Ζάκα καὶ τοῦ ἐδό-
σαμεν δὺν ἀρρώστους ὅπου εἶχομεν τὸν Κοταρὰ καὶ τὸν Πασχάλην. Ἐ-
μάθαμεν παρ' αὐτῶν ὅτι ὁ Μιαοῦλης καὶ Τουμπαζης ἐπίασαν ἄλλα
δύω καράβια. Ἡμεῖς τραβοῦμεν πὲρ Π. ὁ ἄνεμος Γ. Τ δυνατός.

Νοεμβρ. 8 Σάββατον. Ἐξημερώθημεν κοντὰ εἰς τὸν κάβον
Μαλιὰ ἐπισκέφθημεν ἕνα αὐστριακὸν ἐξ οὗ ἐμάθομεν ὅτι ὁ Πασσὰς στέ-
κεται εἰς τὰ Δαρδανέλια καὶ δὲν θέλει νὰ ἐμβῇ φοβούμενος μὴν τὸν χά-
λαση ἢ Πόρτα. Ὅτι ἀπὸ τὸ Κορβέτο ὁποῦ ἔπescen ἔξω εἰς τὰ καράπουρ-
να, τὰ περισσότερα κανόνια τοῦ τὰ ἐπίασεν οἱ ἐδικοί μας. Μετ' ὀλίγον
εἶδομεν τὸν κπ. Ἰω. Δαλεχὲν ὅστις μᾶς εἶπεν ὅτι ὀπισθεν τοῦ Τζιρίγου
εἶδε μίαν Νάβε μὲ τὰ Τζιμπούκια κατευασμένα. Ἐσυμπεράναμεν νὰ ἦ-
ναι ἡ ζητουμένη αὐστριακή. Ἐτραβήξαμεν διὰ τοῦτο ἀνοικτὰ ἄλλα
μέχρι τὸ ἑσπέρας δὲν τὴν εἶδομεν. Ὁ καιρὸς ἐγαλάνευsen ἀπεράσαμεν
λοιπὸν ὅλην τὴν νύκτα ἄγρυπνοι καὶ ἀνήσυχοι.

Νοεμβρίου. 9 Κυριακή. Μόλις ἐχάραξεν καὶ εἶδομεν ὀπίσω
μας τινὰ πλοῖα. Ἐνα τούτων εἰς τὸ ὁποῖον ἔκραξε ὅλην μας τὴν προ-
σοχὴν ὁμοιάζε τῆς ζητουμένης Αὐστριακῆς Νάβε, ἀλλὰ δὲν ἐλανθάστη
μεν. Ἀνατειλαντος τοῦ ἡλίου τὸ ἐγνωρίσαμεν, καθὼς καὶ ἐκεῖνοι ἡμᾶς
οἵτινες ῥίψαντες ἀμέσως μίαν φελοῦκαν εἰρχοντο πρὸς ἡμᾶς ὄντας γα-
λήνη. Τέλος πάντων ἐπλησιάσαμεν καὶ ἐστείλαμεν ἐπάνω τὴν μεγάλην
σκαμπαβίαν ἥτις μετέφερεν ταῖς παλάσκαῖς τῶν στρατιωτῶν καὶ ἔτι
50: α' 60: τακτικούς εἰς τὸ πλοῖον μας. Ὅθεν καὶ τραβοῦμεν διὰ
τὴν Ὑδραν. Οἱ 14 ἄνθρωποι μας τοὺς ὁποίους εἶχομεν διωρίση εἰς τὴν
Νάβε, ἀξιωματικοὶ τῶν ὁποίων ἦτον ὁ Γ Μάης καὶ ὁ Γ Παππουτζάλωφ,
μᾶς διηγοῦνται ὅτι τοὺς ἔσπασεν ἡ μία ἀγγυρα καὶ διὰ τοῦτο τοὺς
ἐπῆρε σβάρνα. Ὅτι ἐκοψαν μὲ μπαλτὰ τὴν μίαν Γούμενα διὰ νὰ γλυ-
τώσουν τὸν κίνδυνον μὴν πέσουν εἰς τὴν Πολύκαντρο, ὅτι εὐρισκόμενοι
ἔξω τῆς Κρήτης οἱ Τοῦρκοι ἐζητοῦσαν νὰ υπάγουν ἐκεῖ, πλὴν ὅτι ὁ κπ:
δὲν ἔστερξε, καὶ τέλος ὅτι ἂν δὲν ἐπαρουσιαζόμεθα ἡμεῖς σήμερον ὅτι
ἐφοβοῦντο κμμίαν νέαν ταραχὴν ἀπὸ τοὺς ἀράπιδες. Ὁ Ῥηθεὶς Παπ-
πουτζάλωφ ὠφέλησε μεγάλως ὁποῦ εὐρέθη εἰς αὐτὴν διότι μὲ τὴν γλυ-
κύτητα τῶν λόγων τοῦ κατέπειθε καὶ καθυσύχαζε τοὺς ἀξιωματικούς
τῶν τακτικῶν οἵτινες ἦτον 7: ἕνας Γεωργιάνος, ἕνας Κύπριος, ἕνας Κων-
σταντινοπολίτης καὶ ἕνας Ἀνατολίτης, ἕνας Ῥουμελιώτης καὶ δύο Ἀ-
ραβες. Οἱ δὲ ναῦται μας μὲ τὴν μεγάλην πείραν των εἰς τὴν θάλασσαν
συνήργησαν μεγάλως πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ κινδύνου τῆς Τρικυμίας.

Νοεμβ. 10 Δευτέρα. Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν γαλήνη. Ἀπε-
ράσαμεν τὸν κάβον Μαλιά.

Νοεμβ. 11 Τρίτη. Καὶ σήμερον ὁμοίως. Εἴμεθα ἐμπρὸς εἰς
τὴν Μονεμβασίαν. Ἐπῆραμεν μέσα τὸν κπ: τῆς Νάβης καὶ τοὺς ἀξιω-
ματικούς τῶν τακτικῶν καὶ τοὺς ἐπερίποιήθημεν τὸν μὲν κπ. ὡς ἀδελ-
φόν, τοὺς δὲ ἀξιωματικούς ὡς ἐλευθέρους, μὲ καφέ, ροῦμι, φαγὶ κλ.

Νοεμβ. 12 Τετράδη. Καὶ σήμερον γαλήνη. Περί τὰς 6: λε-

πτότατος ἀήρ· Ο. καὶ πλέομεν πρίμα. Αὐθις τὴν νύκτα γαλήνη. Σήμερον ἐπροσκαλέσαμεν εἰς τὴν τράπεζαν τὸν κπ. τῆς Νάβες.

Νοεμ. 13. Πέμπτη. Τὸ πρωὶ γαλήνη. Τὸ ἐσπέρας ἐφύσησε Ὁ. στρια. Ὅθεν περὶ τὰς 11 $\frac{1}{2}$ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Δοκὸ καὶ ἔχοντες δεμένην τὴν Νάβε ἐχαιρετήσαμεν τὴν Ὑδραν ρίπτοντες 3. κανόνια. Συγχρόνως ἐφθασε καὶ ὁ Παναγιώτας ἔχων καὶ αὐτὸς δεμένον τὸ Βριγαντίνον ὅπου τοῦ ἐπαρადώσαμεν. Περὶ τὴν $\frac{1}{2}$ τῆς Νυκτὸς ἀράξαμεν εἰς τὴν χώραν τῆς Ὑδρας, μὲ Καλὸν κατευόδιον Νικηταὶ κατὰ τῶν ἐχθρῶν εἶθε πάντοτε.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΕΦΕΤΕΙΝΩΝ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΩΝ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΘΑΛΑΣΣΑΝ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1824

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΒΡΙΚΙΟΥ Η ΑΘΗΝΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2 ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ ΤΟΥ ΑΝΤΙΝΑΥΑΡΧΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΤΟΥΡΗ

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΣΤΟΛΟΥ
ΤΗΙ 30 ΜΑΡΤΙΟΥ 1825

Μαρτίου 31. Τρίτη. Χχές τὸ δηλινὸν εὐγῆκεν εἰς τὰ πανιὰ τὸ Πλοῖον μας (('Αθηνᾶ)) ὁμοῦ μὲ ἄλλα δύο, καὶ περιῆλθεν ἄχρι τὴν σήμερον ὅποτεν ἦτον ἤδη εὐγαλμένα καὶ τὰ λοιπὰ πλοῖα, διὸ καὶ ἐξεκινήσαμεν διευθυνόμενοι πρὸς τὰ ἐπάνω ἔνδεκα πολεμικὰ καὶ τέσσαρα Πυρπολικά· ὀνόματα τῶν ὁποίων εἶναι τὰ ἀκόλουθα, ἅτινα συνιστῶσι τὴν δευτέραν 'Υδραϊκὴν Μοῖραν. 1) Καπετ. Λάζαρος (Φόνος) Παπα Μανόλη. 2) Καπ. Λάζαρος Πινότζης. 3) Καπ. 'Ιωάνν. 'Αντων. Βόκου 4) Καπ. Γκίκας Μεθενήτης. 5) Καπ. Γκίκας 'Ιωάν. (Ψεύτη). 6) Καπ. 'Αθανάσιος Κριεζής. 7) Καπ. Νικόλας Βόκος. 8) Καπ. Δημήτ. 'Αντ. Βόκος. 9) Καπ. 'Ηλίας Χ. Τζώρζου. καὶ 10 Καπ. Δημ. 'Αναστ. Θεοδωράκης.

'Ιωάννης Στίπας. Μανόλης Μπούτης. 'Ιωάννης Μαντρόζος καὶ Δημ. 'Αλεξανδρῆς Πυρπολισταί. "Ολα εἰς τὴν ὁδηγίαν τοῦ 'Αντιναύαρχου Γεωρ. Σαχτούρη.

'Απριλίου 1, Τετράδη. 'Εξημερόθημεν πλησίον τοῦ νησίου Σάν Τζώρτζη μὲ γαλήνην, τὸ ἐσπέρας εἴμεθα εἰς τὸ μέρος κάθου κολλόνες.

'Απριλίου 2, Πέμπτη. Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν περιφερόμεθα ἐμπρὸς εἰς τὸν Ζέαν ὅπου ἐπισκέφθημεν τρία αὐστριακὰ προερχόμενα ἀπὸ Μάλτα, διὰ 16. ἡμέρας, καὶ ἕνα 'Αμερικανικὸν ἀπὸ Λιδόρνον, ἐκ τῶν πρώτων ἐμάθομεν ὅτι τὸ τρίτον ἤρχετο κατόπιν.

'Απριλίου 3, Παρασκευή. Καὶ σήμερον περιφερόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος περιμένοντες τοὺς Σπετσιώτας.

'Απριλίου 4, Σάββατον. Μαθόντες ὅτι οἱ Σπετσιώτες τραβοῦν κατὰ τὴν Σύραν, διευθυνόμεθα καὶ ἡμεῖς πρὸς ἀντάμωσίν των. εἰς τὸ βασιλεῦμα τοῦ 'Ηλίου εἴμεθα ἐμπρὸς εἰς τὴν Νῆσον Σύραν, ὅποτεν ὁ Καπετὰν Γκίκας Μεθενήτης ἐζήτησε τὴν ἀδειαν νὰ ὑπάγῃ εἰς Σύραν μὲ τὸ καράβι ὄντας ἄρρωστος.

ἸΑπριλίου 5, Κυριακή. Σήμερον εἰμεθα ἐμπρός εἰς τὴν Τήνον ἐχαιρετήσαμεν τὴν Παναγίαν μὲ ἓνα κανόνι, ἐπροσκαλέσαμεν εἰς τὸν στόλον τὸν Νικολάκην Ἰατρόν· ἀνταμώσαμεν τὸν ναύαρχον Σπετζῶν μὲ 6. Καράβ. καὶ ἐπληροφορήθημεν διὰ τινος ἀμερικανικοῦ ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἦτον ἀραγμένος εἰς Μυτιλήνην. Τραβοῦμεν δι' ἐκεῖ, εἰς τὰς 2. τῆς νυκτὸς ὁ Καπ. Γκίκας ἐτρακάρισε μὲ τὴν βάρκα τοῦ πυρπολικοῦ τοῦ Μαντρόζου καὶ τοῦ ἐτσάκησε τὴν πλώρην τῆς ὀλίγον. Ὁ ἄνεμος ὄστρια εὐδίας.

ἸΑπριλίου 6, Δευτέρα. Περί τὰς 4. τῆς ἡμέρας εἰλθομεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸν ὀπισθεν λιμένα τῶν Ψαρρῶν, διότι ὁ ἄνεμος ὄστρια αὖξανεν ὁλονένα· ἐμάθομεν παρὰ τινος καλογήρου εὐρισκομένου ἐκεῖ μετὰ δύο ἄλλων, πῶς ἓνα τουρκικὸν καράβι εἶχε ἔλθῃ προχθὲς καὶ ἐστάθῃ ἕως χθὲς εἰς τὸν μόλον τῶν Ψαρρῶν, καὶ ἀφοῦ ἐπῆρε μίαν ἄγκυραν μεγάλην ἀνεχώρησεν, ὁ ἄνεμος ἀκολουθεῖ Σιρόκος, ἀπέρασε δὲ ἓνα Ἰμπεριάλ. Δελίνι ἀπὸ τὰ ἐξω καὶ μᾶς ἔβαλε σημαίαν.

ἸΑπριλίου 7, Τρίτη. Εἰς τὴν ἄγκυραν δὲ τοῦ ὀπισθεν μεγάλου λιμένος τῶν Ψαρρῶν, τὸ πρῶτ' ἐδιορίσαμεν Γορδανόσταν (πρόσκοπον) τὸν Καπ. Δημ. Α. Βοκόν καὶ Καπ. Γκίκαν Μεθενήτην. Τὸ ἑσπέρας ἦλθε καὶ ἄραξε μία Γολέτα ρουσικὴ τοῦ Καπ. Ἰωάν. Φορμόζη Τηνιακοῦ ὀνόματι Ἀντέλα ἀπὸ Μυτηλίνην, διὰ 3. ἡμέρας μὲ λάδια διὰ Σύραν, ἥτις μᾶς εἶπεν ὅτι 2. Κορβέτα, 2 Βρίκια, 1 γολέτα, 2 τρασπόρτια μὲ 6. μικρὰ ἐχθρικὰ ἦτον μόνον ἐκεῖ καταφθασμένα καὶ ὅτι εἶδεν ὅτι ἀνεχώρησαν διὰ τὰ Δαρδανέλια, ἀμα ἐμάθον ὅτι εὐγῆκαμεν ἡμεῖς ὅτι ὁ ριαλάμπης ἦτο καταφθασμένος εἰς τὰ Κάστρα μὲ 26. κομάτια ὅτι ἡ φεργάτα εἰς τὴν θέλει ἐμβῇ ὁ Καπετ. Πασσας δὲν εἶναι ἀκόμη ἐτοιμῇ, καὶ ὅτι οἱ ἐχθροὶ ἔκαμαν εἰς Μυτηλίνην ἓνα Βρίκη ὅτι ἀπὸ τὸ Πλουμάρι ἐπῆραν ὀλίγον κρεστέ (ξυλεῖαν), ὅτι εἶχον μάθει ἀπὸ δύο χριστιανούς ὅπου ἦτον μέσα, πῶς αὐτὴ ἦτον πολλὰ ἀδύνατη, καὶ ὅτι δὲν εἶχον ἱκανούς ἀνθρώπους μέσα, καὶ ὅτι ἀκουον πῶς ἡ ἀρμάδα εἶχε σκοπὸν εὐγέγοντα ἀπὸ τὰ Κάστρα νὰ υπάγῃ εἰς Σαλονίκην. Ὁ ἄνεμος ἀκολουθεῖ Ὀστρια δυνατὴ.

ἸΑπριλίου 8, Τετράδη. Εἰς τὴν ἄγκυραν ἐπέστρεψαν αἱ Γαρδακόσται, ἀλλὰ δὲν μᾶς εἶπαν κανένα ἄξιοσημειωτόν· ὁ καιρὸς ὁ ἴδιος.

ἸΑπριλίου 9, Πέμπτη. Εἰς τὴν ἄγκυραν, ὁ καιρὸς ἐμαῖστράλιος. Ποὺς τὸ μεσημέρι ἐφθασαν εἰς τὸν ἄλλον λιμένα τῶν Ψαρρῶν 3. Σπετζότικα καὶ πέντε Ψαρριανά, ἐστείλαμε τὸν κύριον Παπουτζά-λωφ νὰ τοὺς ἐρωτήσῃ τί νέα, καὶ ἐπιστρέψας μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ Ναύαρχος Σπετσῶν δὲν εἶχεν εὐχαρίστησιν νὰ τραβίξωμεν ἐμπρός, ἂν καὶ ὁ Μαῖστρος πέσῃ, ὁ ἀντιναύαρχος ἦτον τῆς ἐναντίας γνώμης, οἱ δὲ Ψαρριανοὶ οἱ νεοστὶ φθάσαντες ἀπὸ Σύρον μᾶς εἶπον ὅτι ὁ Πρόεδρος ἐπέστρεψεν ἀπὸ Τριπολιτζάν, ὅτι οἱ Τούρκοι ἐκατέβησαν εἰς τὸ μακρινόρος ὅτι ἡ μεγαλειτέρα μάχη ὅπου εἶχε γίνῃ εἰς Νεόκαστρον ἦτον ἐκείνῃ τῆς νέας Τρίτης (τοῦ Πάσχα), ὅτι τὸ δάνειον ἐφθασε.

Παρασκευή 10 'Απριλίου. Εἰς τὴν Ἀγκυραν, ὁ ἄνεμος ἔγινε τραμοντάνα· ὁ Καπετὰν Γεώργης Σαχτούρης ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσιν τῶν Σπετζίστοψαριανῶν καὶ ἔμειναν σύμφωναι νὰ συκωθοῦν αὐριον καὶ νὰ τραβίζουν ἐπάνω, ἦτον μαζί του καὶ ὁ Καπετ. Πινώτζης, καὶ Κπ. Μπατσακῆς. Πρὸς τὸ μεσημέρι πρεβέντζα, ἥτις ἐκράτησε πολλὰ ὀλίγον. πρὸς τὸ ἑσπέρας ἄνεμος Νοτιοδυτικός. Τὰ Ψαριανὰ καὶ Σπετζίοτικα ὅπου ἦτον ἀραγμένα εἰς τὸ ἄλλο πόρτο εὐγῆκαν εἰς τὰ πανιά.

Σάββατον 11 'Απριλίου. Αὐγῆς οὐσῆς ἐμβήκαμεν εἰς τὰ πανιά, ἀλλ' ὄντας ὁ ἄνεμος λαμπρός. Ἐπίασε καραντι ἐμπροσθεν τοῦ λιμένος καὶ διὰ τοῦτο ἀργοπορήσαμεν ἕως εἰς τὰς 3 τῆς ἡμέρας, περὶ τὰς 6 εἰμεθα ἐμπρὸς εἰς τὴν Μυτιλήνην, καὶ εἶδομεν τὰ Σπετζίστοψαριανὰ κατὰ μεσημβρίαν ἠνώθημεν μετ' αὐτῶν, καὶ ἀπεφασίσαμεν νὰ ἀπεράσῃ, ἀπὸ τὸ ἕω μέρος τῆς Μυτιλίνης, ἥτοι ἀπὸ τὰ Μοσχονήσια· τὸ ἑσπέρας εἰμεθα ἐμπρὸς εἰς τὸ Πλουμάρι, ὁ ἄνεμος ὄστρια, μετὰ τὰ μεσάνυχτα τὰ ἐπρυμήσαμεν καὶ ἐκάμαμεν σημεῖον νὰ μᾶς ἀκολουθήσουν.

Κυριακὴ 'Απριλίου 12. Ἐξημερέσαμεν ἐμπρὸς εἰς τὸν κόρπον Γέρα, ἀπεράσαμεν ἡμέρα ἀπὸ τὸ κάστρο τῆς Μυτηλίνης, καὶ περὶ τὰς δύο τῆς ἡμέρας ἤλθομεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὰ Μοσχονήσια ὅπου εὐρίσκετο ἓνα αὐστριακὸν Τραμπάκουλο τὸ ὅποῖον ἐπισκέφθησαν, καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι προήρχετο ἀπὸ Σμύρνην διὰ 2 ἡμ. ὅτι πρὸ 20 ἡμερῶν εἶχον φύγει ἀπὸ ἐκεῖ 5 μπαϊράκια στρατεύματα διὰ τὰ κάστρα, ὅτι ἡ φεργάτα ἦτον ῥηγμένη εἰς τὴν θάλασσαν εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ ἐτοιμάζετο νὰ κατέβῃ μετὰ τοῦ Καπτ. πασσᾶ εἰς τὴν Καλλίπολιν, ὅτι χθὲς τὸ ἑσπέρας ἐφυγεν ἀπὸ Μυτηλίνην ἓνα μπρίκη πολεμ, 3 μαρτηγάνες, καὶ 2 σακολέβες· ὅλα τουρκικὰ φορτομένα λάδια σαπούνια καφε καὶ λπ. διὰ Κωνσταντινουπόλ. καὶ πρὸ 6 ἡμερῶν ἦτον ἐδῶ ἄραγμένη μία συνοδιά τουρκικὴ ἀπὸ 3 Κορβέτα 10 μύστικα ψαριανὰ καὶ δύο Βρίκια τὰ ὅποια ἐφυγον διὰ τὰ ἐπάνω, ὅτι τὸ Βρίκι τῆς Μυτηλίνης ἦν 36 πηχῶν 11 κανονιῶν περμπάντα, ὅλα μπρούτζινα· ὁ αὐτὸς πηγαινὶ διὰ Αἴνo με κολλονιάλλε—(ἀποικιακά).

ΣΗΜ. Ψαριανὰ ἔνοεῖ ἀπὸ τὰ συλληφθέντα κατὰ τὴν καταστροφὴν τῶν Ψαρῶν.

Δευτέρα 13 'Απριλίου. Σήμερον τὸ πρῶτ' ἐσυκώθημεν εἰς τὰ πεινιά, μετὰ τὸ νὰ ἐγύρισεν ὁ ἄνεμος Τραμοντάνα καὶ τὰ ἐπρυμνίσσαμεν διὰ τὰ κάτω μέρη.

Τρίτη 14 'Απριλίου. Ἐξημερώθημεν ἐμπρὸς εἰς τὸ Πλουμάρι, ἐπισκέφθημεν πλοῖον ῥωσσικὸν Βεργ. οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ Καπ. Ἰω. Γριμάλδη κάρηκο μετὰ ἀλεύρη καὶ κριθάρι διευθυνόμενον διὰ τὰ Ἰωνικὰ νησιά. Λαβόντες ὑποψίαν ὅτι πηγαινὶ διὰ τὰ Κάστρα τοῦ Μωρέως, συσχεφθέντες ὅλοι, ὁ Ναύαρχος καὶ Πλοίαρχοι ἱκανῶς, καὶ μὴ εὐρόντες ἄλλο τι. παρὰ ὑποψίας, ἀπεφασίσθη καὶ τοῦ ἐδόθη ἡ ἄδεια, ἀφοῦ ἐτοκάραμεν τὴν πιστοποίησιν τῆς ὑγείας τοῦ πλοίου. Εἶδοποιούντες τον ὅτι ἀμνουμεν πολιορκεῖαν εἰς τὰ φρούρια τοῦ Μωρέως καὶ ἂν τυ-

χών θελήσῃ νὰ εἰσέλθῃ θέλει συληφθῇ καὶ δημευθῇ παρὰ τῶν ἐκεῖ Ἑλλ. πλοίων. Ὁ Ναύαρχος Σπετσῶν μετὰ τῶν περισσοτέρων πλοίων τῆς Μοίρας του, ἔφυγε διὰ Σκύρον διὰ κρασι κλ.

Τετάρτη 18 Ἀπριλίου. Περιφερόμεθα μὲ γαλήνην ἐμπρὸς εἰς τὸ Σίγκρι, καὶ πρὸς τὸ μεσημέρι ἕνα πλοῖον Σπετζιώτικον τοῦ Καπ. Ἀθανάσης, ἔφερε δύο καράβια αὐστριακὰ, τὸ μὲν τοῦ Καπετ. Marco Lucovich Brig Orisca μὲ κριθάρι διὰ τοὺς Κορφοὺς καὶ διὰ λ.σμόν του, τὸ δὲ τοῦ Καπετ. Giorgio Ganbrih Brig. Cadano μὲ ἀλεύρι καὶ κριθάρι διὰ τὰς Ἰωνικὰς νήσους διὰ λ.σμόν τοῦ υἱοῦ fverbia αὐστριακοῦ· προερχόμενα ἀπὸ Κωνσταντίν. διὰ 6 ἡμέρας, κρίναντες καὶ ἀνακρίναντες, ὅλοι οἱ Καπετ. μετὰ τοῦ Ναυάρχου, μὴν εὐρίσκοντες κανὲν ἰσχυρὸν ἐπιχείρημα μὲ τὸ νὰ εἶχον τὰ χαρτιά των τακτικὰ ἀπαλλάκτα τοῦ πρώτου ἀνεβλήθη ἡ ἀπόφασις ἕως αὔριον.

Πέμπτη 16 Ἀπριλίου. Περιφερόμεθα εἰς τὸ ἴδιον μέρος μὲ τὴν αὐτὴν γαλήνην, τέλος πάντων ὕστερον ἀπὸ μίαν δυνατὴν ἐξέτασιν καὶ σκέψιν ἀπεφασίσαμε νὰ τὰ ἀφίσουν τὰ αὐτὰ αὐστριακὰ δύο πλοῖα, μ' ὅλον ὅτι εὐρον εἰς τὸ ἕνα τούτων παρούτι καὶ σκάγια τὰ ὀπίσθ. δὲν ἦτον εἰς τὸ μανιφέστο, ἐπήραμεν δὲ καὶ τινὰς ἐξετάσεις τοῦ Καπετ. Λούκοβικ τοῦ ὁποίου εἰπώμεν νὰ τὰς υπογράψῃ καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι τότε θέλει τὰς υπογράψῃ ὁπόταν τοῦ δώσωμεν τὴν ἀπόφασιν, ὅτι εἶναι κρατημένος, καὶ θέλει φερθῇ διὰ τὸ Ναύπλιον, μ' ὅλα αὐτὰ οἱ Ναύαρχοι ἀπεφασίσαν νὰ τὰ ἀφίσουν μὴ εὐρόντες εἰς αὐτὰ ἄλλο παρὰ ὑποψίας τὰ ἀφίσαμεν, ἀφοῦ ἐτοκάραμεν τὰ μανιφέστα των, (δηλωτικὰ) καὶ οὕτω ἀνεχώρησαν. Μετ' ὀλίγον ὁ Καπ. Ἀθανάσης Γεωργίου Πάνος ἔφερεν ἕνα ἄλλο Brig. Ἱμπεριάλ τοῦ Καπ. Pasquale Bruta Brig austriaco Nicomir διστινάτο διὰ Κορφοὺς μὲ 1764 σακιά καὶ κόφας ἢ ζεμπίλια ἀλεύρι δηλ. κοιλὰ 6913 $\frac{1}{2}$ ὀκάδας 38270 καὶ πρὸς τούτοις 5700 κοιλὰ κριθάρι διὰ λ.σμόν τοῦ Giorgi Ντάντες frutt αὐστριακοῦ. Εἶχε καὶ οὗτος τὰ χαρτία του τακτικὰ καθὼς καὶ οἱ ἄλλοι, τοῦ ἐγένιναν διαφοραὶ ἐξετάσεις διὰ λόγου, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἐλεγεν ἄλλο εἰμὴ ὅτι δὲν ἔχει ἄλλα χαρτιά, δι' ὃ καὶ μὴ εὐρόντες πάτημα ἀπεφασίσαμεν νὰ τὸν ἀφίσῃ καὶ αὐτὸν σημειώνοντες εἰς τὸ μανιφέστον του, ὅτι τοῦ ἐδώσαμεν τὴν εἰδησιν τῆς πολιτορκείας τὴν ὁποῖαν τὰ Ἑλληνικὰ πλοῖα κρατοῦν, πρὶν ὅμως νὰ τοῦ δώσωμεν τὴν ἀδειαν καὶ τὰ χαρτία του διὰ ν' ἀναχωρήσῃ, ἐμάθομεν παρὰ τῶν ἀνθρώπων τοῦ ρηθέντος Καπετὰν Πάνου ὅτι στεκόμενοι ἐπάνω εἰς τοὺς μπαμπαφίγγους εἶδον ὅπου ἕνας ἄνθρωπος τοῦ αὐτοῦ Αὐστριακοῦ πλοίου ἔβριψε χαρτία εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς τὴν ὥραν ὅπου ἐπῆγεν ἡ πᾶσαρα τοῦ Καπ. Πάνου ἐπάνω εἰς τὸ αὐτὸ αὐστριακόν, ἀπεφασίσθη λοιπὸν νὰ τοῦ γίνῃ αὔριον μία γενικὴ ἐξέτασις τοῦ πλοίου καὶ μερικῇ τῶν ἀνθρώπων κατὰ μέρος.

Ἀπριλίου. 17. Παρασκευῇ. Ἐξημερώθημεν αὐθις μὲ γαλήνην, ἐκάμαμεν τὴν γενικὴν ἐξέτασιν εἰς τὸ πλοῖον Nicomir καὶ ἀ-

να καλύψαμεν ἀπὸ τὸν καμαρότον ὅτι τὰ χαρτιά ὅπου ἐρίφθησαν εἰς τὴν θάλασσαν ἦτον Τουρκικά, καὶ ὅτι ἐμελλον μετὰ τοῦ φορτίου νὰ τὰ παραδόσουν εἰς τὴν Πρέβεζαν εἰς τοὺς Τούρκους, διὰ τοῦτο τὴν ἐδιωρίσαμεν καὶ ἐστείλαμεν εἰς τὴν Διοίκησιν διὰ νὰ θεωρήσῃ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ μὲ γράμματα.

Ἀριθ. 1

Πρὸς τὸ Σεβαστὸν Ὑπουργεῖον τῶν Ναυτικῶν.

Δὲν ἀμφιβάλουν οἱ ὑπογεγραμμένοι ὅτι πρὸ καιροῦ ἔφθασεν εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ σεβαστοῦ Ὑπουργείου τῶν Ναυτικῶν ὅτι ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐμελλον νὰ εὗγουν διάφορα Ἑὺρωπαϊκὰ ἐμπορικὰ πλοῖα μὲ τροφὰς καὶ πολεμοφοδία ναυλομένα ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς διὰ τὰ φρούρια τοῦ μορέως καὶ ἄλλα μέρη τουρκικά, ἦτον πιθανὸν νὰ ἀπαντήσωμεν ἐξ αὐτῶν καὶ ἐπεριμέναμεν διαταγὰς κατὰ τοῦτο, ἀλλὰ ἄχρι τοῦδε δὲν ἔχομεν καμίαν ὁδηγίαν· προχθὲς ἐπιάσαμεν τρία ἐξ αὐτῶν, ἀλλ' εὐρώντες τὰ ἐφοδιαστικῶν τακτικά, μὲ ὅλον ὅτι φορτομένα ἀλεύρια καὶ κριθάρια, καὶ δὲν μᾶς ἔμενεν ἀμφιβολία, πῶς πηγαίνουν διὰ τὰ πελοπονισιακὰ φρούρια τὰ ἀφίσαμεν μὴν εὐρόντες ἄλλο πιάσιμν εἰμὴ ὑποψίας, ὅλα ὅμως φέρουσι τὰ χαρτιά τῶν τακτικώτατα τὰ ὅποια σκεπάζουν ἐντελῶς τὸ φορτίον, χθὲς ἐσυλᾶσθμεν ἓν ἕτερον αὐστριακὸν Βρεγαντίνον, τὰ αὐτὰ ἐφοδιαστικά, μεταχειρίσθημεν γλυκίτητα ἄκραν, καὶ ὑποσχέσεις διὰ νὰ ἔσσκεπάσωμεν πραγματικῶς τὴν ἀλήθειαν, τὸ ὅποῖον καὶ ἀπελεύσαμε· ὁ ῥηθεὶς καπετάνιος καὶ γραμματικός του, μᾶς ἐφάνέρωσεν ὅτι ἐπήγεσαν διὰ πρέβεζαν τὸ κριθάρι καὶ ἄλευρα ὅπου φέρουν, καὶ ὅτι ἐκρατοῦσαν καὶ γράμματα τουρκικά τὰ ὅποια καὶ ἐρρίψαν εἰς θάλασσαν ἅμα μᾶς εἶδον, μ' ὅλον ὅτι ὕστερον τὸ μετανόησαν· μὲ τὸν ὅμοιον τρόπον μᾶς λέγουν ὅτι ἦτον οἰκονομιμένα καὶ ὅλα τὰ ἄλλα κάρικα· ἡμεῖς λοιπὸν διὰ τὴν ὑπόληψιν τοῦ αὐτοῦ φιλέλληνος καπετάνεζου καὶ γραμματικοῦ ἐμεταχειρίσθημεν τὸν τρόπον ὅπου βλέπετε εἰς τὰς ἰταλιστὶ ἐξετάσεις ὅπου τοῦ ἐκάμαμε αἵτινες διαλαμβάνουν ἐν τῷ τέλει, ὅτι τὸ πρᾶγμα ἀνεκαλύψαμεν ἀπὸ τὸν καμαρότον· παρακαλοῦμεν λοιπὸν νὰ θεωρήσῃ τὸ Σ. Ὑπουργεῖον τὴν ὑπόθεσιν καὶ νὰ μᾶς δοθῇ εἰδησις διὰ τὴν ἀπόφασιν ὅπου κάμει περὶ αὐτῆς· τοῦτο μᾶς ἔκαμε νὰ στείλωμεν ἓν καρὰβι νὰ συλλάβῃ ἄλλα δύο ὅπου εἶχον προπεράσει διωρίζοντές το νὰ τὰ φέρῃ αὐτοῦ διὰ νὰ τὰ ἐξετάσετε, μὲ τὸ νὰ μᾶς ἐμαρτήρησεν ὁ ἴδιος ὅτι καὶ αὐτὰ ἦτον τῆς ὁμοίας κατηγορίας καθὼς καὶ ἄλλα διάφορα ὅπου μέλει νὰ εὗγουν· δι' ὃ καὶ περιμένομεν ὁδηγίας τοῦ Σ. Ὑπουργείου εἰς τὸ πῶς μέλλομεν νὰ φερθῇ, ὅταν τὰ Τουρκικά χαρτιά εἶναι ἀδύνατον νὰ τὰ εὕρωμεν.

Μὲ τὸ προσῆκον σέβας μένομεν

Οἱ Ναύρχοι τῶν κατὰ τοῦ Βυζαντινοῦ στόλου Ἑλληνικῶν Μοιρῶν

Ἰδρας καὶ Σπετσιοτικῆς καὶ Ψαριανῆς

Τῇ 17 Ἀπριλίου 1825 ἀντικρὶ τῆς Μιτυλήνης.

'Αριθ. 2

Πρὸς τοὺς Προκρίτους τῆς Νήσου Ὑδρας.

Εὐγενέστατοι Κύριοι!

Διὰ τὰ μὴν ἀποσπάσωμεν κανένα πολεμικὸν ἀπὸ τὴν Μοίραν μας δὲν σὰς ἐγράψαμεν ἄχρι τοῦδε τὰ καθ' ἡμᾶς, ἡ ἀκόλουθος ὅμως περίστασις μᾶς ἀναγκάζει νὰ σὰς στείλωμεν ἐπίτιδες ἓνα Ψαρριανὸν τοῦ Καπ. Κωσταντῆ Χ. Ἀγγελή, εἰδοποιῶντας σας τὰ ἀκόλουθα. Ὑστερον ἀφ' οὗ ἐπεριμέναμεν καὶ ἠνώθημεν μετὰ τῶν συναδέλφων Σπετζιωτῶν καὶ Ψαρριανῶν εἰς Ψαρρά, τῇ 11. τοῦ παρόντος ἐμβήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ διευθυνόμενοι διὰ Τένεδον, μετὰ τὸ νὰ ἐμάθαμεν ὅτι ὁ ἐχθρικός Στόλος ἦτον σχεδὸν ὅλος κατεβασμένος εἰς τὰ Δερδανέλια· ὁ σφοδρὸς ἄνεμος μ' ὅλον τοῦτο μᾶς ἠνάγκασε νὰ ἀραξώμεν εἰς τὰ Μοσχονήσια, ἀπὸ ὅπου συκωθέντες τῇ 13. ἰδίου εὐρέθημεν εἰς Γαλήνην ἔξω τοῦ Σίγαρη, καὶ ἤδη τρεῖς ἡμέρας περιφερόμεθα εἰς τὰ ἴδια νερὰ μετὰ λεπτοὺς ἀνέμους, καθ' ἃς ἔχομεν ἤδη. 3. Καράβια ὅπου ἐπεσεκέφημεν αὐστριακὰ καὶ Ῥωσικὰ προερχόμενα ἀπὸ Κωνσταντινουπόλιν μετὰ ἀλεύρια καὶ κριθάρια· ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον εὐρόντες τὰ χαρτῖα του τακτικά, μ' ὅλυν ὅτι ὑποπτον, τὸ ἀρίσταν ὕστερον ἀπὸ ἱκανὴν σκέψιν μετὰ τῶν ἄλλων δύο Ναυάρχων Σπετζῶν καὶ Ψαρρῶν, ὕστερημένοι ὄντες τῶν κατὰ τοιαύτην περίστασιν ἀπαιτουμένων Ἑρμηνειῶν καὶ διαταγῶν, χθὲς ἐπεσεκέφημεν τ' ἄλλα δύο Αὐστριακὰ ὄντα, κρατῶντα τὰ ἐφοδιαστικά των τακτικά κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον τοῦ πρώτου φέροντα καὶ αὐτὰ ἀλεύρια καὶ κριθάρι, διευθυνόμενα καὶ τὰ τρία διὰ τὰς Ἰονικὰς Νήσους, ἐλείποντα τὸ μὲν 5. τὸ δὲ 6. ἡμ. ἀπὸ Κωνσταντινουπόλ. Δὲν μᾶς μένει καμμία ἀμφιβολία, ὅτι αὐτὰ καὶ ἄλλα διάφορα ὅπου ἔρχονται κατόπιν μετὰ παρομοίας τροφάς, νὰ ἦν τὰ ἴδια περὶ τῶν ὁποίων εἰσθε ἡ Εὐγενεία σας εἰδοποιημένοι πρὸ καιροῦ, ὅτι ἐμελλον νὰ ἐκπλεύσουν ἐκ Κωνσταντιν. διὰ τὰ Φρούρια τοῦ Μωρέως, ἀλλὰ πῶς ἡμποροῦμεν νὰ τὰ κρατήσωμεν μετὰ μόνην τὴν βάσιν ἀπλῆς ὑποψίας; Τοὺς ἔγινε ἐπίσκεψις εἰς τὰ Πλοῖα μεγάλη, ἀλλ' οὔτε μετὰ αὐτὸν τὸν τρόπον ἡμπορέσαμεν νὰ εὐρωμεν τί ὅπου νὰ μᾶς κάμῃ νὰ τὰ κρατήσωμεν καὶ στείλῃ αὐτοῦσε· αὐτοὶ εἶναι ἐφοδιασμένοι κοντὰ εἰς τὰ Μανιφέστα (Δηλωτικὰ) πόλεις (φωρτωτικὰς) πιστοποιήσεις ὑγείας, μετὰ συμφωνητικὰ ναύλων, Ἑρμινείας τῶν φορτοτῶν, ὑπηκόων αὐστριακῶν, ὅλα ἐπικυρωμένα τακτικῶς ἀπὸ τὰς Καγκελαρίας Ῥωσικὴν καὶ Αὐστριακὴν, ἀπεφασίσθη λοιπὸν κοινῇ γνώμῃ νὰ τὰ ἀφίσωμεν καὶ αὐτὰ, ἀφ' οὗ τοὺς εἰδοποιήσαμεν τὴν πολιορκίαν Μοθοκορώνων, καὶ Πάτρας, ἐδιωρίσαμεν ὁμῶς τὸν ἐπιφέροντα νὰ τὰ συντροφεύσῃ μακρόθεν, καὶ φθάσαντες εἰς τὰ αὐτοῦ μέρη νὰ ἔλθῃ νὰ σὰς δώσῃ τὴν εἰδήσιν, καὶ νὰ κάμετε περὶ αὐτῶν ὅπως εἰρήτε εὐλογον. Ἄν εἶχαμεν ἐδῶ τὴν Γολέταν ὡς μᾶς ὑποσχέθητε, δὲν ἠθέλαμεν ἀπαμακρύνει ἀπὸ τὸν Στόλον μας τὸ αὐτὸ Ψαρριανὸν πολεμικὸν εἰς περίστασιν καθ' ἣν ἀπὸ ἡμέραν εἰς ἡμέραν περιμένομεν νὰ εὐγῇ ὁ ἐχθρικός Στόλος περὶ τοῦ ὁποίου ἐπληροφορήθημεν παρὰ τῶν

ρῆθέντων καπετανέων ὅτι τὰ εἰς τὰ Δαρδανέλια εὐρισκόμενα καὶ περιμέροντα τὸν Καπετὰν Πασσὰ εἶναι 40. κομμάτια. ἁλδ. 2. Φεργάδες, 6. Κορβέταις, καὶ τὰ λοιπὰ Βρίκια Γολέταις καὶ Μύστικ, ὁ δὲ Καπετ. Πασσὰς εἶχε σχεδὸν ἔτοιμον τὴν νέαν Ἀης τάξεως Φεργάταν του, καὶ θέλει εὐγῇ μὲ ἄλλα 15. ἁ. 20. κομμάτια, εἰς τρόπον ὅτι θέλει εὐγῇ καθὼς συμπεραίνεται μὲ 60. πανιὰ περίπου. Παρακαλοῦμεν λοιπὸν νὰ μᾶς στείλητε ὀπίσω τὸ ρῆθὲν Ψαρριανὸν ὅσον τάχιστα, καὶ καμμίαν Γολέταν διὰ Ἀγγελίας, καὶ διορίζοντας μᾶς πῶς εὐρίσκεται εὐλογον νὰ πράξωμεν διὰ ἄλλα φορτικά ὅπου πιθανὸν νὰ πιάσωμεν ὅμοια τῶν εἰρημένων πρὸς ὁδηγίαν μας. Ὁμηλήθη νὰ βάλωμεν εἰς αὐτὰ μερικοὺς ἀνθρώπους καὶ νὰ τὰ στείλωμεν αὐτοῦ. ἢ εἰς τὴν Διοίκησιν, ἄλλὰ προβλέποντες τὰ ἐπακόλουθα, μετεβάλλομεν σκοπὸν· λάβετε λοιπὸν τὰ ἀναγκαῖα μέτρα, διότι ὑπὲρ τὰ 20. καράβια ἔρχονται κατόπι φορτωμένα μὲ τὸν ὅμοιον τρόπον· αἱ Ἑρμηνίαι τὰς ὁποίας κρατοῦν οἱ Καπεταν. ἀπὸ τοὺς φορτοτάς των, τοὺς κάμνουν πληρεξουσίους ὅλου τοῦ φορτίου διὰ νὰ τὸ πωλήσουν ὅπου θέλουν. τοὺς ἐπροτεῖναμεν νὰ τὸ ἀγοράσωμεν, καὶ μᾶς ἐζήτησαν εἰς μὲν τὸ ἀλεύρι 12 Γρόσια τὸ κοιλόν, καὶ διὰ τὸ κριθάρι 6. Γρόσια, καὶ ἔστω εἰς ὁδηγίαν σας ἂν ἔχετε χρεῖαν. Εἰς γνωστοποίησιν τῶν εὐρισκομένων εἰς τὰ Μοθωκόρωνα Πλοίων μας, καὶ εἰς Πάτρων (ἂν εὐρίσκονται) εἰς πολιορκίαν, ἐφανερῶσαμεν εἰς τὸ Μανιφέστον καὶ πιστοποιήσιν ὑγείας, ὅτι ἐπεσκέφθησαν παρ' ἡμῶν, καὶ εἰδοποιήθησαν τὴν ἐκεῖ πολιορκίαν μας, καὶ ὅτι τοὺς εἶναι ἐμποδισμένη ἡ εἴσοδος εἰς τὰ Φρούρια. Ὁ Καπετὰν Πασσὰς σκοπεύει νὰ βαρκάρη ἕως 3. χιλιάδ. Γινὰτ Καζάκιδαῖς τοὺς ὁποίους ἡ Πόρτα ἐκτέθασε μὲ πληρωμὴν μεγάλην, οἵτινες ἐμπίπτοντες εἰς διαφωνίας μετὰ τινῶν Γιαντιτζάρων εἰς Κωνσταντιν. ἐζήτησαν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰ ἴδια, ἀλλ' ὁ Καπετ. Πασσὰς τοὺς καθυσίχασε· εἰς τὰ Δαρδανέλια Ἰμβαρκάρονται ἕως 5. χιλιάδ. στρατεύματα, τὰ ὁποῖα ἄδετο λόγος εἰς Κωνσταντινούπολι ὅτι διενθύνοντο κατὰ Σάμου, καὶ κατὰ Σύρας, καὶ ὅτι ὁ ἐχθρικός στόλος θέλει ἀπεράσει καὶ ἀπὸ Σαλονίκην διὰ νὰ Ἰμβαρκάρη καὶ ἄλλα· ἡ νεοκατασκευασθεῖσα Φεργάτα εἰς ἣν ἐμβήκεν ὁ Χοτορετ Μεϋμέτ Τοπαλ Πασσὰς, εἶναι 16. κανονίων πὲρ πάντα. Ὁ νόματα τῶν ρηθέντων Καπετ. μὲ τροφάς. Βρεγαντίνον Ῥωσικὸν li trè fratelli Καπετ. Τζιοβάννης Γριμάλδης μὲ ἀλεύρι καὶ κριθάρι φορτωμένος ἀπὸ τοὺς ἐν Κωνσταντινούπολει fratelli Privileggio, ὑπηκόους Αὐστριακοὺς διὰ τὰς Ἰονικὰς νήσους. — Βρίκιον Αὐστριακὸν Κάδμος Καπετ. Ἰωάνν. Γαρμίτζ μὲ ἀλεύρι καὶ κριθάρι φορτωμένος ἀπὸ τοὺς ἰδίους διὰ τὰς Ἰονικὰς νήσους Βρεγαντ. Αὐστριακὸν L. Orisea, Καπετ. Marco Λούκορβιτζ. μὲ κριθάρι φορτωμένον ἀπὸ τοῦ Giou bravich. διὰ Κορφοῦς.

Τῇ 16. ' πριλίου 1826.

Μὲ βαθύτατον Σέβας Μένομεν.

Ὁ Ἀντιβαρὺχος τῆς Ὑδραϊκῆς Μοίρας Γ. ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ

ἄλλο οἵτινες τὸ ἐσπέρας ἐπισκεφθέντες ἔνα αὐστριακὸν ἐμάθομεν, ὅτι ἡ ἄλλη μοῖρά κροτήσασα πόλεμον μετὰ τὸν Αἰγυπτιακὸν στόλον ἐσπασαν τὰ κατάρτια μιᾶς φρεγάτας, καὶ ἔρριξαν ἔξω ἐν Βρικᾶκι, καὶ ὅτι ἄλλος πόλεμος ἐκροτεῖτο τὴν Παρασκευὴν ἕως εἰς τὸ σάββατον, τοῦ ὁποίου τὸ ἀποθησόμενον εἶναι ἀγνωστον ἀκόμη. αὐτὸς ἤρχετο ἀπὸ Σούδαν. Μᾶς ἐπαρεπονέθη ὅτι ἔνα πολεμικὸν μας ἔμπροσθεν τῆς Ζέας τὸν ἐπεσκέφθη καὶ τοῦ ἐπῆρε 3. κομμάτια πανιὰ ἔνα λαχουρί καὶ 15 ὄρνιθας.

Ἀπριλίου 23 Πέμπτη. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Ψαρρά: σήμερον ἦλθε ὁ Καπ. Γεώργιος τοῦ Μηκῆ Ψαρριανὸς τὸν ὁποῖον εἶχομεν στείλη νὰ ἀνταμώσῃ τὸν Καπ. Κωνστ. Χ' Ἀγγελῆ καὶ νὰ τοῦ εἰπῇ νὰ κρατήσῃ τὰ δύο καραβία ὅπου ἐσουντρόφευσεν ἀπὸ μακρὰν καὶ νὰ τὰ ὑπάγῃ εἰς Ὑδραν. Ὁ αὐτὸς μᾶς εἶπε διαφόρους εἰδήσεις ἀπὸ Σύραν ἀπὸ ὅπου ἔφυγε τὴν Κυριακὴν δὴλ: ὅτι εἰς τὰς 7. οἱ ἄραβες ἐπιτεσόντες κατὰ τῶν ἰδικῶν μας ἐσκότωσαν ὡς 300 καὶ ὅτι 3. καπ. τοὺς τὸν Εὐδὴν τὸν ῥαφαήλ Ὑδραῖον, καὶ ἔνα Μωραῖτην, καὶ πρὸς τούτοις ἐζώγησαν τὸν Ζαφυρόπουλον· ἐπομένως οἱ ἄραβες ἐγύρισαν αὐτοὺς εἰς τὸ Νεόκαστρον, καὶ τοσοῦτον ὥρμησαν ὥστε μετὰ τοὺς μπαλτάδες ἐζήτησαν νὰ σπᾶσουν τὴν θύραν τοῦ φρουρίου, πλην ὅτι τὰ ἐκεῖ εὐρισκόμενα πλοῖα συνήργησαν μεγάλως εἰς τὸ νὰ διώξουν τοὺς ἐχθροὺς ἀφοῦ ἔπεσαν ὑπὸ τὰ τοῖχιν ἕως 1500 ἄραβες, καὶ σὺν τούτοις ἐπληγώθη ἔνα σημαντικὸν ὑποκείμενον, καὶ ὑποθέτουν νὰ ἦναι ὁ Ἰμβραῖμ Πασσᾶς, καὶ ὅτι ἀμέσως οἱ ἐχθροὶ ὀπισθοδρόμησαν· ὅτι ὁ πρόεδρος ἐστέκετο εἰς τὸ (σπελά—δυσανάγνωστον) μετὰ 3. χιλ. καὶ ἐτοιμάζετο νὰ ὑπάγῃ νὰ κτυπήσῃ τοὺς ἐχθροὺς, ὅτι ὁ Λόντος, Ζαΐμης καὶ Νικητάς εἰλθον εἰς τὸν Μωρέα καὶ ἐπήγαινον εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Προέδρου. Μᾶς εἶπε καὶ περὶ Ναυμαχιῶν, ὅτι πρὸ ἡμερῶν ἐκροτεῖτο ἔξω τῆς Σούδας, καὶ ὅτι οἱ ἰδιοὶ μας ἔρριψαν κάτω τὰ κατάρτια μιᾶς φρεγάτας, καὶ ἔρριψαν ἔξω ἔνα Βρικᾶκι, καὶ συνέλαβον ἔνα φορτικὸν μετὰ κριθήν. Ὅτι τὴν παρελθοῦσαν Παρασκευὴν ἄχρι τοῦ Σαββάτου ἕως εἰς τὰς 3. ἐκροτεῖτο ἄλλη Ναυμαχία, τὸ ἀποθησόμενον ἀγνωστον πλην ὅτι μετὰ τὸ νὰ ἀκουον κρότον κατὰ τὴν Κρήτην ἐσχάτως, ἐσυμπεράνον νὰ ἐτράπη εἰς φυγὴν ὁ ἐχθρὸς στόλος· ὁ ῥηθείς Ψαρριανὸς ἔφερε γράμματα ἀπὸ Σύρον πρὸς τὸν Ναύαρχον Σπετζῶν καὶ Ψαρρῶν. Τὸ ἐσπέρας ἦλθε καὶ ἡ ἀγγλικὴ Σιρίγγα Δετάν, διὰ τὰς κλεφτρίνας.

Ἀπριλίου 24 Παρασκευή. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Ψαρρά. κανένα νέον.

Ἀπριλίου 25 Σάββατον. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Ψαρρά, σήμερον ἐπέστρεψεν ὁ Κουτσούκος Ψαρριανὸς ἀπὸ Σάμον φέρων 5. Βόδια τὰ ὅποια διεμοιράσθημεν· ἐμάθομεν δὲ ἀπὸ ἑνα Κεφαλονήτην ὅτι ὁ Καπ. Πασσᾶς κατέβη εἰς τὸ Τζαρδάκη, καὶ ὅτι εἶναι ἐτοιμὸς νὰ ἐξέλθῃ, ὅτι ὅλα τὰ πολεμικὰ εἶναι 45. τὰ δὲ φορτικὰ ἕως πενήντα τὰ περισσότερα αὐστριακὰ μετὰ σκοπὸν ὡς ἄδετο διὰ Μωρέα· μεταξύ τῶν φορ-

τικῶν εἶνε δύο Κεφαλονήτες με ῥωσικὴν σημαίαν, ὀνόματι ὁ εἰς Καπ. Σπύρος Μουσούθης (δυσανάγνω), καὶ ὁ ἕτερος Καπ. Ἀθανάσης δα-
λέντζας (δυσανάγνωστ.). Εἰς τὰς 2. τῆς νυκτὸς ἐφθάσεν ἡ Σπετζότικη
προσθοφυλακὴ ἣτις ἔφερε ἓνα φορτικὸν Ἱμπεριάλ. με κριθάρι διὰ νὰ τὸ
ἐξετάσωμεν, προσθέτουν ὅτι ὁ ἐχθρικός στόλος εἶνε ἐτοιμὸς νὰ εὐγῇ.

Ἀπριλίου 26 Κυριακή. Εἰς τὴν ἀγκυρὰν. Τὸ φορτικὸν ὅπου
ἡ Σπετζότικη προσθοφυλακὴ ἔφερε προχθὲς ἔφυγε διὰ νυκτὸς· χωρὶς
νὰ τὸ καταλάβῃ ἡ προσθοφυλακὴ ἣτις εὐγῆκεν εἰς ζήτησιν, σημερον
τὸ πρῶτ' ἔφερεν μία ἄλλη προσθοφυλακὴ Ψαρριανὴ δύο αὐστριακά.
Brig. austr. Ypopotamo Cap. Christoforo. Gercorich Corfu.
Con 1192 Sachi. farina. 2815 Chilo orzo. Brig. d'. Arietta
Cap. Steffano Andricovich gd. le isole Ionie Con 7040 chilo
orgo. alla ruifusa. (δυσανάγνωστον). Ἐξετάσαντες τὰ ἐφοδιαστικά
τῶν εἶναι καὶ αὐτὰ οἰκονομικὰ ὡς τὰ ἄλλα ὅλα τῶν προλαβόντων καὶ
συμπεραίνομεν ὅτι καὶ αὐτὰ διευθύνονται διὰ τὴν Πρέβεζαν· ἀλλὰ μὴν
εὐρόντες τί ἄλλο Τουρκικὸν καὶ μὴ ἔχοντες ἀπόκρισιν τινα, περὶ τοῦ
πῶς πρέπει νὰ φερθῶμεν τὰ ἀφήσαμεν σημειώνοντας εἰς τὸ Μανιφέ-
στο τοὺς ὅτι τοὺς εἰδοποιήσαμεν τὴν πολυορκίαν τῶν φρουρίων τοῦ
Μωρέως. Ἐγράψαμεν εἰς Σάμον νὰ εἰδοποιήσαν τὰ ἐκεῖ εὐρισκόμενα
δύο Πλοῖα μας νὰ ταχύουν νὰ ἔλθουν ἐδῶ.

Ἀριθ 3.

*Πρὸς τοὺς Γερραισιότατους Α. Ανκοῦργον Καπετ. Κωνσταντὶ Λαχαρά,
καὶ Καπ. Σταμάτη*

Αἱ εἰδήσεις τοῦ ὅτι ὁ ἐχθρικός Στόλος ἐτιμάζεται αὐθις ὅλαις δυ-
νάμει διὰ νὰ χτυπήσῃ τὴν Σάμον, μᾶς ἔκαμε νὰ προχωρήσωμεν ἕως εἰς
τὴν Τένεδον, ἐμάθομεν δὲ κατ' αὐτὰς ὅτι ἱκανὰ πλοῖα ἦτον κατεβασ-
μένα καὶ ἔτοιμα περιμένοντα τὸν Τοπάλην διὰ νὰ εὐγουν ἀπὸ τὰ Κά-
στρα φέροντα Ἱμβαρκάτα ἱκανὰ στρατεύματα. Ἐστοχάσθηκα διὰ τοῦ-
το συμφέρον νὰ τὸν περιμένω ἐδῶ ἐπάνω, καὶ ἐλπίζω εἰς τὴν Θεῖαν
βοήθειαν νὰ ἀναγκαιώσωμεν αὐθις τὰς ὑπερηφάνους ἰδέας του. Ἐν
τούτοις κρίνω χρέος μου νὰ συστήσω καὶ πρὸς τὴν Γενναϊότητά σας
ἵνα μεταχειρισθῇτε τὴν συνηθισμένην σας καρτεροψυχίαν, καὶ νὰ στέ-
κεσθε προσεκτικοὶ καὶ προπαρασκευασμένοι καθ' ὅλα τὰ ἀναγκαιότερα,
μὴν ἀφειβάλλοντες ὅτι νέον στάδιον δόξης ἀνοίγεται αὐθις διὰ τοὺς
Σαμίους, καὶ ὅτι ἐκ μέρος μου θέλω συνεργῆσαι τὸ κατὰ δύναμιν διὰ
νὰ ματαιώσω αὐθις τὰ πονηρὰ σχέδιά του.

Ταῦτα μ' ὅλον ὅτι περὶ τὰ πρὸς τὴν δεδοκιμασμένην Γενναϊότητά σας,
μὴν τὰ ἀποδόσετε παρακαλῶ εἰς ἄλλο παρὰ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν ἣν ἔχω
νὰ ἰδῶ θριαμβεύουσας αὐθις τὴν κλεινὴν Σάμον. Καὶ με τοιαύτην
πληροφορίαν ὡς ὑποσημειοῦμαι Φίλος καὶ Ἀδελφός.

Ἀπὸ τοῦ Ἀντίναυαρχικοῦ πλοίου ἡ Ἀθηνᾶ τῇ 27 Ἀπριλίου 1825.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ.

Ἀριθ. 4.

Πρὸς τοὺς Γερραισιότατους Α. Ανκοῦργον Καπ. Λαχαρά
καὶ Καπετὰν Σιαμάτη.

εἰς Σάμον.

Μὲ βίαν σᾶς γράφομεν, εἰδοποιώντας σας ὅτι ὁ Τοπάλης ἐκατέβη εἰς τὰ κάστρα καὶ σήμερον ἡ αὔριον πρέπει νὰ εὕγῃ, διὰ τοῦτο εἰδοποιήσατε ἀμέσως τὰ αὐτοῦ δύο καράβια ἐδικὰ μας, ἃν εἰσέτι παρ' ἐλπίδα εὐρίσκονται αὐτοῦ νὰ ἔλθουν καὶ νὰ ἐνωθῶσιν τὸ ὀγληγορώτερον μαζί μας.

Τῇ 26 Ἀπριλίου 1825.

Σᾶς ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς.

Ὁ Ἀρτιναύαρχος

Γ. ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ.

Ἀπριλίου 27 Δευτέρα. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Ψαρρά, περιμένομεν ὁλονένα τὰ ἀποσταλέντα εἰς Σάμον Πλοῖα διὰ τροφᾶς· ὁ Φόβος ἀκόμη δὲν ἐπέστρεψε. Πρὸς τοῖς ἑσπέρας μία γολέτα Ψαρριανὴ φθασασα ἀπὸ Μήκωνον μᾶς λέγει ὅτι εἰς τὴν τελευταίαν Ναυμαχίαν μᾶς ἐκάησαν 3. πυρπολικά ματαίως, ὅτι ὁ Αἰγυπτιακὸς στόλος εἰς 95 κομμάτια ἐτράβηξε διὰ κάτω, ἥτοι διὰ τὰ Μοθωκόρονα, καὶ ὅτι τὰ ἐδικὰ μας ἦτον κατόπιν του, ὅτι ἀπεφασίσθη νὰ εὕγουν οἱ ρουμελιώταις ἀπὸ τὴν Πελοπόννησον καὶ ὅτι θέλει ἄρχουν αὐθις ὁ Νικητάς, Λόντος, Ζαῖμης, καὶ ὅτι θέλει ἀπεράσουν εἰς Πελοπόννησον οἱ εἰς Ὑδραν εὐρισκόμενοι. Περὶ τοῦ Ὀδυσσεὺς ὅτι ἐπαραδόθη, τῷ ὄντι εἰς τὴν Διοίκησιν, καὶ ὅτι ἐδημεύθησαν τὰ φορτία ὅπου τοὺς ἐστείλαμεν πρὸς τούτοις ὅτι ἡ Διοίκησις στέλλει εἰς τὸ Ταλαντονήσι δύο καράβια, τὴν Ναβέταν καὶ μίαν Ὑδραϊκὴν Γολέταν διὰ νὰ πολυορκήσῃ τοὺς Τούρκους τοὺς εὐριοκομένους ἐκεῖ πολυορκουμένους ἀπὸ τὸν Γκούραν, ὅτι εἰς Ὑδραν καὶ Σπέτζες μέγας φόβος, ὅτι μεταξὺ τῶν καμμένων πορπολικῶν εἶναι καὶ ἡ Minerva μετὰ τοῦ Πιπίνου καὶ ράφα. λιὰ. Ἐμάθομεν πρὸς τούτοις ἀπὸ τὸν ἴδιον ὅτι μία Ἀγγλικὴ φεργάτα ἔφερε τὴν εἰδησιν εἰς Ναύπλιον, ὅτι ὁ Μεχμέτ ἀλλῆς ἐπέθανε καὶ ὅτι τοὺς εἶπε ἡ αὐτὴ φεργάτα, νὰ προσπαθήσουν νὰ ἐκτείνουν τὰ ὅρια των, ἐπειδὴ καὶ ἔως εἰς τὸν Μάϊον, μέλλει νὰ ληφθοῦν μέτρα περὶ Ἑλλάδος ἀπὸ τοὺς Βασιλεῖς.

Ἀπριλίου 28 Τρίτη. Ὁ Καπετὰν Γκίκας Μεθενίτης ἐπιστρέψας σήμερον μᾶς λέγει ὅτι ἐπισκέφθη τὴν Ναβέταν τοῦ Κόλε Μπότασι ἥτις τοῦ εἶπεν ὅτι τὰ Πυρπολικά ὅπου ἐκάησαν εἶναι ὁ Θεοδωράκης Θεοφάνης, ὁ ἀδελφὸς Ἀντώνης, καὶ ὁ Μιχαλάκης Μπουντούρης, ὅτι ἐπιάσαν καὶ μερικοὺς Τούρκους εἰς τὴν θάλασσαν, ὅτι ἐστάλησαν ἄλλα πλοῖα ἀπὸ Σπέτζαις καὶ Ὑδραν διὰ βοήθειαν τοῦ Στόλου μας, ὅτι ὁ Αἰγυπτιακὸς Στόλος ἐτράβιζεν ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὸ Τζιρίγο, καὶ ὁ ἰδιὸς μας ἀπὸ μέσα, καὶ τὰ λοιπὰ ὡς ἀνωθεν ἀπὸ τὴν Γολέταν.

Ἀριθ. 5.

*Πρὸς τοὺς Προκρίτους Ὑδρας
Εὐγενέστατοι καὶ Σέβαστοί μου Κύριοι !*

Βεβαιοῦντες σας τὰ ὅσα κοινῇ γνώμῃ ὅλων τῶν Ναυάρχων σᾶς προεγράψαμεν μετ' τὸν Καπετ. Χ. Ἀγγελῇ Ψαρριανὸν καὶ μετ' τὸν ἰδικὸν μας Γεώργῃ Κρίε, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς προσθέσω ὅτι πληροφορηθέντες πῶς ὁ Τοπάλης Πασσᾶς εἶχε κατεῦθ' μετ' ὅλην του τὴν συνοδίαν εἰς τὸ Τζαρδάκι, ἀπεφασίσθη νὰ ἐλθωμεν ἐδῶ εἰς Ψαρρὰ διὰ νὰ συγυρίσωμεν τὰ πολεμικὰ καὶ πυρπολικὰ τοῦ Στόλου μας, καὶ ἅμα φθάσουν τὰ δύο καράβια, ἐν ὑδραϊκὸν καὶ ἐν σπετζώτικον ὅπου εἰχομεν στείλῃ εἰς Σάμον διὰ τροφᾶς, νὰ ἐξέλθωμεν αὐθις εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἐχθροῦ, πολὺ δὲ περισσότερον διὰ νὰ ἀποφύγωμεν ὁποιαδήποτε ἐνδεχομένην βλάβην τῶν Πυρπολικῶν ἐξ αἰτίας τῶν δυνατῶν ἀνέμων. Ἐν τοσοῦτ' ἀγγελθέντες διὰ τὸν Καπετ. Ἀναγύρου Σπετζώτου, διευθυνόμενος διὰ τὴν Αἴγυρον, ὅτι γνωμὴ τῆς Διοικήσεως εἶναι νὰ κρατῶνται καὶ στέλλωνται εἰς Ναύπλιον ὅσα πλοῖα ἀπαντήσωμεν μετ' τροφᾶς, μετ' ὑποψίαν ὅτι εἶναι ἐχθρικά· διὰ τοῦτο ἀπεφασίσαμεν καὶ στέλλομεν ἐκεῖ καὶ τὸν παρόντα Ρούσσον μετ' ἁλῦρι καὶ κριθαρί διευθυνόμενον οἰκονομικῶς διὰ Κορφοῦς καὶ ἐπομένως τῆς ἰδίας κατηγορίας τῶν πρώτων, ἀναβάσαντες εἰς τὸ αὐτὸ πλοῖον δύο ναύτας μας ἐκάστης Μοίρ ;· Τὸ αὐτὸ πλοῖον ἐκρατήθη ἀπὸ ἓνα Σπετζώτικον, προλαβόντως εἶχον κρατηθῇ ἄλλα τρία ἀπὸ τὰς προσθοφυλακὰς μας Ὑδραϊκὴν καὶ Ψαρριανήν, καὶ μὴ ἔχοντες τὴν κατὰ τοῦτο συναίνεσιν σας τὰ ἀφήσαμεν. Εἰς τὸ ἐξῆς ὅμως θέλει κρατήσωμεν ὅσα ἠθέλαμεν ἀπάντησιν, καὶ διευθύνομεν πρὸς τὴν Διοίκησιν, ἕως νὰ λάβωμεν διαταγὰς σας εἰς τοῦτο· προσθέτοντάς σας ὅτι διὰ νὰ φυλαχθῇ ἡ μεταξὺ ἡμῶν σύμπνοια ἀπεφασίσαμεν νὰ ἐννοοῦνται κοινὰ δι' ὅλον τὸν ἐδῶ Στόλον μας, ὅσας λείας τὰς ὁποίας ἠθέλαμεν κάμει εἰς ταύτην τὴν ἐκστρατείαν.

Αἱ ἀλεπαλληλαὶ εἰδήσεις τὰς ὁποίας μαυθάνομεν ἀπὸ τὰ ὅσα πλοῖα ἐπισκεπτόμεθα εἶναι ὅτι ὁ ἐχθρὸς εἶναι ἐτοιμὸς νὰ εὐγῇ ἀπὸ τὰ Δαρδανέλια, τινὲς λέγουν μετὰ τὸ μπαϊράμι, καὶ ἄλλοι προτοῦ, μαυθάνομεν δὲ παρὰ πολλῶν ὅτι κοντὰ εἰς τὰ 40 ἢ 45 πολεμικὰ ὅπου φέρε, ἔχει καὶ ἄλλα τόσα φορτικὰ μετ' Αὐστριακὰς καὶ Ῥωσικὰς Σημαίας, καὶ τινὰς Ἀγγλικὰς, μετ' τροφᾶς καὶ ἐφόδια πολεμικὰ, τέσσαρα τούτων εἶναι φορτωμένα ἀσέβστην, καὶ δύο μετ' μηχανικὰ ἐργαλεῖα ἦται Τσαπες, μπαλτάδες, ἀραμπάδες καὶ λ. π. Τινὲς μᾶς λέγουν ὅτι διευθύνεται διὰ Σάμον, ἄλλοι διὰ Σύραν, τῶν πλειοτέρων ὅμως ἡ γνώμη εἶναι διὰ τὰ πελοποννησιακὰ φρούρια ἕως εἰς Πρέβεζαν, διὰ νὰ βοηθήσῃ τῶν Ἀλβανῶν εἰς τοὺς ὁποίους ὁ ἐχθρὸς στηρίζει τὰς μεγαλλητέρας ἐλπίδας του, εἶναι καὶ ἄλλη ἰδέα ὅτι θέλει τραβίξῃ κατευθεῖαν διὰ τὸ Νεόκαστρον διὰ νὰ στρατοπεδεύσῃ καὶ αὐτὸς ἐκεῖ. Τὰ στρατεύματα ὅμως ὅπου ἐμβαρκάρει δὲν εἶναι τόσο πολλὰ, οἱ Γινὰτ καζάκιδαις μό-

λις ἀναβαίνουν εἰς τοὺς 600 εἰς δὲ τὰ Κάστρα τὰ συναγμένα στρατεύματα μόλις νὰ συμποσοῦνται δύο χιλιάδες. Ἡμεῖς ἔχομεν ἐξ πλοῖα περιφερόμενα κατὰ τὴν Μιτηλήνην διὰ προσθοφυλακὰς, αὐριοι ὅμως ἐμβαίνομεν αὐθις εἰς τὰ πανιὰ διὰ τὰ ἐπάνω, ἀκόμη νὰ μὴ φανοῦν τὰ δύο πλοῖα τῆς Σάμου, τὰ ὅποια πρὸ ἰκανῶν ἡμερῶν περιμένομεν. Εἰς τὴν νεοκατασκευασθεῖσαν Φεργάταν τοῦ διεδόθη φωτειὰ ἐξ ἀπροσεξίας, τὴν ὁποίαν καὶ ἔσθυσαν τιναῖς Γραικοὶ εὐρισκόμενοι ἐν αὐτῇ· συμβεβηκὸς τὸ ὅποιον οἱ ἔχθροὶ ὑπέλαβον διὰ κακὸν οἰωνόν.

Μὲ τὸ προσήκον σέβας μένω.

Τῇ 29 Ἀπριλίου, Ψαρρά 1825.

Ὁ πατριώτης

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ

Ἀπριλίου 29 Τετράδη. Εἰς τὴν ἄγγυραν. Σήμερον ἐφθάσεν ὁ Ἀνάργυρος ἀπὸ Σπέτζες φέρων τροφὰς καὶ μισθοὺς τῶν Σπετζωτῶν, ἔφερε δὲ καὶ μία προσθοφυλακὴ Σπετζώτικη ἕνα Ρωσικὸν μὲ ἀλεύρι καὶ κριθάρι τοῦ Καπετ. Ἀλεξάνδρου Σκαρναίου, Βριγαντ. ἀνῆκον εἰς Ἀλεξανδ. Ἀδελφούς, τὸ ὅποιον ἐστείλαμεν εἰς τὴν Διοίκησιν, βαζόντες εἰς αὐτὸ ἀπὸ δύο ἀνθρώπους καὶ ἕνας Ναύαρχος, ἐπιάσαμε καὶ μίαν Σακολέβαν Ναπολιτανικὴν, ἀλλὰ τὴν ἀφίσαμεν, ἰδόντες ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι τουμπεκὴ.

Ἀπριλίου 30 Πέμπτη. Σήμερον τὸ πρῶτ' ἐβάλλημεν εἰς τὰ πανιὰ, μετὰ μεσιμβρίαν ἐφθασαν τέλος πάντων τὰ δύο πλοῖα ἀπὸ Σάμον μὲ τροφὰς, συγχρόνως καὶ ἡ Γολέτα τοῦ Μαγκιῶρου ἀπὸ Ὑδραν μὲ ψωμί τυρὶ καὶ μὲ τοὺς λουφίδες, καὶ τὸ κάτ' ὡθι ἐγγραφον τῆς κοινότητος Ὑδρας. Διὰ τοῦτο ἐπιστρέψαμεν καὶ ἀράξαμεν αὐθις εἰς Ψαρρά.

Ἀριθ. 6.

Πρὸς τοὺς Γερραισιότας, Ἀντιναύαρχον Καπιτάνου καὶ συντροφοναύτας τῶν πλοίων τῆς ρήσου Ὑδρας. Ὁμοίως καὶ πρὸς τοὺς συναδέλφους Γερραισιότας Ναύαρχους, Καπετάνους καὶ συντροφοναύτας Σπετσιῶν καὶ Ψαρρῶν.

Μὲ εὐχαρήστησιν ἐλάβομεν τὰς δύο ἐπιστολάς σας τῶν 16 τρέχοντος ἀπὸ τὸν Καπε. Κωνσταν. Χ. Ἀγγελὴ καὶ διευθύνωμεν ἀμέσως τὰς ὁποίας ὀδηγοῦσε δύο λείας Ῥωσικὴν καὶ Αὐστριακὴν, πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν γράψαντες πρὸς αὐτὴν νὰ κυταχθῇ ἐν τάχει, καὶ ἐν τάξει ἡ κρίσις των, καὶ νὰ κρατῆται ἀκριβὴς καὶ χωριστὸς λογαριασμὸς τῶν ὅσα συνάζονται ἀπὸ τὰς λείας τῆς Μοίρας σας.

Ἐλάβομεν ὁμοίως καὶ τὴν ἄλλην ἐπιστολὴν σας τῶν 17 τοῦ αὐτοῦ, καὶ διευθύνωμεν καὶ τὴν ἄλλην Αὐστριακὴν λείαν ἀμέσως πρὸς τὴν Διοίκησιν. Σὰς ἰδεάζομεν δὲ ὅτι, εἰς τὸ ἐξῆς ὅσα ἄλλα τοιαῦτα πλοῖα ἀπαντήσετε, νὰ τὰ διευθύνετε ὅλα κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὴν Διοίκησιν· καθότι τοιαύτη εἶναι ἡ θέλησις τῆς Σ. Διοικήσεως, ἀπὸ τὴν ὁποίαν γλήγορα θέλει σὰς σταλῇ καὶ διαταγὴ περὶ τούτου, φθάνει μόνον νὰ

προσέχετε ὅσον τὸ δυνατόν νὰ μὴν ἀποσπῶνται πλοῖα ἀπὸ τὴν Μοίραν σας, καὶ ἐλαττωταὶ ἡ δύναμίς σας· διὰ τοῦτο προσέχετε νὰ στέλλετε τὰς τοιαύτας λείας μόνον μὲ ἀνθρώπους τινάς, καὶ ἂν ποτε συμπέσῃ νὰ συλλάβετε πολλὰς συγχρόνως, τότε μένει εἰς τὴν κρίσιν σας νὰ τὰς ἀποστέλλετε μὲ ὅποιον σᾶς φανῇ ἀρμοδιότερος καὶ συμφερότερος τρόπος, διὰ νὰ μὴν ἀκολουθῇ ἀργοπορία, καὶ σημαντικὴ τῆς Μοίρας σας ἐλάττωσις.

Αὖριον κινουμένον τὴν ὁποίαν σᾶς εἶχαμεν ὑποσχεθῇ Γολέτταν, μὲ ψωμί καὶ τυρὶ, καὶ δι' αὐτῆς θέλομεν σᾶς γράψει πόθεν ἔχει νὰ σᾶς ἔλθῃ καὶ τὸ κρασί. Ἐν τούτοις δὲ, μένομεν μὲ τὰς πλέον χρηστὰς ἐλπίδας, ὅτι θέλετε μᾶς εὐαγγελίσαι νίκας λαμπρὰς ἐντὸς ὀλίγου, ἐπιστηριζόμενοι εἰς τὴν ἀξιοσύνην τῆς Γενναϊότητός σας, καὶ εἰς τὴν συμπνοίαν, καὶ ὁμόνοιαν, μὲ τὴν ὁποίαν ὡς βλέπομεν προθυμεῖσθε συγκεντρῶντες τὰς εἰς ἓν τῶν τριῶν Νήσων δυνάμεις, νὰ καταπαλέσῃτε τὸν ὑπερήφανον, καὶ ἀχρεῖτόν ἐχθρόν μας.

Ἐ ρ ρ ω σ θ ε

Τῇ 23 ' πριλίου 1825 ἐν Ὑδρᾷ.

(Τ. Σ.)

Οἱ πρόκριτοι τῆς νήσου Ὑδρας.

Μαΐου 1 Παρασκευή. Ἐξ αἰτίας τοῦ δυνατόυ Νότου ἐσυνώθημεν εἰς τὰ πανιᾶ, καὶ ἀρᾶξαμεν εἰς τὸν ὀπισθεν λιμένα Ψαρρῶν ὅλος ὁ στόλος, εἰς τὸ ἐμβασμα ἐτρακάραμε μὲ τὸν Μπατζαξή, ὅστις ἦλθε καὶ ἔδωκεν ἐπάνω μας ὄντες ἀραγμένοι, διὰ τοῦτο μᾶς ἔσπασε τὴν τζιβάδαν, ἔφθασε καὶ ὁ Καπετ. Κωσταν. Χατζῆ Ἀγγελλῆς φέρων τὰ τῆς Διοικήσεως γράμματα διὰ νὰ κρατήσωμεν ὅλα τὰ ὑποπτα πλοῖα μὲ τροφάς.

Μαΐου 2 Σάββατον. Εἰς τὴν ἀγγυραν, μία προσβοφυλακὴ Ψαρρίανη τοῦ Καπετ. Γεώργη Χ. Μικὲ ἔφερε δύω Ἱμπεριάλικα μὲ ἀλεύρι καὶ κριθάρι, τοῦ Καπετ. Ἀντώνι Μαρτσίν Βιργαντ. «Ἀντίοχος» μὲ 5.873 κοιλὰ ἀλεύρι, καὶ 4.145 $\frac{1}{2}$ κριθάρι καὶ τοῦ Καπετ. Ἀντών. Μιδανικ Βρεγαντ. «Οὐρμάνι» μὲ 3.400 κοιλὰ κριθάρι, τὰ ὅποια ἐξετάσαντες ἀπεφασίσσαμεν νὰ στείλωμεν εἰς τὴν Διοίκησιν.

Κυριακὴ 3 Μαΐου. Εἰς τὴν ἀγγυραν, ἐξετάσαντες τὰ ῥηθέντα αὐστριακὰ εὐρεθέντα ὑποπτα. Ὁ ἄνεμος Νότος δυνατός.

Δευτέρα 4 Μαΐου. Εἰς τὴν ἀγγυραν ὁ ἴδιος ἄνεμος.

Τρίτη 5 Μαΐου. Εἰς τὴν ἀγγυραν διεμοιράσθη καὶ τὸ κρασί κουμζώτικον τὸ ὅποιον μᾶς ἔστειλαν ἀπὸ Ὑδραν μὲ τὴν σκούναν, τὸ ὅποιον εὐῆγκεν ὁκάδ. 5187 καὶ διὰ τὸ ὅποιον τοῦ ἐδώσαμεν ἀπόδειξιν.

Τετράδη 6 Μαΐου. Εἰς τὴν ἀγγυραν.

Πέμπτη 7 Μαΐου. Εἰς τὴν ἀγγυραν, σήμερον ἐφυγον τὰ ἄνωθι αὐστριακὰ διὰ τὴν Διοίκησιν συντροφευμένα ἀπὸ τὴν Γολέταν τοῦ Μαγιόρου· μᾶς ἔφθασε δὲ καὶ μία σακολέβα ἀπὸ Σάμον καὶ διεμοιράσθημεν.

Γομάρ. (ἤτοι φορτώματα ζώων) 90 τὰ ὅποια ἔφερον ὁ Σοφούλης, γομ. 133 τὰ ἔφερον ὁ Φαράκλης, γομ. 70 τὰ ἔφερον ὁ Σκλάβος ἀπὸ

Βαθύ, γομάρ. 53 τὰ ἔφερον ὁ Κουτσοῦκος ἀπὸ Θ., τὸ ὄλον 345. Βόδια 5 μὲ Κουτσοῦκον καὶ βόδια 22 μὲ Μπατζαζή, τὸ ὄλον 27.

Παρασκευὴ 8 Μαΐου. Εἰς τὴν ἀγκυραν, σήμερον ἐπέστεψε ἡ προσθοφυλακὴ Πινότης ὅστις μᾶς ἔφερε τὴν εἰδησιν ὅτι οἱ ἰδιοί μας ἔκαυσαν ἔξω τοῦ Νεοκάστρου 6 καράβια τοῦ Μεχμέτ. Ἀλή, καὶ εἰς τὴν Μοθώνην ἄλλα 26, ὅτι ὁ Τζαμαδὸς καὶ Σαχίνης ἐσκοτώθησαν, καὶ ὅτι ὁ Κολοκοτρόνης ἐπέρασεν εἰς Νάυπλιον, κατὰ τὸ ἀντίγραφον ὅπου μᾶς παρέδωκε.

Σάββατον 9 Μαΐου. Σήμερον ἐσυκώθημεν ἀπὸ τὸν λιμένα διὰ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸν ἄλλον ὀπισθεν, ἐπὶ σκοπῷ νὰ διορθωθῶμεν καὶ νὰ ἀναχωρήσωμεν διὰ τὰ ἐπάνω· μετὰ τὸ γεῦμα ἐφθάσαμεν εἰς τὸν λιμένα ἔμπροσθεν τῆς χώρας, καὶ ῥίξαντες ἀγγυραν, ἐσκουπίσαμεν τὰ πλοῖα οἱ περισσότεροι.

Κυριακὴ 10 Μαΐου. Εἰς τὰς 3. τῆς ἡμέρας ἐβάλλθημεν εἰς τὰ πανιά, πλὴν τινῶν Ψαρριανῶν ἅτινα ἔμειναν παλαμίζοντα, τραβήξαμεν κατὰ τὸ Σίγρι· τὸ δὴλι ὁ Πινότης μᾶς εἶπεν ὅτι ἀπὸ μίαν μπατζέραν ἔμαθεν ὅτι ὁ ἐχθρὸς εὐρίσκεται εἰσέτι εἰς τὰ Δαρδανέλια· ὁ ψεύτης ἐπεσκέφθη ἄλλο Ἴονικόν, καὶ μᾶς εἶπε τὰ ἴδια, τὸ ἐσπέρας ἦλθεν εἰς τὸν στόλον ἓνα μύστικον κενούργιον Ψαρριανόν τοῦ Γιάννη Νικολίδη καὶ μᾶς ἐπαρουσίασε τὰ χαρτιά ἐνὸς Βριγαντ. Αὐστρ. Σλάβικο, Καπ. Μάρκος Ὁβιλοβιτζ με 6707. Κοιλὰ ἀλεύρι καὶ 3500 κριθάρι, ἐξετάσαντες καὶ ἰδόντες ὅτι εἶναι καὶ αὐτὸ ὡσὰν τὰ ἄλλα, τὸ ἐστείλαμεν εἰς τὴν Διοίκησιν μὲ τὸ ἴδιον Μύστικον διδόντες γράμμα μας· ὁ καιρὸς γρήγος καὶ προχωροῦμεν κατὰ τὸ Σίγρι ὅλην τὴν νύκτα.

Δευτέρα 11 Μαΐου. Ἐπισκέφθημεν ἔξω τοῦ Σίγρι μίαν Βρατζέραν Ἴωνικήν, Καπ. Ἰω. Γιοβιλάς μὲ σιτάρι καὶ χαψί, διὰ Σύραν. Βριγαντ. ρωσικὸν Κεφαλονίτικον «Λεωνίδας» Καπ. Γεωρ. Σβορόνος μὲ σιτάρι καὶ μπιζέλια διὰ 10 ἡμέρας ἀπὸ Κωνστ. διὰ Σύραν.

Τρίτη 12 Μαΐου. Ἐξημερεύθημεν ἔξω ἀπὸ τὸ Σίγρι ἀνοικτὰ ἕως 8 μιλ. ὁ ἀνεμος γαλήνη, πρὸς τὸ μεσημέρι Πονέντες, καὶ προχωροῦμεν μὲ βόλτες κατὰ τὴν Ἴμπρον, μὲ τὸ νὰ ἐξεμάκρυνε δὲ τὸ πυρπολικὸν μας ἡ Νάβε μείνασα ὀπίσω ἐγουρίσαμεν εἰς ζήτησίν της, τὴν ὁποίαν εὐρόντες ἐπήραμεν ἀρεμούρκιο, ἕως εἰς τὸ ἐσπέρας, καθ' ἣν ἐνωθέντες μὲ τὸν λοιπὸν στόλον ἤλθομεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὴν Ἴμβρον μόνον ἢ ἰδική μας μοῖρα, οἱ δὲ λοιποὶ ἦτον εἰς τὰ πανιά, ἐδιωρίσαμεν τὸν Καπ. Θεοδωράκην νὰ ὑπάγῃ ἔμπρὸς εἰς τὰ Κάστρα (Ἑλλησπόντου) διὰ νὰ κάμῃ τὴν φυλακὴν. Ἀπὸ τὸν Καπ. Πινότην ὅστις ἐπεσκέφθη δύο καράβια, ὅπου εὐγαινον ἀπὸ τὸ μπογάζι (Ἑλλησπόντον), ἐμάθομεν ὅτι ὁ ἐχθρὸς εἶναι ἕτοιμος νὰ εὐγῇ, καὶ μόνον περιμένει καιρὸν διὰ τοῦτο. Τὸ ἐσπέρας ἐπεσκέφθημεν αὐστριακὸν προερχόμενον ἀπὸ Λαγὸν μὲ καπνὸ διὰ Κωνσταντίν. θεωρήσαντες καὶ εὐρόντες τὰ χαρτιά του τακτικὰ τὸ ἀφίσαμεν, αὐτὸ εἶχε πιασθῇ ἀπὸ τὸν

Καπετ. Ἀθανάση Κριεζή, φθάσαντες δὲ εἰς Ἰμβρον ἀράξαμεν ἐκεῖ κατὰ τὸ Νότιον μέρος.

Τετράδη 13 Μαΐου. Ἀραγμένοι εἰς Ἰμβρον, μετὰ τὸ μεσημέρι ἦλθαν καὶ τὰ Σπετζιώτικα καὶ λοιπὰ πλοῖα ὅπου ἔλειπον καὶ ἀραξαν καὶ αὐτὰ· πρὸς τὸ δὴλι ὁ Καπ. Δ. Θεοδωράκης μᾶς ἔφερεν δύο πλοῖα τὸ μὲν αὐστριακὸν τὸ δὲ ῥωσικὸν μὲ ἀλευρί καὶ κριθάρι, τὰ ὅποια ἀποφασίσαντες κοινῇ γνώμῃ ἐστάλησαν εἰς τὴν Διοίκησιν, αὐτὰ εἶναι ὀλίγον προτιήτερα τοῦ Βασιλεύματος τοῦ ἡλίου, μᾶς ἐφθασαν ἀπὸ Σύρον ὁ Καλαφάτης δηλοποιῶντας μᾶς τὸν ἐμπρισμὸν τῶν ἐν Μοθωνί ἐχθρικῶν πλοίων. Ἐρίψαμεν διὰ τοῦτο 5 κανόνια ἀπὸ κάθε πλοῖον.

Πέμπτη 14 Μαΐου. Εἰς τὰς 3 ὥρας τῆς ἐπελθούσης νυκτός ἐβάλλημεν εἰς τὰ πανιὰ διὰ Λήμνον, ἐξημερόθημεν μὲ γαλήνην μεταξὺ Λήμνου καὶ Ἰμβρου, καὶ περὶ τὰς 4 τῆς ἡμέρας εἶδομεν μακρόθεν τὸν ἐχθρικὸν στόλον ἐξελθόντα ἀπὸ τὰ Δαρδανέλια, ἐκάμαμεν σύσημον, ὅτι φαίνεται ὁ ἐχθρὸς, καὶ ὀρτζάρομεν διὰ νὰ ἀνταμοθῶμεν μὲ τὰ Σπετζιώτικα ἅτινα ἐπροχώρησαν ἕως εἰς τὸν ἅγιον Στράτην καὶ τὸ κρατοῦν ἀστόχο μὲ μέτριον ἀνεμον μελτέμι, πρὸς τὸ μεσημέρι ἐνώθημεν, ὅθεν καὶ ὀρτζάρομεν διὰ νὰ πλησιάσωμεν εἰς τὸν ἐχθρὸν, ὅστις γινόμενος εἰς δύο σώματα ὀρτζάριζε τὸ μὲν κατὰ τὴν Ἰμβρον, τὸ δὲ κατὰ τὴν Τένεδον μὲ ἀνεμον μελτέμι κρατῶντας τὰ ὑπερδέξια. Ἡμεῖς δὲ αὐξήσαντες πανιὰ διευθυνόμεθα κατὰ τὴν Τένεδον ὀρτζάροντες ὅσον τὸ δυνατόν διὰ νὰ τὸν πλησιάσωμεν. Ἐπαρτηρήσαμεν δὲ ὅτι τὸ ἐν σῶμα τοῦ ἐχθροῦ συνίστατο ἀπὸ 1 κορβέτο, καὶ τὰ λοιπὰ Βρίκια, εἰς δὲ τὸ ἄλλο εἶναι δύο φεργάδες καὶ ἄλλα διάφορα ὅλα ὁμοῦ ἕως 35. Ἡ νύξ ἀρχισε, καὶ ὀλιγοστεύσαμεν πανιὰ διὰ νὰ ὁμιλήσωμεν μὲ τοὺς λοιποὺς Ναυάρχους ὅπου ἔμειναν ὀπίσω, διωρίσαντες τὰ πλοῖα νὰ πάρουν τὴν βόλταν διὰ νὰ πάρωμεν τὰ ὑπερδέξια τοῦ ἐχθροῦ. Ἐκ τοῦ ὅλου στόλου ἐλίπανε καράβια 6. Συνομηλησάντες μὲ τοὺς λοιποὺς Ναυάρχους ἀπεφασίσθη νὰ τραβίξωμεν κατὰ τὴν Λίμνον μὲ νὰ τὸ ἐφορτζάρισεν ὁ καιρὸς ὅπου φθάσαντες διετρίψαμεν ἕως τὸ πρῶτ.

Παρασκευὴ 15 Μαΐου. Ἀνατείλαντος τοῦ Ἠλίου εἶδομεν κατὰ τὸν καθὼ μπαμπὰ τινὰ ἐχθρικὰ, καὶ σοταβέντο μᾶς 6 πλοῖα, 2. ἐδικὰ μᾶς καὶ 4 μῆστηκα φορτικά τὰ ὅποια ἀπεφασίσθη νὰ στείλωμεν πρὸς τὴν Διοίκησιν. Ἡ Νάβε τρεῖς Ἐρινεῖαι προφασίζομένη ὅτι εἶδε τὸν ἐχθρὸν ἐξέπεσεν ὀλίγον σοταβέντο. Μὲ τὸν Καπ. Παν. Χ. Ἀλεξανδρῇ Ψαρριανὸν ἐστείλαμεν 4 φορτικά πρὸς τὴν Διοίκησιν καὶ τοὺς εἰδοποιήσαμεν τὴν ἐξοδὸν τοῦ ἐχθροῦ ἀπὸ τὸν πορθμὸν (Ἐλλίσποντον) ἐγράψαμεν εἰς Ὑδραν.

Ὁ ἐχθρὸς περιφέρετο κατὰ τὴν Τένεδον καὶ μπαμπὰ ἡμεῖς ὀρτζά

ΣΗΜ. Ὅρα ἐν τῷ ἡμερολογίῳ τὴν Ἡμερομηνίαν 21 Μαΐου 1825 κάτωθι τῆς ὁποίας εὐρίσκεται καταχωρημένον τὸ ὑπ' ἀριθ. 7. ἔγγραφον. τῆς κοινότητος Ὑδρας.

ραμεν διὰ τὸ νὰ λάβωμεν τὰ ὑπερδέξια, ὁ ἄνεμος μετέμειλε λεπτόν, πρὸς τὸ ἐσπέραις εὐρισκόμεθα εἰς τὸ μεσημβρινὸν μέρος τῆς Ἰμβου, ὁ ἄνεμος ἔπεσε διὰ τοῦτο ἀνεβάλομεν τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ ἐπιπέσωμεν τοῦ ἐχθροῦ, μὲ τὸ νὰ εὐγάζαν τὰ μπογάζια, ἐπῆραμεν διὰ τοῦτο τὴν βόλταν κατὰ τὴν Λήμνον.

Σάββατον 16 Μαΐου. Ἐξημερόθημεν μετὰ γαλήνην μεταξὺ Τενέδου καὶ Λήμνου, ἄρχισεν ἄνεμος τοῦ μπογαζίου γρεγάλε· ὁ ἔχθρὸς τραβᾷ κατὰ τὸ ἄκροτ. Λίατον (ἡ μπαμπά) ἡμεῖς ὀρτζάρομεν ὁλονένα· μετὰ μεσημβρίαν γαλήνην περὶ δὲ τὰς 9½ ὥρας 64. πλοῖα τοῦ στόλου μας 4. Σπετζοτ. καὶ 2. Ψαρριανὰ ἐπλησίασεν καὶ ἐκανόνιζεν τὸν ἐχθρόν, αὐτὸς συνίστατο εἰς 26. Βρίκια 14 Γολέτες, 2. Φεργάδες. 2: Φρεγαδόνια, καὶ 9. κορβέτα, καὶ ἔτι 11. φορτικά, ὅλα ὁμοῦ 64. κομ. ἐκανόνιζαν καὶ κανονίζοντο· ἕως μίαν ὥραν, ὁ ἐχθρὸς διώρισε τὰ Βρίκια ὅλα νὰ πολεμοῦν, καὶ αὐτὸς ἐτραβῆξε κατὰ Μυτιλήνην διὰ νὰ μᾶς πάρῃ τὰ σοβράνω, περὶ δὲ τὰς 11½ ὁ ἄνεμος ἐγύρισε ὄστρ. Σιρ. δυνατὸς διὰ τοῦτο ἡμεῖς ὀρτζάραμεν διὰ νὰ μὴ μᾶς πάρῃ τὰ σοβράνω καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐτραβούσαμεν καθ' ὅσον μᾶς ἐρύκωνεν ὁ ἄνεμος.

Κυριακὴ 17 Μαΐου. Ἐξημερόθημεν σοβράνο τοῦ Ἀγίου Στράτης, ἐπῆραμεν τὴν βόλτα κατὰ τὴν Μητηλίνην μετὰ Ο. Σ. δυνατὴν, εἰδομεν τὸν ἐχθρόν σοτοβέντο τῆς Μητηλίνης ἕως εἰς Λήμνον· περὶ τὰς 2. τῆς ἡμέρας ἐπῆραμεν αὐθις τὴν βόλτα κατὰ τὴν Σκύρον, περὶ τὰς 7. φθάσαντες ἕως 10. μίλλια μακρὰν ἐπῆραμεν αὐθις τὴν βόλτα κατὰ τὴν Μητιλήνην, ἔπειτα αὐθις κατὰ τὴν Σκύρον.

Δευτέρα 18 Μαΐου. Ἐξημερόθημεν ἐμπρὸς τῆς Σκύρου μετὰ γαλήνην, περὶ τὰς 6½ εἰδοποιηθέντες ἀπὸ τὸν Πινόττην τὸν ὁποῖον εἰχομεν στείλῃ διὰ προσθοφυλακὴν ὅτι φαίνεται ὁ ἐχθρικός Στόλος. Τὸ δῆλι εἰδομεν νὰ διευθύνεται πρὸς ἡμᾶς, ὅθεν καὶ ὀρτζάραμεν ὅσον τὸ δυνατόν, ὁ ἄνεμος καχίστραλε, μετὰ τὰς 2. τῆς νυκτὸς ἐγύρισε εἰς Ὀστρ. μετὰ τὴν ἰποῖαν ἐλοξοδρομούσαμεν ὅλην τὴν νύκτα, καθ' ἣν εἰχομεν ἀποφασίσει νὰ κτυπήσωμεν διὰ νυκτὸς, ὅθεν καὶ εἰχομεν κάμει τὰ ἀνήκοντα σύσημα (Σήματα) ἀφοῦ ἐπῆραμεν τὰ ὑπερδέξια τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλ' ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, διὰ τοῦτο δὲν ἠμπορέσαμεν νὰ τὸν πλησιάσωμεν.

Τρίτη 19 Μαΐου. Ἐξημερόθημεν μετὰ γαλήνην· ὁ ἐχθρὸς κρατεῖ κατὰ τὸν κάβο Δόρος ἡμεῖς μετὰ τῆς Σκύρου καὶ Ψαρρῶν, συσκεφθέντες μετὰ τῶν Σπετζοτοψαρριανῶν ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ κτηπήσωμεν τὸν ἐχθρόν, ἀρμενίζομεν μετὰ σκοπὸν νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν ἅμα φυσίση ὁ ἄνεμος, περὶ τὰς 7. τῆς ἡμέρας ἐπῆρε ὀλίγον σιροκαλί καὶ τραβοῦμεν ὀρτζα, ἡ νύξ ἤρχισε μετὰ γαλήνην.

Τετάρτῃ 20 Μαΐου. 1825 Ἐξημερόθημεν ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸν ἐχθρόν ὄντα κατὰ τὴν Ἀνδρον, ἡμεῖς ὀρτζάρομεν μετὰ Μαῖστραλάκι κατὰ τὸν κάβο Δόρον μετὰ σύσημον (Σήμα) ὅλα τὰ πλοῖα νὰ κρατοῦν πολυὰ πανιὰ, προχωροῦντες εἰδομεν ὅλην τὴν μικρὴν ἀρμάδα ἥτις ἦτον

ἤδη ἀπερασμένη τὸν κάβο τῆς Ἀνδρου· ἀλλ' εὗρίσκετο εἰς γαλήνην εἰδομεν δὲ καὶ ἕως 20. κομ. μεγάλα περιμαζευμένα εἰς ἓνα αὐλάκι τῆς Ἀνδρου, ὅθεν καὶ αὐξήσαντες πανιὰ προχωροῦμεν ἐμπρὸς μὲ λεπτόν ἀνεμον μαῖστραλάκι. Ἐφάγαμεν τὰ σενιάλα μὲ ταῖς σάγουλες κάμνοντες ἀκαταπαύστως σημεῖον. «Τὰ ὅπισινὰ πλοῖα νὰ φορτζάρουν πανιὰ» δὴ Σπετζιώτικα τοῦ Καπ. Γιάννη Ἀναστάση, καὶ τοῦ Ἀναργύρου, Ἀναστασιά ἢ Ἀναστασίου (δασανάγνωστον) ἐπροπορεύοντο· ἡμεῖς ὅμως σοταβέντο καὶ πλησιέστερον εἰς τὸν ἐχθρόν, καὶ μὲ μουραρισμένα πανιὰ τρέχουμεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἓνα ἀγγλικὸν Βρίκι διέρχεται ἀπομακρυνθὲν ἀπὸ τὸν ἐχθρικὸν στόλον, οἱ Σπετζότε τοῦ τραβοῦν μίαν κανονιὰ καὶ πηγαινάμενοι κοντὰ διὰ νὰ τὸ βιζητάρουν ἔμειναν ὀλίγον ὀπίσω· ἡμεῖς προπορευόμενοι ἔχοντες κατόπιν τὸν Πινότζην μὲ ἓνα πυρπολικόν, ὅθεν καὶ περὶ τὰς τρεῖς ὥρας κάμνοντες σημεῖον «Νὰ ἐτοιμασθοῦν διὰ πόλεμον καὶ νὰ φορτζάρουν πανιὰ τὰ ὅπισινὰ» ὁρμοῦμεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Τὰ ῥηθέντα πολεμικὰ ἐχθρικὰ ὅπου ἔμειναν ὀπίσω προχωροῦν ἐμπρὸς χωρὶς νὰ ἀντισταθοῦν, ἅμα ὅμως ἐφθασαν κοντὰ εἰς τὰ ἰδικὰ των ὅλα τὰ Βρίκια τοῦ ἐχθροῦ ἐμβαίνουν εἰς γραμμὴν, αὐτὰ ἦτον τὰ περισσότερα Ψαρριανὰ, (ἀπὸ τὰ συλληφθέντα εἰς τὴν καταστροφὴν των) ἡμεῖς ὁρμοῦμεν κατ' αὐτῶν τοὺς κανονοβολίζομεν δραστηριοδῶς καὶ ἀναχαιτίζομεν τώρα τὸν ἓνα καὶ τώρα τὸ ἄλλο. Τινὰ κορβέτα εὗρισκόμενα κατὰ τὴν Κάριστο, ὀρτζάρομεν λοξοδρομοῦντες, ἐν τοσοῦτο ἐφθασαν καὶ τὰ λοιπὰ πλοῖα μας ἀλλὰ μόνον ὁ Πινότζης καὶ ὁ Καπετ. Ἰωαν. Ἀναστάση, Ἀναγν. Ἀναστασιά, καὶ ὁ Ἀναργυρος Καλαφάτη μᾶς κάμουν ὀλίγην βοήθεια, ἐξαιρέτως ὁ Πινότζης, καὶ ὁ Ἰωαν, Ἀναστάση, τρέχοντες δὲ τώρα ἐδῶ καὶ τώρα ἐκεῖ κτυποῦμεν τὸν ἐχθρόν· βλέποντες δὲ ὅτι αἱ κορβέται καὶ τὰ φεργαδόνια ἐστέκοντο κατὰ τὴν Κάριστον, ἀπεφασίσαμεν νὰ ὁρμίσωμεν καὶ κατ' αὐτῶν καὶ βοηθούμενοι ἀπὸ τὸν Ἰωαν. Ἀναστ. Μπότασι τὸν κανονοβολίζομεν δραστηριοδῶς, μόνον τὸ πυρπολικὸν τοῦ Μαντρόζου μᾶς βοηθεῖ, αὐτὸς ἐστέκετο ἐμπροσθεν, ἀλλὰ δὲν ἐτολμοῦσε νὰ ὁρμήσῃ φοβούμενος ταῖς βάρκαις αἵτινες ἐστέκοντο ἐτοιμαὶ νὰ τὸν συλλάβουν, ἡμεῖς πλησιάζομεν εἰς αὐτὸν τὸν ἐνισχύομεν καὶ τοῦ κάμνομεν νεῦμα νὰ ὁρμήσῃ· ἐν τοσοῦτω ὅλον ἐκτυπόμεθα μὲ ταῖς φεργαδαῖς καὶ κορβέταις· ὅτε μᾶς ἐπλησίασε καὶ ὁ Καπετ. Ἀθανάσης Κριεζής, καὶ ὁ Καπ. Ἡλίας (Χ. Τζώρτζου οἵτινες ἐρρίψαν καὶ αὐτοὶ ὀλίγα κανόνια. Ἐπλησίασε πρὸς τοῦτοισι καὶ ὁ Μπάμπας Σπετζιώτης· ἀλλὰ διὰ τὴν ἀξιόμειπτον ἀδιαφορίαν τῶν ὀπισινῶν πλοίων ἢ πλάστιγξ τοῦ πολέμου ἐστέκετο ἀμφιερεπής, ἐφάγαμεν τὰ σενιάλα διορίζοντες τοὺς ὀπισινοὺς νὰ ὁρμήσουν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ τοῦ στόλου μας βλέποντες ὅτι ὀρτζάρι, διορίζομεν δύο πυρπολικά νὰ ὑπάγουν εἰς βοήθειάν των, ἡμεῖς δὲ μετὰ τῶν ῥηθέντων μόνον Σπετζοτῶν, τοῦ Πινότζη τοῦ Ἡλία καὶ τοῦ Ἀθα. Κριεζῆ βοηθούμενοι ἀπὸ ἄλλα δύο πυρπολικά τοῦ Μαντρόζου καὶ τοῦ Λαζάρου Σπετζότου ὁρμῶμεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ σπᾶσαντες τὴν

δεξιὰν μεγάλην πτέρυγάν του βάζομεν εἰς ἀταξίαν, ἐν τοσοῦτῳ παρατηροῦμεν ὅτι μιᾶς φεργάτας ἔσπασαν τὰ κατάρτια της, ἀλλ' ὄντες πολλὰ σοταβέντο (ὑπηνέμως) ἦτο ἀνάγκη νὰ διώξωμεν τὸν ἐχθρὸν διὰ νὰ προχωρήσωμεν ἕως εἰς αὐτήν, ἐκάμαμεν διὰ τοῦτο σενιάλο εἰς ὄλον τὸν στόλον νὰ ἀκολουθῇ τὴν αὐτὴν τάξιν καὶ δρόμον εἰς τὸν πόλεμον, χωρὶς νὰ προσέχη εἰς τὰ κινήματα τοῦ Ναυάρχου· ὅθεν καὶ ὁρμοῦμεν κατὰ τῶν ἐχθρῶν, τὰ δύο ῥηθέντα πυρπολικά ἦτον πλησίον μας, μία Φεργάτα ἔρχεται καθ' ἡμῶν μὲ μίαν κορβέτα, ἡμεῖς τὰς πολεμοῦμεν μέχρι μανίας καὶ ἀπολαμβάνομεν νὰ τὰς τρέψωμεν εἰς φυγὴν καὶ τότε πλησιάζομεν εἰς τὴν φεργάταν τῆς ὁποίας τὰ κατάρτια ἦτον σπασμένα ἀπὸ τῆς κόφης καὶ ἐπάνω· αὕτη εἶχε δύο βάρκες ἐτοιμαῖς διὰ τὰ μπουρλότα διὰ τοῦτο καὶ οἱ πυρπολισταὶ μας ἐφοβοῦντο νὰ ῥιφθοῦν κατ' αὐτῆς· ἀλλ' ἐνισχυόμενοι παρ' ἡμῶν τὰ συνοδεύομεν ἕως τότε τουφεκιᾶς στεκόμενοι εἰς τὴν πρύμνην της, δι' ὃ καὶ τὰ πυρπολικά μουράρουν πανιὰ καὶ πηγαίνουν κατ' αὐτῆς, ὅθεν καὶ (οὐριοδρομήσαντα) περὶ τὰς 9. ὥρας τῆς ἔπεσαν ἐπάνω καὶ τὰ δύο, καὶ παρευθὺς ἀναψεν. Οἱ ἐν αὐτῇ ἐχθροὶ δὲν ἤξευραν τι νὰ κάμουν, τότε καὶ πολλοὶ ἐρρίπτοντο εἰς τὴν θάλασσαν, πολλοὶ ἐσυνάχθησαν εἰς τὴν πρήμνην καὶ ἐτουφέκισον ταῖς βάρκες τῶν μπουρλότων, ἀλλὰ τὸ πῦρ διεδόθη πανταχοῦ καὶ μετὰ 10 λεπτὰ ἐσκόρπησεν ἡ Φεργάτα ἥτις ἔκαμε τὸσον κρότον, ὥστε ἐπέταξεν εἰς τὸν ἀέρα διαφόρους τούρκους, κανόνια, ξύλα, σίδηρα ἀγύρας καὶ λοιπά, μὲ τὸ νὰ ἦτον δὲ γεμάτη πολεμοφοδία, πληθος κουπαράδων ἐπέταξαν εἰς τὸν ἀέρα, ἡ θάλασσα ἐγέμισε ἀπὸ ἀνθρώπων σκοτωμένους καὶ λαθωμένους, καὶ ζώντας γυμνοὺς, ἡμεῖς δὲν ἐζητούσαμεν ἄλλο εἰμὴ νὰ διασώσωμεν ταῖς βάρκες τῶν πυρπολικῶν, δι' ὃ καὶ στεκόμενοι πλησίον τοὺς διεσώσαμεν. Ἐν τοσοῦτῳ ἡ ἀριστερὰ πτέρυξ τοῦ ἐχθροῦ βλέποντας τὴν καυθεῖσαν φεργάταν ἄρχισε νὰ δηλιά, ὁ Καπ. πασσας ὅστις εἶχεν πλησιάζει διὰ βοήθειαν τὴν ἀριστεράν του πτέρυγαν ἐτρέπη εἰς φυγὴν ὁπότεν εἰδὼν εἰς τὴν ἀριστεράν του πτέρυγαν ἓνα ἄλλο κορβέτο καιόμενον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐπέπεσε τὸ πυρπολικὸν Κέρβερὸς τοῦ Καπτ. Μανόλη Μπούτη, ἐν τοσοῦτῳ ἓνα φεργαδὸν τοῦ Ταχὺρ Πασά ὁμοῦ μὲ δύο τρία Βρίκια καὶ Κορβέτα ἔρχεται κατ' ἐπάνω μας· ἡμεῖς συπράρομεν καὶ τοῦ ἀνιστεκόμεθα, ἀλλὰ τέλος πάντων ἐτρέπησαν καὶ αὐτὰ εἰς φυγὴν· ὅθεν καὶ ἡ νίκη μας ἐπεκυρώθη. Ἡ Δικροτος φεργάτα ἦτον ἡ Χαζενὲ γγεμισὶ 62 κανονίων, τὸ δὲ κορβέτο 32. Ἐκ τῶν δύο πυρπολικῶν οἵτινες κατέφυγον εἰς τὸ πλοῖον μας ἐλαβώθησαν 6. ἄνθρωποι καὶ ἐσκοτώθησαν ἑταίροι δύο, ἕως τὸ ἐσπέρας ἀπέθανεν εἰς τὸ πλοῖον μας ἕτερος λαθωμένος. Τὸ κορβέτον εἶχε 300. ἀνθρώπους ἐξ ὧν τινὲς Ἀρμεναῖοι, τινὲς Εὐρωπαῖοι, τινὲς χριστιανοί, καὶ τινὲς Τούρκοι, ἡ Φεργάτα εἶχε καὶ διάφορα σάλια (Σχεδιάς) διὰ τὸ Μισολόγγι καὶ 150 πυροβολιστάς. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα γαλήνην καὶ τραβοῦμεν κατὰ τὴν Σύραν, διόκοντες δύο τρία ἐχθρικά ὧν τὸ ἓνα Κορβέτο, ὁ ἐχθρὸς διεσπαρμένος σοδράνο τῆς Ζέας εἰς Γαλήνην, ἀλλὰ

καὶ τὰ ἐδικὰ μας διεσπάρθησαν, δύο Σπετζότικα ἐπίασαν δύο λείας μὲ πολεμοφόδια κατὰ τὴν Κάριστον.

Πέμπτη 21 Μαΐου. Ἐξημερήθημεν τὰ $1\frac{1}{2}$ σχεδὸν πλοῖα τοῦ Στόλου μας ἔχοντες ἐμπρὸς τὸ κορβέτον τὸ ἐχθρικὸν τὸ ὅποσον ὅλαις δυνάμεσι ζητεῖ νὰ φύγῃ ὅθεν καὶ διὰ νὰ μὴν ξεπέσωμεν (δυσανάγνωστον) παραπολὺ ἐδιωρίσαμεν 5 καράβια μὲ ἓνα μπουρλότο εἰς διώξιν του· ἐκ τῶν ἡμετέρων τὸν Καπ. Πινότζην καὶ τὸν Καπ. Μπατζακσὴν. Ἡμεῖς δὲ ὀρτζάρομεν κατὰ τὴν Τζέαν, ἀλλὰ καὶ τὸ πυρπολικὸν νάβζε, μ' ὅλον ὅτι τοῦ ἐκάμαμεν σενάλα νὰ γυρίσῃ ὀπίσω δὲν ὑπήκουσε παρὰ ἐπῆγε καὶ αὐτὸ κατὰ τοῦ Κορβέτου. Ἡμεῖς ἐστάθημεν εἰς τὸν Κάβον τῆς Ζέας ὁ ἄνεμος μαῖστραλάκι· ὅθεν καὶ ὁ Τοπάλης μὲ τὸν διαμείναντα στόλον τοῦ τραβᾶ ἐμπρὸς, ὕστερον ἀφ' οὗ ἐχαιρέτισθη μὲ μίαν Φρεγάταν τὴν ὁποίαν ἐσυμπεράναμεν νὰ ᾔναι Ἀγγλική· μετρώντες δὲ τὸν στόλον ὅλον τοῦ Τοπάλη εὗρομεν αὐτὸν συγκεῖμενον ἀπὸ 34 Κομάτια. Πρὶν τοῦ μεσημεριοῦ ἀνεχώρησεν ὁ πυρπολιστὴς Μαντρόζος διὰ Ὑδραν, καὶ τὸ ἐσπέρας ὁ Μπούτης.

Ἀριθ. 7.

Πρὸς τοὺς Γερραισιότατους Ἀντιναύρχον Κ. Γεώργιον Σαχτούρη καὶ λοιποὺς Καπετάνους καὶ ναῦτας τοῦ στόλου μας.

Ἀποκρινόμεθα εἰς τὸ 13 παρόντος δεδομένον γράμμα σας εἰδοποιῶντες σας τὴν παραλαβὴν τῶν δύο καραβίων σταλέντων παρὰ τῆς Γενναιότητός σας διὰ τὰ ὅποια θέλομεν πράξῃ καθὼς τὰ λοιπὰ κρατηθέντα ὑποπτα. Δὲν ἐλείψαμεν ὁμοίως κατὰ τὰ γραφόμενά σας διὰ νὰ ἐκβάλλωμεν δύο πλοῖα πολεμικὰ τὴν Γολέτα τοῦ Καπετ. Λαζάρου Μπρούσκου καὶ τὸ πλοῖον τοῦ Μακρυμούρα, τὸ μὲν ἐν νὰ φυλάξῃ εἰς τὸν Κάβο-Ντόρον, καὶ τὸ ἄλλο εἰς τὸ στενόν, διὰ νὰ φυλάξουν καὶ νὰ συλλάβουν τὰ ὑποπτα πλοῖα.

Ἀδελφοί! περιττὸν ἦνε διὰ νὰ σας εἰποῦμε διὰ τὸν ζῆλον καὶ πατριωτισμὸν σας ὅπου τέσσαρα ἔτη ἐδείξατε, μὴν ἀμφιβέλλοντες καὶ οἱ ἴδιοι, ὅτι θέλετε φανῇ μὲ τὴν συνηθισμένην σας γενναιότητα διὰ νὰ κατατροπώσητε τὸν ἐχθρόν, ὅπου νὰ μὴν ἡμπαρτέτῃ νὰ βλάβῃ τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ μάλιστα νὰ φανῇτε μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ νικηταὶ καὶ τροπαιοῦχοι καθὼς καὶ πάντοτε.

Κατ' αὐτὰς μὲ λύπην μας πληροφορούμεθα ὅτι τὸ φρούριον Νεοκάστρου ὑστερημένον τροφῶν καὶ σφικτικῶς πολιορκημένον παρὰ τῶν ἐχθρῶν, καὶ μὴν λαμβάνοντας ἐν καιρῷ τὴν διὰ ξηρᾶς βοήθειαν, ἐβιάσθησαν οἱ ἐν τῷ φρουρίῳ καὶ μὲ συνθήκας ἐλευθερίας τῶν ἔσω, τὸ ἐπαράδωσαν εἰς τοὺς ἐχθρούς. Ἦδη ὁμως ἐκίνησαν καὶ κινοῦν καθὼς μανθάνομεν τὰ διὰ ξηρᾶς στρατεύματα Πελοποννησιακὰ καὶ ἐλπίζομεν νὰ γείνῃ ὁ ἀφανισμὸς τοῦ ἐχθροῦ εἰς ἐκεῖνο τὸ φρούριον. Ἐρρωσθε.

Ὑδρα τῇ 18 Μαΐου 1825

(Τ. Σ.)

οἱ Πρόκριτοι τῆς Νήσου Ὑδρας.

Ἄριθ. 8.

Πρὸς τοὺς Προκρίτους Ὑδρας.

Εὐγενέστατοι καὶ Σεβαστοὶ μοι Κύριοι!

Σπεύδω νὰ σὰς δώσω τὴν χαροποιὰν εἰδήσιν, ὅτι σήμερον κροτήσαντες συστάδην Ναυμαχίαν μεταξύ τοῦ Κάβου Ντόρου καὶ Ἀνδρου ἀπὸ τὸ πρῶτ' ἕως τὸ ἑσπέρας εὐμεθοδέστατα ἐκαύσαμεν τὴν Καπ. του

Σουλτάνου Φρεγάταν καινούργια, ἔχουσαν ἐπιβιβασμένους 750 στρατιώτας, ὁμοῦ καὶ ἔτι ἓνα Κορβέτο μεγάλον, τὴν μὲν Φρεγάταν ἀφοῦ ἐσυντρόφευσα εἰς αὐτὴν δύο Πυρπολικά, δηλαδή ὁ «Χάρων» τοῦ Καπετὰν Μαντρόζου καὶ ἓνα Σπετσότικον, τὸ δὲ Κορβέτον ἐκαυσεν ὁ «Κέρβερος» τοῦ Μανώλη Μπούτη.

Ὁ Συστάδην πόλεμός μας ἐστάθη τριουῦτος, ὁποῖος δὲν ἔγεινεν ἀκόμη μεταξύ τῶν ἡμετέρων. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐλάβομεν μερικὰς μικρὰς ζημίας, παρακαλῶ νὰ μὰς εὑρετε ὅσον τάχιστα μίαν ἀντένα τοῦ τρίγκου καὶ νὰ μὰς στείλετε τὸ ὀγλιγορότερον ὁμοῦ καὶ δύο τόπια πανιὰ ῥεβεντούκη ὅπου μὰς ἐπῆρε μία μπάλα εἰς τὴν ἀντένα τοῦ Τρίγκου καὶ τὴν ἔσπασε, μὰς ἐφυτεύθη καὶ μία ἄλλη εἰς τὴν Κολόμπα τοῦ μεγάλου καταρτίου, ὁμοίως καὶ τὰ πανιὰ μας ἐστραπατσαρίσθησαν ἱκανῶς. Οἱ σύντροφοι καὶ ὅλοι τοῦ Καραβιοῦ εἴμεθα ὅλοι ἀβλαβεῖς καὶ ὑγιεῖς. Ἀπὸ τὸ κοινὸν γράμμα βλέπετε τὴν περιγραφὴν τοῦ πολέμου, μένει δὲ νὰ σὰς παρακαλέσω, Μπουρλότα καὶ πάλιν Μπουρλότα νὰ μοῦ στείλετε, ἐπειδὴ καὶ ἔχομεν βαλμένον ἐμπρὸς τὸν Τοπάλη.

Σὰς προσκυνῶ μὲ βίαν καὶ μένω.

ὁ ἰδικός σας

ΓΕΩΡΙΟΣ ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ

* νικητὴ ἢ μεταξύ Γιοῦρα καὶ Ζέας τῇ 20 Μαΐου 1825

Ὁ Καπετὰν Γεώργης κραῖζας τοὺς Καπεταναίους ἐπρότεινε διὰ νὰ ὁρμίσῃ κατόπιν τοῦ ἐχθροῦ, ἀλλὰ διὰ τὴν ἔλλειψιν πυρπολικῶν μερικῶν τῶν Καπεταναίων δὲν τὸ εὔρον εὐλογον, ὁ ἐχθρὸς τραβῶ κατὰ τὴν Μῆλον.

Ἄριθ. 9

**Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους Ἀρτινάρχον Καπιτάνους καὶ συντροφο-
ραυίας τῶν πλοίων τῆς Νήσου Ὑδρας.**

Ὁ Καπετὰν Ἰωάννης Ν. Ἀλεξανδρῆς ψαρριανὸς μὰς ἐνεχείρισε σήμερον τὴν ἐπιστολὴν σας τῆς 15 τρέχοντος, φθάσας ἐνταῦθα μὲ τὰς 4 λείας τὰς φορτωμένας ὁμοίως ἀλεύρια καὶ κριθάρια ἀπὸ Αἶνον. Ἡμεῖς ἀμέσως ἐμβάσαμεν εἰς αὐτὰς ἰδικούς μας ἀνθρώπους, καὶ τὰς διευθύνσαμεν ὡς τὰς λοιπὰς πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν· τὸ δὲ πολεμικὸν ψαρριανὸν πλοῖον ἐπιστρέφει ἐν τῷ ἅμα διὰ νὰ πορευθῇ ἐγκαίρως εἰς τὸν ἀγῶνα σας. Ἐτοιμάζομεν ἐνταῦθα ἐν ἄλλο πυρπολικὸν διὰ τὴν μοίραν σας, τὸ ὁποῖον ἐπειδὴ θέλει ἀναχωρήσει ἐντὸς δύο ἡμερῶν δὲν σὰς γράφομεν

κατὰ τὸ παρὸν ἐκτεταμένα. Σὰς ἰδεάζομεν μόνον ὅτι ἡ Πατρίς περιμένει κεχνηεῖα νὰ ἀκούσῃ καὶ τοὺς ἰδικούς σας θριάμβους, τὸ ὅποιον σὰς εὐχόμεθα ἀπὸ ψυχῆς εἰς καταστροφὴν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ μένομεν.

Τῇ 20 Μαΐου 1825 ἐν Ὑδρᾷ.

(Τ. Σ).

Οἱ Πρόκριτοι τῆς Νήσου Ὑδρας.

Ἀριθ. 10.

*Πρὸς τὸν εὐγενέστατον Ἐπαρχον Κέας
Κύριον Ἀνδρέαν Σγούταρ.*

Μὲ τὸ νὰ ἔλαβεν ὁ στόλος εἰς τὴν προχθεσινὴν πεισματώδη Ναυμαχίαν μεγάλην βλάβην εἰς τὰς ἀποσκευὰς του, ἐξαιρέτως δὲ τὸ πλοῖον μας τοῦ ὁποίου ἔσπασε μία ἀντένα καὶ ἐτρύπησε τὸ μεγάλο Κατάρτι εἰς τρόπον ὥστε καταντᾷ νὰ μείνῃ ἄχρηστον εἰς τὸ ἐξῆς, θέλει λάβετε τὴν φροντίδα νὰ κρατήσητε ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν σας ὅλας ἐκεῖνας τὰς ἀποσκευὰς τὰς ὁποίας οἱ κάτοικοι τῆς νήσου σας ἤθελαν περιμαζεύσει ἀπὸ τὰ καυθέντα πλοῖα ἐχθρικά φεργάταν καὶ φεργαδόνι, δηλ. ὡσὰν κατάρτια ἀντέναις καὶ κάθε ἄλλο τὸ ὅποιον ἡμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ διὰ τὰ ἑλληνικὰ πλοῖα· θέλει δὲ ἀνταμείψωμεν τὸν κόπον ἐκείνων ὁποῦ τὰ περιμαζεύσουν. Εἴσθε παρακαλεμένοι νὰ δώσητε ἰδιαίτεράν προσοχὴν κατὰ τοῦτο, καὶ νὰ μᾶς δώσητε ἐν καιρῷ εἶδησιν.

Τῆς εὐγενείας σας πρόθυμος.

Ὁ Ἀντιναύαρχος

Γ. ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ.

Τῇ 22 Μαΐου 1825. Ἐν τῇ Ἀντιναυαρχίδι.

Παρασκευὴ 22 Μαΐου. Ἐξημερόθημεν ἔμπροσθεν τῆς Ὑδρας, ἐχαίρετήσαμεν τὴν Νήσον μας μὲ τρία κανόνια· ἐν τούτοις μᾶς ἔφθασεν ἀπὸ Ὑδραν ὁ Καπ. Κιοσῆς μὲ 3 πυρπολικά, τοῦ Δημαμά, τοῦ Πολίτη, καὶ τοῦ Πιππίνου, ἦλθε καὶ ὁ Καπ. Σταμ. Ράφτης μὲ τὸν ὅποιον ἐγράψαμεν εἰς Ὑδραν. Τὸ ἐσπέρας ἐδώσαμεν τὰ σενιάλα τῶν πυρπολιστῶν, καὶ ἔχοντες ἔμπρὸς τὸν ἐχθρὸν πηγαίνομεν κατόπιν του, τὰ πολεμικά μας ὅμως διεσπάρθησαν καὶ μόνον ἐμείναμεν 15—16 πολεμικά· τὸ ἐσπέρας ὁ καιρὸς μαῖστράλε δυνατὸς καὶ ὀρτζάραμεν.

Ἀριθ. 11

Πρὸς τοὺς Προκρίτους Ὑδρας.

Εὐγενέστατοι Κύριοι!

Τὰ τρία πυρπολικά ὅπου μᾶς ἐστείλατε συντροφευμένα μὲ τὸν Κπ. Δημήτριον Κιοσῆ-εὐχαρίστως ἐλάβομεν σήμερον, καὶ μὲ ἄκραν εὐχαρίστησιν καὶ προθυμίαν τρέχομεν διὰ νὰ φθάσωμε τὸν Τοπάλην, καὶ ἐλπίζομεν νὰ σὰς χαρποιήσωμεν ἐκ νέου. Χωρὶς δὲ νὰ σὰς ἐπαναλάβωμεν τὰ ὅσα μὲ τὸν Μαντρόζον καὶ Μπούτην τοὺς Γενναίους πυρπολιστάς μας σὰς ἀναγγεῖλαμεν, σὰς προσθέτομεν εὐχαρίστως ὅτι ἐλάβομεν εἶδησιν πῶς ἔκαυσαν καὶ τὸ Φεργαδόνι, ὅπου σὰς ἐλέγαμεν, τὰ

πάντε Καράβια ὅπου εἶχομεν στείλει κατ' αὐτοῦ. Πιθανὸν νὰ ἴδετε πρὶν, τώρα τὰ πέντε φορτηγὰ εὐρωπαϊκὰ μὲ πολεμοφοδία ὅπου ἐπιασαν δὺς Σπετζώτικα, καὶ τὰ συντροφεύουν διὰ αὐτόθι, ἐκ τῶν ὁποίων νὰ μᾶς στείλετε τὸ ὀγληγορώτερον τὸ ἀνάλογόν μας, μὲ τὸ νὰ ἔχωμεν μεγάλην ἔλλειψιν, καθὼς σᾶς εἶπα μὲ χθεσινόν μου, λάδι δὲν ἔχομεν διόλου, καὶ νὰ μᾶς προφθάσετε ὅσον τάχιστα. Μὲ τὴν Γολέταν ἥτις θέλει σᾶς φέρεи ὀπίσω τὸ ψωμί καὶ μπακαλάον, τὰ ὁποῖα σᾶς εἵπομεν, ὅτι δὲν ἐλάβομεν καιρὸν νὰ περιλάβωμεν, καὶ νὰ μᾶς τὰ στείλετε ὀπίσω, μὲ τὸ νὰ ἔχωμεν καὶ ἀπὸ τροφᾶς μεγάλην χρεῖαν. Στείλετέ μας 15 Σύσημα διὰ τοὺς Σπετζώτας.

Σᾶς προσκυνῶ ὡς εἰκὸς καὶ μένω τῆς εὐγενείας σας πρόθυμος.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ

Τῇ 22 Μαΐου 18825. Πλησίον τῆς Παραπόλεως.

Σάββατον 23 Μαΐου. Ἐξημερώθημεν κατὰ τὴν Μῆλον, ὃ ἐχθρὸς ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τὴν δρασίμ μας, τὸ μεσημέρι εἶδομεν τὸν Ζάκην, προσθοφυλακὴ τῆς Αἰης μοίρας, ἐπλησιάζαμεν καὶ τοῦ ἐδώσαμεν γράμμα διὰ τὸν Ναύαρχον γράφοντες ὅτι σκοπούμεν νὰ τραβίξωμε κατὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἂν δὲν τὸν εὕρωμεν, ἢ μάθωμεν ὅτι ἐμβῆκεν εἰς τὴν Σούδα νὰ ἐπιστρέψωμεν μετ' ὀλίγον ὅμως ἀπεφασίσθη νὰ στείλωμεν γαρδακόστα τὸν Κιοσὲ καὶ νὰ ὀρτζάρομεν κατὰ τὸν Κάβο Μαλιὰ ὡς καὶ ἐκάμαμεν.—περὶ τὰς 8 ὥρας ἠνώθημεν μὲ τὸν Ναύαρχον, τὸν ὁποῖον ἐχαιρετήσαμεν μὲ 3 κανονιαῖς καὶ μᾶς ἀνταπεκρίθη μὲ ἄλλαις τρεῖς, ἀπεφασισθέντος δὲ νὰ ὑπάγωμεν εἰς Μῆλον, ἐτραβήξαμεν ἀμέσως καὶ αἱ δὺς Μοίραι.

Κυριακὴ 24 Μαΐου. Μετὰ τὰ μεσάνυχτα ἐφθάσαμεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸν λιμένα ὅλα τὰ πλοῖα, μερικὰ πλοῖα καθὼς καὶ τὸ ἰδικόν μας ἐγυρίσαμεν τὸ Καραβι πάσα ἀλὰ πάντα, καὶ τὸ ἐπαλαμήσαμεν, ὄντας γαλήνη.

Δευτέρα 25 Μαΐου. Εἰς τὴν ἀγγυραν ἀρχισαν νὰ παλαμίζουν καὶ τὰ λοιπὰ, ἀλλὰ ἐξαιτίας τοῦ καιροῦ δὲν ἠμπόρεσαν νὰ προχωρήσουν εἰς τὴν δουλίαν.

Τρίτη 26 Μαΐου. Εἰς τὴν ἀγγυραν, οὔτε σήμερον δὲν ἐτελείωσε τὸ παλάμι ὅλων τῶν καραβίων, μᾶς ἐφθασε ἡ Γολέτα Τατίδες (δυσανάγγωστον) καὶ ἐμοιράσαμεν τὸ ψωμί καὶ μπακαλάο.

Τετράδῃ 27 Μαΐου. Σήμερον ἔφυγε ἡ Γολέτα Τατίδες διὰ Ὑδραν, ἔφυγε καὶ ὁ Πινότζης διὰ Σύραν διὰ τὰ ἄρματα καὶ λοιπὰ τῶν ἐκεῖ ἀποθάντων καὶ ζωγρηθέντων ἐχθρῶν, ἦλθε καὶ ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ μας: ὁ Κιοσὲς, ὅστις μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ Τοπαλῆς ἐμβῆκεν εἰς τὴν Σούδα μὲ 34 μόνον κομμάτια καὶ προλαβόντως ὁ Αἰγυπτιακὸς μὲ 54 ὁ Μπατζακοῆς ἐδιωρίσθη νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Διοίκησιν τοὺς ζωγρηθέντας ἐχθρούς.

Πέμπτη 28 Μαΐου. Σήμερον διὰ σήματος Ναυαρχικοῦ ἐμβήκαμεν εἰς τὰ πανιά, διὰ νὰ εὐγομεν τοῦ λιμένος, ὁ ἀνεμὸς Π. Μ. ὅθεν

και περί τὰς 6 τῆς ἡμέρας εἰμεθα εὐγαλμένοι ἕως 20 πλοῖα, ἀνταμώ-
σαμεν τὸν Χαμίταν ἐρχόμενον ἀπὸ Ὑδραν μὲ ἓνα μπουρλότον τοῦ Κα-
ράντου, ὁ Χαμίτας φέρει μπαρούτι καὶ βόλια διὰ τὸν στόλον, τὰ ὁ-
ποῖα καὶ διεμοιράσθημεν κατὰ τὸν κατάλογον τὸν ὁποῖον ἔκαμαν οἱ
Ναύαρχοι.

Παρασκευὴ 29 Μαΐου. Ἐξημερόθημεν μὲ τὸν ἴδιον λεπτὸν
ἄνεμον ἐμπροσθεν τῆς Ἐρμημονάλου, ἔφθασε καὶ ἡ σκούνα τοῦ Κατσου-
λιέρη μὲ τροφὰς διὰ τὸν στόλον, ἤτοι ψωμί καὶ λάδι τὰ ὅποια διε-
μοιράσθημεν, εὐγῆκαν καὶ τὰ Σπετζώτικα καὶ Ψαρριανὰ ἀπὸ Μῆλον
καὶ τραβοῦμεν πὲρ Ο. Γ. καθ' ὅλην τὴν νύκτα.

Σάββατον 30 Μαΐου. Ἐξημερόθημεν ὅλος ὁ Στόλος πλησίον
τοῦ Κα. Μαλιᾶ, ἀνοικτὰ ἕως 20 μίλλια, ἐπῆραμεν τὴν βόλτα κατὰ
τὴν Κρήτην βαζόντες πλώρην πὲρ Σ. ὅσον ὁ καιρὸς μᾶς ἔπερνε.

Κυριακὴ 31 Μαΐου. Ἐξημερόθημεν μὲ λεβ. γαληνιαὸν με-
ταξὺ Κάβου Μαλιᾶ καὶ Μήλου, ὅλος ὁ Στόλος μας περιφέρεται εἰς τὰ
ἴδια, μετ' ὀλίγον ἤρχισε νὰ φυσᾷ Μ. καὶ ὕστερον Τρ. ἔπειτα Γρ. λε-
πτὸς ὤθεν καὶ ὅλος ὁ Στόλος διευθύνετο κατὰ τὴν Σούδαν· περὶ τὰς 9
τὸ ἑσπέρας τὰ ἐμπροσθινὰ πλοῖα ἀπαντήθησαν μὲ 14 κομμάτια τουρ-
κικὰ ἔξω τῆς Σούδας καὶ ἀρχισαν τὸν πόλεμον δηλαδὴ ὁ Ζάκας, ὁ
Μπάμπας, ὁ Τσοῦπας, καὶ μερικὰ ἄλλα, καὶ μετ' ὀλίγην ὥραν τὰ ἔ-
τρεψαν εἰς φυγὴν, καὶ τρέχουν νὰ ἐμβοῦν κατὰ τὴν Σουδαν, ἐκεῖ τὰ
ἐπροφθάσαμεν καὶ ἡμεῖς ὁμοῦ καὶ ὁ Καπ. Ἰωάν. Ἀναστασίου Σπετζώ-
της, τοὺς ἐρίψαμεν διάφορα κανόνια, ἀλλὰ μὲ τὸ νὰ ἐμπουκάρισαν τὰ
ἡμῖς, ἐστάθημεν διὰ τοῦτο ἀλακάπα. Τὰ λοιπὰ καθὼς καὶ τὸ ὀγλή-
γορον Βρίκι στέκονται ἔξω ὑποκάτω τοῦ Κάστρου πρὸς τὸ Βασίλευμα
τοῦ Ἑλλίου ὁ Καπ. Σάββας ἐπλησίασεν εἰς τὸ ἀμερικανικὸν Βρίκι (δη-
λαδὴ Ἀμερικανικῆς κατασκευῆς,) καὶ τὸ ἐκανσονόβησεν ζωηρότατα,
καθὼς καὶ δύο τρία Βρίκια καὶ ἓνα Κορβέτο, καὶ προχωροῦντας ὁ-
λονένα κατεπάνω τοὺς τὰ ἔτρεψεν εἰς φυγὴν, μετὰ ταῦτα ἐπλησίασαν
8 ἃ 10 Καραβία μὲ δύο τρία μπουρλότα, τοῦ Θεοδωράκη, τοῦ Δημα-
μά, καὶ τοῦ Μπουντούρη, ἀλλὰ διὰ τὴν ὀγληγορότητα τῶν ἐχθρικῶν
δὲν ἠμπόρεσαν νὰ τὰ βλάψουν, μάλιστα διότι οἱ πυρπολισταὶ δὲν ὀρ-
μοῦσαν ἐναντίον τῶν ἐχθρικῶν, μὴν ἔχοντες ὅρδινον διὰ Βρίκια. Ἐν
τοσοῦτῳ ἔφθασεν ὅλος ὁ στόλος μας καὶ πέρνοντας τὴν βόλταν κατὰ
τὴν εἰσόδον τῆς Σούδας, ἐγύριζαν αὐθις πρὸς τὰ ἔξω, καθὼς καὶ ὁ
ἴδιος Ναύαρχος Μιαούλης, ὅστις πλησιάζας εἰς ἡμᾶς ὁμήλησε μὲ τὸν
Καπετ. Γεώργην, διὰ νὰ ὀρτζάρωμεν κατὰ τὸ Ρέθυμον τὴν νύκτα καὶ
νὰ εὐρεθῶμεν αὐρίον ἐκεῖ ὅπου ἂν τὸ συγχωρήσῃ ὁ καιρὸς, νὰ ἐμβῶμεν
μέσα. Τὸ κάστρον τῆς Σούδας εἶν βενέτικον, μᾶς ἔριψε 3 ἃ 4 κανόνια
τὰ ὅποια δὲν κατ'ἄρουν πολὺ. Τὴν νύκτα βροχὴ Σ. Φρέσκος, ὤθεν καὶ
ἐσκόρπισαν τὰ καράβια.

Δευτέρα 1 Ἰουνίου. Ἐξημερόθημεν ἀνοικτὰ τοῦ κάβου Μα-
λέα ἕως 30 μίλλ., τὰ ἰδικὰ μας διεσκαρμένα, ἐπῆραμε τὴν βόλτα κατὰ

τὸν Μισούλην, καὶ ἐκάμαμεν σημεῖον καὶ τῶν λοιπῶν νὰ πάρουν τὴν βόλταν, τὰ ὁποῖα ἐσυνάχθησαν ἕως εἰς τὸ ἑσπέρας, ὅθεν καὶ με-
 πτόν ἀνεμὸν ἐπλησιάσαμεν κατὰ τὸν κόρπον τῆς Ῥεθύμνου. μετὰ τὸ νὰ
 ἐφυσούσῃ Ο. Σ. καὶ Σ. ὁμηγήθη διὰ νὰ ἐμβῶμεν μέσα εἰς τὴν Σούδα
 ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν ἦτον ὅλοι οἱ Καπεταν. σύμφωνοι, μάλιστα οἱ ναυ-
 ται δὲν ἤθελον διόλου· εὐθὺς ἄρχισε βροχὴ καὶ ἐκράτησεν ὅλην τὴν
 νύκτα, ὁ καιρὸς στριφογύριζεν, ὥστε καὶ νὰ θέλαμεν νὰ ἐμβῶμεν δὲν
 μᾶς τὸ ἐσυγχωροῦσεν ὁ καιρὸς. Ἰκανοὶ ἐκ τῶν Σπετσιωτῶν καὶ Ψαρ-
 ριανῶν κρατοῦν ὀλονένα σοδράνο καὶ δὲν πλησιάζουν, τέσσαρες ὅμως
 ἡ πέντε ἐξ αὐτῶν ἀκολουθοῦν, δηλ. ὁ Ἰωάν. Ἀναστασ., ὁ Τσούπης, ὁ
 Μπάμπας, καὶ ἕτεροι δύο.

Τρίτη 2 Ἰουνίου. Ἐξημερόθημεν ἐμπρὸς εἰς τὸν κόρπον τῆς
 Σούδας, ἡ κατὰ τὸ ἀκροτήριον κάβο Μαλέχα· εἶδομεν αὐθις τινὰ τῶν
 ἐχθρικών ἄτινα ἐξήλθον τῆς Σούδας, δηλ. 3. Κορβέτα, 1. Φεργαδόνι,
 καὶ 12. Βρίκια, 3. Γολέταις, καὶ 2. μύστηκα, τὰ ὁποῖα κρατοῦντα
 τὰ παράλια εὐγαινον τοῦ Κόρφου ὁ Ναύαρχος ἔκαμε σενιάλο νὰ ἐτοι-
 μασθῇ ὁλος ὁ στόλος διὰ πόλεμον, ἐν τοσούτῳ ἐφθασεν ὁ υἱὸς τοῦ
 Μισούλη ἀπὸ Ὑδρᾶν, ὁ ἀνεμὸς μελτεμάκι ἀλλὰ πολλὰ ἀδύνατον, ὁ
 Ναύαρχος προχωρεῖ καὶ κάμνει σημεῖον τῶν μπουρλότων νὰ προχωρή-
 σουν. Τέσσαρα τούτων ἐμπορευόντο, ὁ Στίπας, ὁ μικρὸς Θεοφάνης, ὁ
 Διμαρᾶς, καὶ ὁ Γ. Πολίτης, ὁ πόλεμος ἄρχισεν, ὁ Καπ. Ἰωάν. Ἀνα-
 στασίου Σπετζότης, ὁ Ἰωάν. Μισούλης, ὁ Σαχίνης, ὁ Λαλεχός, τὸ
 Πλοῖον μας, ὁ Ἡλίας καὶ τινες ἄλλοι Σπετζῶτες διέπρεψαν εἰς ταύ-
 την τὴν μάχην καὶ ἀπήλαυσαν νὰ τρέψουν εἰς φυγὴν τὸν ἐχθρόν τοῦ
 Ἰωάν. Μισούλη, τοῦ ἐπιάσε καὶ τοῦ ἐτρύπησε τὸ κατάρτη ὑψηλὰ, καὶ
 διὰ τοῦτο ὀρτζάρισε, οἱ λοιποὶ ἀκολουθοῦν τὸν πόλεμον γενναῖοι, καὶ ὁ
 ἐχθρὸς φεύγει ὀλονένα καὶ κανονοβολεῖ ἀπὸ τὴν πρύμνην ἀλλ' ἡ νημεμία αὐ-
 ξάνει· ὁ Ναύαρχος ἐξακολουθεῖ τὸ σημεῖον τῶν μπουρλότων «Πήγαινε
 καὶ κώλησε εἰς τὸν ἐχθρόν», οἱ γενναῖοι πυρπολισταὶ προχωροῦν ὅσον
 ἤμπορουν, ἀλλ' ἐξαιτίας τῆς νημεμίας δὲν ἤμπορουν νὰ πλησιάσουν
 τὸν ἐχθρόν. Ὁ ἐχθρὸς ρίπτει εἰς τὴν θάλασσαν βάρκες διὰ νὰ πιάσῃ
 ἐκείνους τῶν μπουρλότων, τὰ ὁποῖα ἐπλησίασαν, ρίπτοντες κατ'
 αὐτῶν τουφεκὲς καὶ φωναῖζοντες «Κάψετο μορὲ κάψε το», ὁ Ναύαρχος
 μας ἐξακολουθεῖ τὸ σημεῖον τῶν μπουρλότων «Πήγαινε καὶ κώλησε
 εἰς τὸν ἐχθρόν». Ἡμεῖς βλέποντες ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ πλησιάσουν
 εἰς τὰ μπουρλότα καὶ βάρκες ἰδικαῖς μας, ρίπτοντες τὴν μεγάλην
 Σκαμπαβιάνειν τὴν θάλασσαν, καὶ κατὰ τὸ παραδειγμὰ μας, τὴν ἐρίψαν
 καὶ 3 α. 4 καράβια ἀκόμη, καὶ ἔτρεξαν εἰς βοήθειαν τῶν Μπουρλό-
 των, ἀλλ' οἱ Πυρπολισταὶ Πολίτης καὶ Στίπας, ἀπελπισθέντες ἔβαλαν
 φωτιὰν εἰς τὰ μπουρλότα. [Ὁ Στίπας λέγει ὅτι τὸ μπουρλότον ἐπιάσε
 ἀπὸ μπάλα ἐχθρικήν, μπάλα φογάτα]. Ἐν τούτοις τὸ πυρπολικόν τοῦ
 Ἀντώνη Θεοφάνη ὅρμα κατὰ τινος Κορβέτας, ἥτις ἔμεινεν ὀλίγον
 ὀπίσω, καὶ πλησιάζων τὸ ἐπροσκόλησε, ἀλλὰ εἰς τὸ ὑπὸ νημον μέρος,

τὸ πῦρ μετεδόθη εἰς τὴν πρύμνην τοῦ Κορβέτου, ἀλλ' ἦτον κίνδυνος νὰ τὸ σβύσουν οἱ ἐχθροὶ, ἂν ὁ Ἀναγ. Δημαμὰς δὲν ὀρμούσε κατ' αὐτοῦ καὶ πλησιάσας ἐπέθεσεν ἐπ' αὐτοῦ τὸ πυρπολικόν του «Αἴτην» καὶ τοῦτο ἄρχισε νὰ ἀνάπτη ταχέως τὸ Κορβέτον καὶ περὶ τὰς 8 $\frac{1}{2}$ ὥρας ἐπῆρε τὸ πυροτοδοχεῖον μὲ μεγάλον κρότον καὶ ἐξεράγη εἰς δόξαν τῆς Ἑλλάδος!!!

Τότε οἱ ἐχθροὶ ἐμβῆκαν εὐθὺς εἰς τὴν τρύπαν των. Ἡ γαλήνη ἐξακολουθεῖ ὁλονένα καὶ τὰ πλοῖα δὲν ἔμπορουν νὰ πλεύσουν, ὅθεν καὶ ἀπεφασίσαμεν νὰ ὀρτζάρωμεν διὰ νὰ εὐγοῦμεν ἀπὸ τὴν μπούκαν τοῦ Κόρφου. Ἡ βάρκα μας ἐπίασε δύο Τούρκους ἀπὸ τὸ Κορβέτο, ἐκ τῶν ὁποίων ἐμάθομεν ὅτι ἡ Κορβέτα εἶχε 26 κανόνια μπρούντζινα, ὅτι ἦτον Πολιτικὴ ὀνομαζομένη Τζεϊλὰν μπαῦρὶν, ὁ Καπετ. αὐτῆς Ντζιρτζὶν Οὔσεὴν καπετὰν, τὰ κανόνια ἦτον 7 ὀκαδῶν (σφαῖρας) εἶχε μέσα ναύτας καὶ στρατιώτας 170 : 24 γρεκοὺς καὶ 2 Ἰγγλέζους, ὅτι αὕτη εἶχε μείνει ἀπὸ ἐπέρσι μὲ τὸν Αἰγυπτιακὸν στόλον, καὶ ὅτι ἤδη ἦτον εὐγαλμένη διὰ προσθοφυλακὴν. Ἐπρόσθεταν ὅτι ὁ Οὔσεϊμπης συναῖζει στρατιώτας 4,600, καὶ μὲ 400 ἵππεῖς διὰ τὸν Μωρέα. Ὅτι ὁ ἴδιος Οὔσεϊμπης περιφέρεται ἐξω εἰς τὰς ἐξοχὰς διὰ στρατεύματα, καὶ ὅτι 10 ἂ. 12 βρίκια ἐπῆγαν εἰς Ρέθυμνον διὰ νὰβάλουν στρατεύματα.

Τετράδῃ Ἰουνίου 3. Ἐξημερώθημεν ἐμπροσθεν τοῦ Κόρφου ἀνοικτὰ ἕως πέντε μίλλια· ὁ Ναύαρχος Σπετζῶν ἔκαμε σινιάλο νὰ ἐτοιμασθοῦν τὰ μπουρλότα του καὶ τὰ καράβια ὅπου νὰ τὰ συντροφεύσουν, καὶ διευθυνόμενος κατὰ τὴν Σούδαν, φαίνεται δὲ νὰ ἔχη σκοπὸν νὰ κτυπήσῃ, ὅθεν τὸν ἀκολουθοῦμεν καὶ ἡμεῖς ὅλοι· περὶ τὰς πέντε ἐπλησιάσαμεν ἀλλ' ὁ ῥηθεὶς Ναύαρχος ἐστάθη ἀλακάπα, τὰ πολεμικὰ ἄρχισαν τὸν πόλεμον μὲ τὰς προσθοφυλακὰς τοῦ ἐχθροῦ ἕως 10 κομάτια, ὁ Ἰωάν. Μπόταςσης, ὁ Τσούπας, ὁ Μπάμπας, ὁ Λεωνίδας, καὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων ὁ Ζάκας, ὁ Λαλεχός, ὁ Κριεζής, ὁ Μιντότας, ὁ Ἀλέξανδρος τῆς Γολέτας, ὁ Παναγιώτας, ἐπήγαιναν καὶ τοὺς ἐκτυποῦσαν ἀλληλοδιαδόχως, ὥστε τὰ εὐγαλαν ἀπὸ τὴν θέσιν τους, καὶ τοὺς ἠνάγκασαν νὰ ἐμβοῦν μέσα προφυλατόμενα εἰς τὰ προϋλαιοι τοῦ Φρουρίου τῆς Σούδας, τοῦτο ἐκράτησεν ἕως εἰς τὰς 7 ὥρας, καθ' ἃς ὁ Ναύαρχος Μιαούλης κάμει σημεῖον, ὅλος ὁ στόλος νὰ ὀρτζάρῃ ὡς ἐκάμαμεν. Ὁ Ναύαρχος Σπετζῶν ἐγγχείρισεν ἕνα γραῦμμα μὲ τὰς Προκηρύξεις τὰς ὁποίας λέγει ἔλαθε πρὸ 5 ἡμερῶν, ἀναφορικὰς πρὸς τὰς Ναυμαχίας μας τῶν 20 Μαΐου. Ἐπλησιάσαμεν εἰς τὸν Ναύαρχον καὶ εἶδομεν τὸν Μπατζακσὴν ὅστις ἦλθε μὲ ἓν μπουρλότο, ὁ καιρὸς ἐφορτζάρισε Μαῖιστράλι δυνατὸν, καὶ ἐπῆραμε τὴν βόλταν αὐθις κατὰ τὸν κάβο Μαλέχα, ὅπου ἐνυκτιάσθημεν, καθ' ὅλην τὴν νύκτα ὁ καιρὸς φρέσκος καὶ ἐδέσκαμεν ὅλα τὰ τζαμαντάλια.

Πέμπτῃ Ἰουνίου 4 Ἐξημερώθημεν περιπλέοντες κατὰ τὸ ἀκροτήριον Μαλέχα μὲ δυνατὸν ἄνεμον Π. Μ. ὅλος ὁ στόλος μας περιφέρεται ἀνοικτὰ συμποσούμενος ἀπὸ 62 πλοῖα, ὁ ἄνεμος αὐξάνει καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ νύκτα.

Παρασκευή Ἰουνίου 5. Ἐξημερώθημεν ἀνοικτὰ τῆς Σούδας ἐπὶ 15 μίλλια, ὁ ἄνεμος ἀκολουθεῖ ὁ Ἰδιος, ὁ Ναύαρχος μᾶς ἔκαμε μερικὸν σημεῖον καὶ ἐπλησιάσαμεν εἰς αὐτὸν, ἐν τοσούτῳ ἀπεφασίσθη νὰ τραβήξωμεν διὰ τὰ Βάτικα, ὅθεν καὶ ὀρτζάραμεν μετ' ἄνεμον Π. Μ. δυνάτον καὶ ἔπειτα Μ. τὸ Παλαιοσυχτοῦρη ἔπесεν ἐπάνω (συνεκρούσθη) μετ' ὃν Πιππῖνον.

Σάββατον Ἰουνίου 6. Ἐξημερόθημεν ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν Κρήτην, ὁ καιρὸς ἐφουρτούνασε καὶ πέρονμεν βόλτες ὅσον ἡμποροῦμεν διὰ νὰ κρατόμεθα· ἀνταμόθημεν μετ' ὃν Ναύαρχον Σπετζῶν καὶ τὸν εἰδοποιήσαμεν ὅτι πηγαίνομεν διὰ τὰ Βάτικα, ἐτραβήξαμεν τὴν βόλτα κατὰ τὴν Μῆλον.

Κυριακὴ Ἰουνίου 7. Ἐξημερόθημεν ἀντικρυ τῆς Μήλου ἀνοικτὰ ἕως 10 μίλλια, ὁ ἄνεμος ἔπесε, καράβια ἰδικὰ μᾶς πολλὰ ὀλίγα φαίνονται· πρὸς τὸ μεσημέρι εἶδομεν τὴν σκούναν τοῦ Παξινοῦ, τοῦ ὁποίου ῥίπτοντες ἓνα κανόνι ἐπλησιάσε, καὶ πηγαίνάμενος ἐπάνω· ὁ Καπετ. Γεώργης, λέγων ὅτι φέρεи ψωμί καὶ κρασί διὰ τὸν στόλον, μετὰ καὶ ἄτινα στέκονται εἰς Μῆλον, καὶ τὸν ἐδιώρσε νὰ ὑπάγῃ νὰ τὰ πάρῃ καὶ φέρεи εἰς Βάτικα, μᾶς ἔδωκε καὶ ἓνα γράμμα διὰ τὸν στόλον, τραβοῦμεν δὲ μετὰ γαλήνην κατὰ τὸν κάβο Μαλιά.

Δευτέρα Ἰουνίου 8. Ἐξημερόθημεν μακρὰν τῆς Ἐρμημονήλου ἕως 20 μίλλια, ὁ ἄνεμος ὄστρια Γαρμπῆς, καὶ μόλις περὶ τὰς 1 ἐφθάσαμεν εἰς τὸν κάβο Μαλιά, ἐστείλαμεν τὴν βάρκα διὰ νερόν, καὶ ἐμάθομεν ὅτι οἱ Ἀραβες ἐφθασαν ἕως ταῖς Κυτριάς, πλὴν ὅτι τοὺς ἔκλυσαν οἱ ἰδιοὶ μᾶς εἰς τὸ Πεταλίδι.

Τρίτη Ἰουνίου 9. Ἐξημερόθημεν ἀντικρυ τοῦ Κάβο Μαλέα, ὁ ἄνεμος Πονέντες, καὶ περὶ τὰς 6 ἤλθομεν καὶ ἀράξαμεν εἰς Βάτικα, ὅπου εὔρομεν τὸν Ναύαρχον μετὰ 20 α 25. καράβια

Τετάρτη 10 Ἰουνίου. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Βάτικα· σήμερον ἐπαλαμίσσαμεν 6. $\frac{1}{2}$ μαδέρια, νέον μηδέν.

Πέμπτη 11 Ἰουνίου. Εἰς τὴν ἄγκυραν ὅπου περιμένομεν ἀπὸ Ἰδρα διαταγὰς τῶν Ναυάρχων, παρὰ τῶν ὁποίων ἐπεριλάβαμε τὸ μνηνιαῖον.

Παρασκευή 12 Ἰουνίου. Εἰς τὴν ἄγκυραν, περὶ τὴν Ἀθηῶραν τῆς ἡμέρας μᾶς ἠκολούθησε τὸ λυπηρὸν συμβεβηκός, τοῦ νὰ πάρῃ φωτιὰ ἡ μπαρουτοθήκη τοῦ Καπετὰν Ἀθανᾶ Κριεζῆ, καὶ οὕτω ἐσκόρπισε τὸ πλοῖον εἰς τὸ λιμάνι, καὶ ἐσκοτόθησιν ὅσοι εὐρέθησαν μέσα, μόνον δὲ ὁ Λοστρόμος διεσώθη.

ΣΗΜ. Ἡ ἀνωτέρω ἀναφερομένη καταστροφὴ τοῦ τε Πλοίου καὶ ἐνὸς ἐκ τῶν διαπρεπεστέρων ἐξ Ἰδρας Πλοιάρχων τοῦ Ἀγῶνος Καπετὰν Ἀθανασίου Κριεζῆ καὶ τοῦ Πληρώματος αὐτοῦ, ἀπεδόθη εἰς τινὰς ἐκ τῶν Ἀράβων αἰχμαλώτων (θέσαντας πῦρ εἰς τὴν Πυριταποθήκην τοῦ Πλοίου) καὶ οὓς ἔφερον ὡς ἐπικούρους. Τοιοῦτους Ἀραβας εἰς πολλὰ πολεμικὰ πλοῖα τῆς Ἰδρας εἶχον διανείμῃ, ἐκ τῶν συλληφθέντων καὶ αἰχμαλωτισθέντων ἐπὶ τῶν φορτηγῶν τοῦ Ἰμβρατῆ

Σάββατον 13 Ἰουνίου Εἰς τὴν ἄγγυραν.

Κυριακὴ 14 Ἰουνίου. Εἰς τὴν ἄγγυραν κατὰ τὰ διετεταγμένα τῶν Ναυάρχων.

Δευτέρα 15 Ἰουνίου. Σήμερον τὸ πρωὶ διὰ συσήμεων Ναυαρχικῶν ἐμβήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ περὶ τὰς 6. Εὐρισκόμενοι ἐμπρὸς εἰς τὸ Τζιρήγο μεταξὺ καὶ Κάβου Μελιά, ἐμάθομεν ὅτι ἡ Σπετζότικι προσθοφυλακὴ εἶχεν εἰδεῖ χθὲς τὸν ἐχθρικὸν Στόλον ἕως 70. μεταξὺ τοῦ Κάβου Σπάθη καὶ τοῦ Τζιρίγου· ἀμέσως ὁ Ναύαρχος Σπετζῶν περιμαζεύσας τὰ πλοία του ἐτραβήξε μετ' Ο. Γ. νὰ σοβρανάρι τὸ Τζιρίγο, ὁ Μισούλης ἐπέρασε ἀπὸ μέσα σοτοβέντο· πρὸς τὸ βασίλευμα ἐπισκεύφθημεν ἕνα Τραμπάκουλο τοῦ Καπ. Jion del morte Αὐστρία, ὅστις προήρχετο ἀπὸ Τριέστη διὰ 24. ἡμέρ. καὶ Καλαμάτα 2. διὰ Σύρον μετὰ καλαμπόκι, ἐμάθαμεν δὲ ἀπὸ τινος ἐπιβάτην, ὅτι ὁ Κολοκοτρώνης μετ' 15. χιλιάδ. ἔχει πολυορκισμένους τοὺς Ἀραβας εἰς τὸ Λιοντάρι. Τὸ ἐσπέρας Ὅστρο καὶ διευθυνόμεθα κατὰ τὸν Κάβο Ματαπά.

Τρίτη 16 Ἰουνίου. Ἐξημερόθημεν ἀνοικτὰ τοῦ Κάβου Ματαπά ἕως 20. μιλλ. καὶ ἄλλα 20. ἀπὸ Τζιρήγου σχεδόν, ὅπου εἶδομεν τὸν ἐχθρικὸν Στόλον. Ἐκ τοῦ ἡμετέρου ἡμὲν Ὑδραϊκὴ Μοῖρα εὐρίσκετο κατὰ τὸν κάβο (δυσανάγνωστ.) συνιστάμενη ἕως 20. κοματ. καὶ ἡ Ψαρριακὴ ὅπου ἄλλα μόλις ἐφαίνετο, ἡ δὲ Σπετζώτες κατὰ τὸ ἀνατολ. τοῦ Τζιρίγου· ὁ ἡμέτερος Ναύαρχος κάμνει σημεῖον νὰ συμαζεθῇ ἡ Μοῖρα του, καὶ περὶ τὰς 7½ νὰ ἐτοιμασθῇ εἰς πόλεμον, καθὼς καὶ τὰ μπουρλότα πρὸς τὰς 8½ νὰ ὁρμήσῃ κατὰ τοῦ ἐχθροῦ· ἡ μοῖρα τῶν Σπετζωτῶν εὐρίσκετο σοταβέντο, ἐκ τῆς ὁποίας ὁ Ἀνάργυρος καὶ ἕν ἄλλο ὁρμισε (δυσανάγν.) κατὰ τοῦ στόλου, ἀλλ' αἱ δύο μοῖραι ἀπείχον ἕως 3. μιλλ. ἡ μία τῆς ἄλλης· ἐν τούτοις βλέπομεν τὸν Ζάκαν νὰ συντροφεύῃ ἕνα μπουρλότο, τὸν Γιουμπούγι ἄλλο καὶ τὸν Σαχίνην τὸ ἄλλο· τὸ μικρὸ μπουρλότον τοῦ Μπουντούρι ὁρμα, οἱ ἐχθροὶ τὸν βολίζουν, ἀλλὰ γενναίως περιφέρεται προσπαθῶν νὰ πλυσίσῃ εἰς τὴν μίαν (δυσανάγνωστ.) τῶν Φεργατῶν, ἀλλ' εἰς μάτην, διότι αὐτὴ ἀπερνᾷ ἐμπρὸς, ἡμεῖς κρατοῦντες τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα τοῦ ἐχθροῦ, ἐν πολεμικόν, (δυσανάγνωστον) τοῦ Ταχίρη, μίαν γολέταν ὀγλήγορον καὶ ἕνα Φεργαδόνι, ὁ Γκίχνης μόνον εἶνε κοντὰ μας· τοὺς ἀναχαιτίζομεν τὸν δρόμον, καὶ ἦτον πιθανόν νὰ κάψωμεν τὸ φεργαδόνι, ἂν εἶχομεν πλῆσιόν μας κανένα πυρπολικόν, ἀλλ' αὐτὰ ἦτον διωρισμένα δι' ἄλλους ἀπὸ τὸν Ναύαρχον, ἐν τούτοις πλῆθος Φεργατῶν καὶ Κορβετῶν πλυσιάζουν, ἡμεῖς τραβοῦμεν τὴν μπαταρίαν μας, ὀρτζάρομεν βλέποντες

Πασά, εἰς τὰς περὶ τὴν Κρήτην καὶ Κύθηρα Ναυμαχίας τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου τῇ 9 Νοεμβρίου 1824.

Ἡ ὀλιγερὰ αὕτη εἰδήσις διαδιδασθεῖσα εἰς Ὑδραν ἐξῆψε τὸ αἶσθημα τῆς ἀντεκδικήσεως εἰς τοὺς κατοίκους, εἰς τὸν ὑπάτον βαθμὸν καὶ ἐπέφερε πανωλεθρίαν εἰς 300 σχεδὸν δυστυχεῖς αἰχμαλώτους Ἀραβας εὐρισκομένους τότε αὐτόθι, οὓς διεπέρασαν ἐν στόματι μαχαίρας σχεδὸν ἅπαντας.

μάλιστα ὅτι ὁ Ταχίρης μᾶς φθάνει εἰς τὸν δρόμον, ἐν τούτοις βλέπομεν τὸ πυρπολικὸν τοῦ Μπουντούρη νὰ βάλῃ φωτειὰν ἀφου ὑπέφερε δυνατοτάτην φωτειὰν ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ὀρτζάρῃ, μάλιστα διότι ἐγκατελείφθη ἀπὸ ἐκείνους ὅπου τὸ ἐσυνόδευον, ὡς εὐρισκόμενος κατὰ τὸ κέντρον τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου. Ὁ υπερῆφανος καὶ τρομακτικὸς Στόλος τοῦ Ἐχθροῦ προχωρεῖ τὸν δρόμον του, ἡμεῖς δὲν εἰχομεν εἰμὴ δύο ἄλλα πυρπολικά Ὑδραϊκά τὸν Θεοδωράκη καὶ τὸν Μαντρόζον οἵτινες ὀρμισαν καὶ οἱ δύο ἄλλὰ ὁμὲν πρῶτος ἰδὼν ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν, ὀρτζάρισε, ὁ δὲ Μαντρόζος ὅστις εὕρισκετο εἰς τὸ ὑπάνεμον τοῦ ἐχθρικοῦ Στόλου μὴ ἠμποροῦντας ἴσως νὰ ὀρτζάρῃ ὁρμᾷ κατὰ τινος Βρικίου, εἰς τὸ ὅποιον. ἀναγκάσθη νὰ ἐπιπέσῃ. (Ὁ ῥήθεις μπουντούρης, καὶ τοῦ ὁποίου ἐπίασε τὸ μπούμη καὶ τὸ ἐσθυσαν ὁ ἐχθρός) ὀρτζάρει ποντζάρει τὸ Βρίκι, καὶ ὁ Μαντρόζος κατόπιν του, ἔως οὐ περὶ τὰς 11½ πηγαίνόμενος ὁ Μαντρόζος νὰ μπρατζάρῃ, τοῦ ἦλθε μία μπάλα εἰς τὸ πλευρὸν καὶ ἐπесе, τότε οἱ σὺν αὐτῷ πυρπολισταὶ ἀπελπισθέντες ἐβχλαν φωτειὰν, καὶ οὕτω ἐκάη καὶ αὐτὸ ἐπὶ ματαίῳ. Ἐν τούτοις ὅλος ὁ στόλος ὀρτζάρισε καὶ ξεμακρύνεται ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν τραβόντας κατὰ τὸ Τζηρίγο, ὁ δὲ ἐχθρὸς ὀρτζάρει ὅλον ἓνα κατὰ τὸν Πονέντε.

Τετράδῃ 17 Ἰουνίου. Ἐξημερόθημεν ἔξω τοῦ Αὐγοῦ καὶ Τζηρίγου ὅλος ὁ Στόλος μας ὁ ἐχθρὸς δὲν φαίνεται ὁ ἄνεμος Π. Μ.

Πέμπτῃ 18 Ἰουνίου. Ἐξημερόθημεν ἔως 60. Μιλλ. ἀνοικτὰ ἀπὸ τὸν Κάβο Παταπά περ Γαρμπί, ἐπισκέφθημεν ἐν Ἱμπεριάλ. τοῦ Καπετ, Μπαλτάσαρ vitacin (δυσαναγνώστ) μὲ σιτάρι ἀπὸ Ταγαρόκ, λοιπὰ διὰ Λισμπόνα Brig. Viter. καὶ ἕτερον (τὸ ὄνομα κ.τ.λ. δυσαναγνώστα). Ἡμεῖς δὲ τραβοῦμεν πὲρ T¼ Γ. μὲ καιρὸν Μ. κατὰ τὸν Μεσινιακὸν Κόρπον, περὶ τὰς 9. ὥρας ἐπισκέφθημεν ἓνα Βρίκι σκοῦνερ, ὄνομα Asaata (δυσαναγνώστον) Capit. G. Bitatasi girava (δυσαναγνώστον) da Odessa con grano per Genova. Ὁ ἄνεμος Μελτέμι.

Παρασκευῇ 19 Ἰουνίου. Ἐξημερόθημεν κατὰ τὸν Κάβο Ματαπά, ἐπῆραμεν τὴν βόλτα ἀνοικτὰ πὲρ Π. ¼ Γ. μετὰ τὸ μεσημέρι ἐγυρῆσαμεν αὐθις κατὰ τὸν Μεσινιακὸν Κόλπον ὅπου ἐβραδιάσθημεν, ὁ ἄνεμος Μ. Σήμερον ἦλθε καὶ ὁ Πινότης ἀπὸ Ὑδραν διὰ 5. ἡμέρας.

Σάββατον 20 Ἰουνίου. Ἐξημερόθημεν ἀνοικτὰ ἔως 20. μιλλ. ἀπὸ τὴν Μεθώνη, καὶ εἰδομεν τὸν ἐχθρικὸν στόλον τραβόντα κατὰ τὸ Νεόκαστρον ὅπου ἐμβῆκε μετὰ τὸ μεσημέρι μὲ κρότον κανονίων ἔως εἰς τὸ ἐσπέρας, ἡμεῖς τότε ἀπεφασίσθη κοινῇ γνώμῃ νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς Ὑδραν, δι' ὅπου διευθυνόμεθα, μετὰ τὰς 2. τῆς νυκτός.

Κυριακῇ 21 Ἰουνίου. Ἐξημερόθημεν ἔξω τοῦ Κάβου Ματαπά μὲ ἄνεμον πρίμον καὶ διευθυνόμεθα διὰ τὸν κάβο Μαλέα, πρὸς τὸ δῆλι εὐρισκόμεθα ἐμπρὸς εἰς τὸ Τζηρίγο, εἰδομεν τὸν Γιακουμακὴ ὅστις ἐπῆγε εἰς τὸν Ναύαρχον, πρὸς τὰς 10. ἡμεῖς ὀρτζάραμεν, ὁ ἄνεμος Τρ. τὰ λοιπὰ τοῦ στόλου ἔμειναν ὀπίσω.

Δευτέρα 22 'Ιουνίου 1825. Ἐξημερόθημεν με βόλτες σوتاθέντο τῆς Παραπόλας, ὀρτζάρομεν ὁμοῦ καὶ ὁ Ζάκας καὶ Τζούπας, ὁμὲν διὰ Σπέτζες, ἡμεῖς διὰ Ὑδραν με Μαίιστρο καὶ Πονεντ. περὶ τὰς 12 τῆς ἡμέρας ἐφθάσαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Ὑδρας.

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

Τρίτη 'Ιουλίου 3. Σήμερον εὐγῆχαν ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Ὑδρας τινὰ καράβια ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ Ἀντιναυάρχου Γ. Σαχτούρη· μετὰ τὸ γεῦμα ἀπεράσαμεν εἰς Σπέτζες ὅπου ἐξῆλθεν ὁ ῥηθεις Σαχτούρης καὶ παρέδωκε τὸ γράμμα τῶν Προκρίτων διὰ νὰ ἐτοιμάσουν καὶ οὗτοι τὰ πλοῖα τῶν, τὸ δειληνὸν ἐξεκινήσαμεν με μπάτι διὰ τὰ ἔμ-προσθεν, καθ' ὅλην δὲ τὴν νύκτα με ὀλίγον ἀνεμον.

'Αριθ' 12.

Τὸ Κοινὸν τῆς νήσου Ὑδρας ὑπόσχεται τὴν ἐξῆς πληρωμὴν εἰς τοὺς Πυρπολιστὰς ἐκείνους τοῦ Ναυτικοῦ του, οἱ ὅποιοι θέλουν ἐπιτύχει νὰ καύσουν κανένα ἀπὸ τὰ ἐξῆς ὠρισμένα Τουρκικὰ Πλοῖα. "Οποῖον Πυρπολικὸν ἐπιτύχη νὰ καύσῃ Φρεγάτα νὰ λάβουν ὁ Καπετάνιος καὶ ὁ κάθε ναύτης αὐτοῦ ἀπὸ γρόσια ὀκτακόσια Ν: 800. "Οποῖον πυρπολικὸν ἐπιτύχη νὰ καύσῃ Φρεγαδὸν, ἢ Κορβέτον, νὰ λάβουν ὁ Καπετάνιος καὶ ὁ κάθε ναύτης αὐτοῦ ἀπὸ γρόσια τετρακόσια Ν 400. "Οποῖον πυρπολικὸν ἐπιτύχη νὰ καύσῃ Βρίκιον νὰ λάβουν ὁ Καπετάνιος καὶ ὁ κάθε ναύτης αὐτοῦ ἀπὸ γρόσια διακόσια Ν 200. "Οποῖον πυρπολικὸν κώ-λύσῃ εἰς ἐχθρικόν, Φρεγάταν, Φρεγαδὸν, Κορβέτον ἢ Βρίκιον χωρὶς ὅμως νὰ κατῇ τὸ ἐχθρικόν, ἀλλὰ νὰ γλυτώσῃ δι' ὅποιαν δῆποτε αἰτίαν, ὁ Καπετάνιος καὶ οἱ ναῦται τοῦ πυρπολικοῦ ἐκείνου δὲν ἔχουν νὰ λά-βουν οὔτε ὀβολόν. Εἰς τὸ κάθε πυρπολικὸν εἶναι ἐμποδισμένον νὰ ρι-φθῇ κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων χωρὶς νὰ διωρισθῇ με σενιάλο τοῦ Ἀρ-χηγοῦ· ὅποιον ὑπάγῃ χωρὶς σενιάλον τοῦ Ἀρχηγοῦ, καὶ ἂν ἐπιτύχη νὰ καύσῃ ἐχθρικὸν δὲν ἔχει μ' ὅλον τοῦτο νὰ λάβῃ οὔτε ὀβολόν. Εἰς ὅλους τοὺς Καπετάνους τῶν Πυρπολικῶν εἶναι ἐμποδισμένον νὰ πά-ρουν ἄλλους συντροφοναύτας ἀπὸ ἐκείνους ὅπου διωρισθῶν νὰ πάρουν εἰς τὸν μισευμὸν τοὺς ἀπὸ ἐδῶ, καὶ ὅποιος ναύτης ἀπὸ ἄλλο καράβι ἤθελεν ὑπάγει εἰς πυρπολικόν, καὶ τὸ Πυρπολικὸν ἐκεῖνο ἂν ἐπιτύχη νὰ καύσῃ ἐχθρικὸν Πολεμικὸν Πλοῖον, ὁ ναύτης αὐτός δὲν ἔχει νὰ λά-βῃ οὔτε ὀβολόν.

Εἰς ἐνδειξιν δὲ ἐγγράφη τὸ παρὸν ἐνσφράγιστον, ὑπογεγραμμένον καὶ ἀπὸ ἑκάστον Καπετάνον Πυρπολικοῦ, εἰς τοὺς ὁποίους δίδεται ἑκά-στου ἴσον, τὸ δὲ καθολικὸν μένει εἰς τὴν Καγγελαρίαν· καὶ ὁ κάθε Καπετάνος Πυρπολικοῦ χρέος ἀπαραίτητον ἔχει τὸ αὐτὸ ἴσον νὰ δια-βάσῃ νὰ ἀκούσουν ὅλοι οἱ ναῦται ὅπου ἔχει εἰς τὸ Πυρπολικὸν αὐτὴν

τὴν ἀπόφασιν. Πρὸς τοῦτοις δίδεται ἴσον καὶ εἰς τὸν Ναύαρχον καὶ Ἀντιναύαρχον.

Ἰδῶρα τῇ 6 Ἰουλίου 1825.

(Τ. Σ.)

Οἱ Πρόκριτοι τῆς γῆσου Ἰδρας.

Τετράδῃ Ἰουλίου 8. Ἐξημερόθημεν κατὰ τὴν Παραπόλα μὲ γαλήνην, πρὸς τὸ μεσημέρι ὁ ἄνεμος ἐγύρισε εἰς Π. Γ. ἔχομεν μαζί μας τρία Πλοῖα τὸν Δ. Α. Βόκον τὸν Γκίκα Ψεύτη καὶ τὸν Μεθενήτην. Ὁ πρῶτος εἰδὼν ἓνα φράγγικον ἐπῆγε νὰ τὸ ἐπισκεφθῇ, πλησιάσας δὲ εἰς αὐτὸν καὶ ἰδὼν ὅτι εἶναι αὐστριακὸν Βασιλικὸν ἀπεμακρύνθη, τὸ ἑσπέρας εἰμεθα ἔμπρὸς εἰς τὸ Τζηρίγο καὶ (στίνομεν βόλτες) μεταξὺ Τζηρίγου καὶ Κάβου Μαλιά, εἰδομεν καὶ ἓνα ἰδικό μας σοταβέντο (ὑπηνέμως) τοῦ Κάβου Μαλιά.

Πέμπτῃ Ἰουλίου 9. Ἐξημερόθημεν ἔμπρὸς εἰς τὰ Βάτηκαν καὶ εἰδομεν 11. ἰδικά μας ἀραγμένα εἰς τὰ Βάτηκαν, ὅπου ἐπῆγαμε, καὶ ἀράξαμεν τὸ πρῶτ' εἰς τὰς 12 ὥρας. Μετ' ὀλίγον ἤλθον εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Πινότζης, ὁ Χριστόφιλος, ὁ Σάββας ὁ Ψεύτης, ὁ Ἀλεξανδρῆς τῆς Γολέτας (Τομπάζη), ὁ Αλαχός, ὁ Διοκαράντος, ὁ Ρομπότζης, ὁ Δοκός, ὁ Μεθενήτης. Ἀπὸ τὸν Πινότζην ἐμάθομεν ὅτι ἡ Νάβε τοῦ Γιακουμάκη (Τομπάζη) ἐγύρισεν εἰς Ἰδραν μὲ 4. χιλιάδ. κριθάρι καὶ πιτάρι, ἀπὸ τὸν Ψεύτη ὅτι ἐπεσκεφθήσαν ἓνα Ἀγγλικὸν τὸ ὅποιον ἔφερε πολεμοφόδια διὰ τὴν Κυβέρνησιν· ὁ Πινότζης ὁ Αλαχός καὶ Σάββας θέλουν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς Ἰδραν μὴ ἔχοντες τροφάς ὡς λέγουν. Περὶ Γιακουμάκη ἐμάθαμεν, ὅτι αὐτὸς ἐπέστρεψεν εἰς Ἰδραν μὲ πέντε φορτικά ἐξ ὧν τὸ ἓν συνέλαβεν ὁ Αλαχός, καὶ τὰ ἕτερα 4. αὐτός, εὐρίσκοντες ἐδῶ ἀραγμένα καὶ 2 Σπετζότικα.

Παρασκευῇ Ἰουλίου 10. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Βάτηκαν, σήμερον ἐπροσκαλέσαμεν ὅλους τοὺς Καπεταναίους, τοὺς εἰπομεν τὴν ἀνάγκην ἣν ἔχομεν νὰ κινήσωμεν ὅλοι διὰ τὸ Μεσολόγγι, ἀλλ' ὁ Πινότζης καὶ Σάββας προφασιζόμενοι ὅτι δὲν ἔχουν τροφάς, καὶ ὅτι οἱ σύντροφοί των (τὸ πλήρωμα) ζητοῦν τοὺς λουφέδες (τοὺς μισθοὺς) ἠθέλησαν νὰ φύγουν διὰ Ἰδραν, καὶ περὶ τὰς 2. τῆς ἡμέρ. ἐβάλληκαν εἰς τὰ πανιά (ἐξέπλευσαν)· τὸ αὐτὸ ἐζητοῦσαν νὰ κάμουν καὶ οἱ σύντροφοι τοῦ Ἀντ. Παυλῆ πυρπολιστοῦ πλὴν τοὺς ἐμποδίσαμεν, τὸ πυρπολικὸν τοῦ Πολίτη ἔφερν ἓνα αὐστριακὸν προερχόμενον ἀπὸ Ὀδέσσα μὲ τυρί, μπαμπάκι καὶ κεχρὶ διὰ Τριέστη, τὸ ὅποιον ἀφήσαμεν ἐλεύθερον.

Σάββατον 11 Ἰουλίου. Σήμερον τὰ χαράματα ἐσुकώθημεν εἰς τὰ πανιά διὰ Μεσολόγγι, ὁ Αλαχός καὶ τὰ δύο Σπετζώτικα δὲν μᾶς ἠκολούθησαν, διὸ καὶ εἰμεθα 9 Πολεμικά καὶ 3. Πυρπολικά, ὁ ἄνεμος Μ, μετ' ὀλίγον ὁ Ρομπότζης ἤλθε μὲ τὴν βάρκα καὶ μᾶς ἐζήτησε τὴν ἀδειαν διὰ ἓνα ἄρρωστον σύντροπον (Ναύτην), τί νὰ τὸν κάμῃ, τοῦ εἶπαμεν νὰ τὸν δώσῃ εἰς τὸ καράβι τοῦ Αλαχου ὅπου πηγαίνει εἰς Ἰδραν, καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ ἀμέσως, αὐτὸς ὅμως ἐπῆγε καὶ δὲν

ἐπέστρεψε πλέον. Πρὸς τὸ μεσημέρι εἶδομεν μία Γολέταν, ἐστείλαμεν ἐκείνην τοῦ Τουμπάζη νὰ τὴν θυζιτάρῃ (ἐπισκεφθῇ) καὶ μᾶς ἔφερε τὴν εἰδήσιν ὅτι τὸ Μεσολόγγι πολέμεται ὁλονένα ἀπὸ τὸν Τοπάλην δυνατὰ.

Κυριακὴ Ἰουλίου 12. Ἐξημερόθημεν μὲ Μαίστρον κατὰ τὸν Κάβο Ματαπά, κρατοῦμεν δὲ ὀλίγα πανιὰ διὰ νὰ προφθάσῃ τὸ πυρπολικὸν τοῦ Πολίτη, καὶ ὁ Δοκὸς ὅπου ἔμειναν κατόπιν· πρὸς τὸ μεσημέρι ἔφθασαν, καὶ βολτατζάρομεν (λοξοδρομοῦμεν) ἔμπρὸς εἰς τὴν Μάνην μὲ ἄνεμον Μαίστρο καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐρεγολάραμε (ἐκανονίσσαμεν) πανιὰ καὶ βολτατζάρομεν πρὸς δὲ τὸ βασιλεῦμα τοῦ Ἡλίου ἀπαντήσαμεν ἓνα μύστικο Ψαρριανὸν τὸ ὅποιον ἐστέλετο εἰς τὸ Μεσολόγγιον ἀπὸ Ναύπλιον μὲ πολεμοφόδια καὶ τοῦ εἶπομεν νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ.

Δευτέρᾳ Ἰουλίου 13. Ἐξημερόθημεν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος· ὁ ἄνεμος Μ. περὶ τὰ 2. ὥρας τῆς ἡμέρας ἔφθασεν ὁ Καπ. Ἰωάν. Μπότασης Σπετζώτης μὲ πολεμοφόδια καὶ τροφὰς διὰ τὸ Μεσολόγγι, ὅστις ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ μᾶς λέγει περὶ στρατευμάτων Μωραϊτῶν ὅτι τοὺς ἔβαλεν ἔμπρὸς ὁ Ἱμπραῖμ Πασσᾶς, καὶ διὰ Ῥομπότζην ὅτι ἔρχεται κατόπιν μὲν ἓν ἄλλο πολεμικὸν τὸ ὅποιον συμπεραίνομεν νὰ ἦναι ὁ Καμίνης, ὁ ἄνεμος Μαίστ. Βασιλεύοντος τοῦ Ἡλίου εἶδομεν τὸ αὐστριακὸν Βασιλικὸν καὶ ἓνα Κορβέτο ὀπίσω, καὶ ἐκατέβαιναν ἀπὸ ἔπα ω τραδόντας κατὰ τὸ Τζηρήγο. Μᾶς ἔλειπε τὸ Παλαιοσαχτούρη τὸ ὅποιον μανθάνομεν ὅτι ἔπιασε μίαν πρέζαν (λεῖαν ἦτοι Πλοῖον φορτηγὸν τοῦ ἐχθροῦ) καὶ τὴν πῆρε καὶ ἔφυγε, ποὺ πηγαίνει δὲν ἤξεύρομεν· ὁ ἄνεμος Μαίστ. καθ' ὅλην τὴν νύκτα καὶ ἐβολτζάραμε μὲ ὀλίγα πανιὰ.

Τρίτῃ 14 Ἰουλίου. Ἐξημερόθημεν ἔμπροσθεν τῆς Μεθώνης ἀνοικτὰ ἕως 15. μίλλ. ἐκάμαμεν σενιάλο τοῦ Μεθενήτη νὰ πάρῃ ἀρεμούλκιο τὸ ἓνα μπουρλότον, ἕως εἰς τὸ μεσημέρι ὁ ἄνεμος ἐκλινεν εἰς τὸν Π. Μ. καὶ ὀρτζάραμεν, πρὸς τὸ Βασιλεῦμα τοῦ Ἡλίου ἐλθὼν μέσα (ἐννοεῖ ἐντὸς τοῦ Πλοίου), ὁ Πυρπολιστὴς Γεώργ. Πολήτης, ἐμάθομεν ὅτι τὸ φράγγικο ὅπου ἔπιασε τὸ παλαιὸ Σαχτούρη (τὸ πρῶτον πλοῖον τοῦ ὁποίου ἐπλοιάρχει ὁ Ἀντιναύαρχος Σαχτούρης) εἶχε μέσα, καφέδες καὶ ρίζη ἀπὸ Ἀλεξανδ. διὰ Κορφοὺς μὲ ἄλλα διάφορα πράγματα· ἐπήραμεν τὴν βόλτα ἀνοικτὰ μὲ Μ.

Τετράδῃ 15 Ἰουλίου. Ἐξημερόθημεν ἀνοικτὰ τῆς Ἀρκαδίας ἕως 25 μιλ. ἀ. 30. μὲ Π. Μ. ἐπήραμεν τὴν βόλτα, καὶ ἐπισκέφθημεν δύο Ἴονικὰ τὰ ὅποια μᾶς εἶπον ὅτι τὸ Μεσολόγγι ἀντέχει, ὅτι ὁ ἐχθρικός στόλος στέκεται ἐκεῖ πολυορκῶντας το, ὅτι ἐζήτησαν οἱ ἐχθροὶ νὰ κάμουν τρεῖς φουραῖς ἐφοδὸν εἰς τὸ Βασιλάδι, καὶ ὅτι τὸ τοῖχος διατηρεῖται, ἀλλ' ἀπεκρούσθησαν μὲ βλάβην των. Ὀρτζάρομεν ὁλονένα κατὰ τὴν Ζάκυνθον, ὁ ἄνεμος Μ. δυνατότατος· τὸ ἐσπέρας εἰμεθα εἰς ταῖς Σκρόφαις.

Πέμπτῃ 16 Ἰουλίου. Ἐξημερόθημεν μὲ τὸν ἴδιον καιρὸν

Μ. Τ. σοταθέντο (ὑπηνέμως) τῆς Ζακύνθου, ἀπόψε εἰς τὰς 3 τῆς νυκτὸς ἐλάβομεν μὲ ταχύπλουν γράμματα ἀπὸ Ζάκυνθον δηλωτικὰ, τοῦ ὅτι τὸ Μεσολόγγι πνέει τὰ ὠλισθία καὶ νὰ προφθάσωμεν.

Ἀριθ. 13.

Γενναϊώτατε καὶ Ἀνδρειώτατε Κύριε

Τῇ 12 Ἰουλίου 1825. Ε. Π.

Καλλῶς ἡ Γενναϊώτης σας γινώσκει ὅτι τὸ προπύργιον τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐξ οὗ κρέμματα ἡ Ἐλευθερία τοῦ Γένους εἶναι τὸ Μεσολόγγι. Αὐτὸ τόσον καιρὸν πολιορκισμένο στερεὰς τε καὶ θαλάσσης, ἀνδρείως διασυντεύεται παρὰ τῶν ἀειμνήστων Φρουράρχων, καὶ ἄλλων Πολεμικῶν ἡρώων χωρὶς καμμίαν βοήθειαν. Ἐὰν καὶ ἡ θαλάσσιος δύναμις λείψῃ βέβαια καὶ ἀσφαλτα πρέπει νὰ πέσῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν πολιορκούντων του κατ' ἀνάγκη. Μία μοῖρα Πυλίων ἐδιωρίσθη πρὸ πολλοῦ νὰ συντρέξῃ, καὶ νὰ ἀποδιώξῃ ἀπὸ τὰ νερὰ τοῦ Μεσολογγίου τὸν ἐχθρικὸν Στόλον, καὶ οἱ ἐχθροὶ τοῦ χριστιανισμοῦ εἰς τοῦτο στέκονται τρομαγμένοι. Τί ἐγείνει αὐτὴ ἡ Μοῖρα λοιπὸν; ἓνα ὁλόκληρον μῆνα τὴν προσμένουσιν. Ἐὰν εἰς τοὺς ἀνδρείους θαλασσίους, ἐὰν καὶ εἰς τὰς ἐναρέτους ψυχὰς σας ἐπροχώρησαν τὰ ἀσυγχώρητα ἐλατόματα τῶν περισσοτέρων τῆς Στερεᾶς, τὸ Πᾶν ἐχάθη, καὶ τὰ πλέον οὐσιώδη κατορθώματα ἡχρειώθησαν, καὶ ἐξαλείπτετε αἰωνίως ἡ Ἱστορία τῶν Ἑλλήνων. Τότε ἄλλο δὲν μένει παρὰ ἡ καταφρόνησις τοῦ Κόσμου, καὶ τὰ Οὐαὶ καὶ ἀλοίμονον!

Πρόθυμος τῶν ἐπιταγῶν σας

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Ο ΔΕ ΡΩΜΑΣ.

Ἀριθ. 14

Ἴσον ἀπαράλακτον τοῦ πρωτοτύπου ὑπ' Ἀριθ. 1,144 σταλέντος εἰς Ζάκυνθον ἐκ Μεσολογγίου.

Πρὸς τοὺς Κυρίους Γ. Λαδόπουλον καὶ Μ. Σεβαστόν.

Ἀφοῦ τόσας καὶ τόσας φορὰς ἀδελφοὶ σὰς ἐγράψαμεν τὰς ἀνάγκας τούτου τοῦ μέρους, τὸ τελευταῖον μας ἦτον ἀπὸ 2 τοῦ τρέχοντος, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπληροφορήθηται τὴν ἐλευσινὴν Κατάστασίν μας, διότι ἐπολιορκήθημεν καὶ διὰ θαλάσσης, καὶ δὲν βλέπομεν εἰς τὸν λιμένα μας κανένα Πλοῖον διὰ νὰ μᾶς προμηθεύσῃ μὲ τροφὰς καὶ ὅσα ἄλλα εἶναι ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖα εἰς τὴν ἐνεστώσαν πολιορκίαν. Τώρα δὲν ἔχομεν ἄλλο νὰ σὰς προσθέσωμεν εἰμὴ ὅτι ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἐσχάτην ἀκμὴν τῆς ἀπελπισίας, διότι μᾶς ἐσώθη διόλου καὶ ἡ πολλὰ ὀλίγη Μπαροῦτι τὴν ὁποίαν ἐξοδεύσαμεν μὲ ὅλην τὴν οἰκονομίαν, καὶ δὲν ἔχομεν πῶς νὰ ἀντικρούσωμεν τὸν ἐχθρόν. Ἐν ᾧ ὁ μὲν Κιουταχῆς Μᾶς γεμίζει τὰ χαντάκια μας, καὶ ὁ Τοπάλης Πολιορκεῖ διὰ θαλάσσης τὸ Βασιλάδι καὶ Προκοπάνιστον εἰς πᾶσα μέρος· συναδελφοὶ ἐγράψαμεν ἐγκαίρως ζητοῦντες Βοήθειαν τὸ ἐπληροφορήθητε ἀπὸ τὰ προλαβόντα μας, πλὴν ἀπὸ πούθεν δὲν ἴδαμεν καμίαν ἐξοικονόμωσιν τὸ ὅποιον μῆτε ἐλπίζομεν, μῆτε ἔπρεπε νὰ γίνῃ. διότι τὸ Προπύργιον τῆς Ἑλλάδος πνέει τὰ

ολίσθια, και μαζὺ μὲ αὐτὸ χάνεται ἐπομένως καὶ ὅλη ἡ Ἑλλάς. Ἡ παρούσα μας γραμμένη μὲ δάκρυα καὶ βαθεῖς στεναγμοὺς τῆς ψυχῆς μας, ἥ διὰ τῆς Γλαρέντζας θέλει διευθυνθῇ εἰς χεῖρας σας (ἀπελπίζομενοι καθ' ὅλα ἀποφασίσαμεν νὰ κινδυνεύσωμεν μίαν λάντζαν, καὶ νὰ τὴν στείλωμεν μὲ ἀναγκαῖα γράμματα εἰς τὴν Γλαρέντζαν, ἀφ' ὅπου νὰ τὰ ἐξαποστήλῃ ὁ Κυβερνήτης αὐτῆς εἰς τὸν Κύρ. Γ. Σισίνην, καὶ ἡ Εὐγενία του νὰ τὰ στέλῃ μὲ πεζῶν πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν) ἡ ἡ ἴδια λάντζα θέλει σὰς τὴν φέρει, τὴν ὁποῖαν ἀφοῦ ἀναγνώσετε μὴν ἀφίνε-ται οὔτε στιγμὴν νὰ ἀπεράσῃ, ἀλλὰ διὰ τὸν Θεὸν καὶ διὰ τὴν Σωτη-ρίαν τῆς Πατρίδος νὰ κάμετε τὰ ἀδύνατα δυνατὰ νὰ μᾶς προφθάσετε πρὸ πάντων μὲ Μπαρούτι, ἐπειδὴ ὡς εἴπαμεν δὲν ἔχωμεν διόλου, καὶ δότε ὅλην τὴν Πίστην εἰς τὰ γραφόμενά μας, αὐτὰ εἶναι τὰ ὑστερινὰ γράμματά μας, καὶ ἅς ὀφονταὶ οἱ αἵτιοι. Ἐν τοσοῦτῳ στείλετέ μας καὶ μερικαῖς Μπάλαις. Σὰς ἀσπαζόμεθα ἀδελφικῶς εὐχόμενοι νὰ λά-βωμεν τὴν ἀπόκρισίν σας ζωντανοί.

Μεσολόγγι τῇ 8 Ἰουλίου 1825.

Οἱ Ἀδελφοί σας

ΙΩΑΝ. ΠΑΠΑ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Δ. ΘΕΜΕΛΙΣ.

Ὁ γενικ. γραμ.

Φ. ΠΑΙΤΑΣ.

(Τ. Σ.)

Παρασκευὴ 18 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν ἔμπροσθεν τῆς Ζα-κύνθου, εἶδομεν ἀναβαίνουσιν μίαν ἀγγλικὴν Φρεγάταν. Ἐπεσκέφθη-μεν πηγαίνοντες εἰς τὸ μυστικὸν Ψαρριανὸν μὲ πολεμεφόνδια διὰ Με-σολόγγι τοῦ καπετ. Δημ. Καραγεώργη Ψαρριανοῦ, καὶ τὸν ἐδιωρίσαμεν νὰ υπάγῃ ὀπίσθεν εἰς Γλαρέντζα νὰ ἀράξῃ, διορίζοντάς τον νὰ προσε-χῇ ὅταν βάλωμεν μίαν Ἑλλην. σημαίαν εἰς τὸ μεγάλο (κατάρτι), νὰ πλησιάζῃ· ὁ καιρὸς ἐγαλήνευσεν, ἡ Γολέτα Τομπάζη ἐστάθῃ ἀρκετὴν ὥραν ἔμπρὸς εἰς τὴν Ζάκυνθον διὰ νὰ εὐγάλῃ ἔξω δύο ἀμερικανούς. Ἐν τούτῳ ἡμεῖς ἐπροχωρήσαμεν ἔως εἰς τὸν κάβον τῆς Κεφαλληνίας καὶ διευθυνόμεθα πρὸς τὰς Σκρόφας, εἶδομεν τὸν ἐχθρικὸν στόλον εἰς τὰ πανιὰ καὶ ὀρτζάριζεν· ὁ ἀνεμὸς στριφογύριζεν ἄστατος, πότε εὐ-γαζε ὁ Κόρφος (Πατρῶν), πότε τὸ κανάλι τῆς Ἰθάκης, καὶ πότε Πο-μαῖστ. ἡμεῖς ὀρτζάρομεν δηλδ. τὰ 8 πλοῖα ὅπου εἴμεθα (διότι τὸ ἐν Πυρπολικὸν ἐπῆγε διὰ σαβούραν, καὶ τὸ ἄλλο εἶναι ἀκόμη κοντὰ εἰς τὴν Γλαρέντζα, ὁμοῦ καὶ ὁ Καπ. Ἰωάν. Μπότσης μὲ τὰ ἐφόδια) τὸ μυστικὸν στέκει ὀπίσω.

Ὁ ἐχθρὸς ἐγύρισε πάλιν πρὸς τὸ Μεσολόγγι ἀπὸ ὅπου εἶδομεν εἰς τὰ πανιὰ 29 κομάτια νὰ συκωθοῦν, ἡμεῖς ἐπήραμεν τὴν βόλταν αὐθις κατὰ ταῖς Σκρόφαις, τοιοῦτοτρόπως περιφερόμενοι μὲ Ματστρον δυνα-τὸν, ὁ μὲν ἐχθρὸς προσπαθεῖ διηνεκῶς νὰ στέκεται *σοβράνω* (προσῆ-νεμον) ἡμῶν, ἡμεῖς δὲ *σοτοβέντο* (ὑπηνέμως) ἔμπροσθεν του ἔως ὅτου ἐνύκτωσε, καὶ ἀπεσύρθημεν ἀμφοτέρω.

Σάββατον Ἰουλίου 18. Ἐξημερώθημεν μετὰ γαλήνην εἰς τὸν κάβον τῆς Κεφαλληνίας ἐμπρὸς εἰς τὰ ῥηχὰ, ὃ δὲ ἐχθρὸς κατὰ τὸ Μεσολόγγι. Ἐμάθαμεν ἀπὸ ἑνα καίκη ὅπου ἤρχετο ἀπὸ τὸν Κάλαμυν ὅτι οἱ ἐχθροὶ δοκιμάσαντες ἔφοδον ἐσκοτώθησαν 3,800, ἐκ δὲ τῶν ἡμετέρων 178· ὅτι ἀνοίξαντες τὰς θύρας τοῦ τοίχους ἔθεσαν δύο κανόνια καὶ τοὺς ἔλεγαν νὰ ἐμβοῦν στεκόμενοι ἕτοιμοι ὅλοι εἰς τὰ ἄρματα, οἱ δὲ ἐχθροὶ δὲν ἐτόλμησαν, ὅτι ἐν ἀγγλικὸν Βρίκι τοὺς ἔδωκε μπαρούτι καὶ τροφὰς ὀλίγας, ὅτι τὸ Αὐστριακὸν Δελήνι μετὰ τὸ νὰ μὴν τὸ ἐδέχθησαν, ἔρριψε τὴν μπαταρίαν του εἰς τὸ Βασιλάδι· ὅτι διὰ τοῦτο μία Κορβέτα Ἀγγλικὴ καὶ μία Γαλλικὴ φεργάτα τὸ ἐδίωξαν, ἐλέγετο προσέτι, ὅτι οἱ Ἀγγλοὶ ἐκράτησαν μίαν Φεργάδαν Αὐστριακὴν, καὶ ὅτι εἰς τὸν πόλεμον εἶχον εἰδήσεις πῶς ὁ Ἰμπραῆμ Πασᾶς ἐλαβώθη, καὶ ὅτι ὁ Ὑψηλάντης ἐμβῆκεν εἰς τὴν Τροπολιτῆαν καὶ ἐθανάτωσε ὅλους τοὺς ἐκεῖ Ἀραβας. — Ἐν τοσοῦτῳ ἡμεῖς ἐπήραμε τὰ σοβράνω τοῦ ἐχθροῦ εὐρισκόμενοι κατὰ τὴν Ἰθάκην, ὃ δὲ ἐχθρὸς κατὰ τὸν Κάβο Πάπα καὶ Μεσολόγγι. — Τὴν νύκτα ἐπήραμεν τὴν βόλτα κατὰ τὸν κάβον τῆς Κεφαλληνίας.

Κυριακὴ 19. Ἰουλίου Ἐξημερώθημεν μετὰ γαλήνην μετὰξὺ τοῦ στενοῦ τῆς Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας, ἀπὸ δύο καίκια ὅπου ἦλθον ἐπάνω μας, ἐμάθομεν ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ Φεργάτα, ἔδωκεν εἰς τὸ Μεσολόγγι 5 Βάρκες μπαρούτι, ὅτι ὅλος ὁ ἐχθρικός στόλος συνίσταται ἀπὸ 44 κορμάτια μεγάλα πολεμικά, ὅτι οἱ ἰδικοὶ μας ἔχουν μπαρούτι καὶ ψωμὶ ἀκόμη διὰ 20 ἡμέρας· ὅτι διὰ προδοσίας ἑνὸς Μεσολογγίτης λεγόμενος ἐμβασαν ἀπὸ τὸ Στόμιον τοῦ Μεσολογγίου εἰς τὸν λιμένα ἕως 40 φελοῦκες ἤτοι λάντζες, πλὴν οἱ ἰδικοὶ μας ἀντέχουν γενναίως ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη. Ὅτι ὁ Πασᾶς κατὰ πρῶτον εἶχε ζητήσει τρία ὑποκείμενα δηλδ. τὸν Μακρί, τὸν Τζόγγα, καὶ Παππαδιαμαντόπουλον, οἵτινες ἐζήτησαν διορίαν τεσσάρων ἡμερῶν, ἐκ τούτου ἔγινε κατάπαυσις ἀρμάτων λέγοντάς των, πῶς ἐὰν δὲν ἔλθῃ θαλάσσιος δύναμις τότε ἐμβαίνομεν εἰς συνθήκας· τὰ αὐτὰ μᾶς ἐδιηγήθη ἑνας ψαρᾶς Κεφαληναῖος Πέτρος Στεκούλης. — Τῷ ὄντι σήμερον ἠκούσαμεν νὰ πέσουν κατὰ τὸ Μεσολόγγι ἕως 50 κανονιαῖς, καὶ χθὲς ὁμοίως μερικαῖς μετὰ τὸ γεῦμα. — Ὁ ῥηθεὶς Στεκούλης μᾶς εἶπεν ὅτι στέκη ἀραγμένη ἀκόμη ἐκεῖ ἡ ἀγγλικὴ Κορβέτα, καὶ ὅτι ὅποτε οἱ ἐχθροὶ διὰ νυκτὸς ἐπομπαρδάριζαν τὸ Μεσολόγγι, ἀνάγκασε τὸν Πασᾶ νὰ μετακινήθῃ καὶ ἀράξῃ μίαν κανονιὰν μακράν, διὰ νὰ μὴν ἤθελε βλαφθῇ, καὶ οὕτως ἡδυνήθη κριφίως νὰ δώσῃ τὸ μπαρούτι εἰς τοὺς ἰδικούς μας. Μᾶς ἐμπρόσθεσεν ὅτι δύο Αὐστριακὰ ἔφθασαν εἰς Πάτρας μετὰ τζαπὰ καὶ λισγάρια κτλ. πολεμοφόδια, κλ. περὶ αὐστριακῶν.

Ἐν τοσοῦτῳ ἔφθασε καὶ ὁ Καπ. Μπάμπας Σπετζιώτης, καὶ μᾶς λέγει ὅτι ἄφισε ὅλα τὰ Σπετζιώτικα κατόπιν, ὄντα ὅλα 18 πολεμικά καὶ 4 μπουρλότα. Μετὰ τὸ γεῦμα ὀρτζάραμεν κατὰ ταῖς Σκρόφαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἐχθροῦ, ὅχι νὰ τὸν πολεμήσωμεν, παρὰ νὰ τὸν φοβή-

σωμεν, αὐτὸς μὲ ὅλας τοὺς δυνάμεις ἀντεπαρετάχθη διὰ νὰ πολεμήσῃ 12 σιτοκάραβα, ὁ Ἀντιναύαρχος δὲν ἔχασε τὸν νοῦν τοῦ νὰ κροτήσῃ ναυμαχίαν μὲ 50 κομμάτια, ἕως νὰ ἔλθουν καὶ τὰ λοιπὰ πλοῖα μας.

Σήμερον μᾶς ἦλθε τὸ πυρπολικὸν ὁ Ντισκαράντος, ὁ δὲ Πολίτης δὲν ἐφάνη, ἐγράψαμεν διὰ Κάλαμον τῶν ἐκεῖ καραβοκυραίων Μεσολογγιτῶν νὰ πλησιάσουν, ὅταν ἐβγάλωμεν τὸν ἐχθρὸν ἀπὸ τὸ Μεσολόγγι διὰ νὰ ἐμβάσουν τὰ πολεμοφόδια. Ὁ ἐχθρὸς διηρημένος εἰς δύο, ὀρτίζαρισε καθ' ἡμῶν. Ἡμεῖς ἐπήραμεν τὴν βόλτα κατὰ τὴν Κεφαλληνίαν. Αὐθις βλέπομεν τὸν ἐχθρὸν ὅτι ἐπῆρε τὴν βόλταν πρὸς τὸ Μεσολόγγι. Τὴν ἐπήραμεν καὶ ἡμεῖς πρὸς ταῖς Σκρόφαις (νῆσοι) πλησιάσασα δὲ ἡ Γολέτα Τουμπάζη εἰς τὸ Κορβέτο τοῦ Ταχέρη ὅπου ἤρχετο κατ' αὐτῆς ἔριψε 6 κανόνια, ὁ Ταχέρης ἔριψε καὶ αὐτὸς 3 κατὰ μέρος, καὶ ἐπῆρε τὴν βόλτα. Τὴν νύκτα ἐτραβήχθημεν ὑπὸ κάτω τῆς Κεφαλληνίας, ἀπὸ τὴν Γ'λαρέντζα ἔκαμαν φωτεῖαις ὅτι ἔρχονται καράβια.

Δευτέρα 20 Ἰουλίου. Ἐξημερόθημεν ὑπὸ κάτω τῆς Κεφαλληνίας, εἶδομεν πλησιάσαντα 3 Καράβια Σπετζιότικα, ὅθεν καὶ περιμένοντες τὰ ἐπίλοιπα, ἐπέρασεν ὅλη ἡ ἡμέρα καὶ εὐρίσκόμεθα εἰς τὰ ἴδια νερά τῆς Κεφαλληνίας· μᾶς ἦλθε δὲ σήμερον καὶ τὸ πυρπολικὸν τοῦ Πολίτη.

¹ριθ. 15.

Γενναϊότατε Ἀντιναύαρχε Κύριε Γεώργιε Σαχτούρη σὲ ἀσπάζομαι

Εἰς τὸ γράμμα τοῦ Γενναϊοτάτου ἀδελφοῦ Καπετὰν Ἀναγνώστη Ντετάκη πολιτάρχου μας, μὲ χαρὰν μου εἶδον τοὺς ἀδελφικούς σας ἀσπασμούς, περὶ δὲ τῶν Καραβίων ἀμέσως εὐχαλα ἐπίτηδες καίκη καὶ ὑπάγει ὅθεν τὰ εὐρὴ νὰ τοὺς παραστήσῃ τὴν μεγίστην ἀνάγκην καὶ κίνδυνον τοῦ Μεσολογγίου. Εἰς τὴν Δογὰνα ἐδιώρισα νὰ σὰς στείλουν δέκα Γελαδία μὲ ἐπίτηδες καίκη, ὅπου εὐρίσκεσθε γράφετέ μας ὅ,τι θέλετε, καὶ θέλει μὲ εὐρητε προθυμώτατον. Σήμερον ἐλάβομεν εἰδησιν, ὅτι ὁ Ἱμπραῖμ Πασᾶς μ' ὅλα τοῦ τὰ στρατεύματα ἀδίασε τὴν Τριπολιτζὰν καὶ τραβᾷ κατὰ τὰ Μιθωκόρωνα, καὶ χθὲς νὰ ἦτον εἰς τοῦ Σινάνου τὸν κάμπον, ὅθεν ἔγραψε ὁ ἀρχηγὸς Κολοκοτρώνης πρὸς ἅπαντας τοῦ ὀπλαρχηγούς νὰ τρέξουν νὰ πιάσουν τὰ Δερβένια. Ταῦτα καὶ μὲνω.

Ἐκ Γαστούνης τὴν 19 Ἰουλίου 1825.

Εἰς τοὺς ὀρισμούς σας πρόθυμος
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΙΣΙΝΗΣ.

Γράφατέ μου καὶ ἡ Γενναϊότησας ὅ,τι νέον ἔχετε, καὶ πάντοτε μὴν ἀπολείπετε νὰ μᾶς ἰδιάζετε, καθὼς καὶ ἡμεῖς ἐπ' ἐδῶ. Ἐδιωρίσαμεν εἰς τὸ Κάστρον, ἅμα ὅπου φανοῦν τὰ Καράβια μας, νὰ βάλουν τρεῖς φανούς, καὶ τρεῖς εἰς τὸ ἀκρωτήριον Γ'λαρέντζας. Εἰδησις μᾶς ἦλθε ἀπὸ Ζάκυνθον τὴν ὁποίαν ἐπῆγε ἓνα Ἱμπρίκη Ἑγγλέζικο ὅπου εἰς τὸ Βα-

σιλάδι εὑρίσκεται, ὅτι οἱ ἐχθροὶ ἠθέλησαν νὰ κάμουν ῥεσάλτο, καὶ ἐσκοτώθησαν ὁκτὼ χιλιάδαις ἐχθροί, ἐπῆραν καὶ οἱ Μεσολογγῆται τριάντα λαντζόνια. Ὁ ἴδιος.

Τρίτη 21 Ἰουλίου. Σήμερον ἐφθασαν καὶ τὰ ἄλλα Σπετζότικα, καθὼς καὶ ὁ Ναύαρχος Μιαούλης μόνος του, ἀφίσας τὴν Μοίραν του εἰς τὰ Βάτικα, ὁ Καπετὰν Γεώργης ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσίν του καὶ τοῦ ἐδιηγῆθη τὰ τρέχοντα τοῦ Μεσολογγίου, καὶ ὅτι ἀνάγκη νὰ δοκιμασῶμεν τὸν ἐχθρὸν ὅπως δυνηθῶμεν νὰ ἐμβάσωμεν τὰ πολεμοφόδια. Ἐμειναν δὲ σύμφωνοι καὶ μὲ τὸν Ναύαρχον Ἀνδρουτίζον ὅστις ἦτον ἡδη φθασμένος μὲ τὴν μοίραν του καὶ μὲ 3 πυρπολικά, διὸ καὶ κάμνοντες πανιὰ ἐκινήσαμεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἐκινήσαντες ἀπὸ τὴν Κεφαλληνίαν, καὶ βαζόντες ἐμπρὸς τὰ Πυρπολικά, τρία Σπετζότικα εἶχον ριμουρκιαρισμένα τὰ τρία πυρπολικά, καὶ μὲ τὴν τοιαύτην παράταξιν ἐξεκινήσαμεν· μόλις ἤλθαμεν εἰς τὸ ἡμῖς τοῦ δρόμου, καὶ παρευθὺς ἕνας σφοδρότατος ἄνεμος Π. Μ. πίπτει καθ' ἡμῶν τὰ πυρπολικά μας δὲν ἠμποροῦσαν νὰ ὀρτίζαρον καθὼς τὰ πολεμικά, ὅλα τὰ Πλοῖα ἀναγκάσθησαν νὰ δέσουν τζαμαντάλια (σειροδέτησις) καὶ μόλις 8. ἡ. 10. ἐπιάσαμεν ταῖς Σκρόφαις, τὰ δὲ ἐπίλοιπα ἐπῆραν τὴν βόλτα κατὰ τὴν Κεφαλληνίαν, ὅπου ἰδὼν ὁ ἐχθρὸς μὲ τὰ μεγαλῆτερα καὶ ὀγληγορότερα πλοῖα του ἐκίνησε κατ' αὐτῶν. Τὸ ὀγληγορότερον Κορβέτον τοῦ Ταχὴρ ἔτρεχεν ἐμπρὸς ἀπὸ ὅλα, ἀλλ' ἰδὼν τὸν Καπετ. Ἀνάργυρον νὰ σιγγκάρη (συστείλῃ τὰ ἱστία) ἐκόπη ὀλίγον ἡ ὁρμή του, τέλος πάντων ὁ ἐχθρὸς ἐπῆρε τὴν βόλτα αὐθις πρὸς τὰ ἀριστερὰ περὶ τὴν πρώτην τῆς νυκτός. Περὶ τὰς 2. ἠκούσαμεν κανονιαῖς πρὸς ταῖς Σκρόφαις, καὶ συμπεράναμεν ὅτι οἱ ἐκεῖ ἐχθροὶ ἐκτυπῆθησαν κατὰ λάθος, εἰς τὸ μεταξύ των· ἡ νύξ ἀπέρασε μὲ ἄνεμον Πονέντ.

Τετράδη 22 Ἰουλίου. Ἐξημερόθημεν πλησίον εἰς ταῖς Σκρόφαις ὁ Ναύαρχος ἔκαμε σημεῖον νὰ συμαζοχθῇ ὁλος ὁ Στόλος, καὶ μετ' ὀλίγον ὁ Ναύαρχος Σπετζῶν ἔκαμε τὸ ἴδιον· περὶ τὰς 3 τῆς ἡμέρας ἐγαλῆνευσεν, ὁ ἐχθρὸς εὑρίσκετο σοταθέντωμας ἕως τρεῖς κανονιαῖς μακράν, ὄντας παρατεταγμένους εἰς γραμμὴν καὶ συνιστάμενος ἀπὸ 34. κομάτια ὅλα πολεμικά· πρὸς τὸ μεσημέρι ὁ Ταχὴρης, μερικά ἄλλα Κορβέτα εὑρίσκοντο κάτω τῆς Κεφαλληνίας, πρὸς τὰ ὅποια πλησιάσαντες τινὲς Καπετάνιοι Σπετζότες τοὺς ἔριψαν μερικαῖς κανονιαῖς, καὶ ἀντιπυροβόλιζον παρομοίως, μετ' ὀλίγον τὰ μεγάλα τοῦ ἐχθροῦ ἐτραβήξαν πρὸς τὰ ἔξω, ἡμεῖς δὲ κατὰ ταῖς Σκρόφαις αὐθις ἕως ἄτου μὲ λεπτότατον ἄνεμον περὶ τὰς 11 πλησιάσαντες εἰς τὸν Ναύαρχον ἀπεφασίσθη, νὰ μὴ πάρωμεν (δλδ. διαμείνομεν) εἰς τὸ Μεσολόγγι τὴν νύκτα, ὡς ἠκολούθησε.

Πέμπτη 23 Ἰουλίου. Ἐξημερόθημεν πλησίον τῶν παραλίων τοῦ Μεσολογγίου, καὶ βλέπομεν δύο Βρίκια, τρεῖς Γολέταις καὶ ἕνα Τραμπάκουλον νὰ εὐγοῦν εἰς τὰ πανιὰ, ἀφοῦ τὸ Βρίκι ἔριψεν ἓν κανόνι· ἡ νηνεμία μᾶς ἐμπόδιζε νὰ πλησιάσωμεν, ἀλλὰ τέλος πάντων πε-

ρι τὴν ἀνατολὴν τοῦ Ἡλίου ἤρχισαμεν τὸν κανεβολισμόν κατὰ τοῦ Βρικίου, τοῦ ἑρρίψαμεν ἕως 30 κανονιαῖς· ἀκολουθῶς ἡμῶν τοῦ ἔριπτε καὶ ἡ Γολέτα τοῦ Τουμπάζη, ὅθεν καὶ μετὰ δύο τρεῖς ὥρας φθάσαντες καὶ ἄλλοι Καπεταν. καὶ στενοχωρηθέντες οἱ ἐχθροὶ ἐγκατέλειπον τὸ ἕνα Βρίκι καὶ φεύγουν ἀφοῦ τοῦ ἔβαλαν φωτειὰν καὶ ἐκάη ὁμῶς κατὰ μέρος· δι' ὃ καὶ οἱ ἐδικοί μας μετὰ τὰς σκαμπαβίαις ἐπῆγαν καὶ τὸ ἔγδησαν. Ἡμεῖς πίπτομεν κατόπιν τοῦ ἄλλου τὸ ὅποσον καὶ ῥίπτοντες κανονιαῖς ἔφευγε γιὰλὸ γιὰλὸ, ἕως οὗτου κυνηγούμενον ἀπὸ τὰ πλοῖα μας, ἐπῆγε καὶ τὸ ἔρρηψε ἔξω, ἀφοῦ εὐγῆκαν οἱ ἐν αὐτῷ ἐχθροὶ οἱ περισσότεροι ἔξω μετὰ τὰς σκαμπαβίας (λέμβους μεγάλας, ἤτοι ἀκάτους) Ὑστερον δὲ ἀπὸ ἱκανὴν ἀντίστασιν παρεδόθη καὶ ἐμανηάριζε (κατεβίβαζε) τὴν Παντέραν. Ὁ Ναύαρχος ὅστις ἦτον ἀράγμένος εἶχε κράξῃ τὸν Καπ. Γεώργη, καὶ ἐπιστρέψας εἰς τὸ Πλοῖον ἐκάμαμεν σενιάλο τῶν καραβίων ὅπου ἦτον σοτοβέντο, νὰ ὀρτζάρουν, διότι ὁ ἐχθρὸς φαίνεται, ἀλλὰ δὲν ὑπήκουσαν, διότι ἐκαταγίνοντο νὰ λαφυραγοῦν τὸ παραδοθὲν Βρίκι· ἡμεῖς δὲ ἐπῆγαμεν καὶ ἀράξαμεν ὁμοῦ εἰς τὰ ἄλλα, καὶ ἄρχισαν νὰ εὐγάζουν ἔξω τὰ πολεμοφοδία. Μετὰ τὸ μεσημέρι τὰ ἐχθρικά ἤρχοντο πρύμα καθ' ἡμῶν· ἡμεῖς ἐμβήκαμεν ὅλοι εἰς τὰ πανιὰ καὶ λοξοδρομοῦντες κατὰ τὸ μπογάζι μεταξὺ κάβο Πάπα καὶ Μισολόγγι, ἐμβήκαμεν εἰς γραμμὴν τὰ περισσότερα πλοῖα, ἐξαίρετως δὲ ἡμεῖς πρῶτοι καὶ ἐπομένως ὁ πλησίον κάβο Παναγιώτας, Ἀναγ. Ἀναστασίας καὶ Δοκὸς ἐσοπράραμεν περιμένοντες τὸν ἐχθρόν, κατόπιν μας ἤρχετο ὁ Ναύαρχος μετὰ τὴν ἰδίαν τάξιν· ὁ Ναύαρχος Σπετζῶν ἐπῆρε τὴν βόλτα ἀνοικτὰ ἀλλ' ἐπέστρεψε καὶ αὐτὸς ἰδὼν τοὺς ἄλλους νὰ πάρουν τὴν βόλτα, τοιουτοτρόπως τὰ σοτωβέντο καράβια τὰ ὁποῖα ἐλαφυραγοῦσαν ἔλαβον καιρὸν νὰ ὀρτζάρουν. Τοιουτοτρόπως παρατεταγμένοι ἐπεριμέναμεν τὸν ἐχθρόν, μ' ὅλον ὅτι σοτοβέντο, ἔχοντες ἐμπρὸς δύο μπουρλότα. Ὁ δὲ ἐχθρὸς ὅστις διηρημένος εἰς τρεῖς πτέρυγας, εἶχεν εἰς μὲν τὴν δεξιὰν ὅλα τὰ Κορβέτα τὰ ὁποῖα ἔμελον πρῶτα νὰ ἀρχίσουν τὸν πόλεμον, εἰς τὸ κέντρον ταῖς Φρεγάτες καὶ Δελίνια καὶ εἰς τὰ ἀριστερὰ τὰ Βρίκια καὶ Γολέταις, τηθράνο (προσηνέμως) δὲ τούτων ὅλων τιναὶς Γολέταις, μ' ὅλον ὅτι εἶχε τοιαύτας τρομακτικὰς δυνάμεις, βλέπομεν παρ' ἐλπίδα τὰ Κορβέτα καὶ ὀρτζάρουν κατὰ τὸ μέρος καθ' ὃ ὀρτζάριζεν ὁ Κολανδρουτζος. (Ναύαρχος Σπετσῶν). Τοιουτοτρόπως διεδέχθησαν καὶ Φεργάται καὶ δελίνη δίκροτον Ἀλλιγγερινίκον, ἀλλὰ φοβηθεῖσαι, μὴ ἡξέυροντας ὀρτζάρισαν καὶ αὐτὰ χωρὶς νὰ μᾶς πλησιάζουν ὁποῦ τοὺς ἐπεριμέναμεν, ἡμεῖς τότε δὲ μετὰ δύο Πυρπολικά ἐμπρός, τοὺς βάζομεν ἐμπρός καὶ πλησιάζοντες εἰς αὐτοὺς τοὺς κανονοβολοῦμεν, αὐτοὶ μᾶς ῥίπτουν ἀλλὰ φεύγοντες καὶ ὀρτζάρουντες ὁλονένα· ἐδῶ οἱ Πυρπολισταὶ Πολήτης, καὶ οἱ δύο Σπετζότες ἐδείξαν μεγάλην γενναϊότητα, καὶ πλησιάζοντες γενναίως καὶ θαρραλαίως εἰς τὸν ἐχθρόν τὸν ἔκαμνον νὰ φεύγῃ ὀρτζάροντας, εἰς τρόπον ὥστε περὶ τὸ βασιλεῦμα τοῦ Ἡλίου τοὺς ἐπῆγαμεν ἕως εἰς ταῖς

Σκρόφαις, καὶ ἀφίσαντες τοὺς Ναυάρχους "Υδρας" καὶ Σπετζῶν μετὰ τὴν Μοίραν των, νὰ τοὺς ἀκροβολίζουν, πέρνοντες τέσσαρα πολεμικὰ ἓνα πυρπολικόν, καὶ ἐκεῖνο τοῦ Καπ. Γιάννη Ἀναστ. μετὰ πολεμοφρόδια ἤλθομεν νὰ ἀράξωμεν εἰς τὸ Μισολόγγι διὰ νὰ εὐγάλωμεν τὰς τροφὰς κτλ. Εἰς ταύτην τὴν ἀξιόλογον Ναυμαχίαν παρευρέθη ἓνα Βρίκι Ἀγ-γλικὸν τὸ ὁποῖον καὶ ἔριψε ὁ κανονιστὴς καὶ τὸν (δυσανάγνωστ) δύω.

Παρασκευή 24 Ἰουλίου. Ἀραγμένοι εἰς Μεσολόγγιν.

Σάββατον 25 Ἰουλίου. Σήμερον ἐσुकώθημεν εἰς τὰ πανιά, καὶ προχωρήσαντες ὀλίγον εἶδομεν τὸν Στόλον μας ἐρχόμενον, ὅθεν τὸν ἀκολουθήσαμεν καὶ ἡμεῖς καὶ ἤλθομεν αὐθις καὶ ἀράξαμεν εἰς Μεσολόγγι. Τὸ ἑσπέρας οἱ ἐν Μεσολογγίῳ Ἕλληνες εὐγῆκαν ἔξω εἰς δώξιν των ἐχθρῶν· τὸ ἀποθεσόμενον ἀγνοεῖται.

Κυριακὴ 26 Ἰουλίου. Σήμερον αὐθις ἐμβόηκαμεν εἰς τὰ πανιά εἰς ζήτησιν τοῦ ἐχθρικοῦ Στόλου· ὁ Μισούλης ἔμεινεν εἰς Μεσολόγγι ὁμοῦ καὶ μερικὰ ἄλλα Καράβια· ὁ καιρὸς Μαῖστ.

Δευτέρα 27 Ἰουλίου. Ἐξημερόθημεν μετὰξὺ Γλαρέντζας καὶ Ζακύνθου μετὰ γαλήνην, μετὰ τὸ μεσημέρι Πονέντε Γαρμπῆς καὶ ἐκάπαμεν πανιά μαθόντες ἀπὸ ἓνα φράγγικο ὅπου ἐβιζιητάρησεν ὁ Ναύαρχος Σπετζῶν ὅτι ἐτραβοῦσεν ὁ ἐχθρὸς πρύμα ἔξω ταῖς Σαπιέντζαις.

Τρίτη 28 Ἰουλίου. Ἐξημερόθημεν εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόρ-φον ἐμπρὸς μετὰ καραντι, περὶ τὰς 10· ἐπισκέφθημεν Ἰωνικὸν ἀπὸ Κωνσταντινούπ., καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ ἐχθρὸς ἔχει ἐτοιμον ἓν Δελήνι καὶ δύο Κορβέτα· τὸ ἑσπέρας ἀπαντήσαμεν τὸν Σαχίνην.

Τετράδη 29 Ἰουλίου. Ἐξημερόθημεν ἐμπρὸς εἰς τὸ Τσιρίγο μετὰ Τραμ. καὶ τραβοῦμεν διὰ Βάτικα ὅπου ἐφθάσαμεν μετὰ τὸ γεῦμα· σήμερον ἐγράψαμεν τὰ πάντα εἰς "Υδραν μετὰ ἐξπρέσο.

Πέμπτη 30 Ἰουλίου. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Βάτικα· ἐμάθομεν ὅτι ὁ ἐχθρικός Στόλος ἐπέρασε ἔξω τῆς Κρήτης.

Παρασκευή 31 Ἰουλίου Εἰς τὴν ἀγκυραν εἰς Βάτικα, σήμερον αὐθις ἐγάψαμεν εἰς "Υδραν μετὰ τὸν Ντισκαράντον ὅστις προφασισθεὶς ὅτι δὲν ἔχει τροφὰς, ἠθέλησε καὶ ἔφυγε διὰ "Υδραν.

Σάββατον 1 Αὐγούστου. Εἰς τὴν ἀγκυραν εἰς Βάτικα· σήμερον ἐσηκώθη εἰς τὰ πανιά ὁ Ναύαρχος Σπετζῶν μετὰ τὴν Μοίραν του· τὸ ἑσπέρας ἐφάνησαν καὶ ἰδικὰ μας μετὰ τὸν Μισούλην, ὅθεν ἐκάμαμεν σενιάλο νὰ μισεύσῃ ὁ Στόλος, τραβόντας καὶ μίαν κανονιάν, μετὰ τὸ νὰ ἦτον τινα καράβια ὀλίγον μακρὰν, περὶ τὰς 12 εἰμεθα ὅλα σχεδὸν εἰς τὰ πανιά.

Κυριακὴ 2 Αὐγούστου. Ἐξημερόθημεν ἔξω τοῦ Κάβου Μαλέα εἶδομεν τὸν Μισούλην καὶ ἐπλησιάσαμεν· ὁ Καπετὰν Γεώργης ἐπέστρεψεν φέρων ἔγγραφα νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς Βάτικα διὰ νὰ περιμένωμεν τὰς τροφὰς κτλ. ἀπὸ "Υδραν· ἐνῷ δὲ ἐπιστρέφομεν [μόνη ἡ "Υδραϊκὴ μοῖρα, διότι ἡ Σπετζῶτικὴ δὲν μᾶς ἠκολούθησε] ἐπῆρε σφοδρότατος ἄνεμος Π.Μ. ὥστε δὲν ἤμπορούσαμεν νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς Βάτικα ὅλα

τὰ πλοῖα μάλιστα τὰ μπουρλότα, τὰ ὁποῖα ἔμειναν ὀπίσω. Εἶδομεν ἓνα μπουρλότο τοῦ Φωτειὰ νὰ κάμῃ σημεῖον ὅτι ἔχει νὰ ὁμιλήσῃ μετὰ τὸν Ναύαρχον, μάλιστα τὸ ἔκαμε καὶ ὁ Χριστόφιλος ὅστις ἦτο κοντὰ εἰς αὐτά, ἀλλὰ δὲν ἐπλησίασε κανέναν ἡμεῖς βλέποντες ὅτι κατὰ τὸ Κάβο Μαλέα εἶχε πολὰ σαγανάκια, ἐπήραμεν τὴν βόλτα κατὰ τὸ Τσιρίγο. Ὁ Ναύαρχος ἔκαμεσημεῖον νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ ὁ Στόλος· ἐνῶ δὲ ἡμεῖς ἐτοιμαζόμεθα νὰ πάρωμεν τὴν βόλτα κατὰ τὴν ῥόταν (Πορεῖαν) τοῦ Ναυάρχου, εἶδομεν αὐθις νὰ ὀρτίζῃ, καλάροντας (κάμνων) καὶ τὴν Μπούμαν (ιστίον) πρὸς τὸ Τσιρίγο, ὅθεν καὶ ἡμεῖς ἐκρατήσαμεν τὸν αὐτὸν δρόμον· διὰ δὲ τὸ μπουρλότο τοῦ Φωτῖα δὲν ἤξεύρο-
τι ἀπέγινε, καθὼς καὶ τὰ ἐπίλοιπα. Καθ' ὅλην τὴν νύκτα τὸ κρατοῦ-
μεν ἐμπρὸς εἰς τὸ Τσιρίγο, ὁ δὲ Ναύαρχος ἐπροσπέρασε κατὰ τὰ Βάτικα.

Ἀυγούστου 3 Δευτέρα. Ἐξημερόθημεν ἐμπρὸς εἰς τὸ Τζιρίγο καὶ ἤλθομεν περὶ τὰς 3. καὶ ἀράξαμεν αὐθις εἰς Βάτικα πλησίον τοῦ Ναυάρχου.

Ἀυγούστου 4 Τρίτη. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Βάτικα· ὁ Ναύαρχος ἔλαβε σήμερον γράμμα ἀπὸ Μονεβασίαν καὶ τοῦ γράφουν ὅτι οἱ Κρήτες ἐπῆραν τὴν Γραμπούσα.

Ἀυγούστου 5 Τετάρτη. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Βάτικα· ὁ Σα-
χίνης ἐστάλη εἰς Γραμπούσαν μετὰ πολεμοφόδια, ἡ δὲ Γολέτα διὰ Με-
σολόγγι.

Ἀυγούστου 6 Πέμπτη. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Βάτικα· σήμε-
ρον ἐπέστρεψεν ὁ Σαχίνης ἀπὸ Κρήτην φέρων τὴν εἰδήσιν ὅτι οἱ Κρή-
τες ἐκυρίευσαν στρατηγηματικῶς τὴν Γραμπούσαν, εὐγῆκαν εἰς τὴν
Ξηρὰν καὶ ἐπολέμησαν καὶ τοὺς Τούρκους καὶ ἐφόνευσαν 35· ὅτι ἐπρο-
χώρησαν ἕως εἰς τὴν Κίσαμον τὴν ὁποίαν ἐκυρίευσαν, καὶ πρὸς τούτοις
9. χωρία. Ἐγράψαν δὲ εἰς τὴν Διοίκησιν ζητοῦντες Ἀρχηγόν· ὁ Ναύ-
αρχος διέταξεν ἐπομένως καὶ ἐπανηγυρίσαμεν τὴν εἰδήσιν μετὰ τρεῖς
κανοβολισμοὺς καθ' ἓν Πλοῖον.

Ἀυγούστου 7 Παρασκευή. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Βάτικα· κα-
νὲν ἀξιοσημεῖστον.

Ἀυγούστου 8 Σάββατον. Εἰς τὴν ἄγκυραν εἰς Βάτικα, σή-
μερον μᾶς ἦλθε μετζίλη ἀπὸ Ὑδραν, τοῦ Καπ. Γ. Σάββα μετὰ ψωμί,
ἐλιάς, ῥίζι καὶ λάδι.

ῥιθ. 16.

Πρὸς τὸν Γερραιώτατον Ἀντιναύαρχον κύριον Γ. Σαχτούρη.

Ἐχθὲς ἐγράψαμεν κοινῶς εἰς ὅλον τὸν Στόλον μας, σήμερον δὲ
ἀποκρινόμεθα ἰδιαιτέρως εἰς τὴν πατριωτικὴν ἐπιστολὴν σας τῆς 15.
τοῦ ἐνεστῶτος ἀπὸ τὰ νερὰ τῆς Ἀρκαδίας, καὶ σπεύδωμεν νὰ σᾶς εἰ-
δοποιήσωμεν ὅτι ταύτην τὴν ὥραν ὁ σκοπὸς μᾶς ἀναγγέλλει ὅτι ἔρχε-
ται ὁ Καπετὰν Γκίκας Μανώλη Σάρπα μετὰ τὴν λείαν· βεβαιωθῆτε λοι-
πὸν ὅτι θέλωμεν φροντίσει μετὰ τὸν ἐρχομὸν του, τὸ μὲν καράβι νὰ

ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν ἀγῶνα, ἡ δὲ λεία νὰ μείνῃ ἐδῶ καθὼς καὶ αἱ ἄλλαι.

Εἶδομεν ἀδελφοί μὲ λύπην μας τὸ ὅποῖον ἐδοκιμάσετε ἐμπόδιον ἀπὸ τὸν ἐναντίον ἀνεμον διὰ νὰ φθάσῃτε ἀρχήτερα εἰς τὸ Μεσολόγγιον· ἐλπίζομεν ὅμως ἐντὸς ὀλίγου νὰ χαροποιηθῶμεν, ὅχι μόνον μὲ τὴν εἰδησιν τοῦ εὐοδίου σας, ἀλλὰ καὶ τινος λαμπροῦ κατορθώματος πρὸς διάλυσιν τῆς πολιορκίας ἐκείνης.

Ἐρρωσθε καὶ νικᾶτε

Ἰδρα 23 Ἰουλίου 1825.

(Τ. Σ.)

Οἱ πρόκριτοι τῆς Νήσου Ἰδρας.

Αὐγούστου 9 Κυριακή. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Βάτικα· σήμερον ἔφυγεν ἡ Γολέτα τοῦ Σάββα διὰ Ἰδραν, καὶ ἦλθεν ἓνα Τριχαντῆρι μεζίλι, τὸ ὅποῖον ἐπέτρεψε τὸ ἐσπέρας διὰ Ἰδραν.

Αὐγούστου 10 Δευτέρα. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Βάτικα· σήμερον ἐνεφανίσθησαν τὰ Σπετζότικα κατὰ τὸν Κάβο Μαλιὰ· ἦλθον καὶ τὰ Ψαρριανὰ ἀπὸ Σύρα, καὶ μᾶς εἶπον πῶς ἤκουσαν ἀπὸ ἓνα Ἰονικόν, ὅτι τὰ μπουρλότα εἰς Ἀλεξάνδρεια ἔκαυσαν 72 κομμάτια. Ὁ ἀνεμος Π.

Αὐγούστου 11 Τρίτη. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Βάτικα· τὰ Σπετζότικα ἔφυγον διὰ Ἀστροπαλιάν. Τὰ Ψαρριανὰ παλαμίζουν. Ἐνα τούτων ἐπῆγεν εἰς τὸ Μαραθονῆσι διὰ τροφάς. Ὁ ἀνεμος Γαλήνη.

Αὐγούστου 12 Τετράδη. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Βάτικα· χθὲς τὸ ἐσπέρας ἔφθασεν ἡ Γολέτα Τομπάζη ἀπὸ τὸ Μεσολόγγι, καὶ μᾶς λέγει ὅτι ὁ Τοπάλης εὐρίσκεται κατὰ τὸ μέρος τῆς Ἀρβανιτιᾶς ἀνωθεν τῶν Κορφῶν καὶ τὸ κρατεῖ εἰς τὰ πανιὰ κατὰ τὸ μέρος τοῦ Παλέρμου· ὅτι ὁ Κιουτάγῃας ἔπιασεν ἓνα μέρος τοῦ Τοίχους τοῦ Μεσολογγίου καὶ ὅτι οἱ ἰδικοὶ μας εἶχον κάμει 4 ἐξόδους καὶ ἐπέστρεψαν ἀπρακτοί. Μετὰ τὸ γεῦμα ἔφθασε ἓνα μεζίλι μὲ κρασί, καὶ ὁ Ψεύτης μὲ τοὺς Λουφέδες.

Αὐγούστου 13 Πέμπτη. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Βάτικα. Διανέμοντες τὸ Κρασί καὶ τοὺς μισθοὺς ἀπεφασίσθη νὰ μησεύσωμεν πρὸς τὰ ἐπάνω κατὰ τοὺς Κορφοὺς εἰς ζήτησιν τοῦ Τοπάλη (ἦτοι Τοπαλπατᾶ)· τὸ ἐσπέρας ἦλθε καὶ ἀράξε μία Ἀγγλικὴ Κορβέτα.

Αὐγούστου 14 Παρασκευή. Σήμερον ἐμβήκαμεν τὸ πρῶτ' εἰς τὰ πανιὰ διὰ Σημεῖον Ναυαρχικοῦ. Μία Κορβέτα Ἀγγλικὴ ἦλθε καὶ ἀράξεν εἰς Βάτικα· ὁ Ναύαρχος μὲ τὸν Σαχίνην ἐπῆγαν νὰ τὸν ἐρωτήσουν, ἀλλὰ δὲν ἤξεύρομεν τί τοὺς εἶπε. Διευθυνόμεθα κατὰ τὸ Ἀκροτήριον Ματαπά, μὲ εὐδίων ἀνεμον Λεβ. ἐβραδιάσθημεν ἐμπρὸς εἰς τὸν κόρπον τῆς Μεσσηνίας.

Αὐγούστου 15 Σάββατον. Ἐξημερόθημεν ἐμπρὸς εἰς ταῖς Σαπιέντζες, ἀνοικτὰ ἕως 20 μίλλ. διὰ τὸ ἐπίσημον τῆς ἡμέρας ἐρρίψαμεν ἓνα κανόνι κάθε Καραβί.

Αὐγούστου 16 Κυριακή. Ἐξημερόθημεν ἄνω τοῦ Νεοκάστρου καὶ πλησίον τῆς Πρώτης, ἀνοικτὰ ἕως 15 μίλλ. μὲ Π. Μ. λεπτόν, τὰ Πυρπολικά ἔμειναν ὀπίσω μ' ὅλον ὅτι ἡμεῖς πλέομεν πολὺ ἄργα· ὁ

Ναύαρχος διώρισε πέντε Καράβια νὰ υπάγουν νὰ ρυμουλκῆθουν τὰ Πυρπολικά.

Αὐγούστου 17 Παρασκευή. Ἐξημερόθημεν πλησίον εἰς τὰ Στροφάδια· τὸ ἑσπέρας ἐφάνη ὁ Φόκας μὲ ἓνα Μίστικον, ἀλλὰ δὲν ἤξεύρομεν τί εἶπον, διότι πηγαينάμενος ὁ Καπετ. μὲ τὴν φελοῦκαν εἰς τὸν Ναύαρχον δὲν ἠμπόρεσε νὰ τὸν φθάσῃ, μὲ τὸ νὰ ἐπῆρην ἀέρας καὶ ἔφυγεν ὁ Ναύαρχος, ἔμαθε δὲ ἀπὸ ἓνα Ψαρριανὸν ὅτι τὸ Μεσολόγγι πηγαίνει καλῶς, καὶ ὅτι ἐπέρασαν ἐκεῖ καὶ ἄλλοι στρατιῶται.

Τρίτη 18 Αὐγούστου. Ἐξημερόθημεν ἐμπρὸς εἰς τὴν Γλαρέντζα μὲ Μαϊστράλ· πέρνομεν βόλτες ἕως εἰς τὴν Ζάκυνθον, ἕως νὰ ἐπιστρέψῃ ἡ Γολέτα τὴν ὁποίαν εἶχε στείλει ὁ Ναύαρχος εἰς Ζάκυνθον νὰ μάθῃ περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ Στόλου ποῦ εὐρίσκεται. τὸ δὴλι ἐπέστρεψε καὶ μᾶς λέγει ὅτι τῷ ὄντι, ὁ ἐχθρὸς εἶνε εἰς τὴν Αὐλῶνα. Εἰς τὸ πλοῖον μας ἦλθε καὶ ὁ Κιοσές, καὶ μᾶς λέγει ὅτι τὸ Μεσολόγγι ἀντέχει καλῶς· διευθυνόμεθα διὰ Κορφοῦς· ἐκεῖ ἐστάλῃ ὁ Πινότζης ὡς ἐμπροσθοφυλακή.

Αὐγούστου 19 Τετράδι. Περιφερόμεθα μὲ γαλήνην μεταξὺ Σχορῶφον καὶ Θιακιοῦ· τὸ ἑσπέρας ἐφύσισε μπάτης, καὶ προχωροῦμεν κατὰ τὴν Ἀγίαν Μαῦραν· ὁ Ναύαρχος μὲ τὰ περισσότερα πλοῖα ἀπέρασε κάτωθεν τοῦ Ἑρμονησιοῦ, ἡμεῖς μὲ δύο ἄλλα ἀνωθεν.

Αὐγούστου 20 Πέμπτη. Ἐξημερόθημεν μεταξὺ τοῦ Κάβου τῆς Κεφαλληνίας καὶ Ἀγίας Μαύρας 17 Καράβια, ἡμεῖς προπορευόμεθα· ὁ ἄνεμος Π. Μαῖστρο.

Παρασκευὴ 21 Αὐγούστου. Ἐξημερόθημεν μὲ γαλήνην εἰς τὸ ἴδιον μέρος· μετ' ὀλίγον ἐφύσισεν Λεβ. καὶ διευθυνόμεθα πρὸς Τραμ. ἐμπρὸς εἰς τοὺς Παζοὺς, ἀπαντήσαμεν ἔν Ἀγγλ. Βρίκη, τὸ ὅποσον ἐρωτήσαντες δὲν ἐμάθομεν τί περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ Στόλου, ὁ καιρὸς Νοτ. καὶ ἐβραδιάσθημεν ἐμπρὸς εἰς τοὺς Κορφοὺς. Ὁ Φόνος, καὶ ὁ Ἀθροινὸς ἔμειναν εἰς Ἰθάκην διὰ νερόν.

Αὐγούστου 22 Σάββατον. Ἐξημερόθημεν δίπλα (πλαγίως) εἰς τὴν Μερλέραν μὲ Λεβαν. δυνατὸν, καὶ φουρτούνα, θάλασσα χονδρὴ ὁμοῦ βροχή· πλησιάζαντες δὲ πρὸς τὴν ξηρὰν κατὰ τὸν Κάβο Σάζινο, ἐπῆγε (ὁ ἄνεμος) Τραμ. δυνατὴ, καὶ διὰ τοῦτο ἐποδίσσαμεν. Τὸ ἑσπέρας ἤυραμεν τὸν Πινότζην καὶ τὸν Φόνον, ἀλλὰ περὶ τοῦ Βυζαντινοῦ Στόλου τίποτε δὲν ἠμπόρεσε νὰ μάθῃ. Διευθυνόμεθα μὲ Φουρτούνα πρὸς τὸ Στόμιον τῆς Ἀγίας Μαύρας καὶ Κεφαλληνίας.

Κυριακὴ 23 Αὐγούστου. Ἐξημερόθημεν εἰς τὸν Κόρφο τῆς Πάργας, ὁρτζάρομεν, καὶ πρὸς τὰς 3 τῆς ἡμέρας ἐφθάσαμεν εἰς τὸν Κάβο Δουκάτο τῆς Ἀγίας Μαύρας, ἐκεῖ ἐστάθημεν· ἀλακάπα καὶ ἔγινε συνέλευσις εἰς τὴν Ναυαρχίδα, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ δώσῃ κάθε πλοῖον ἓν βαρέλι μπαρουτι διὰ τὸ Μεσολόγγι, καὶ οὕτω ἐστάλησαν τὰ δύο Καράβια τοῦ Φόκα καὶ Μπατζακοί· ἡμεῖς δὲ ἀκολουθοῦμεν τὸν δρόμον διὰ Βάτικα μὲ ἄνεμον πρῦμον.

Δευτέρα 24 Αύγουστου. Ἐξημερόθημεν ἔξοθεν τοῦ Νεοκάστρου εἰς τὰς 3. τῆς ἡμέρας μὲ πρύμνον (οὐρίον) ἄνεμον, περὶ τὰς δύο δὲ τῆς νυκτὸς ἤλθομεν καὶ ἀράξαμεν εἰς Βάτικα, καὶ κατόπιν ὅλος ὁ Στόλος.

Τρίτη 25 Αύγουστου. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Βάτικα.

Τετράδη 26 Αύγουστου. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Βάτικα.

Πέμπτη 27 Αύγουστου. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Βάτικα· ἀπόψε ἔφυγε ἡ Γολέτα τοῦ Σάββα διὰ Ὑδραν. Περὶ Παναγιώτα ἐμάθομεν ὅτι στέκει εἰς Μισολόγγι πωλοῦντας μίαν πρέζαν (λεῖαν) ὅπου ἔπιασε.

Αύγουστου 28 Παρασκευή. Σήμερον τὸ πρῶν ἐμβήκαμεν εἰς τὰ πανιά διὰ Σημείου. Ναυαρχικοῦ καὶ διευθυνόμεθα διὰ Ἀστηπαλαίαν· ὁ ἄνεμος δυνατὸς Γ. Τρ. τὸ μεσονύκτιον καραντί.

Αύγουστου 29 Σάββατον. Ἐξημερόθημεν ἀνοικτὰ ἀπὸ τὴν Μῆλον πρὸς Ὅστρ. μίλλ. σχεδὸν 20. καὶ προοδεύομεν μὲ γαληναῖον ἄνεμον· τὸ ἑσπέρας ψιλὴ βροχὴ ἦτις καὶ ἔπαυσε παρευθὺς.

Αύγουστου 30 Κυριακή. Ἐξημερόθημεν κατόθεν τῆς νήσου Ἀνάφης μὲ Μελέτι· περὶ τὰς 2. τῆς ἡμέρας ἐλάβομεν ἀπόφασιν (δυσανάγνωστον) νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν Σίμνην, νὰ κατασκοπεύσωμεν τοὺς ἐχθρούς. Ἐβραδιάσθημεν πλησίον εἰς τὰ Νήσους, καὶ μὲ τὸν αὐτὸν ἄνεμον Μ. Τραμ. πηγαίνομεν τὸν δρόμον μας διὰ Σίμνην.

Αύγουστου 31 Δευτέρα. Ἐξημερόθημεν πλησίον τῆς νήσου Γζαλή καὶ εἶδομεν τρία Σπετζότικα, τὸν Ἀνάργυρον, τὸν Τζούπην, καὶ τὸν Ἰωαν. Σκληρὸν εἰς τὰς 6. ἐφθάσαμεν εἰς τὸν λιμένα Σίμης καὶ ἀράξαμεν. Παρὰ τῶν προκρίτων τῆς Σίμης ἐμάθομεν ὅτι ὁ Τοπάλης ἐπῆγεν εἰς τὴν Ἀλεξανδρεῖαν μὲ 36 κομματ. πρὸ 20 ἡμερῶν ἤδη, ὅτι ὁ ἴδιος Μεχμέτ ἀλῆς ἐβάλλη εἰς τὴν Φρεγάταν τῆς Ρόδου διὰ νὰ συλλάβῃ τὰ Πυρπολικά ὅπου ἐπῆγαν ἐκεῖ, καὶ ὅτι κατόπιν τούτου μὲ ἄλλο παρτίδο (Πλοῖον) εὐγῆκε καὶ ὁ Μπιλάρ Ἀγᾶς, ὅτι ὁ πρῶτος ἐπῆγε καὶ ἀράξε εἰς τὸ Φοίνικα, ὅπου ὀλίγον μακρύτερον εἶχεν ὑπάγῃ ὁ Τομπάζης καὶ ἀράξε· ὅτι τὰ φράγγικα ὅλα εἶχον εὐγῇ ἀπὸ τὸ μεγάλο λιμάνι διὰ προσταγῆς τοῦ Πασᾶ, καὶ ὅτι ἐδιωρίσθησαν 2 καράβια νὰ στέκονται ἔξω τοῦ Πόρτου, ὅτι ὁ Πασᾶς εἶχεν εὐγῇ μὲ 3 Παρτίδα (Πλοῖα), καὶ κατόπιν ὁ Μπιλάρ μὲ ἄλλα τρία· μ' ὅλον τοῦτο ἐπέστρεψαν καὶ οἱ δύο μὲ τὸ φθάσιμον τοῦ Τοπάλη ἐκεῖ· ἀδεῖται νὰ ὀργανίζεσθαι μία ἀποστασία κατὰ τοῦ Μεχμέτ πασᾶ, ἀλλὰ δὲν ἔλαβον καιρὸν, μὲ τὸ νὰ ἐφθασεν ὁ Πασᾶς ὀγλήγορα καὶ τοὺς καθυσόχασεν, ὅτι τὰ Στρατεύματα τὰ ὅποια θέλει ἐμβαρκάρει, εἶναι κατ' ἄλλους 8 χιλιάδ. καὶ κατ' ἄλλους 9 μὲ ὀλίγον ἵππικόν, ἀλλ' ὀλίγοι τούτων εἶναι τακτικοί· οἱ Πρόκριτοι Σίμης ὀνομάζονται· Κύριοι Σίμων Κώστα. Ἰωάν. Χ. Μιχάλη. Χ. Ἀγαπητός. Διάκος Μπογιαζί.

Τρίτη 1 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἄγγυραν εἰς Σίμνη.

Τετράδη 2 Σεπτεμβρίου. Τὸ πρῶν ἐβάλλημεν εἰς τὰ πανιά, ἐμπρὸς εἰς τὸν λιμένα ἀπαντήσαμεν ἓν Βρεγαντ. Τοσκανικὸν ὀνομαζ.

Vetore Kap. Vincenzo de orsga ἀπὸ Ἀλεξάνδρειαν διὰ 19 ἡμέρας καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι ἡ Τουρκικὴ ἀρμάδα εἶχε φθάσει εἰς Ἀλεξάνδρ. εἰς $1/_{13}$ Αὐγούστου μὲ 40. σχεδὸν Πλοῖα, ὅτι ἐπλησίασεν εἰς μίαν, τὸ Πυρπολικὸν μας εἶχεν ἐμβῇ εἰς τὸν λιμένα, ἀλλὰ δὲν ἔκαμε κανένα ἀποτέλεσμα, ὅτι ὁ Τοπάλης εἶχεν εὐγῇ ἐξω ἀφοῦ ὁ Μεχμέτ Ἀλῆς εἶχεν ἐπιστρέψει ἀπὸ τὴν διώξιν τῶν Πυρπολικῶν μας, καὶ ὅτι μετὰ 20 ἡμέρας, στοχάζεται, εἶχεν ἔλθῃ ἡ ἀρμάδα· περὶ τὰς 6. εὐρέθημεν ἐξω τῆς Σίμης κατὰ τὸ μέρος Τραμ τὸ ἐσπέρας πλησίον τοῦ Κάβου-Κρίο μὲ Μελτέμι, Π. Μ, μᾶς ἀκολουθεῖ δὲ ὁ Τζούπας.

7 Ὀβρίου 3 Πέμπτη Ἐξημερόθημεν μὲ γαλήνην κατὰ τὴν Κάρπανθον ὅλην σχεδὸν τὴν ἡμέραν, ὁρτζάρομεν δὲ κατὰ τὴν Ἀστροπαλιάν.

7 Ὀβρίου 4 Παρασκευῇ. Ἐξημερόθημεν μὲ Νότ. ἄνεμον ἐμπρὸς εἰς τὴν Ἀστυπαλιάν, ὅπου ἀπαντήσαμεν τὸν Ναύαρχον Μισαούλην μὲ τὴν Σκάδραν (Μοῖραν του) καὶ τοῦ εἶπομεν τὰς εἰδήσεις ἃς ἐμάθομεν εἰς Σίμην ὅστις καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι ἔχει γράμμα ἀπὸ Ἀλεξάνδρειαν καὶ διὰ τοῦτο εἶναι χρεῖα νὰ περιφερόμεθα εἰς τοῦτα τὰ νερά μὴ τύχη καὶ φανῇ ἡ ἀρμάδα ἀπὸ κάτω μὲ Νοτιά, διὰ τοῦτο περιερχόμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν ἀπὸ Ἀστυπαλιάν ἕως Ἀνάφη μὲ Ο.Σ. πολὰ δυνατὸν, ὥστε ἐδέσαμεν ὅλα τὰ Τζημαντάλια [ἢ Σειροδέτησιν (μεγάλων ἰστιῶν) ὅλων τῶν σειρῶν.]

Σάββατον 5 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερόθημεν κάτωθεν τῆς Σαντορίνης μὲ καραντί, μετ' ὀλίγον Μαῖστραλάκι, καὶ ἤλθομεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸ ἀκροτήριον τῆς Σαντορίνης 21 Καράβια μὲ τὰ μπουρλότα ὅλα Ὑδραϊκά.

Κυριακὴ 6 Σεπτεμβρ. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Σαντορίνην. Ἡ-κοῦσαμεν διὰ φίμης, ὅτι εἰς Κωνσταντινούπολ. ἐβούλωσαν (ἐσφράγισαν) καὶ Σπίτια τοῦ Τοπάλη, ὅτι ὁ Ἰμπραῖμ Πασσᾶς εἶναι μίαν ὥραν μακρὰν τοῦ Ναυπλίου.

Δευτέρα 7 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Σαντορίνην. Παρὰ τοῦ Καπετ. Ἀναργύρου Σπειτζώτου ἐμάθαμεν ὅτι ὁ Μεχμέτ Ἀλῆς εἶχεν ἐτοιμα 4 χιλιάδες στρατεύματα διὰ Κρήτην νὰ στείλῃ, μὲ 36 Κομμάτια [πλοῖα] ἐξ ὧν τὰ $1/_{2}$ ἦτον ἤδη ἐμβαρκαρισμένα, ταῦτα ἔμαθεν ἀπὸ 3 Καράβια ὅπου ἐβυζιτάρισεν ἐξω τῆς Ῥόδου 12 ἡμέρας σήμερον ἀπὸ Ἀλεξάνδρειαν.

Τρίτη 8 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Σαντορίνην. Πλοῖον ὑπὸ Ἰωνικὴν Σημαίαν ἐλθὼν ἀπὸ Ἀλεξάνδρεια τοῦ Καπετ. Χαράλαμπου Ἀλβανήτη ἐλλίπον ἡμέρας 13 φέροντάς μας εἰδήσεις περὶ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ Στόλου, ὅτι ἔχει συναγμένους 4. χιλιάδ. Στρατιώτας τακτικούς διὰ Κρήτην, διότι τοῦ ἐστειλαν εἰδήσιν διὰ νὰ τοὺς βοηθήσῃ θέλει δὲ τοὺς ἐμβαρκαρεῖ εἰς 30. Πλοῖα Πολεμικά, προτέτι συναρίζει ἄλλας 4. χιλιάδ. διὰ νὰ τοὺς στείλῃ μὲ τὸν Τοπάλ Πασσᾶ διὰ Πάτρας Εὐρωπαϊκὸν πλοῖον δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν Στόλον τοῦ ἐχθροῦ, μάλιστα

οἱ περισσότεροι ναῦται λείπουν, δι' αὐτὸ ἀναγκάσθη νὰ ξαρματώσῃ 4. Φεργάδες τοῦ Βυζαντινοῦ Στόλου, νὰ δίψῃ τοὺς ναύτας εἰς ἰδικὰ του Πλοῖα.

Τετράδῃ 9 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Σαντορίνην. Σήμερον ἦλθε ἓνα Βρίκη Ὀλλανδέζικο Βασιλικὸν τοῦ ὁποίου τὸν Καπ. ἐχαιρέτισεν ὁ Ναύαρχος ὅπου ἐπῆγεν εἰς ἐπίσκεψίν του, καὶ ἐπέστρεψε εἰς τὸ Βρίκη του, αὐτὸ δὲ ἀνταπεκρίθη μὲ ἄλλα 9 κανόνια.

Πέμπτῃ 10 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Σαντορίνην. Σήμερον ἐφθασεν ὁ Ῥομπότζης, ὁ Ζάκας καὶ ἡ Λεύκα, μπουρλότον ἀπὸ Ὑδραν.

Παρασκευῇ 11 Σεπτεμβρίου Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Σαντορίνην.

Σάββατον 12 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Σαντορίνην, ἕως εἰς τὰς 2 τῆς ἡμέρας, καθ' ἃς ὁ Ναύαρχος ἔκαμε σημεῖον νὰ μισέσῃ ὁλος ὁ Στόλος, καὶ οὕτω ἐβάλλθημεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὰ πανιὰ ὁ ἄνεμος Μάιστρ. δι' ὃ ἀκολουθοῦντες ἤλθομεν καὶ ἀράξαμεν ὁλος ὁ Στόλος εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς νήσου Σαντορίνης περὶ τὰς 6. τῆς ἡμέρας.

Κυριακῇ 13 Σεπτεμβρίου. Ἀφ' ἐσπέρας περὶ τὰ μεσάνυχτα ὁ καιρὸς ἀνέβη Τρ. ὁ δὲ Ναύαρχος ἔκαμε σημεῖον νὰ σηκόσουν τὴν ἀγγυραν, περὶ τὰς 10. τῆς νυκτὸς εἰμεθα ὅλοι εἰς τὰ πανιὰ καὶ περιφερόμεθα ἀπὸ Ἀνάφῃ ἕως Σαντορίνην, ἡμέρας γενομένης εἶδομεν τὸ πλοῖον τοῦ Γιουμποῦγῃ, περὶ τὰς 2. τῆς ἡμέρας ὁ Ναύαρχος ἔκαμε σενιάλο ν' ἀράξῃ ὁλος ὁ Στόλος, διὰ τοῦτο ἀράξαμεν εἰς τὸ Νότιον μέρος τῆς νήσου Σαντορίνης ὅπου εἰμεθα τὸ πρῶτον.

Δευτέρᾳ 14 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἀγγυραν εἰς Σαντορίνην.

Τρίτῃ 15 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν εἰς ἀγγυραν εἰς Σαντορίνην.

Τετράδῃ 16 Σεπτεμβρίου. Σήμερον τὸ πρῶν ἐσηκώθημεν εἰς τὰ πανιὰ καὶ τραβοῦμεν πὲρ Πονέντε, ἐξημερώθη δὲ εἰς τὸν Στόλον μας ἡ Ναβέτα τοῦ Γιακουμάκη (Τομπάζη).

Πέμπτῃ 17 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν ἀνοικτὰ τοῦ μεγάλου Κάστρου τῆς Κρήτης ἕως 25 Μίλλ. καὶ μὲ ἄνεμον Ο. Γαρμ. προχωροῦμεν μὲ ὀλίγον ἄνεμον κατὰ τὴν Σούδα. Τὸ ἐσπέρας καραντι καὶ ἔπειτα Πονέντης δυνατὸς καθ' ὅλην τὴν νύκτα.

Παρασκευῇ 18 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ τὸν ἴδιον ἄνεμον Πονέντι δυνατὸν ἀνοικτὰ τῆς Κρήτης ἕως 40 Μίλλ. ὁ Ναύαρχος ἔκαμε σενιάλο νὰ ἀκολουθοῦμεν ὅλοι τὰ κινήματά του καὶ νὰ φορτζάρωμεν πανιὰ, τὰ ὁποῖα τινὰ ἐχώρισαν κατὰ Τ., εἶδομεν τὸν Γιακουμάκη νὰ τραβᾷ κατὰ τὴν Κρήτην διωρισμένος, εἰμεθα ὑπ' ὅψιν μόνον 22 Καραβία.

Σάββατον 19 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθαμεν μὲ Τραμ. κάτωθεν τῆς Μήλου ὅπου τὸ κρατοῦμεν ὥς νὰ μαζεθοῦν ὅλοι, τὸ ἐσπέρας εἰς τὴν 1ην τῆς νυκτὸς ἀράξαμεν εἰς τὸ στενὸν μεταξὺ Μύλου καὶ Κιμώλου.

Κυριακή 20 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὴν ἀγκυραν εἰς Κίμωλον.

Δευτέρα 21 Σεπτεμβρίου. Χθὲς τὴν νύκτα 4 ὥρ. ἐμβήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ διὰ "Υδραν, διὰ νὰ διορθώσωμεν τὸ Πλοῖον καὶ νὰ ἀλλάξωμεν τοὺς ναύτας· ἐξημερώθημεν εἰς τὰ Γερακούλια, τὸ μεσιμέρι εἰς τὴν Παραπόλιν μὲ Τ. καὶ Γ: Τ: τὸ ἐσπέρας ἔξω τοῦ Δοκοῦ.

Τρίτη 22 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν ἀπὸ μέσα τοῦ Δοκοῦ ἀφοῦ ἐκάμαμεν βόλτες (λοξοδρομίας) ὅλην τὴν νύκτα ἐξ αἰτίας τοῦ σφοδροῦ ἀνέμου Τραμ. περὶ δὲ τὰς ὥρας ἐμβήκαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς "Υδρας. Πάντα κατευόδιον.

Ἰσχυρότεες ἴστασθε ὅτι
μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.

ΕΚ ΤΟΥ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3 ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1825

ΒΙΒΛΙΟΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΝ ΘΑΛΑΣΣΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΒΡΙΚΙΟΥ
ΟΝΟΜΑΤΙ ἈΘΗΝΑ ΜΕ ΣΗΜΑΙΑΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ, ΟΔΗΓΟΥΜΕΝΟΝ ΠΑΡΑ ΤΟΥ
ΑΝΤΙΝΑΥΑΡΧΟΥ ΚΑΠ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΤΟΥΡΗ ΥΠΑΙΟΥ.

*Μὲ δόξαν Κυρίου κινῆται ἀπὸ τὸν λιμένα "Υδρας
τῇ 9 8θρίου 1825.*

Παρασκευή 9 Ὀκτ. Ἐμισεύσαμεν ἀπὸ "Υδρα εἰς τὰς 8. ὥρας τῆς ἡμέρας καὶ ἐτραβήξαμεν διὰ νὰ συναπαντήσωμεν τὸν Ἑλληνικὸν στόλον μας· (τὴν μέλλουσαν) τὴν Κυριακὴν 11 τοῦ μηνὸς εἰς τὰς 4 ὥρας, ἔξω ἀπὸ τὴν Μῆλο, ἐνωθήκαμε μὲ τὸν στόλον τῶν Σπετζωτῶν μας εἰδοποίησαν διὰ τὸν ἐχθρικὸν στόλον, ὅτι ἐφθασεν εἰς τὴν Ῥόδον, συμποσούμενα ἕως ἐκτὸν δέκα πλοῖα, μέρος ἀπ' αὐτὰ τοῦ πολέμου, καὶ μέρος φορτηγά, καὶ μὲ ἀσκήρια (στρατὸν) δὲν εἰξευρον ὁμῶς διὰ τοῦ ἦτον (διευθύνετο). Εἰς τὰς 13 τοῦ μηνός, ἡμέρα τρίτη, εἰς τὰς 3½ ὥρας τῆς νυκτὸς ἤλθαμεν εἰς Κύμωλον, ὁμοῦ μὲ τὸν Σπετζωτικὸν στόλον, μήπως ἐκεῖ ἐπιτύχωμεν τὰ ἐδικὰ μας καράβια, μας εἰδοποίησαν ὅτι ἦτον, πλὴν ἐμισεύσαν διὰ "Υδρα. Εἰς τὰς 15 τοῦ μηνός ἐμισεύσαμεν ἀπὸ Κύμωλον διὰ τὸ μέρος τῶν Χανίων, ἐπειδὴ καὶ ἤλθεν ὁ Καπετὰν Σταμάτης Δοκοῦ, ὅπου αὐτὸς ἦτον γουάρδα κῆστα καὶ δὲν εἰξευρεν νὰ μας εἰπῇ καμμίαν εἰδησιν· τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀπαντήσαμεν, ἀναμεταξὺ Κύμωλον καὶ Μῆλον, μίαν Γολέταν μὲ σημαίαν Ἀγγλικήν, μας εἶπεν διὰ τὴν ἀρμάδα τὴν Τουρκικὴν πῶς τὴν εἶδεν σοδράνω (προσηνέμως) ἀπὸ τὴν Μῆλο, ἕως σαράντα καράβια. Εἰς τὰς 16.

τοῦ μηνός πρὸς τὸ ἐξημέρωμα ἐποδείσαμε διὰ Ὑδρα, καὶ ἐκεῖθεν νὰ μάθωμεν τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ὅμως ἐξημερόθημεν σοταθέντο ἀπὸ Ὑδρα, δίπλα μὲ 7. Σπετζότικα, καὶ ἐνταῦτ' ἀνοίξαμε κατὰ τὸ πέλαγος Σάββατον ἡμέρα, ὥρα 6 τῆς ἡμέρας, εὐρίκαμε δὺν καράβια ἔξω ἀπὸ τὰ Χανιά· ἡμεῖς ὅμως εἰμεθα ἔξω κατὰ τὴν Σοῦδα καὶ δὲν ἡδυνήθημεν νὰ τὰ βιζιτάρωμεν, μὲ τὸ νὰ εὐρισκόμεθα εἰς γαλήνην, τρεῖς ὥρας νὰ βραδιάσῃ, ἐπῆγεν ὁ Καπετάνιος μας ἐπάνω εἰς τοῦ Καπ. Λαζάρου Λαλεχοῦ, ὁμοῦ καὶ οἱ δὺν Σπετζῶται διὰ νὰ συνομιλήσουν· συγχρόνως ἐφίστηεν ἀέρας πονέντες δυνατός, καὶ φοβούμενοι ἀπὸ τὴν τραμουντάνα, μήπως καὶ δὲν μᾶς εὐγάλη, ἐγειρήσαμε τρεῖς ἡ ὥρα, ὁποῦ δίπλα εἰς τὴν Μῆλο ὁμιλήσαμε μὲ τὸν Καπ. Λαλεχό, καὶ εὐθὺς τὰ ἐγυρίσαμε καὶ ἐξημερόθημεν εἰς Σαντορίνην· ἐπῆγαμεν ἔξω, πλὴν δὲν εἰξευραν νὰ μᾶς εἰποῦν τίποτα, καὶ οὕτω ἐτραβίξαμε διὰ Ἀστροπελιὰ ἕως Σίμην νὰ μάθωμεν διὰ τὴν ἀρμάδα. 18 Ὀκτ. ἡμέρα Κυριακὴ τρεῖς ὥρας νὰ βραδιάσῃ εἰμεθα κοντὰ εἰς Ἀστροπαλιὰ, ἀρμενίζοντας ὅλην τὴν νύκτα, ἐξημερόθημεν δίπλα εἰς τὸν κάβο Κρίω καὶ εἰδωμεν μερικὰ βόδια, ὅθεν καὶ ἐρίξαμεν τὴν βάρκαν μας, εὐγῆκαμεν ἔξω, καὶ ἐπιάσαμεν μερικὰ ἀπ' αὐτά. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν εὐθάσαμε εἰς Σίμην, ἐκεῖ ἀράξαμεν καὶ ἐκάμαμεν δὺν ἡμέραις, διὰ νὰ μάθωμεν καμμίαν εἰδησιν περὶ τῆς ἀρμάδας, ὅμως δὲν εἰξευραν περὶ αὐτῆς οὐδὲν νὰ μᾶς εἰδοποιήσουν. Τὴν τρίτην ἡμέραν ἀκούσαμεν τὴν νύκτα περισσὰ κανόνια, ἡ ὥρα 5 τῆς νυκτός, τὸ πόθεν ὅμως ἐπευταν, δὲν ἠμπορέσαμε νὰ καταλάβωμεν, εἰς τὰς 21 τοῦ μηνός, ἐκινήσαμεν ἀπὸ τὴν Σίμην τὸ πρωὶ διὰ τὴν Ῥόδον, ἐπὶ σκοπῷ νὰ ἐπιτύχωμε κανένα πλοῖον νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃ· μερικοὶ Σιμιακοὶ μᾶς εἶπον, ὅτι ἡ ἀρμάδα δὲν εὐγῆκεν ἀκόμη ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια· τὸ εἶχαν μάθει ἀπὸ ἓνα καράβι, αὐτὸ ὅμως ἔλειπεν 28 ἡμέρας. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἡ ὥρα 6 εἰδομέν ἓνα καράβι σοταθέντο ἀπὸ τὴν Ῥόδον, πλὴν ἐπρόφθασε καὶ ἀράξε χωρὶς νὰ ἠμπορέσωμε νὰ τὸ βιζιτάρουμε, διὰ νὰ μᾶς δώσῃ καμμίαν εἰδησιν· καὶ οὕτω ἐγυρήσαμε διὰ τὰ νησιά μας, καὶ αὐτὸ διότι ἀπεράσαμεν ἀπὸ τὴν Νήσουρζ ὅπως πάρωμε ὀλίγον κρασί διὰ προβιζιόνε, καὶ ἐκεῖ μᾶς εἶπον διὰ τὴν ἀρμάδα, ὅτι ἦτον ἓνα κατῖ φερμένο, καὶ τοὺς εἶπεν ὅτι ἀπὸ ἓνα ἄλλο κατῖ Κασιότικο, ὅπου ἀντάμωσεν εἰς τὸν δρόμον ἐρχόμενον ἀπὸ Κρήτη, τοὺς εἶπεν ὅτι τὴν ἀρμάδα τὴν εἶδον σοταθέντο ἀπὸ Ἱερόπετρα ἕως 120 πλοῖα καὶ ἡ εἰδησις ἦτον ἕως 8 ἡμερῶν, καὶ εἰς τὰς 22 τοῦ Ὀκτωβρίου λοιπὸν εἰς τὰς τρεῖς ὥρας τῆς νυκτός ἐμισεύσαμε, καὶ τὴν μέλλουσαν (ἀκόλουθον) ἡμέραν πρὸς τὰς ὥρας 12 βασιλεύοντος ἡλίου εὐρέθημεν σοταθέντο τῆς Ναξίας· ἐκεῖ ἀπαντήσαμε δὺν κατῖα Σαμιότικα, τὰ ὅποια ἤρχοντο ἀπὸ Σύρα, καὶ μὲ μία κανονιά μᾶς ἤλθον δίπλα· ἐρωτήσαμεν καὶ αὐτοὺς διὰ τὴν ἀρμάδα, ὅμως δὲν εἰξευραν νὰ μᾶς εἰποῦν τίποτες· ὁμοίως τοὺς ἐρωτήσαμεν διὰ τὸν ἰδικὸν μας στόλον, καὶ μᾶς εἶπον ὅτι ἦτον εὐγαλμένος, εἰ μὴ ὁ Ναύαρχος ἦτον ἀκόμη εἰς Ὑδραν, διὰ τὸν Μωρέα, μᾶς εἶπον ὅτι

ἦτον ἡτυχος εἰδὲ διὰ τὸν Ἰμβραῖμ πασσαὶ δὲν εἶχον καμίαν εἰδησιν
 Τὴν ἰδίαν ἡμέρα τὴν νύκτα εἰς τὰς 10 ³/₄ ὥρας πλησίον Ναξίας ἀπαν-
 τήσαμε ἓνα Σπετσότικο ἀρμαμέντον ἤρχοντο ἀπὸ τὸν στόλον του, καὶ
 ἐπήγαινε διὰ τὴν Σύρα τὸν ἐρωτήσαμε διὰ τὸν ἐδικόν μας στόλον,
 μὰς εἶπεν ὅτι ἦτον εὐγαλμένος Πέρα εἰς τὴν Στεριὰν (Περιβολαν), ὁ δὲ
 Ναύαρχος Μιαούλης ἦτον εἰς Ὑδραν, ἤλπιζεν ὁμως ὅτι ἕως σήμερον
 νὰ ἦναι εὐγαλμένος. Τότε τὸν εἶπαμε καὶ ἡμεῖς, τὰ ὅτι εἰξεύραμε, καὶ
 οὕτω ἀνεχωρήσαμε. Σάββατον ἡμέρα, ὥρα 9 ¹/₂ Ὀκτ. 24. εἰμῆθα σο-
 ταβέντο ἀπὸ Κύμωλον μὲ σκοπὸν νὰ ἀράξωμε, μὲ τὸ νὰ εἶδομεν τὸν
 στόλον τῶν Σπετζιωτῶν· μὰ ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ στόλος εὐγαίνειν εἰς τὰ
 πανιὰ διὰ τὸν φόβον τοῦ καιροῦ, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐπήραμε τὴν βόλτα
 μας κατὰ τὸ πέλαιος διὰ νὰ σμιζώμε μαζύ, εἰς τὰς 25 τοῦ μηνὸς
 ἡμέρα Κυριακὴ τὸ πρωτ, ἀνταμώσαμε μὲ αὐτούς, ἐρρίψαμεν τὴν φε-
 λούκαν μας, ἐπῆγεν ὁ Καπετάνιος μας εἰς τὸν Ναύαρχον τῶν Σπετζιω-
 τῶν διὰ νὰ τοὺς εἰπῇ τὰς ὅσας εἰδήσεις εἰξεύραμε, ἀπὸ τὴν Σίμη,
 ἕως τὴν Ῥόδον ὅπου εἰμῆθα γουαρδακώστες ἤγουν Καπ. Γεώργης Σαχ-
 τουρῆς, Λάζαρος Λαλεχοῦ, Γκίκας Τσούπας. Κυριακὴ ἡμέρα ἐφθασε καὶ
 ἡ Σπετζιώτικη Ναβέτα, ὅπου ἦτον σταλμένη διὰ Γουαρδακώστα εἰς
 Χανιά ἕως Τζιρίγο, ὅστις ἐζύγωσεν εἰς Τζιρίγον, καὶ ἐκεῖ τοῦ εἶπαν
 ὅτι τὴν ἐχθρικὴν ἀρμάδα τὴν εἶδαν σοβράνο τοῦ Τζιρίγου, καὶ ἐτρα-
 βούσε διὰ τὰ ἐδικὰ του μέρη, καὶ διὰ τοῦτο μὲ βίαν ἤλθε νὰ μὰς ἀν-
 ταμώσῃ καὶ νὰ μὰς δώσῃ αὐτὴν τὴν εἰδησιν, διὰ νὰ εὐγοῦμεν εἰς τὰ
 πανιὰ τὸ ὀγλιγωρότερον· περιπλέον μὰς εἶπεν, καὶ διὰ τὸν Κοχκράν
 τὸ νὰ τοῦ εἰπὸν ὅτι ἐρχεται, καὶ ὅτι εἰς Ζάκυνθον ἐφθασε καὶ ἓνα κα-
 ράβι μὲ τὰ δάνεια. Στὰς 25 Ὀκτωβρ. Κυριακὴ ἡμέρα, βασιλεύοντος
 ἡλίου εἶδομεν τὸν ἐδικόν μας στόλον, κατὰ τὴν Νησοπούλα Πα-
 ραπόλα καὶ Μονοβάσια τέλος τοὺς ἐφθάσαμε, καὶ εἰς τὴν μίαν ὥραν
 τῆς νυκτὸς ἐπῆγεν μὲ τὴν βάρκαν ὁ Καπετάνιος μας ἐπάνω εἰς τὸν
 Ναυαρχόν μας Μιαούλη καὶ τοῦ εἶπεν τὰς ὅσας εἰδήσεις ἤξεύραμεν
 26 8βρ. Δευτέρα ἡμέρα, ἐσμίξαμε οἱ δύο στόλοι, ἤγουν ἐδικός μας,
 καὶ Σπετζιωτῶν κατὰ τὰς 11 ὥραις τῆς ἡμέρας· ὁ ναύαρχος μας Μιαού-
 λης, ἐρῖξεν τὴν βάρκα του καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν ναύαρχον Σπετζιωτῶν,
 καὶ συνομιλοῦντας ἀπεφάσισαν νὰ σταθῶμεν ἀπὸ Παραπόλα ἕως Μο-
 νοβάσια δι' ὅλην τὴν νύκτα, ὄντας πολλὰ ὁ ἀέρας δυνατὸς καὶ ἐνάν-
 τιος. Εἰς τὰς 27 8βρίου ἐβαστάξαμεν πάντα κατὰ τὴν Μονοβάσια ὄν-
 τας πολλὰ ὁ ἀέρας δυνατὸς καὶ ἐνάντιος. Εἰς τὰς 28 8βρίου ἡμέ-
 ρα Τετράδῃ, πάλιν εἰς τὸν ἴδιον τόπον, ἐψίλωσεν ὁ καιρὸς εἰς
 τὸν πουνέντε. Εἰς τὰς 29 8βρ. ἡμέρα πέμπτη, εἰς τὰς ὥρας 7·
 ἀνταμώσαμεν ἓν Ἀγγλικὸν πλοῖον ἐμπορικόν, τὸ βυζιτάραμε πλησίον
 τοῦ Τζηρίγου, καὶ κάθω Μαλζιά. αὐτὸ ἤρχονταν ἀπὸ Λόνδρα μὲ ἐφό-
 δια πολεμικὰ διὰ τὸ Γένος μας· ἀποσταλμένα, ἔλειπεν ἀπὸ Λόνδρα
 ἡμέρας 45· μὰς εἰδοποίησε διὰ τὸν Λόρδον Κοχκράν, ὅτι ἔπειτα ἀπ'

αὐτὸν ἦτον νὰ κινήσῃ διὰ τὸν Λεβάντε· μᾶς εἶπεν ἀκόμη ὅτι ἡ ἀρμάδα ἡ Τουρκικὴ ἐπῆγεν εἰς Νεόκαστρον.

Παρασκευὴ 30 Ὀκτωβρίου. Ἀράξαμεν εἰς Βάτικα ὅλοι οἱ στόλοι, ἤγουν ὁ ἐδικός μας καὶ Σπετζιωτῶν· καὶ ἦτον ἓνα καΐκη μὲ διαφόρους ἀνθρώπους, καὶ βλέποντές μας ἐφοβήθησαν καὶ ἔφυγαν· ὅταν ὅμως μᾶς ἐγνώρισαν, ἐγύρῃσαν ὀπίσω, καὶ ἐρωτήσαντάς τους μᾶς εἶπον ὅτι ἡ Τουρκικὴ ἀρμάδα ἦτον εἰς Νεόκαστρον, καὶ ὅτι νὰ εὐγαλεν ἕως ἑνδεκα χιλιάδας ἀσκήρη ἔξω· αὐτὸ τὸ καΐκη ἤρχονταν ἀπὸ Μαρθωνήση. Εἰς τὰς 8 ἡ ὥρα τῆς ἡμέρας εὐγήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ ἀπὸ Βάτικκ, ἐπὶ σκοπῶ διὰ Μεθῶνη καὶ Νεόκαστρον (ὁ στόλος ὅμως τῶν Σπετζιωτῶν) ἀνέμεινεν μὲ ἀέρα ἐναντίον πλὴν πολλὰ λεπτόν.

Σάββατον 31 Ὀκτωβρ. Ἐξημερόθημεν σοδράνο (προσηνέμως) τοῦ κάβο Ματαπὰ καὶ μὲ ὀλίγον Γρεγάλη ἐτραβοῦσαμεν ὑποκάτω τοῦ κάβου καὶ εἰδωμεν 5. πλοῖα, καὶ ὄντας πολλὰ πουργὸ δὲν ἐκαλογινωρίζονται, πλὴν ἀπὸ τὰ κινήματά τους ἐσυμπεράναμεν μήπως καὶ ἦταν γουάρδια κόστες Τουρκικῆς, καὶ ἀμέσως ὁ Ἀντιναυαρχός μας ἐδιόρισεν καὶ ἐκάμαμεν περισσότερα πανιὰ νὰ τὰ προφθᾶσωμε, ὄντες ἡμεῖς ἐμπροσθεν ἀπὸ ὅλα, καὶ ἐτοιμάσαμε καὶ τὰ κανόνια μας. Κατὰ ταῖς 3 ὥραις τῆς ἡμέρας ἐζηγώσαμε τὰ εἰρημένα 5. πλοῖα καὶ ἐγνώρισάμε νὰ ἦναι ῥωμαίικα εὐγαλμένα ἀπὸ Τζίμοβα· ἐζυγώσαμε εἰς τὸν κάβο Γρόσο, ἐστήλαμε τὴν φέλουκαν μας ἔξω διὰ νὰ μάθωμεν, καὶ εὐγένοντας ἔμαθον ἀπὸ κάποιους Μανιάτας· ὅτι τὴν ἀπερασμένην Κυριακὴν, ἤγουν 25 8ορίου ἐμβῆκεν ὁ ἐχθρικός στόλος εἰς Νεόκαστρον, πλὴν πόσα πλοῖα δὲν ἤξευρον· εἶπαν ὅτι εἶχον στελεῖι πεζὺν διὰ νὰ μάθουν τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸν ἐπρόσμεναν. Γυριζάμενη ἡ φελούκα μας ἐβυζιτάρισεν ἓνα μαρτηγὸν καὶ ἦτον ἀπὸ τὰ εἰρημένα ὅπου εἰδωμεν τὸ πρωτὶ ἐκεῖνοι εἰπων, ὅτι ὁ ἐχθρικός στόλος ἦλθεν εἰς Νεόκαστρον, καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἔφυγον 30 πλοῖα, τὸ πόθεν ἐτράβηξαν ὅμως δὲν ἤξευρον, πλὴν μὲ συμπερασμὸν εἶπαν, μήπως καὶ ἐπῆγαν κατὰ τὸ Μεσολόγγι· ἀπὸ ἄλλην γνώμην (εἰδῆσιν) πάλιν μὲ τὸ νὰ εἰδόθησαν (ἐφάνησαν) πολλὰ φανάρια ἀναμεταξὺ Σέρφου καὶ ἄλλα νησιὰ· ἐκεῖθεν, συμπερένουν μήπως ὁ Τοπάλης ἐπέρασεν διὰ Κωνσταντινούπολιν. Εἰς τὸ ἀναμεταξὺ τοῦ στόλου μας, ὥρα 5 τῆς ἡμέρας ἀπέρασε μία Κορβέτα Φραντζέζικη, ἐτραβοῦσε κατὰ τὰ Μεθωκόρων. Εἰς τὰς 7 ὥρας εἰδόθησαν (ἐφάνησαν) πλατιά (μακρὰν) τοῦ κάβο Γρόσου 6 πλοῖα· ὁ ἀέρας ἐδυνάμωσεν ὀλίγον, καὶ οὕτω αὐξήσαμε τὰ πανιὰ μας κατ' ἐπάνω τους· ἐφθάσθησαν τὰ εἰρημένα πλοῖα, ἦτον ἓν μικρὸ μπρίκι καὶ 5 πραγματευτάρικα, ὅλα Ἱμπεριάλικα (αὐστριακὰ) φορτομένα φρούτα ἀπὸ Σμύρνη καὶ Τζεσμέ, τὸ ταξειδιὸν τους διὰ τὸν Ἀδριατικὸν Κόλπον. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἀνταμώθημεν μὲ τὸν ναύαρχόν μας (Μισούλη), καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι σήμερον τὸ πρωτὶ ἐβυζιτάρισεν ἓνα καΐκι, ὅπου ἤρχονταν ἀπὸ Μαρθωνήσι, μέσα εἰς αὐτὸ ἦτον ἓνας δοῦλος, τοῦ ποτὲ Δεσπότη (ἐπισκόπου) Μεθώνης (αἰχμαλώτου) καὶ αὐτὸς ὁ δοῦλος αἰχμαλώτος ὢν

ἔφυγεν· ὅθεν αὐτὸς εἶπεν ὅτι ὁ Ἱμπραῖμ πασὰς σκοπεύει διὰ Ὑδρα καὶ Σπέτζες, καὶ ἀμέσως ὁ ναύαρχος (Μιαούλης) ἔστειλεν τὸ πλοῖον τοῦ Μεθενήτη μετ' ἡράμματα διὰ Ὑδρα, νὰ τὰ ὑπάγῃ εἰς Μονοβάσια, καὶ ἐκεῖθεν νὰ τὰ στείλουν εἰς Ὑδρα, διὰ νὰ ἔχουν τὰ μέτρα τους.

Κυριακὴ 1 Νοεμβρίου. Ἐξημερῶθημεν ἔμπροσθεν τοῦ Κόλπου Καλαμάτας καὶ ἀνοικτὰ ὀλίγον τῆς Κορώνης, καὶ τόσον ὅπου ἐθεωρούσαμεν μετὰ τὸ γιγαλὴ (τελεσκοπίον) καὶ τὸ σαντάρδο μετὰ τὴν ὀθωμανικὴν σημαίαν ἐπάνω τοῦ αὐτοῦ φρουρίου. Ὁ ἀέρας (γρεγάλη) μέτριος πλὴν διὰ τοῦ σενιάλου εὐρισκόμεθα μετὰ ὀλίγα πανιὰ, διὰ νὰ μαζευθοῦν ὅλα ὁμοῦ τὰ πλοῖα μας, μετὰ νὰ εἰμεθα σκόρπιοι, καὶ ἐπλησιάζαμεν εἰς τὸν ἐχθρόν. Πρὸς τὰς 4 ὥρας πάλιν εὐρέθησαν ἡ Κορβέτα Φραντζέζικη (ὅπου εἶδαμε χθὲς) ἐνῷ ἀναμεταξὺ τοῦ στόλου μας, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἐφανίσθη καὶ μία Γολέτα Φραντζέζικη· ὡς φαίνεται ἐκροζάριζε ταῦτα τὰ μέρη Μοθωκορόνων· ἡ Κορβέτα εἶδαμεν καὶ τοῦ ἔκαμεν σενιάλον καὶ εὐθὺς ἐγύρῃσεν κατὰ τοῦ Κορβέτου καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἀντάμωσαν, ὅθεν καὶ τὰ δύο μαζὺ διευθύνοντο μετὰ τὴν ἐδική μας ῥότα (πορείαν)· μάλιστα ἡ αὐτὴ Γολέτα ἐπειτα ὀλίγον ἐζύγωσε μετὰ τὸν Ναύαρχον (Μιαούλη) καὶ ὁμήλησεν· ἄγνωστον εἰς ἡμᾶς τὰ ὅσα εἶπαν. Πρὸς τὰς 6 ὥρας τῆς ἡμέρας εἰμεθα πλησίον τῆς Νήσου Βενέτικον, καὶ ἀντύκῃ Σαπιέντζας, καὶ καμίαν Γουάρδα κόστα Τουρκικὴν δὲν εἶδωμεν, εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα κατὰ ταῖς Σαπιέντζες ἐφάνη ἓνα μικρὸν πλοῖον. Ὁ Καπετὰν Λαλεχὸς τὸ ἐπρόφθασεν καὶ τὸ ἐρώτησεν· τοῦ εἶπαν ὅτι ἤρχονταν ἀπὸ Κεφαλινία, καὶ ὅτι περὶ τῆς Τουρκικῆς ἀρμάδος δὲν ἤξευρεν τίποτε, εἰμὴ ἐξω τοῦ λιμένος Νεοκάστρου εἶδεν 5 καράβια, ποίας γενεὰς ὁμως ἦτον δὲν ἐκατάλαβεν, ἤκουσεν νὰ πέσουν καὶ 5 ἢ 6 κανονιαῖς. Ἡμεῖς μετὰ μικρὸν καὶ ἀρμόδιον καιρὸν (ἄνεμον) εὐρισκόμεθα μέσον Νήσου Σαπιέντζας· πρὸς τὰς 11 ὥρας ὁ Ναύαρχος μας, ἔκαμεν σενιάλο νὰ σταθῶμεν ὅλοι ἀλακάππα, καθὼς καὶ ὅλοι ὁμοῦ τὸν ἀκολουθήσαμε εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα ἤλθεν ἐπάνω μας μία φελοῦκα ἐνὸς πυρπολικοῦ, τοῦ Καπ. Ἀναγνώστη Δημαμά, ὅστις ἤλθεν ὁ ἴδιος καὶ ἐζήτησεν τοῦ καπετάνιου μας Ἀντιναυάρχου Γεωργίου Σαχτούρη ἓνα κανόνι διὰ τὴν βάρκα του, ὅτι δὲν εἶχε παντελῶς, καὶ τοῦ τὸ ἔδωκεν. Μετὰ ἄλλο σενιάλον πάλιν ὁ Ναυαρχὸς μας ἔκραξε μερικούς, τοὺς κάτω σημειουμένους Καπετανέους, ἤγουν δὴν πλοῖα, καὶ τὴν Γολέτα τοῦ Καπ. Τομπάζη, τὰ μὲν δύο πλοῖα ἐδιόρισεν διὰ Μισολλόγι νὰ ὑπάγουν, καὶ τὴν Γολέτα διὰ Ζάκυνθο, νὰ ὑπάγῃ καὶ νὰ μᾶς φέρῃ εἰδήσεις περὶ τῆς ἀρμάδας τῆς Τουρκικῆς.

Ὁρόματα πλοίων διὰ Μεσολόγγι.

Τὸ μὲν τοῦ Καπετὰν Χ: Σταμάτη Ραῦτη.

Τὸ δὲ τοῦ ποτὲ Καπετὰν Καμούση.

Τὸ τρίτον τοῦ Καπετὰν Τομπάζη ἢ γολέτα διὰ Ζάκυνθον.

Δευτέρα 2 Νοεμβρίου. Πολλὰ πρῶι εὐρέθημεν πλησίον τῆς

Σαπιέντζας· ὁ Ναύαρχός μας ἔκαμε σενιάλον νὰ κάμωμεν πανιὰ καὶ νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν, αὐτὴν τὴν στιγμήν πρῶτῃ ἦλθεν ἐπάνω μας μετὴν φελεύκαν του, ὁ Καπ. Τομπάζης, καὶ ἐπῆρεν τὸν Ἀντιναύαρχόν μας Καπ. Σαχτούρη, καὶ ἐπῆγαν ὁμοῦ εἰς τὸ καράβι τοῦ Ναυάρχου (Μισαούλη) διὰ νὰ συνομηλήσουν. Εἰς τὰς 6 ὥρας τῆς ἡμέρας ἀντικρήσαμεν πολλὰ πλησίον τοῦ φρουρίου Μεθώνης, καὶ εἶδαμεν ἀραγμένα 7 τρασπόρτα χωρὶς σημαία, καὶ ἓνα μπρίκη γολέτα Τουρκικόν· ἐκεῖ ἦτον ἀραμένη καὶ ἡ Γαλλικὴ Γολέτα ὁμοῦ καὶ Κορβέτα, ὅπου τὴν ἐχθὲς εἶχαμεν ἐν τῷ ἀναμεταξύ μας. Αὐτὴν τὴν στιγμήν ἐγύρισεν καὶ ὁ καπετάνιος μας ἐκ τοῦ Ναυάρχου. Εἰς τὰς 8 ὥρας τῆς ἡμέρας εὐρίσκόμεθα ἐμπρὸς τοῦ Νεοκάστρου, εἶδαμεν τὸν στόλον τὸν Τουρκικὸν ἀραγμένον μέσα τοῦ λιμένος Νεοκάστρου, ἀμέσως ὅπου μᾶς εἶδαν· ἐγγήκαν εἰς τὰ πανιὰ 2 Βρίκια, καὶ γαλήνη ὄντας ἐτριγύριζαν εἰς τὴν μπουκα. Τὸ πλοῖον τοῦ Καπ. Σαῖνη μετ' 2 πυρπολικά ὀπισθέν του, ἐξύγосεν καὶ ἀρχισαν ἀπὸ τὴν νησὶν νὰ τοῦ βρίκουν κανονιαῖς, καθὼς καὶ ἓνα ἀπὸ τὰ εἰς τὰ πανιὰ 2 Βρίκια, ὁ δὲ Σαῖνης δὲν ἔλειψε νὰ τοὺς ρίξῃ καὶ αὐτός. Ὁ Ναύαρχος ἔκαμεν σενιάλον, διὰ ὅλα τὰ μπροστινὰ πλοῖα νὰ ὀλιγοστεύσουν πανιὰ, καὶ πάλιν ἄλλο σενιάλο, νὰ πάνε ὅλοι οἱ Καπετανεῖοι ἐπάνω του νὰ ὀμηλήσουν, συγχρόνως καὶ ἄλλο σενιάλο καὶ κράζει τοὺς πυρπολιστάς. Αὐτὴν τὴν στιγμήν βλέπομεν τὰ ἐχθρικά πλοῖα νὰ κάμουν πανιὰ διὰ νὰ εὐγούν ἀπὸ τὸν λιμένα Νεοκάστρου, ἡμεῖς εὐρίσκόμεθα πολλὰ ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ τὴν μπουκαν (στόμιον τοῦ λιμένος) Νεοκάστρου, μετ' ὀλίγον ἀέρα γεργολεδάντε, καὶ ἐδῶ πλέον βολτατζάρωμεν. Εἰς τὰς 11¹/₂ ὥρας πρὸς τὸ βασιλεῦμα ἡλίου, ἐγύρισεν ὁ Καπετάνιος μας ἀπὸ τὸν Ναύαρχον, οἱ ὅποιοι ἀπεφασισαν, ἐὰν ὁ καιρὸς τὸ συγχωρήσῃ, νὰ πάνε ἀπόψε 4 πλοῖα ἀπὸ τὰ πυρπολικά, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα σημειώνονται κάτωθεν· οἱ ἐπίλοιποι ὅμως καπετανεῖοι τῶν πυρπολικῶν δὲν ἔστερξαν, ἀλλὰ ἤθελαν νὰ πάνε ὅλοι, καὶ ἐπειδὴ μετὰ πολλὰ καὶ διάφορα δικαιώματα δὲν ἠδυνήθησαν νὰ τοὺς πληροφορήσουν (πείσουν), οὕτω καὶ ὁ Ναύαρχος μετ' ὅλους τοὺς καπεπαναίους, τοὺς ἐδιώρισαν νὰ μὴν ὑπάγῃ κανένας. Ὁ Καπετὰν Σαῖνης ὄντας κοντὰ τοῦ λιμένος Νεοκάστρου καὶ τοῦ ἐρικταν ταῖς κανονιαῖς, ἔλαβεν καιρὸν καὶ ἐμέτρησε τὰ τουρκικὰ καράβια, καὶ ἦταν ὅλα ὡς εἶπεν τζίρικα 77 ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶδεν 8 φρεγάτες, 5 κορβέτες καὶ τὰ ἐναπολειφθέντα Βρίκια 19. Ἀπὸ αὐτὰ ὅλο ἓνα εὐγένουν ἐξω μετὰ γαλήνην. Ὄντας νύκτα, ἡμεῖς ἐτραβίξαμεν ἀνοικτὰ μετ' ὀλίγον ἀέρα Γρέγο. Εἰς τὰς 4 ὥρας τῆς νυκτὸς ἐπῆρεν ὁστρια γαρμπὴ μέτριος ὅμως, καὶ ἐγυρίσαμε κατὰ τὴν στερεάν, καὶ ἐξημερώθημεν πάλιν ἐξω τῆς Σαπιέντζας, τὰ δὲ Τουρκικὰ δὲν τὰ ἐβλέπωμεν ὄντας πολλὰ πρῶτῃ, καὶ τραβῶντας τὴν ρότα μας πάλιν κατὰ τὸ Νεοκαστρον εἶδομεν τὸν στόλον τῶν Πετζιωτῶν, ὅπου αὐτὴν τὴν νύκτα ἦλθαν, καὶ ἀνταμώθημεν.

Οἱ πυρπολισταί, ὅπου ἐδιωρίσθησαν καὶ ἔπειτα ἐμποδίσθησαν, εἶναι

οὔτοι: ὁ Καπ. Μαρίνης, ὁ Καπ. Δήμα Φωτιάς, ὁ Καπ. Ἀναστάσης Ῥομπότσας καὶ ὁ Καπ. Ἀντώνης Παυλῆ.

Τρίτη 3 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν ἀπ' ἔξω Σαπιέντζας, εὐρέθημεν Οἱ δύο στόλοι μαζὺ, ἤγουν Ὑδρας καὶ Σπετζιωτῶν· ὁ ἀέρας ἀκολουθεῖ Ὅστρια γαρμπῆ· ἀνοικτὰ εἶδομεν 5 ἀ. 6 πλοῖα· τὰ ἐνομίσαμεν διὰ ξένα, πλὴν ἦτον ἰδικά μας. Εἰς τὰς 3 ὥρας τῆς ἡμερὸς εἰδόθησαν (ἐφάνθησαν) τὰ ἐχθρικά πλοῖα, καὶ ἐβαστοῦσαν κατὰ τὸ Νεόκαστρον. Τὴν ἀπερασμένην νύκτα ἓνα ἀπὸ τὰ πλοῖα μας ἔπεσεν (συνεκρούσθη) μετ' τὸ πλοῖον τοῦ Ναυάρχου (Μισοῦλη). καὶ τοῦ ἔκαμεν ζημίαν, ὅθεν ἔστειλεν σήμερον τὸ πλοῖόν του εἰς Ὑδραν διὰ νὰ τὸ διορθώσουν, ὁ δὲ Ναύαρχος ἀνέμεινε, καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Καπ. Τομπάζη νὰ ἐκπληρῇ τὰ χρέη του· μετ' τὸ πλοῖον λοιπὸν τοῦ Ναυάρχου, ἔστειλεν καὶ ὁ Καπετὰν Γ. Σαχτούρης γράμμα εἰς Ὑδραν πρὸς τὸν Καπ. Φραντζέσκον Βούλγαρη. Εἰς τὰς 8 1/2 ὥρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας, μετ' φρέσκον Γαρμπῆ, ἐζυγώσαμεν τὸν ἐχθρὸν, ὅπου ἐσυνίστατο ἀπὸ 45 ἀρμαμέντα, ἀπὸ αὐτὰ τὰ 16 μεγάλα, καὶ τὰ ἐναπολειφθέντα Βρίκια καὶ μία Γολέτα. Ἐβάλαμεν τὰς θριάμβους σημαίας μας, καθὼς οἱ Τοῦρκοι τὰς ἰδικὰς των. Πρὸς τὰς ὥρας 10 ἐζύγωσεν ἓν πλοῖον ἐδικόν μας πρὸς τὴν Τουρκικὴν Γολέταν, καὶ ἀρχισεν ταῖς κανονιαῖς· ὅλα τὰ Τουρκικὰ ἐπόδισαν κατὰ τὴν στερεὰν (ξηρὰν) καὶ ἡμεῖς τοὺς ἐπηγαίναμεν κατόπιν. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τὸ βράδην, ἐζυγώσαμεν μερικὰ ἀπὸ τὰ Τουρκικὰ, καὶ ἐρίκτικαν ἐκ τοῦ ἐνὸς μέρους καὶ τοῦ ἄλλου διάφορα κανονιαῖς, ἔπειτα ὅμως ὄντας ὁ ἀέρας Γαρμπῆς δυνατὸς καὶ νύκτα τὰ Τουρκικὰ ἐτραβοῦσαν κατὰ τὴν στερεὰν, καὶ τὸ αὐτὸ ἐκάμαμεν καὶ ἡμεῖς, συγχρόνως ἔπιασεν καὶ βροχὴ καλὴ, ἐβάστιζεν ἕως ἓνα τέταρτον τῆς ὥρας, καὶ λοιπὸν ὅλην τὴν νύκτα ὁ αὐτὸς ἀέρας καὶ δυνατός· μετ' ὀλιγώτατα πανιὰ, ἐξημερώθημεν κατὰ τὸν Κάβο Γρόσο, διασπαρμένους ὅμως ὁ στόλος μας· τὰ δὲ Τουρκικὰ πλέον δὲν τὰ εἶδαμεν.

Τετάρτη 4 Νοεμβρίου. Κατὰ τὴν Μάνην τὸ πρῶτ' μετ' ἀέρα δυνατοτάτον· πρὸς τὴν 1 1/2 ὥραν τῆς αὐγῆς ἔκαμε σενιάλον ὁ Ναύαρχος (Μισοῦλης) καὶ ἐπήραμεν τὴν βόλταν μας κατὰ τὸν αἰγιαλὸν (ξηρὰν), καὶ ὄντας ἀνοικτὰ, πρὸς τὰς ὥρας 4 1/4 ἐγεννην σκότος, καὶ βιαῖα μπόρα, καὶ οὕτως ὅλα τὰ πλοῖα μετ' βίαν ἐδέσαμεν τὰ πανιὰ μας, καὶ ἐμείναμεν ξυλάρμενα σχεδὸν ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ἔπειτα ἐγένειεν καραντι χοντρὸν ἕως τὰς 4 ὥρας τῆς νυκτός, καὶ πάλιν ἐπῆρην ὁ Γαρμπῆς μετ' δύναμιν, καὶ μετ' αὐτὸν ἀρμενίζαμεν ὅλην τὴν νύκτα μετ' πανιὰ ὀλιγώτατα.

Νοεμβρίου 5 Πέμπτη. Μετ' δυνατὸν Γαρμπῆ ἐξημερώθημεν ἀνοικτὰ τοῦ κάβο Ματαπά, καὶ μετ' ὀλίγα πανιὰ τραβοῦμεν τὴν ρότα μας Πονέντε 1 1/4 Μαῖστρο· ἀπὸ ὅλον τὸν στόλον μας δὲν βλέπομεν εἰμὴ μόνον καράβια 26· αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἡ βάρδια μας λέγει ὅτι βλέπει ἄλλα 6 καράβια, καὶ ἔρχονται μετ' τὴν ρόταν μας· πρὸς ταῖς 2 1/2 ὥρας ἐγένειεν σκότος καὶ ἐφοβέριζεν· σφοδρὸν ἀέρα, καὶ εὐθὺς διό-

ρισεν ὁ Καπετάνιος μας καὶ ἐμάζωξαν τὰ πανιὰ ὅλα, τὸ αὐτὸ ἐπρα-
ξαν καὶ τὰ πλοῖα ὅπου ἦτον πλησίον μας. Πρὸς τὰς 3 ὥρας ἐφθασεν
μὲ βίαν ἀέρας δυνατότατος μὲ ὀλίγην βροχὴν καὶ ἐβάσταξεν σχεδὸν
1 1/2 ὥραν. ἔπειτα ἐκαθάρισεν, καὶ πάλιν μὲ ὀλίγα πανιὰ ἀκολου-
θοῦμεν τὸν ἴδιον δρόμον μας· μετὰ τὸ ἐκαθάρισμα, εἰδομεν καὶ μερικὰ
πλοῖα μας, καὶ ἐστοχάσθημεν νὰ ἦναι ὁ Ναύαρχος (Μισοῦλης), ἐπειδὴ
καὶ εἰς ὅλον τὸ διάστημα τὸ πρῶν δὲν τὸν ἤξεύραμεν πόθεν εὕρισκε-
ται, καὶ ἐντὸς ὀλίγου τὸν ἐγνωρίσαμεν, ὅτι τῶνόντι αὐτὸς ἦτον, ὅστις
ἐτραβοῦσε πρὸς τὸν κάβο Ματαπὰν, καθὼς καὶ ἡμεῖς καὶ ὅλος ὁ Στό-
λος τὸ ἴδιον ἀκολουθήσαμεν. Εἰς τὰς ὥρας 7 1/2 πάλιν σκότος ἐγει-
νεν καὶ μὲ βροχὴν ὀλίγην, πλὴν δὲν ἐβάσταξεν πολὺ, καὶ μετὰ ταῦτα
ἐστροσεν (ἐτακτοποιήθη) ὁ ἀέρας Γαρμπῆς, καὶ ἐτραβήξαμεν ὅλα πρῶμα
κατὰ τὰ Βατικά. Πρὸς τὰς ὥρας 10 3/4 ἐδώσαμεν φόντο) ἀγκυροβολί-
καμε) εἰς τὰ Βατικά, ὅλην τὴν αὐτὴν νύκτα ἀπεράσαμε μὲ σκληρὸν
Γαρμπὴ καὶ βροχαῖς.

Παρασκευὴ 6 Νοεμ. Ἀραγμένοι εἰς Βατικά. Εἰς τὰς 5 1/2
ὥρας τῆς ἡμέρας ἐπῆγεν ὁ καπετάνιος μας εἰς τὸν Ναύαρχον (Μισοῦ-
λη) διὰ νὰ συνομηλήσουν εἰς τὴν αὐτὴν στιγμήν ἐφθασεν ἀπὸ Ζάκυνθο
καὶ ὁ Καπ. Ἡλίας Τζώρτζου, χωρὶς νὰ ἀράξῃ, ἀλλὰ εἰς τὰ πανιὰ
τὸν ἐρώτησαν, ἔλλειπεν ἀπὸ Ζάκυνθο 6 ἡμέρας καὶ νέον κανένα δὲν ἤ-
ξευρεν νὰ μᾶς εἰπῇ, καὶ οὕτως ἐτραβήξεν διὰ Ὑδρα. Πρὸς τὰς ὥρας 9
ἐστάλη κατὰ τὸ Τζήριγο διὰ βαρδακώστα (πρόσκοπος) ὁ Καπ. Γκέ-
λης. Εἰς τὰς ὥρας 4 τῆς αὐτῆς νυκτός, ἐφθασεν ἀπὸ Ζάκυνθον ἡ Γο-
λέτα τοῦ Καπ. Τομπάζη, ὅπου ἐκεῖ ἦτον (μαξοὺς σταλμένη=μὲ ἀ-
ποστολὴν ὠρισμένην) καὶ μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι εἶδεν ἕως 120 καράβια
τουρκικὰ καὶ ἐτραβοῦσαν διὰ Μεσολόγγι μέρος ἀπὸ αὐτὰ ἦτον κατὰ
τὸ Κατάκολον, καὶ μέρος κατὰ τὰ Στροφάδια. Αὐτὴν τὴν εἰδησιν, ὁ
Ναύαρχος (Μισοῦλης) ἐστεῖλεν εἰς Ὑδραν μὲ ἓνα πυρπολικὸν πλοῖον.

Σάββατον 7 Νοεμ. Ἀραγμένοι εἰς Βατικά· πρὸς τὰς 5 ὥρας
ἀπερνοῦσεν ἓν ξένον πλοῖον καὶ ἀμέσως ὁ Ναύαρχος ἐστεῖλεν τὸν γραμ-
ματικὸν του μὲ μίαν φελοῦκα, νὰ τὸ προφθάσουν καὶ νὰ ῥωτήσουν τὸ
τί καράβι, καὶ πόθεν ἔρχεται, καὶ ποίας εἰδήσεις ἔχουν· ἐπῆγεν λοι-
πὸν ἡ φελοῦκα, πλὴν δὲν ἠμπόρεσαν νὰ τὸ φθάσουν.

Κυριακὴ 8 Νοεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Βατικά, προσμένον-
τες καμμίαν εἰδησιν ἀπὸ Ὑδρα, καὶ ἴσως ἰδοῦμεν καὶ τὸν στόλον τῶν
Σπετζιωτῶν, καθὼς καὶ τῶν Ψαρριανῶν· οὐδὲν ὁμῶς εἰδομεν, οὔτε
ἀκούσαμεν.

Δευτέρα 9 Νοεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Βατικά. Ἦλθεν ὁ
γουάρδα κύστα Καπ. Γκέλης, ὅστις εἶπεν ὅτι ἐδιζιτάρισε μίαν τρά-
ταν, ὅπου ἔλλειπεν τρεῖς ἡμέρας ἀπὸ Νεόκαστρον, καὶ αὐτοὶ τοῦ εἶπαν
πῶς ὁ Ἱμπραῖμ Πασσᾶς εὐγαλεν εἰς Νεόκαστρον ἀπὸ τὸν στόλον του
ἕως 6. χιλ. ἀσκέρι δηλ. ὅσους ἀτάκτους καὶ ὅσους πλὴν ἀδυνάτους
καὶ ὅσους ἀρρώστους, καὶ πάλιν ἐμβάσε εἰς τὸν αὐτὸν στόλον του τοῦς

ὅσους καλοὺς τακτικούς, ὅπου εἶχεν πρωτότερα ἔξω, καὶ με αὐτοὺς ἐμπαρκρίσθη καὶ ὁ ἴδιος Ἱμπραὶμ Πασσᾶς καὶ ὑπάγει διὰ Μεσολόγγι· καὶ πάλιν ἐβιζιτάρισε καὶ ἄλλο πλοῖον ὅπου ἤρχονταν ἀπὸ Μάλτα, καὶ τοῦ εἶπεν, ὅτι τὸν Κοχχράν τὸν ἀλικόνδισαν (ἐμπόδισαν) εἰς Λόντρα ἀπὸ τὴν ἐτοιμασμένην τὸν ἐκστρατεία διὰ τὴν Γραικίαν, καὶ ὅτι· ἡ Γολέτα ὅπου ἦτον σταλμένη εἰς Μάλτα διὰ προβλέψεις πανιῶν, ἦτον ἔτοιμη διὰ νὰ ἐλθῇ εἰς Ὑδραν· πρὸς τὰς 7 ὥρας τῆς ἡμέρας, πάλιν ἐφανίσθηκεν εἰς τὰ πανιὰ ἡ προαπερασμένη Φραντζέζικη Κορβέτα, καὶ περιφέρετο διὰ τῆς ὥρας ἐδῶθεν. Πρὸς τὰς 11 ὥρας κατὰ τὸ βασίλειμα ὁ Ναύαρχός μας ἔκαμε σενιάλο, νὰ ἐτοιμασθῇ ὁ στόλος εἰς τὰ πανιὰ.

Τρίτη 10 Νοεμβρίου. Εἰς τὸ χάραγμα τῆς αὐγῆς ἐσαλπάρκαμεν, ἀπὸ τὰ Βάτικα, ὅλος ὁ Ὑδραϊκὸς στόλος, οἱ δὲ Σπετζῶται καὶ Ψαρριανοὶ δὲν εἰδῶθησαν (ἐφάνησαν). Πάλιν με ἄερα ὁστρία γαρμπή καὶ με βόλτες τραβοῦμεν τοῦ Τζηρίγου τὸ μπουαζι· εἰς τὰς ὥρας 5. εἶδαμεν τὰ δύο σταλθέντα εἰς Μεσολόγγι καράβια νὰ ἔρχονται ὀπίσω, καὶ ἐτραβοῦσαν ἐπάνω μας. Αὐτὴν τὴν στιγμήν ἀπέραςε πλησίον μας με ἄερα πρύμνῳ μία Ἀγγλικὴ ἐμπορικὴ Σκούνα, τὴν ἐρωτήσαμε εἰς τὰ πανιὰ, μᾶς εἶπεν ἤρχονταν ἀπὸ Κωνσταντινουπόλιν, ἦτον φορτωμένη, μᾶς εἶπεν ὅτι καμμίαν εἰδησιν δὲν εἰξευρε νὰ μᾶς εἰπὺν. Εἰς τὰς ὥρας 6 $\frac{1}{2}$, ἐφθασαν καὶ ἐνώθησαν εἰς τὸν στόλον μας τὰ δύο ἐκ Μεσολογγίου πλοῖα, ὁ Καπ. Χ. Σταμάτης Ραύτης, καὶ ὁ Καπ. Καμούσης, καὶ ἀμέσως ὁ Καπετάνιος μας ἐρίξε τὴν βάρκαν του, καὶ ἐπῆγε εἰς τοῦ Ναυάρχου (Μισαούλη) ὅθεν ἐπῆγαν καὶ οἱ ἀπὸ Μεσολόγγι Καπετανεῖοι, καὶ αὐτοὶ ἐδιηγήθησαν, ὅτι οἱ Μεσολογγῆται εἶναι καλὰ, καὶ στέκουν με μεγάλην γενναιότητα, χωρὶς νὰ ἔχουν τὴν παραμικρὰν δειλίαν καὶ φόβον, τόσον ἀπὸ τὴν θαλασσίαν Τουρκικὴν ἀρμὰδα, καθὼς καὶ ἀπὸ τὰ δυσπάρκα (ἀποβάσεις στρατοῦ) ὅπου φοβερίζουν διὰ νὰ κάμουν· μάλιστα οἱ Μεσολογγῆται αὐτὰς τὰς ἡμέρας εἶχον καταχαλάσῃ, ὅλαις τοῦ πολέμου μηχανικαῖς τέχναῖς τῶν Τούρκων, καθὼς καὶ τὸ ὀρδίτους ἐχάλασαν, καὶ ἐκατασκόρπισαν· ὁ Καραϊσκάκης πάλιν ἀπὸ ἄλλην θέσιν του ἐπολέμησε καὶ ἐθυσίασε πολλοὺς Τούρκους, ἀπῆλαυσεν καὶ πολλὰ ἐφόδια, ἀπὸ τὰ ὅποια ἔστειλεν καὶ εἰς Μεσολόγγι· οἱ ἀπὸ Σάλωνα πάλιν ἐδῶσαν ἄλλον κτύπον τῶν Τούρκων, καὶ τοὺς ἐπῆγαν ἕως εἰς τὸ Ζητούνη, τοὺς ἐπῆραν καὶ μίαν μεγάλην ποσότητα φορτία ἀπὸ ἐφόδια, καὶ ζωοτροφίας· ὅθεν ἔγραψαν εἰς Μεσολόγγι ἂν ἔχουν χρεῖαν διὰ μεντάτι (ἐπικουρίαν) νὰ ὑπάγουν καὶ αὐτοί, καὶ φαίνεται νὰ τοὺς ἐκάλεσαν εἰς τὸ νὰ ὑπάγουν, καὶ ἐτζι λοιπὸν εὐρίσκονται εἰς Μεσολόγγι με εὐχαρίστησιν καὶ γενναιότητα μεγάλην· ἡ δὲ ἀρμὰδα ἡ Τουρκικὴ ἀπέραςε καὶ ἐπῆγεν εἰς Πάτρα, χωρὶς νὰ ῥίξῃ οὔτε μίαν κανονιά, μάλιστα ἡ ἀρμὰδα τοὺς ἐκατασκόρπισθη με ἐκείνην τὴν μπόρα τῆς 4 Νοεμβρίου καὶ ἴσως ἐχαλάσθησαν καὶ μερικὰ κατὰ τὴν Γλαρέντζα, ὅπου ἐκεῖ τὰ εἶχεν ἡ φουρτοῦνα στενοχωρημένα· τὸ πρῶτὸν κάμνοντας πανιὰ ἀπὸ τὰ Βάτικα ἓνα ἀπὸ τὰ πλοῖα μας, με τὴν

βόλταν του ἐζύγωσε εἰς ἓνα χωρὶὸ τοῦ Τζηρίγου, καὶ ἐκεῖθεν ἔμαθεν, ὅτι τὴν προχθὲς νὰ ἀπέρασεν ἐν Βρίκῃ Βασιλικὸν Ἑγκλέζικον, τὸ ὁποῖον ἐπήγαινε εἰς Ναυπλὴν μὲ τὸ δάνειον, καὶ ὁ κοματάντες αὐτοῦ εἶπεν ὅτι, δύω φεργάδες τοῦ γένους μας ἀπὸ τὴν Ἀμερὶκα ἔφθασαν εἰς Λόνδρα, ὅθεν καὶ μὲ αὐταῖς ἐτοιμάζεται ὁ Λόρδ. Κοχκράν νὰ ἐλθῇ εἰς Γραικίαν. Ἡμεῖς λοιπὸν ἔπειτα ἀπὸ αὐτὰς τὰ εἰδήσειν, τραβοῦμεν τὴν ρόταν μας διὰ Μεσολόγγι. Εἰς τὰς ὥρας 11. ὁ ἀέρας φρέσκος πολλὰ σκοτινὸς καὶ μὲ βροχὴν ὀλίγην· ἐδέσαμε δύω μούδες τζαμαντάλια, ὁ δὲ Ναύαρχος μᾶς ἔκαμε σενιάλον νὰ κάμωμεν τὴν βόλταν μας, τὴν νύκτα νὰ μὴ μακρυνθῶμεν ἀπὸ τὸν στόλον. Ὡρα 1. τῆς νυκτός, ἐδιπλάσισε τὸ σκότος, καὶ ἀέρας βίαιος καὶ σφοδρότατος· ἐκατεβάσαμεν ὅλα τὰ πανιὰ ἐβάστιξεν ἕως 1 1/2 ὥραν ἔπειτα ἔπесεν καὶ ἔγεινε καραντί ἕως τὰ μεσάνυκτα καὶ κατὰ τὰ μεσάνυκτα ἐπῆρεν λεβάντες φρέσκος, καὶ μὲ αὐτὸν ἄρμενίζαμε ὅλην τὴν νύκτα.

Τετράδη 11 Νοεμβρίου. Ἐξημερόθημεν κατέμπροσθεν τοῦ Νεοκάστρου, ὀλίγον πλατιά, μὲ ἀέρα λεβάντε καὶ θάλασσα μεγάλη· ὁ στόλος δὲν εὐρέθη τόσο πολλὰ σκόρπιος, καὶ ἄρμενίζαμε μὲ τὸν τρόπον διὰ νὰ ἐνωθῶμεν, καὶ ἡ ρότα μας διὰ Μεσολόγγι· πρὸς τὰς 3 ὥρας τῆς ἡμέρας ἔγεινε σκότος καὶ ἀέρας δυνατὸς μὲ βροχὴν, πάλιν ἐρεγουλάραμε (ἐκανονίσαμε) τὰ πανιὰ μας· ἐντὸς ὀλίγου ὀλιγώστευσεν ὁ ἀέρας, πλὴν πάντα σκότος καὶ βροχὴ ἀκατάπαυστη, ἀέρας Γρέγος. Εἰς τὰς 10 ὥρας ἐκαθάρισεν ὀλίγον καὶ εἶδομεν τὴν χώραν Ζακύνθου καὶ ἀντικρυ τὴν Γλαρέντζα, μὰ ὄντας πολλὰ τοῦ στόλου μας πλοῖα ὀπισθέν μας, ὁ Ναύαρχος ἔκαμε σενιάλο, τὰ ἐμπροσθεν πλοῖα νὰ ὀλιγοστεύσουν πανιὰ καὶ οὕτως ἐπράξαμεν· ἡ νύκτα μᾶς ἐφοβέριζε μεγάλον χειμῶνα, καὶ οὕτω μὲ ἄλλα σενιάλα ὁ Ναύαρχος μᾶς ὀδήγηι ὅσον τὸ βολετὸν νὰ μὴ ξεμακρύνωμεν ἓνα τὸ ἄλλο, διὰ τὸ πρῶτὶ πάλιν νὰ ἐνωθῶμεν. Αὐτὴν τὴν ὥραν εἶδομεν δύω ἀνεμότρατες μακρὰν ἡμῶν καὶ μία σκούνα, ἡ ὁποία ἐντὸς ὀλίγου τὴν ἐζυγώσαμεν· ἦτον ῥωμαϊκὴ καὶ φορτωμένη πρόβατα διὰ Ζάκυνθον, καὶ ὄντας θάλασσα μεγάλη, καὶ ὁ ἀέρας φρέσκος, δὲν ἡδυνήθημεν καλῶς νὰ τὴν ἐξετάσωμεν, εἰμὴ μόνον μᾶς εἶπεν ὅτι ὅλη ἡ Τουρκικὴ ἀρμαδα εἶναι ἀραγμένη εἰς τὰ Καστέλια, τὸ δὲ Μεσολόγγι ἦτον ἐλεύθερον. Ἔως εἰς τὰ μεσάνυκτα, ὁ ἀέρας ἦτον δυνατὸς καὶ ἐβόλτα-ζάραμε κατὰ τὴν Ζάκυνθον καὶ Κεφαλλονιά, ἔπειτα ὁ ἀέρας ἐγήρισε Τραμοντάνα καὶ ἐκαθάρισεν ὁ καιρὸς.

Πέμπτη 12 Νοεμβρίου. Ἐξημερόθημεν ἀντικρυ τῆς χώρας Ζακύνθου· ὁ ἀέρας μέτριος εἰς τὴν Τραμοντάνα καὶ τὰ πλοῖα μας ὅλα ὄχι τόσο ἐνωμένα· ἀπλώσαμε τὰ πανιὰ μας ὑπὲρ τὸ πλεῖστον, διὰ νὰ στεγνώσουν· μὲ γαλήνην ὅλην τὴν ἡμέραν. Πρὸς τὰς 7 1/2 ὥρας τῆς ἡμέρας ἐξανοίξαμεν κατὰ τὸν κάβο Πάππα εἰς τὰ πανιὰ ἐχθρικὰ πλοῖα 36. Ὁ ναύαρχος ἔκαμεν σενιάλον νὰ συμαζωχθῇ ὁ στόλος, ὅτι εὐρισκόμεθα σκόρπιοι· ἀκολουθῇ γαλήνη ὅλην τὴν ἡμέραν καθὼς καὶ τὴν ἐπελθοῦσα νύκτα, καὶ μὲ ὀλίγην βροχὴν· εἰς τὰς ὥρας 3 1/2 τῆς

νυκτὸς ἐκαθάρισεν καὶ μὲ σενιάλο τοῦ Ναυάρχου εἰς φανάρια, ἐστάθη-
μεν ἄλλα Κάπα· Αὐτὴν τὴν ὥραν ἀπέρασεν ἐν Ζακύνθιον καὶ ἀπὸ
Μισολόγγι διὰ Ζάκυνθο, καὶ ἐρωτῶντας τὸ μᾶς εἶπεν ὅτι εἰς Μισολόγ-
γι στέκουν καλὰ, κατὰ τῆς Γαστοῦνης ὅμως ἤλθεν ὁ ἴδιος Ἰμπραΐμ
πασσὰς καὶ λειλατίζει καὶ σκληθώνει τοὺς χριστιανούς, οἱ ὅποιοι ἐκα-
τασχροπίσθησαν, καὶ ὅτι εἰς τὸ κάστρον Γαστοῦνης εὐρίσκονται ἔως 4
χιλιάδες ψυχαὶς ὅλαι πτωχολογία, οἱ δὲ στρατηγοὶ ἐφυγαν εἰς τὰ βου-
νά. Μετὰ τὰ μεσάνυκτα ἐστρώσαμεν πάλιν τὰ πανιά μας πρὸς τὸν
δρόμον μας μὲ πολλὰ ὀλίγον ἀέρα τοῦ Κόλπου.

Παρασκευὴ 13 Νοεμβρίου. Ἐξημερόθημεν ἀπὸ μέσα τοῦ
κάβο Γλάντζας μὲ ὀλιγώτατον ἀέρα τοῦ Κόλπου, ἐκάμαμεν ὅλα μας
τὰ πανιά καὶ τραβοῦμεν κατὰ τὴν κῆστα (παραλίαν) Γαστοῦνης· εἴ-
δαμεν πάλιν τὰ ἐχθρικά 36 πλοῖα καὶ ἐστεκαν ἄλλα Κάπα· πρὸς τὰς
ῥας 3½ τὰ αὐτὰ ἐχθρικά μὲ πρύμον ἀέρα ἐρχονται κατ' ἐπάνω μας
εἰς τὰς ῥας 4 ἔκαμε σενιάλον ὁ Ναύαρχος «τὰ ἀδύνατα πλοῖα νὰ ἀ-
λαργεύουν, καὶ ἀμέσως ἐτραβίξαμεν ἐπάνω τοῦ ἐχθροῦ, πλὴν ὁ καιρὸς
Γαλήνη αὐτὴν τὴν ὥραν περνοῦν 3. καί κια Ζακύνθια, ἐν ἀπὸ αὐτὰ
ἐκράχθη εἰς τὸν Ναύαρχον διὰ εἰδήσεις, οἱ ὅποιοι ἔφερναν χριστι-
ανούς εἰς τὰ νησιά· εἰς τὰς 4½ ῥας εἶδαμεν σενιάλο τοῦ Ναυάρχου
μας· νὰ μαζευθῇ ὁ Στόλος μας· ἡμεῖς ὑποκάτω τῆς Γλαρέντζας, ἐθεω-
ρούσαμεν ἐπάνω εἰς τὸ Κάστρον πολὺν λαόν, καθὼς καὶ εἰς ἓνα ἐκεῖ κον-
τὰ μικρὸν νησόπουλον. Ὁ Ναύρχος τότε ἐδιώρισεν τὴν Γολέτα τοῦ
Τουμπαζή νὰ ὑπάγῃ εἰς Ζάκυνθον, παριστάνοντας τὴν δυστυχίαν αὐτῶν
τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὅτι νὰ ἐσπλαχνισθοῦν νὰ στείλουν νὰ τοὺς γλυτώ-
σουν. Εἰς τὰς ῥας 5½ ὁ καπετάνιος μας ἐπήγεν καὶ ἀντάμωσεν τὸν
Ναύαρχον, διὰ νὰ συμβουλευθοῦν. καὶ μὲ βίαν ἐγύρησεν· κατ' αὐτὴν
τὴν ὥραν ἐζυγώσαμε τὸν ἐχθρόν, καὶ ὅσα πλοῖα εἰμεθα κοντὰ ἐστα-
θήκαμε ἄλλα κάππα, καὶ ἐτοιμάσθημεν εἰς πόλεμον, ἓνα ἀπὸ τὰ μπουρ-
λότα μας ἐκοντοζύγωσεν, καὶ οἱ Τοῦρκοι τὸν ἀρχισαν ταῖς κανονιαῖς·
μὰ ἐπειδὴ ἦτο σοταβέντο, καὶ δὲν ἐδύνονταν νὰ εὐτυχῇ ὁ Ναυαρχός μας
τοῦ ἔκαμεν σενιάλον καὶ ἐγύρισεν, μάλιστα μὲ τὴν φελοῦκαν ἤλθεν εἰς
τὸν Ναύαρχον διὰ ὀρδινίας. Εἰς τὰς ῥας 6. ὁ ἐχθρὸς πλησιάσας εἰς
ἓνα τῶν πλοίων μας καθὼς καὶ εἰς ἓνα τῶν μπουρλότων μας, καὶ τοὺς
ἐριπταν ἀδιακόπως κανονιαῖς, ἡμεῖς αὐτὰς τὰς ῥας οὐδὲν ἡμπορού-
σαμεν νὰ μεταχειρισθῶμεν ἐξ αἰτίας τῆς μεγάλης Γαλήνης, εἰς τὰς
ῥας 7½ ἐπῆρε μέτριον ἀεράκι, καὶ ζυγώνοντας μὲ τὰ ἐχθρικά· ἓνα
μέρος ἀπὸ τὰ πλοῖα μας μὲ τὸ νὰ ἦτον τὰ περισσότερα μεμακρυσμένα,
ἐκροτίθησαν εἰς πόλεμον· εἰς τὰς ῥας 8 ἐζυγώσαμε καὶ ἡμεῖς καὶ
ἀρχίσαμε γεναίως ταῖς κανονιαῖς μας, καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ·
καὶ γενναιότητα τῶν ἡρώων μας, διὰ μιὰν ὥραν ἀδιακόπως ὁ πόλεμος·
μερικὰ Τούρκικα ἔλαβον ζημίαν, καὶ ἀμέσως ἐπόδισαν τὰ Τούρκικα,
βαρόντας μας ἀπὸ τὴν πρύμνη τῶν καραβιῶν τους, καὶ μὲ τὰς φελοῦ-
κας τῶν τὰ ἐτραβοῦσαν ὄντας γαλήνη καὶ ἀλάργευν (ἀπομακρύνοντο)

ἀπὸ ἡμᾶς· τότε ἔπαυσε καὶ ὁ κρότος τοῦ πολέμου. Μία μπάλα τοῦ ἐχθροῦ ἐκτύπησε τὴν μεγάλην μας φελούκα, τὴν ἐτρίπησεν μὲ τσάκισμα ἑνὸς μαδερίου, καὶ μὲ τὴν ὁρμὴν τῆς ἐκτίπησεν εἰς ἓνα τῶν κανονιῶν μας καὶ ἐγένεν αὐτὴ ἡ μπάλα εἰς κομάτια 3, καὶ δοξασμένοις ὁ Θεός, ἄνθρωπος κανέννας δὲν ἐβλάβη· τὴν δὲ φελοῦκαν ἐδιόρθωσαν πάραυτα· ἡ δὲ Ρεάλα τους, «Ταήρης» λεγόμενος ἀδιακόπως ἔρικτε κανόνια εἰς τὸν ἀέρα, μὲ τὸ νὰ εἰμεθα ὀλίγον μεμαχρυσμένοι· εἰς τὰς ὥρας 10 $\frac{1}{2}$ ὁ ναύαρχός μας ἔκαμεν σενιάλον, καὶ κράζει ὅλους τοὺς καπετανέους διὰ νὰ συμβουλευθῶν, τὸ πῶς νὰ φερθῶν τὴν ἀκόλουθον νύκτα, καὶ ἀναχωρῶντας ὁ καπετάνιος μας ἀπὸ τὸ πλοῖον τοῦ Ναυάρχου, καθὼς καὶ ὅλοι οἱ ἐπίλοιποι καπετανέοι, καὶ ὁ Τούρκος Ταήρης ἐξακουλουθοῦσε ταῖς κανονιαῖς του, ὑπὲρ τὸ πλεῖστον ἐπάνω εἰς τὸ πλοῖο τοῦ Τομπάζη, ὅθεν καὶ ὁ Ναύαρχος (δηλαδὴ ὅπου εὕρισκετο ὁ Ναύαρχος), οὕτως ἠθέλησαν, καὶ ἀπὸ τοῦ Καπ. Τομπάζη νὰ ἀποκριθῶν μὲ κανονιαῖς τοῦ αὐτοῦ Τούρκου Ταήρη· ὅθεν καὶ μὲ τὴν τρίτην κανονιὰν τοῦ ἔσκασε τὸ κανόνι καὶ τοῦ ἐσκοτώθη εἰς τὸν τόπον ἓνας, ἄλλος ἐπληγώθη τοῦ θανάτου, δὺς ἄλλοι κακὰ πληγωμένοι καὶ τρεῖς ἡ τέσσαρες ἄλλοι μὲ ὀλιγωτέραν πληγὴν· ὁ καπετάνιος πάλιν μὲ τὴν φελούκαν του ἐπῆγεν νὰ ἰδῇ τὸ ἀνέλπιστον συμβεβηκός· Ὀλην τὴν νύκτα γαλήνη μεγάλη, καὶ ταξειδεύομεν μαζὺ μὲ τὴν Τουρκικὴν ἀρμάδα ὥστε ὅπου καὶ ταῖς φωναῖς τοὺς ἀκούομεν· ἀπερνῶντας τὸ μεσονύκτιον ἐβγαζεν ὁ Κόλφος ὀλίγον ἀεράκη καὶ ἓνα ἀπὸ τὰ Πυρπολικά μας ἐζύγωνεν εἰς μίαν Τουρκικὴν φρεγάδα καὶ αὐτὴ φοβουμένη δὲν ἔπαυαν νὰ τοῦ ρίκτουν ἀδιακόπως κανονιές. Κατὰ τὰς 9 ὥρας τῆς νυκτὸς οἱ Τούρκοι τὰ ἐγύρισαν κατὰ τὸν κάβο Πάππα καὶ ἡμεῖς κατὰ τὰς νήσους Σκρόφες· τὸ χάραγμα τῆς ἡμέρας ἐπιάσε βροχὴ καὶ εἰς τὸ ἀναμεταξὺ τοῦ αὐτοῦ χαράγματος, ὁ καπετάν Ἰωάννης Ζάκας μὲ τὸ καράβη του ἐφθασε κοντὰ εἰς τὴν στεριὰν τῶν Σκρόφων καὶ γυρεύοντας νὰ τὰ γυρίσῃ τὸ καράβη του ἐκάθησεν· ὁ Ναύαρχος ἔκαμεν σενιάλον βοηθείας τοῦ αὐτοῦ καραβίου, καὶ ἔτζι ἐπῆγαν μὲ βίαν πολλαῖς φελοῦκες, μάλιστα ἐπῆγεν καὶ ὁ ἴδιος καπετάν Γεώργης Σαχτούρης, ἔκαμεν μεγάλας μεθόδους καὶ μὲ κάθε βοήθειαν τὸ ἐβγαλαν.

Σάββατον 14 Νοεμβρίου. Ἐξημερόθημεν πολλὰ πλησίον τῶν νησιῶν Σκρόφες· ἡ Τουρκικὴ ἀρμάδα, ὄντας σκοτεινὰ καὶ ψιλὴ βροχὴ, δὲν ἐφαίνονταν· πρὸς τὰς ὥρας 2 $\frac{1}{2}$ τῆς ἡμέρας ἐφάνη ἡ Τούρκικη ἀρμάδα καὶ ἐβαστοῦσε τὴν ρόταν τῆς κατ'ἐπάνω μας· εἰς τὰς ὥρας 3 $\frac{1}{2}$ μᾶς ἐζύγωνεν ἀπὸ σοβράνο μας. Ὁ Ναύαρχός μας ἔκαμεν εὐθὺς σενιάλον νὰ πάνε τὰ διορισμένα πλοῖα πρὸς φύλαξιν τῶν πουργλότων, ὁμοίως καὶ τὰ μπουρλότα νὰ ἐτοιμασθῶν· ὁ ἀέρας ὀλίγο γινομένος, (γινομένος ἔννοεῖ δηλαδὴ σφοδρός), τὰ μπουρλότα μας δὲν ἔχασαν καιρόν, ἀλλὰ ἔκαμαν ὅλα τὰ πανιὰ τους, καὶ μὲ γεναίαν ψυχὴν τρέχουν κατ'ἐπάνω τῶν Τούρκων· εἰς αὐτὴν τὴν στιγμήν ἀπὸ τὸ ὀπισθεν μέρος τῶν Σκρόφων ἐφάνη εἰς τὰ πανιὰ καὶ ἓνα Ἐγκλεζικὸν Βασιλικὸν Βρίκι

καὶ τραβᾷ τὴν ρότα τοῦ καθῶς καὶ ἡμεῖς, ὀλίγον ἀνοικτὰ ὅμως καὶ σσταθέντο μας· εἰς τὰς ὥρας 5 τῆς ἡμέρας ἐξυγώσαμεν μὲ τὰ Τουρκικὰ ἀνάμεσα Σκρόφες, Μεσολόγγι καὶ κάθω Πάππα, καὶ ἐκροτήθη ὁ πόλεμος καλὰ, ὅχι ὅμως μὲ ὅλα μας τὰ καράβια, ἀλλὰ μὲ ἓνα μέρος, ὅτι ἦτον μακρὰν, καὶ ἀναμεταξὺ τοῦ πολέμου, ἐφάνη ἀπὸ τὸν Κόλπον (Πατρῶν) καὶ ἄλλη ἀρμάδα Τουρκική· σενιάλον ἔκαμεν ὁ Ναύαρχός μας εἰς τὰ μπουρλότα νὰ ὁρμίσουν μὲ γενναιότητα καὶ νὰ τὰ κολλήσουν, καὶ οὕτως τῇ ἀληθείᾳ ἐπράχθη· πλὴν τὰ Τουρκικὰ ὀγλήγωρα, καὶ δὲν τὰ ἐπρόφθαναν, μόνον τοῦτο ἐμβήκαν εἰς τὴν μέσην τους, τοὺς ἐτρόμαξαν εἰς τόσον ὅπου τοὺς ἐπόδισαν καὶ πάλιν μὲ ταῖς πρύμiais τους· μᾶς ἐπολεμοῦσαν ἐδέχθησαν τὰ αὐτὰ μας μπουρλότα ὅσα ἐζύγωναν, κανονιὲς καὶ τουφεκιὰς καὶ μεστράλια πλῆθος, καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ τὰ φθάσουν ὀρτζάρισαν πρὸς τὰς 6 ὥρας, μέσον Τούρκων ἓνα ἀπὸ τὰ μπουρλότα μας, τοῦ καπ. Ἀντώνη Θεοφάνη, τοῦ ἔπαιον μία μπάλα ἐχθρική εἰς τὰς μηχανικὰς τέχνας τοῦ πλοίου του, καὶ ἄρπαξεν φωτιὰ, τὸ ὅποιον ἐκάϊκεν ἀδίκως, ἡμεῖς ἐτρέξαμεν διὰ τοὺς ἀνθρώπους οἱ ὅποιοι ἐγλύτωσαν ὅλοι, ἓνας μόνος ὀλίγον ἐπληγώθη· μετὰ μιᾶμηση ὥρα ποῦ ἐβάσταξεν ὁ πόλεμος, καὶ τὰ τουρκικὰ ὡς εἶπον ἐπόδισαν, καὶ ἡμεῖς τοὺς ἀκολουθοῦσαμεν καὶ βέβαια ἤθελεν τοὺς καύσωμεν πολλὰ, μὰ βλέποντας τὴν ἄλλην ἀρμάδα, ὅπου τοὺς ἤρχονταν μεντάτι (ἐπικουρία) ἐγύρισαν πάλιν κατ' ἐπάνω μας (τὰ πρῶτα καράβια ὅπου ἐπολεμοῦσαμεν ἦτον 36· τὰ ἐπὶ φρεγάτες, καὶ τὰ ἐναποληφθέντα βρίκια) καὶ οὕτω ὁ Ναύαρχός μας ἔκαμε σενιάλον καὶ ἐπόδισαμεν, εἰ δὲ τὰ τουρκικὰ μᾶς ἀκολουθοῦν καὶ τὸ Ἀγγλικὸν βασιλικὸν βρίκι ἐσκόπευεν (ἐθεώρει) ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου τὰ κινήματά μας καὶ τῶν δύο μερῶν· ἡμεῖς λοιπὸν ἐτραβούσαμεν κατὰ τὸ Δραγαμέστο καὶ ἐμβήκαμεν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ νησόπουλα Σκρόφες καὶ Πεταλοῖ, τὰ δὲ τουρκικὰ ἐξ ὀπίσω μας ἐπέρασαν ἀπ' ἐξω· καὶ πρὸς τὰς 10 1/2 ὥρας τῆς ἡμέρας ἐβγένοντες ἡμεῖς ἀπὸ τὰ νησιὰ πάλιν ἰδοθήκαμεν, τὰ ὅποια ἐμετρήσαμεν καὶ ἦτον ἔως 70 καράβι· ὁ καιρὸς ὅμως ἦτον σκοτεινὸς καὶ ὀλίγον βροχώδης καὶ ἐφοβέριζεν φουρτοῦνα οἱ τοῦρκοι κάθε τόσο ἔρικταν ἀπὸ μία κανονιὰ καὶ φυσικὰ αὐτὸ ἦτον σινιάλα τους καὶ ὀδηγόντουσαν διὰ τὸ φοβέρισμα τοῦ χειμῶνος καὶ τῆς νυκτός. Ἀπὸ ἓνα ἄλλο μπουρλότο ἐλαβώθη ἓνας ὀνόματι Θεοδωρὴς τοῦ Λινάρδου, καὶ τὸν ἔφεραν εἰς τὸ καράβι μας (Ἀθηνα) καὶ γιάτρευεται. Πρὸς τὴν 1 1/2 ὥραν τῆς νυκτός ὁ ἀέρας ἐφρσκαρίσεν καὶ ῥεγολάροντες τὰ πανιά μας ἀρμενίζομεν μὲ βροχὰς ὅλην τὴν νύκτα.

Κυριακὴ 15 Νοεμ. Ἐξημερώθημεν πλησίον τῆς Γλαρέντζας μὲ βροχὰς καὶ ὁ καιρὸς εἰς τὸν Γρεγολεβάντε μέτριος, ἡ ρότα μας κατὰ τὴν Γλαρέντζα· εἰς τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας πάλιν ἰδομεν τὸν ἐχθρικὸν στόλον κατὰ τὸν κάθον Πάππα· εἰς τὰς ὥρας 5 ἀνεχώρησεν ἓνα ἀπὸ τὰ πλοία μας διὰ Ὑδρα, ὁ Καπ. Θεοδωρὴς Γκιώνης, ἐπειδὴ καὶ ἡσθενησεν ὁ καπετάνιος, μὲ αὐτὸ ἐστάλθησαν καὶ ὅλοι οἱ πληγωμένοι· μὲ

τὸ ἴδιον ἐστείλειν γράμμα ὁ ἀντιναύαρχός μας καπ. Γεώργ. Σαχτούρης τοῦ εἰς Ὑδραν καπ. Φράντζεσκου Βούλγαρη, καθὼς καὶ τῆς φαμελιάς του. Ἐγύρισε καὶ ἡ Γολέτα τοῦ Τομπάζη ἀπὸ Ζάκυνθον ὅπου ἦτον σταλμένη ἐξεπίτηδες, εἰς τὸ νὰ στείλουν νὰ γλυτώσουν ταῖς πολιορκιμέναις πτωχὰς φαμελιάς, οἱ ὅποιοι ἐστείλαν καὶ μερικὰ καΐκια νὰ τὰς σκώσουν· μάλιστα ἐστείλαν καὶ μερικὲς εἰδήσεις τῆς Λόνδρας αἱ ὁποῖαι ἐσημείωναν καλὸν διὰ τὴν Γραικίαν. Εἰς τὰς 8 ὥρας τῆς τῆς ἡμέρας εἰμεθα ὑποκάτω καὶ πολλὰ πλησίον τῆς Γαστούνης, καὶ ὄντας γαλήνη μεγάλη, δὴν τρεῖς φελοῦκες τῶν παραβιῶν μας ἐβγήκαν εἰς τὴν στερεάν, ὅθεν ἦτον ἀπὸ ταῖς δύστυχαις φαμελιῖς κεκρυμμένες καὶ ἐπρόσμενον βοήθειαν, τὰ ἀπὸ Ζάκυνθον καΐκια ἐπέρναν ἀπὸ αὐτὰς καὶ ἀπερνῶσαν εἰς Κάλαμον, μάλιστα καὶ ὁ Ναύαρχος (Μισαούλης) ἔκαμιν μερικῶν σενιάλον ὅτι ἓνα ἀπὸ τὰ πλοῖα μας νὰ ἐμπαρκάρη ἀπὸ αὐτοὺς δεσὺς δυνηθῇ καὶ νὰ τοὺς ἐβγάλῃ εἰς τὸν Κάλαμον, καὶ οὕτω τὸ ἠκολούθησεν ὁ καπ. Ἰωάννης τοῦ Βούλγαρη, ἐβγήκεν μὲ τὴν φελοῦκαν του καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας καπ. Γεώργ. Σαχτούρης ἔξω καὶ ἐδιόρισεν καὶ ὁμῆλiseen ὅσα ἡ χρεία ἐκαλοῦσεν, μάλιστα τοὺς ἠρώτησεν ποῖοι Τοῦρκοι ἦτον ἔξω καὶ τοὺς ἐλεηλάτιζαν, καὶ οὔτε αὐτοὶ ἤξευραν, ἀλλὰ ἔλεγαν, μερικοὶ καθαλαριὰ ἦτον· ἤκουσαν τὸν πόλεμόν μας καὶ ἐδέοντο δι' ἡμᾶς, ὅτι ἡμεῖς ἦτον ἡ παρηγορία τους, καὶ ἀμέσως ἐπέστρεψεν. Ὁ στόλος ὁ Τοῦρκικος ἀντίκρη μας καὶ πλησίον, πλὴν καὶ αὐτὸς μὲ τὴν γαλήνην τριγυρίζει ὥς καὶ ἡμεῖς πρὸς τὰς ὥρας 12 ἀλαργέψαμεν καὶ συγχρόνως ἔφερεν ἓνα σκότος μὲ ἀέρα πολὺν, μὲ βίαν ἐκατεβάσαμεν τὰ πανιά μας, καὶ ἐσταθήκαμεν εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ καιροῦ· μετὰ μίαν ὥραν ἔφερεν βροχήν, καὶ κάμνοντας ὀλίγα πανιά ὀλιγοδρομούσαμεν τὴν ρόταν μας κατὰ τὴν Κεφαλληνίαν. Ὅλην τὴν νύκτα σχεδὸν βροχάδες, καὶ μὲ ἀέρα λεπτὸν ἐκάμαμεν βόλτες ἕως εἰς τὰς νήσους Σκρόφες, καὶ πάλιν ὀπίσω ἕως τὸ πρωί.

Δευτέρα 16 Νοεμ. Ἐξημερώθημεν μὲ λεπτὸν ἀέρα ἀνὰ μέσον Κεφαλληνίας καὶ Σκρόφες· ἡ Τοῦρκικὴ ἀρμάδα φαίνεται κατὰ τὸν ἐχθεσινὸν κόρσον (δρόμον) τῆς καὶ ἐγύριζεν ὥς καὶ ἡμεῖς, μάλιστα εἰς τὸ χάραγμα τῆς ἡμέρας ἔκαμαν καποῖον σενιάλον τοὺς μὲ μίαν, δὴν κανονίς· ὁ δὲ Ναύαρχος (Μισαούλης) ἔκαμιν σενιάλον ὅτι ὁλος μας ὁ στόλος νὰ ἐνωθῇ. ὄντας γαλήνη, εὐρισκόμεθα ἀνὰ μέσον Σκρόφες, Πεταλὰ καὶ ἄλλα ἐκεῖ νησόπουλα· ὁ ἀντιναύαρχός μας Καπ. Γ. Σαχτούρης μὲ τὴν φελοῦκαν του ἐπῆγεν εἰς τοῦ Ναυάρχου, ἐκεῖ ἐπῆγαν καὶ ἄλλοι ἀπὸ τοὺς καπισταναίους τῶν πλοίων μας, καὶ ἐστάθηκαν ὁμιλῶντες σχεδὸν ὥρας 5· συγχρόνως ἀπέρασεν ἐκεῖθεν καὶ ἓνα Ζακύνθιον καΐκι, τὸ ὅποῖον ἐκράχθη ὑπὸ τοῦ Ναυάρχου, ὅθεν καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας καὶ λοιποὶ Καπισταναῖοι, καὶ ἐρωτηθεῖς ὁ παραβοκύρης τοὺς ἐπληροφόρησεν ὅτι ἔλειπε δὴν ἡμέρας ἀπὸ Μεσολόγγι, καὶ ὅτι οἱ Μεσολογγῖται στέκουν γενναῖοι, πλὴν ἀπὸ ζωοτροφίας πάντα ἔχουν ἀνάγκη, περιπλέον τοὺς εἶπεν ὅτι ὁ Ἱμπραὶμ πασσας εἶναι φερμένος

εἰς Πάτρας καὶ ὅτι νὰ ἔγραψε τοῦ Κρουτάγκα πασσαὶ πῶς ἀκόμη τοῦ δίνει διορίαν 10 ἡμέρας εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ Μεσολογγίου, καὶ ἂν εἰς αὐτὰς τὰς ἡμέρας δὲν ἐξουσιάσῃ τὸ Μεσολόγγι, νὰ φύγῃ, ὅτι ἔχει νὰ ἔλθῃ αὐτὸς νὰ τὸ πάρῃ. Ἐνα πλοῖον ἀπὸ τοῦ στόλου μας εἶχε μερικὰ ἀλεύρια, καὶ οὕτω ὁ Ναύαρχος μετὰ τοῦ Ἀντιναύαρχου μας καὶ λοιποὺς καπεταναίους συμβουλευθέντες ἀπεφάσισαν αὐτὰ τὰ ἀλεύρια νὰ τὰ πάρουν καὶ μὲ κανένα εὐκολον τρόπον νὰ τὰ ἐμβάσουν εἰς Μεσολόγγι, ὥστε καὶ συνάλληλοί τους ἔκαμαν ἕναν ἔρανον καὶ ἐπλήρωσαν αὐτὰ τὰ ἀλεύρια (ἐπειδὴ καὶ χωρὶς πληρωμῆν ὁμπρὸς δὲν τὰ ἐδίδον)· καὶ ἤδη στοχαζόνται τὸν τρόπον διὰ νὰ τοὺς τὰ στείλουν, αὐτοὶ δὲ ἐδιώρισαν καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ πλοῖα μας νὰ ὑπάγῃ εἰς Ζάκυνθον διὰ νὰ πασχίσουν νὰ στείλουν εἰς Μεσολόγγι ὅσα κατίκια ἡμπορέσουν μὲ παξιμαδί καὶ ἀλεύρια, ἐπειδὴ καὶ σιτάρια δὲν ἔχουν ποῦ νὰ τὰ ἀλέσουν. Πρὸς τὰς 8 ὥρας ἐφάνη ἐν βασιλικὸν Ἑγγλέζικον πλοῖον νὰ ἐβγαίῃ ἀπὸ τὸν λιμένα Δραγαμέστον. Εἰς τὰς ὥρας 9 1|2, ἡ Τουρκικὴ ἡρμάδα ἀπλώθη ἕως εἰς τὸν κάβο Γλαρέντζας, τὰ ἐδικὰ μας ἦτον σκόρπια, ἡμεῖς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰμεθα μέσον Ἰθάκης καὶ Σκρόφας· οἱ Τούρκοι κατὰ τὸ μέρος τῆς Γλαρέντζας ἐφαίνετο νὰ ἐκυνηγοῦσαν ἐν τῶν μπουρλότων μας, ὅπου εἶχεν τὴν βόλταν του ἐκείθεν, ὁ δὲ καπετ. Ἰωάννης Ζάκας τοῦ ἔριξε μίαν κανονιὰ σημεῖον νὰ μὴν φοβηθῇ, καὶ ἀμέσως ὅλοι μας μὲ βίαν ἐμουράραμεν (ἐκάμκμεν) ὅλα τὰ πανιὰ μας, πλὴν τὸ ἀεράκι· ὀλίγον, καὶ ἐτραβήξαμεν κατ' ἐπάνω τους· πρὸς τὰς ὥρας 11 τὰ Τουρκικὰ, θεωρώντας μας ἐπόδισαν καὶ πάλιν τραβοῦν διὰ τὸν κάβο Πάππα, ἡμεῖς μὰς ἐμπουνατσάρισεν μάλιστα καὶ βράδυν, τὰ ἐγυρίσαμεν πάλιν κατὰ ταῖς Σκρόφαις καὶ ὅλην τὴν νύκτα μὲ ὀλίγον ἀεράκι ἐβολταντζάραμεν.

Νοεμβρίου 13 Τρίτη. Ἐξημερώθημεν πλησίον τῆς Ἰθάκης, καὶ μὲ ὀλίγον ἀέρα (Γρέγον) ἐβολταντζάραμεν, τὰ δὲ τουρκικὰ πάλιν ἐμπρὸς μὰς φαίνονται κατὰ τὸν κάβο-Πάππα, τὰ δὲ ἰδικὰ μας εὐρισκόμενα μεμακρυσμένα, καθὼς καὶ τὰ μπουρλότα μας κατὰ τὰ μέρη Ζακύνθου. Ὁ ἀέρας πρῶμος διὰ τὸν τουρκικὸν στόλον, ἐβαλαν πανιὰ καὶ κουρτελάτσες, καὶ ὀρμητικῶς ἐκατέβαιναν κατ' ἐπάνω μας, καὶ πρὸς τὰς 4 ὥρας τῆς ἡμέρας μὰς ἐζύγωσεν, τὰ ἐμετρήσαμεν καὶ ἦτον 63 εἰς φρεγάτες καὶ βρίκια· δύο γολέτες ἀπὸ αὐτὰ πλέον ὀγλήγῳρες ἐφθασαν ἡμᾶς, ὄντα ἐμπρὸς ἀπὸ ὅλους, καὶ εὐθὺς ὁ Ἀντιναύαρχός μας Σαχτούρης ἐδιώρισεν καὶ ἐμβήκαν εἰς τάξιν πολέμου, καθὼς καὶ μὲ μέγαν ἡρωισμόν ἀρχήσεν πρῶτος τὸν πόλεμον, ἡ γολέτα ἐφαγεν πολλὰς κανονιαῖς, ἔλλαβεν κάποιαν ζημίαν καὶ ἐπόδισεν, ἡμεῖς δὲ ἀκολουθήσαμεν τὴν φωτιὰ καὶ νὰ τὸν κτυπῶμεν· ἔπειτα ἐζύγωσαν καὶ ἄλλα καράβια μας, καὶ μὲ ἕτερα τούρκικα πλησίον ἐκτυπηθήκαμεν καλῶς, χωρὶς νὰ στοχασθῶμεν παντελῶς μίαν τοσαύτην τρομακτικὴν ἡρμάδα· ὁ πόλεμος ἐστάθη ὑπὲρ τὰς 2 ὥρας, καὶ μακρυνθέντες ὀλίγον ἐπαύσαμεν ἀπὸ τὸ μέρος μας τὸν πόλεμον, καὶ μὲ ὀλιγώτατον ἀέρα ἐτρα-

βούσαμεν ἀπὸ μέσα τῶν νησιῶν Πεταλίδων, καὶ τὰ τουρκικὰ ἐξ ὀπίσω μας δὲν ἔπαυσαν ταῖς κανονιαῖς· καὶ μέσα εἰς αὐτὸν τὸν μικρὸν Κόλπον· μὲ μεγάλην γαλήνην ἐνωθήκαμεν, ὅλα τὰ πλοῖα μας ἦτον 16, ὅτι τὰ ἄλλα μὲ τὰ μπουρλότα ἦτον πολλὰ μεμακρυσμένα. Τὰ τούρκικα ἐπροχώρησαν μέρος μέσα τῶν νησιῶν καὶ μέρος ἀπ' ἐξω, πλην ὅλα πλησίον, καὶ ἀδιακόπως μᾶς ἐριχταν κανονιὲς μπονάτσα ὅμως καὶ διὰ τὰ δύο μέρη. Ὁ ἀντιναύαρχός μας Σαχτούρης ἐρίξεν τὴν πασσαρά του καὶ ἐπῆγεν εἰς τοῦ καπ. Ἀντώνη Κριεζῆ, διὰ ὁμηλίαν ὄντας κοντὰ τὰ δύο πλοῖα· πρὸς τὰς ὥρας 8 τῆς ἡμέρας ἐζύγωναν τὰ τουρκικὰ καὶ πάλιν ἀρχήσαμεν τὸν πόλεμον, τὸ πλοῖον τὸ ἐδικὸν μας καὶ τοῦ καπετὰν Ἀντώνη Κριεζῆ ὅπου ἡμεῖς ἐπλησιάζαμεν, ἔπειτα καὶ μέρος τῶν ἄλλων πλοίων μας, καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ τοὺς ἐδιαβολέψαμεν πρὸς τὰς ὥρας 9 1) 2) εἶδαμεν πολλὰς βάρκες τουρκικες, ὅπου ἐπῆγαιναν νὰ πιάσουν ἓνα τῶν μπουρλότων μας τοῦ καπ. Δημαμά, ὅπου ἐφαίνονταν μακρὰ ἀπὸ ἡμᾶς, καὶ ὄντας γαλήνη δὲν ἤμπορούσαμεν νὰ τοῦ δώσωμεν βοήθειαν· ἐζύγωνεν ἐκεῖθεν ὅμως ὁ καπ. Ἰωάννης Ζάκας, καὶ τόσον ὁ εἰς μὲ ταῖς κανονιᾶς καὶ ὁ ἄλλος μὲ ψιλὴ φωτιά (ὀπλα) τοὺς ἐκαταδίωξαν σκοτόνοντες πολλοὺς Τούρκους· αὐτὴν τὴν ὥραν ἤλθεν ἐπάνω μας ἓνας Μπόγας (Καϊκιον) Μισολογγήτικος, καὶ ὁ καπετάνιος τοῦ ὀνόματι Γεώργιος Παλούκης, ἀνέβη εἰς τὸ πλοῖόν μας, ἐδίωξεν τὸν Μπόγον, καὶ αὐτὸς ἔμεινε μετ' ἡμᾶς, μὲ σκοπὸν ἡξεύροντας ὅλα τὰ νερά τῶν στενῶν τούτων τῶν νησιῶν, ἂν μὲν ἡ χρεῖα τὸ καλέσῃ, νὰ μᾶς ἀπεράσῃ ἀπὸ παντοῦ, χωρὶς καμίαν βλάβην. Εἰς τὸν πόλεμον πολλὰς ρόδες τῶν λέτων (δισυθετῶν) ἢ κανονίων μας ἐτσακίσθησαν· ἡ ἔμπειρος ἀξιότης ὅμως τοῦ γενναίου ἀντιναυάρχου (καὶ ὄγλη γορότητα τῶν ἡρώων ἀνθρώπων του) τὸ ἐν μέρος ἐδιορίζειν τὴν τάξιν τοῦ πολέμου, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μὲ βίαν ἐδιορθόνοντο αἱ αὐταὶ τσακισμέναι ρόδες δηλαδὴ κενούργιες· εἰς τὰς 10 ὥρας ἀλαργεύσαμεν πολλὰ ὀλίγον, καὶ ἀπὸ ἡμᾶς πάλιν ἔπαυσε ὁ πόλεμος· ἀπὸ τὰ τουρκικὰ μερικὰ ἀρχησαν νὰ ὀρτίζαρον καὶ νὰ ἐβγαίνουν ἐξω τῶν νησιῶν Πεταλίδι, εἰ δὲ μερικὰ ἕως τὸ βράδι μᾶς ἐρριχταν κανονιᾶς, πλην ὅλαις εἰς τὸν ἀέρα, ὅτι ἡ μπάλες τοὺς δὲν μᾶς ἐφθάναν, καὶ ὅλην τὴν νύκτα μὲ τὴν γαλήνην ἐγυρίζαμεν εἰς ἓνα τόπον μαζύ. Εἰς τὰς ὥρας 3 μετὰ τὰ μεσάνυχτα μία τῶν φεργάδων τοὺς εὗρεθῃ πλέον ὀκνηρὴ καὶ εἰς μπονάτσα ὑποκάτω τοῦ νησιοῦ Πεταλίδι ἐμεινε μοναχὴ· ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἔκαμεν μὲ φανάρια σενιάλον διὰ νὰ ζυγώσῃ κανένα μπουρλότον, καθὼς καὶ μὲ ἱκανὴν ὥραν ἐζύγωσεν ἓνα, καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας τὸν ἐδιώρισεν μὲ βίαν νὰ μουράρῃ πανιὰ καὶ νὰ τραβῇ ἐπάνω τῆς φεργάδας, καὶ βέβαια ἤθελεν γίνεαι θαῦμα, εἰ καὶ δὲν ἐπετύχενεν ὀλίγον ἀέρα ἢ φεργάδα καὶ ἡλαργάρισεν ῥίπτοντας καὶ κανονιᾶς ἀπὸ τὴν πρύμνην τῆς ἐπάνω εἰς τὸ μπουρλότο, καθὼς καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τὸ πλοῖον μας τῆς ἐρίξαμεν μερικὰς, ὅθεν καὶ μὴ δυνάμενον τὸ μπουρλότον νὰ εὐτυχῇ ἐπόδισε κατ' ἐπάνω μας, ὁ δὲ ἐχθρικός στόλος ἐτρά-

βηξεν ἀνοικτὰ, καὶ ἡμεῖς πάντα μὲ βόλτες (λοξοδρομίας) ὅλην τὴν νύκτα μέσον τῶν νήσων Πεταλίδων.

Νοεμβρίου 18 Τετράδη. Ἐξημερώθημεν μέσον τῶν νησιῶν Πεταλίδων καὶ ἐν τῷ μεταξὺ τῆς αὐγῆς ἐμφανίσθη ἐν βρίκι Βασιλικὸν Ἰγκλέζικον ἐβγήκεν εἰς τὰ παντὰ ἀπὸ τοῦ Δραγαμέστο καὶ ἡ ρότατου διὰ Κεφαλληνία· ὁ Ἀντιναύαρχος (μετὰ τοῦ γραμματικοῦ) ἐπῆγεν μὲ τὴν πάσαράν του (κέλητα) ἐπάνω, νὰ μάθῃ καμμίαν εἰδήσιν, ὅστις ἐδέχθη τὴν βίζιτα μὲ εὐχαρίστησιν καὶ μὲ μεγάλην χαρὰν ἐπήνεσεν τοὺς πολέμους μας, μὲ τὸ νὰ ᾔτον αὐτόπτης εἰς ἐκεῖνους τοῦ Σαββάτου τῆς 14 Νοεμβρίου καὶ εἰς τὸν ἐχθесινόν· ὅθεν καὶ λαβὼν κάθε περίληψιν ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἀνεχώρησεν καὶ κατ'εὐθείαν ἐπῆγεν ἐπάνω εἰς τοῦ Ναυάρχου (Μιαούλη) καὶ ὠμίλησαν τὰ ὅσα παρὰ τοῦ καπετάνιου τοῦ Βρικίου ἔμαθεν, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον μας· πρὸς τὰς ὥρας 5 τῆς ἡμέρας πάλιν ἐμφανίσθηκεν ὁ τουρκικὸς στόλος ἀνοικτὰ τῶν Σκρόφων. Εἰς τὰς ὥρας 6 ἦλθεν ὁ Μισολογγίτικος μπόγος καὶ ἐπῆρεν τὸν καπετάνιον τοῦ Γεώργη Παλούκη, καὶ ἀνεχώρησε διὰ τὸ Δραγαμέστο, μὲ τὸν ὅποιον ἔστειλε γράμμα του ὁ Ἀντιναύαρχός μας τοῦ Στρατηγοῦ Καραϊσκάκη, παραδίδοντάς του τὰ ὅσα ἐκαλοῦσεν ἡ περίστασις, τοῦ ἔστειλεν καὶ μία ζεμπίλα παξιμαδι. Αὐτὴν τὴν ὥραν ἐπῆρεν ὀλίγον ἀεράκι, καὶ ἔτσι ὁλος ὁ στόλος μας ἔκαμε παντὰ καὶ ἐτραβήξαμε κατὰ τὴν ρότα τῶν Τουρκῶν, δηλαδὴ κατὰ τὴν Κεφαλληνίαν, ὥστε ὅπου ἡ μία ἀρμάδα καὶ ἡ ἄλλη εἴμεθα ἀντικρυ· πρὸς τὰς ὥρας 11 μᾶς ἐξύγωσαν μερικὰ Τουρκικὰ, μᾶς ἀρχισαν ταῖς κανονιαῖς, καθὼς καὶ ἡμεῖς ὅσα εἴμεθα πλέον πλησίον. Εἰς τὰς 12 ὥρας ἐπέσαμεν εἰς γαλήνην, τὸ ἴδιον καὶ τὰ Τουρκικὰ. Τέλος πάντων ἐβράδισσε καὶ ἐπαύσαμεν καὶ ἡμεῖς, οἱ Τούρκοι ὅμως μᾶς ἔρρικταν ἀπὸ ὀλίγαις κανονιαῖς. Αὐτὴν τὴν βραδιάν ὅμως, ἔπεσεν ἓνα σκότος, καὶ βέβαια ἦτον ἡ ὥρα διὰ νὰ ἐμβῇ εἰς αὐτοὺς κανένα ἀπὸ τὰ μπουρλότα μας, ὥστε ὅπου ὁ Ἀντιναύαρχός μας αὐτὸ πολλὰ τὸ ἐστοχάζετο, πλὴν γαλήνη ὄντας ἐστενοχωρεῖτο ὅτι δὲν ἐκατόρθωνεν τὸν καλὸν λογισμόν του, μόνον τοῦτο ζυγόνοντα μὲ τοὺς μπουρλοτιέριδες τοὺς εἰδοποίησε νὰ ἔχουν τὸν νοῦν τους ἀπόψε, μήπως καὶ κάμωμεν πρᾶξιν καλὴν, καὶ νὰ μὴν ἀλαργεύσουν. Πρὸς τὰς 2 ὥρας τῆς νυκτὸς ὁ στόλος μας, ἀγκαλὰ μπονάτσα, ἐγύρισε κατὰ τὰς νήσους, ἡμεῖς ἀργοπορούσαμεν ὀλίγον, ἐβλέπαμεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ τὰ νεύματα (τὰς κινήσεις) τῶν Τούρκων, μὲ τὸ νὰ ᾔτον αὐτὴν τὴν νύκτα μεγάλη ἡ προθυμία τοῦ Ἀντιναυάρχου μας, νὰ κάψῃ καμμίαν τουρκικὴν φεργάδα· ἐστέκονταν πλησίον μας ἓνα μπουρλότο, τοῦ Καπ. Ἀναγνώστη Παντελῆ Δημαμά, ὁ τουρκικὸς στόλος σχεδὸν μιστὴς κανονιαῖς μεμακρυσμένος, πλὴν σκότος, ἐκάμαμεν σιωπὴν, ὁμοίως καὶ οἱ Τούρκοι χωρὶς νὰ ρίξουν οὐδεμίαν κανονιά, ἀλλὰ ἀναψαν τὰ φανάρια τους καὶ ποδισμένοι ἔστεκαν εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ἀέρος· πρὸς τὰς ὥρας 6 τῆς νυκτὸς ἐπῆρεν ὀλίγον ἀεράκι, καὶ ἔτσι ὁ εἰρημένος Δημαμάς διὰ τὰς βραδυνὰς εἰδήσεις (ὁδηγίας) τοῦ Ἀντι-

ναυάρχου μας δὲν ἔχασε καιρόν, ἀλλὰ μὲ γενναϊότητα ὥρμησεν κατ' ἐπάνω μιᾶς φεργάδας, ἡμεῖς καὶ τὸν ἀκολουθοῦσαμεν, καὶ ἐπέσαμεν σχεδὸν μέσον τῶν τουρκῶν, καὶ αὐτὸ ὅλον, ὅπου, ἂν τύχη καὶ εὐτυχῆσῃ τὸ μπουρλότο νὰ γλυτώσωμε τοὺς ἀνθρώπους μας· ἐξύγωσε τέλος πάντων τὸ μπουρλότο, ἡ φεργάδα τὸ ἐννόησε καὶ ἀμέσως τὸν ἄρχισε ταῖς κανοναῖς, βρίζοντας καὶ σενιάλο δύω φανάρια, ὡς φαίνεται, ἐκραζε βοήθειαν, πλὴν ὅλα τὰ ἄλλα ἐτραβοῦσαν τὴ ρότα τους· τέλος τοὺς ἐξύγωσε καὶ τότε ἐγένετο μέγας ἀλλαλαγμὸς τῶν Τούρκων, καὶ οὐχὶ μόνον μὲ κανονιᾶς τὸν ἐκτυποῦσαν, ἀλλὰ καὶ μὲ πληθὺς τουφεκιᾶς· (ἡμεῖς εἴμεθα ἕως μία πιστολιὰ τόπο καὶ ἐθεωροῦσαμεν τὸ πᾶν, μὰ ἐκάμαμεν σιωπὴν, διὰ νὰ μᾶς στοχάζεται καὶ ἡμᾶς μπουρλότο), καὶ ὅταν ἡ αὐτὴ φεργάδα εἶδε κίνδυνόν, ἔπαυσε τὰ κανόνια, καὶ ἐμεταχειρίζετο κρανάτες· καὶ ἀκατάπαυστη λιβανὴ φωτιὰ, καὶ γιαγλίτικες πατσαβοῦρες μὲ σπύριτα· οἱ Τούρκοι σχεδὸν ἀπηλπισμένοι, ἄρχισαν νὰ ἐμπαίνουν μερικοὶ εἰς τὴ φελούκα τους, διὰ νὰ γλυτώσουν, ὥστε ὅπου τὸ μπουρλότο μας ἔτρωγε ψιλὴ φωτιὰ καὶ ἀπὸ τὴν Φεργάδα καὶ ἀπὸ τὴν φελούκα· ποῖος νὰ διηγηθῇ τὴν ἀπόφασιν καὶ γενναϊότητα τῶν πυρπολιστῶν μας; ἐκινδύνευαν ὡς τόσον καὶ ἐκεῖνοι, δὲν ἐστοχάσθησαν θάνατον, ἀλλὰ νὰ τελειώσουν τὸ ἔργον· (μὰ φεῦ τῆς βασκανοῦ) ὅτε ἐπλησίασεν εἰς τὴν φεργάδα, μία μπάλα· φογάδα ἀναψε τὸ μπουρλότο μας χωρὶς νὰ εὐτυχῆσῃ, καὶ δοξασμένος ὁ Θεὸς, ὅπου εἰς τόσον κίνδυνον μόνος ἕνας ἐσκοτώθη, Παναγιώτης Καρλέτος λεγόμενος, οἱ δὲ ἐπίλοιποι μὲ τὴν φελούκα τους ἐγλύτωσαν, καὶ ἡμεῖς ὄντες κοντὰ ἀμέσως τοὺς ἐπιάσαμεν καὶ τοὺς ἐμβάσαμε εἰς τὸ πλοῖον μας· καὶ οὕτω τὰ ἐγυρίσαμε κατὰ τὰ νησιὰ Σκρόφων, ὅθεν ἐκροζάριζεν ὁ στόλος μας, τὰ δὲ τούρκικα ἐτραβηξάν κατὰ τὸν Κάβο-Πάππα, καὶ οὕτω πάλιν μὲ τὴν γαλήνην ἀπέρασεν ὅλη ἡ νύκτα.

Πέμπτη 19 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ γαλήνην μέσον Ἰθάκης καὶ νησιᾶ, τὰ δὲ τουρκικὰ, ὄντας πρωὶ καὶ ἡ αὐγὴ σκοτεινὴ δὲν ἐφαίνονταν· πρὸς τὰς 3 ὥρας τῆς ἡμέρας ἐκπαθάρισεν, καὶ ἔφερεν αἰφνίδιον καὶ σφοδρὸν ἄνεμον εἰς τὸν Γαρμπι, καὶ κατεβαζόντας τὰ πανιὰ μας ἀμέσως φερόμεθα πλησίον Ἰθάκης καὶ τὴν ρόταν μας κατὰ τὴν Κεφαλληνιά· κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν πάλιν ἐθεάθησαν τὰ Τουρκικὰ, καὶ μὲ τὴν ἰδίαν ρόταν ζυγώνουν κατ' ἐπάνω μας· ὁ ἀέρας ὅμως δυνατός καὶ τὰ Τουρκικὰ ἀλάργευαν. Ἀναμεταξὺ ἐφάνη καὶ μία Κορβέτα Ἀγγλική, καὶ ἐδιευθύνετο μέσον ἡμῶν καὶ Τουρκῶν· ἐμάθομεν ὅτι εἰς τινούπολιν· πρὸς τὰς ὥρας 9 $\frac{1}{2}$ ἔγεινε γαλήνη, καὶ ἡμεῖς εὐρέθημεν ὑποκάτω τοῦ βουνοῦ Κεφαλληνίας, καὶ ἐκεῖ πλησίον πολλὰ περιφερόμεθα, τὰ δὲ Τουρκικὰ ἀκόμη μὲ τὸν ἀέρα εὐρίσκονται κατὰ ταῖς Σκρόφαις ἀνοικτὰ· ὅλην δὲ τὴν νύκτα μὲ γαλήνην τὴν ἀπεράσαμε πλησίον Ἰθάκης καὶ νησιᾶ.

Παρασκευὴ 20 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν ὑποκάτω τῆς

Ἰθάκης, καὶ ἡ ῥότα μας κατὰ ταῖς Σκρόφαις, τὰ δὲ Τουρκικὰ ἐφάνη-
καν ἀνοικτὰ τοῦ Κάβου Πάπα· πρῶτὴ ἀκόμη ἔκαμεν μερικὸν σενιάλο ὁ
Ναύαρχος καὶ ἔκραξε τὸν Ἀντιναύαρχόν μας, ὅστις ἐπῆγεν ἐπάνω,
καὶ μετὰ ὀλίγον ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐδιώρισε μὲ τὴν πασαράν του,
νὰ ρίξουν εἰς τὸν αἰγιαλὸν τὴν μεγάλην βάρκαν του, καὶ νὰ ὑπάγῃ νὰ
φορτώσῃ ἀπὸ τὰ ἀλεύρια ὅπου εἶχον ἀγοράσει ἀπὸ ἓν τῶν πλοίων μας
(ὡς ἀρχήτερα ἐξηγηθήκαμε) καὶ νὰ τὸ πᾶνε εἰς τὸ στενὸν τοῦ Μεσο-
λογγίου, καὶ νὰ τὸ παραδώσουν τῶν εἰς Μεσολόγγι, καθὼς καὶ ἐφόρ-
τωσαν ὁμοῦ αἱ ἄλλαι βάρκες φορτωμέναις καὶ τοὺς τὸ ἐπῆγαν αὐθις
καὶ τοὺς τὸ ἐπαρέδωσαν· ἡμεῖς ἀπ' ἐξω μὲ μπουνάτσα ἐπαρτηρούσαμε
τὴν φύλαξίν τους, καὶ πρὸς τὸ βράδυ ἐγύρισεν ἡ βάρκα μας, καθὼς
καὶ ἡ ἄλλης, μὲ δεσπερὲ τῆς παραδόσεως ἀλευριῶν. Ὅλην τὴν νύκτα
ἐπιφερόμεθα μὲ γαλήνην ἀπ' ἐξω ταῖς Σκρόφαις.

Σάββατον 21 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ γαλήνην μέ-
σον νησιῶν Πεταλιούς, καὶ εἰς αὐτῶν ἐβόλτζάραμεν. Ἡ ἄρμαδα ἡ
Τουρκικὴ φαίνεται ἐξω ἀπὸ ταῖς Σκρόφας ἀνοικτὰ, καὶ μὲ ὀλίγον ἄερα
πρύμον δι' αὐτοὺς ἔρχονται κατ' ἐπάνω μας. Πάλιν μία Κορβέτα
Ἀγγλικὴ ἐμφανίσθη εἰς τὰ πανιὰ, ἡ ῥότα της (Διεύθυνσις)
σχεδὸν μαζί μας· πρὸς τὰς ὥρας 4 μὲ σενιάλον τοῦ Ναυάρχου μας τρα-
βοῦμεν ὅλα κατὰ τὸν λιμένα Δραγαμέστο· εἰς τὰς ὥρας 5 $\frac{1}{2}$ ἐπλησιά-
σαμεν τὸν αὐτὸν λιμένα, καὶ μὲ μεγάλην γαλήνην περιφερόμεθα εἰς τὸ
ἀντίκρυ τοῦ λιμένος καὶ νησόπουλων πολλῶν, ὅπου ἐδῶ εὐρίσκονται· ὁ
δὲ Τουρκικὸς στόλος κατ' ἐπάνω μας, καὶ μὲ ἀεράκι ἐπροχώρησαν καὶ αὐ-
τοὶ μέσον τῶν νησιῶν Πεταλίδων, καὶ πάντα τραβοῦν κατ' ἐπάνω μας.
Πρὸς τὰς ὥρας 7 $\frac{1}{3}$ τὰ Τουρκικὰ μᾶς ἐπλάκωσαν, καὶ ἀρχησαν ταῖς
κανονιαῖς, καὶ ἡμεῖς ἀμέσως ἐβαλθήκαμεν εἰς ταξιν πολέμου· ὁ πόλε-
μος ἐδείξε πεισματώδης πολλὰ, μὲ τὸ νὰ μᾶς ἐζώσαν ὅλα τὰ Τούρκι-
κα μέσον τῶν νησιῶν Δραγαμέστου. Ἐν μέρει τῶν πλοίων μας ἐτρά-
βηξαν ποδιστὰ σοταβέντο (ὑπηνέμως) ἀπὸ ἑνα τῶν νησιῶν, ἐμεῖς ἐ-
τραβοῦσαμεν ἀκόμη σουδράνω (προσηνέμως) τοῦ νησιοῦ καὶ ἐθεωρούσα-
μεν ὅπου οἱ Τούρκοι ἐπολλαπλασίασαν ταῖς κανονιαῖς τους εἰς ἕνα τῶν
ἄρμαμένων μας καὶ εἰς ἕνα μπουρλότον μας· τὸ μὲν μπουρλότο μας μὴν
ἠμπορῶντας νὰ ὑποφέρῃ ταῖς πολλαῖς φωτιαῖς ἐπόδισεν, οἱ δὲ Τούρκοι
ἀπόλυσαν ἕνα τῶν μπουρλότων τους, τὸ μεγαλύτερον, καὶ ὁ κομαντάν-
τες τῶν μπουρλότων του (ὁ Ἀρχηγός). Ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἀντὶ νὰ
ὀδηγηθῇ (διευθυνθῇ) καθὼς τὰ ἄλλα καὶ νὰ τραβῇξοι σοτοβέντο τοῦ νη-
σιοῦ, τὰ ἐγύρισε κατὰ τὰ Τουρκικὰ, τὸ ἴδιον ἐπραξεν τὰ ὅσα εὐρέθη-
σαν κοντὰ μας καὶ σουδράνο τοῦ νησιοῦ. Ἐδῶ βέβαια δὲν ἠμπορῶ νὰ
ἐξηγήσω τὴν γεναιότητα τοῦ Ἀντιναυάρχου μας Σαχτούρη, καὶ τὴν ἀν-
δρείαν καὶ ὀγιγλωρότητα εἰς τὸ ρίξιμον κανονιῶν τῶν παλλικαριῶν του,
καὶ μὲ πόσον ζῆλον ἐκτυπώμεθα μὲ τὰ Τούρκικα, ὅπου μᾶς εἶχον
τριγυρισμένους. Τὸ μπουρλότου τους τέλος πάντων ζυγώνει κοντὰ μας,
ἡμεῖς πολεμῶντας μὲν, καὶ μὲ σπουδὴν τὸ ἄλλο μέρος ἐτοιμαζόμεν

τὴν λιανὴν φωτιάν μας, ὁμοίως καὶ τὴν μεγάλην βάρκαν μας ἔρριψαμεν εἰς τὸν αἰγιαλὸν μὲ κανόνι καὶ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα πολέμου διὰ νὰ κυπήσωμεν τὸ μπουρλότο τους, τὰ δὲ κανόνια μας μὲ μπάλες καὶ μισδράλια (Σφαιρίδια) ἀκατάπαυστα οὐχὶ μόνον τὸ μπουρλότον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀρμαμένων τους, ὅπου μᾶς εἶχον τριγυρισμένους· τὸ ἴδιον ἔκαμαν καὶ τὰ ἄλλα κοντὰ μας ἀρμαμέντα μας· τέλος ἓνα τῶν μπουρλότων μας, τοῦ Καπ Μαρίνη, ἐζύγωσεν μὲ τὸ Τουρκικὸν μπουρλότον, καὶ γύρω τριγύρω, ἓνα μὲ τὸ ἄλλο, ἀπερῶ ἀπὸ τὴν πρύμνην τοῦ Τουρκικοῦ ὁ Μαρίνης, ἡμεῖς μὲ μπάλες καὶ μιστράλια ἀδιακόπως, καὶ δυνάμει αὐτῶν ἐγλύτωσεν τὸ ἰδικόν μας, τὸ δὲ Τουρκικὸν ἐπῆρε φωτιά καὶ ἐκάϊκεν· ἔτρεξαν ἀμέσως αἱ Τούρκικες φελοῦκες, διὰ νὰ γλυτώσουν τοὺς ἀνθρώπους των, καὶ μὲ τὰ μιστράλια μας ἀφανίσαμεν εἰς θάνατον πολλοὺς, ὥστε δὲν ἠδυνήθησαν νὰ προχωρήσουν, καὶ οὕτω ἀπὸ τὸ μπουρλότο ἐχάθησαν Τούρκοι πολλοί· ὄντες ὁμως κοντὰ εἰς τὴν στερίαν ἐνὸς νησόπουλου ἐδυναστεύθημεν (ἐστενοχωρήθημεν) νὰ ἀπεράσωμεν ὅλα ὅσα εὐρέθημεν σοταβέντρο, καὶ μὲ πολλὰ πανιὰ ἐπετάχθημεν ἀπὸ τοῦ νησιοῦ τὸ ἄλλο μέρος, καὶ ἀμέσως πάλιν ἤρχισαμε τὴν φωτιά εἰς ὅσα Τούρκικα ἦτον πλησίον, ὥστε ὅπου τοὺς ἐστενοχωρέσαμεν μέσον τῶν νησιῶν καὶ ἐβάλλθησαν εἰς φυγὴν, ρίχνωντάς μας πολλαῖς κανονιαῖς ἀπὸ ταῖς πρύμαις των. Μιὰ ὀκνηρὰ φεργάδα τοὺς ἔμεινεν ἐδῶθε τοῦ νησιοῦ μονάχη της καὶ εἰς μπονάτσα, ἡμεῖς καὶ ἄλλα πλοῖα μας τὴν ἐδιαβολέψαμεν ἀπὸ ταῖς κανονίαις, ἐκείνη πολλὰ ὀλίγες μᾶς ἔρριπτεν ἀπὸ τὴν πρύμνην, καὶ μὲ ἐπτὰ φελοῦκες ἔμπροσθεν ἐπάσχιζε νὰ ἀλαργέψῃ· εἵχαμεν πλησίον τρία μπουρλότα, καὶ τὰ ἐγκαρδιόναμεν νὰ τρέξουν εἰς αὐτὴν τὴν φεργάδα, ὅτι βέβαια δὲν ἦτον διὰ νὰ γλυτώσῃ· μὰ ὄντας γαλήνη μεγάλη, καὶ αὐτὰ μας τὰ μπουρλότα δὲν ἐδύνονταν νὰ τὴν φθάσουν· ὁ πόθος τοῦ Ἀντιναυάρχου μας δὲν τὸν ἡσύχαζεν, ἀλλ' ἀμέσως ἐδιώρισεν τὰ παλλικάρια του νὰ ἔμβουν εἰς τὴν μεγάλην βάρκαν του καὶ νὰ τρέξουν, νὰ ρυμουλκίσκουν τὸ μπουρλότον· αὐτοὶ ἐπῆγαν μὲ σπουδὴν, καὶ βλέποντας ἡμᾶς ἔστειλαν ταῖς βάρκας τους καὶ ἄλλα δύο πλοῖα μας, καὶ ἐτραβούσαν δύο μπουρλότα, ἡμεῖς δὲ ἀδιακόπως τῆς ἔρρικταμεν κανονιές. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀνάμεταξὺ ἦλθον ἀπὸ τοῦ Καπ. Κωνσταντῆ Μπελεμπίνη καὶ ἐζήτησαν τοῦ Ἀντιναυάρχου μας μπαρούτες, ὅτι δὲν εἶχον, καὶ τοῦ ἔδωσαν 3 βαρέλια, ἦλθαν καὶ ἀπὸ τοῦ Καπ. Μήτρου Χρηστοδούλου, καὶ μᾶς ἐζήτησαν αὐγά διὰ μερικoὺς λαβωμένους, ὅπου τοὺς ἔσκασε ἓνα κανόνι τους καὶ τοὺς ἐλάβωσε· ὅθεν μᾶς εὐρέθησαν αὐγά καὶ τοὺς ἐδώσαμεν. Ματαίως ἐκοπιᾶσαμεν διὰ τὴν φεργάδα, ὅτι μὲ ζώρη (δυσκολίαν) τραβώντας την μὲ ταῖς φελοῦκες καὶ μὲ κάποιον μικρὸν ἀεράκι ἐκαθαντζάρισεν τὸ νησί καὶ ἐγλύτωσεν· αἱ δὲ βάρκες μας καὶ μπουρλότα ἐπέστρεψαν. Ὁ πόλεμος ἐκροτήθη πεισματώδης καὶ ἐβάσταζεν ἕως 3 ὥρας, ἀγχαλὰ καὶ δὲν ἐπαύσαμεν ἕως τὰς 12 ὥρας τῆς ἡμέρας, πλὴν ἦτον ἀργὲς αἱ κανονιές μας, ὅχι ὡς εἰς τὴν ἀρχὴν. Ἐνα καλὸν μέρος Τουρκικῶν ἀρμαμένων

καὶ μπουρλότων τοὺς ἐδιευθύνθη ὅθεν ἦτον ὁ ἄλλος στόλος μας, καὶ ἐβλέπομεν τὰ Τούρκικα νὰ ρίκτουν ἐκεῖθεν πολλαῖς κανονιές, καὶ φυσικὰ ἐπολεμοῦσαν καὶ ἐκεῖ μὲ τὰ ἐδικὰ μας, καὶ ὄντες σοταθέντο τοῦ νησίου δὲν ἐδιακρίναμεν καὶ δὲν ἐβλέπαμεν· πρὸς τὰς 12 ὥρας τὰ Τουρκικὰ ἐπόδισαν ὅλα καὶ μᾶς ἀλαργεύθησαν ὀλίγον, διότι ἦτον γαλήνη καὶ διὰ τὰ δύο μέρη, ὅθεν καὶ ἐπαύσαμεν τὸν πόλεμον. Εἰς τὰς 2 ὥρας τῆς νυκτὸς ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐβάλε φανάρια διὰ νὰ μᾶς γνωρίζουν τὰ ἰδικὰ μας καὶ νὰ μᾶς ἀκολουθοῦν, ὅτι ἦτον μὲν σκότος, ὅτι δὲ, ὅπου εἴχαμεν τὰ Τούρκικα πλησίον καὶ ὑποπτευόμεθα νὰ μὴν πέσωμεν ἐπάνω τους, καὶ συχνὰ ἐσμίγαμεν μὲ τὰ ἰδικὰ μας, καὶ διὰ τὰς ὑποψίας ἕνας τοῦ ἄλλου ἐρωτῶμεθα τὸ τί καράβι εἶναι ὁ καθείς. Τὸν Ναύαρχόν μας (ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ αὐτοῦ πολέμου) καθὼς καὶ ὅσα πλοῖα μας τὸν εἶχον ἀκολουθήσει, δὲν τὸν εἶχομεν ἰδεῖ, καὶ ζυγώνοντας οἱ καπεταναῖοι ὅπου εἶχον τὴν ῥότα τους μὲ ἡμᾶς ἐρώτησαν τὸν Ἀντιναύαρχόν μας; τί ἐμελλον νὰ κάμουν αὐτὴν τὴν νύκτα, καὶ τότε ὁ Ἀντιναύαρχός μας τοὺς ἀπεκρίθη, νὰ τὰ γυρίσωμεν πάλιν κατὰ τὸ Δραγαμῆστο, νὰ σμιζώμεν μὲ τὸν Ναύαρχόν μας καὶ ἐπιλοιπούς Καπεταναίους μας, καὶ ἐντὸς ὀλίγου αὐτοὶ τὸ ἐπορεύσαν· πρὸς τὰς ὥρας 4 τῆς νυκτὸς τὰ Τούρκικα ἐρρίζαν μερικὲς κανονιές ἕως ἀπὸ τὸν φόβον τους καὶ σκοτεῖνὰ καὶ κοντὰ μας, νὰ μὴν ἐπήγενε κανένα ἀπὸ τὰ μπουρλότα μας ἐπάνω τους, καὶ αὐτὸ βέβαια ἤθελεν ἀκολουθήσει, ἂν δὲν ἦτον τόσον μεγάλη γαλήνη· πρὸς τὰς ὥρας 5 τῆς νυκτὸς εἶδομεν τὰ φανάρια τοῦ Ναυάρχου μας, ὅμως οἱ Καπεταναῖοι τῶν πλοίων μας, ὑποπτοὶ διὰ νὰ μὴν ἦτον τὰ Τουρκικὰ, μὲ τρόμπα μαρίνα ἕνα μὲ τὸ ἄλλο ἐρωτοῦσαν τὸ τί φανάρια ἦτον ἐκεῖνα· ὁ Ἀντιναύαρχός μας τοὺς ἐβεβαίωσεν ὅτι ἦτον ὁ Κομαντάντες μας, καὶ ἔτσι ὅλα ἐτραβούσαμεν εἰς ἀντάμωσίν του, καὶ οὕτω ὅλην τὴν νύκτα μὲ μπονάτσα μὲ προσοχὴν καλὴν διὰ τοὺς Τούρκους ἀπεράσαμεν· πρέπει νὰ σημειώσω ἀκόμη ὅτι εἰς ὅλον τὸν αὐτὸν πόλεμον, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἦτον μακρόθεν μία Ἑγγλεζικὴ φεργάδα καὶ ἕως τέλος ἔκαμεν θεωρίαν· καὶ βέβαια θέλει ἀπορῆσει καὶ αὐτὸς νὰ ἰδῇ ἕναν τρομακτικὸν στόλον νὰ τὸν ποδίζουν, καὶ μὲ ταῖς φελοῦκες νὰ πάσχουν νὰ ἀναχωρήσουν ἀπὸ ἔτσι μικρὰ καὶ ὀλίγα ἑλληνικὰ καράβια· ἃς ἔχῃ δόξαν ὁ Πανάγαθος Θεός.

Κυριακὴ 22 Νοεμ. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον μας ὑποκάτω Καλάμου καὶ ἄλλα Νησιὰ μὲ γαλήνην, καὶ ἡ ῥότα μας διὰ Σκρόφες. Ἡ Τούρκικη ἀρμάδα σοταθέντο τραβᾷ ἀνοικτὰ· πρῶτ' ὄντας ἀνταμώθημεν μὲ τὸν Καπ. Ἀντώνη Κριεζῆ, ὅστις μᾶς εἰδοποίησεν ὅτι ἀπὸ μπάλα κανονιῶν εἰς τὸν ἐχθесινὸν πόλεμον ἐλαβῶθη ὁ Καπ. Πινότζης· πρὸς τὰς ὥρας 3 ἐγυρίσαμεν κατὰ τὸ Δραγαμῆστο, ἡ φελοῦκες ἐβγήκαν κατ' ἐκεῖνα τὰ μέρη διὰ νὰ ἐπιτύχουν νὰ κάμουν νερόν· κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐρρίζεν τὴν πᾶσαράν του (κέλητα) καὶ ἐπῆγεν ἐπάνω τοῦ Ναυάρχου, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἔστειλεν εἰς τὸ πλοῖόν μας 2 βαρέλια μπαροῦτι καὶ μερικὲς μπάλες· εἰς τὰς ὥρας 4

1]2 ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖόν μας ὁ Καπ. Μαρίνης μὲ ἓνα ὄρδινον τοῦ Ναυάρχου (Μισοῦλη), μὲ τὸ ὅποιον ἐδιόριζεν, ὅλοι τοῦ στόλου οἱ Καπετανεοὶ νὰ τοῦ δώσουν φουσέκια, ὅθεν καὶ ἀπὸ τὸ μέρος μας τοῦ ἐδώσαμεν. Εἰς ἓνα τῶν Νησιῶν κοντὰ εἰς ταῖς Σκρόφαις ἐφθασαν καὶ ἄραξαν τέσσαρα καΐκια ἀπὸ Ζάκυνθον, τὰ δύο μὲ παξιμάδι καὶ τὰ ἄλλα δύο μὲ σιτάρι, καὶ ἀραποσίτι, λοιπὸν ἐγείνεν συνέλευσις, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ στείλουν τὰ καράβια μας ταῖς φελοῦκες τους, νὰ πάρουν τὸ αὐτὸ παξιμάδι, καὶ νὰ τὸ πάνε αἱ ἰδίας εἰς Μεσολόγγι ἀπὸ τὸ μέρος τρῦ στενοῦ, ὡσαύτως νὰ συνοδεύσουν καὶ τὰ δύο καΐκια μὲ τὸ σιτάρι καὶ ἀραποσίτι· καὶ οὕτως αἱ φελοῦκες ἐστάλθησαν καθὼς καὶ ἡ ἰδική μας, καὶ ἐπραξαν τὰ ὅσα ἄνω ἐξηγήθημεν, δηλδ. ἐπῆγαν ἐπαρέδωσαν τὸ αὐτὸ παξιμάδι, ὁμοίως ἐσυνοδεύσαν καὶ τὰ 2 καΐκια μὲ τὸ σιτάρι καὶ ἀραποσίτι, καὶ ἐν ταυτῷ αἱ φιλοῦκες μας ἀνεχώρησαν καὶ πρὸς τὰς 5 ὥρας τῆς νυκτὸς ἐπέστρεψαν εἰς τὰ πλοῖα μας, καὶ μὲ μεγάλην γαλήνην ἐβολταντζάραμεν εἰς τὰ νησόπουλα Πεταλίδων ὅλην τὴν νύκτα.

Δευτέρα 23 Νοέμβρ. Ἐξημερώθημεν ὅλος ὁ στόλος μας μετὰ τὴν νησοπούλων καὶ Σκρόφας μὲ πολλὰ ὀλίγον ἀεράκι, καὶ εἶδαμεν δύο βαρδακώστες (πρόσκοπα) Τουρκικές, καὶ βλέποντάς μας αὐτοὶ ἐτράβηξαν πρῶμα κατὰ τὸν Κάβο Πάππα· πρὸς τὰς ὥρας 3 πάλιν εἶδαμεν μίαν κορβέτα Ἰγγλέζικη εἰς τὰ πανιὰ κατὰ τὴν κόστα (παρὰ λίαν) Ἰθάκης· εἰς τὰς ὥρας 4 ἐμφανίσθη ὁ Τουρκικὸς στόλος ἀνοικτὰ ἀπὸ ταῖς Σκρόφαις καὶ ἐβαστοῦσε σχεδὸν ἕως τὸν κάβο Πάππα, ἐμεῖς μὲ ἄκρα γαλήνην ἐπεριφερόμεθα ἀπὸ μέσα ταῖς Σκρόφας· εἰς τὰς ὥρας 7. ὁ Ναύαρχος μὲ σεναῖλον ἐκραζε ταῖς βάρκαις τῶν καραβιῶν μας διὰ νὰ πάνε νὰ φορτώσουν καὶ νὰ φέρουν παξιμάδι εἰς Μεσολόγγι, ὅπου αὐτὸ τὸ παξιμάδι ἦτον εἰς Πεταλὰ μέσα εἰς καΐκια ὅπου ἀπὸ Ζάκυνθον ἦτον φερμένον· ὅθεν ἐπῆγαν μερικὲς βάρκες, καθὼς καὶ ἡ ἰδική μας, τὸ ὅποιον παξιμάδι ἐφόρτωσαν, τὸ ἐπῆγαν εἰς τὸ στενὸν τοῦ Μεσολογγίου καὶ τὸ ἐπαράδωσαν τῶν ἐκεῖ ἐπιστατῶν, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 5 τῆς νυκτὸς ἐπέστρεψαν εἰς τὰ πλοῖα μας· τὴν ὥραν ὅπου ὁ Ναύαρχος ἐκραζεν τῆς φελοῦκες, ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν ἐπᾶνω εἰς τοῦ Ναυάρχου, ἐκεῖ εἶδεν δύο γράμματα ὅπου εἶχεν αὐτὴν τὴν ὥραν λαβημένα ὁ Ναύαρχος, τὸ ἓν ἀπὸ Μεσολόγγι ὅπου ἔγραφαν μεγάλας εὐχαριστήσεις εἰς τὰ ὅσα τοὺς ὑπερασπιζόμεθα, χαίρομενοι εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν διὰ τοὺς συχνοὺς πολέμους ὅπου μὲ τὸν ἐχθρικὸν στόλον ἐκάμαμεν, αὐθις δὲ ἐδέουνταν νὰ τοὺς ἔχωμεν πάντα τὴν ἔγνοιάν τους· τὸ δὲ ἄλλο γράμμα ἦτον ἀπὸ τὸν κομαντάντε Ἰγγλέζον τῆς Κροβέτας, ὅπου σήμερον εἰς τὰ πανιὰ εἶδομεν, μὲ τὸ ὅποιον γράμμα μᾶς ἔλεγεν νὰ προσέχωμεν καλῶς ἐδῶθεν ὅπου περριφερόμεθα, νὰ μὴν ἐγγίζωμεν τίποτας τόσον εἰς τὰ νησιά, καθὼς καὶ ἀπὸ τὰ καΐκια τους, ὅπου ἐδῶθεν ταξιδεύουν, ἐπειδὴ καὶ ὁ καπ. Πινότσης ἐβιζιτάρισε ἓνα καράβι ἐμπορικόν, ὅπου ἤρχονταν μὲ πράτιγον ἀπὸ Εὐρώ-

πην, ἡ ῥότα (διεϋθυνσις) τοῦ ὁποίου ἦτον διὰ Ζακύνθον, καὶ σχεδὸν κοντὰ εἰς τὸν λιμένα Ζακύνθου, τοῦ ἐβυζιτάρισεν (ἐπιθεώρησε) τὰ χαρτιά του καὶ τὸν ἐμπορκάρισεν (ἔθεσεν ὑπὸ κάθαρσιν). ὅθεν καὶ μᾶς εἰδοποιοῦσεν πῶς ὁ αὐτὸς καπ. Πινότσης ἀφεύκτως ἔχει νὰ πληρώσῃ ὅλα τὰ ἐξοδα τοῦ σπόρκου του καὶ τὰ ἐξῆς· περιπλέον μᾶς ἔγραψαν, ὅτι ἕνα ἐμπορικὸν πλοῖον ἀπὸ Ναύπλιον ἐφθασεν εἰς Ζακύνθον, καὶ αὐτὸ εἶπεν ὅτι ὁ στόλος Πετζιωτῶν ἦτον ἕτοιμος διὰ ταῦτα τὰ μέρη, καὶ ἐχαρήκαμεν. Ὅλην τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν εἰς ταῦτα τὰ νησόπουλα μὲ μεγάλην βονάτσαν.

Τρίτη 24 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὀλίγον ἀεράκι πλησίον Σκρόφες, καὶ ἡ ῥότα μας κατὰ τὴν νῆσον Ζακύνθου, καὶ αὐτὴ ἐμετεχειρίσθημεν διὰ τὴν εἰδησιν ὅπου ἡ Κροβέτα Ἰγκλέζικη χθὲς μᾶς ἔδωσεν διὰ τὰ καράβια Πετσωτῶν, μήπως καὶ τὰ ἰδῶμεν, καὶ ἀνταμώσωμεν ὅπου μὲ μεγάλον πόθον τὰ προσμένομεν· πρὸς τὰς ὥρας 2 1)2 εἰδῶθη ὁ ἐχθρικός στόλος κατὰ τὸν Κάβο-Πάππα, καὶ ὁδηγεῖται μὲ τὴν ῥόταν μας· ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν ἐν ἡσυχίᾳ, μὲ μεγάλην γαλήνην, καὶ ἐπεριφερόμεθα μέσον Ζακύνθου καὶ Γλαρέντζας.

Τετράδη 25 Νοεμ. Ἐξημερώθημεν πλησίον Γλαρέντζας μὲ ὀλίγον τῶν στερεῶν (ἀπόγαιον) ἀεράκι, εἰδομεν πάλιν τὴν Τουρκικὴν ἀρμάδα κατὰ τὸν Κάβο Πάππα· πρὸς τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας ἐξυγώσαμεν ὑποκάτω τῆς Γλαρέντζας καὶ ἐπήραμεν τὴν βόλταν μας· συγχρόνως ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἔρριξεν τὴν πάσαράν του (κέλητα), καὶ ἐπῆγεν ἔξω διὰ νὰ μάθῃ καμμίαν εἰδησιν. Εἰς τὸ ἀναμεταξὺ ὅπου ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἦτον ἔξω ὁμοῦ καὶ ἄλλαις ἰδικαῖς μας φελοῦκαῖς, ἀκούονται ἔξω πολλαῖς ντουφεκαῖς, ἡμεῖς ὁμῶς ἀπὸ τὸ καράβι δὲν ἠμπορούσαμεν νὰ διακρίνωμεν τὸ τί ἄρα νὰ ἦτον· ἐστοχαζόμεθα ὑπὲρ τὸ πλεῖστον νὰ ἦτον Ρωμιοὶ καὶ νὰ ἔκαναν φέστα, κ' αὐτοὶ τ' ἀνάπαλιν ἦτον Τούρκοι καὶ ἐπολεμοῦσαν ἀδιακόπως ταῖς φελοῦκαῖς μας· πολλαῖς ψυχαῖς χριστιανῶν ἐκινδύνευσαν νὰ αἰχμαλωτισθοῦν, καὶ ἐκλαιγόν καὶ ἐφώναζον βοήθειαν· ἐκεῖ ἦτον καὶ ἐπὶ τὰ καῖκια Ζακύνθια, ἐξέπότηδες διὰ νὰ γλυτώσουν ψυχαῖς, πλὴν διὰ τὴν υπερβολικὴν ψιλὴν φωτιὰν (ὅπλα) τῶν Τούρκων δὲν ἀποκοτούσαν νὰ ζυγώσουν· αἱ φελοῦκαῖς μας ἄρχισαν καὶ αὐταὶ νὰ κτυποῦν τοὺς Τούρκους· ἔτσι ἔλαβαν καιρὸν τὰ καῖκια καὶ ἐφόρτωσαν πολλὰ γυναικόπαιδα ὁμοῦ καὶ ἀνδρας· ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐγλύτωσεν ὑπὲρ τοὺς 50 μὲ τὴν σκαμπαβίαν του, καὶ τοὺς ἔβανεν μέσα εἰς τὰ καῖκια καὶ ἐπειτα ἦλθεν εἰς τὸ καράβι μας, αἱ δὲ ἄλλαις φελοῦκαῖς ἔμειναν ἀκόμη ἔξω καὶ ἐπολεμοῦσαν, οἱ Τούρκοι τοὺς ἔρρικταν οὐχὶ μόνον ντουφεκαῖς, ἀλλὰ καὶ κανονιαῖς τοῦ κάμπου· ἤθελαν σχεδὸν ὅλοι οἱ ἰδιοὶ μας νὰ εὐγοῦν νὰ τοὺς κυνηγήσουν τοὺς Τούρκους, μὰ δὲν τοὺς ἐβόλεσεν (ἐπετράπη), ἐπειδὴ καὶ ὁ Τουρκικός στόλος ἐπλησίαζεν καὶ μὲ βίαν, μάλιστα τοῦ Βαρβάρου δὲν τοῦ ἐφθάνεν ἕνας τοιοῦτος στόλος ἀπὸ 75 φεργάδαις καὶ βρίκια κατ' ἐπ' αὐ-

νω μας, ἀλλὰ ἔφερε μαζύ του (σήμερον μόνον τὸ εἶδामεν) καὶ ἓνα ἀτμοκίνητον πλοῖον. Εἰς τὰς ὥρας 4 ὁ Ναύαρχος ἔκαμεν σιγῶν ὁλαὶς αἱ βάρκες ὅπου ἦτον ἔξω, νὰ ἔλθουν εἰς τὰ πλοῖα τους, καὶ εἰς τὰς ὥρας 4 1/2 ἐπήραμεν τὴν βόλταν μας κατὰ τὴν Ζάκυνθον, καὶ ἀνοίγοντας πολὺ ὀλίγον· πάλιν τὰ ἐγυρίσαμεν διὰ Γλαρέντζαν, καὶ ἐδεκεῖ (αὐτόθι) ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν ἡμέραν ὑποκάτω καὶ σιμὰ τοῦ καστροῦ Γλαρέντζας· ἐκεῖ εἶδामεν οἱ Τοῦρκοι τῆς στεριᾶς νὰ ἔβαλαν φωτιὰ καὶ ἐκατάκειγαν τὰ μαγαζιά τῆς Γλαρέντζας, ἡ δὲ ἀρμάδα τους ἀπλωμένη ὅλη ἐμπροσθέν μας, ἕως τριῶν κανονιῶν τόπον διάστημα, καὶ μερικὰ ἦτον καὶ κοντήτερα πλησίον τῆς Ἰθάκης, μάλιστα ἐπίασαν καὶ ἓνα κατὶν Ζακύνθιον καὶ τὸ ἔφερον μαζύ τους, δὲν ἠξέυρωμεν ἂν καὶ ἦτον ἄδειον, ἢ εἶχεν ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς μέσα καὶ τοὺς ἐπήγαινε εἰς τὰ νησιά· πρὸς τὰς ὥρας 11 τὸ ἀεράκι ὀλίγον, πλὴν πρῦμο διὰ ἡμᾶς, καὶ ἐπρολάβομεν νὰ ἔχωμεν τὰ σοβράνο, καὶ ἀμέσως αὐτὴν τὴν ὥραν ὁ Ναύαρχος ἔκαμεν σιγῶν νὰ ἐτοιμασθῶμεν εἰς πόλεμον, καὶ νὰ τὰ γυρίσωμεν κατὰ τὸν ἐχθρικὸν στόλον, καὶ πάραυτα ἡμεῖς τὸ ἐμεταχειριστήκαμε, καθὼς καὶ ὅλα τὰ πλοῖα μας· πρὸς τὰς 11 1/4 ὥρας τὰ ἐξυγώσαμεν, ἀρχήσαμεν τὸν πόλεμον πεισματῶδη καὶ ἐκτυπηθήκαμεν διὰ 1 1/2 ὥραν, ὧ τοῦ θαύματος, διὰ τοῦ Ὑψίστου Θεοῦ! μία ἀρμάδα τόσον τρομακτικὴ, καὶ ἡμεῖς ὀλιγώτατοι, ἐπώδισαν μὲ ὅσα πανιὰ ἤμποροῦσαν καὶ ἔφευγαν κατὰ τὸν κάβο-Πάππα· τοὺς ἐπήγαμεν ἕως μισὴν ὥραν ἐξοπίσω τους, πλὴν ὄντας νύκτα καὶ σκότος, ἐτραβηχθήκαμεν καὶ ἐπαύσαμεν νὰ πολεμοῦμεν. Εἰς τὸ ἀναμεταξὺ τοῦ πολέμου καὶ σκότους τῆς νυκτὸς, ὀλίγον ἔλειψε νὰ χαλασθῶμεν (συγκρουσθῶμεν): ὁ καπ. Λαζαρος Παναγιώτας ἐρχεται νὰ πέσῃ ἐπάνω μας, καὶ μὲ τὴν ἐπιτηδεϊότητά του ὁ Ἀντιναύαρχός μας καὶ ὀγληγοράδα τῶν ἀνθρώπων του τὸ ἐξέφυγεν, τσακίζοντάς μας μόνον τὸ μπαστοῦνι τὸ κόντρα· ἀκολούθησεν καὶ ἄλλο συμβεβηκός, ὅπου ἀφοῦ ἐπαύσαμεν τὸν πόλεμον τὸ ἐμάθαμεν καὶ μᾶς ἐλύπησε μεγάλως, δηλαδὴ πολεμῶντας ἔτρεξεν τὸ μπουρλότον τοῦ Καπ. Θεοδωράκη Θεοφάνη ἐπάνω εἰς τὰ Τοῦρκικα, μὴπως καὶ εὐτυχῆσῃ νὰ καύσῃ καμίαν φεργάδα, καὶ τὸν εἶδामεν νὰ ἐξυγώσεν, τὸν ἀρχησαν κανονιὰς καὶ ἀπειρὴ λιανὴ φωτιὰ, καὶ αὐτὸς νὰ κολήσῃ· μπάλᾳ θεὸς νὰ ἔκοψεν τὸ σχοινίον τῆς φελούκας του (ἢ πῶς ἀλλέως ἐστάθη ἀγνοοῦμεν) καὶ εὐρέθη μεμακρυσμένη ἀπὸ τὸ πλοῖον μὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἀφίνοντας μέσα εἰς τὸ μπουρλότο μόνον τὸν καπετάνιον καὶ ἔφυγαν· τὸ αὐτὸ μπουρλότο δὲν ἐκάηκε καὶ ἐστοχαζόμεθα τὸ τί νὰ ἔγεινεν, καὶ ἐνθυμῶντας νὰ μὴν μᾶς τὸ ἐπίασαν οἱ Τοῦρκοι μᾶς ἐπύκραινεν ἕως θανάτου, τόσον διὰ τὸν καπετάνιον, καθὼς καὶ διὰ τὸ μπουρλότον τὸ καλλιότερον, νὰ μᾶς τὸ πιάσουν οἱ τοῦρκοι ζωντανὸν (σῶον) ἐπαρηγορούμεθα ὁμῶς στοχαζόμενοι ὅτι οἱ Τοῦρκοι μὲ φόβον ἔφευγον, καὶ βέβαια δὲν εἶχον καιρὸν νὰ τὸ πάρουν, ἀλλ' οὐτε διὰ ὑποψίας καμίας μηχανικῆς (ὑπονοίας στρατηγῆματος) ἔτσι εὐκολὰ ἐπλησίαζαν· λοιπὸν περισσότερον ἐκρίναμεν ὅτι τὸ ἀφῆσαν, καὶ ὅτι νὰ

ἔμεινεν μοναχόν· ὅθεν καὶ ἀπεφάσισεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας, ἀγκαλὰ καὶ τὰ τουρκικὰ πλησίον καὶ μὲ ἓνα πλῆθος φανάρια ἔτρεχον τὴν ῥόταν τους, νὰ τὰ γυρίσωμεν καὶ νὰ ὑπάγωμεν γυρεύοντάς το, καὶ συγχρόνως τοῦ αὐτοῦ στοχασμοῦ μᾶς ἐζύγωσεν καὶ ὁ Ναύαρχος μὲ τὸν ὁποῖον συνομιλῶντες διὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ εἰρημένου μπουρλότου ἀμφοτέροι ἀποφασίσσαμεν καὶ τὰ ἐγυρίσαμεν νὰ ὑπάγωμεν γυρεύοντάς το, καὶ κατὰ τύχην ἀφοῦ τὰ ἐγυρίσαμεν, ἀπέρασεν ἀπὸ κοντὰ μας τὸ μπουρλότο, ὁ Καπ. Μανώλης, τὸν ὁποῖον ἐρωτήσαμεν καὶ μᾶς εἶπεν, ὅτι νὰ τοῦ ἐφανίσθη ὡς ἓνα καράβι κατὰ ἐκείθιν ὅπου ἐτραβούσαμεν, καὶ νὰ πηγαίνωμεν ὅλο ἓναν δρόμον καὶ θέλει τὸ ἐπιτύχωμεν· ἡ νύκτα ὁμως σκοτεινὴ, καὶ ἕως εἰς τὰ μεσάνυκτα δὲν ἤμπορέσαμεν νὰ τὸ ἰδῶμεν· ἀπὸ τὰ μεσάνυκτα ἐπῆρεν ἀέρας Σιρόκο-λεβάντες δυνατός, καὶ ῥεγολάροντες τὰ πανιά μας πάλιν ἐγυρίζαμεν μὴπως τὸ ἰδῶμεν, πλὴν ματαίως ἐκοπιᾶσαμεν, ὅθεν καὶ μὲ κακοκαιρίαν καὶ μὲ ἀέρα δυνατὸν ἀπεράσαμεν αὐτὴν τὴν νύκτα.

Πέμπτη 26 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μέσον Γλαρέντζας καὶ Ζακύνθου, καὶ διὰ τὴν τριμυμίαν τῆς θαλάσσης τὰ καράβια μας εὐρέθησαν σκόρπια καὶ μεμακρυσμένα ἓνα τοῦ ἄλλου· ὁ ἀέρας Σιροκο-λεβάντες δυνατός καὶ θάλασσα μεγάλη, ὠλιγοστεύσαμεν τὰ πανιά μας, καὶ ἐπήγαμεν κατὰ τῆς Σκρόφαις· θεωρῶντας πάντα διὰ τὸ χαϊμένον μπουρλότον μας ἀκόμη καὶ διὰ τὸν Ναύαρχον, διότι δὲν τὸν ἐβλέπαμεν· ἡμεῖς λοιπὸν ἐμείναμεν μοναχοί· πρὸς τὰς 4 ὥρας τῆς ἡμέρας ὁ ἀέρας σχεδὸν ἀνυπόφορος, τὰ ἐγυρίσαμεν· πάλιν κατὰ τὴν Ζάκυνθον καὶ πλησιάζοντας τὰ ἐγυρίσαμεν ἕως Γλαρέντζα καὶ ἐκείθεν πάλιν διὰ Ζάκυνθον· ὁ ἀέρας τόσο δυνατός, ὅπου εἰς μίαν τόση μακρυνὴν βόλταν (λοξοδρομίαν) μετὰ βίας ἐκερδίζαμεν ἓνα μίλλιον· ἀπὸ τὰ ἐδικὰ μας καράβια σοδράνω τῆς Ζακύνθου ἐβλέπαμεν 16, πλὴν τὸν Ναύαρχον δὲν τὸν ἐβλέπαμεν, 2 μπουρλότα μόνον μᾶς ἀκολουθοῦσαν, ὁ Μαρίνης καὶ Ἀντώνης Παυλῆς· μὲ τὴν τρίτην βόλτην ὅπου ἐζυγώσαμεν εἰς Ζάκυνθον· καὶ τὰ ἐγυρίσαμεν διὰ Γλαρέντζαν, εἶδαμεν ἀπὸ τὸν λιμένα Ζακύνθου νὰ ἐβγῇκάν εἰς τὰ πανιά ἓνας μπόγος Ἰγκλέζικος καὶ ἤρχονταν κατ' ἐπάνω μας, μᾶς ἔκανε σινάλο καὶ ἔτσι ἐσταθήκαμεν ἀλὰ-κάπα, τέλος ἐπλησίασεν (μεγάλῃ θαλάσσῃ (κύματα) ὅμως) καὶ ἔφερεν ἓναν πλίκον γράμματα παρὰ τοῦ Κυρ. Σταμάτη Ν. Μπουντούρη διὰ τὸν Ναύαρχον, καὶ ἀπὲξ τοῦ πλίκου εἶχε γραμμένον ὁ Κυρ. Σταμάτης, ὅτι ὁποῖος καπετάνιος τοῦ μπόγου Πέτρου Μεσήνη (ἔτσι λάβη, νὰ πληρώσῃ τοῦ καπετάνιου τοῦ μπόγου Πέτρου Μεσήνη (ἔτσι ὠνομάζονταν) τὰλληρα εἴκοσι, καὶ τὸν πλίκον νὰ δαθῇ τοῦ Ναυάρχου· ὅσον τάχιστα, ὅτι ἦτον ἀναγκαῖα· ὁ Ἀντιναύαρχός μας λοιπὸν τὸν ἔλαβεν τὸν πλίκον, ἔδωσεν τοῦ καπετάν Πέτρου Μεσήνη ἀντὶ διὰ τὰλληρα (διότι δὲν εἶχεν) 4 χρυσὲς στερλίνες, ἔγραψεν καὶ γράμμα μὲ τὸν ἴδιον Μεσήνην τοῦ Κυρ. Σταμάτη διὰ τὴν παραλαβὴν καὶ μέτρημα ταλλήρων, καθὼς καὶ ἐν συντόμῳ τὸν ἐχθεβραδυσινὸν πόλεμον, διὰ τὴν

ἐλειψιν τοῦ μπουρλότου, καὶ ὅτι ὁ Ναύαρχος δὲν ἤξευρεν ποῦ εὕρισκεται, μὲ τὸ νὰ ἐσκορπίσαμεν διὰ τοῦ σφοδροῦ ἀέρος· καὶ οὕτω ἐκάμαμεν πανιὰ τὴν ρότα κατὰ τὴν Γλαρέντζα. Ὅλην αὐτὴν τὴν νύκτα, τόσον ἡμεῖς καθὼς καὶ τὰ δύο μπουρλότα ὅπου μᾶς ἀκολουθοῦσαν, ἀπεράσαμεν μὲ μεγάλην δυστυχίαν, διὰ τοῦ σφοδροῦ Σιροκολεβάντε, καὶ χωρὶς πανιὰ σχεδὸν ἐτραβοῦσαμεν τὴν βόλτα κατὰ τὴν Ζάκυνθον.

Παρασκευὴ 27 Νοεμ. Πολλὰ πρῶτὴ εὐρέθημεν ὑποκάτω τῆς Ζακύνθου, καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ βαστήξωμεν, ὅτι ὁ ἀέρας ἦλθεν πύρινος, καὶ σκότος χειμῶνος μέγα ἐποδίσσαμεν διὰ τὸ μέρος τοῦ Δραγαμέστου, (ἐκάμαμεν καὶ σινιάλον τῶν δύο μπουρλότων νὰ μᾶς ἀκολουθήσου) ἐπὶ σκοπῇ ἐκεῖ νὰ ἀράξωμεν καὶ νὰ εὕρωμεν καὶ τὸν Ναύαρχον, ὅπου ἀφεύκτως τὸν ἐνομιζάμεν ἐκεῖ ἀραγμένον μὲ ἄλλα τῶν πλοίων μας· μὲ ὅλην τὴν κακοκαιρίαν καὶ χειμῶνα ἀπερνῶντας ἀπὸ ταῖς Σκρόφες σοταθέντο, ἀπὸ σθερὰνο ἐμετρήσαμεν 17 καράβια Τουρκικὰ εἰς τὰ πανιὰ. Εἰς τὰς ὥρας 7 τῆς πρωτῆς ἐφθάσαμεν καὶ ἀράξαμεν ἀντικρὺ τοῦ Δραγαμέστου, σοταθέντο ἐνὸς νησίου, καθὼς ἐντὸς ὀλίγου ἐφθασαν καὶ Ἀραξαν καὶ τὰ 2 μπουρλότα ὅπου μᾶς ἀκολουθοῦσαν. Μὲ τὸ ἄραγμα ἐτηράξαμεν καὶ δὲν εἶδομεν κανένα πλοῖον, οὔτε ἀραγμένον, οὔτε εἰς τὰ πανιὰ· ἀμέσως ὁ Ἀντιναύαρχος ἐρρίξεν τὴν σκαμπάβιαν του καὶ ἐβγήκεν εἰς τὸ νησί, ὅθεν εὗρηκε δύο γέροντας ποιμένας προβάτων καὶ αὐτοὺς ἐρώτησεν, ἂν ἦλθον καράβια ἐδικὰ μας ἢ ὄχι, ἀπεκρίθησαν ὅτι δὲν εἶδον. Πρὸς τὰς ὥρας 10 1/2 τῆς ἡμέρας ἦλθεν ἐπάνω μας ἕνας μπόγος Μεσολογγίτικος καὶ ἔφερεν ἕνα γράμμα παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς Μεσολογγίου διὰ τὸν Ναύαρχον, τὸν ἐπαράλαβεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας καὶ αὐθις τὸν ἠρώτησε διὰ τὰ καράβια μας ἂν τὰ εἶδον ἐδόθεν, καὶ εἶπον καὶ αὐτοὶ ὅτι δὲν εἶδον. Ἔτσι λοιπὸν ἐμείναμεν μονάχοι μὲ τὰ δύο μπουρλότα καὶ ἀγρυπνοὶ ὅλην τὴν νύκτα διὰ τὴν καλὴν φύλαξιν, διότι οἱ Τοῦρκοι ἦτον ὀλίγον μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς.

Σάββατον 28 Νοεμ. Δύο ὥρας πρὶν ξημερώσῃ μὲ τὸν ἴδιον καιρὸν, πλὴν ἥσυχον, ἐσαλπάραμεν καὶ ἐβρήκαμεν εἰς τὰ νησιά, ἐστειλάμεν καὶ τὴν φελοῦκαν μας καὶ ἔδωσεν εἰδήσιν καὶ τοῦ μπουρλότου Καπετ. Καράντου, μὲ τὸ νὰ ἦτον ἀραγμένον ὀπισθεν ἐνὸς ἄλλου νησίου ἐκεῖ πλησίον ὅπου εἴμεθα ἡμεῖς, καθὼς καὶ τοῦ ἄλλου μπουρλότου τοῦ Καπ. Μαρίνη, καὶ ἐβγήκαν εἰς τὰ πανιὰ μαζί μας καὶ ἀπεράσαμεν σοταθέντο ἀπὸ ὅλα τὰ νησιά, διὰ νὰ ἀποφύγωμεν καθεὺν ὑποψίαν τῶν Τουρκῶν, καὶ ἡ ρότα μας κατὰ τὴν Ζάκυνθον. Κατὰ τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας ἐξανίξαμεν ἕνα πλοῖον κατὰ τὸν κάβον (νήσου) Ὁξιάς, τὸ ἐστοχάσθημεν διὰ βρῖκι Ἀγγλικόν· τὰ ῥηθέντα δύο μπουρλότα ὄντα ἀργοκίνητα, ἐσταθήκαμεν ἀλά-κάπα καὶ τὰ ἐπροσμένάμεν νὰ ζυγώσουν, καὶ τέλος ἐπλησίασαν· τοῦ μὲν Μαρίνη εἶπομεν νὰ κάμῃ πανιὰ καὶ νὰ τραβᾷ ἐμπρὸς, μάλιστα τοῦ ἐδώσαμεν καὶ ἔως 2 ὀκάδες λάδι, διότι δὲν εἶχεν παντελῶς, τὸ δὲ ἄλλο τοῦ Καράντου ἐτοιμάσαμεν ἕνα γουμενέτο, διὰ νὰ τὸ δέσωμεν καὶ νὰ τὸ τραβῶμεν· ὁ καιρὸς σχεδὸν γαλή-

νη· ἦλθεν μὲ τὴν βάρκαν του καὶ μᾶς ἐζήτησεν ψωμί καὶ λάδι διὰ τὸ
 φῶς τῆς μπούσουλας, μὲ τὸ νὰ ᾔτον ἐστερημένος μὲ τελειότητα (ἐντε-
 λῶς)· οὕτω ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐδιώρισεν καὶ τοὺς ἐδῶσαν 2 σακιά
 ψωμί καὶ μίαν ὀκτὰ λάδι, καὶ δὲν τὸν ἐδέσαμεν ὄντας γαλήνη, καὶ
 ἐπεριφερόμεθα ὑποκάτω Ἰθάκης. Πρὸς τὰς ὥρας 6 εἶδομεν τὸ τῆς
 αὐγῆς πλοῖον ὅτι δὲν ᾔτον Ἀγγλικόν, ἀλλ' ᾔτον ἡ σκούνα τοῦ Καπ.
 Παξινοῦ, μᾶς ἔβαλεν τὴν σημαίαν του, καθὼς καὶ ἡμεῖς τὴν ἐδικήν
 μας, πλὴν γαλήνη καὶ δὲν ἤμπορούσαμεν νὰ ζυγώσωμεν· ἡμεῖς καὶ τὰ
 ἴδια μπουρλότα εἴχομεν χρεῖαν ἀπὸ ζωτροφίας, καὶ αὐτὸ τὸ ἐστοχα-
 σθήκαμεν ὅτι εἶναι ἐπίτηδες ἀπεσταλμένον ἀπὸ Ὑδρα καὶ ὅτι φέρει
 καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ εἶδη. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἔκραξε τὴν φελοῦκα τοῦ
 Μαρίνη καὶ ἐμβήκεν ὁ ἴδιος νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν σκούνα μὲν διὰ νὰ μάθῃ
 εἰδήσεις καὶ διὰ νὰ πάρῃ προβιζιώνας, καὶ οὕτω ἐπῆγαν, πλὴν δὲν εἶχεν
 ζωτροφίας, ἀλλὰ ἔφερνε πολεμοφόδια, καὶ μάλιστα ὀλίγον ἔλειψεν νὰ
 πέσῃ εἰς τὰς παγίδας τῶν Τουρκῶν. Λοιπὸν ἔλαβεν ὁ Ἀντιναύαρχός
 μας δέκα βαρέλια μπαρουτι καὶ μπάλλαις (εἰς δύο φορεῖς) 593, καὶ
 οὕτω σχεδὸν βράδῃ ἐτραβούσαμεν τὴν ρόταν μας, ὡς εἶπον, διὰ Ζάκυν-
 θο· εἴμεθα μονάχοι, καὶ ἡ σκούνα δὲν ἀντάμωσε κανένα ἀπὸ τοῦ
 στόλου μας, καὶ μὲ μπουράτσα ὁδηγόμεθα. Πρὸς δὲ τὰς 4 ὥραις τῆς
 νυκτὸς ἐπῆρεν ὀλίγον ἀεράκι.

Κυριακὴ 29 Νοεμβρ. Ἐξημερώθημεν ἐμπροσθεν τῆς χώρας
 Ζακύνθου, μὲ ἀέρα γρήγο λεβάντε, τὸ αὐτὸ πρῶτ' εἶδομεν νὰ ἔρχωνται
 ἐξ ὀπίσμως κόστα (ἓκ τῆς παραλίας) Ζακύνθου ἄλλα δύο πλοῖα, τὸ
 ἐκάμαμεν (ἐνομίσαμεν) τὸ ἐν ἀπὸ τῶν μπουρλότων μας καὶ τὸ ἄλλο
 φράγγικον, πλὴν μακρὰν καὶ καλῶς δὲν τὰ ἐγνωρίσαμεν. Πρὸς τὰς ὥ-
 ρας 3 $\frac{1}{2}$ τῆς ἡμέρᾳ σοβράνω (προσηνέμως) τῆς Ζακύνθου εἶδομεν νὰ
 ἔρχεται κατ' ἐπάνω μας ἓνα μεγάλο πλοῖον, καὶ τὸ ἐνομίσαμεν βέ-
 θαια νὰ ᾔναι ὁ Ναύαρχος (Μιαούλης), μάλιστα πλησιαζόμενον ἔρριξεν
 μία κανονιάν, καὶ μᾶς ἐμφανίσθη νὰ ἔβαλεν καὶ σενιάλον· ὅθεν τοῦ
 ὑψώσαμεν καὶ ἡμεῖς τὴν σημαίαν μας, τὸ ὅμοιον ἔκαμεν καὶ ἡ σκούνα
 ὅπου ᾔτον κοντὰ μας, μάλιστα τοῦ ἐβάλαμεν καὶ σημεῖον ὅτι τὸν
 ἐγνωρίσαμεν· ἐσταθῆκαμεν ὅμως ἀπατημένοι, διότι ἐγνωρίσαμεν νὰ ᾔτον
 μία Κορβέτα Φραντζεζικη. Μὲ τὸ ἀεράκι, ἀγκαλὰ ἐναντίον, ἐσωβρανά-
 ραμεν καλὰ τὴν Ζάκυνθον, σχεδὸν εἴμεθα ἐμπροσθεν τοῦ Κατακόλου,
 μὰ ἐπειδὴ καὶ τὰ δύο μπουρλότα μας Μαρίνη καὶ Καραντοῦ, ᾔτον
 πολλὰ ὀπίσω μεινεσμένα, ἔττι ἐμαζώξαμεν μέρος πανιῶν καὶ ἐστάθη-
 μεν ἀλλὰ κάππα ἕως νὰ πλησιάσουν. Πρὸς τὰς ὥρας 8 $\frac{1}{2}$ ὁ καιρὸς
 ἐσκοτίνισεν καὶ ἐφοβέριζεν μεγάλην τρικυμίαν· εἰς τὰς ὥρας 9 ἔφε-
 ρεν ἀέρα σφοδρότατον τοῦ σιρόκο λεβάντε, καὶ ῥεγολάροντας τὰ πανιά
 μας ἐμείναμε μὲ πολλὰ ὀλίγα· εἶδαμε τὴν σκούναν νὰ ποδίσῃ καὶ συγ-
 χρόνως ἐποδίσαμεν καὶ ἡμεῖς, βάζοντας καὶ σενιάλον νὰ ποδίσουν καὶ
 τὰ μπουρλότα. Ὁ μὲν Καραντος ᾔτο σοβραντζάδος τὸν κάβο Ζακύνθου
 καὶ μᾶς ἤκολούθησεν, ὁ δὲ Μαρίνης δὲν ἠδυνήθη καὶ ἀπέμεινεν χωρὶς

πλέον νὰ τὸν ἰδωμεν, ὅτι ὁ καιρὸς ἐσκύλευσεν. Ἡμεῖς ἐτραβούσαμεν διὰ τὸ πόρτο Κερῆ διὰ ἐκεῖ νὰ ἀράξωμε, καὶ πλησιάζοντες, εἶδομεν νὰ ἐπῆγαινε νὰ ἀράξῃ καὶ ἓνα ἄλλο τῶν πλοίων μας, καὶ ἦτο τοῦ Καπ. Ἰωάννη Μαρούκα, καὶ συγχρόνως πρὸς τὰς ὥρας 12 ἀράξαμεν εἰς τὸ Κερῆ. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἀμέσως ἐπῆγεν ἐπάνω τοῦ Καπ. Μαρούκα διὰ νὰ μάθῃ διὰ τὸν. Ναύαρχον καὶ διὰ ὅλου τοῦ στόλου, ὅπου ἡμεῖς τόσας ἡμέρας τοὺς ἐχάσαμεν καὶ ἐπηγαίναμεν ζητῶντας, καὶ ἔμαθεν ὅτι τὴν ἄλλην ἡμέραν ἦτον ὅλοι μαζί, καὶ τὸ πόθεν εὐρίσκονται μὲ τὴν φουρτούνα, οὔτε καὶ αὐτὸς ἤξευρεν. Ὀλην τὴν νύκτα λοιπὸν ἀκολούθησεν πύρινος ἀέρας, εἰς τὸν γρέγο λεβάντε καὶ μεγάλη τρικυμία θαλάσσης καὶ σκότος μέγα μὲ βροχαῖς ἀκατάπαυσταις.

Δευτέρα 30 Νοεμβρ. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς τὸ πόρτο Κερῆ καὶ ἀκολουθεῖ ὁ ἴδιος σκληρότατος ἀέρας καὶ φουρτούνα, τὸν δὲ Μαρίνη δὲν εἰξεύρομεν βέβαια πόθεν εὐρίσκεται· συμπεραίνομεν ὅμως μῆπως καὶ ἐπῆγεν εἰς Ζάκυνθο. Εἰς Κερῆ ἐζητήσαμεν νερόν, καὶ δὲν μᾶς ἔδωσαν, οὔτε ἐδέχθηκαν σχεδὸν νὰ ὀμιλήσωμεν· ἐστείλανε ὅμως εἰς τὴν χώραν Ζακύνθου τὸ τι καράβια εἰμεθα καὶ ἐσημείωσαν ὅτι εἶχαμεν καὶ χρειάν διὰ νερόν, καὶ ἐπρόσμενον τὴν ἀδειαν· πρὸς τὸ μεσημέρι ὁ Καπ. Κυριάκος Παξινὸς ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας, καὶ διὰ νὰ ἐλαφρώσῃ τὴν σκούνα του, μᾶς ἔφερε καὶ ἐλάβαμεν εἰς τὸ πλοῖον μας εἰς δύο φοραῖς μπάλαις κανονιῶν 1968 καὶ δύο κόφαις μισδράλια. Ὁ Καπ. Κυριάκος Παξινὸς ἔφερε καὶ ἓνα Ἀμερικάνον, Βάσικτον τὸ ὄνομά του, ὅστις ἀρρώστησεν βαρέως, καὶ μὴ ἠμπορῶντας εἰς τὴν σκούνα νὰ κάμῃ, ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ ἐπαρακάλεσε τὸν Ἀντιναύαρχόν μας νὰ μείνῃ εἰς τὸ πλοῖον μας, ὅθεν καὶ τὸν ἐκράτησεν. Ἐπειτα ἀπὸ τὸ μεσημέρι ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Καπ. Ἰωάν. Μαρούκας, καὶ εἶπεν νὰ ὑπάγῃ ἔξω διὰ νὰ ζητήσῃ νερόν, ὅτι δὲν εἶχε παντελῶς· ἐπῆγαν μαζί μὲ τὸν Ἀντιναύαρχόν μας πλὴν ματαίως, ὅτι καμμίαν ὀρδινίαν δὲν εἶχον ἀκόμη· πρὸς τὰς ὥρας 10 τῆς ἡμέρας ἔδειξεν καλωσύνην, καὶ ἐστοχάσθημεν πρὸς τὰ μεσάνυχτα νὰ εὐγούμεν εἰς τὰ πα- νιά· ὁ καιρὸς ὅλην τὴν νύκτα λεπτὸς καὶ ἀκατάστατος, καὶ οὕτως ἐ- μείναμε ἕως σχεδὸν τὸ ξημέρωμα ἀραγμένοι.

Τρίτη 1 Δεκεμβρ. Μίαν ὥραν νὰ ξημερώσῃ, ἀγκαλὰ καὶ ἐπι- πτε βροχὴ ψιλῇ, τὸ ἀεράκι ὅμως ἔδεικτεν ἀρμόδιον, καὶ οὕτω ἐσαλ- πάραμεν καὶ ἐκάμαμεν πανιά· πρὶν ὅμως σαλπάρωμεν, ὁ Ἀντιναύαρχος ἔκαμε σενιάλο τοῦ μπουρλότου Κ. Καράντου νὰ κάμῃ ὅλα του τὰ πα- νιά, καὶ νὰ εὐγῇ νὰ τραβᾷ ἐμπρός, τὸ αὐτὸ καὶ ἡ σκούνα, καὶ οὕτως τὸ ἐπραξάν. Ὁ δὲ Καπ. Μαρούκας μὴν ἔχοντας νερόν ἐστείλε εἰς ἡμᾶς καὶ τοῦ ἐγεμίσαμεν μερικὰ βαρέλια· εἰς τὸ σαλπάρισμα ἡμῶν καὶ Καπ. Μαρούκα εἶδομεν ἀπὸ τὴν στερεῖα νὰ ἔρρικταν τουφεκιάς· ὁ Ἀντι- ναύαρχός μας νομίζοντας μῆπως καὶ ἦλθε καμμία εἰδησις, ἐπῆγεν ὁ ἴδιος ἔξω πλὴν δὲν ἦτο τίποτας, ἀλλὰ μᾶς ἔκαμναν φέστα διὰ τὸ εὐό- διόν μας· μάλιστα εἶπαν τοῦ Ἀντιναυάρχου μας ὅτι πολλὰ ἐλυπήθη-

σαν, ὅπου φεύγομεν χωρὶς νερόν, ὅμως δὲν ἦτο ἀπ' αὐτοὺς ἀλλὰ ἀπὸ ταῖς ὀρδινίαις ὅπου ἔχουν, καὶ οὕτως ἀνεχώρησεν ὁ Ἀντιναύαρχος καὶ ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἀμέσως ἐβάλαμεν εἰς τὰς τὰ πανιὰ μας· τὸ ἀεράκι πρύμο, ἐβάλαμεν τὸν δρόμον μας διὰ πατριώτισμα (τὴν Ὑδρα). Πρὸς τὰς ὥρας 3 εἶδομεν τὸ μπουρλότο τοῦ Μαρίνη· οἱ ἄνω κονσέρβαις μας ἐτραβοῦσαν ἐμπρός, ἡμεῖς εἰς τὰς ὥρας 5 ἐκάμαμεν ὀλίγα πανιὰ προσμένοντας τὸ μπουρλότο Μαρίνη· αὐτὸ ὅμως πολλὰ ἀργοκίνητον, καὶ δὲν ἐδύνατο νὰ μᾶς πλησιάσῃ, καὶ οὕτω ὁ Ἀντιναύαρχος μας πρὸς τὰς ὥρας 8 ἐδιώρισεν καὶ τὰ ἐγυρίσαμεν κατ' ἐπάνω του· τέλος ἐπλησίασε καὶ μὲ τὴν φελούκα του ἦλθεν ἐπάνω μας, καὶ ἐζήτησε ψωμί, ὅτι ἦτο ἐλλειπὴς μὲ τελειότητα, ὅθεν καὶ τοῦ ἐδώσαμεν διὰ ὀρδινίας τοῦ Ἀντιναυάρχου τέσσαρα τζουβάλια παξιμαδί, τοῦ ἐδώσαμεν δύο βαρέλια νερόν καὶ ὀλίγο λάδι, καὶ αὐθις ἀνεχώρησεν. Μὲ καραντί ὑποφέραμεν ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ μέρος τῆς νυκτός· πρὸς τὰς ὥρας 5 τῆς νυκτός ἐβαλεν ὀλίγον ἀεράκι, πλὴν ἐναντίον καὶ μὲ βόλταις ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τετράδῃ 2 Δεκεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ τὴν βύλτα μας ὀλίγον ἀνοικτὰ ἀπὸ τὴν στεριά τῆς Ἀρκαδίας μὲ τὸ ἴδιον ἀεράκι τῆς νυκτός, ἐξοπίσω μας τὰ δύο μπουρλότα Καράντος καὶ Μαρίνης, οἱ δὲ Καπ. Μαρούκας, καὶ Καπ. Κυριάκος Παζινός μὲ τὴν σκούνα τους ἐμπρὸς ἡμῶν. Πρὸς τὰς 3 ὥρας εἶδομεν σότα-βέντο μας, ἐν τῶν ἀρμαμένων μας, δὲν τὸ ἐγνωρίσαμεν ἀνοικτὰ ὄντας· πρὸς τὰς ὥρας 5 εἶδομεν καὶ ἄλλα τέσσαρα Καράβια ἀπὸ σοθράνο μας καὶ ἐταξίδευον μὲ βόλταις, ὁμοίως καὶ μίαν σκούναν Ἰονικὴν ἤρχονταν πρύμα, ἡ ρότα τῆς διὰ Ζάκυνθο· ἡμεῖς πάντα μὲ γαλήνη ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ἕως τὰ μεσάνυκτα· ἔπειτα ἐβαλεν ἀεράκι, καὶ ἐτραβήχθημεν ὀλίγον· αὐτὴν τὴν νύκτα μᾶς ἐζύγωσεν καὶ μία βασιλικὴ Ἀγγλικὴ σκούνα· ἡ ρότα τῆς διὰ Τσιρῆγον.

Πέμπτῃ 3 Δεκεμβρίου. Ἐξημερώθημεν ἐμπροσθεν Νεοκάστρου ὀλίγον ἀνοικτὰ, πλησίον μας καὶ ἡ Ἀγγλικὴ σκούνα, τὰ δὲ δύο μπουρλότα ἐξοπίσω μας, μάλιστα εὐρέθη κοντὰ μας καὶ ἄλλο μπουρλότον τοῦ κπ. Μανώλῃ Μπούτη καὶ ἀπὸ σωθράνω μας ἐν τῶν ἀρμαμένων μας, τὸ ἐσυμπεράναμεν διὰ τὸν κπ. Λάζαρον Παναγιώτα· ὅθεν καὶ μὲ ὀλίγον ἀεράκι ἔχομεν πλῶρη κατὰ μέρος τῆς Σαπιέντζας. Πρὸς τὰς ὥρας 6 μὲ τὴν βόλτα μας ἐπέσαμεν μέσον (καὶ πλησίον) Νεοκάστρου καὶ Μεθώνης. Πρὸς τὰς ὥρας 7 1)2 εἰμεθα πλησίον φρουρίου Μεθώνης, εἶδαμεν εἰς τὸν λιμένα Νεοκάστρου 4 καράβια, τὸ ἐν ἀπ' αὐτὰ μεγάλο μὲ τρία κατάρτια, τὰ δὲ ἄλλα βρίκια. Εἰς τὴν Μεθώνην ἀραγμένα ἔτερα καράβια τρία ὡς ἐμπορικὰ ἐδείκταν. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἐξανοίξαμεν ἀνοικτὰ μερικὰ πλοῖα, καὶ καλῶς θερρώντας τα εἶδομεν νὰ ἦναι ἀπὸ τὰ ἐδικὰ μας ἀρμαμένα, καὶ ἐτραβοῦσαν τὴν ρόταν μας. Ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ἕως τὸ μέσον τῆς νυκτός εἴχομεν γαλήνην μεγάλην, ἀπὸ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἐφύσησεν πουνέντε γαρμπῆς καὶ πρύμα

τὰ πανιὰ μας ἐτραβούσαμεν καλῶς τὴν Ἰσσαν ρόταν μας ἕως τὸ πρῶτ.

Παρασκευὴ 4 Δεκεμβρίου. Μὲ τὸν ἴδιον ἀέρα ἐξημερώθη-
μεν μέσον Τζιρίγου καὶ Ἑλαφονήσια. Ὅπισθὲν μας ἀκολουθοῦν τὰ
μπουρλότα, ἐδῶ τριγύρο μας καὶ ἄλλα πλοῖα ἐδικὰ μας καὶ μὲ τὴν
ἰδίαν ρόταν τραβούμεν δλα δηλαδὴ διὰ Ἵδραν. Ὁ ἀέρας ὠφέλιμος
καὶ δυνατὸς μᾶς εὐόδωσεν εἰς Ἵδραν καὶ εἰς τὰς ὥρας 4 τῆς νυκτὸς
ἀράξαμεν εἰς τὸν λιμένα Ἵδρας. Κεῖ λοιπὸν ἐδῶσεν τέλος διὰ τῆς
ὥρας ἡ παροῦσα ἐκστρατεία μας.

Ἵδρά τὴν 5 Δεκεμβρίου 1825.

Τὰ περιέχοντα εἰς τὸ παρὸν ἡμερολόγιον, ἐκαταγράφησαν ὡς ἤκο-
λούθησαν, ὄντος αὐτόπτου ἐμοῦ τοῦ ὑπογεγραμμένου Γραμματέως
τῆς δευτέρας μοίρας τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, ὀδηγουμένης παρὰ τοῦ
Ἀντιναυάρχου καπ. Γεώργη Σαχτούρη.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΖΙΚΛΙΤΗΡΑΣ.

Ἀπὸ ταῖς μπάλαις ὅπου ἐλάβαμεν ἀπὸ τὸν Καπ. Κυριάκο Παξινὸν
ἐδώσαμεν εἰς Ἵδραν εἰς διαφόρους Καπετανεῦς; ὡς ἀκολουθῶς.

Ὁ καπ. Ἀντώνης Κριεζῆς ἐλάβεν μπάλες	500
Ὁ καπ. Σταμάτης Δοκὸς	300
Ὁ καπ. Δημήτρης Χριστόφιλος	300
Ὁ καπ. Δημήτρης Βῶκος	300
Ὁ Ναύαρχος Μισαούλης	200
Ὁ καπ. Ἀναγνώστης Πετροζότης	50

Ἰσχυρότερος ἤττασθε
Ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.

ΕΚ ΤΟΥ ΥΠΑΡΙΣ. 4 ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1825

ΒΙΒΛΙΟΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΝ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΒΡΙΚΙΟΥ ΟΝΟΜΑΖΟΜΕΝΟΥ ΑΘΗΝΑ ΜΕ ΣΗΜΑΙΑΝ ΕΛΛΗ-
ΝΙΚΗΝ ΟΔΗΓΟΥΜΕΝΟΝ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΑΝΤΙΝΑΥΑΡΧΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΤΟΥΡΗ

Μὲ Δόξαν κινεῖται ἀπὸ λιμένα Ἵδρας τῇ 21 Δεκεμβρίου 1825

Δευτέρα 21 Δεκεμβρ. Πολλὰ πρῶτ ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ
ἀπὸ τὸν λιμένα Ἵδρας, μὲ ἀέρα λεβάντε φρέσκο, καὶ ἡ ρότα μας (πο-
ρεῖα) διὰ τὸ Καστρί (Ἑρμιόνην), ὅπου ἐκεῖ ἐμελλε νὰ συναχθῇ ὄλος ὁ
ἐλληνικὸς στόλος μας. Πρὸς τὰς ὥρας 8 τῆς ἡμέρας ἀράξαμεν εἰς τὴν
Ντάρδιζα, πλησίον Καστριοῦ, καὶ ἀμέσως ἐκάμαμεν νερόν, ἐπὶ σκοπῇ
τὴν μέλλουσαν ἡμέραν ὀλίγον τι νὰ παλαμίσωμεν, καθὼς καὶ ὄλος ὁ
διωρισμένος στόλος τὸ αὐτὸ ἤθελε νὰ ἀκολουθήσῃ, καὶ μετὰ τὴν δευ-

τέραν ἡμέραν τοῦ εἰρημένου ἔργου νὰ ἐκστρατεύωμεν διὰ Μεσολόγγι· πρὸς τὰ μεσάνυχτα ὁμως ἐχειμῶνιασεν, καὶ μὲ βροχὴν ὄλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 22 Δεκεμ. Ὅντες ἀραγμένοι εἰς τὴν Ντάρδιζα, ἀκολουθεῖ χειμῶνας καὶ βροχὴ, ἐξ αἰτίας τοῦ ὁποίου ἐμποδίσθημεν ἀπὸ τὸ ἔργον τοῦ παλαμίσματος, καθὼς καὶ ὅλα τὰ συναγμένα πλοῖα τοῦ στόλου μας· πρὸς τὰς ὥρας 5 ἕως τὰς ὥρας 7 τῆς ἡμέρας ἦλθον εἰς τὸν ἴδιον λιμένα Ντάρδιζα καὶ ἀραξαν 4 πλοῖα Ψαριανά, τὰ μὲν 3 τοῦ πολέμου, τὸ δὲ τέταρτον πυρπολικόν. Ὅλην τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀκολουθεῖ φουρτουῖνα, ἀέρας σφοδρὸς καὶ βροχὴ ἕως τὰ μεσάνυχτα, ἀπὸ δὲ τὸ μεσονύκτιον ὁ ἀέρας ἐγύρισεν εἰς τὴν Τραμουντάνα μὲ σκληρότητα καὶ φουρτουῖνα ὄλην τὴν νύκτα.

Τετάρτη 23 Δεκεμ. Ἀραγμένοι εἰς τὴν Ντάρδιζα· ὁ ἀέρας ἀκολουθεῖ Τραμουντάνα, ὁμως πλέον ταπεινός· ἀμέσως καὶ μὲ βίαν πολλὰ πρωτὶ ἔγυραν τὸ πλοῖόν μας διὰ πάστρευμα καὶ παλάμισμα, καθὼς καὶ τὰ πλησίον ἀραγμένα πλοῖα τοῦ στόλου μας ἔπραξαν τὸ ἴδιον. Πρὸς τὰς ὥρας 10 τῆς ἡμέρας ἐτελείωσεν τὸ αὐτὸ παλάμισμα, καὶ τὸ πλοῖόν μας ἔγεινεν κατὰ πάντα ἑτοιμον· ὅλη ἡ νύκτα μὲ τὸν ἴδιον ἀέρα καὶ χιόνια.

Πέμπτη 24 Δεκεμ. Ἀραγμένοι εἰς τὴν Ντάρδιζα καὶ ὁ καιρὸς χιονιάς. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας καθὼς καὶ ὁ Ναύαρχος ὁμοῦ καὶ ὅλοι οἱ Καπεταναῖοι τῶν ἐδῶ ἀραγμένων πλοίων εὐρίσκονται εἰς Ὑδραν, καὶ μὴν ἔχοντες πλέον δουλιὰ εἰς τὸ πλοῖόν μας ἐν μέρει ἀπὸ τοὺς συντρόφους (ναύτας) σήμερον πολλὰ πρωτὶ ἀνεχώρησαν διὰ Ὑδραν καὶ αὐτοὶ, καὶ πάλιν νὰ ἐπιστρέψωσιν μετὰ τοῦ Ἀντιναυάρχου μας· ὄλην τὴν ἡμέραν καὶ ὄλην τὴν νύκτα ὁ ἀέρας εἰς τὴν Τραμουντάνα, ὀλίγον ἥσυχος, πλὴν μὲ χιόνια.

Παρασκευὴ 25 Δεκεμβρ. (Ἑορτὴ τῶν Γενεθλίων τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ). Ἀραγμένοι εἰς Ντάρδιζα μὲ ἥσυχον ἀέρα τῆς Τραμουντάνας πλὴν μὲ χιόνια. Αὐτὴν τὴν ἡμέραν, διὰ τὸ χαρμόσουνον τῆς ἑορτῆς, τὸ πρωτὶ ὑψώνοντας τὴν σημαίαν μας, ἐρρίχθη καὶ μία κανονιὰ (καθὼς καὶ ὅλα τὰ ἑλληνικὰ ἐδῶ ἀραγμένα τὸ αὐτὸ ἔπραξαν) καὶ ἐξ ἀπροσεξίας κατὰ δυστυχίαν τὸ μπαλαστρόπι τοῦ κανονίου μας ἐκτύπησεν ἐπάνω εἰς τὸ καράδι τοῦ Ναυάρχου (Μισαούλη) καὶ τοῦ ἐπροξένησε μικρὰν ζημίαν, χωρὶς ὁμως βλάβην τινὸς ἀνθρώπου. Ὁ Καπετὰν Γκίκας Ψεύτης ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖόν μας πρὸς χαιρετισμὸν, ὅστις μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Ῥωσσίας Ἀλέξανδρος νὰ ἀπόθανεν, ἡμεῖς λοιπὸν περὶ τούτου χρειαζόμεθα βεβαιώσεις. Ὅλην αὐτὴν τὴν ἡμέραν καθὼς καὶ ὄλην τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν μὲ ὀλιγώτερον ἀέρα τῆς Τραμουντάνας, καθὼς καὶ μὲ ὀλιγώτερα χιόνια.

Σάββατον 26 Δεκεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Ντάρδιζαν ἐξημερώθημεν μὲ ὀλιγωτάτην τραμουντάνα καὶ μὲ ὀλίγην χιονιά· ὁ καιρὸς μέτριος. Πρὸς τὰς 9 ὥρας μὲ τὸ μεζιλ-καίτη ἦλθεν εἰς Ντάρδιζαν

καὶ ἐμβῆκεν εἰς τὸ πλοῖον τοῦ ὁ ναύαρχος (Μισούλης). αὐτὸς φαίνεται κατὰ τὰς εἰδήσεις ὅπου εἶχεν νὰ μᾶς ἐβεβαίωσεν τὸν θάνατον τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου. Εἰς μιὰν ὥραν τῆς νυκτὸς ἦλθεν ἀπὸ Ὑδρα καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας (ὁμοῦ καὶ ἄλλοι καπετανεῖοι τῶν ἐδῶ ἀραγμένων πλοίων), ὅστις ἐπῆγεν ἀμέσως εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ναυάρχου (Μισούλη) καθὼς ἐπῆγαν καὶ οἱ ἄλλοι Καπετανεῖοι καὶ ἐκεῖ ἐδιάτρισαν σχεδὸν 2 1/2 ὥρας, καὶ ἀφοῦ ἐσυνομίλησαν, ἀνεχώρησαν. Ἡ νύκτα ἀπέρασεν βροχερῇ.

Κυριακὴ 27 Δεκεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Ντάρδιζα· τὴν ἐπελθοῦσαν νύκτα ἀπεράσαμεν μὲ βροχὴν, σήμερον ἐξημέρωσεν μὲ γαλήνην, καὶ ὁ καιρὸς καθαρὸς, ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα γαλήνη, καὶ καθαρὸς καιρὸς.

Δευτέρα 28 Δεκεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Ντάρδιζα· ἐξημέρωσε μὲ γαλήνην μεγάλην καὶ βροχὴν· πρὸς τὰς ὥρας 4 ἐπῆρε Γαρμπῆς φρέσκος· πρὸς τὰς ὥρας 8 ἦλθον εἰς τὸ πλοῖον μας ἀπὸ τὸ Ἰγκλέζικο βασέλο (ὅπου ἦλθεν ἀπὸ Κορφοῦς καὶ ὑπάγει εἰς Κωνσταντινούπολιν μὲ τὸν πρέσβυν Ἀγγλίας, τὸ ὅποῖον σήμερον τὸ πρῶτ' ἐφθασεν καὶ ἀρᾶξεν ἐκεῖ κατὰ τὴν Ἀλικὴν Καστρίου) (Θερμισιὰν Ἑρμιόνης) δηλ. ἀντίκρυς Ὑδρας). δύο ἀξιωματικοὶ Ἀγγλοὶ, οἱ ὅποιοι ἀφοῦ ἔκαμαν ὑπὲρ τὰς δύο ὥρας ὁμιλίαν μὲ τὸν Ἀντιναύαρχόν μας καὶ ἐρωτήσεις, ἀνεχώρησαν μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν, τοὺς ὁποίους ἔστειλεν ὁ Ἀντιναύαρχος εἰς τὸ βασέλο τους μὲ τὴν πᾶσαράν του (κέλητα), καὶ διὰ τοῦτο πάλιν ἔλαβαν διπλὴν εὐχαρίστησιν. Πρὸς τὸ βράδῳ ἐπιασεν βροχὴ καὶ ἀκολούθησε ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 29 Δεκεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Ντάρδιζα· ἐξημέρωσεν μὲ ἄερα Γαρμπῆ καὶ μὲ βροχὴν, ὅλην τὴν ἡμέραν ἀκολούθησε βροχὴ καὶ μὲ τὰς ὥρας 12 ἐγύρισεν εἰς τὸν Πονέντε ὀλίγον δυνατὸν ἕως τὸ πρῶτ'.

Τετάρτη 30 Δεκεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Ντάρδιζα· ἐξημέρωσεν μὲ πονέντε ἡσυχον καὶ μὲ καιρὸν καθαρὸν· πρὸς τὰς ὥρας 3 ὁ Ναύαρχος ἔκαμεν σενιάλον νὰ ἐτοιμασθῇ ὅλος ὁ Στόλος μας διὰ μίσευμα· ἐντὸς ὀλίγης ὥρας ὁ Ναύαρχος ἐκατέβασε σενιάλα ὅλα τῆς ἐτοιμασίας διὰ τοῦ μισευμοῦ, ἐπειδὴ καὶ ὁ καιρὸς πολλὰ ὀγρήγῳρα ἐγύρισε εἰς τὸν Γαρμπῆ καὶ ἐδειξε φουρτοῦνα. Πρὸς τὰς ὥρας 8 μᾶς ἦλθεν μία βοή, ὅτι τὸν Ἰμπραῖμ-πασσά, εἰς τὸν δεύτερον πόλεμον ὅπου ἔκαμαν εἰς Μεσολόγγι, νὰ ἐσκοτώθῃ, καὶ ἀμποτες, πλὴν χρειάζομεθα βεβαιώσεις· πρὸς τὰς ὥρας 10 ἦλθον κατ'ικία ἀπὸ Ὑδραν, καὶ ἐρωτήσαμεν ποῖα νέα ἔχουν, καὶ τί ἐτελεσφόρησεν ὁ Μαυροκορδάτος καὶ λοιποὶ τῆς συνοδίας τοῦ μετὰ τοῦ πρέσβους Ἀγγλίας, ὅπου ἐξεπίτηδες παρὰ τῆς Σ. Διοικήσεως ἦτον ἀπέσταλμένος, καὶ δὲν ἤξευραν νὰ μᾶς εἰποῦν τίποτε· μάλιστα τὸ Ἀγγλικὸν Βασίλειον μὲ τὸν πρέσβυν ἦτον 2 ἡμέρας μισευόμενον, καὶ ὁ Μαυροκορδάτος εἰς Ὑδραν δὲν ἦτον πηγαιμένος· αὐτὸ μᾶς ἔβαλεν εἰς ὑποψίαν, διότι ἐκείνην τὴν νύκτα, ὅπου ἀνεχώ-

ρησαν ἀπὸ τὸ βασέλο, ἔκαμεν ἓνας σφοδρότατος ἀέρας, καὶ μήπως ἐ-
συνέβη καμμία ἀνέλπιστος δυστυχία· ὅθεν προσμένομεν πληροφορίαν.
"Ὀλην τὴν ἡμέραν Γαρμπῆς, τὴν νύκτα ὅμως ἐδυνάμωσεν καὶ ἀκολού-
θησε μὲ σκότος καὶ φουρτούνα.

Πέμπτη 31 Δεκεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Ντάρδιζα, ἐξημε-
ρώθημεν μὲ Γαρμπῆ πολλὰ δυνατὸν καὶ φουρτούνα καὶ σκοτεινὸς ὁ και-
ρὸς· πρὸς τὸ ἀργὸ τῆς ἡμέρας ἐμάθομεν διὰ τὸν Μαυροκορδά-
τον ὅτι εὐρέθη εἰς τὸν Πόρον καὶ ὅτι ἐκείθεν κάποιοι πειραταὶ (κλέπται)
νὰ τὸν ἐγδυσαν· Ἀκολούθησεν ὁ Γαρμπῆς ὅλην τὴν ἡμέραν τὸ δὲ
βράδυ ἐδυνάμωσε πολλὰ, καὶ μὲ ῥαγδαίαν βροχὴν σχεδὸν ἕως τὸ πρωί.

Παρασκευή 1 Ἰανουαρίου. Καὶ πρώτη τοῦ εὐτυ-
χισμένου νέου χρόνου. Ἀραγμένοι εἰς Ντάρδιζα, μὲ ἀέρα
Γαρμπῆ, πλὴν ὅχι τόσο δυνατὸν· πρὸς τὰς ὥρας 3 ὁ
ναύαρχος (Μισοῦλης) ἔκαμεν σενιάλον μισευμοῦ καὶ ἀμέ-
σως ἐσαλπάραμεν καὶ ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά, καθὼς καὶ
TO NEON ETOS ὁλος ὁ στόλος, ἡ ρότα μας (διεύθυνσις) διὰ κάβο-Μαλέα.
1828 μετὰ μίαν ὥραν ὁ ἀέρας ἐδυνάμωσε καὶ μεγάλως ἐφουρ-
τούνιασεν, ὥστε καὶ μὲ ὀλιγώτατα πανιά στράτα μπουρίνα (μὲ λοξο-
δρομίας ἐκ κεραίας) ταξειδεύομεν· εἰς τὰς ὥρας 5 ὁ ἀέρας ὀλιγόστευ-
σεν καὶ μετ' ὀλίγον τὸν ἔφερεν Πονέντε καὶ ἐπηγαίναμεν σχεδὸν πρύ-
μα· εἰς τὰς ὥρας 7 ἔγινε γαλήνη· πρὸς τὰς ὥρας 11 πάλι ὁ ἀέρας Πο-
νέντε Γαρμπῆς, σκοτεινὸς καὶ ἐφοβέριζε χειμῶνα, ὅλην τὴν νύκτα ὁ
αὐτὸς ἀέρας καὶ μέτριος, ὅθεν καὶ κατ' ὀλίγον ἐτραβούσαμεν ἐμπρός·
εἰς τὰς ὥρας 10 τῆς νυκτὸς ἀντικρίσαμεν τὸν κάβο-Μαλέα, καὶ πρὸς
τὰς 12 τὸν ἀπεράσαμεν καὶ ἐμβήκαμεν ἀπὸ μέσα δηλ. κανάλι Τσιρί-
γου, ὁμοῦ καὶ ὁλος ὁ στόλος.

Σάββατον 2 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν μέσον Τσιρίγου καὶ
πρὸς τὰ Βάτικα· εἰς τὰς ὥρας 2 ἐπλησιάσαμεν εἰς τὰ Ἐλαφονήσια,
ὅθεν καὶ ἐπήραμεν τὴν βόλταν μας κατὰ τὸ Τσιρίγον· πρὸς τὰς ὥρας 3
ἐζύγωσεν κοντὰ μας ὁ Καπετὰν Ἀντώνιος Κριεζῆς, καὶ ἐρωτῶντας
τον μᾶς εἶπεν ὅτι πρὸς τὸ μεσονύκτιον ἀντάμωσε μὲ τὸν Ναύαρχον
Σπετσιωτῶν Νικ. Ἀνδρουτσον, ὅστις ἐγύριζεν ἀπὸ τὴν ἐκστρατείαν
τοῦ Μεσολογγίου, καὶ μὲ βίαν ἐρωτήθησαν, διότι ἦτον ἀέρας καὶ θά-
λασσα, καὶ τοῦ εἶπεν ὅτι ὁλος ὁ στόλος Σπετσιωτῶν ἐπέστρεψεν καὶ ὅτι
τὸ Μεσολόγγιον ἔχει ψωμί καὶ ὅτι πόλεμον κανένα δὲν ἤκουσαν· τὸ
αὐτὸ γύρισμά τους βέβαια μᾶς ἐλύπησεν καὶ μάλιστα δὲν ἠδυνήθημεν
νὰ μάθωμεν παστρικὴν περιληψιν, μὲ τὸ νὰ μὴν ἐστάθησαν εἰς ἀρκε-
τὴν ὁμιλίαν, ἀλλὰ πολλὰ ὀλίγον, ἐπειδὴ καὶ ὁ ἀέρας δυνατὸς καὶ διὰ
τὸν Ἀνδρουτσον πρύμος, ἐτράβηξε διὰ Σπέτσαις. Ὁ ἀέρας Πονέντε-
Γαρμπῆς καὶ βολτατζάρομεν (λοξοδρομοῦμεν) μέσον Τσιρίγου καὶ Ἐ-
λαφονήσια. Εἰς τὰς ὥρας 5 εἶδομεν ἓν πλοῖον καὶ ἤρχονταν κατ' ἐπά-
νω μας· ὁ Νάυαρχος ἐμπρὸς ἀπὸ ἡμᾶς τοῦ ἔβαλεν παντιέρα, καθὼς

καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη μὲ σημαίαν 'Ελληνικὴν' τὸ ἐστοχάσθημεν διὰ Σπετσιώτικον, δὲν ἐπαρκτηρήσαμεν καλὰ ὅμως, ἡ αἰτία ὅπου κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἐπρόφθασεν ἓνα μέγα σκότος καὶ μὲ φοβερισμόν μεγάλῃς φουρτούνας, καὶ μὲ βίαν ἐμαζώξαμε πολλὰ πανιὰ καὶ ἐστάθημεν εἰς τὴν διακρίσιν τοῦ καιροῦ, πλὴν ἀντὶ νὰ ἀκολουθήσῃ φουρτούνα, ἔφερε βροχὴν καὶ σκότος μέγα· πρὸς τὰς ὥρας 8 εἶδομεν ἥλιον καὶ καραντὶ χωρὶς ἀέρα, οὔτε βροχὴν· ὁ Γαρμπῆς ὅμως πολλὰ σκοτεινός, καὶ μὲ σημεία πάλιν βροχῆς καὶ ἀέρος. Εἰς τὰς ὥρας 9 ὁ Ἀντιναύρχος μας μὲ τὴν πάσαράν του ἐπῆγεν ἐπάνω εἰς τὸν Ναύαρχον, ὅπως μᾶθη περὶ τοῦ εἰρημένου Σπετζιώτικου πλοίου, καὶ ἐγύρισε εἰς τὰς ὥρας 11 $\frac{1}{2}$, καὶ ἔμαθεν ὅτι αὐτὸ τὸ πλοῖον ἦτο τοῦ Καπετ. Κούτση καὶ εἶχεν μέσα μπαρούτες ταῖς ὁποίαις ἐμελλον νὰ ταῖς ἐμβάσουν ἕως Μεσολόγγι· ὁ αὐτὸς Κούτσης ὅμως δὲν εἰζέυρε νὰ εἴπῃ τίποτε, οὔτε διὰ τὴν Τουρκικὴν ἀρμάδα, οὔτε περὶ Μεσολογγίου, μόνον εἶπε ὅτι ἤκουσε νὰ ἔγειναν ἓνα δύο πόλεμοι καὶ μὲ τὸ νὰ ἐσυμπέρανε τὸν Σπετζιώτικον στόλον νὰ ἐτραβήχῃ διὰ πατριωτισμὸν (εἰς Σπέτζαις), ἔτσι ἐγύριζεν καὶ αὐτὸς ἀνεργος καὶ μὲ ταῖς μπαρούταις εἰς Σπέτζαις· τοῦ εἶπαν νὰ ἀκολουθήσῃ ἡμᾶς, διὰ νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ ἐμβάσωμε ταῖς αὐταῖς μπαρούτες εἰς Μεσολόγγι, ὅχι καὶ δὲν θέλει νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ, νὰ μᾶς δώσῃ ταῖς μπαρούτες νὰ ταῖς πᾶμε ἡμεῖς· αὐτὸς καὶ ἔταξεν νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ. Ἐως τὴν μίαν ὥραν τῆς νυκτὸς εἶχαμεν καραντὶ καὶ φοβέρα χειμῶνος, ὕστερον ἔφερον ὀλίγον ἀέρα ὄστρια, πλὴν δὲν ἐβάσταξεν, ἀλλὰ μάλιστα ἔφερον γαρμπὴ δυνατὸν καὶ τρικυμίαν μεγάλην καὶ σκότος, ὥστε καὶ μὲ βίαν ἐμαζώξαμεν ὅλα τὰ πανιὰ μας σχεδόν. Αὐτὸς ὁ ἀέρας ἐβάσταξεν ἔτσι δυνατός ἕως περασμένον τὸ μεσονύκτιον, ἔπειτα ἔφερον βροχὴν καὶ ἔγινε καραντὶ χονδρόν, καὶ τέλος ἐξημέρωσεν ὅλο μὲ βροχαῖς καὶ σκότος· ὁ ἀέρας Γαρπινὸ (λίβας ὀλίγος) καὶ καραντὶ μέγαν.

Κυριακὴ 3 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν μέσον Τζιρίγου καὶ Μαρθωνῆσι, μὲ καραντὶ καὶ βροχὴς ἀδιακόπως, ὁ καιρὸς σκοτεινός καὶ πάλιν σημεῖται χειμῶνος, ὁ στόλος μας εἶναι ὅλος τριγύρω μας καὶ ὅχι τόσο μακρυσμένος διὰ ταῖς κακοκαιρίας τῆς νυκτὸς. Εἰς τὰς ὥρας 5 $\frac{1}{2}$ ἐκαθάρισεν ὀλίγον, ἀκολουθεῖ ὅμως καραντὶ. Εἰς τὰς ὥρας 6 ἐπῆρε μέσα ὁ κόρφος τοῦ Μαρθωνησίου καὶ ἐστρώσαμεν τὰ πανιὰ μας πρῶμα κατὰ τὸν κάβο Ματαπάν. Εἰς τὰς ὥρας 7 πάλιν καραντὶ. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἐπῆρεν ὁ Πονέντης καὶ ἐβολτατζάραμεν ἀπὸ μέσα τὸν κάβο Ματαπάν. Εἰς τὰς ὥρας 12 ἀνοιξαμε τοῦ κάβο Ματαπά, μὲ πονέντε ἐτραβούσαμε τὴν ρόταν μας (πορείαν) ὀλίγον ἀνοικτὰ ἕως τὰς ὥρας 3 τῆς νυκτὸς, ἔπειτα ἐμείναμεν εἰς καραντὶ· πρὸς τὰς 9 ὥρας τῆς νυκτὸς ἔφερον ὀλίγην βροχὴν μὲ χαλαζὶ καὶ συγχρόνως ἔφερον ἀέρα Σιρόκο-λεβάντε καὶ μὲ αὐτὸν πρῶμα τὰ πανιὰ μας ἀκολουθοῦμεν τὴν διωρισμένην ρόταν μας.

Δευτέρα 4 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν ἐμπροσθεν τοῦ κόλ-

που Καλαμάτας καὶ ἀντίκρου Κορώνης καὶ νήσου Βενέτικου, καθὼς καὶ ὁλος ὁ στόλος μας, ὀλίγον ὅμως μεμακρυσμένοι, καὶ μετὸν ἴδιον Σιρόκο - λεβάντε ἀκολουθοῦμεν τὴν ῥόταν μας κατὰ τὴν Ζάκυνθον καὶ Γ'λαρέντζαν. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τὸ πρῶτ' εἶδομεν ἕν πλοῖον, καὶ ὄρτσα ἤρχετο κατ' ἐπάνω μας· τὸ ἐσυμπεράναμε Σπετσιώτικο, καὶ οὕτω ὀρτίζάραμεν καὶ ἡμεῖς ὀλίγον διὰ νὰ τὸ ζυγώσωμεν καὶ νὰ μάθωμεν εἰδήσεις· εἰς τὰς ὥρας 3 $\frac{1}{2}$ ἐπλησίασεν τὸ Σπετσιώτικον, καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας μετὴν πάσαράν του ἐπῆγεν ἐπάνω του, ὁ καπετάνιος τοῦ αὐτοῦ πλοίου ἦτον ὁ Ἀναγνώστης Ἀναστασίας (Κυριακός) ὅστις ἤρχετο ἀπὸ Πεταλὰ καὶ εἶπεν ὅτι, μὴν ἔχοντες ψωμί τὰ πλοῖα τους ἀνεχώρησαν διὰ τὰς Σπέτσας, αὐτὸς ὅμως καὶ ἄλλα δύο πλοῖα, ἡγουν ἓνα ἀρμαμέντο (πολεμικόν) καὶ ἓνα μπουρλότο ἀνέμειναν εἰς Πεταλὰ, καὶ ἀπέρασαν εἰς Μεσολόγγι 20 βαρέλια μπαρούτι καὶ μπάλας 500· αὐτὸς ἀνεχώρησεν ἐμπρὸς ἀπὸ τὰ ἄλλα δύο, μετὸν νὰ ἐμπαρκάριζαν αὐτὰ μερικὲς ψυχὲς χριστιανῶν, ὅπως νὰ τὰς ἀπεράσουν εἰς Γ'λαρέντζα, καὶ αὐτοὶ οἱ χριστιανοὶ ἀπηλπισμένοι ἐπήγαινον, διότι εἰς Κάλαμον δὲν εἶχον πῶς νὰ ζήσουν· εἶπε προσέτι ὅτι πόλεμος κανένας δὲν ἔγεινε καὶ ὅτι εἰς Μεσολόγγι ἔχουν χρεῖαν διὰ ψωμί (τὸ ἐναντίον ἀπὸ ὅσα εἶπεν ὁ Ναύαρχός τους Καπ. Νικ. Ἀνδρουτσος τοῦ Καπετ. Ἀν. Κριεζῆ, εἰς τὰς 2 Ἰανουαρίου ὅπου ἀνταμώθησαν)· εἶπε πρὸς τούτοις ἡ ἀρμάδα ἡ Τουρκικὴ ἦτον ἀραγμένη εἰς Πάτρας καὶ ὅτι εἰς τὸν κάβο Πάππα ἦτον 5 καράβια ἀραγμένα μόνον. Πρὸς τὰς ὥρας 4 ἀντικρου καὶ πλησίον Μωθώνης, ἀγκαλὰ καὶ πρύμος ὁ ἀέρας, πλὴν ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ γαρμπῆ εἰδείχθη ἓνα φοβερὸ σκότος, καὶ φοβερικοῦ μεγάλης φουρτούνας· ἀμέσως ἐμαζώξαμεν ὅλα τὰ πανιά μας καὶ ἐμείναμεν μετὲν τρίγγο καὶ γάμπια καὶ αὐτὰ μετὲν 2 μούδες τσαμαντάλια μαζωμένα· πρὸς τὰς ὥρας 6 ἤρχοντο 2 Σπετσιώτικα τὸ μὲν ἀρμαμέντο τοῦ Καπ. Ἰωάννου Τσοῦπη, τὸ δὲ μπουρλότον τοῦ Καπ. Ἀναργύρου Λεμπέση, καὶ αὐτὰ τὰ δύο ἦτον ὁποῦ εἶχεν ἀφίσει εἰς Πεταλὰ ὁ καπ. Ἀναγν. Ἀναστασίας (Κυριακός) καὶ καθὼς μᾶς εἶδαν ἐστάθηκν ὄρτσα-λὰ-πάντα· μετὸν τοῦ Καπ. Τσοῦπη ἐζύγωσεν ὁ Ναύαρχος (Μιαούλης) καὶ ὠμιλοῦσαν, καὶ μετὸν Καπ. Ἀναργυρον τοῦ μπουρλότου ἐπλησίασαμεν ἡμεῖς, καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας, ἀφοῦ ὠμίλησαν τὰ ὅσα ἦτον ἀναγκαῖα, τοῦ εἶπε νὰ ἐπιστρέψουν μαζί μας, καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη ὅτι δὲν εἶχαν ψωμί, ὁ Ἀντιναύαρχός μας τοῦ εἶπεν ὅτι ἀπὸ ψωμί θέλει τοὺς προβλέψωμεν, μόνον ἂν ἀγαποῦν ἃς γυρίσουν, καὶ τρόπον τινὰ εἶπεν δὲν ἡμποροῦν νὰ ἐπιστρέψουν, καὶ μετ' αὐτὸ ἐπεχαιρετήθησαν ὁ εἰς τοῦ ἄλλου τὸ καλὸν εὐόδιον. Ὁ Ναύαρχός μας ὅμως ἀκόμη ὠμιλοῦσεν μετὸν καπ. Τσοῦπη· ἀγνοοῦμεν τὴν ὁμιλίαν τους· πλὴν εἰς τὰς ὥρας 8 εἶδομεν τὰ αὐτὰ Σπετσιώτικα νὰ γυρίσουν μαζί μας. Ὁ καιρὸς μετὲν ἀδιάκοπες βροχὲς καὶ ὁ ἀέρας πρύμα· εἰς τὰς ὥρας 10 ὁ ἀέρας ἤλθεν ἀπὸ τὴν στερεὰ καὶ ὀρτσάραμεν, πρὸς δὲ τὰς ὥρας 11 ἐδυναμώσεν ὁ Σιροκολεβάντες καὶ ἤλθεν πολλὰ ὀρμητικὸς, καὶ μετ' αὐ-

τὴν τὴν ὁρμὴν βροχὴ ῥαγδαία. Ὅλη ἡ νύκτα μὲ ἀέρα σφοδρὸν φουρτοῦνα μεγαλωτάτη καὶ βροχὲς ἀκατάπαυστες, ὥστε ποῦ ἐκινδυνεύσαμεν μεγάλως.

Τρίτη 5 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν (ἀέρας Σοροκολεβάντες δυνατώτατος, φουρτοῦνα καὶ μὲ ἀδιάκουπες βροχὲς καθὼς τῆς ἀπερασμένης νυκτός) μέσον Κερί Ζακύνθου καὶ Στεριά· τὰ πλοῖα μας διὰ τῆς φουρτούνας τῆς νυκτός (καὶ ὅπου ἀκόμη ἀκολουθεῖ) ἀλαργέψαμεν, καὶ κατὰ τὰς ὥρας 4 ἀρχίσαμεν νὰ ἐνούμεθα μερικὰ, καὶ μερικὰ ἐτραβοῦσαν διὰ τῆς φουρτούνας κατὰ τὸ πύρτο Κερί. Εἰς τὰς ὥρας 5 ἐφθάσαμεν εἰς τὸν κάβο τῆς Γλαρέντσας, καὶ ἀμέσως μᾶς ἐβγαλεν τὸν ἀέρα ὁ Κόλφος τῆς Πάτρας καὶ οὕτω μὲ μπουρίνα στράτα (ἐκ κεραίας) ἡ ῥότα μας κατὰ ταῖς Σκρόφαις· πρὸς τὰς ὥρας 6 φαίνεται νὰ ἔπαυσεν ἡ βροχὴ καὶ νὰ ἐκαθάρισεν ὀλίγον, καὶ ἀκολουθοῦμεν τὸν δρόμον μας· πρὸς τὰς 7 ὥρας αἰφνιδίως ἐκατέβασεν Γρέγο-Λεβάντε σκληρότατον καὶ φουρτοῦνα ἀνυπόφορον, ὥστε μὲ πολὺ ὀλίγα παννὰ καὶ στράτα μπουρίνα ἐπάσχαμεν νὰ ταξειδεύσωμεν· ὁ ἀέρας καὶ τρικυμία ὅμως ἀνυπόφορον, φόβον μέγαν διὰ τὰ κατάρτια μας, μάλιστα ἐλάβαμεν καὶ ἓνα μεγάλον τριζιμον, ὡς νὰ ἐτσακίσθη κάποιόν τι, καὶ ἀμέσως ἐρρίξαμεν τὴν γάμψην κάτω καὶ ἐπῆγαν οἱ ἄνθρωποι καὶ ἐθεώρησαν, πλὴν δὲν ἤμπόρεσαν νὰ καταλάβουν τί ἦτον· εἰμεθα πλησίον τῆς Ἰθάκης, ἦτον καὶ σχεδὸν 2 1)2 ὥρας νὰ βραδυάσῃ, ὅθεν καὶ πολλαῖς γνώμαις ἀγαποῦσαν, πρὶν βραδυάσῃ, ἐκεῖ νὰ πᾶμε νὰ ἀράξωμε, διὰ νὰ ἀποφύγωμεν κάθε κίνδυνον τῆς νυκτός, ὅτι ἡ φουρτοῦνα ἦτον ἀβάστακτος, καὶ εἰς τοῦτο ἐκαταπείσθη ὁ Ἀντιναύαρχός μας, καὶ ἀμέσως ἐδιόρισεν νὰ μολύσουν Σκότα· μετὰ ἓνα κουάρτο τῆς ὥρας ὅμως ὁ Ἀντιναύαρχος ἐμεταμελήθη καὶ πάλιν τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὰ νησόπουλα Πεταλιούς μὲ στράτα μπουρίνα· ὁ ἀέρας πολλὰ δυνατός καὶ ἀπ' ἐμπρός μας, παντελῶς δὲν μᾶς ἐδέχονταν· τέλος μὲ κίνδυνον φουρτούνας τοιαύτης καὶ κόπον πολὺν διὰ τῆς νυκτός ὅλο μὲ βόλτες, πρὸς τὰς ὥρας 9 1)2 τῆς νυκτός ἀράξαμεν εἰς ἓν μέρος τῆς Στερεᾶς καὶ τῆς νήσου Ὁξιᾶς· ἐκεῖ ἦτον ἀρχήτερα ἀραγμένοις ὁ Ναύαρχος (Μισούλης) καὶ ὁ Καπ. Χριστόφίλος· ἐξ αἰτίας τοῦ ἀνυποφόρου χειμῶνος μᾶς ἐσκορπίσθη ὁ στόλος καὶ πόθεν ὁ καθεὶς ἐσώθη, ἀγνοοῦμεν.

Τετάρτη 6 Ἰανουαρίου. (Καὶ μεγάλη ἐορτὴ τῶν Θεοφανείων) εὐρέθημεν ἀραγμένοι, ὡς εἶπον, μέσον νήσων Ὁξιᾶς καὶ Στερεᾶς· ὁ ἀέρας ὁ ἴδιος, ὀλίγον ἥσυχος καὶ καθαρός· ἀμέσως τὸ πρῶτ' ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν μὲ τὴν πᾶσαράν του εἰς τὸν Ναύαρχον, διὰ νὰ ἀποφασίσουν κάθε ἐπιχειρήματός· ὁ ἀέρας ὁ σφοδρός, ἡ φουρτοῦνα καὶ τὸ μέγα κρῦον ἔκαμεν ὡς φαίνεται τὸν ἐχθρὸν νὰ ἦναι ἥσυχος, ὅτι ἔως τώρα ἀκόμη καράβι κανένα δὲν εἶδομεν. Ὁ Ναύαρχος μετὰ τὸν πηγαιμὸν τοῦ Ἀντιναυάρχου ἐστεῖλεν τὴν φελούκα του μὲ γράμμα πρὸς τοὺς ἐν Μεσολόγγι, καὶ αὐθις νὰ παρατηρήσουν εἰς τὴν βάρδια διὰ τὰ Τουρκικά· αὐτὴν τὴν ὥραν 2 1)2 τῆς ἡμέρας ἐμφανίσθησαν 7 ἀπὸ τὰ κα-

ράβια μας, και ἔρχονται εἰς ἀντάμωσίν μας· ὁ Ἀντιναύαρχός μας, γυρίζοντας ἀπὸ τὸν Ναύαρχον ἀμέσως ἐπῆγεν μετὰ τὴν πᾶσαράν του εἰς τὴν νῆσον Πεταλάν, ὅστις ἐρωτῶντας ἐκεῖ ἔμαθεν ὅτι πόλεμος κανέναν δὲν ἔγεινεν· οἱ ἐν Μεσολογγίῳ στέκουν γενναῖοι καὶ χωρὶς παραμικρὰν δειλίαν, πλὴν ἀπὸ ψωμὶ πᾶσχουν καὶ πεινοῦν, 15 ἡμέρας εἶχον νὰ ἰδοῦν ψωμί, εἰμὴ ὀλίγον σιτᾶρι εἶχαν καὶ τὸ ἐμοίραζαν καὶ βράζοντάς το ἔτρωγον, καὶ μετὰ αὐτὸ ἐζοῦσαν· ἡ αὐτὴ βία τῆς πείνας τοὺς ἐστενοχώρησεν, καὶ οἱ πρόκριτοι ἔκαμαν γράμμα πληρεξουσιότητος καὶ μετὰ αὐτὸ ἔστειλαν 2 τῶν στρατηγῶν τοὺς εἰς Πεταλᾶ, ὅπως νὰ ἐπιτύχουν καὶ νὰ ἀγοράσουν μετὰ ἰδίᾳ τοὺς χρήματα σιτᾶρι ἢ παξιμαδί, ἢ καὶ εἴ τι ἄλλο ζωοτροφίας, καὶ ἀκολουθῶς νὰ εἰποῦν τῶν καρaboκυραίων Ζακυνθίων καϊκιῶν νὰ τοὺς πηγαίνουν προβιζιζόνες, καὶ θέλει πληρώνονται καθὼς θέλουν, χωρὶς νὰ ὑποπευθοῦν καμμιάς λογῆς κατάχρησιν, καθὼς τοὺς ἀκολουθήσεν πρότερον, καὶ διὰ αὐτὸ ἐγγυῶνται ὅλοι τῶν ἐν Μεσολογγίῳ· αὐτοὶ οἱ δύο στρατηγοὶ λοιποὶν ἦλθον εἰς Πεταλᾶ, πλὴν δὲν εὗρον οὐδὲν ἀπὸ ὅ, τι ποθοῦσαν· ἔμαθον ὅμως εἰς Κάλαμον νὰ εὐρίσκεται τινὰ καί τι ὅπου εἶχεν σιτᾶρι, καὶ ἀμέσως ἐδιευθύνθησαν διὰ Κάλαμον· τοῦ εἶπον προσέτι ὅτι ὁ Ἱμπραῖμ Πασσᾶς ἔλαβεν παρὰ τῆς Πόρτας τὴν πληρεξουσιότητα διὰ τὴν ἀπόκτησιν Μεσολογγίου, μάλιστα τοῦ ἔστειλαν καὶ δῶρον 150 ἄτια. Ὁ Ἱμπραῖμ πασᾶς ἀφοῦ ἐπροχώρησε καὶ εἰς αὐτὸ, ἠθέλησε νὰ ἀποδείξῃ τὴν ὑποουλήτητά του πρὸς τοὺς ἐν Μεσολογγίῳ, ὅθεν καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ Ἀγίου Βασιλείου, τοὺς ἔστειλεν ἕναν Ῥωμαῖον καὶ τοὺς εἶπεν ἐκ μέρους του, ὅτι νὰ στείλουν εἰς τὸν Ἱμπραῖμ πασᾶ ἕναν ἄνθρωπον, ὅπου νὰ ἡξέυρῃ τρεῖς διαλέκτους, ἡγουν Τουρκικά, Ἀλβανίτικα καὶ Φραντζέζικα, νὰ ὁμιλήσῃ μετὰ αὐτόν, καὶ νὰ μὴ φοβηθοῦν ὅτι θέλει τὸν πειράξῃ, καὶ ἂν ὑποπετεύονται θέλει καὶ αὐτὸς τοὺς ἐστελεῖ ἐνέχυρον ὅποιον σημαντικὸν Τούρκον τοῦ ζητήσουν, καὶ νὰ τοῦ γράψουν καὶ ἕνα γράμμα, μετὰ τὴν ὑπογραφὴν ὅλων τῶν στρατηγῶν καὶ προκρίτων Μεσολογγίου, καὶ αὐτὸ τὸ γράμμα νὰ μὴ σημειώῃ ἄλλο, εἰμὴ πῶς τὸν ἐδέχθησαν μετὰ τὸ καλὸν, καὶ τότε αὐτὸς ἠθέλην τοὺς ἀσηκώσῃ στερεᾶς καὶ θαλάσσης τὴν πολιορκίαν, καὶ νὰ τοὺς ἀφήσῃ ἡσύχους καθὼς εὐρίσκονται, καὶ ὁ Ἱμπραῖμ πασᾶς νὰ τραβηχθῇ εἰς τὸν Μωρέα. Οἱ ἐν Μεσολογγίῳ ἀπεκρίθησαν διὰ ζωῆς μετὰ τὸν ἴδιον ἄνθρωπον, ὅτι γράμματα δὲν ἡξέυρομεν, ἄνθρωπον μετὰ διαλέκτους δὲν ἔχομεν καὶ Πασσᾶ δὲν γνωρίζομεν, ἀλλ' ὅ, τι προξενήσῃ τὸ σπαθὶ καὶ τὸ τουφέκι, καὶ μετὰ αὐτὰ ὁ ἀπεσταλμένος ἀνεχώρησεν. Ἀπὸ τὰ πλοῖα τοῦ στόλου μας ὅπου ἦτον σκορπισμένα διὰ τῆς φουρτούνας, ἦλθαν σήμερον ἐδῶ ἄλλα ἐννέα καὶ ἄραξαν, τὰ δὲ ἐναπολειφθέντα εὐρίσκονται ἀραγμένα μέρος εἰς Πόρτο Κερὶ, καὶ ἄλλα εἰς Ἰθάκην. Ὁ ἀέρας ἀκολουθεῖ Ἰρέγος δυνατὸς καὶ χιονώδης· εἰς κάθῃ-Πάππα ἐμφανίσθησαν ἀραγμένα 7 ἢ 8 Τουρκικά.

Πέμπτη 7 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένα ὅλα 12 τῶν πλοίων μας μέσον Νήσου Ὀξιάς καὶ Στερεᾶς μετὰ ἀέρα δυνατὸν Γρέ-

γο-λεβάντε· πρὸς τὰς ὥρας 8 ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν εἰς τὸν Ναύαρχον καὶ συνομιλῶντας εὗρον δίκαιον καὶ εἶπαν, ἐνῶ οἱ Τούρκοι δὲν μᾶς ἐνοχλοῦν καὶ εἶναι τραθημένοι, νὰ ἀρματώσωμεν ταῖς σκαμπαβίες μας καὶ εἰς αὐταῖς νὰ βάλωμεν τὸ παξιμάδι καὶ ὅλαις μαζὺ νὰ πᾶνε μέσα εἰς τὸ Μεσολόγγι, καὶ ἔπειτα νὰ ἐβγοῦμεν καὶ ἐμεῖς εἰς τὰ πανιὰ καὶ τότε, ἂν μᾶς ἴδουν τὰ Τούρκικα καὶ ἐλθοῦν κατ' ἐπάνω μας, αἱ βάρκες μας ἔχουν καὶ τὸ ἔργον τελειωμένον, ὅτι ἂν μὲν γυρέψωμεν νὰ ὑπάγωμεν μὲ τὰ καράβια μας, ἐξυπνώμεν τὸν ἐχθρόν, καὶ τότε θέλει εὐρωμεν δυσκολίαν μεγάλην· ὁ Ναύαρχος ὅμως δὲν ἐπληροφορήθη (ἐσυμφώνησεν) εἰς αὐτὸ λέγοντας, ὅτι τὸ διάστημα εἶναι μακρὸν, καὶ αἱ φελοῦκες θενὰ ἀργοπορήσουν, πάρα εἶπεν μὲ τὰ καράβια νὰ ζυγώσωμεν εἰς Μεσολόγγι καὶ μὲ κάθε ἐπιτηδεϊότητα καὶ βίαν νὰ τοὺς τὸ ἐβγάλωμεν, καὶ ἡ ἀπόφασις λοιπὸν ἔμεινεν εἰς αὐτό· εἰς τὰς ὥρας 10 ἦλθον μέσα εἰς τὸ πλοῖον μας μὲ ἕναν μπόγον Ἑλληνικὸν ὁ κομαντάντες τῆς νήσου Πεταλὰ κύριος Κοσμάς Ποταμιάνος διὰ βύζιτα καὶ ὁ κύριος Ἰωάννης Δροσίνης φροντισταὶ Μεσολογγίου, καὶ ὁ καπετὰν Κωνσταντῆς Τρικoupης, ὅπου καὶ αὐτοὶ οἱ δύο ἦτον φερμένοι εἰς Πεταλὰ διὰ φρόντισιν Μεσολογγίου, καὶ ἐρευνῶντες τοὺς περὶ εἰδήσεων μᾶς εἶπον τὰ ἴδια, ποῦ ἔμαθεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἀρχήτερα εἰς Πεταλὰ, διὰ δὲ τοὺς ἐν Μεσολογγίῳ, εἶπον ὅτι αὐτοὶ στέκουν σταθεροὶ, καὶ δὲν ζητοῦν οὔτε λουφέδες διὰ τῆς ἑώρας οὔτε σιτηρῆσια, παρὰ ψωμί φωναζοῦν· τοὺς εἶπομεν ὅτι ἡμεῖς τοὺς ἐφέραμεν μερικὰς, καὶ ὅτι θὰ πασχίσωμεν ἐνῶ εἴμεθα ἐδῶ, καὶ ἀπὸ Ζάκυνθον· αὐτοὶ ἔλαβαν εὐχαρίστησιν καὶ ἐχάρηκαν διὰ τὸν ἐροχρόν μας μεγάλως, καὶ τόσῃν χαρὰν ἔλαβαν ὅπου ἐνῶ μᾶς βλέπουν, μένουσιν καὶ νηστικοὶ νὰ μὴν φαῖν διὰ πέντε καὶ ἐξῆ ἡμέρες· διὰ τὸν ἀναχωρισμὸν ὅμως τῶν Σπετσιωτῶν ἐπαραιομένησαν μεγάλως· μᾶς εἶπον ἀκόμη ὅτι φυσικὰ ἀπὸ δυσαρρέσκειάν του ὁ Κιουτάγια πασὰς ἀπ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον χωρὶς νὰ ἀποφαίνεται τραβῆται τὸ ἀσκέρι του καὶ ἴσως μὲ τὸ θέλημα του, καὶ εἰ μὲν αὐτὸς δὲν δείξει προθυμίαν, βέβαια (πρῶτον ὁ Θεός) ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους δὲν φοβοῦνται μὲ τελειότητα. Πρὸς τὰ μεσάνυκτα ἔφθασαν καὶ ἀραξαν καὶ ἄλλα πλοῖα τοῦ Στόλου μας, ὥστε ὅπου ἀκόμη 5 τοῦ διωρισμένου ἀριθμοῦ μᾶς λείπονται. Ὡρας τρεῖς νὰ ξημερώσῃ ἦλθεν ἐπάνω μας ἕνας μπόγος μὲ σημαίαν Ἑλληνικὴν (σταλμένος ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν Μεσολογγίου διὰ Ζάκυνθον, ὅπως ἐκεῖ νὰ παρακινήσῃ καὶ νὰ συνοδεύσῃ τὰ καΐκια ὅπου ἤθελεν φέρουν προβεζιόνες διὰ τὸ Μισολόγγι), καὶ ἐζήτησε νὰ τοῦ δώσωμεν ὀλίγον ψωμί, ὅθεν καὶ τοῦ ἐδόθη ἕνα σακὶ παξιμάδι καὶ εὐλοὺς ἀνεχώρησεν, ὡς εἶπον, διὰ Ζάκυνθον.

Παρασκευὴ 8 Ἰανουαρίου. Ἀραγμένοι ὄντες, πολλὰ πρωτὶ ἐσαλπάραμεν καὶ ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ ὅλα τὰ πλοῖα ὅπου εὐρέθημεν συναγμένα· ὁ ἄερας Γρεγάλη μὲν πλὴν γαλήνης· πρὸς τὰς ὥρας 2 ἡ βάρδρα μας εἶδεν εἰς τὸν κάβο-Πάππα 8 καράβια τουρκικὰ εἰς τὰ πανιὰ, καὶ αὐτὰ φυσικὰ εἶναι ἡ βάρδα κύστες· εἰς τὰς ὥρας 3 τὰ εἰρη-

μένα Τουρκικά μας εξάνοιζαν εἰς τὰ παντὰ καὶ ἔρριξαν μίαν κανονιά, ἦτον βέβαια σινιάλον τῶν ἄλλων τῆς Πάτρας· μετὰ ἓνα τέταρτον τῆς ὥρας ἔρριξαν κανονιές καὶ τὰ 8 αὐτὰ τουρκικὰ· πλὴν τόσον διὰ ἡμᾶς καθὼς καὶ διὰ αὐτοὺς μὲ μεγάλην γαλήνην περιφερόμεθα μὲ κοντοβόλτες· πρὸς τὰς ὥρας 8 ἐβγήκαν καὶ ἄλλα καράβια ἀπὸ τὴν Πάτρα· βασιλεύοντος ἡλίου ἐμετρήσαμεν εἰς τὰ παντὰ καράβια 16, τὰ δέκα ἀπὸ αὐτὰ σχεδὸν κοντὰ μας, καὶ ἀγκαλὰ γαλήνην, ὡς εἶπον, πλὴν κάποια καὶ διάφορα ἀεράκια· τὸ βράδυ μᾶς ἐπλησίασαν πρὸς τὸν κάβο Βασιλάδι ὅπου ἐκεῖ ἐμελλεν νὰ ἐβγάλωμεν τὸ παξιμαδί, καὶ ἀμέσως ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐδιόρισε καὶ ἔρριξαν τὴν σκαμπαβίαν του εἰς τὸν αἰγιαλόν, καὶ χωρὶς ἄργητα, ὄντας ἡ στιγμή ἀρμυρία διὰ τῆς γαλήνης, ἐφόρτωσεν τὸ ὅσον παξιμαδί εἶχεν εἰς τὸ πλοῖον του καὶ τὸ ἔστειλεν· ἔγραψε καὶ γράμμα καὶ ἔστειλεν πρὸς τοὺς ἐν Μισολόγγι ὁπλαρχηγούς καὶ ἐπιτροπὴν, τὸ ἴσον τοῦ ὁποίου εἶναι ὡς κάτωθεν. Εἰς τὰς ὥρας 3 τῆς νυκτὸς ἦλθεν ἐπάνω μας ἀπὸ Βασιλάδι μία φελούκα μὲ 2 ἄνδρας, ὁ εἰς Καπ. Ἀναστάσιος Παππαλούκας φρούραρχος τοῦ Καστελίου Βασιλάδι, καὶ ὁ ἕτερος Στρατηγὸς Δημήτριος Γεροθανάσης (ἀποσταλμένος ἀπὸ Μισολόγγι μὲ γράμμα πρὸς τὸν Ναύαρχον, μὲ ὑπογραφὰς ὅλων τῶν Στρατηγῶν καὶ Ἀντιστρατηγῶν, ζητῶντες εἰς αὐτὸ νὰ τοὺς δοθῇ ἓνα ἀπὸ τὰ πλοῖα μας, καὶ μὲ αὐτὸ νὰ ὑπάγουν εἰς Ναύπλιον δύο ἢ τρία ὑποκείμενα πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν, παρουσιάζοντας νὰ τοὺς ὑποσχεθῶν κάποια δίκαιά τους, καὶ πάλιν μὲ τὸ ἴδιον πλοῖον χωρὶς ἄργητα νὰ τοὺς ἐπιστρέψουν εἰς Μισολόγγι)· αὐτοὺς ἐδέχθημεν μὲ πᾶσαν μας εὐχαρίστησιν καὶ τοὺς ἐμεταχειρίσθημεν εἰς τὸ ὅσον ἔπρεπε, οἱ ὅποιοι ἐστάθησαν εἰς τὸ πλοῖον μας ἕως νὰ πλησιάσωμεν εἰς τὸν Ναύαρχον καὶ νὰ πᾶνε ἐπάνω του· αὐτοὶ λοιπὸν ἐρωτῶντας τους, μᾶς εἶπον, ὁ Κιουτάγια Πασσᾶς, πολλὰ βεβαρυμένος ἀπὸ τὸν Αἰγύπτιον Ἱμπραῖμ-Πασσᾶ διὰ τὸ ἄδικον ὅπου τοῦ ἐπροξένησε, ὠμίλησεν μίαν καὶ δύο τῶν ἐν Μισολογγίᾳ μυστικῶς ὅτι αὐτὸς μέλλει νὰ ἀναχωρήσῃ, καὶ βέβαια δὲν θέλει τοὺς ἐστοχασθῇ διὰ Ἑλλήνας, ἂν καὶ δὲν δεῖξουν τὴν ἀνδρείαν τους πρὸς τὰ ἀνδράποδα Αἰγυπτίους· ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ὁ Ἱμπραῖμ Πασσᾶς δὲν σχολάζει νὰ στέλνῃ νὰ ὁμιλῇ μὲ τοὺς ἐν Μισολογγίᾳ, καὶ αὐτοὶ εἰς ἀπόκρισιν τοῦ δείκνουν τὸ τουφέκι. Μὲ 12 μορτάρια τοὺς βομβαρδᾷ, πλὴν ὀλίγην ζημίαν τοὺς κάμει μὲ τὸ νὰ πίπτουν εἰς βάλλον καὶ πολλὰ ὅπου σβύνονται. Ἀπὸ τὰ ὑπέρογκα κρύα ἀπέθανον ἓνα καλὸν μέρος ἀράπιδων· οἱ ἐν Μισολόγγι ἔχουν ἑτοιμὰς 2 μίνες, μᾶς εἶπον ἀκόμη, ὅτι ἓνας παππᾶς ἰδικὸς μας ἐπῆγεν εἰς τὸ στρατόπεδον τῶν Αἰγυπτίων, καὶ ἀντάμωσεν τὸν Ἱμπραῖμ Πασσᾶ καὶ τοῦ εἶπεν ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι ἀποθαίνουν τῆς πείνας, καὶ τώρα εἶναι ὁ καιρὸς νὰ τοὺς κάμῃς ὡς θέλεις· καὶ ἔτσι ἐπῆγεν ἓνα πουνρό μὲ τὰ ταμπούρλα του καὶ τοὺς ἐδοκίμασε, πλὴν ἔφαγεν τόσῃν φωτιά, ὥστε ὅπου ἔφυγε μετανοημένος, καὶ αὐτὸν τὸν προδότην παππᾶ ὁ Κιουτάγιας τοὺς τὸν ἐμύνησε τῶν Μισολογγιτῶν.

Οἱ Μεσολογγῖται τρόπον τινὰ ἐπαινοῦν τὸν Κιουτάγχα Πασᾶν διὰ ἐστάθη παλλικάρη, μὰ διὰ δὲ τὰ ἀνδράποδα Αἰγυπτίους ὀρκίζονται ὅτι δὲν θέλει ἀφήσουν ἀράπη ζωντανὸν νὰ γυρίσῃ εἰς Μωρέαν· ἀλήθεια ζητοῦν ψωμί, ὅτι ἄλλῶς βέβαια δὲν ἤμπορουν νὰ ὑποφέρουν, ὅτι πολλοὶ ἀπόθαναν ἀπὸ τὴν πείναν, μάλιστα καὶ βιασμένοι ἔφαγαν καὶ τρεῖς ὄνους καὶ ἔξῃ καμῆλες ὅπου ἄρπαξαν τοῦ Ἱμπραῖμ Πασᾶ. Ὁ Καραϊσκάκης ἐσκόρπισεν καὶ αὐτὸς διὰ τὴν χρεῖαν τοῦ ψωμιοῦ· ὅμως ἂν τοὺς προφθασθῇ, πάλιν συναζονται· εἶπον προσέτι ὅτι 10 ἢ 12 καΐκια Ζάκυνθια εἶναι φορτωμένα εἰς Ζάκυνθον μὲ προβεζιόνες· μέρος ἀπὸ αὐτὰ εἶναι παρὰ τοῦ εἰς Ζάκυνθον φροντιστοῦ τῆς Διοικήσεως, καὶ μέρος τὰ φέρουν μερικοὶ διὰ νὰ τὰ πωλήσουν καὶ προσμένουν καιρὸν διὰ νὰ περάσουν ἐδῶθεν· ὅθεν καὶ ἐρχόμενοι θέλει προσπαθῆσωμεν καὶ ἡμεῖς διὰ νὰ τοὺς τὰ ἐμβάσωμεν εἰς Μεσολόγγι. Εἰς τὰς ὥρας 6 τῆς νυκτὸς ἐγύρισεν ἡ σκαμπασία μας ἀπὸ Βασιλάδι μὲ δεσκερὲ διὰ τὴν παραδόσιν ἐκεῖ τοῦ παξιμαδιοῦ· τῶν ἀνθρώπων μας ἕκαμαν μεγάλας ὑποδεξιώσεις καὶ ὅλοι γεμάτοι χαρὰν μὲν ὅπου εἶδον νὰ τοὺς ἐφέραμεν ψωμί, καὶ δι' ὅπου εἶδον τὸν στόλον μας καὶ τοὺς ἐνεψύχωσεν. Εἰς τὰς ὥρας 8 τῆς νυκτὸς ἐπῆρην ἀέρας Γρεγολεβάντες καὶ πλησιάσαντες εἰς τὸ φρούριον Βασιλάδι ἐδώσαμεν φόντο καὶ ἀράξαμεν, καθὼς καὶ ὅλα τὰ πλοῖα μας. Εἰς τὰς 9 ὥρας ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὰ πλοῖα μας ὁ ῥηθείς φρούραρχος Βασιλάδι καὶ στρατηγὸς Δημήτριος, διὰ νὰ πᾶν ἐπάνω τοῦ Ναυάρχου, (ὅπου καὶ αὐτὸς κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἄραξεν) μὲ τὸ γράμμα, ὡς εἴρηκα.

(Ἰσον γράμματος ὅπου ἐστάλθη εἰς Μεσολόγγι).

Πρὸς τοὺς Γενναιοτάτους ὀπλάρχῃους, καὶ εὐγενεστάτην ἐπιτροπὴν Μεσολογγίου.

Μετὰ τὴν ἔρευναν τῆς ἀγαθῆς μοι υἱείας Σας, σὰς ἐπεύχομαι παρὰ Θεοῦ, εὐτυχησμένον τὸ νέον ἔτος, δὲν ἐκτείνομαι διὰ τὸ παξιμαδί ὅπου ἀπὸ Ἰδρα σὰς ἐφέραμε, καὶ εὐρίσκεται διηρημένον εἰς ὅλα τὰ πλοῖα μας, ἐπειδὴ καὶ τὴν προχθὲς ὁ Ναύαρχός μας σὰς ἔγραψεν περὶ τούτου, καὶ ἰδοὺ ὅπου ἀρχινοῦμεν τὸ ἐμβασμὰ του· καὶ πάλιν ἐδῶθεν ὅπου περιφερόμεθα, μὲ κάθε μας προθυμίαν ἔχομεν τὴν ἔγνοιαν σας, νὰ σὰς ἐμβάσωμεν καὶ ὅ,τι ἄλλο, ὅπου ἀπὸ Ζάκυνθο τὰ καΐκια θέλει φέρουν, μόνον νὰ στέκεσθε γενναῖοι πάντοτε κατὰ τὰς δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ, ὡς καὶ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ἐδειχθήκατε, ὅχι μόνον μὲ μεγάλους ἐπαίνους τοῦ γένους μας, ἀλλὰ ὅπου ὁ αὐτὸς ἡρώισμός μας, ἐκνήρυξεν πανταχόθεν, καὶ κυρήττεται· λοιπὸν δὲν ἀμφιβάλλομεν, ὅτι αὐτὴ ἡ προθυμία τοῦ ἐνθουσιασμοῦ Σας κατὰ τῶν ἐχθρῶν μας νὰ σώζεται, μάλιστα καὶ νὰ αὐξάνῃ ὅπου ὅταν ἀκούοντας τὰς ἀνδραγαθίας σας νὰ χαίρωμεθα. Ὅσον τὸ καθ' ἡμᾶς, ἀδελφοί, εἶδατε εἰς τὴν ἀπελθοῦσαν ἐκστρατείαν μας εἰς τοῦτα τὰ μέρη πρὸς διαφέντευσιν, τὸ πόσον ἐφερ-

θήκαμε, καὶ πάλιν τώρα χωρὶς παράμικράν ἀργοπορίαν εἰς τὴν πατρίδα μας, ἐδieuθυνηθήκαμεν ἐδῶ ὡς μᾶς βλέπετε διὰ κάθε προσπάθειαν βοηθείας· θαρρεῖτε λοιπόν, καὶ ἡμεῖς εἴμεθα καὶ πάσχομε μαζί σας, μετὰ τὸ νὰ μᾶς χαροποιῇ, νὰ ἀκούωμεν τοὺς θριάμβους σας· μᾶς κάμνετε μεγάλην τὴν χάριν νὰ μᾶς στείλετε καμμίαν νέαν ἐφημερίδα καὶ ὅ,τι ἄλλην εἰδησίην ἔχετε πρὸς πληροφορίαν καὶ ῥέγουλάν μας.

Ἄς βαστάζωμεν, ἀδελφοί, μετὰ τοὺς πολέμους καὶ κακοπαθείας μας, ἀκόμη ἕναν δύο μῆνας, καὶ ἕως τότε ὁ Ἅγιος Θεὸς ἰσως μᾶς ἐξάψουστειλῃ, ὡς τὸ ἐλπίζομεν, καμμίαν ἀνεσιν ἡσυχίας, μετὰ τὸ νὰ ἀπέρρασεν ἀπὸ Ὑδρα τὸ Ἀγγλικὸν βασίλειον διὰ Κωνσταντινουπόλιν, μετὰ τὴν Πρέσβυν Ἀγγλίας, ἐκεῖ ὁμιλῶντας μετὰ τοὺς Ἀπεσταλμένους, παρὰ τῆς Σ. Διοικήσεώς μας, μᾶς ἔδωσεν πρὸς διόρθωσιν τῶν κινήματων μας, καλωτάτες ἐλπίδες. Στοχάζομαι νὰ σᾶς ἔγινε γνωστὸν καὶ ὁ θάνατος τοῦ Αὐτοκράτορος Ῥωσσίας Ἀλεξάνδρου, ὅθεν καὶ αὐτὸ εἰς κάποιαν ἄλλην μορφήν τὰ πράγματά μας θέλει ἔλθουν· καὶ λοιπόν ἅς εἴμεθα γενναῖοι ταῦτα, καὶ χαιρετῶντας σας ἀδελφικῶς σᾶς ἀσπάζομαι.

Σάββατον 9 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Βασιλαδί μετὰ πολλὰ δυνατὸν ἀέρα γρήγο λεβάντες· πολλὰ πρῶτὴ ἐκατεβάσαμεν τοὺς πτερυγίγγους κάτω, μετὰ τὸ ἔβγαλμα τοῦ Ἡλίου ὑψώσαμεν ὅλα τὰ πλοῖα τὰς σημαίας μας, καὶ τὸ Βασιλαδί μᾶς ἔκαμε φέστα μετὰ κανονιῆς, ὡσαύτως καὶ ἡμεῖς ἀπεκρίθημεν ὁ καθείς μετὰ μία κανονιᾶ. Εἰς τὰς ὥρας 2 ἐμφανίσθησαν εἰς τὴν βόλτα πέντε Τουρκικὰ· εἰς τὰς 3 ἐμφανίσθησαν εἰς τὰ πανιὰ 19 καράβια, ὁ ἀέρας ὅμως δυνατός, καὶ ὅρτσα φέρονται ἐδῶ τριγύρω. Αὐτὴν τὴν ὥραν ἐμφανίσθη ἀπὸ Ζάκυνθο καὶ ἕνα Κροβέτο Ἀγγλικόν, καὶ ἔρχεται ὅθεν ἡμεῖς· ὁ ἀέρας ΓΑ. δυνατώτατος. Τὰ τουρκικὰ τὰ περισσότερα ἐπόδισαν καὶ ἀραξαν κατὰ τὴν Πάτραν, τὰ δὲ 4 ἢ 5 μὴν ἡμπορῶντας νὰ ζυγώσουν ἐξωρίσθησαν· πόθεν ἐτράβηξαν ἀγνοοῦμεν. Εἰς τὰς ὥρας 7½ ἦλθεν καὶ ἡ κροβέτα ἡ Ἀγγλικὴ καὶ ἀραξεν πλησίον μας. Ὁ ἀέρας καὶ ἡ τρικυμία θαλάσσης ἔγεινεν ἀβάστακτος, εἰς τόσον ὅπου μᾶς ἐβίασεν καὶ ἐρρίξαμε καὶ τὴν Σπεράντισαν μας (μεγάλην ἀγκυραν)· πρὸς τὰς 10 ἐκατεβάσαμεν καὶ τὸ μποῦμι κάτω· ὅλην τὴν νύκτα μετὰ τὸν ἴδιον ἀέρα καὶ φουρτούνα.

Κυριακὴ 10 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι μετὰ 2 ἀγκυρες εἰς Βασιλαδί μετὰ τὸν ἴδιον ἀέρα Γρήγο-λεβάντες δυνατώτατον καὶ ὑποφέρομεν. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἐμφανίσθησαν ἀπὸ τὸ μέρος Πάτρας εἰς τὰ πανιὰ (μὲ ὅλον τὸν ἀέρα καὶ ὑπέρογγη φουρτούνα) καράβια 3 καὶ ἤρχοντο πρῶμα κατ' ἐπάνω μας· ἐντὸς ολίγου εἶδαμεν ἄλλα 10 ὅλα 13, καὶ τὰ περισσότερα ἀπὸ αὐτὰ φρεγάταις ἡμεῖς ἀραγμένοι, καὶ τὰ ἐπροσμέναμε, νὰ ἴδωμεν τί τὸ ἀποθησόμενον μετὰ ἐκεῖνον τὸν ἀέρα· μόλον τοῦτο ὁ Ναύαρχος ἔκαμε σινιάλα ἐτοιμασίας πολέμου, ὅθεν καὶ ἐγίναμεν ἐτοιμοί. Εἰς τὰς 9 μᾶς ἐπρόφθασαν· μία ἀπὸ ταῖς φρεγάδες, ἐμβῆκεν εἰς τὴν μέσσην μας, καὶ πολλὰ πλησίον, καὶ ἀρχίσαμεν τὸν πόλεμον,

ἡ φρεγάτα ἔρριχτεν κανόνια καὶ λιανὴ φωτιά, δὴ αἰσθητοῖς φρεγάταις ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἔκαμναν καὶ αὐταῖς τὸ ἴδιον· ὁ ἀέρας ὅμως σφοδρότατος δὲν ταῖς ἔδιδε πολὺν καιρὸν καὶ ἀπερνοῦσαν, ἀκολουθῶς ἐπλησίαζον τὰ ἄλλα, ὁ κίνδυνος ἔδειξε ὅχι τόσον ὠφέλιμος δι' ἡμᾶς, ὄντες ἀραγμένοι καὶ ὅλα μὲ 2 ἄγκυρες, καὶ ὑποπτοι ἀπὸ τινος κακοῦ προζηνήματος· ἄρχισαν τὰ καράβια μας νὰ ἀπολοῦν ταῖς γούμενές τους εἰς τὸν αἰγιαλὸν μὲ βίαν, καὶ ἐβγαίναν εἰς τὰ πανιὰ· μέρος ἔκοψαν τῆς γούμενές τους, ἡμεῖς δὲ μὲ μεγάλην βίαν ρίπτοντας κανονιὰς ἐτραβοῦσαμεν καὶ ταῖς ἄγκυρές μας, ὥστε ὅπου ἔδωκε ὁ Θεὸς καὶ τὰ Τούρκικα ἀπερνοῦσαν, καὶ ἡμεῖς ἐλάβαμεν καιρὸν καὶ ἀβλαβεῖς ἐσηκώσαμεν τὰς ἄγκυρας μας, καὶ ἐβγήκαμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὰ πανιὰ, ἀκολουθώντας νὰ ἐνωθῶμεν μὲ τὰ ἰδικὰ μας· μόλον τοῦτο ἐζημιώθημεν καὶ ἡμεῖς, ἐπειδὴ καὶ μὲ τὸν δρόμον τοῦ καραβίου, ἀγκαλὰ καὶ σχεδὸν χωρὶς πανιὰ, καὶ θάλασσα μὲ μεγάλα κύματα, τὴν σκαμπαβίαν μας ἐσέρναμεν ὀπίσω, ἐπειδὴ καὶ ἐβγάλαμεν τὸ παξιμάδι, καὶ διὰ τὸν ἀέρα δὲν ἐπροφθάσαμεν νὰ τὴν πάρωμεν μέσα, τὴν ἐπρόλαβον τὰ κύματα καὶ τὴν ἀναποδογύρισαν· μὲ βίαν ἐφώναζεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας, τὸ πόντζα, πλὴν ὥστε νὰ τὰ γυρίσωμεν, ἐκόπη ἡ μπαρούμα, καὶ μόλον τοῦτο τραβῶντας ὄρτσα τὴν ἐπιάσαμεν μὲ ἓνα σίδερον, καὶ ἀμέσως ἐρρίξαμεν δεμένην τὴν πάσσαραν μὲ ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι καὶ μισοπνιγμένην εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἔδεσαν, πλὴν ἀναποδογυρισμένην, καὶ τραβῶντας ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸ καράβι ἐπάσχαμεν νὰ τὴν γλυτώσωμεν, ὅμως ματαίως ἐκοπιάσαμεν, ὅτι ἡ φουρτούνα ἦτον μεγίστη, καὶ μᾶς ἐκόπηκεν ὁ ντόνος καὶ ἐχάσαμεν ὅχι μόνον τὴν σκαμπαβίαν, ἀλλὰ καὶ τὸν ντόνον καινούριον. Βλέποντας ὁ Ἀντιναύαρχός μας ὅτι οὐδὲν κατορθώνομεν, μάλιστα ἐβράδυναζε, τὴν ἀπαράτησεν καὶ ἐτραβήξαμεν τὸν δρόμον μας, καὶ εἰς τὰς ὥρας 3 τῆς νυκτὸς ἀράξαμεν πάλιν εἰς τὸν πρῶτον τόπον, ἡγοῦν μέσον στερεᾶς καὶ νήσου Ὀξίας, ὅθεν εὖρομεν ἀραγμένα ἓνα καλὸ μέρος ἀπὸ τοῦ στόλου μας· ὁ Ναύαρχος ὅμως, ὁ Λαλεχὸς Χαμίτας, Μαρούκας, ὁ Τσούπης καὶ ὁ Φόνος ἐστάθησαν εἰς τὰ πανιὰ μέσον τῶν νησιῶν Πεταλιούς ὅλην τὴν νύκτα, τὴν αἰτίαν ὅπου δὲν ἄραξαν ἀγνοοῦμεν.

Δευτέρα 11 Ἰανουαρίου. Ἀραγμένοι εἰς Ὀξιά καὶ στεριά. Πρῶτ' εἶδομεν τὸν Ναύαρχον καὶ τὸν Καπ. Λαλεχὸν καὶ πάσχουν μὲ βόλτες νὰ ἔλθουν νὰ ἀράξουν. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν πρῶτ' εἰς ἓνα πλοῖον Ψαριανὸν καὶ ἐκεῖ ἐπρόσμενε νὰ πλησιάσῃ ὁ Ναύαρχος καὶ νὰ ὑπάγῃ ἐπάνω του, ἐπὶ σκοπῶ, μήπως καὶ ἔχει χρεῖαν ἀπὸ κανένα πρᾶγμα νὰ τὸν προφθάσῃ. Εἰς τὰς ὥρας 6 ἐπλησίασεν ὁ Ναύαρχος καὶ ἀμέσως ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσίν του ὁ Ἀντιναύαρχός μας, καὶ τὸν εὗρεν πολλὰ ἀδημονισμένον διὰ τὸ ἐχθεσινὸν ἀνέλπιστον συμβεβηκός, καὶ ὅτι αἱ γούμενές του (τῆς ἄγκυρας) καὶ αἱ δύο τὴν μὲν μίαν τὴν ἔκοψαν, καὶ τὴν ἄλλην εἰς ἄλυσσον τὴν ἀπόλυσαν εἰς τὸν αἰγιαλὸν καὶ ἐσαλπάρισεν ἀπὸ τὸ Βασιλαδί εἰς τὴν ὥραν τοῦ πολέμου, χωρὶς νὰ ἔ-

χη τὴν παραμικρὰν εἰδησιν, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι τοῦ μόνοι τοὺς τὸ ἐπρα-
ξαν, ὅστις δὲν εἶχεν ἀγκυραν νὰ ἀράξῃ, καὶ ὁ Καπ. Ἀνάργυρος Λεμπέσης
τοῦ Σπετζιώτικου μπουρλότου τοῦ ἔδωσεν μίαν ἀγκυραν καὶ ἀράξεν. Ὁ
δὲ Λαλεχὸς εἶχεν κομμένες καὶ ταῖς δύο γούμενές του, καὶ ἀγκυραν καμ-
μίαν ἄλλην δὲν εἶχεν, ἐζήτησεν τοῦ Ἀντιναυάρχου μας, καὶ τοῦ ἔδω-
σεν μίαν καινούρια μεγάλην, ὅπου ἐφύλαττε διὰ τὴν ἀνάγκην, καὶ μετὰ
τὴν ἦλθεν καὶ αὐτὸς καὶ ἀράξεν· τὸ ἴδιον ἐσυνέβη καὶ τοῦ μπουρλό-
του Καπ. Γεωργίου Πολίτη, ὅστις ἦλθεν μετὰ τὴν βάρκαν του καὶ ἐζή-
τησεν καὶ αὐτὸς τοῦ Ἀντιναυάρχου μας, καὶ τοῦ ἔδωσεν μίαν ἀγκυ-
ραν μεσαιάν μετὰ τὴν γούμενά της μεσότριβη. Τὰ δὲ ἄλλα ὅπου λείπουν
δὲν εἰξεύρομεν πῶς εὐρίσκονται· ὁ δὲ Καπ. Χαμίτας ἔμεινεν χωρὶς
γούμενες καὶ ἀγκυρες, καὶ ὡς ἐμάθαμεν, ἔφυγεν διὰ Ὑδρα, χωρὶς νὰ
εἶχεν κανέναν εἰδησιν. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ὁ Ἀντιναύαρχός μας μετὰ τὴν
πάσσαράν του ἐπῆγεν εἰς τὴν νῆσον Ὁξιᾶ, καὶ ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὴν
γουάρδια, καὶ θεωρῶντας μετὰ τὸ γυαλί, εἶδεν κατὰ τὸν κάβο Πάππα,
ἀπὸ τὰ Τουρκικὰ καράβια 25, τὰ μὲν 12 ἦτον ἀραγμένα, τὰ δὲ ἄλλα
εἰς τὰ πανιᾶ, πλὴν καὶ αὐτὰ εἶχαν τὴν βόλτα τοὺς διὰ νὰ ἀράξουν· ὁ ἀέ-
ρας ἀκολουθεῖ Γρέγο-λεβάντες, καὶ μετὰ τὸν ἴδιον ἀπέρασεν ὅλη ἡ
νύκτα.

Τρίτη 12 Ἰανουαρίου. Ἀραγμένοι εἰς Ὁξιᾶ μετὰ ἄρα Γρέγο-
τραμοντάνα· πολλὰ κρύος, ὀλίγον ὅμως ἀγαθώτερος ἀπὸ τὴν ἐχθές. Εἰς
τὰς ὥρας 2 ἐμφανίσθησαν ἀπὸ τὸ μέρος Ἰθάκης δύο ἀπὸ τὰ πλοῖα
μας καὶ ἔρχονται κατ' ἐμάς, ὁμοίως εἰδῶθη καὶ ἓνα καράβι καὶ ἔρχεται
ἐτοῦτα τὰ μέρη· συμπεραίνομεν νὰ ᾖναι ἡ Κορβέτα Ἰγγλέζικη. Πρὸς
τὰς 5 ὥρας ἀράξαν τὰ δύο πλοῖα, ὅπου τὸ πρῶτον εἰδομεν, καὶ ἦτον ὁ
μὲν, Καπ. Ἀντώνης Κριεζῆς, ὁ δὲ, Καπ. Σταμάτης Δοκός. Εἰς τὰς ὥρας
8 ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν εἰς τοῦ Ναυάρχου, καὶ ἐκεῖ ἀπεφασίσθη
ὅτι ὅλαις ἡ σκαμπαβίες, ἀπερνῶντας τὸ μεσονύκτιον, νὰ ὑπάγουν νὰ
φορτώσουν τὸ παξιμάδι, καὶ νὰ τὸ πάνε εἰς τὰ ἔδω τοῦ Προκοπάνι-
στου, καὶ ἐκεῖ νὰ τὸ παραδώσουν· καὶ διὰ νὰ μὴ γίνεταί κατάχρησις
καὶ σκορπισθῇ, ἀπεφασίσεν νὰ ὑπάγῃ εἰς παρατήρησιν καὶ ὁ ἴδιος Ἀν-
τιναύαρχός μας. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἐμφανίσθη ὁ ἐχθρικός στόλος εἰς
τὰ πανιᾶ, καὶ ὁ Ναύαρχος ἔκαμεν σενιάλο νὰ ᾖναι ἐτοιμα τὰ καρά-
βια, ὅτι ὁ ἐχθρὸς πλησιάζει, καὶ πάλιν μετὰ ἄλλον τοῦ σινιάλον ἔκρα-
ξεν ὅλους τοὺς γραμματικὸς τῶν πλοίων νὰ ὑπάγουν, καὶ ὁ κα-
θεὶς τὸ σινιάλον του, καὶ αὐτὸ ἦτον διὰ νὰ ἀποθέσουν μερικὰς προσ-
θήκας, καὶ οὕτω ἠκολούθησεν· εἰς τὰς 11 ὥρας, ἦλθαν καὶ ἄλλα 2
πλοῖα μας καὶ ἀράξαν, ὁ μὲν Καπ. Φόνος, ὁ δὲ Καπ. Χριστόδουλος·
ἦλθεν συγχρόνως καὶ τὸ Ψαριανὸν μπουρλότο τοῦ Καπ.
Ὁ στόλος μας τώρα εἶναι ὅλος ἐδῶ συναγμένος, ἐξ ὧν ἡ Λεῦκα τὸ
μπουρλότο μᾶς λείπει, εἰπῶθη (ἐλέγχθη) ὅτι εἰς τὸ πόρτο-Κερί, ἐβούλη-
σεν τὸ μπουρλότο τοῦ Πιπίνου, καὶ ἡ Λεῦκα νὰ ἔβαλεν καὶ φέρει τὰ
ὅσα (πράγματα) τοῦ αὐτοῦ πλοίου ἐγλύτωσαν. Μετὰ τὰ μεσάνυκτα

ἐπῆγαν ἡ σκαμπαβίς μας, ὡς εἰρηκα, ὡσαύτως ἐπῆγεν καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας μετὰ τὴν πάσαράν του.

Τετράδι 13 Ἰανουαρίου. Ἀραγμένοι καὶ ὅλος ὁ στόλος, εἰς νῆσον Ὀξιά· πρὸς τὰς ὥρας 2 $\frac{1}{2}$, εἶδομεν νὰ ᾔηται εἰς τὰ πανιὰ καράβια Τουρκικὰ. Εἰς τὰς ὥρας 4 ἤλθεν ἐπάνω μας ἕνας Μπόγος Μεσολογγίτικος, ἐρωτήσαμεν αὐτοὺς ἐὰν καὶ τὰ Τουρκικὰ ἐπῆγαν καὶ ἐκοψαν τῆς τσαμαδοῦρες τῶν ἀγκυρῶν μας, ὅπου ἀφέθησαν εἰς τὸ Βασιλάδι εἰς τὰς 9 Ἰανουαρίου, καὶ μᾶς ἀπεκρίθησαν ὅτι δὲν ἦτον ἐκεῖ ζυγωμένον κανένα, ἀλλὰ περνοῦσαν μακρόθεν. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἀπὸ τὸ μέρος ἐδῶθεν τοῦ Προκοπανίστου, ὅθεν ἐπαρὰδόθη ὅλον τὸ παξιμάδι, καὶ εἶπεν ὅτι ἐκεῖθεν εἶδεν μερικά μπρίκια Τουρκικὰ καὶ ἦτον ἀραγμένα πρὸς τὸ Μεσολόγγι, καὶ ἐστοχάσθη βέβαια αὐτὰ νὰ ἐσῆκωσαν ταῖς ἀφισμένες ἀπὸ ἡμᾶς ἀγκυρες, ἢ τοῦλάχιστον νὰ ἐκοψαν ταῖς τσαμαδοῦρες των, διὰ νὰ μὴ τὰς εὕρωμεν.

Πέμπτη 14 Ἰανουαρίου. Ἀραγμένοι εἰς Ὀξιά· ὁ καιρὸς πολλὰ κρυῶδες καὶ σκοτεινός, ἐσημείωνεν χιόνια καὶ βροχὴν, ὁ ἀέρας μέτριος εἰς τὸν Σιρόκον λεβάντε, ἴσως ἔξω ἔχει γαρμπίδες. Ὁ ἐχθρικός στόλος δὲν φαίνεται καὶ ἴσως ἀραγμένος εὐρίσκεται κατὰ τὸν κάβο Πάππα. Ἐνα πλοῖον ἔρχεται ἐδῶθεν, καὶ συμπεραίνομεν νὰ ᾔηται τὸ μπουρλότον μας ἡ Λεύκα. Καίτοι Ζακύνθιον ἀπέρασε μετὰ ἀλεύρια τοῦ λογαριασμοῦ του, καὶ ὑπάγει κατὰ τὸ Προκοπάνιστον Μεσολογγίου νὰ τὰ πωλῇ καὶ, ὄντας τὸ πέρασμά του ἀπὸ κοντὰ μας, μᾶς ἠρώτησεν ἐὰν τὰ Τουρκικὰ φαίνωνται ἐδῶ πλησίον, τοῦ εἶπαμεν νὰ ὑπάγῃ ἀφόβως, ὅτι τὰ Τουρκικὰ εἶναι ὅλα ἀραγμένα. Εἰς τὰς ὥρας 3 ὁ Ἀντιναύαρχός μας καὶ λοιποὶ καπεταναῖοι μας, ἐπῆγαν εἰς τοῦ Ναυάρχου πρὸς συνομιλίαν. Μετ' ὀλίγον ἀπέρασεν καὶ ἄλλο καίτοι μετὰ 38 σακιὰ ἀλεύρι τοῦ Γένους διὰ Μεσολόγγι καὶ ὑπάγει εἰς Προκοπάνιστον, ὅτι εὐγάζουν κάθε προβεζίονες, καὶ ὁ φροντιστὴς τὰς παραλαμβάνει καὶ τὰς στέλνει μετὰ μονόξυλα εἰς τὸ Μεσολόγγι. Πρὸς τὰς ὥρας 5 ἤλθεν καὶ τὸ μπουρλότο μας ἡ Λεύκα, πλὴν καὶ αὐτὴ ἀπὸ ταῖς φουρτοῦνες καταζημιωμένη. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἤρχονταν καὶ ἐν μπρίκι Ἀγγλικόν καὶ εἰς τὰς 6 ὥρας μᾶς ἐπλησίαζεν, ἐδιωρίσθη παρὰ τοῦ Ναυάρχου· (παρόντες καὶ ὅλοι οἱ κατεταναῖοι), ὁ γραμματεὺς Νικόλαος Τζιγκλιτήρας νὰ ὑπάγῃ ἐκ μέρους του εἰς βύζιτα αὐτοῦ καὶ αὐτοῖς νὰ μάθῃ καμμίαν εἰδησιν, καθὼς καὶ ἐπῆγεν ὁ γραμματεὺς· εἰς τὰ πανιὰ ὄντας τὸ αὐτὸ μπρίκι δὲν εἴξουρε νὰ μᾶς εἰπῇ τίποτε, εἰμὴ ὅτι ἤρχονταν ἀπὸ Ἀγία Μαύρα, καὶ κάμνει τὴν κροῖερα του εἰς αὐτὰ τὰ μέρη· αὐτὸς ἔκαμε ἐρωτήσεις, καὶ τοῦ εἶπαμεν ὅτι εἰς Μεσολόγγι ἐμβάσαμε μερικὸ ψωμί καὶ ὅλον ἕνα πάσχομεν νὰ τοὺς ἐμβάσωμεν, καὶ ἔλαβεν εὐχαρίστησιν· τοῦ εἶπαμεν καὶ τὸ συμβεβηκὸς τῆς 10 Ἰανουαρίου καὶ ὅτι ἀφήσαμεν τοῖς ἀγκυρῆς μας, καὶ πλὸν εἶπεν χρειάζεται ὑπομονή· τὸ αὐτὸ μπρίκι ἔπερνε βόλτες διὰ νὰ ἀράξῃ, καὶ οὕτω ἀνεχώρησεν ὁ Γραμματεὺς καὶ ἤλθεν εἰς τοῦ Ναυάρχου, ὅθεν καὶ ὅλοι

οι καπεταναῖοι, καὶ τοὺς ἀνήγγειλεν τὰ ὅσα ὠμιλήθησαν. Ὁ Ναύαρχός μας ἔλαβεν ἓνα γράμμα ἀπὸ Τριέστη τὴν 14¹/₂₆ Νοεμβρίου ἀπελθόντος ἔτους, μετὰ τὸ ὁποῖον τοῦ λέγουν, ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου ἐκυρήχθη διαδόχος τοῦ θρόνου ὁ ἀδελφός του Κωνσταντῖνος, ὅστις ἐμβήκεν μετὰ αὐτοκρατορικὴν πομπὴν καὶ ὅλα τὰ ἄρματα Ῥωσσίας ὠρκώθησαν εἰς τὴν θέλησιν τοῦ αὐτοῦ νέου Αὐτοκράτορος, καὶ ἀμέσως ἔβαλε εἰς τάξιν ὅλα του τὰ στρατεύματα, καὶ μετὰ βίαν ἠτοίμασε μίαν ἐκστρατείαν διὰ τὴν Τουρκίαν (χαροποιὰ εἰδήσεις). Ὁ καπετ. Σταμάτης Δοκός ἐδιωρίσθη διὰ Ζάκυνθον, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 7 1)2 ἐβγήκεν εἰς τὰ πανιά. Εἰς τὸ Δραγαμέστο ἐμάθομεν ὅτι ἦλθεν ὁ Καπ. Πιπῖνος μετὰ ἓνα τραμπάκουλον, τὸ ὁποῖον ἐναύλωσεν εἰς Πόρτο-Κερί, καὶ ἐφόρτωσεν ὅλα τὰ τοῦ βουλιασμένου μπουρλότου εἰς Κερί καὶ εἰς τὸ αὐτὸ Κερί ἄφισε μόνον ταῖς ἀγκυρὰς του καὶ κατάρτια. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας πάλιν ἐπῆγεν μετὰ τὴν πᾶσαράν του εἰς τὴν γουάρδια τῆς νήσου Ὁξιάς, καὶ ἐθεώρησεν ὅλα τὰ Τουρκικὰ εἰς Πάτρας ἓνα καλὸν μέρος, καθὼς καὶ 25 εἰς Κάβο - Πάππα ἀραγμένα· πρὸς τὰς ὥρας 10 μετὰ κοινὸν δεσκερὲ τοῦ Ναυάρχου (Μιαούλη) ὅλοι οἱ καπεταναῖοι νὰ λάβουν τὴν καλωσύνην καὶ νὰ δώσουν τοῦ καπ. Ἀνδρονίκου Χωτζᾶ ἀπὸ μισοῦ καντάρι ψωμί, ὅθεν ἦλθε καὶ εἰς ἡμᾶς καὶ τοῦ τὸ ἐδώσαμεν.

Παρασκευὴ 15 Ἰανουαρίου. Ἀραγμένοι μετὰ ἄερα Γρέγο-Τραμουντάνα καὶ κρύο πολὺ. Εἰς τὰς 3 ὥρας ἀπέρασαν 2 μπραρτσέρες ἀπὸ κοντὰ μας μετὰ ἀλεύρια καὶ ψωμί διὰ λογαριασμό τους καὶ τὸ ἔφερναν διὰ Μεσολόγγι διὰ νὰ τὸ πωλήσουν ἐν ᾧ ἡμεῖς φυλάττομεν ἐδῶθεν. τὰ καίκια δὲν ἐπαυσαν ἀδιακόπως νὰ φέρουν εἰς Μεσολόγγι προβιζιζόναις. Τὸ Ἀγγλ. μπρίκι ἀκολουθεῖ νὰ εὐρίσκεται ἀραγμένον πλησίον τοῦ Στόλου μας, τὰ δὲ Τουρκικὰ ὅλα καὶ αὐτὰ ἀραγμένα. Πρὸς τὰς ὥρας 4 ὁ Ναύαρχος ἔκαμε μερικὸ σενιάλο καὶ ἐκραξεν τὸν Ἀντιναύαρχόν μας, ὅστις καὶ ἐπῆγεν ἀμέσως, τὸ κράξιμο ἦτον διὰ νὰ ὑποχρεώσῃ ὅλους τοὺς καπετάνους νὰ πληρώσῃ ὁ καθεὶς τὸ ἀνάλογόν του ἕως τὸ ποσὸν ταλλήρων 120, ὅπως μετὰ αὐτὸ νὰ πληρωθῇ ὁ ναῦλος τοῦ τραμπάκουλου, ὅπου ἔφερε τὸν Καπ. Πιπῖνον ἀπὸ τὸ Πορτο-Κερί μετὰ ὅλα ὅσα ἐγλύτωσεν ἀπὸ τὸ μπουρλότου του, ὅθεν ἐπλήρωσεν καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας τὰ ἄλλα 8 εἰς τὸ ἀνάλογόν του. Πρὸς τὰς ὥρας 7 μετὰ ἐδόθη ἡ εἰδήσις ὅτι μία Κορβέτα Τούρκικη ἐκάθησεν εἰς τὴν ῥηχὰ τῶν Σκρόφων, καὶ ἐπασχον οἱ Τούρκοι νὰ τὴν βγάλουν· ἀμέσως ὁ Ἀντιναύαρχός μας μετὰ τὴν πᾶσαράν του ἐπῆγεν εἰς τὴν γουάρδια, διὰ νὰ βεβαιωθῇ τὸ κάθισμα Κορβέτας πρὸς τὰς ὥρας 10 1/2, ὁ Ναύαρχος ἔκαμε σενιάλο νὰ σηκωθῇ ὁ στόλος εἰς τὰ πανιά· κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἐπέσρεψε καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἀπὸ τὴν γουάρδια καὶ εἶπεν ὅτι ἡ Κορβέτα ἦναι τῶντι καθισμένη καὶ μία ἄλλη φρεγάτα ἐκεῖ ἀραγμένη καὶ 3 ἄλλαι εἰς τὰ πανιά, καὶ εὐθὺς ἐσαλπάραμεν, καθὼς καὶ ὁλος ὁ στόλος καὶ ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά μετὰ ἄερα Μαιστρο, πλὴν ὀλιγώτατος· τέλος διὰ νυκτὸς ἀρμενίζοντες μετὰ

ὀλίγο ἀεράκι ἐπλησίασαμεν εἰς τὴν καθισμένην Κορβέτα, καὶ βάρκαις Τούρκικαῖς, ὅπου μὲ βίαν καὶ τέχνας ἐπάσχον νὰ τὴν βγάλουν, καὶ μολονότι καθισμένη, ἀρχίσεν ἀδιακόπως νὰ μᾶς ρίχτη κανονιαῖς, ἡ δὲ Φεργάτα ἀραγμένη καὶ αἱ τρεῖς εἰς τὰ πανιὰ ἐτραβήχθησαν καὶ ἐδι-αφεντεύοντο σχεδὸν ὑπὲρ τὰς 3 ὥρας μὲ ταῖς κανονιαῖς των, ἡμεῖς τριγύρω της ὁμοίως καὶ τὰ μπουρλότα μας· καὶ ἐν συντόμῳ εἰς τὰς ὥρας 10 ¹/₂, τῆς νυκτὸς ἐξύγωσεν ὁ Καπ. Γεώργης Πολίτης μὲ τὸ μπουρλότο του καὶ ἐκύλλησεν εἰς τὴν κορβέτα καὶ δίδοντας φωτὶ ἀναψεν ἡ κορβέτα· τὸ τί φωναῖς ἐγίνονταν ἐκείνην τὴν ὥραν ἀπὸ τοὺς Τούρκους, δὲν δύναται τις νὰ ταῖς παραστήσῃ· ἐσκοτώθη καὶ ἀπὸ τὸ μπουρλότο καὶ ἕνας ἐδικὸς μας (ὁ υἱὸς τοῦ Παππαπάνου). Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἐπῆγαινε καὶ ὁ Κανάρης εἰς τὴν Κορβέτα, καὶ ἀγκαλὰ δὲν ἐπρόφθασεν, πλὴν πεγαινάμενος μὲ βίαν ἐκάθησεν εἰς τὰ ῥηχά· ἡμεῖς εἴμεθα πλησίον, ὅμως σκαμπαβίαν δὲν εἴχομεν, ὄντας χαϊμένη, ὡς ἐδιγηθήμεν ἀρχήτερα, διὰ νὰ τοὺς βοηθήσωμεν, καὶ μὲ βίαν ὁ Ἀντιναύαρχος μας, ἔκαμεν σενιάλον βοήθειας καὶ ἐτρεξαν αἱ φελοῦκες μας καὶ ἐντὸς ὀλίγου τὸν ἐβγαλαν. Οἱ ἄνθρωποι μας ἐπῆγαν εἰς τὴν Κορβέτα μὲ τὴν πάσσαράν μας καθὼς καὶ ἓνα καλὸν μέρος σκαμπαβίαις τῶν πλοίων μας, καὶ ἐπῆραν διαφορα πράγματα, καὶ ἔπιασαν καὶ διαφόρους Τούρκους καὶ Ῥωμαίους· οἱ περισσότεροι Τούρκοι σημαντικοὶ ἔφυγαν μὲ ταῖς σκαμπαβίαις τους· ἔφε-
 ρεν καὶ ἡ πάσσαρά μας ἓναν Ῥωμαῖον, καὶ ἐρευνῶντας τον μᾶς εἶπεν, ὅτι ἦτον ἡ κορβέτα ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως δώδεκα κανονιῶν, καὶ οἱ ἄνθρωποι της ὅλοι ἦτον 150, ὁ καπετάνιος της ἦτον Τζεσμελῆς, Μουσταφᾶς λεγόμενος· ἡ πυρκαϊὰ τῆς κορβέτας ἐβάστασεν ὅλην τὴν νύκτα, καὶ πρὸς μίαν ὥραν νὰ ξημερώσῃ ἐπίασε ὁ τζεπχανές της· μεγὰ λην ταραχὴν ἔκαμεν· καὶ τέλος πάντων ἡ πυρκαϊὰ ἐβάστηξεν ὅλην τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν. Οἱ εἰς Μεσολόγγιον, ἀπὸ τὴν μεγάλην τους εὐχαρίστησιν, τὴν νύκτα δὲν ἔλειψαν νὰ κάμουν χαραῖς μὲ τουφεκίσματα, ἡ δὲ κορβέτα καὶ Βρίκιον Ἀγγλικά ἀραγμένα καὶ παρόντα φυσικὰ ἐθαύμαζον.

Σάββατον 16 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὀλίγον μαῖ-
 στραλί ἀντικρυς Μεσολόγγι, καὶ ὑποκάτω τοῦ καθο-Πάππα. Τὰ Τούρ-
 κικα ὅλα εἰς τὰ πανιὰ κατὰ τὴν Πάτρα, καὶ ὄντας ἡμεῖς σοδράνω τους, αὐτοὶ τραβιδῶνται μέσα τῆς Πάτρας, καὶ ἡμεῖς τοὺς πηγαίνομεν ὅλο
 ἔν ἐξ ὀπίσω τους, καὶ ἐπειδὴ αὐτοὶ φεύγουν, πάσχομεν νὰ λάβωμεν
 καιρὸν νὰ εὐγάλουν τὰ πλοῖα μας ταῖς γούμεναῖς τους καὶ ἀγκυραῖς,
 ὅπου εἰς τὰς 10 Ἰανουαρίου ἀφίσαμεν· ὁ ἀέρας ὅμως ἥλλαξεν καὶ εὐγά-
 λεν ἡ Πάτρα, καὶ πρὸς τὰς 5 ὥρας τὰ Τούρκικα ὅλα 32, λαμβάνοντας
 τὸν ἀέρα τους πρύμον, ὠρμησαν μὲ ὅλα τους τὰ πανιὰ καὶ κορτελά-
 ταις κατ' ἐπάνω μας· ἡμεῖς μὲ τὴν ἰδίαν ῥόταν μας πρὸς αὐτοὺς τοὺς
 ἐπροσμέναμεν· εἰς τὰς ὥρας 5 ¹/₂ μᾶς ἐξύγωσαν καὶ ἀρχισαν τόσον πι-
 σματώδικον πόλεμον, ὅπου τῇ ἀληθείᾳ εἶναι ἀπερίγραπτος· ἡμεῖς ἀνα-
 λόγως τοὺς ἀποκρινόμεθα, μὲ τὰ μικρά μας κανόνια, δηλαδὴ ὅλος ὁ

στόλος μας· ἀναμεταξὺ τοῦ πολέμου ἔκαμαν κάποια σενιάλα καὶ ἐν-
τός ὀλίγου εἶδομεν νὰ ἐβγάλουν ἀπὸ τὸν Κόλπον Παιρῶν 4 μπουρλό-
τα τους· καὶ αὐτοὶ καθὼς εἶδον ὅτι τὰ μπουρλότα τους μᾶς ἐπλησία-
ζαν καὶ οἱ κανονιές μας, ἀγκαλὰ μικρὲς, τοὺς ἐδαιμόνισαν, τὰ Τούρ-
κικα ἀμέσως ἐπόδισαν, καὶ ἐμεῖς, μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, εἰς οὐδὲν
δειλιάσαντες ἐπηγαίναμεν μᾶλλον ἐπάνω τους· ὁ πόλεμος ἐστάθη σχε-
δὸν 2 ὥρας, καὶ ἐπειτα ἔπαυσεν, τὰ δὲ μπουρλότα τους ἤρχονταν ἐ-
πάνω μας. Οἱ Μεσολογγῖται ἐσκοτίσαν (ἐθαύμασαν) βέβαια, καθὼς ἔ-
πειτα τὸ ἐκήρυξαν, τὸ νὰ βλέπουν τὰ καραβάκια μας νὰ σταθοῦν μὲ
τόσον ἥρωϊκὸν στήθος εἰς τόσα βουνά, καὶ ὄχι καράβια, καὶ αὐτοὶς νὰ
τὰ κάμουν νὰ ποδίσουν· ἀπόρησαν, οὐδεὶς λόγος, καὶ τὰ δύο Ἀγγλι-
κὰ ὅπου ἀραγμένα ὄντα ἐθεωροῦσαν. Εἰς αὐτὴν τὴν Ναυμαχίαν ὅμως,
ἐπάνω εἰς τὴν χαρὰν τῆς νίκης ὅπου εἶχαμεν, μᾶς ἀκολούθησεν μέγα
καταδίκης συμβεβηκός, ἐπειδὴ καὶ κατὰ δυστυχίαν, ρίκτοντας κανό-
νια, μᾶς ἔσκασεν ἓνα κανόνι καὶ θανατηφόρως μᾶς ἐπλήγωσεν 5 ἀν-
θρώπους (τὰ ὀνόματα αὐτῶν κάτωθεν καταγράφονται)· εἰς τὸ πᾶν αὐ-
τὸ 2 βάρκες ἀπὸ τῶν μπουρλότων μας καλὰ ἀρματωμένες ἔτρεξαν εἰς
ἐν τῶν Τουρκικῶν μπουρλότων καὶ τὸ ἄρπαξαν ζωντανόν, καὶ αὐτῆς
τῆς ὥρας ἠκούσθησαν ἀπὸ ὄλου τοῦ στόλου μεγάλαις φωναῖς χαρᾶς·
ὁ Ἀντιναύαρχός μας λυπηθεὶς διὰ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ ὅπου ἐλαβώ-
θησαν, ἀμέσως μὲ τὴν πάσαράν του ἐπῆγεν ὁ ἴδιος εἰς Μισολόγγι διὰ
ἱατρόν· ἐμεῖς κατὰ τὴν ὀρδινίαν του μὲ ὀλίγον ἀεράκι ἐκάμαμεν βόλ-
τες μικρὲς, αὐταῖς ταῖς κοντοβόλτες κάμνοντες ἀπεράσαμεν πλησίον
τῆς Ἀγγλικῆς κροβέτας καὶ Βρικίου, καὶ τὰ δύο πλοῖα αὐτὰ μᾶς ἠ-
ρώτησαν ἂν καὶ ἀνθρωποὶ μας ἐσκοτώθησαν, τῶν ὁποίων τοὺς εἶπαμεν
τὰ γενόμενα· ἐχάρηκαν εἰς τὸ ἄκρον διὰ τὸν πόλεμόν μας καὶ ἔδωσαν
καταισχύνην τῶν Τουρκῶν ὄχι ὀλίγην. Εἰς τὰς ὥρας 2 1/2 τῆς νυκτός
ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἀπὸ Μεσολόγγιον, ἔφερε καὶ ἱατρόν
διὰ τοὺς λαβωμένους· ὁ καιρὸς ὅμως Πονέντε-Μαίετρος καὶ ἐν ἄρᾳ
γαλήνῃ, καὶ ὄντας καὶ νύκτα ἀράξαμεν. Αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἐλάβαν
καιρὸν τὰ πλοῖα μας καὶ ἐβγαλαν ταῖς γούμενες καὶ ἀγκυρὲς τους, πολ-
λὰ ὀλίγες λοιπὸν ἐχάθησαν, δηλαδὴ ὅσαις ἦτον κομμένες καὶ δὲν εἶχαν
ταῖς τσαμαδούραις τους, ὡς καὶ ἐκείνη μὲ ἄλυσσον τοῦ Ναυάρχου εὐ-
ρέθη καὶ ἐπιάσθη.

Ὁνόματα τῶν λαβωμένων.

Δημήτριος Κοταρᾶς
Κωνσταντᾶκης Δ. Μαρηγκούνης
Νικόλαος Καραμανώλης

Ἵδραῖοι

Δημήτριος Γκίτζας

Νικολῆς Ἀργύρη Μανιάτη, ψαριανὸ παιδί τὴν ἡλικίαν χρονῶν 12.

ΣΗΜ. Ἐκ τῶν θανατηφόρων πληγωθέντων κατὰ τὴν ὡς ἀνωτέρω περιγρα-
φομένην ναυμαχίαν, ἐκ τοῦ διαραγέντος πυροβόλου, οἱ μὲν δύο πρῶτοι Δημή-
τριος Κοταρᾶς, καὶ Κωνσταντᾶκης Δ. Μαραγκούνης, ἀμφότεροι σύγγαμβροὶ τοῦ

Ἀρχιναυάρχου Σαχτούρη, καὶ ἀξιωματικοὶ τοῦ πλοίου του ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Ἀγῶνος τυγχάνοντες. Ὁ μὲν Δημήτριος Κοταρᾶς (πατὴρ τοῦ ἀποστρατευθέντος πλοιάρχου τοῦ Πολεμικοῦ Ναυτικοῦ κ. Ἑμμανουὴλ Δ. Κοταρᾶ) βαρέως πληγείς κατὰ τὴν πλευρὰν ἐκ τεμαχίου τοῦ ἐκραγέντος πυροβόλου, ἀπεβίωσεν ἐκ τῆς πληγῆς μετὰ τινος μῆνας ἐν Ὑδρᾷ.

Ὁ δὲ Κωνσταντῆκος Μαρηγκούνης ἐπίσης, θραυσθεῖς τῆς δεξιᾶς κνήμης αὐτοῦ, ἐπέζησε· βαθμολογηθεὶς μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ μακαρίτου Βασιλέως Ὁθωνος ὑποπλοίαρχος τοῦ Βασιλ. Ναυτικοῦ, διετέλεσε διοικητὴς τοῦ ἐν Πόρῳ λόχου τῶν πρεσβυτῶν, ὅπου καὶ χωλὸς ἀπεβίωσε περὶ τὸ ἔτος 1854.

Ὁ δὲ παῖς Νικολῆς Ἀργύρη Μανιάτη, κατὰ τὴν ναυμαχίαν, ἐπὶ τοῦ προστέγου τοῦ πλοίου ἰστάμενος καὶ θεωρῶν τοὺς πυροβολισμοὺς, ἐβλήθη κατ' ἀμφοτέρας τὰς κνήμας, αἵτινες ἐθραύσθησαν ἐκ τῶν τεμαχίων τοῦ πυροβόλου.

Ὅτε δὲ ὁ Ἀντιναύαρχος μετέφερεν εἰς τὸ πλοῖόν του ἐκ Μεσολογγίου τὸν χειροῦργον ἱατρὸν, καὶ ἐζήτησε τὸ βαρέως πληγωμένον παιδίον, ἀπελπισθεὶς ἐπρότεινεν, ὅπως σώσῃ αὐτὸ ἐκ βεβαίου θανάτου, νὰ ἀποκόψῃ ἀμφοτέρας τὰς κνήμας του, καὶ ἐπέμενε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐγχείρησιν.

Τοῦτο ἀκούσας ὁ παῖς, θερμῶς καὶ ἐν ἀπελπισίᾳ, ἐκραύγαζεν ἱκετεύων τὸν Ἀντιναύαρχον «Μῆ! μὴ! τὰ ποδαράκια μου κόψῃτε, Καπετὰν Γεώργη, καὶ ἂς ἀποθάνω». Εὐσπλαχνισθεὶς τότε καὶ συγκινηθεὶς ὁ Ἀντιναύαρχος δὲν ἐπέτρεψεν εἰς τὸν ἱατρὸν τὴν τοιαύτην του ἐγχείρησιν, καὶ διὰ τῶν τότε προχείρων μέσων περιέδεσαν τὰς κνήμας αὐτοῦ, καὶ μετὰ τῶν ἄλλων συμπληρωθέντων ἀπεβίωσε μετ' ὀλίγας ἡμέρας εἰς Ὑδραν, ἐσύστησε τὴν ἐπιμέλειαν τῆς θεραπείας τοῦ παιδίου εἰς τοὺς οἰκίους αὐτοῦ, καὶ ἔκτοτε δὲν εἶδεν αὐτό.

Μίαν δὲ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἔτους 1838, ὅτε ὁ Ἀντιναύαρχος διετέλει Διευθυντὴς τοῦ ἐν Πόρῳ Ναυτικοῦ Διευθυντηρίου, νέος τις Κύριος εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένος παρουσιασθεὶς ἐν τῇ οἰκίᾳ του ἐζήτηι νὰ ἴδῃ τὸν Καπετὰν Γεώργη, ὅπως τὸν εὐχαριστήσῃ διὰ τινὰ μεγάλῃν ἐκδούλευσιν ἣν κατὰ τὸν Ἀγῶνα παρ' αὐτοῦ ἔλαβεν.

Εὐνότητον ὁποῖα ἡ συγκίνησις καὶ ἡ χαρὰ τοῦ Ἀντιναυάρχου ἐπαναβλέποντος τὸν ὡς τεθνεῖτα νομιζόμενον μικρὸν τοῦ συναγωνιστῆν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἀκαῖτον καὶ ἀρτίους ἔχοντα τοὺς πόδας.

Κυριακὴ 17 Ἰανουαρίου. Ἀραγμένοι εἰς Μεσολόγγι, ὁ ἀέρας γαλήνη. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας πολλὰ πρῶτῃ ἐπῆγεν ἐπάνω εἰς τὸν Ναύαρχον, διὰ νὰ ἀποφασίσουν, τὸ τί ἐμελλε νὰ κάμῃ με τοὺς λαβωμένους, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπέστρεψε καὶ εἶπεν νὰ ἐτοιμασθῶμεν διὰ Ὑδρα, καὶ μετὰ τὴν αὐτὴν ἀπόφασιν ἐδιωρίσθη νὰ πάρωμεν καὶ τοὺς ἐν Μεσολογγίῳ διωρισμένους στρατηγούς διὰ νὰ πᾶνε εἰς τὴν Διοίκησιν [ὡς ἐγράψαμεν εἰς τὰς 8 Ἰανουαρίου] καὶ ἀμέσως ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν μετὰ τὴν πᾶσαράν του εἰς Μεσολόγγι. Τὰ Τούρκικα ἀρμαμέντα, ὅλα εἰς τὰ πανιὰ καὶ ἀντίκρυ μας, τὰ δὲ ἰδικὰ μας ὡσαύτως εἰς τὰ πανιὰ καὶ φυλάττουν τὸ Μεσολόγγι. Τὰ καΐκια μὲ προβιζιόναις ἀνεμποδίστως κουβαλοῦν εἰς τὸ Μεσολόγγι ζωτροφίας. Εἰς τὰς ὥρας 4 1/2, ὁ Καπετ. Ἰωάννης Ζάκας ἐπῆγεν μετὰ ἓνα πυρπολικὸν ἀπὸ μέσα τοῦ κάβου-Πάππα καὶ ἐπέτυχεν καθισμένο τὸ μπουρλότο τοῦ μακαρίτου Καπ. Θεοδωράκη Βώκου, ὅπου εἰς τὴν ἄλλην ἐστρατείαν μας τὸ εἶχαν πιασμένο οἱ Τούρκοι, καὶ μετὰ τὴν σκαμπαβίαν του ἔστειλεν καὶ τοῦ ἔβαλαν φωτιὰ καὶ τὸ ἔκαυσαν, ἐνῶ ἡμεῖς ἀραγμένοι ἐθεωρούσαμεν μετὰ τὸ γυαλί εἰς τὴν στερεὰν καὶ ἐβλέπαμεν τὸν λαὸν τοῦ Κιουταχῆ-Πασᾶ καὶ ἀνα-

χωροῦσαν ἀπὸ τὸ στρατόπεδόν τους, καὶ ἔκαυσαν καὶ μερικὰ καλύβια τους (τζαντίρια). Εἰς τὰς ὥρας 2 τῆς νυκτὸς ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύχος μας ἀπὸ Μεσολόγγι μὲ τὸν Στρατηγὸς τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα εἶναι κἀ-
τωθεν σημειωμένα, καὶ μαζῇ τους, ἄλλους 50 στρατιώτας, ἔφεραν καὶ τὸν ἱατρὸν διὰ τοὺς λαβωμένους, ὀνομαζόμενον Βιτζέντζο Μαουρίτζη
ῥωμάνον καὶ τὸν φέρομεν μαζῇ μας. Εἰς τὰς ὥρας 4 τὰς νυκτὸς ἐσαλ-
πάραμε καὶ ἐβγήκαμε εἰς τὰ πανιὰ διὰ Ἵδρα.

Τὰ ὀνόματα τῶν στρατηγῶν

Σπύρος Μήλιος, Ἀνδρέας Ἴσκος, Λάμπρος Βέικος, Χρήστος Κου-
τσονίκας, Ἀποστόλης Κουσουργῆ, Νικόλαος Ζέρβας.

Δευτέρα 18 Ἰανουαρίου. Εἰς τὰ πανιὰ ἐξημερώθημεν ὀλίγον
τι σοδράνῳ τῆς χώρας Ζακύνθου, μὲ ψιλὴν βροχὴ καὶ σκότος, ὁ ἀέρας
εἰς τὸν Γρέγον πλὴν γαλήνην· εἰς τὰς ὥρας 3 1/2 ἐβιζιτάραμεν ἓνα Ἰο-
νικὸν Βρίκι τοῦ Καπ. Παναγῆ Πανᾶ φορτωμένον σιτάρι προερχόμενον
ἀπὸ Σύρον διὰ Κεφαλληνίαν, καμμίαν εἰδήσιν δὲν ἤξευρεν, εἰμὴ μόνον
τὸν θάνατον τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου, καὶ ὅτι εἰς Κωνσταντινου-
πολιν ἦτον ἀποία σύγχησις καὶ ἐστάθη καὶ πυρκαϊὰ μεγάλη· πρὸς τὰς
ὥρας 5 ἐπῆρεν Σορόκο-Λεβάντες δυνατὸς μὲ πολὺ σκότος καὶ βροχὴ
καὶ ἐφοβέριζε τρικυμία μεγάλη· ὁ Ἀντιναύάρχος μας, διὰ νὰ ἀποφύγῃ
κάθε συμβεβηκὸς κινδύνου τῆς μελλούσης νυκτὸς, ἐδιώρισεν καὶ τὰ ἐγυ-
ρίσαμεν διὰ Πόρτο-Κερὶ καὶ ἐκεῖ ν' ἀράξωμεν, καὶ οὕτως πρὸς τὰς ὥρας
10 ἀράξαμεν. Ὅλην τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν μὲ σκότος μέγα καὶ βροχὴ
καὶ φουρτούνα.

Τρίτη 19 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Κερὶ,
μὲ τὸν χθεσινὸν ἀέρα πλὴν μέτριον· πρὸς τὰς ὥρας 2 ὁ ἀέρας ἐδείξεν
εἰς τὸν Ματίστρο-Τραμουντάνα, καὶ ἀμέσως ἐσαλπάραμεν καὶ εὐγήκαμεν
εἰς τὰ πανιὰ· ὅλην τὴν ἡμέραν μὲ μέτριον ἀεράκι, καὶ ὅλην τὴν νύ-
κτα ὡσαύτως.

Τετάρτη 20 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ γαλήνην 5 μίλ-
λια ἀνοικτὰ τοῦ Νεοκαστροῦ καὶ πολλὰ πρωτὶ εἶδομεν ἓνα Βρίκι-Γολέ-
τα ἔως 4 μίλλια ἀνοικτὰ τῆς Μεθώνης καὶ ἐτραβήξαμεν ἀμέσως κατ'
ἐπάνω του· γαλήνην ὅμως, δὲν ἠδυνάμεθα νὰ πλησιάσωμεν. Ἐντὸς ὀλί-
γου ἡ γουάρδιὰ μας εἶδεν μίαν φελοῦκαν καὶ μὲ αὐτὴν τὴν γαλήνην
ἐπῆγαινε κατὰ τὴν στερεὰν τῆς Μεθώνης· εἰς τὰς 3 ὥραις ἐκοντοζυγώ-
σαμε μὲ τὴν αὐτὴ Βρίκο-γολέτα, καὶ ὁ Ἀντιναύάρχος μας ἔρριξεν τὴν
πάσαράν του, καὶ μὲ τὸν γραμματικὸν του ἐπῆγεν ἐπάνω της, καὶ ἐμ-
βαίνοντας μέσα ἤυραμεν ἓνα Τούρκον Μεθωναῖον Χασάνη τὸ ὄνομά του.
Τὸ μπρίκι αὐτὸ ἦτον Φραντζέζικον ἐμπορικόν, ὀνομαζόμενον (l' ama-
bile), ἀπὸ τονολάτες 104, ὁ Διοικητὴς αὐτοῦ, Β. Ντελανζέ (V. De-
lanzg)· φορτωμένον ἀπὸ Σμύρνη ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ (ὡς τὰ γράμματά του)
Α. Μπλάκονε καὶ συντροφία (A. Blangue e Combp.), τὸ δὲ φορ-
τίον του ἀπὸ φορέματα, παπούτζια τούρκικα, καπνούς, πετζιὰ, τζι-

Ὁδέσσα διὰ πονέντε, εἶδῃσιν καμμίαν δὲν εἶχον νὰ μᾶς δώσουν. Πρὸς τὸ βράδυ ἐπῆρεν Γρέγο-λεβάντες δυνατός, τὴν νύκτα ἐφουρτούνασεν πολλὰ καὶ μὲ βόλτες ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Κυριακὴ 24 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν εἰς τὰ πανιά καὶ μὲ τρικυμίαν μεγάλην· καὶ μὲ τὸ νὰ ἐδειξεν ὁ καιρὸς ἐπικίνδυνος, ὁ Ἀντιναύαρχος ἐδιώρισεν νὰ ὑπάγωμεν εἰς Μονοβάσια νὰ ἀράξωμεν, καὶ οὕτως ἠκολούθησεν εἰς τὰς 3 ὥρας λοιπὸν ἀράξαμεν, ὁ ἀέρας Γρεγο-λεβάντες σφοδρότατος μᾶς ὑποχρέωσε νὰ ῥίξωμεν 2 ἀγκυρες. Ὁ Ἀντιναύαρχος ἐπῆγεν μὲ τὴν πᾶσσαράν του εἰς Μονεμβασίαν διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ψωμί, ὅτι δὲν εἶχαμεν πρὸς τὰς ὥρας 9 ἐφθασεν ἕνας Μαρτῆγος Ἑλληνικὸς ἀπὸ Σύραν σχεδὸν πνιγμένος, ἔκαμε χύσι πράγματος, ἐπέταξεν καὶ τὴν φελοῦκα του ἀπὸ τὸ καράβι μᾶς ἐπῆγαν καὶ τοῦ ἔκαμαν κάθε βοήθειαν· ὁ Μαρτῆγος αὐτὸς ἦτον Σπετζιώτικος καὶ εἶχεν μέσα τὸν καπ. Γεώργι Μαλοκίνην μὲ τὴν φαμελιά του, ὅπου ἤρχονταν διὰ Σπέτσας· πρὸς τὰς ὥρας 11 ὁ Ἀντιναύαρχος μὴ δυνάμενος διὰ τῆς μεγάλης τρικυμίας νὰ γυρίσῃ μὲ τὴν πᾶσσαραν τὴν ἀφίσεν μὲ 2 ἀνθρώπους εἰς Μονεμβασίαν καὶ ἐπέστρεψεν διὰ ξηρᾶς μὲ 4 καντάρια ψωμί· εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς νυκτὸς ὁ ἀέρας ἔγεινεν σκληρότατος, καὶ ὁ Ἀντιναύαρχος, διὰ κάθε ὑποψίαν κινδύνου, ετοίμασε καὶ τρίτην ἀγκυραν· εἰς αὐτὸ τὸ πᾶν ἀκούσαμεν μὲ βίαν νὰ μᾶς φωνάζουν ἀπὸ τὸν εἰρημένον Μαρτῆγον· ἐπῆγεν ἡ βάρκα μᾶς καὶ εἶδεν ὅτι ἔσυρεν (τὰς ἀγκύρας) καὶ ἐκινδύνευεν, ὅθεν ἐμβῆκεν εἰς τὴν φελοῦκαν μᾶς ὁ καπ. Γεώργης Μαλοκίνης μὲ τὴν φαμελιάν του καὶ ἄλλοι τρεῖς νέοι συγγενεῖς του καὶ ἦλθον εἰς τὸ καράβι μᾶς νὰ προφυλαχθοῦν· ὁ Ἀντιναύαρχος τοὺς ἐδέχθη καὶ τοὺς ἔκαμεν κάθε υπεράσπισιν· ὅλην τὴν νύκτα ὁ ἴδιος σκληρὸς καιρὸς, καὶ μὲ βάρδιες καλές.

Δευτέρα 25 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Μονεμβασίαν μὲ ἀέρα ἀνυπόφορον καὶ μεγίστην τρικυμίαν· οἱ ἐκ Μεσολογίου στρατηγοὶ θεωρῶντες τὸν δύστυχον καιρὸν καὶ ὅτι ἀκολουθεῖ εἰς τὸ χειρότερον, ἰδόντες μάλιστα ὅπου ἐσώσαμεν καὶ τὰς ζωτροφίας μᾶς καὶ ὑποψιζόμενοι νὰ ἀργοπορήσουν, ἀπεφάσισαν μετὰ τῶν ἀνθρώπων των, νὰ στρατεύσουν εἰς Ναύπλιον διὰ ξηρᾶς, καὶ οὕτως πρὸς τὰς ὥρας 2 1)2 τοὺς ἐβγάλαμεν, καὶ μὲ τοὺς ἀγωγιάτας, ὅπου χθὲς ὁ Ἀντιναύαρχός μᾶς ἔφερεν τὸ ψωμί ἀπὸ Μονεβάσια, ἐστράτευσαν ἐβγάζοντάς τους τοὺς ἐρρίχθησαν καὶ διὰ φέστα τρεῖς κανονίς. Βασιλεύοντος τοῦ ἡλίου, ὁ ἀέρας ἐδειξεν πλεον ἥσυχος, μάλιστα τὸν ἐγύρισεν εἰς τὴν τραμουντάνα, καὶ οὕτως ἀκολούθησεν ὅλην τὴν νύκτα τρεῖς ὥρας ὅμως νὰ ξημερώσῃ, ὁ Ἀντιναύαρχός μᾶς ἐστεῖλεν ἀνθρώπους του εἰς Μονεμβασίαν διὰ ξηρᾶς, διὰ νὰ ἡμπορέσουν νὰ φέρουν τὴν πᾶσσαράν του, ὅπου ἐκεῖ διὰ τὴν φουρτούναν τὴν εἶχον ἀφισμένην.

Τρίτη 26 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Μονεμβασίαν, ὁ ἀέρας ὅμως ἥσυχασε καὶ ἐδειξεν Μαϊστράλι· ἀμέσως ἐσαλπάρσαμεν, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 3 ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά, ὁ δὲ καπ.

Γεώργης Μαλοκίνης με τὴν φαμέλιά του καὶ ἀνθρώπους του, τοὺς ἐβγάλαμεν, καὶ εἰς ἄλλο πλοιάριον ἐμβαρκαρίσθησαν διὰ Σπέτσες· μᾶς ἐφθασεν τέλος πάντων καὶ ἡ πάσαρά μας, καὶ με ὀλιγώτατον ἀεράκι εἰς τὸν Ματστρον, ἐπορεύθημεν ὅλην τὴν ἡμέραν· ἡ νύκτα ἀπέρασεν με μεγάλην γαλήνην.

Τετράδη 27 Ἰανουαρίου. Ἐξημερώθημεν εἰς τὰ πανιὰ πλησίον Τρίκερι, πλὴν με μεγάλην γαλήνην ὅλην τὴν ἡμέραν, με τὴν αὐτὴν γαλήνην οὐδὲν ἐκερδίσαμεν· πρὸς τὸ μεσονύκτιον ἐπῆρεν ὀλίγος βορρέας.

Πέμπτη 28 Ἰανουαρίου. Με διάφοραις βόλτες, ὄντας ὁ ἀέρας ἐνάντιος, ἐπλησίασαμεν εἰς τὸν λιμένα Ὑδρας, καὶ τέλος εἰς τὰς ὥρας 4 1)2 ἀράξαμεν εἰς Ὑδραν καὶ ἐδώσαμεν αὐτῆς τῆς ἐκστρατείας τέλος.

Ὑδρα τῇ 29 Ἰανουαρίου 1826.

Τὰ περιέχοντα εἰς τὸ παρὸν ἡμερολόγιον ἐκαταγράφησαν καθὼς ἠκολούθησαν, ὄντος αὐτόπτου, παρ' ἐμοῦ τοῦ ὑπογεγραμμένου Γραμματέως τῆς Βας Μοίρας τοῦ Ἑλληνικοῦ Στόλου, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Ἀντιναυάρχου καπ. Γεωργίου Σαχτούρη.

Ὁ Γραμματεὺς

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΖΙΚΑΝΤΗΡΑΣ.

Ἰσχυρότερος ἤττιςθε
Ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.

ΕΚ ΤΟΥ ΥΠΑΡΙΘ. 5 ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1826

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ [ΠΡΟΣ ΒΟΗΘΕΙΑΝ
ΤΟΥ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ] ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΒΡΙΚΙΟΥ ΟΝΟΜΑΖΟΜΕΝΟΥ «ΑΘΗΝΑ»
ΜΕ ΣΗΜΑΙΑΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΟΔΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΑΝΤΙΝΑΥΑΡΧΟΥ
ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΤΟΥΡΗ

Με δόξαν Κυρίου κινῆται ἀπὸ τὸν λιμένα Ὑδρας
τῇ 19 Μαρτίου 1826.

Σάββατον 20 Μαρτίου. Πρωτὶ εὐγήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ ἀπὸ τὸν λιμένα τῆς Ὑδρας, καθὼς καὶ ἕνα μέρος τοῦ στόλου μας, σὺν Θεῷ, διὰ Μεσολόγγι, με ἀέρα Πονέντε, καὶ περιφερόμεθα με βόλτες εἰς τὸ κανάλι (στενὸν) Ὑδρας. Ἐπῆραμεν ἀπὸ Ὑδραν διὰ τὰ τοὺς ἐβγάλωμεν εἰς Μεσολόγγι τοὺς στρατηγούς Σπύρον Μήλιον καὶ Ἀντιστράτηγον Χρήστον Βάρφα με δύο ἀκόμη καπετανέους καὶ τέσσαρας ἄλλους

ἀνθρώπους των, ὅλοι αὐτοὶ ἐκ τῆς Μεσολογγίου φρουρᾶς. Πρὸς τὰς ὥρας 7 ἔπαυσεν ὁ Πονέντες καὶ ἐφυσησεν Λεβαντιέρα· ἐπρυμνήσαμεν τὰ πικρία μας καὶ ἡ ῥοτα μας (πορεία) κατὰ τὰς Σπέτσας· εἰς τὰς ὥρας 11 ἄρξεν εἰς Σπέτσες ὁ Ναύαρχος Μιαούλης, οὕτω ἀράξαμεν καὶ ἡμεῖς καθὼς καὶ τὰ ὅσα πλοῖα τοῦ στόλου μας ὁποῦ ἐβγήκαμεν ἀπὸ Ὑδρας. Ἀμέσως ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν εἰς τὸν Ναύαρχον πρὸς ὁμιλίαν, ἡ δὲ νύκτα ἐπέρασεν μὲ πολλὰ μικρὸν γρεγάλι.

Τὰ ὀνόματα τῶν καπετανῶν τῆς Ὑδρας ὅλης αὐτῆς τῆς ἐκστρατείας εἰσὶν τὰ ἀκόλουθα·

Ὁ Ναύαρχος Α. Μιαούλης

Πυρπολικὰ

Ὁ Ἀντιναύαρχος Γ. Σαχτούρης

Ὁ Καπετὰν Μαρίνης

Ὁ Καπετὰν Κιοσές (μπρίκι Τομπάζη)

Ὁ „ Μανώλης.

Ὁ „ Σταμάτης Φώκας

Ὁ „ Γκίκας Κοσμάς (Κολμανιάτης)

Ὁ „ Γεώργιος Νέγκας, (Γολέττα Κουντουριώτου)

Ὁ „ Σταμάτης Δοκός

Ὁ „ Λάζαρος Παναγιώτας

Ὁ „ Μῆτρος τοῦ Χριστόφλου (Μητριχριστόφιλος)

Ὁ „ Δημήτρης Βώκου

Ὁ „ Ἰωάννης Ζάκας

Ἡ Νάβε τοῦ Καπετὰν Τομπάζη (δὲν μνημονεύεται ὁ Πλοίαρχος αὐτῆς) καὶ Γκίκας Ψεύτης.

Κυριακὴ 21 Μαρτίου. Ἐξημερώθημεν εἰς Σπέτσες ἀραγμένοι μὲ ἀέρα γρεγάλη σιγαλόν. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν μὲ τὴν πасаράν του (Κέλητα) ἐπάνω εἰς τοῦ Ναυάρχου (Μιαούλη) καὶ ἀφοῦ ἐσυνομίλησεν, μετὰ μίαν ὥραν ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον του, καὶ ἀμέσως ἐτοιμάσθη καὶ ἐβγήκεν ἔξω εἰς Σπέτσες, ὅστις ἀνταμώθη μὲ τοὺς ἐκεῖ πλοίαρχους μὲ τοὺς ὁποίους ὁμίλησεν πολλὰ περὶ τῆς περιστάσεως Μεσολογγίου καὶ τοὺς ἐπαρακίνησε νὰ ἔβγουν καὶ αὐτοὶ ὅσον τάχιστα, τὸ δὲ μεσημέρι ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον του· ὅλην τὴν ἡμέραν ὁ ἴδιος ἀέρας, τὸ δὲ βράδυ σκοτεινὸν καὶ μὲ πολλὰ ὀλίγην βροχήν· ἡ νύκτα πάντα σκοτεινὴ καὶ μὲ συχνὰς περαστικές πρεβέντσες.

Δευτέρα 22 Μαρτίου. Πολλὰ πρωτὶ ὁ ἀέρας γαληνιατός, ἐβγαζεν ὁ Κόλφος (Ναυπλίου)· τότε ὁ Ναύαρχος Μιαούλης ὑψωσεν σενιάλα μισεύματος, καὶ ἀμέσως ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά· ἀπὸ δὲ τὰ πλοῖα Σπετσιωτῶν δὲν ἐβγήκεν οὐδὲ ἓνα, μὴ ὄντας ἀκόμη ἔτοιμα, ὡσαύτως καὶ ἀπὸ Ὑδρας δὲν ἐφανίσθησαν νὰ ἔβγουν τὰ ὅσα πλοῖα ἦσαν διωρισμένα διὰ τὴν παροῦσαν ἐκστρατείαν Μεσολογγίου. Εἰς τὰς ὥρας 2 τῆς αὐγῆς ἐφανίσθη ἓνα πυρπολικὸν ψαριανὸν τοῦ Καπ. Νικοδήμου, καὶ ἕως τὰς ὥρας 3 1)2 ἐνώθηκε μαζύ μας. Ὁ ἀέρας γρήγος· τραβοῦμεν τὴν ῥοταν (πορείαν μας) διὰ κάβο Μαλέα. Πρὸς τὰς ὥρας 12, βασιλευμα ἡλίου ἀπεράσαμεν τὸν κάβο Μαλέα καὶ ὅλην τὴν νύκτα μὲ γαλήνην ἐπεριφερόμεθα εἰς τὸ κανάλι (στενὸν) Τσιρίγου καὶ Βάτικα.

Τρίτη 23 Μαρτίου. Ἐξημερώθημεν πλησίον τοῦ λιμένος Βάτικα, καὶ οὔσης γαλήνης, καὶ ὁ ἀέρας ἐδείκνυε εἰς τὸν Πονέντε, περιφερόμεθα μὲ βόλτες· εἰς τὸν αὐτὸν λιμένα Βάτικα εὐρήκαμεν ἀρχαμένα 3 ἀπὸ τοῦ στόλου μας τὰ πλοῖα, δηλ. τὰ 2 ἀρχαμένα (πυλεμικά) τοῦ Καπ. Σταμάτη Δοκοῦ καὶ τοῦ Καπ. Λαζάρου Παναγιώτα καὶ ἓνα πυρπολικὸν τοῦ καπ. Μαρίνη. Εἰς τὴν ὥραν πρώτην τῆς αὐγῆς ὁ Ναύαρχος ὑψωσεν σενιάλο μισεύματος, καὶ ἀγκαλὰ ἡμεῖς εἰς τὰ πανιὰ, πλὴν τὰ σενιάλα ἦτον διὰ τὰ μὴν ἀράζωμεν, καὶ τὰ ἀραγμένα νὰ ἔβγουν εἰς τὰ πανιὰ· καὶ ἐπειδὴ γαλήνη, καὶ μὲ βόλτες (λοξοδρομίας) περιφερόμεθα εἰς τὸν λιμένα· ἐστείλαμεν τὴν σκαμπαβίαν ἐξω νὰ κᾶμωμεν νερόν. Ὁ Πονέντες ἐδυνάμωσεν καὶ ἡμεῖς πάντα μὲ βόλτες πρὸς τὰ Ἑλαφονήσια καὶ κάθο Τζιρίγου. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἤρχετο πρύμα ἐν πλοῖον τὸ ὁποῖον ἐζύγωσεν, πλὴν δὲν ἠδυνήθημεν νὰ τὸ βιζιτάρωμεν διὰ τῆς τρικυμίας καὶ ἐναντίου καιροῦ· τὸ εἶδομεν νὰ ἦναι χωρὶς φορτίον, τοῦ ὑψώσαμεν τὴν σημαίαν μας, ἀμέσως καὶ αὐτὸς τὴν ἐδικὴν του, ἦτον Σβετζέζικον. Ἔως τὸ μεσονύκτιον ἔπαυσεν ὁ Πονέντες καὶ μὲ καραντὶ ὀλίγου διαστήματος, ἔπειτα ἔβγαλε ὀλίγον ἀεράκι ὁ κόλπος τοῦ Ἑλλους, ἐπρυμίσσαμεν τὰ πανιὰ μας καὶ μὲ τὸ αὐτὸ ὕψος (παράταξιν) ἐπορεύθημεν ἕως τὸ πρωῒ.

Τετράδη 24 Μαρτίου. Ἐξημερώθημεν πλησίον τοῦ Πόρτο Κάγιο μὲ τὰ πανιὰ μας πρύμα, ὁ ἀέρας ὅμως πολλὰ λεπτός, καὶ καθαρὸς, πλὴν ἡ τρικυμία ἐκ τοῦ ἐναντίου καιροῦ τῆς ἀπελθούσης νυκτός μᾶς ἐσκόρπισεν, καὶ ἀπὸ τὰ πλοῖα τοῦ στόλου μας τὸ πρωῒ μόνον πέντε εὐρέθημεν ἐνωμένα· πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς ἡμέρας ἐπῆρεν Ματςτρος δυνατὸς καὶ ἐδέσαμεν ἀπὸ μίαν μοῦδα τζαμαντάλια καὶ ἐτραβήξαμεν τὴν βόλταν μας ἀνοικτά. Πρὸς τὰς ὥρας 3 εἶδομεν ἕτερα δύο ἀρχαμένα μας πολλὰ ἀνοικτὰ καὶ μὲ τὴν βόλτα τους ἤρχονταν κατ' ἐπάνω μας. Τὰ δὲ πυρπολικά, ἦγουν Μαρίνος καὶ ὁ ψαρριανὸς Νικόδημος, δὲν ἐφάνηκαν, ὅθεν ἐσυμπεράναμεν ὅτι νὰ ἐπέστρεψαν εἰς Βάτικα. Πρὸς τὰς ὥρας 11 ἐπῆραμεν τὴν βόλταν κατὰ τὴν στερεὰν πάντα μὲ ἀέρα Ματςτρο δυνατὸν ὡς τὸ μεσονύκτιον, ἔπειτα ὁ ἴδιος πλὴν γαλήνης· μόλον τοῦτο εἰς ὅλην τὴν νύκτα ἡ βόλτα μᾶς ὠφέλησεν καλῶς.

Πέμπτη 25 Μαρτίου. Μὲ μέτριον ἀέρα Ματςτρο ἐξημερώθημεν ἀπερασμένον τὸν Κάθο Γρόσο καὶ μὲ τὴν βόλτα μας ἀνοικτά, εἰμεθα κατὰ τὸν Κόλπον Καλαμάτας καὶ ὅλος ὁ στόλος μας [ὅπου συνίσταται κατὰ τὸ παρὸν εἰς πλοῖα ὀκτώ] μαζὴ μας, καὶ μὲ τὸν αὐτὸν ἀέρα Ματςτρο τραβώμεθα ἐμπρός. Πρὸς τὰς ὥρας 7 τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν στερεὰν καὶ μᾶς ἐβράδυσεν εἰς τὸ νησόπουλον Βενέτικον· σχεδὸν μίαν ὥραν τῆς νυκτός τὰ ἐγυρίσαμεν τὸ πέλαγος καὶ μὲ αὐτὴν τὴν βόλταν ἐξημερώθημεν.

Παρασκευὴ 26 Μαρτίου. Ἐξημερώθημεν μὲ τὴν βόλτα ὅλης τῆς ἀπελθούσης νυκτός ἀνοικτά τῆς στερεᾶς· τὰ τοῦ στόλου μας πλοῖα δὲν εἶδομεν, εἰμὴ ἐν τοῦ Καπ. Λαζάρου Παναγιώτα φυσικά

τὰ ἐναπολειφθέντα ἐπῆραν τὴν βόλτα τους κοντινὴ κατὰ τὸ μεσονύκτιον. Πρὸς τὴν μίαν ὥραν τῆς ἡμέρας τὰ ἐγυρίσαμεν καὶ ἡμεῖς κατὰ τὴν στερεάν, μαζὴ μας καὶ ὁ Καπ. Παναγιώτας. Εἰς τὰς ὥρας 2 ἐπλησιάσαμεν τὰ πλοῖα μας ὑποκάτω Σαπιέντζες. Πρὸς τὰς 2 1/2 ὥρας ἐξανοίξαμεν τρία ξένα πλοῖα. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν τὰ ἐγυρίσαμεν ὅλα τὰ πλοῖα μας κατὰ τὸν αἰγιαλὸν καὶ εἰς ἀντάμωσιν τῶν εἰρημέων τριῶν πλοίων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα δύο ἦτον Ἴονικὰ, καὶ τὸ τρίτον ἦτον ἓνα μπρίκι Γολέτα Σπετζιώτικη, ἡ ὁποία διατρίβει εἰς τὰ Μεθωκόρονα διὰ κούρσο (λεῖαν). Πρὸς τὰς 6 ὥρας τὰ ἐγυρίσαμεν εἰς τὴν στερεάν καὶ πρὸς τὰς 10 1/2 ἔγεινε σκότος καὶ ἐφοβέριζεν βροχὴν μεγάλην, πλὴν ἐστάθη μικροτάτη, καὶ εἰς τὰς 11 1/2 ἐφθάσαμεν εἰς τὸν λιμένα Νεοκάστρου, καὶ πολλὰ πλησίον τοῦ αὐτοῦ λιμένος ἐπῆραμεν τὴν βόλταν μας κατὰ τὸν αἰγιαλὸν, καὶ με αὐτὴν τὴν βόλταν με μέτριον Μαϊστράλι ἐτραβήξαμεν ἀνοικτὰ ὅλην τὴν νύκτα.

Σάββατον 27 Μαρτίου. Ἐξημερώθημεν ἀνοικτὰ τὸ πέλαγος, καὶ πολλὰ πρωὶ τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν στερεάν με μέτριον ἀεράκι πλὴν χωρὶς στάσιν, ὅτι συχνὰ ἐμεταβάλλετο, τὰ δὲ πλοῖα μας ὀλίγον διηρημένα τὸ ἐν ὑπὲρ τοῦ ἄλλου· καὶ πρὸς τὰς ὥρας 8 ἀνταμώθημεν, καὶ ὄντας μπροστὰ ἀπὸ ἡμᾶς ἐβυζιτάρισεν μίαν Ζακυνθίαν μπρατζέρα, καὶ ἡμεῖς πλησιάζοντάς τους τοὺς ἐρωτήσαμεν τὸ τί ἔμαθον, καὶ μας ἐδιηγήθησαν, τὸ νὰ τοὺς εἶπον ἀπὸ τὴν μπρατζέρα, ὅτι τὸ Μεσολόγγι σῶζεται, ὅμως διὰ πολλὰ ὀλίγων ἡμερῶν ζωοτροφίαν, καὶ ὅτι τὸ Ἀνατολικὸν δὲν ἐξουσιάζει ἀπὸ Ἀσάλτο, (ἔφοδον), ἀλλὰ οἱ Ρουμελιῶται καὶ Σουλιῶται, ὅπου τὸ ἐφύλαττον, φαίνεται νὰ ἐσφίχθησαν ἀπὸ τὸ πολιορκισμὰ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὕτω ἐφυγον ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ἐμβήκαν εἰς Μεσολόγγι. Ὁ δὲ Προεστῶς, Μέγα Πάνος λεγόμενος, ἔμεινε μέσα καὶ ἐπροσκύνησε με τοὺς εὐρεθέντας. Ὁ Ἱμπραὶμ Πασὰς ἐσύναξεν ὅλους μικροὺς τε καὶ μεγάλους, ταῖς γυναῖκες, καὶ τοὺς ἔστειλεν εἰς τὴν Πρεβεζάν, καὶ οὕτω τὸ ἐκυρίευσεν· εἰς δὲ τὸ Βασιελάδι ἔχει φρουρὰν ἕως ἀνθρώπους τετρακοσίους. Τὸ Μεσολόγγι πολεμεῖται με δραστηριότητα ἀκαταπαύστως, καὶ ἕως αὐτὴν τὴν στιγμήν οἱ Ἀραβες καὶ ἄλλοι Τούρκοι εἶχον κάμην εἰς τοῖχον Μεσολογγίου ἕως δέκα-ὀκτὼ γιουρούσια· εἰς αὐτὰ ἐσκοτώθησαν πολλότατοι Ἀραβες καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους Τούρκους, ἀπὸ δὲ τοὺς ἐδικούς μας ἐσκοτώθησαν ἐπέκεινα τῶν τριάκοντα. Ὁ ἀέρας γαλήνη καὶ χωρὶς στάσιν, καὶ οὕτω ἐπεριφέρθημεν ὅλην τὴν νύκτα.

Κυριακὴ 28 Μαρτίου. Με γαλήνη πάντοτε ἐξημερώθημεν εἰς τὸ κανάλι Ζακύνθου καὶ στερεᾶς, τὰ πλοῖα μας σχεδὸν κοντὰ ἓνα τοῦ ἄλλου, καὶ με γαλήνη περιφερόμεθα. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἀπερνούσεν ἀπὸ τὸ μέσον τοῦ στόλου μας ἓν Ἴονικὸν μπρίκι τοῦ Καπ. Σπύρου Σπαθαίου, προσερχόμενον ἀπὸ Ἰθάκην, καὶ ἐδιευθύνετο [ὡς εἶπεν] διὰ Μάκνη καὶ Σύρα, καὶ ἀγκαλὰ τὸ ἐβυζιτάρισαν τὰ ἐμπροσθινὰ ἐδικὰ μας πλοῖα, μ' ὅλον τοῦτο ἐπλησίασεν καὶ εἰς ἡμᾶς· τὸν ἐρωτήσαμεν διὰ

καμμίαν ἐξωτερικὴν εἶδῃσιν, καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι τὸ ἀτμοκίνητον Πακέτο τῶν Κορφῶν δὲν ἦτον ἀκόμῃ φερμένον, ὅπου μὲ αὐτὸ ἐπρόσμενον νὰ μάθουν· μὲ φωνὴν ὅμως ἀδεται ὁ πόλεμος Ρωσσίας μὲ Τουρκίαν· διὰ δὲ τὸ Μεσολόγγιον βασιτέται, πάσχει ὅμως ἀπὸ ζωοτροφίας· καὶ ἐὰν μὲν ἐφοδιασθῇ, βέβαια δὲν ἔχει φόβον, καὶ ὅτι πολεμοῦν ἀκατάπαυστα, καὶ ὅτι Τούρκοι ἐσκοτώθησαν πολλοί· μέσα εἰς τὴν λίμνην, εἶπεν νὰ ἦναι ἕως 170 λαντζόνια Τούρκικα, καὶ ὅτι εἶναι ἀπὸ παντοῦ πολιορκισμένον τὸ Μεσολόγγι. Τὸ Βασιλαδί τὸ ἐξουσιάζουν οἱ Τούρκοι καθὼς καὶ τὸ Ἀνατολικόν, εἰς τὸ ὁποῖον [αὐτὸς λέγει] ὅτι ὁ Ἱμπραῖμ Πασᾶς νὰ ἐθυσίασεν πολλοὺς Χριστιανούς. Ὁ Γενικὸς ἐπιθεωρητὴς καὶ προεστὼς Τάτζι Κωνσταντίνου Μαγκίνα καὶ ἄλλοι προεστοὶ ἐπιάσθησαν ζωντανοὶ (αἰχμάλωτοι). Ἡ γαλήνη μᾶς ἐβράδιασεν σσταβέντο Ζακύνθου καὶ ὅλην τὴν νύκτα μὲ τὴν αὐτὴν γαλήνην ἐπεριφερόμεθα.

Δευτέρα 29 Μαρτίου. Ἐξημερώθημεν μὲ γαλήνην πλησίον τῆς χώρας Ζακύνθου· εἶδομεν μίαν Μεσολογγίτικη μπρατζεροῦλα δεμένη εἰς τὸ καράβι τοῦ καπ. Λαζάρου Παναγιώτα· ὁ Ἀντιναύαρχος μᾶς ἀμέσως ἐπῆγεν νὰ μάθῃ τι καινόν· αὐτὴ ἡ μπρατζέρα ἦτον σταλμένη ἐπίτηδες ἀπὸ Μεσολόγγιο εἰς Ζάκυνθον μὲ γράμματα, καὶ ἔλειπεν ἡμέρας ἔνδεκα. Κατὰ τύχην ἐπερνοῦσεν ὁ στόλος μᾶς, οἱ ἐν Ζακύνθῳ μᾶς ἐγνώρισαν καὶ ἀμέσως μὲ τὴν ἰδίαν Μπρατζεροῦλαν ἔστειλαν γράμμα πρὸς τὸν Ναύαρχον Μιαούλην· μὰ ἐπειδὴ καὶ ὁ Ναύαρχος ἦτον ὀλίγον μακρὰν, ἤυρε πρῶτον τὸν καπ. Λαζάρου Παναγιώτα καὶ ἐδέθη εἰς αὐτόν, ἕως νὰ σμίξῃ τὸ καράβι τοῦ Ναυάρχου. Ὁ καραβοκύρης τῆς αὐτῆς μπρατζέρας λοιπὸν εἶπεν, ὅτι ὁ Ἱμπραῖμ πασᾶς κάμνει φθορὰν εἰς τοὺς Χριστιανούς καὶ ἀκολούθως· τὰ περὶ Ἀνατολικοῦ καὶ Βασιλαδὶ σχεδὸν ὁμοιάζον τῶν ἄλλων ὅπου χθὲς ἐμάθαμεν καὶ ἐκαταγράψαμεν. Ὁ Ναύαρχος πλησιάσας εἰς Ζάκυνθον ἔστειλεν τὴν σκαμπαβίαν τοῦ ἔξω· διὰ τί τὴν ἔστειλεν καὶ τὸ τί ἔκαμεν ἀγνοοῦμεν. Ἀπὸ ἄλλην μπρατζέραν ὅπου ἐβυζιταρίσθη ἀπὸ τὸν Καπ. Σταμάτιον Δοκόν, εἶπεν ὅτι ἐπῆγεν μία Ἀγγλικὴ φεργάδα εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ἱμπραῖμ πασᾶ, πλὴν τὸ τί ὁμιλήθη δὲν ἤξευρεν, καὶ ὅτι ὁ Ἱμπραῖμ πασᾶς σκληρότερα πολεμεῖ τὸ Μεσολόγγι, καὶ ὅτι οἱ ἐν Μεσολόγγι Ἕλληνες διαφεντεύονται ἡρωϊκῶς καὶ ὅτι νὰ ἐσκοτώθῃ πλῆθος Τούρκων, καὶ διὰ τὴν ὀλιγόστευσιν, ὡς φαίνεται, τοῦ στρατοπέδου του, αὐτὸς ὁ Πασσᾶς ἐδιώρισεν νὰ συναχθῇ κοντὰ του ὅση τουρκιὰ εὐρίσκεται εἰς τὸν Μωρέα. Διὰ δὲ τὸ Ἀνατολικόν εἶπεν, ὅτι ὄντας ἁγνῶτατα πολιορκημένον καὶ εἰς ἐν Νησόπουλον τοῦ αὐτοῦ Ἀνατολικοῦ εὐρίσκετο μία μικρὰ Ἑλλήνων φρουρά, καὶ πολεμῶντας ἡρωϊκῶς ἐθανατώθησαν πολλοί, καὶ στοχαζόμενοι ὅτι ἐμελον νὰ χαθοῦν, ἀπεφάσσαν διὰ νυκτὸς τόσον αὐτοὶ τοῦ νησιοῦ, καθὼς καὶ ἄλλοι τῶν ἀρμάτων ὅπου ἦτον μέσα εἰς τὸ Ἀνατολικόν, καὶ ἀνεχώρησαν καὶ ἐσώθησαν εἰς Μεσολόγγι. Τότε οἱ προεστοὶ ὅπου εὐρέθησαν εἰς Ἀνατολικόν ἐπαρκεκίνησαν ὅλον

τὸν ἐκεῖ λαόν, ὅπου ἐσυνίστατο (ὡς λέγουν) εἰς πέντε χιλιάδας ψυχάς, καὶ εἰσακούσθησαν μὲ τὸν Πασᾶ καὶ ἐπροσκύνησαν μὲ κάποιαν συνθήκην νὰ ἀφίση τοὺς ἄνδρας μὲ τ' ἄρματα τοὺς, καὶ αὖθις νὰ τοὺς δώσῃ καὶ ἀπὸ γρόσια 500 τοῦ καθ' ἑνός, καὶ οὕτω νὰ μείνουν καὶ εἰς τὴν δούλουσιν τοῦ Ἱμπραῖμ Πασᾶ, καθὼς καὶ ἠκολούθησεν· καὶ ἀφοῦ ἐξουσίασεν τὸ Ἀνατολικόν, ταῖς μὲν φαμελιαῖς ταῖς ἔστειλεν εἰς Ἄρταν, τοὺς δὲ προσετοὺς ἡ καὶ κανέναν Στρατηγὸν καὶ ἐπιλοῖπους ἄνδρας ὁποῦ τὸν ἠκολούθησαν, ὡς εἶπον, τοὺς ἐκατέβασαν εἰς ἓν μέρος τοῦ στρατοπέδου του καὶ μετὰ ὀλίγας ἡμέρας μεταμεληθεὶς τῆς ὑποσχέσεώς του ὅλους τοὺς ἐθυσίασεν· εἶπεν πρὸς τούτοις ὅτι δώδεκα στρατιῶται διὰ τῆς δειλίας ἐφυγον ἀπὸ Μεσολόγγι, τοὺς ὁποίους ἐπιάσαν καὶ τοὺς ἐθυσίασαν· εἶπεν ἀκόμη ὅτι ἔβγαλεν τοὺς θαλασσίους του ἀπὸ τὰ καράβια του καὶ διοικοῦν τὸ Βασιελάδι, καὶ ἀπὸ τοὺς ἰδίους του θαλασσίους ἔβγαλεν καὶ ἔβαλεν εἰς ὅλας τὰς σαλούπας ὁποῦ ἔχει εἰς τὴν λίμνην, ὥστε ὁποῦ ὑστέρησεν τὰ καράβια τοῦ στόλου τοὺς, καὶ μόνον 16 καράβια ἔχει εἰς τὰ παντὰ καὶ περιφέρονται Σκρόφες. Μεσολόγγι καὶ Κάβο Πάππα, τὰ δὲ ἄλλα εἶναι τραβηγμένα μέσα εἰς τὸν κόλπον Πατρῶν. Εἰς τὰς ὥρας 4 εἶδομεν κατὰ τὸν Πάππα μέρος τούρκικα, καὶ πάλιν ἄλλο μέρος κατὰ ταῖς Σκρόφαις. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν εἶδομεν καὶ ἓν μπρίκι ἐμπορικὸν ὅπου εὐγαινεν ἀπὸ Πάτρας· πρὸς τὰς ὥρας 6 πλησίον Γλαρέντζας μᾶς ἐζύγωσεν τὸ αὐτὸ μπρίκι, τοῦ ὑψώσαμεν τὴν σημαίαν μας, ὁμοίως καὶ αὐτὸ ἔβαλεν τὴν ἐδικήν του, ἦτον Ἀγγλικόν, ὁ καπετάνιος Μαλτέζος. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν ἐπάνω του, ὅστις εἶπεν, ὅτι ἐπῆγεν εἰς Πάτρας διὰ νὰ βάλῃ μερικῶν βουτζιῶν κερσετέ, ἡ ρότα του διὰ Ζάκυνθον· αὐτὸς εἶπεν, ὅτι τὸ ἀσκέρι τοῦ Ἱμπραῖμ Πασᾶ εὐρίσκεται εἰς ἀθλίαν κατάστασιν μὲν ἀπὸ τὴν παιδείαν, δὲ καὶ ἀπὸ τὴν πείνα, ὅτι σχεδὸν αἱ ζωτροφίαι τοὺς ἄρχισαν νὰ σώωννται καὶ τοὺς δίδει πολλὰ ὀλίγας, καὶ μὲ τὸ ζύγι· εἶπεν ἀκόμη ὅτι ἀπὸ μίαν μεγάλην τρικυμίαν, ὁποῦ ἠκολούθησεν ταῖς ἀπελθούσαις ἡμέραις, δύο ἀπὸ ταῖς Κορβέτες τοὺς, ἐβυθίσθησαν καὶ ἐπνίγη τὸ ἀσκέρι τοὺς σχεδὸν ὅλον· εἶπεν πρὸς τούτοις ὅτι ὁ Ἱμπραῖμ Πασᾶς ἔμαθεν τὴν Ἑλληνικὴν θαλάσσιον ἐκστρατείαν ἀπὸ πλοῖα 80. καὶ ὅτι φέρουν μαζί τοὺς καὶ Μύστικα, καὶ ὅτι διὰ ξηρὰς ἔρχονται πρὸς βοήθειαν δεκατρεῖς χιλιάδες Ἑλληνας, καὶ μὲ αὐτὴν τὴν φωνὴν τοὺς ὑπάρχει φόβος οὐκ ὀλίγος· ἔμαθεν ἀκόμη καὶ ταῖς ὅσαις λείαις ἐκάμαμεν καὶ αὐτὰ ὅλα βέβαια κάποιον φῖλον ἔχει εἰς Ναύπλιον καὶ τὸν εἰδοποιεῖ. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ὁ καπ. Λάζαρος Παναγιώτας ἐζύγωσεν μὲ τὸν Ναύαρχον, καὶ ἀμέσως ἀπόλυσεν τὴν Μεσολογγίτικην μπρατζερῶν μετὰ τὸ γράμμα Ζακύνθου, καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν Ναύαρχον· τὴν ἐδόσθησεν καὶ μὲ τὴν ἰδίαν ἔστειλεν τὴν ἀπόκρισιν εἰς Ζάκυνθον. Πρὸς τὰς ἐννέα ὥρας ἔκαμεν σενιάλον ὁ Ναύαρχος νὰ ἀκολουθῶμεν τὴν ρόταν του, ὅθεν καὶ τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν Ζάκυνθον· πηγαίνόμενοι ἐξανοίξαμεν καὶ ἄλλα δύο πλοῖα ἀπὸ τὰ ἐδικὰ μας νὰ ἔρχωνται πρὸς ἀν-

τάμωσίν μας, καὶ ὄντας μακρὰν δὲν ἐγνώρισαμεν τὰ ποῖα ἦτον· πρὸς τὰς ὥρας 11 $\frac{1}{2}$ ἐπλησίασαμεν τὴν χώραν Ζακύνθου καὶ ἀμέσως τὰ ἐ-
γυρίσαμεν κατὰ ταῖς Σκρόφες. Τὸ ἀεράκι εἰς τὸν Μαῖστρον γαληνὸν
καὶ μὲ τὴν αὐτὴν βόλταν ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 30 Μαρτίου. Ἐξημερώθημεν ὑποκάτω τοῦ βουνοῦ Κε-
φαλληνίας. Τὰ δύο ἐδικὰ μας χθεσινὰ πλοῖα ἦτον ὁ καπ. Μῆτρος τοῦ
Χριστόφλου καὶ ὁ καπ. Δημήτρης Βῶκος. Πολλὰ πρῶτ' ὁ καιρὸς γαλή-
νιος· ὁ Ναύαρχος ἔκαμεν μερικὸν σεινάλον καὶ ἔκραζεν τὸν Ἀντιναύαρ-
χὸν μας ὅστις καὶ ἀμέσως ἐπῆγεν. Αὐτὴν τὴν ὥραν μᾶς ἐφθασεν καὶ
ἐνώθη μὲ τὸν στόλον καὶ ἡ Νάβε τοῦ Καπ. Τουμπάζη. Εἰς τὰς ὥρας
2 ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Ἀντιναύαρχός μας καὶ ἔφερεν τρεῖς
ἄλλους Ἕλληνας μαζί του. Ἐλαβεν ὀρδινίαν νὰ μουράρη πανιὰ καὶ νὰ
φθάσῃ ὅσον τάχιστα εἰς τὸ νησίον Ὁξιά, καὶ ἐκεῖ ἐπάνω νὰ κάμῃ νὰ
ἀνάψουν τρεῖς φωτιαῖς καὶ ἐν ταυτῷ νὰ ρίξῃ καὶ 3 κανονιαῖς, μὲ τὸ
ὁποῖον σημεῖον νὰ εἰδοποιηθοῦν οἱ ἐν Μεσολόγγι ὅτι ἐφθάσαμεν. Ὁ
καπ. Μῆτρος τοῦ Χριστόφλου ἦτον μέγα εἰς τοῦ Ναυάρχου καὶ ἐδῶ-
σεν τὴν εἰδήσιν, ὅτι κατόπιν του ἤρχετο καὶ ὁλος ὁ Ὑδραϊκὸς στό-
λος· μάλιστα εἶδον καὶ ἄλλα 6 καράβια κατὰ τὰ Μοθωκόρωνα, καὶ
ἐσυμπέραναν νὰ ἦναι τὰ Σπετζώτικα· τὰ ἐγυρίσαμεν λοιπὸν κατὰ τὴν
Ὁξιά. Εἰς τὰς ὥρας 5 ἐφθασεν καὶ ὁ καπ. Ἰωάννης Ζάκας, καὶ ἐνώ-
θηκεν μὲ τὸν στόλον μας. Εἰς τὰς ὥρας 5 ἤρχονταν μιὰ Θιακχὰ μπρα-
τζέρα ἀπὸ τὸν Πεταλά, καὶ ὅταν μᾶς ἐπλησίασεν, ὁ Καραβοκύρης μὲ
τὴν φελοῦκα του ἦλθεν ἐπάνω μας, καὶ ἐρωτῶντας τον μᾶς εἶπεν, ὅτι
εἶναι ἓνας πόρος ἀνοικτός, διὰ τοῦ ὁποῖου δύναται διὰ νυκτὸς νὰ ἐμ-
βουν εἰς Μεσολόγγι ζωτροφίαι. Αὐτὸς μᾶς ἐδιηγῆθη μεγάλαις ἀνδρα-
γαθίαις τῶν Μεσολογγιτῶν, ὅπου εἰς ὅλα τὰ γιουρούσια τῶν Τούρκων
οἱ Ἕλληνες τοὺς ἔκαμαν μεγαλώτατον θρήνον, καὶ ὅτι ἐπίασαν καὶ
ζωντανούς, μάλιστα νὰ ἐπίασαν καὶ δύο σημαντικοὺς μεγάλους· τοῦ
ἐνὸς ἀπ' αὐτῶν τοῦ εὐρήκαν μίαν ποσότητα χρημάτων. Μέσον τῆς
λίμνης Μεσολογγίου εὐρίσκεται ἓνα νησόπουλον ὀνομαζόμενον Κλεισό-
βα, καὶ αὐτὸ ἐδυνάμωσαν οἱ Ἕλληνες, διότι ὄντας αὐτὸ ἐλεύθερον,
ἐδύνονταν νὰ ἐμβάζουν ζωτροφίας, καὶ οὕτω ἐστάλη ὁ Κίτσο Τζαβέ-
λας μὲ 180 στρατιώτας νὰ τὸ δεικνῇ. Ὁ Ἱμπραϊμ Πασσᾶς ἐθεώρησεν
ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξουσιαῇ αὐτὸ τὸ νησόπουλον, ὅπως στενοχωρή-
σῃ τοὺς ἐν Μεσολόγγι παντάπασι. Ἐκινήθη λοιπὸν μὲ πολλὰς δυνά-
μεις καὶ σχέδια εἰς τὰς σαλούπας του, καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ Εὐαγγε-
λισμοῦ ἐδόθη μέγας πόλεμος, εἰς τόσον ὅπου ἐσκοτώθησαν ὑπὲρ τὰς
δύο χιλιάδας Τούρκοι, ἐσκοτώθησαν καὶ μερικοὶ Ἕλληνες· ἐφρίξαν
καὶ οἱ ἴδιοι Ἕλληνες ἐπεῖτα τοῦ πολέμου, νὰ εἰδοῦν τὴν θάλασσαν
βαμμένην ἀπὸ αἷματα καὶ σώματα τῶν Τούρκων· ἐσύναξαν καὶ ἔως
1800 τουφέκια καὶ μπαγιονέταις, καὶ πολλὰ ἄλλα τουφέκια χωσμένα
εἰς τὴν λάσπην, τοὺς ἐπῆραν καὶ ἀπὸ ταῖς σαλοῦπες των ὀκτώ, ὥστε
ὁποῦ οἱ Τούρκοι ἐκατέφυγον νικημένοι μὲ μεγάλην τους ζημίαν, καὶ

τό νησόπουλον σώζεται εἰς τοὺς Ἑλληνας, τὸ ὅποιον ἔχει πόρον ἀνοικτόν, καὶ διὰ νυκτὸς τοὺς ἐμβάζουσι προβιζιόνες· εἶπεν ἀκόμη ὅτι εἰς Κάλαμον εἶναι πλοιάρια μὲ ἀλεύρια καὶ σιτάρι ὅπου ἔστειλαν οἱ συνδρομηταὶ διὰ τὸ Μεσολόγγι, καὶ κάθε βράδυ ἀπὸ ὀλίγον κατ' ὀλίγον τοὺς τὸ ἐμβάζουσιν. Εἰς τὰς ὥρας 12 τὸ βράδυ ἐξυγώσαμεν τὸ νησόπουλον «Ὁξιά»· ἀμέσως ὁ ἴδιος Ἀντιναύαρχος εὐγῆκεν ἔξω, καὶ εὗρηκε πολλοὺς καταφευγάτους Ἑλληνας, τοῦ ἑκαμαν φέστα μὲ τουφεκιάς καὶ ἔλαβον ἄκραν χαρὰν διὰ τὸν ἐρχομὸν μας· τοὺς ἐδιώρισεν λοιπὸν νὰ ὑπάγουν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ, καὶ νὰ κάμουν τρεῖς φωτιαῖς· τοῦ ἐδιηγῆθησαν καὶ αὐτοὶ τὰ ἴδια, ὅπου ἀρχήτερα ἑκαταγράψαμεν, μάλιστα τοῦ εἶπον εἰς τὴν αὐτὴν μάχην τῆς Κλείσοδας, νὰ ἐσκοτώθη ἓνας σημαντικὸς γαμβρὸς τοῦ Μειμέτ Ἀλῆ. Μετὰ μίαν ὥραν ἐγύρισεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Ἀντιναύαρχός μας, καὶ κατὰ τὴν ὁρδινίαν ἐρρίξε καὶ τρεῖς κανονιαῖς. Ὁλην τὴν νύκτα μὲ γαληνότατον καιρὸν ἐπεριφέρθημεν μέσον νησόπουλον Πεταλιούς. Ὁ ἐχθρικός στόλος εἰς τὰ παντὰ ἀναμεταξὺ Μεσολόγγι καὶ κάθο Πάππα· εἰς τὸ βασιλεῦμα ἡλίου ἐμετρήσαμεν 27 ὅλα μεγάλα καὶ τὰ κουμάντα τους, ἤγουν τοῦ Πασσᾶ Ῥεᾶλα καὶ Πατρόνα (πιθανὸν νὰ ἐννοῇ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ στόλου)

Τετράδῃ 31 Μαρτίου. Ἐξημερώθημεν μὲ μεγάλην γαλήνην πλησίον τοῦ Πεταλά ὁμοῦ καὶ ἡ Γολέτα Καπ. Γεωργίου Νέγκα, ὅπου καὶ αὐτὸς ἐστάθη διὰ ὁρδινίας. Πολλὰ πρωτὶ μὲ τὴν πάσαράντου ὁ ἀντιναύαρχος ἐπῆρε τοὺς στρατηγούς (ὅπου ἐφέρναμεν διὰ Μεσολόγγι), καὶ εὐγῆκεν εἰς Πεταλά. Ἐν τῷ ἀναμεταξὺ ὅπου λείπει ὁ Ἀντιναύαρχος, μᾶς ἦλθον δύο μονόξυλα ἐπάνω, ὅπου ἔλειπαν ἀπὸ Μεσολόγγι τὴν ἐχθές, μάλιστα τὸ ἓνα ἦτο φορτωμένο ἀλεύρια, καὶ ἐπρόσμενε νὰ νυκτώσῃ διὰ νὰ ἔμβῃ εἰς Μεσολόγγι μὲ ἄλλα δώδεκα μονόξυλα φορτωμένα καὶ αὐτὰ ἀλεύρι, καὶ εὕρισκονταν εἰς Πεταλά. Ἐρωτήσαμεν καὶ αὐτούς, καὶ μᾶς εἶπαν τὸν θόρυβον τῶν Τούρκων, καὶ ὅλα τὰ ἴδια ὅπου ἑκαταγράψαμεν· μᾶς ἐβεβαίωσαν ὅτι εἰς ὅλαις αὐταῖς ταῖς μάχαῖς νὰ ἐχάθησαν ἕως πέντε χιλιάδες Τούρκοι, ἐχάθησαν ὁμοῦ καὶ ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας διάφοροι σημαντικοὶ καὶ ἀπὸ τοὺς στρατιώτας, καὶ ὅτι οἱ τούρκοι ἔλαβαν καὶ ἔχουν φόβον, ὅταν ἤθελε ἰδοῦν τὸν στόλον μας, ἐπειδὴ καὶ ὅλους τοὺς ναυτικούς του σχεδὸν τοὺς ἔχασεν εἰς τοῦ Μεσολογγίου τὴν λίμνην καὶ τὰ καράβια των εὕρισκονται εἰς ὀλίγην καλὴν κατὰστασιν. — Ὁ Στόλος μας ὅλος περιφέρεται κατὰ τὴν Ζάκυνθον καὶ Κεφαλληνία. Πάλιν ἠκολούθησαν νὰ ἔλθουν ἐπάνω μας τέσσαρα ἄλλα πλοιάρια, τὸ φορτίον τους ἀλεύρια ὅλα διὰ Μεσολόγγι. Εἰς τὰς ὥρας 4 μὲ τὴν βόλταν μας ἀνοίξαμεν τὸν αἰγιαλὸν καὶ εἶδομεν τὸν ἐχθρικὸν στόλον ἀπὸ καράβια μεγάλα 23, καὶ μὲ τὸ ἀεράκι πρῦμα ἤρχετο κατὰ τὴν Ὁξιά, ὅθεν ἡμεῖς μὲ βόλταις ἐπεριφερόμεθα. Τότε ἡμεῖς ἐρρίξαμεν ἓνα κανόνι πρὸς εἰδησιν τοῦ Ἀντιναυάρχου ὅπου εὕρισκετο ἔξω εἰς Πεταλά, ὅστις ἀμέσως ἐμβῆκεν εἰς τὴν πάσαράντου, καὶ εἰς τὰς ὥρας 5 ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁμοῦ μὲ τοὺς ῥηθέντας

στρατηγούς, ἤγουν τὸν Σπύρο Μήλιο, Ἀποστόλη Κουσούρη, καὶ Χρήστο Βάρφα. Μᾶς εἶπαν τὰ ὅσα ἐπραξαν οἱ ῥηθέντες στρατηγοὶ ἔξω εἰς Πεταλᾶ, ἤγουν, ἔγραψαν γράμματα εἰς Μεσολόγγι καὶ τοὺς ἐδιηγούντο τὸ φθᾶσιμον τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, ὅστις φέρεται μαζί του πολεμοφόδια καὶ ζωτροφίας διὰ Μεσολόγγι· εἶπον ἀκόμη ὅτι ὁ Κιουταγῆ Πασῆς ἐλαβώθη κακῶς, ὁ δὲ Χουσεϊμπης γαμβρὸς τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ ἐσκοτώθη εἰς τὸν τόπον κ.λ.π. Πρὸς τούτοις τοὺς ἐσχεδίαζαν καὶ τὸν τρόπον διὰ τοῦ ὁποίου εἶχαν νὰ ἔμβουν εἰς Μεσολόγγι. Ἐξῶ ὄντας ἔμαθον, ὅτι εἰς Κάλαμον εὐρίσκοντο πολλοὶ τραβηγμένοι Ἕλληνες καὶ ὅλοι τοῦ τουφεκιοῦ καὶ κάθονται ἄεργοι, ὄντας χρειαζόμενοι διὰ τὴν βοήθειαν τοῦ Μεσολογγίου· ὅθεν ἔγραψαν πάλιν γράμματα καὶ διὰ Κάλαμον εἰς μερικοὺς φίλους των φιλογενεῖς, ὅπως μὲ ὅλους τοὺς τρόπους νὰ τοὺς παρακινήσουν νὰ πάρουν τ' ἄρματα καὶ νὰ συντρέξουν καὶ αὐτοὶ εἰς ἀντίστασιν τοῦ ἐχθροῦ. Εἰς αὐτὰ τὰ γράμματα τῆς παρακινήσεως ὑπογράφθη καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας. Ἐμαθον καὶ τὰς ἀνδραγαθίας τῶν Μεσολογγιτῶν εἰς ὅλας των τὰς μάχας αἱ ὁποῖαι καὶ δὲν παραλλάζουν ἀπὸ αὐταῖς ὅπου ἔχομεν ἀρχήτερα καταγεγραμμέναις· ἀκόμη εἰδοποιήθησαν ὅτι ἐζύγωσαν κατὰ τὸ στατόπεδον τῶν Τούρκων ἕως πέντε χιλιάδες Ἕλληνες, καὶ ἔγραψαν εἰς Μεσολόγγι, ὅπου συμφώνως νὰ κτυπήσουν τὸν ἐχθρόν. Μᾶς εἶπον ἀκόμη καὶ ἐξωτερικᾶς εἰδήσεις, ὅτι ἀπὸ Κορφοῦς ἔλαβον γράμμα εἰς Ἐν Μεσολόγγι παρὰ τῆς ἐκεῖ ἐπιτροπῆς των καὶ τοὺς βεβαιώνει ὅτι ὁ Λορδ. Κόχκραν πρώτη Μαρτίου ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν διὰ ἐδῶ, καὶ ὅτι ὁ Μινίστρος Βέλικτων ἐμίσειυσεν ἀφρευκτα διὰ τὴν Ῥωσσίαν, καὶ ἐκεῖ ὁμοῦ νὰ ὀμιλήσουν περὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν Ἑλλήνων. Ἄλλο ἄτομον πάλιν ἔλαβε εἰς Μεσολόγγι γράμμα ἀπὸ Τρίκκαλα παρ' ἑνὸς τοῦ φίλου καὶ τοῦ σημειώνει τὸν πόλεμον Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας. Ἀκολουθοῦν τὰ Τουρκικὰ εἰς τὰ πανιὰ καὶ σχεδὸν κοντὰ μας, ἡμεῖς χωρὶς ἄερα περιφερόμεθα καὶ ἡ ῥότα μας κατὰ τοῦ στόλου μας, ἀκολουθεῖ καὶ ἡ Γολέτα τοῦ Καπ. Γκίκα Νέγκκα ὅπου εἴμεθα μαζί εἰς Πεταλᾶ. Πρὸς τὰς ὥρας 4 τῆς νυκτὸς ἐπλησιάσαμεν τὸν στόλον μας καὶ μαζὴ του με γαλήνη ἐπεριφερόμεθα ὅλην τὴν νύκτα.

Πέμπτη 1 Ἀπριλίου. Πάντα με γαλήνη καὶ κάποτε ὀλίγον ἁεράκι ἐξημερώθημεν με ὅλον τὸν στόλον πλησίον Κεφαλληνίας, τὰ δὲ ἐχθρικὰ φαίνονται κατὰ τὸν Πάππα. Εἰς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς ἐγενεῖν σενιάλον παρὰ τοῦ Ναυάρχου, νὰ υπάγουν ὅλοι οἱ καπετανεῖοι εἰς ἀντάμωσιν του, καθὼς καὶ ἐπῆγαν. (N. B. Notta Bene) ὅτι χθὲς καὶ σήμερον ἔφθασεν σχεδὸν ὅλος ὁ στόλος μας καὶ ἡ γαλιότα τοῦ Καπ. Πολίτη, ὁμοίως καὶ τὰ Σπετζιώτικα, καθὼς καὶ ἓνα μόνον μύστικον). Με τὰς ὥρας 2 ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύαρχος εἰς τὸ πλοῖον μας, καὶ εἶπεν ὅτι εὐρίσκεται μία κρυφὴ λίμνη σοβράνω τοῦ Βασιλαδίου, αὐτὴ εἶναι εἰς τοὺς Ἕλληνας καὶ πλησίον τοῦ Μεσολογγίου, ἔφερε καὶ ἡ Γολέτα τοῦ καπ. Γ. Νέγκκα καὶ ἓναν τοῦ Βασιλαδίου ἄνθρωπον, ὁποῦ τοῦ

ὑπόσχονταν νὰ κάμῃ τὸν Κολαοῦζον (ὁδηγόν) διὰ ἐκεῖνο τὸ παράσκαλον· ὅθεν καὶ συμφώνως νὰ γεμίσουν ὅλαις αἱ φελούκες παξιμαδία καὶ νὰ ὑπάγουν νὰ τὰ εὐγάλουν ἐκεῖ, καὶ οἱ Μεσολογγῖται μὲ τὰ μονόξυλά τους νὰ τὰ παραλάβουν. Τὸ σχέδιον καλόν, καθὼς εἶπεν εἰς τὴν ὁμήγυριν τῶν Καπετανέων ὁ Ἀντιναύαρχος, πλὴν ἔπρεπεν πρῶτον νὰ ἔχουν εἰδῇσιν οἱ Μεσολογγῖται διὰ νὰ ἔχουν ἔτοιμα τὰ πλοιάριά των, νὰ τὰ παραλάβουν ἀμέσως, εἰ δὲ χωρὶς εἰδῇσιν, τὸ σχέδιον βέβαια δὲν ἤθελεν κάμει ἐκβασιν καλὴν· ὥς τὸσον ἢ οὕτως ἢ ἀλλέως ἔτζι ἀπεφασίσθη, καὶ εὐθὺς ἐβάλαμεν τὴν ρόταν μας ὅλος ὁ στόλος κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὁποῦ βραδιαζόντας νὰ τελειώσῃ ἡ ἀπόφασίς των. Ἐνῷ ἐγένετο τὸ συμβούλιον αὐτὸ, ἐπῆγαν διὰ ὀρδινίας μερικὲς βάρκες εἰς τὸ Καραβὶ τοῦ Καπ. Σαῖνη, καὶ ἐλάμβαναν ἀπὸ τὰ παξιμαδία ὅπου ἦτον φορτωμένος ἀπὸ τὴν Διοίκησιν διὰ ἐφοδίαςιν τοῦ Μεσολογγίου. Πρὸς τὰς ὥρας 7 μὲ ὀλίγον ἀεράκι ἡμεῖς ἐτραβούσαμεν, ὡς εἶπον, κατὰ ταῖς Σκρόφαις· ὁ ἐχθρικός στόλος ἀπὸ 36 πλοῖα ἐτραβούσεν τὴν βόλτα του ἀνοικτὰ τῆς Γλαρέντζας, σχεδὸν ἐπλησίαζεν εἰς Ζάκυνθον· αὐτὸ τὸ κίνημά τους δὲν ἠμπορούσαμεν νὰ διακρίνωμεν καὶ πολλὰ γινώμαι ἦτον, ὅτι ἀπεφασίσεν νὰ φύγῃ, καὶ βέβαια ὄντας οὕτω, μεγάλη ἡ εὐχαρίστησίς μας. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἐβγήκαν ἄλλα 12 ἐχθρικά ἀπὸ τὴν Πάτρα, καὶ ἡμεῖς ἐπηγαίναμεν κατ' ἐπάνω τους. Εἰς τὰς ὥρας 10 τὰ εἰρημένα ἐχθρικά 36 ἐγύρισαν τὴν βόλτα τους πάλιν κατὰ τὴν Γλαρέντζαν ἀνοικτὰ, καὶ μὲ τὸ νὰ εἶχον πρῦμα τὸν ἀέρα γεμάτα τὰ πανιά τους ἔρχονταν κατ' ἐπάνω μας, Εἰς τὰς ὥρας 12 ἔπесαν τὰ πολλὰ εἰς γαλήνην, καθὼς καὶ ἕως 13 ἀπὸ τὰ ἰδικά μας ἔμειναν εἰς τὴν ἰδίαν γαλήνην· ἡμεῖς δὲ ἀκόμη μὲ ἀεράκι ἐφθάσαμεν τὰ ῥηθέντα 12· καὶ ἀγκυλαβράδῳ ἀρχίσσαμεν τὸν κανονισολισμόν, ὅστις ἐβάστηξεν ὑπὲρ τὴν 1 1/2 ὥραν, καὶ ἔπειτα ἀλάργευσαν ὀλίγον, καὶ ἐπαύσαμεν. Διὰ τὴν αἰτίαν λοιπὸν τῆς μάχης δὲν ἐδυνήθημεν νὰ ἐβγάλωμεν εἰς τὸ παράσκαλον τὸ παξημάδι, ὅθεν καὶ μὲ γαλήνη ὅλην τὴν νύκτα ἐπεριφερόμεθα, καθὼς καὶ οἱ Τοῦρκοι τὸ αὐτό, καὶ πλησίον μας. Αὐτὴν τὴν νύκτα κατὰ δυστυχίαν ἐκάθησαν εἰς τὰ ῥηχὰ 4 ἀπὸ τοῦ Στόλου μας· ὁ καπ: Σταμάτης Δοκός, ὁ καπ: Τσαμαδός, ὁ καπ: Χριστόφιλος, καὶ ὁ καπ: Σαῖνης. Ὁ Χριστόφιλος ἐπέταξε εἰς τὴν θάλασσαν 200 σακιά καλαμπόκι καὶ ἄλλα πράγματα· ὁ Σαῖνης ἔρριξεν ὅλαις ταῖς μπάλαις, μπόμπαις καὶ 70 σακιά παξιμαδί, καὶ τέλος μὲ κάθε μηχανικὸν τρόπον ἐξεκόλλησαν καὶ ἐβγήκαν εἰς τὰ πανιά μαζὶ μας.

Παρασκευὴ 2 Ἀπριλίου. Τὰ χαράματα αὐγῆς τὰ τουρκικὰ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἐνώθησαν ὅλα ὁμοῦ 48· καὶ ἡ λίνεα τους (γραμμὴ) ἐβαστοῦσεν ἀπὸ τὸν Κ. Πάππα, καὶ ἕως ἑνα καλὸ διάστημα κατὰ τῆς Γλαρέντζας· τέσσαρα πλοῖα ἰδικά μας διὰ τῆς γαλήνης εὐρέθησαν ὑποκάτω τους, καὶ ἦτον τοῦ καπ: Τουμπάζη καὶ ἄλλα, οἱ ὅποιοι καὶ κανονοβολίστηκαν καλῶς. Ἡμεῖς ἐτραβούσαμεν ἐπάνω τους, πλὴν ἡ γαλήνη μας ἐδυσκόλευεν, μ' ὅλον ὅπου ἐίμεθα ὅλος ὁ στόλος πλησίον ἕως

όπου δὲν ἔφθανεν τὸ βόλι· τέλος ἐζυγώσαμεν πρὸς τὰς 11 ὥρας τῆς αὐγῆς, καὶ ἀρχίσαμεν, ὅσα πλησίον, τὸν κανονιοβολισμὸν σχεδὸν μίαν ὥραν καὶ μισήν. Τὰ ἐχθρικὰ ὅπου ἦτον κατὰ τὸ μέρος τῆς Γλαρέντζας ἐκανονοβολίσθησαν πάλιν μὲ τὰ ἄλλα τὰ ἐδικὰ μας, ὅπου ἐκεῖθεν ἀπὸ τὸ βράδου εἶχαν μείνει εἰς γαλήνην. Πρὸς τὴν 1 ὥραν τῆς ἡμέρας ὁ ἐδικὸς μας στόλος καὶ ὁ ἐχθρικός ἀλαργεύθημεν ἕως μιáμιση κανονιὰ διάστημα καὶ ἐπαύσαμεν τὴν μάχην· αὐτὴν τὴν ὥραν ὁ Ναύαρχος πάλιν ἔκαμεν σινιάλον νὰ συναχθοῦν ἐπάνω του οἱ Καπετανεοὶ· ἐπῆγεν λοιπὸν ὁ Ἀντιναύαρχός μας, ἐπῆγεν μαζὴ του καὶ ὁ στρατηγὸς Σπύρο Μήλιος, εἰς τὰς ὥρας 3 ἐπέστρεψαν. Ἡ συναξίς των ἦτον εἰς διάφορα σχέδια, πλὴν εἰς κανένα δὲν ἐκρίθη εὐλογον. Ὁ στρατηγὸς Μήλιος τρόπον τινὰ ἐστάλθη εἰς Πεταλᾶ, μήπως καὶ δυνηθῇ νὰ συναξῇ ἀνθρώπους καὶ μήπως καὶ μὲ τὰς σκαμπαβίας μας γείνη κανένα δεσμπάρκο μέσα τῆς λίμνης καὶ τὰ ἐξῆς. Πρὸς τὰς ὥρας 7 1/2, ἓνα μεγάλο μπρίκι ἐχθρικὸν ζυγώσαν μὲ ἄλλο ἰδικὸ μας ἐκανονοβολίσθη διὰ δεκαπέντε λεπτά, ἔπειτα ἐτραβήχθη μετὰ πολλὰ τους. Πρὸς τὰς ὥρας 10 πάλιν μὲ σινιάλον του ὁ Ναύαρχος ἔκραζεν τοὺς καπετανεοὺς καὶ συνομιλοῦντας ἔγεινεν ἀποφάσεις νὰ φορτώσουν παξιμαδί καὶ νὰ τὸ ἐβγάλουν εἰς ἐκεῖνο τὸ παρασκαλον ὅπου ἀρχήτερα ὠμιλήσαμεν· καὶ τέλος αὐταὶ αἱ φελοῦκαι μὲ βίαν ἐφόρτωσαν ἀπὸ τὸ κάθε πλοῖον καὶ ἐξεκίνησαν ἐφωδιασμέναις μὲ ἀνδρας γενναίους καὶ μὲ τὰ ἄρματα τους, ὁμοίως καὶ ὁ κολαοῦζος ὅπου ἤξευρεν, ὡς ἔλεγεν, ἐκείνην τὴν τοποθεσίαν. Ἡμεῖς δὲ μὲ τὰ καράβια ἐπεριφερόμεθα μὲ γαλήνην, ἐκεῖ τὸ γύρον ὅλην τὴν νύκτα.

Σάββατον 3 Ἀπριλίου. Πάντα μὲ γαλήνην ἐξημερώθημεν ἀναμεταξὺ Σκρόφαις καὶ Ὁξία. Τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα 48 ὅλα εἰς τὰ παντὰ καὶ πλησίον μας. Εἰς τὸ ἐβγαλμα τοῦ Ἡλίου ἔφθασαν ὅλαις αἱ φελοῦκαις μας πάλιν γεμάταις μὲ τὸ παξιμαδί χωρὶς οὐδ' ἓνα ἔργον, ἐξ αἰτίας ἔτι ὁ κολαοῦζος δὲν τοὺς ἐπῆγεν εἰς τὸ καθ' ἑαυτὸ μπογάζι, ἀλλὰ τοὺς ἔφερεν εἰς τόπον, ὅθεν ἦτον φύλακες Τούρκοι, καὶ πλησιάζοντας ἡ βάρδια τοὺς ἐφώναζεν, ἐγνώρισαν ὅτι ἦτον Ἕλληνες, τοὺς ἀρχισαν μὲ τουφέκι, ὥστε οἱ ἐδικοὶ μας ἐτραβήχθησαν καὶ ἔστρεψαν ὀπίσω κατακοπιασμένοι διὰ τὴν παιδείαν (κόπωςιν) ὅλης τῆς νυκτός, καὶ ἄεργοι. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς μετὰ τὸ φθάσιμον τῶν φελουκῶν, ὁ Ναύαρχος ἔκαμεν τὸ μερικὸν σινιάλον τοῦ Ἀντιναυάρχου μας, ὅστις καὶ ἀμέσως μὲ τὴν πάσσαράν του ἐπῆγεν ἐπάνω του. Αὐτὴν τὴν ὥραν ἐδώσαμεν τοῦ Καπ: Γεώργη Λαλεχοῦ πέντε ἥτοι 5 βαρέλια μπαροῦτι. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ὁ Τσαμαδὸς ζυγώσας εἰς τὸν ἐχθρὸν ἐκανονοβολίζονταν, καὶ πάλιν κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἐπέστρεψεν, εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ ὁ Ἀντιναύαρχος, ὅστις ἐδιόρισεν νὰ ὑπάγωμεν κατὰ τῶν Τούρκων πρὸς διαφέντευσιν τῶν ἐδικῶν μας, ὅπου ἐκτυπιοῦντανε. Ἡ γαλήνη ὁμῶς μᾶς ἀργοποροῦσεν καὶ εἰς τὸ ἀναμεταξὺ ὅπου ἐπηγαίναμεν, μᾶς εἰδοποίησεν μὲ δυσἀρέσκεϊάν του ὁ Ἀντιναύαρχός μας, ὅτι τὸ Μεσολόγγι κλονίζεται, ἐπειδὴ καὶ ἔλαβεν γράμμα ὁ Ναύαρχος

παρὰ τῶν ἐν τῷ Μεσολόγγι, καὶ τὸν εἰδοποιούσαν ὅτι τὰ ἀλεύρια, ὁποῦ τὴν προχθὲς τοὺς ἐπήγαιναν τὰ πλοιάρια τὰ ἐπίασαν ὅλα οἱ Τούρκοι, τοὺς δὲ ἀνθρώπους ἐχάλασαν, ὅθεν καὶ λέγουν ὅτι εἶναι τρεῖς ἡμέραι νηστ.κοί, καὶ μετὰ βίας νὰ βαστάξουν καὶ σήμερον, ἂν δὲν τοὺς προφθάσωμεν ζωτροφίας· ὥστε καὶ ἀπὸ παντοῦ πολιορκισμένοι, ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα πόθεν καὶ ἀπὸ ποῖον πόρον νὰ τοὺς βοηθήσωμεν· λοιπὸν χαμένοι οἱ κόποι μας, πρέπει τὸ Μεσολόγγι νὰ χαθῇ, τὸ ὁποῖον καὶ μᾶς ἐλύπησεν σφόδρα· ὥς καὶ τὸ μέρος ὅπου χθὲς βράδῃ ἐγυρεύσαμεν νὰ τοὺς ἐβγάλωμεν τὸ παξιμάδι, ἀμέσως τὸ πρῶτ' οἱ Τούρκοι τὸ ἐπίασαν καὶ αὐτό. Πρὸς τὴν 1 1/2 ὥραν ἐζυγώσαμεν μὲ τὸν ἐχθρὸν ἕνα καλὸν μέρος τῶν πλοίων μας καὶ μὲ δραστηριότητα ἀρχίσαμεν τὸν κανονοβολισμόν· ἀναμεταξὺ μισθῆς ὥρας τῆς αὐτῆς ὀρμητικῆς μάχης κατὰ δυστυχίαν μᾶς ἔσκασεν πάλιν ἕνα κανόνι, καὶ ἐσκότωσεν 5 ἀνδρας εἰς τὸν τόπον [τὰ ὀνοματὰ τῶν κάτωθεν σημειόνονται], καὶ ἕνας ἐλαβώθη ὀλίγον ὅμως. Καὶ εὐθὺς ἐποδίσαμεν, ἀγκαλὰ γαλήνη, καὶ μετ' ὀλίγα λεπτά ὁ Ναύαρχος ἔβαλεν μερικὸν σενιάλον τοῦ Ἀντιναυάρχου μας, ὡς φαίνεται, νὰ μάθῃ τί ἐπάθομεν, καὶ μὲ ἄλλο σενιάλο μας τοῦ ἀπεκρίθημεν· ὥστε διὰ ὀλίγα λεπτά ὅπου ἐβάλαμεν εἰς ἕνα μέρος τοὺς σκοτωμένους, πάλιν ἐγυρίσαμεν εἰς ἀπάντησιν τῆς μάχης καὶ πεισματωδῶς ἐκανονοβολίσαμεν τὸν ἐχθρόν.

Τῇ ἀληθείᾳ μέγας ἡρωϊσμός εἰς τοὺς Καπεταναίους μας, ὅτι ὅλοι ὡς λέοντες ἔπесαν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ· φόβος μέγας βέβαια ἦτον ὁ πολυάριθμος κανονοβολισμός τῶν ἐχθρῶν καὶ πλέον ἀνακατευμένοι ἀδιακόπως ἢ φωτιὰ τοῦ ἐνὸς μέρους καὶ τοῦ ἄλλου δὲν ἔπαυεν. Ἐπῆρ-
 ρεν ὀλίγον ἀεράκι μὲ τὸ ὁποῖον ἐπήραμεν τὰ σοβράνω τους. Ὁ Ναύαρχος πολεμᾷ σκληρά, καὶ κάμνει σενιάλον νὰ βαστάξωμεν τὸν πόλεμον καὶ ἡ νίκη εἶναι ἐδική μας· ἕνα πυρπολικὸν σπετζιώτικον ὥρμησεν εἰς μίαν φεργάδα, πλὴν αἱ πολλαῖς κανονιαῖς καὶ μισδράλια τὸ ἐσκατέυσαν καὶ ἐπόδισεν, ἄλλο πυρπολικὸν Ὑδραιώτικον τοῦ Καπ. Μαρίνη ἔφθασεν εἰς Μίαν κορβέταν καὶ τοῦ ἔδωσεν φωτιὰ, πλὴν ἔμεινεν ἀπρακτον, διότι μὲ ἐπιτηδεϊότητα οἱ τούρκοι τὸ ἐξεκόλλησαν ἀπὸ κοντὰ τους. Εἰς τὰς 5 1/2 ὥρας φαίνεται νὰ ἔπαυεν ὁ μέγας κανονοβολισμός ὀλίγον, μ' ὅλον ὅπου εἴμεθα μιᾶς κανονιαῆς διάστημα πολεμῶντας, τὸ γαλήνιον ἀεράκι μᾶς ἐκατέβασεν καὶ ταῖς δύο ἀρμάταις ἕως εἰς τὴν Κεφαλληνίαν· τότε οἱ Τούρκοι τὰ ἐγύρισαν κατὰ ταῖς Σκρόφαις, ἡμεῖς πάλιν τὰ ἐγυρίσαμεν καὶ τὴν ἰδίαν βόττα κάμνομεν· ἐπῆραν ὅμως τὰ σοβράνω καὶ ἀρχησαν ἐκ νέου νὰ κανονοβολοῦν μὲ δευτέραν ὀρμὴν καὶ ἡμεῖς τὸ ἴδιον. Ἀφθασαν εἰς τὸ Νησίον Ὁξίας, καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ ἐστενοχώρησαν τὸν Ναύαρχον καὶ τὸν Καπ. Τομπάζην, καὶ τρία ἄλλα σοταβέντω τῆς Ὁξίας, τὸν καπ. Παναγιῶτα, τὸν καπ. Ἀνάργυρον σπετσιώτην καὶ τὸν Πυρπολιστήν. Τὰ μὲν τρία ὅπου ἐστοχαζόμεθα εἰς πλεον κίνδυνον, ἀδλαβεῖς ἐπέρασαν, ὁ δὲ Ναύαρχος καὶ καπ. Τομπάζης ἐκανονοβολίστηκαν καλῶς, ὁμοίως καὶ αὐτοὶ τῶν Τούρκων,

ὥστε ὅπου ἐβγήκαν ἀπὸ τὸ νησί· τότε ἀργὰ ἔρριπταν ταῖς κανονιαῖς καὶ ὅλος σχεδὸν ὁ στόλος ὁ τουρκικὸς ἐμβήκεν ἀπὸ μέσα τῆς 'Οξίας· ἡμεῖς καὶ ὅλα τὰ τοῦ στόλου μας εἰμεθα ὀλίγον ἀνοικτότερα. 'Ο 'Αντιναύαρχός μας ἔκαμεν σενιάλον τῶν μπουρλότων μας, ὅπου εἶχεν ὀλίγον ἀεράκι, νὰ ἀρμύσουν ἡρωϊκῶς πρὸς τὰ τούρκικα, καὶ ἐκινήθησαν, πλὴν ἐμπονατζάρισεν, καὶ οὕτως ἐμείναμεν καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ Τούρκοι εἰς γαλήνην καὶ ἔπαυσεν καὶ ὁ πόλεμος, ὄντας ὅπου καὶ τὰ κονόνια δὲν ἦτον ἀρκετὰ νὰ φθάσουν αἱ μπάλαις των. Εἰς τὰς ὥρας 8 τὰ τουρκικὰ ἐπὶ-δισαν, διὰ νὰ ἀναχωρήσουν ἀπὸ μέσα τῶν νησιῶν· τότε ἡ Γολέτα τοῦ Καπ. Γ. Πολίτη μὲ τὰ κουπιὰ ἔφθασεν τὴν ὑστερινὴν φεργάδα τοῦ Ταίρη καὶ τῆς ἔρριξεν μερικαῖς κανονιαῖς, ὅμως ὁ Ταίρης τοῦ ἀντίκρισεν, ὁμοῦ μίαν ἄλλην φεργάδα μὲ πολλόταταις κανονιαῖς, καὶ ἐτζί ὁ Πολίτης ἀνεχώρησεν. Τὰ μὲν Τουρκικὰ λοιπὸν ἐτράβηξαν ἐξω τὴν θάλασσαν, καὶ ἡμεῖς ἐτράβηχθημεν κατὰ τὰ Νησιὰ Πεταλιού. Εἰς τὰς ὥρας 10 ἐβγάλαμεν τοὺς πέντε σκοτωμένους ἀνδρας εἰς ἓνα νησόπουλον, ἐμπροσθεν τοῦ Πεταλά καὶ τοὺς ἐνταφιάσαμεν. 'Ο Σημερινὸς πόλεμος ἐστάθη τόσο σκληρὸς, ὥστε ὅπου εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ πλοῖα μας ἐσκοτώθησαν καὶ ἐλαβώθησαν πολλοί. Πρὸς τὰς ὥρας 12 ἦλθεν ὁ χειρουργὸς ἱατρός διὰ νὰ ἰδῇ ἐὰν ἔχωμεν λαβωμένους νὰ τοὺς ἐπισκεφθῇ, καθὼς τὸ ἴδιον ἔκαμεν καὶ εἰς ὅλα τὰ καράβια. 'Ημεῖς λοιπὸν εἴχαμεν ἓναν, μικροτάτη ἡ λαβωματιά του, μ' ὅλον τοῦτο τοῦ ἐκάμαμεν τὰ ὅσα τοῦ ἔκαναν χρεῖα· αὐτὴν τὴν ὥραν ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον καὶ ὁ 'Αντιναύαρχος ἀπέξω ὅπου ἦτον πηγαιμένος, καὶ ἐνταφίασεν τοὺς σκοτωμένους, καὶ ὄντας εἰς τὸν Πεταλά ἀραγμένα τρία ἀπὸ τὰ πλοῖα μας, ἐδιώρισεν καὶ ἀράξαμεν καὶ ἡμεῖς, καὶ ἐστάθημεν ὅλην τὴν νύκτα.

'Ορόματα τῶν σκοτωμένων

'Ιωάννης Μανώλη, Νικ. 'Ελευθέρη, Δημήτρης Σταμπολῆς 'Υδραῖοι. Δημήτρης, Νικολός, Ποριῶται. Δημήτρης Σπύρου Γερακίτης ἐκ Πελοποννήσου.

Κυριακὴ 4 'Απριλίου. Πολλὰ πρῶτ' ἐσαλπάρουμεν καὶ ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά μὲ γαλήνην, καὶ εὐθὺς ἐστάλην ἡ βάρκα νὰ κάμηνερόν, ὄντας ὁ ποταμὸς πλησίον. 'Ο ἐχθρικός στόλος ὅλος εἰς τὰ πανιά ἀπέξω ταῖς Σκρόφαις, ἡμεῖς δὲ μέσον τῶν Νησιῶν περιφερόμεθα· κανένα πλοῖάριον δὲν εἶδαμεν νὰ ἔλθῃ ἐπάνω μας καὶ φοβοῦμεθα ὅτι τὸ Μεσολόγγι ὑπάγει νὰ κλίνη τὸν αὐχένα. Πρὸς τὰς 3 ὥρας ἔστειλεν ὁ Ναύαρχος καὶ τοῦ ἐδώσαμεν 10 ἥτοι δέκα βαρέλια μπαρουτι. Αὐτὴν τὴν ἰδιαν ὥραν ἐπῆγεν καὶ ὁ 'Αντιναύαρχός μας πρὸς ὁμιλίαν εἰς τοῦ Ναυάρχου. Πρὸς τὰς ὥρας 5 1/2 ἐπέστρεψεν ὁ 'Αντιναύαρχός μας χωρὶς νωπτερον, ἀλλὰ μάλλον μελαγχολικός, διὰ ὅπου δὲν ἐβλεπεν κανέν μεσον βοηθείας τοῦ Μεσολογγίου· μάλιστα ὅπου ἄλλοτε ἤρχοντο σοριδὸν τὰ πλοῖάρια ἐπάνω μας καὶ τώρα δύο ἡμέρας ἡμεῖς ἐδῶ καὶ δὲν ἐμφανίσθη κανένα· ὅθεν καὶ περιφερόμεθα ἀεργοί. 'Ο ἐχθρὸς ἐ-

πολιορκήσεν με δυνάμεις ἀπὸ παντοῦ, καὶ σχεδὸν ἀντίστασις δὲν ἡμπορεῖ νὰ γίνη, ὅτι δὲν εἴμεθα ἀρκετοί. Ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν βλεπόμενοι μὲ τὸν ἐχθρὸν ἥσυχοι.

Δευτέρα 5 Ἀπριλίου. Μὲ γαλήνη ἐξημερώθημεν μέσον Ὁξίας καὶ Ἰθάκης. Ὁ ἐχθρικός στόλος πάντοτε εἶναι ἀντικρὺ μας καὶ περιφέρεται, καθὼς καὶ ἡμεῖς. Πρὸς τὰς ὥρας 5 διὰ ὀρδινίας τοῦ Ναυάρχου μὲ δεσπερὲ, ἐδώσαμεν τοῦ καπ. Δημήτρη Βώκου μαπαοῦτι βαρέλια ἔξ, ἥτοι 6. Ἔως εἰς τὸ βράδυ καὶ ὅλην τὴν νύκτα μὲ γαλήνη περιφερόμεθα μὲ βόλταις μέσον νησιῶν Πεταλαῶ

Τρίτη 6 Ἀπριλίου. Μὲ γαλήνην ἐξημερώθημεν ὅλος ὁ στόλος μας μέσον τῶν νησιῶν Πεταλιούς. Ὁ ἐχθρικός στόλος ἀπ' ἔξω τῆς Ὁξίας περιφέρεται. Εἰς τὴν ὥραν 1 $\frac{1}{2}$, ἀπ' ἔξω τοῦ Πεταλαῶ ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ καπ. Χρῆστος Φάρφας καὶ μᾶς εἶπεν, ὅτι διὰ τὸ Μεσολόγγι δὲν εἶναι πλέον ἐλπίς, καὶ διὰ τοῦτο ὁ στρατηγὸς Σπύρος Μήλιος ἀπέρασεν μὲ ἐπίτηδες μπρατζέρα εἰς Ζάκυνθον νὰ μεσολαβήσῃ, εἰ δυνατόν, εἰς τοὺς Ἀγγλους, μήπως καὶ στείλουν κάμμιαν φρεγάταν καὶ νὰ τελειώσῃ καμμίαν συνθήκην μὲ τὸν Ἱμπρατὺ Πασᾶ, διὰ νὰ γλυτώσουν αἱ ψυχαὶ ὅπου εὐρίσκονται εἰς Μεσολόγγι. Αὐτοὶ οἱ στρατηγοὶ εἰς Πεταλαῶ ὄντας δὲν ἠδυνήθησαν νὰ λάβουν καμμίαν ἀνταπόκρισιν μὲ τοὺς ἐν τῷ Μεσολόγγι, ὄντας ἀπὸ παντοῦ στενότατα πολιορκημένοι. Ἀνθρώπου ἐφθασαν νὰ δώσουν γρόσα 500, ὅπως μὲ καμμίαν μηχανὴν ἡμπορέσῃ νὰ ὑπάγῃ ἓνα γράμμα, καὶ διότι δὲν ἦτο κανένας πόρος, κανεὶς δὲν ἠθέλησε νὰ ὑπάγῃ. Τὴν ἀπερασμένην νύκτα μᾶς ἐφθασαν ἄλλα δύο σπετζώτικα πυρπολικά καὶ ἓνα μυστικόν, μὲ τοὺς ὁποίους πρὸς τὰς 2 ὥρας ἐσμίξαμεν. ἔλειπαν ἀπὸ Σπέτζαις ἡμέρας 11, καὶ ἐρχόμενοι ἀνταμώθησαν μὲ μίαν Ἀγγλικὴν Κροβέτα, καὶ τοὺς εἰδοποίησεν ὅτι μία νέα Τούρκικη ἀρμάδα ἐβγήκεν διὰ ταῦτα τὰ μέρη. Πρὸς τὰς ὥρας 5 διὰ ὀρδινίας τοῦ Ναυάρχου ἐδώσαμεν πάλιν τοῦ Καπ. Γεωργίου Λαλεχοῦ μαπαοῦτι βαρέλια 5. Εἰς τὰς ὥρας 7 ὁ καιρὸς ἐχάλασεν καὶ ἐπῆρε μαϊστράλι ὀλίγον ὀρμητικόν. ὁ Ναύαρχος ἔκλεμεν σενιάλον νὰ τὸν ἀκολουθῶμεν, καθὼς καὶ τὸ ἐμεταχειρίσθηκεν ὅλος ὁ στόλος. ἡ ῥότα μας κατὰ τὴν Ἰθάκην καὶ Κεφαλληνίαν. Πρὸς τὰς ὥρας 11 τὸ μαϊστράλι πλέον ὀρμητικόν. ἐζυγώσαμεν εἰς τὸν κάβο Ἰθάκης, καὶ πολλὰ πλησίον αὐτοῦ ὅλοι ἐπήραμεν τὴν βόλταν μας κατὰ τὴν Ὁξίαν. Πρὸς τὰς ὥρας 12 ὁ καιρὸς ἐσκοτεινίασεν καὶ ὁ Ἀδριατικὸς κόλπος ἄρχισεν συγκαῖς ἀστραπαῖς, ὥστε ὅπου ἐφοβέριζεν ἀέρα σφοδρόν, καὶ οὕτω ἐμαζώζαμεν τὰ παντὰ μας καὶ μὲ μόνον τὴν γάμπια καὶ παροκέτο, καὶ αὐτὰ δεμένα ἀπὸ μία μούδα τζαμαντάλια, ἐπορευόμεθα. Αὐτὴν τὴν ὥραν ὁ Ναύαρχος ἔκλεμεν σενιάλον, ὅτι ὅλος ὁ στόλος νὰ ᾔται ἐνωμένος· καθὼς ἔδειξεν ὁ καιρὸς, τόσον ἀέρα δὲν ἔφερεν, καὶ οὕτω ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τετράδη 7 Ἀπριλίου. Ἐξημερώθημεν μέσον Ὁξίας καὶ Κεφαλληνίας μὲ ἀέρα μέτριον Μαϊστράλι. ἡ αὐγὴ ὁμως σκοτεινὴ καὶ ἐν-

τὸς ὀλίγου ἄρχισαν βροχαῖς καλαῖς, καὶ ἀκολουθεῖ νὰ βρέχῃ· ὁ δὲ ἐχθρικός στόλος πάντοτε ἐμπροσθέν μας. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς ἀπὸ ἄλλο πλοῖον μας ὅπου ἐπλησίασεν κοντά μας ἐμάθαμεν, ὅτι ἀπὸ Ζάκυνθον με ἕνα καίκι ἐλαβεν γράμματα ὁ Ναύαρχος, καὶ ἀμέσως ὁ Ἀντιναύαρχός μας με τὴν πάσσαράν τοῦ ἐπῆγεν ἐπάνω του διὰ νὰ μάθῃ τι καινόν. Ἐντὸς ὀλίγου ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύαρχος, ἐπειδὴ καὶ ἡ βροχὴ καὶ ὁ ἀέρας ἐδυναμώσαν, ὅστις εἶχεν καὶ ἐδικόν του γράμμα ἀπὸ Ζάκυνθον, καὶ μᾶς λέγουν, ὅτι ἐφθασεν ἐκεῖ ὁ Λόρδ Γόρδων καὶ ὅτι ἐφερεν μαζὴ του καὶ χρήματα ἀρκετά, καὶ ὅτι ὁ ἐρχομός του θέλει μᾶς χρησιμεύσῃ, πρὸς τοῦτοις λέγουν ὅτι εἰς Ναύπλιον ἐφθασεν ἕν Ἀγγλικὸν πλοῖον ἀπὸ Ἀγγλίαν φορτωμένον κάρβουνα, τὰ ὅποια θέλουν χρειασθῶν διὰ τὰ ἀτμοκίνητα ὅπου καὶ αὐτὰ ἐρχονται ἐξοπίσω, διὰ δὲ τὸν τακτικόν μας (Στρατὸν) ἔμαθον ὅτι εὐτυχεῖ εἰς Κάρυστον καὶ ὅτι ἐπροχώρησεν με μπαταρίαις νὰ πολιορκῇ τὸν Εὐρίπον. Πρὸς τὰς ὥρας 1 τῆς ἡμέρας ἐμάθαμεν ὅτι ὁ Ναύαρχος στέλνει τὸ Μπρίκη τοῦ Τομπάζη εἰς Ὑδραν. Ὁ Πουνέντες Μαῖστρο δυνατὸς καὶ βροχὴ. Ἐγράψαμεν καὶ ἡμεῖς, πλὴν δὲν ἐπροφθάσαμεν, ὅτι τὸ μπρίκι ἐφυγεν. Πρὸς τὰς ὥρας 4 ἐμφανίσθη ἀπὸ μέσα τοῦ κόλπου Πατρῶν βασιλικὸν Μπρίκη Ἀγγλικὸν καὶ πλησίασαν εἰς τὸν Ναύαρχον Μιαούλη ἐστάθη ἀλλὰ κάπα, καθὼς καὶ ὁλος ὁ στόλος μας, τὸ αὐτὸ ἔκαμεν καὶ ὁ Ἄγγλος. Ὁ Ναύαρχος εὐθὺς ἐστείλε τὴν φελοῦκαν του καὶ μετὰ ὀλίγον ἐπέστρεψεν· τὸ Ἀγγλικὸν λοιπὸν καθὼς καὶ ἡμεῖς ἐστεκόμεθα διὰ μίαν ὥραν, καὶ αὐτὸ ἦτον διότι ὁ Ναύαρχος ἔκαμεν γράμματα διὰ Ζάκυνθον καὶ τὰ ἔδωσεν τοῦ Ἄγγλου νὰ τὰ ὑπάγῃ, ὅτι διὰ ἐκεῖ ἐδιευθύνετο· ὅθεν καὶ ἐγχειρίσας τὰ γράμματα, τὸ Ἀγγλικὸν ἀνεχώρησεν, ἡμεῖς δὲ ἐβάλαμεν εἰς τάξιν τὰ πανιά μας, τραβούμεν τὴν βόλτα μας. Πρὸς τὰς ὥρας 5 1/2 ὁ Π. Μαῖστρος ἐδυναμώσεν πολὺ, εἰς τρόπον ὅπου ἐμαζέψαμεν τὰ πανιά μας καὶ με μόνον Γάμπια καὶ Παροκέτο, καὶ αὐτὰ με δύο μούδαις τζαμαντάλια, ἐπεριφερόμεθα, τὸ αὐτὸ καὶ ὁλος μας ὁ στόλος. Τὰ δὲ τούρκικα κατὰ τὸν Πάππα. Πρὸς τὰς ὥρας 8 τραβῶντας τὴν βόλτα μας κατὰ τὴν Ὀξιᾶ, τέσσαρα πλοῖα ἀπὸ τοῦ στόλου μας ἐπόδισαν νὰ ὑπάγουν νὰ ἀράξουν· οὕτω καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸ βάσανον τῆς νυκτός, ὅτι ὁ καιρὸς ἐφουρτούνιασε καλὰ, ἐδιώρισε τὸ ἔραγμα, καὶ τέλος πρὸς τὰς 11 1/2 ὥρας ἐφθάσαμεν εἰς Πεταλὰ καὶ ἀράξαμεν, ὅθεν ἦτον καὶ τὰ ἄλλα τέσσαρα ἀρχήτερα ἀραγμένα, ὁ δὲ Ναύαρχος καὶ τὰ ἐπίλοιπα πλοῖα μας ἐστάθησαν εἰς ταῖς βόλταις.

Πέμπτη 8 Ἀπριλίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Πεταλὰ με τὸν ἴδιον φουρτουνώδη ἀέρα, τὰ Τούρκικα κατὰ τοῦ Πάππα, τὰ δὲ ἐδικὰ μας μέσον Ὀξιᾶς καὶ Ἰθάκης. Πολλὰ πρῶτ' ὁ Ἀντιναύαρχός μας εὐγῆκεν εἰς Πεταλὰ νὰ δώσῃ γράμμα του διὰ Ζάκυνθον καὶ αὐθις νὰ μάθῃ κανὲν νέον περὶ Μεσολογγίου, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἀκούαμεν οὔτε κανονιαῖς οὔτε μπόμπαις νὰ πέφτουν, καθὼς προτῆτερα· δὲν ἔμαθεν ὅμως τί ποτα, μάλιστα εὗρεν ἔξω ὁλους με μίαν πανικὴν λύπην· ὁ

ἄνθρωπος, ὁποῦ ἦτον σταλμένος μὲ γράμματα διὰ Μεσολόγγι, ἐγύρισεν ἄπρακτος, μὲ τὸ νὰ μὴν ᾔδεν πόρον νὰ προχωρήσῃ. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς ἀκούσαμεν μόνον τέσσαρες κανονιαῖς ἢ πέντε εἰς Μεσολόγγι, καὶ αὐταῖς μὲ ὀλιγωτάτῃ βοή. Ἡ σιωπὴ αὕτη βέβαια σημειώνει κίνημα χαΐμου, καὶ τὸ κακὸν ὁποῦ ἀπὸ κανένα μέρος δὲν ἤμπορούσαμεν νὰ μάθωμεν. Ὅγλήγορα ἐγύρισεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἀπὸ Πεταλᾶ καταπικραμένος. Ἦλθον διάφοροι καπεταναῖοι μας εἰς τὸ πλοῖον μας, περιέργοι ὁ καθεὶς νὰ μάθῃ, καὶ ὅλοι ἀναχωροῦσαν πληθεῖς μελαγχολίας, μὴν ἠξεύροντας τὸ τί νὰ εἰποῦν καὶ τί νὰ ἀποφασίσουν. Ὁ ἀέρας ἀκολουθεῖ δυνατὸς καὶ τὰ πλοῖα μας ἔρχονται ὅλα ν' ἀρᾶξουν· καὶ ἕως τὰς 10 ὥρας ὅλα ἄραξαν, ὅθεν καὶ ἡμεῖς ἀραγμένοι. Ἐνα καλὸν μέρος καπεταναίων ἦλθον εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ἀντιναύαρχου μας, καὶ ἡ ὁμιλία των ἐτελείωνεν εἰς οὐδέν, μὴ εἰξεύροντας τί νὰ διακρίνουν. Εἰς τὰς ὥρας 12 τὸ βράδυ ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ναύαρχου Νικόλα Ἀνδρούτσου, ὄντας πλησίον μας ἀραγμένου, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἐπέστρεψεν χωρὶς νεώτερον κανένα.

Παρασκευὴ 9 Ἀπριλίου Ἀραγμένοι εἰς Πεταλᾶ. Ὁ ἀέρας ἴδιος πλὴν πλεόν ἥσυχος· τὰ τουρκικὰ περιφέρονται κατὰ τοῦ Πάππα. Σήμερον δὲν ἀκυρόνται παντάπασι κανονιαῖς, καὶ βέβαια καμμία συνθήκη γίνεται, καὶ ἄμποτες νὰ ἐκλινῃ τὸ ἀνδράποδον ὁ Ἱμπραῖμ Πασᾶς νὰ ἀφήσῃ ἐλευθέρους τοὺς Χριστιανούς. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν εἰς τοῦ Ναύαρχου νὰ συνομιλήσουν. Εἰς τὰς 2 1/2 ὥρας ἐπέστρεψαν χωρὶς νεώτερον, μᾶλλον μὲ συλλογὴν καὶ μελαγχολίαν διὰ τὴν σιωπὴν τοῦ Μεσολογγίου· φαίνεται νὰ ἐπαρᾶδῃ, καὶ οἱ κόποι μας σβύνονται εἰς μάτην. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Ναύαρχος Νικόλας Ἀνδρούτζου καὶ αὐτὸς καταζαλισμένος, ἐστάθη ὀλίγον ὀρθιος καὶ μὲ βίαν ἀνεχώρησεν διὰ νὰ ἐβγουν εἰς τὰ πανιά, ὅτι εὐρέθημεν ἀραγμένοι, καὶ ὁ ἐχθρικός στόλος ἤρχετο κατ' ἐπάνω μας, καὶ ἔτξι μὲ βίαν ἐβγήκαμεν ὅλοι εἰς τὰ πανιά· ὀλιγώτατον ὅμως τὸ ἀεράκι καὶ ἐπεριφερόμεθα. Τὰ Τουρκικὰ ὀρτζάρισαν κατὰ τὸν αἰγιαλὸν (πέλαγος), καὶ μὲ γαλήνην ὅλην τὴν νύκτα ἐκάμναμεν βόλτες τριγύρω τὰ νησιά Πεταλιούς.

Σάββατον 10 Ἀπριλίου. [Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου]. Ἐξημερώθημεν σοταβέντω τῆς Ὁξιάς. Ὁ δὲ ἐχθρικός στόλος σοβράνω τῆς Ὁξιάς, καὶ μὲ ἀεράκι εἰς τὸν πουνέντε τραβοῦν τὴν ρόταν τους ἐπάνω μας. Πρὸς τὴν μίαν ὥραν ὁ Ναύαρχος Μισοῦλης ἔκαμεν σενιάλο, ὅτι ὅλα τὰ πλοῖα τοῦ σοταβέντου νὰ ὀρτζάρουν, καὶ μὲ πολλὰ πανιά νὰ ἐνωθῇ ὁλος ὁ στόλος μας· πρὸς τὰς ὥρας 2 1/2 τὰ τουρκικὰ ἐπροχώρησαν ἀπὸ μέσα τῆς Ὁξιάς, ἡμεῖς πλησίον τους, πλὴν πάσχομεν νὰ τοὺς πάρωμεν τὰ σοβράνω. Ὁ Ναύαρχος ἐζύγωσεν εἰς τὸ πλοῖον μας, καὶ ἀμέσως ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν μὲ τὴν πάσσαράν του εἰς ἀντάμωσιν αὐτοῦ. Σενιάλο βασιτᾶ ὁ Ναύαρχος νὰ τὸν ἀκολουθεῇ ὁλος ὁ στόλος. Ἐγύρισεν ὁ Ἀντιναύαρχος καὶ μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι ἔμαθεν ὁ

Ναύαρχος ἀπὸ ἀνθρώπους τοῦ Πεταλαῶ, ὅπου ἐπῆγαν εἰς τὸ πλοῖον του, ὅτι ἀπὸ τὴν γουάρδια, ὅπου φαίνεται ἡ Λίμνη καὶ τὸ Μεσολόγγι, νὰ ἤκουσαν πολὺν κανονοβολισμόν, καὶ αὐτὸ μᾶς ἔκαμεν νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἀκόμη ἀναπνέει τὸ Μεσολόγγι. Πρὸς τὰς ὥρας 11 εἴχαμεν ἓνα καλὸν μέρος τῶν πλοίων μας παρμένα τὰ σοβράνω τῶν ἐχθρῶν, καὶ τότε τὰ Τούρκικα ὀρτζάρισαν καὶ ἀλαργεύουν. Ἡμεῖς ἓνα μέρος ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἐζυγώσαμεν, πλὴν ἐβράδυασεν· μᾶς ἄρχισαν τὸν κανονοβολισμόν, ἡμεῖς ὅμως οὐδὲν ἀπεκρίθημεν, μ' ὅλον ὅπου ἐτοιμάσθημεν εἰς πόλεμον· τὸ ἀεράκι ἦτον πολλὰ λεπτόν, καὶ μὲν διὰ τοῦ ἀέρος, δὲ διατὶ ἦτον νύκτα, ἐστάθημεν μαζὶ τοὺς σχεδὸν δύο ὥρας αὐτοὶ δὲν ἔπαυον τοὺς κανονοβολισμούς· εἶδομεν ὅτι οὐδὲν κατορθώνομεν, οὕτω ὀρτζάραμεν ὅλα τὰ καράβια καὶ ἐβάλαμεν τὴν ρόταν μας κατὰ τὴν Ζάκυνθον. Πρὶν ὅμως βραδυάσῃ, ἐγύρισεν καὶ ὁ Στρατηγὸς Σπύρο Μήλιος ὅπου ἐπίτηδες ἐπῆγεν εἰς Ζάκυνθον, διὰ νὰ μεσολαβήσῃ εἰς τὴν ἐκεῖ Διοίκησιν, ἃν καὶ εἶναι βολετὸν νὰ γλυτώσουν αἱ ψυχαὶ τοῦ Μεσολογγίου, καὶ ἐπρωτοπῆγεν εἰς τοῦ Ναυάρχου καὶ ἐκεῖ ἔμειναν ὅλην τὴν νύκτα. Ἡμεῖς δὲ ἀκολουθοῦμεν τὴν βόλταν μας κατὰ τὴν Ζάκυνθον δι' ὅλης τῆς νυκτός.

Κυριακὴ 11 Ἀπριλίου. [τῶν Βατῶν]. Ἐξημερώθημεν ὑπὸ κατὰ τῆς Ζακύνθου μὲ πολὺ λεπτὸν μαϊστράλι. Ὅθεν πρῶτ' τὰ ἐγύρισαμεν κατὰ τὴν Ὀξιά· τὰ τούρκικα, ὄντας πρῶτ', δὲν φαίνονται· ἐξέπεσαν, ὡς συμπεραίνομεν, κατὰ τὸν κάβο Πάππα. Πρὸς τὰς ὥρας 12 ὁ Ναύαρχος ἔκαμεν σινιάλο νὰ ὑπάγουν ὅλοι οἱ Καπεταναῖοι εἰς ἀντάμωσίν του· ἐπῆγεν καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας καὶ εἰς τὰς ὥρας 3 ἐπέστρεψεν. Ἡ σύναξις ἦτον διὰ νὰ ἀναγνώσουν τὰ γράμματα ὅπου ἔφερεν ἀπὸ Ζάκυνθον ὁ Στρατηγὸς Σπύρο Μήλιος, τὰ ὅποια ἔλεγον, ὅτι τὸ γένος συνίσταται εἰς τὰ καράβια, καὶ λοιπὸν νὰ σταθοῦν μὲ γενναϊότητα, νὰ καταρτημώσουν τὸν ἐχθρόν, ὡς ἄλλοτε κτλ. Διὰ δὲ τῶν Ἀγγλων ἔλεγον, ὅτι αὐτῶν δὲν τοὺς εἶναι συγχωρημένον νὰ ὀμιλήσουν, πάρεξ ἔχει νὰ ἔλθῃ ταῦτα τὰ μέρη καμμία φεργάδα, καὶ μὲ αὐτὴν ἡμεῖς πάλιν θὰ μεσολαβήσωμεν, καὶ ἴσως προσπαθήσουν διὰ ταῖς ὁσαὶ ψυχαῖς εἶναι εἰς Μεσολόγγι. Πρῶτον ὅπου ἡ δύναμις τοῦ ἐχθροῦ εἶναι μεγάλη εἰς τὴν θάλασσαν, εἰς δὲ τὴν στεργιά εἶναι ἀπὸ παντοῦ πολιορκισμένον ἀπὸ τὸ πλῆθος τῆς Τουρκίας, πόρος ἀπὸ κανένα μέρος διὰ ἐμᾶς δὲν εἶναι, λοιπὸν πῶς δύναται τις νὰ κάμῃ ἀνδραγαθίαν; διὰ δὲ φεργάδα ὅπου λέγουν, ἡμεῖς καμμίαν δὲν βλέπομεν, ὅθεν ἡμεῖς σῶνομεν καὶ ταῖς προβιζιόναῖς μας. Τὸ Μεσολόγγι διὰ τὴν αὐτὴν ἀργοπορίαν κλονίζεται, λοιπὸν ἀπὸ παντοῦ στενά, εἰς μάτην κοπιᾶζομεν. Μ' ὅλον τοῦτο ὅλοι οἱ Καπεταναῖοι εἶπον τὴν γνώμην τους, νὰ γράψουν εἰς ἀπόκρισιν τῶν ἐν Ζακύνθῳ, ὅτι τὰ καράβια χωρὶς προβιζιόναῖς δὲν ἔμπορουν νὰ σταθοῦν, καὶ ἂν ᾖναι τὸ βολετὸν νὰ στείλουν ἀπὸ Ζάκυνθον μέρος προβιζιόναῖς καὶ μετρητὰ διὰ μισὸ μηνιαῖο, τότε βέβαια κάθονται, καὶ πληρύνουν τὸ χρέος τοῦ πολέμου ὅσον τῆς δυ-

νάμεως των· ὅθεν καὶ με αὐτὸν τὸν τρόπον εἶπεν νὰ γράψῃ ὁ Ναύαρχος, καὶ ἀναχωρῶντας οἱ Καπεταναῖοι, ἐβάλαμεν τὴν πλώρην μας κατὰ τὴν Ζάκυνθον, ὅπου ἐκεῖ νὰ ἐπιτύχῃ κανὲν καΐκι καὶ νὰ τὰ στείλῃ. Πρὸς τὰς ὥρας 5 πλησιάζας εἰς Ζάκυνθον, ἔπασαν πολλαῖς κανοναῖς καὶ ἀπὸ παντοῦ τοῦ Νησιοῦ, καὶ ἐστοχάσθημεν ὅτι ἦτον διὰ τὴν ἐορτὴν τοῦ Πάσχα των. Ὁλην τὴν ἡμέραν ἐπεριφερόμεθα με καραντί μέγα· εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς νυκτὸς ἐπῆρεν ἀέρας ὥσάν Π. γαρμπῆς με τρικυμίαν, ὥστε ἐδέσαμεν δύο μούδαις ντριτζαρόλια (τζαμαντάλια). Πρὸς τὰς ὥρας 3 τῆς νυκτὸς μᾶς ἔσχισεν ἀπὸ ἐπάνω ἔως κάτω τὸν τρίγκο καὶ με βίαν τὸν ἐκατεβάσαμεν, καὶ τέλος με φουρτοῦνα, ἡ ρότα μας κατὰ τὰ νησιὰ Πεταλιούς, ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Δευτέρα 12 Ἀπριλίου. Ἐξημερώθημεν πάλιν με καραντί, σοβράνω Ἀγίας Μαύρας καὶ Καλάμου καὶ περιφερόμεθα χωρὶς ἀέρα. Πολὺ πρωὶ ἐβάλθησαν καὶ ἐδιόρθωσαν τὸν τρίγκο. Ὁ Τουρκικὸς στόλος δὲν ἐφάνη, ὁ δὲ ἐδικὸς μας στόλος περιφέρεται μέσον τῶν νησιῶν Πεταλιούς καὶ ὄχι τόσον ἐνωμένως. Εἰς τὴν 1 ὥραν εἰδομεν ἕνα δύο καραβία ἀραγμένα σοβράνω τοῦ Πεταλά, τὰ ἐστοχασθήκαμεν διὰ ἀρμαμέντα Ἀγγλικά, ὅμως καλὰ δὲν ἠμπορούσαμεν νὰ τὰ διακρίνωμεν, ὄντας ὅπου τὰ ἐσκέπαζεν ἕνα νησί· ἡ ρότα μας κατὰ τὸν Πεταλά. Εἰς τὰς ὥρας 3 ὁ Ναύαρχος ὑποκάτω τοῦ Πεταλά ἔκαμεν σιγῆν, καὶ κράζει ὁλους τοὺς Καπεταναίους, ὅθεν ἀμέσως ἐπῆγεν καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας. Ἀναμεταξὺ ὅπου ἔλειπεν ὁ Ἀντιναύαρχος ἐθεωρούσαμεν ταῖς βάρκαις τῶν ἄλλων καραβιῶν μας καὶ ἐπηγαينوήρχοντο, αἱ ὁποῖαι ἔφερον ἀνθρώπους καὶ ἔμβοζαν εἰς τὰ πλοῖα τους· κατὰ τύχην ἀπερνοῦσεν μία βάρκα ἀπὸ κοντὰ μας καὶ ἐρωτῶντας τους, μᾶς ἔδωσαν τὴν θλιθερὰν εἰδησιν, ὅτι τὸ Μεσολόγγι εἰς τὰς 10 τοῦ τρέχοντος ξημερώνοντος ἡ Κυριακὴ τῶν Βαΐων, τρεῖς ὥρας νὰ φέξῃ, οἱ ἐν Μεσολόγγι ἐπαράτησαν αὐτὸ τὸ φρούριον, καὶ ἔκαμαν γιουρούσι (προσβολὴν), καὶ πλέον τὸ πόσοι ἐσκοτώθησαν καὶ πόσοι ἐγλύτωσαν δὲν ἠξεύρομεν. Ἐντὸς ὀλίγου ἐπέστρεψεν καὶ ὁ Ἀντιναύαρχός μας καὶ μᾶς εἶπεν τὰ ἴδια, ὅπου τοῦ Ναυάρχου τοῦ τὰ εἶπεν ὁ Κομαντάντες τοῦ Βρικίου Ἀγγλικοῦ, ὅπου ἦτον εἰς Βασιλάδι ἀραγμένον· ὅστις ἐρεύνησεν τοὺς Τούρκους καὶ τοῦ εἶπαν, ὅτι μόνον 40 ἄνθρωποι ἐγλύτωσαν, οἱ δὲ ἐπίλοιποι ἐν φόνῳ ἀπέθανον, καὶ ὅτι οἱ Ἕλληνες φεύγοντες ἀπὸ τὸ φρούριον εἶχαν τρεῖς μίναις ἔτοιμαις καὶ ταῖς ἐβάλαν φωτιά, καὶ ἐκατασκοτώθησαν ὅλαις αἱ φαμίλιας, καὶ αὐτὰ ὅλα διὰ νὰ μὴν πιασθοῦν σκλάβαις· αὐτὰ εἶπεν τὸ Ἀγγλικὸν Βρίκι· τὸ βέβαιον ὅμως τὸ πόσοι ἐγλύτωσαν δὲν εἠξεύρομεν. Πρὸς τοῦτοισι τὸ αὐτὸ Μπρίκι ἦλθεν ἀπὸ Βασιλάδι καὶ ἀραξεν εἰς Πεταλά ἐπίτηδες μὲν νὰ μᾶς ἐσιμῇ καὶ νὰ μᾶς δώσῃ τὴν αὐτὴν θλιθερὰν εἰδησιν, καὶ δέ, διὰ νὰ διώξῃ καὶ ὅσοι εἶχον καταφύγει εἰς Πεταλά, διὰ νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ κανὲν συμβεβηκός, ἐπειδὴ ὁ Ἱμπραῖμ Πασσᾶς ἐφοβέριζεν καὶ ἐκεῖ νὰ ὑπάγῃ νὰ τοὺς κόψῃ. Ἐτζι λοιπὸν ὁ Ναύαρχος ἐδιώρισεν νὰ ὑπάγουν αἱ φελοῦκαις νὰ σηκώσουν

τοὺς ὅσους εὐρίσκοντο εἰς Πεταλᾶ. Ἐπῆγαν τέλος πάντων καὶ αἱ ἐδικαί μας. Πολλοὶ ἀνέμειναν εἰς Πεταλᾶ καὶ ἐγράφησαν μὲ ὄρκον σούδιτοι (ὕπηκοι) Ἀγγλοὶ, καὶ οὕτως ὁ Κομαντάντες τοῦ Βρικίου τοὺς ἔδωσε πασαπόρτε καὶ τοὺς ἔκραξεν ἐλευθέρους κλπ. Οἱ Στρατηγοί, ὅπου ἀπὸ Ναύπλιον καὶ Ὑδραν ἐπῆραμεν διὰ Μεσολόγγι, δὲν ἐδυνήθησαν νὰ κάμουν καμμίαν πρᾶξιν, καὶ πάλιν αὐτοὶ καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὸν Πεταλᾶ ἐβαρκαρίσθησαν καὶ τοὺς φέρονμεν ὀπίσω. Ὁ Κομαντάντες τοῦ Βρικίου εἶπεν ἀκόμη, ὅτι ὄντας εἰς Βασιλαδί εἶδεν ὅτι, μ' ὅλον ἔπου οἱ Τοῦρκοι ἐπῆραν τὸ Μεσολόγγι, δὲν ἦτον τόσον χαροποὶ καὶ ἐσυμπεράναμεν μὴπως καὶ εἰς τὸ γιουρούσι (προσβολὴν) ἐσκοτώθη καὶ ἐσημαντικός. Ὡς τόσον ἢ οὕτως ἢ ἀλλέως ἐματαιώθημεν ἀπὸ τὸ αὐτὸ Μεσολόγγι, καὶ ἀμέσως ἐβάλαμεν πλῶρη ὁλος ὁ στόλος διὰ τὴν πατρίδα μας Ὑδραν ὅτι δουλιὰ καμμία πλέον δὲν ἦτον. Εἰς τὸ πλοῖον μας ἔχομεν τὸν Στρατηγὸν Σπύρο Μήλιον, ὅστις ἦτον φερμένος ἀπὸ Ζάκυνθον καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι ἀπὸ γράμματα Ζακύνθου ἐμαθεν βεβαίως ὅτι ἡ Τριπολιτζᾶ νὰ ἐξουσιάσθῃ ἀπὸ τοὺς Ἑλλήνας μὲ συνθηκας, καὶ ἀπὸ ἄλλαις γραφαῖς πάλιν, ὅτι εἰς Ῥωσσίαν γίνεται συνέλευσις ἀπὸ τοὺς πρέσβεις ὅλων τῶν Αὐλῶν καὶ ὁμιλοῦν διὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν μας· ὀλίγην πίστιν ὅμως ἔδωσαμεν. Μὲ μεγάλην φουρτοῦναν, ἀέρα τραμοντάνα ἐκινήσαμεν, ὡς εἶπον, διὰ Ὑδραν χωρὶς πανιὰ καὶ μὲ δύο μούδαις τζαμαντάλια ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 13 Ἀπριλίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ἀέρα δυνατώτατον Ὅστρια Γάρμπη μὲ Γάμπια καὶ Παροκέτο καὶ μὲ τρεῖς μούδαις τζαμαντάλια· ὁλος ὁ στόλος ὑποκάτω τῆς χώρας Ζακύνθου καὶ σχεδὸν ἀπὸ μέσα τοῦ λιμένος· ἐπῆραμεν τὴν βόλταν μας κατὰ τὴν θάλασσαν, καὶ μετὰ δύο ὥρας πάλιν τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν Ζάκυνθον, ὥστε ἡ βόλτα μᾶς ἔφερεν πάλιν εἰς τὸν λιμένα Ζακύνθου, καὶ φθάσαντες πάλιν τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὸν αἰγιαλὸν καὶ μὲ αὐτὴν τὴν βόλτα πλέον ἀνοίξαμεν τὴν θάλασσαν. πλησίον Ζακύνθου ἐπέρασεν καὶ ἓνα ἐμπορικὸν Βρίκι Ἱμπεριαλικὸν ἄδειον, ἡ ρότα τοῦ πρύμα διὰ Ζάκυνθον· ἡ τρικυμία ὅμως δὲν μᾶς ἐσυγχώρησεν νὰ τὸ βιζιτάρωμεν. Εἰς τὰς ὥρας 9 ἔπαυσεν ὁ ἀέρας καὶ ἔμεινεν καραντί μὲ θάλασσαν μεγάλην, καὶ μὲ αὐτὸ ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τετράδη 14 Ἀπριλίου. Μὲ καραντί καὶ θάλασσα χονδρὴ ἐξημερώθημεν ἀνοικτὰ τῆς Ἀρκადίας. Εἰς τὰς 2 ὥρας ὀλιγόστευσεν τὸ Καραντί καὶ ἔδειξεν ἀέρα τοῦ Γαρμπῆ· ὅθεν ἀνοίξαμεν πανιὰ περισσότερα· εἰς τὰς ὥρας 3 τὸ ἀεράκι ἔδειξε πρῦμο, ὥστε ἀνοίξαμεν ὅλα τὰ πανιὰ, ἐβάλαμεν ἐπάνω καὶ τοὺς Παπαφίγγους καὶ Κόντρα (ὅπου διὰ τῆς φουρτοῦνας τὰ εἶχαμεν κατεβασμένα) καὶ τὰ ἀνοίξαμεν. Ἡ ρότα μας κατὰ τὸ Τζιρίγον· τὸ ἀέρι ἔστρωσε πρῦμο καὶ μὲ αὐτὸ ἐταξιδεύσαμεν ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Πέμπτη 15 Ἀπριλίου. Ἐξημερώθημεν σοδράνω τοῦ Κάβο Μαλέα μὲ ἀέρα εἰς τὸν Πονέντε καὶ ἀκολουθοῦμεν τὴν ρόταν μας διὰ

Ἵδραν, ὁμοῦ καὶ δλος ὁ στόλος μας. Μὲ τὸν ἴδιον ὠφέλιμον πρύμον ἄερα εὐοδόθημεν, καὶ εἰς τὰς ὥρας 9 ἀράξαμεν εἰς Ἵδραν καὶ ἐδώ-
σεν τέλος καὶ ἡ νῦν ἐκστρατεία.

Ἵδρα τῇ 15 Ἀπριλίου 1826.

Τὰ περιεχόμενα εἰς τὸ παρὸν ἡμερολόγιον ἐκαταγράφησαν ὡς ἡκο-
λούθησαν, (ὄντος αὐτόπτου), παρ' ἐμοῦ τοῦ ὑπογεγραμμένου Γραμμα-
τέως τῆς Β'. Μοίρας τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου, ὀδηγουμένης παρα τοῦ
'Αντιναυάρχου Καπ. Γεώργη Σαχτούρη.

Ὁ Γραμματεὺς
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΖΙΚΑΙΤΗΡΑΣ

Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.

ΕΚ ΤΟΥ ΥΠ. ΑΡΡΙΘ. 6 ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1826

ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΣΑΜΟΥ, ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΕΧΘΡΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ.
ΜΕ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΠΛΟΙΟΝ Η΄ «ΑΘΗΝΑ».

Με θέλημα Κυρίου ἐβγήκαμεν ἀπὸ Ἵδραν τὴν 10 Ἰουλίου 1826.

Σάββατον 10 Ἰουλίου. Εἰς τὰς ὥρας 7. ἐβγήκαμεν ἀπὸ τὸν
λιμένα Ἵδρας καὶ με ὀλίγον ἀεράκι ἐπέρασαμεν βόλταις, ὥστε νὰ μᾶς
ἔλθῃ ὁ Ἀντιναύαρχός μας, ὄντας ἀκόμη εἰς τὴν στερεάν, καὶ με αὐ-
τὸν τὸν τρόπον με βόλταις ἐπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Κυριακὴ 11 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν ἔμπροσθεν τῆς Ἵδρας
καὶ ἀκολουθήσαμεν μικραῖς βόλταις. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἦλθεν ὁ Ἀν-
τιναύαρχος καὶ ἀμέσως ἐβάλλθημεν εἰς δρόμον· ἡ ρότα μας διὰ Τήνον,
καὶ με ὀλίγον ἄερα εἰς τὸν Σορόχο Λεβάντε ἀκολουθοῦσαμεν. Πρὸς τὰ
μεσάνυκτα ἐφορτσάρισεν ὁ ἴδιος ἄερας καὶ με αὐτὸν ἀρμενίζαμεν ὅλην
τὴν νύκτα.

Δευτέρα 12 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μέσον Κέας καὶ Μα-
κρονήσου με τὸν ἴδιον ἄερα· πρὸς τὰς 8 ὥρας τῆς ἡμέρας ἐπέσαμεν
ὑποκάτω τῆς χώρας τῆς Τήνου· ἐκεῖ εὕρισκοντο ἀραγμένα ἐν Βασίλει,
μία φρεγάτα καὶ τρία ἄλλα ἀρμαμένα, ὅλα (Πολεμικὰ) (Αὐστριακὰ)
Ἰμπεριαλικά (τὰ ὁποῖα εἶχαν κρατημένα τρία καράβια τοῦ πολέμου ἐ-
δικά μας. Τὰ μὲν δύο Σπετζιώτικα με κάποιαν πληρωμὴν τὰ ἐλευθέ-
ρωσαν, τὸ δὲ Ἵδραϊκὸν τοῦ καπ. Λαζάρου Λαλεχοῦ τὸ ἐβαστοῦσαν
ζητώντας 10 χιλιάδας τάλληρα, καὶ οὕτω νὰ τὸ ἀφήσουν.) Ἐν πλοῖον
τοῦ στόλου μας τοῦ καπ. Φώκα ἀπερνώντας ἀπὸ τὴν πλώρη τοῦ Ἰμ-

περιάλικου Βασέλου τοῦ ἐτραβήξεν μὲ μπάλαις καὶ μηχανικαῖς φωτιαῖς, τὸ αὐτὸ ἐπραξαν καὶ τὰ ἄλλα ἀραγμένα, ὥστε ὅπου τοῦ ἐχάλασαν τὸ κατάρτι του· καὶ μὴ ἡμπορῶντας νὰ βαστάξῃ, [χωρὶς νὰ ἀποκριθῇ καμμίαν κανονιά, ἀλλ' οὕτε εἰξεύραμεν διατὶ τὸ ἐκτυποῦσαν] ἐτραβήξεν διὰ τὴν Σῦρον καὶ ἐκεῖ ἀράξεν. Ἡμεῖς εἶχαμεν σκοπὸν νὰ ἀράξωμεν εἰς Τήνον, καὶ ὕστερον νὰ ἐρωτήσωμεν καὶ νὰ μάθωμεν τὴν αἰτίαν τοῦ τραβήγματος καιονιῶν, καθὼς καὶ διὰ τὸ κράτημα καρabiοῦ Λαλεχοῦ, πλὴν ἡ μεγάλη ταραχὴ τοῦ ἀέρος καὶ ἡ τρικυμία δὲν μᾶς τὸ ἐσυγχώρησε, καὶ οὕτως πάλιν ἐπήραμεν τὴν βόλτα μας κατὰ τὴν θάλασσαν (πέλαγος). Ἀμέσως ὅπου ἐπήραμεν, ὡς εἶρηκα, τὴν αὐτὴν βόλτα, εἰδμεν καὶ ἐβγήκεν εἰς τὰ πανιὰ μία βασιλικὴ Γολέτα Ἱμπεριαλικὴ καὶ ἤρχετο κατ' ἐπάνω μας, μάλιστα μᾶς ἐβάλεν καὶ σημαίαν Παρλαμεντάρια· ἡμεῖς ἐσταθήκαμεν ἀλὰ-κάπα νὰ ἀκούσωμεν. Μετὰ ὀλίγον μᾶς ἐφθάσεν, ἔφερε χαιρετισμοὺς παρὰ τοῦ Ἀρμεράλιου τους, καὶ ὅτι νὰ προσέχωμεν καθε ἀταξίας κίνημα καὶ ὅτι τὰ κανόνια ὅπου ἐρριξαν τοῦ Φώκα ἦτον, διότι δὲν ἐφέρθη τακτικῶς, καὶ τρόπον τινὰ ἐζητοῦσεν συμπάθειο (συγχώρησιν), αὐτὰ εἶπεν καὶ ἀνεχώρησεν. Ἡμεῖς δὲ ἀκολουθοῦσαμεν τὴν βόλτα μας. Πρὸς τὰς ὥρας 10 ¹/₂ ἐλάβαμεν γράμμα ἀπὸ τὴν Τήνον παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς ἀπὸ Ὑδρα καὶ Σπέτζαις συστημένης (διωρισμένης) οἵτινες μᾶς ἔλεγαν νὰ ἀνταμωθῶμεν καὶ νὰ συσκεφθῶμεν διὰ τὸ καρabi Λαλεχοῦ. Ἡμεῖς μὴν ἡμπορῶντας οὔτε νὰ ἀράξωμεν οὔτε νὰ τοὺς ἐσμίξωμεν, ἐπεράσαμεν μὲ βόλταις ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 13 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μέσον Τήνου καὶ Σύρας· καὶ ὄντας ὁ ἀέρας ὀλίγον ἱλαρός, αὐξήσαμεν πανιὰ καὶ τὰ ἐγυρίσαμεν διὰ Τήνον, τὰ μὲν πλοῖα μας διὰ τὸν κακὸν καιρὸν τῆς νυκτὸς ἐμακρύνθησαν, μάλιστα καὶ μέρος ἐπήγαν εἰς Σῦρον, καὶ μέρος ἀράξαν, πρὸς τὸ ξημέρωμα εἰς Τήνον. Τὴν ἀπελθοῦσαν νύκτα ὁ Αὐστριακὸς Ἀρμιράλιος ἔκαμε πολλὰ σενιάλα μὲ φωτιαῖς, τὸ δὲ πρῶτ' τὸν εἶδαν εἰς τὰ πανιὰ μὲ ὅλην τὴν φλόγα του (στόλον) μαζὴ του καὶ τὸ καρabi τοῦ καπ. Λαλεχοῦ. Εἰς τὰ πανιὰ λοιπὸν αὐτὸς καὶ ἡμεῖς πρὸς τὰς 2 ὥρας τῆς ἡμέρας ἐζυγώσαμεν εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Ἀρμιράλιου, ἀμέσως μὲ τὴν πάσχαράν μας ἐπήγαμεν εἰς τὸ Βασέλο του, δηλαδὴ ὁ Ἀντιναύαρχός μας, ὁ Καπ. Λάζαρος Λαλεχὸς καὶ ὁ Γραμματέας Ν. Τσικλιτήρας· ἀνταμώνοντες λοιπὸν μέσα εἰς τὸ Βασέλο του τὸν αὐτὸν Ἀρμιράλιον, ὅστις μᾶς ἐδέχθη μὲ καθε εὐγένειαν, τοῦ ἐζητήσαμεν νὰ μᾶς ἐπιστρέψῃ τὸ καρabi τοῦ καπ. Λαλεχοῦ, ὅπου εἶχεν κρατημένον καὶ τὸ ἔφερεν μαζὴ του· μᾶς ἀπεκρίθη μὲ διάφορα δικαιώματα, καὶ ὅτι διὰ νὰ τὸ παρατήσῃ, ἐζητοῦσεν 10 χιλιάδας τάλληρα· ἐπάνω εἰς τοῦτο τοῦ ἐπερουσιάζαμεν καὶ ἡμεῖς τὰ ὅσα δικαιώματά μας εἶχαν τὸν τόπον τους, πλὴν αὐτὸς ἐπέμεnen εἰς τὰ ἐδικά του, χωρὶς νὰ κλίνη νὰ μᾶς δώσῃ αὐτὸ τὸ καρabi. Θεωρῶντας μετὰ ἱκανὴν ὥραν τὸ ἀμετάθετον τῆς γνώμης του τὸν ἐπαρακαλέσαμεν νὰ φερθῇ εἰς Ὑδραν καὶ ἐκεῖ νὰ εἰσάκουσθῃ διὰ τὰ ζητήματά του καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ καρabi, τὸ ὅποῖον καὶ

ἔταξε νὰ τὸ ἀκολουθήσῃ, μάλιστα ἐζήτησε νὰ τοῦ δώσῃ ὁ Ἀντιναύαρχός μας καὶ γράμμα διὰ τοὺς προκρίτους Ὑδρας καὶ τοῦ τὸ ἔδωσεν γεγραμμένον μέσα εἰς τὸ ἴδιόν του Βασέλο. Μετ' αὐτὸ ἀναχωρήσαμεν εἰς τὸ πλοῖον μας, τὸν ἐχαιρετήσαμεν μὲ 17 κανονιαῖς, μᾶς ἀπεκρίθη μὲ 13 κανονιαῖς· τὸν δὲ καπ. Λάζαρον Λαλεχῶ τὸν ἐμπαρκαράμεν εἰς τὸ καράβι τοῦ καπ. Σταμάτη Δοκοῦ νὰ τὸν ἐβγάλῃ εἰς Σύρον, καὶ ἡμεῖς ἐβάλαμεν ἀμέσως τὴν ρόταν μας διὰ Σάμον, κάμνοντες σενιάλο ὅλου τοῦ στόλου μας νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ· ἦτον ὅμως πολλὰ ἀραγμένα εἰς τὴν Τήνον καὶ μέρος εἰς Σύρον, καὶ μόνον πέντε ἦτον εἰς τὰ πανιὰ καὶ μᾶς ἠκολούθησαν, ὥστε καὶ μὲ μέτριον μαῖστραλάκι ἀρμενίζαμεν καλῶς. Πρὸς τὰς ὥρας 7 $\frac{1}{2}$ τῆς νυκτὸς εἶδομεν πλοῖον ἐμπρὸς μας σχεδὸν πλησίον Σάμου, τοῦ ὑψώσαμεν τὸ μυστικόν μας σενιάλον, καὶ μᾶς ἀπεκρίθη κάμνοντας μας καὶ ἄλλο σενιάλον, ὅτι εἶχεν ἀνάγκη νὰ μᾶς ὁμιλήσῃ· μετὰ ὀλίγον λοιπὸν ἐξηγώσαμεν καὶ εἶδαμεν νὰ ἦτο ἡ Γολέττα τοῦ καπ. Ἀλεξανδρῆ Ῥαφαήλ, ὅστις καὶ μᾶς εἰδοποίησεν ὅτι ἡ ἀρμάδα τοῦ ἐχθροῦ ἦτον ἀπὸ ἀρμαμένα 24 καὶ ἕως 100 ἄλλα πλοιάρια· τρανσπόρτα (φορτηγά), καὶ ὅτι οἱ Σάμιοι ἦτον ἐτοιμοὶ νὰ ἀντισταθοῦν· χωρὶς ὅμως τὴν θαλάσσιον δύναμιν, ἡ δύναμις των ἤθελεν εἶναι νεκρά. Καὶ τέλος ἀπέρασεν οὕτως ἡ νύκτα.

Τετράδη 14 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὀλίγον ἀεράκι ὑποκάτω τῆς Σάμου καὶ εἰς τὴν μίαν ὥραν ἐφθάσαμεν μὲ τὰ ἔξ πλοῖα μας καὶ ἡ Γολέττα 7 εἰς Καρλόδασι, χωρίον σοδράνω τῆς Σάμου· εἶδαμεν καὶ μίαν ἐχθρικὴν φρεγάδα κατὰ τὴν στεριὰ Γουάρδα Κώστα. Ἀμέσως ἔγραψεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας γράμμα πρὸς τοὺς προκρίτους καὶ ὀπλαρχηγούς τῆς Σάμου, σημειώνοντάς τους τὸ φθάσισόν μας καὶ νὰ στέκωνται γενναῖοι κλπ. Ἐντὸς ὀλίγου ζυγώσας εἰς τὸ χωρίον Καρλόδασι ἤλθον εἰς τὸ καράβι μας ἓνα μέρος Σαμίων καὶ μᾶς εἰδοποίησαν καὶ αὐτοὶ περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου [τὰ ὁμοίως μᾶς εἶπεν καὶ ὁ καπ. Ἀλεξανδρῆς] Ἰκανὴν ὥραν ἐστάθησαν οἱ αὐτοὶ Σάμιοι μέσα, εὐχαριστημένοι μὲ μεγάλη χαρὰν διὰ τὸν ἐρχομόν μας. Πρὸς τὰς ὥρας 4 ἠκούσαμεν κανονιαῖς εἰς Σουατζίκι καὶ μετὰ μίαν ὥραν εἶδομεν εἰς τὰ πανιὰ τὴν Τούρκικη ἀρμάδα ἀπὸ 14 καράβια, ἦτον 2 τῆς λίνεας (γραμμῆς) Βασέλα, 7 Φρεγάδες καὶ 5 Κορβέταις. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ἐπῆρην ἀέρας μελτέμι, ὥστε ἐτραβούσαμεν τὴν βόλταν μας κατὰ τὴν ἀρμάδα καὶ αὐτοὶ κατὰ τὴν Σάμον· εἰς τρόπον ὥστε βολλατζάροντας ἐζυγώσαμεν ὡς 1 $\frac{1}{2}$ κανονιὰ διάστημα, καὶ ἀγκαλὰ νὰ ἤμεθα ἡμεῖς μόνον καράβια 7, καὶ δὲν ἐδυνάμεθα νὰ τοὺς κάμωμεν τίποτα, πλὴν καὶ αὐτοὶ δὲν ἔρριζαν καμμίαν κανονιάν, καὶ αὐτὸ τὸ ἐσυμπεράναμεν, νὰ μὴν ἀκούσῃ τὸ ἀσκέρι (ὁ στρατὸς) ἀπ' ἐξω καὶ καταλάβουν τὸν ἐρχομόν μας καὶ σκορπίσουν. Εἴμεθα εἰς ὀλίγον στοχασμὸν διὰ τὸν στόλον μας ὅπου δὲν ἐφαίνετο καὶ τέλος πρὸς τὰς ὥρας 10 ἐξανοίξαμεν τὰ ἐδικὰ μας ὅπου ἤρχοντο, τὸ καὶ μᾶς ἔδωσεν εὐχαρίστησιν. Ἡ δὲ Τουρκικὴ ἀρμάδα βλέποντάς τα ἀλάργευσε κατὰ τὴν στερεά, καὶ τὴν ὥραν

1 τῆς νυκτὸς ἐνώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον μας. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας, ὄντας ἡ νύκτα σκοτεινὴ, τοῦ εὐλογοφάνη νὰ στείλωμεν ἀπὸ τὰ μπουρλότα μας νὰ δοκιμάσωμεν τὴν τύχην, καὶ μετὰ τὸν αὐτὸν στοχασμὸν ἐπλησίασεν εἰς τὸν Ναύαρχον καπ. Νικόλα Ἀνδρουτζίον καὶ συνομιλῶντας τὸ ἀπεφάσισαν νὰ σταλθῇ ἓνα μπουρλότο ἐδικὸν μας καὶ ἐν ἐδικὸν τους, καὶ ἡμεῖς ἐξοπίσω μὲ τὸν στόλον μας νὰ δράμωμεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἀμέσως ἐκράχθησαν οἱ μπουρλοτιέροι, μάλιστα τοῦ ἐνὸς ἐδώσαμεν καὶ ἓνα κανόνι ὅπου δὲν εἶχεν, καὶ τοὺς ἐγκαρδιώσαμεν, ὅτι εἶναι ὁ καιρὸς ἀρμόδιος καὶ καλὸς νὰ ὀρμήσουν. Αὐτὴν τὴν στιγμήν ἐκάμαμεν καὶ σενιάλο, εἰς τὸ νὰ μαζευθῇ ὅλος ὁ στόλος καὶ νὰ στενωχωρήσωμεν τὸν ἐχθρόν. Μὲ μεγάλην προθυμίαν ἐπηγαίναμεν· μὰ κατὰ δυστυχίαν μετὰ μίαν ὥραν ἔγεινε γαλήνη καὶ καταχνιὰ μὲ ὑπερογκη δροσιὰ, ὅθεν καὶ μὴ βοηθῶντας μας ὁ καιρὸς, τὸ σχεδίων ἐμεινεν ἀνενέργητον, καὶ οὕτως τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν Σάμον, καὶ μὲ αὐτὴν τὴν γαλήνην ἐπεριφερόμεθα ὅλην τὴν νύκτα.

Πέμπτη 15 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον μας μεταξὺ Σάμου καὶ στερεᾶς μὲ γαλήνην, ὁ δὲ ἐχθρικός στόλος ἀντικρὺ μας. Σήμερον ἐξημερώθησαν εἰς τὸν στόλον μας ἕτερα δύο πυρπολικά καὶ ἓνα ἀρμαμέντο ψαριανόν. Πολὺ πρῶτ' ὁ Ἀντιναύαρχός μας μὲ τὴν πασαράν του ἐπῆγεν εἰς τὸν Ναύαρχον Νικόλα Ἀνδρουτζίον νὰ συνομιλήσουν, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἐγύρισεν, καὶ ἀμέσως ἐδιώρισεν καὶ ἐβάλαμεν σενιάλο νὰ ἔλθουν εἰς ἀντάμωσίν του ὅλοι οἱ Καπεταναῖοι, καὶ μετὰ τὸν ἐρχομὸν τοὺς ἐσχέδιασαν καὶ ἀπεφάσισαν. Ἐπειδὴ καὶ ὁ ἐχθρὸς ἐτραβοῦσεν ἀνοικτὰ καὶ διὰ νὰ μὴ μᾶς κάμῃ παιγνίδι καὶ μαρς ἀνοιξή, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος μένοντας ὁ τόπος ἀνοικτός, ἀπολύσῃ τὰ πλοίαρκα μὲ τὰ ἀσκήρια κατὰ τὴν Σάμον, καὶ οὕτως νὰ τελειώσῃ ὁ σκοπὸς του· λοιπὸν διὰ νὰ γίνῃ καλὴ φυλακὴ, ἐδιωρίσθησαν ἐννέα ἀρμαμέντα καὶ ἐν πυρπολικὸν νὰ βαστοῦν κοντὰ τῆς Σάμου, καὶ τὰ ἐναπολειφθέντα νὰ βαστῶμεν ἐξοπίσω τὴν ἀρμάδα. Ὅθεν καὶ εἰς τὰς ὥρας 7 ἐδιωρίσθησαν μέρος ἰδικὰ μας καὶ μέρος Σπετζιωτῶν καὶ ἐτράβηξαν, ὡς εἰρηκα. Ἡμεῖς δὲ ἡ ῥότα μας κατὰ τὴν ἀρμάδα, τὴν ὁποίαν ἐβαστούσαμεν πάντα σοταθέντω. Πρὸς τὰς ὥρας 9, ὡς φαίνεται, εἶδεν ὁ ἐχθρὸς ὅπου τὰ καρὰβια μας τὰ ἐκάμαμεν δύο μοίραις, καὶ ὑποφιαζόμενος ἔστειλεν καὶ αὐτὸς κατὰ τὸ Σουατζίκι ταῖς πέντε Κροβέταις του ταῖς ὁποῖαις εἶδαμεν ἰνποῦπα (οὐριοδρομούσας), ἐκεῖ νὰ πηγαίνουν. Πρὸς τὰς ὥρας 9 $\frac{1}{2}$ ἐκάμαμεν σενιάλο, ὅτι τὰ ἐμπροσθινὰ πλοῖα νὰ πάρουν τὴν βόλτα τους. Εἰς τὰς 11 ἐμουράραμεν ὅλα τὰ πανιά μας καὶ τραβοῦμεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, ὅστις εὐρίσκετο μὲ τὴν ἰδίαν ἰδικὴν μας ῥότα καὶ πλησίον μας. Εἰς τὰς ὥρας 12, βασιλευμα Ἡλίου, ἐπλησίασαμεν εἰς τὸν Ναύαρχον Νικόλα Ἀνδρουτζίον καὶ συνομιλῶντας ἀπεφάσισαν νὰ κτυπήσωμεν τὴν ἀρμάδα καὶ μὲ τὰ μπουρλότα μας νὰ κάμωμεν καμμίαν καλὴν τύχην. Εἰς τὴν ὥραν 1 $\frac{1}{2}$ τῆς νυκτὸς τὰ ἐπρυμνίσσαμεν κατεπάνω τους· εἰς τὰς 2 ἐκροτήθη ὁ πόλεμος, τὰ μπουρ-

λότα ὤρμησαν ἐπάνω τους· εἰς τὰς 2 1)2 ἔφθασαν δύο μπουρλότα καὶ τὰ ἀναψαν εἰς 2 φεργάδας· ἡ μία ἦτον τοῦ Ταίρη καὶ ἡ ἄλλη τοῦ Χατζῆ Μπεχλεδάνη, πλὴν δὲν ἐκόλλησαν καλὰ καὶ μὲ σπουδὴν οἱ Τοῦρκοι τὰ ἀλαργευσαν· ἔλαβον μ' ὅλον τοῦτο ὀλίγην ζημίαν καὶ ἐκάηκαν μικρὸν μέρος· ἀπὸ τὸν φόβον τους ὅμως οἱ Τοῦρκοι ἔπεσαν εἰς τὸν αἰγιαλὸν, ὥστε ὁποῦ ἐγένονταν εἰς τὴν θάλασσαν φωναὶς μεγάλαις. Ἐτρεξαν αἱ βάρκαις μας καὶ ἄλλους ἐφόνευσαν, ἄλλοι ἐπνίγησαν, καὶ διαφόρους ἀπὸ αὐτοὺς ἐπιάσαμεν. Ἀναμεταξὺ Τοῦρκων ἦτον καὶ Ῥωμαῖοι, ἦτον καὶ Ἀρμένιδες, ἐπιάσαμεν καὶ ἡμεῖς ζωντανούς δύο Ῥωμαίους καὶ ἓνα Ἀρμένη· τὰ τουρκικὰ λοιπὸν ἐπόδισαν καὶ κακῶς ἐφυγαν ἀπὸ κοντά μας. Εἰς τὰς ὥρας 3 ἔπαυσεν ὁ πόλεμος, καὶ ἡμεῖς ἐτραβήξαμεν ὅλην τὴν νύκτα κατὰ τὴν Σάμον. Τὰ πυρπολικά ὅπου ἐκάηκαν εἰς τὴν παρούσαν Ναυμαχίαν ἦτον Σπετσιώτικα, τὸ μὲν τοῦ καπ. Λαζάρου Μουσοῦ, τὸ δὲ τοῦ καπ. Πέτρου Σπατῆ.

Παρασκευὴ 16 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον μας ὑποκάτω τῆς Σάμου καὶ μὲ γαλήνη περιφερούμεθα. Πρὸς τὴν ὥραν 1 ἀντὶ διὰ 14 ἀρμαμέντα, εἶδαμεν νὰ ἐγειναι 27. Πρὸς τὰς ὥρας 7 τῆς ἡμέρας μᾶς ἐπεριτριγύρισαν καὶ πολλὰ πλησίον, ὅθεν καὶ ἐκινήθη ὁ πόλεμος, ὅστις πεισματωδῶς ἐβάσταξεν ὑπὲρ τὰς 4 ὥρας. Τὰ καράβια ὅλα τοῦ στόλου μας ἐδείξαν στῆθος μεγάλης ἀνδρίας, καὶ ἡρωϊκῶς ἐπολέμησαν, ὥστε ὁποῦ ἕναν τοιοῦτον τρομερὸν στόλον ὡς πρόβητα τὸν ὠπισθοδρόμησαν καὶ ἐφευγον. Ἡμεῖς ἐπηγαίναμεν πάντα ἐξοπίσω τους καὶ τοὺς ἐκανονοβολοῦσαμεν· ὤρμησαν τὰ μπουρλότα μας κατεπάνω τους· τοῦ καπ. Κανάρη πλεόν ὀγλήγορον ἐφθασεν εἰς μίαν φεργάδα, πλὴν μὲ ὀρμὴν ὁποῦ ἐπήγαινεν, ἐκτύπησεν εἰς τὴν φεργάδα, ἔφαγε πολλὰς κανονιαῖς καὶ ἀνοιξεν ἡ πλώρη του· τοῦ ἔδωσεν φωτιά μὰ οὐδὲν ἐκατόρθωσεν, ὅτι ἀνοικτὸ ὄντας ἀμέσως ἐβύθισεν, καὶ οὕτως δὲν εὐτύχησεν. Βασιλεύοντος ἡλίου, ἔπαυσεν ἡ ναυμαχία. Τότε ἡμεῖς τὰ ἐγυρῆσαμεν κατὰ τὸ μπουγαζί Σάμου καὶ Ἰκαρίας καὶ μὲ γαλήνην ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα. Εἰς αὐτὴν τὴν Ναυμαχίαν λοιπὸν ἐκάηκεν (ἐβύθισεν) τὸ πυρπολικὸν τοῦ Καπ. Κανάρη, χωρὶς νὰ εὐτυχήσῃ.

Σάββατον 17 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μὲ γαλήνην καὶ ὁλος ὁ στόλος ἀναμεταξὺ Σάμου καὶ ἀναικτὰ Ἰκαρίας, ἡ δὲ ρότα μας κατὰ τὴν Σάμον. Εἰς τὰς ὥρας 4 ἔφθασεν καὶ ἡνώθη μαζὴ καὶ ὁ καπ. Σταμάτης Φώκας, καὶ διὰ νὰ τὸν δεχθῶμεν καὶ μάθωμεν τί καινόν, ἐστάθημεν ἀλλὰ κάπα (εἰς ἀνακωχήν). Εἰς αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἤρχετο μὲ τὴν βόλτα του τὸ πλοῖον τοῦ καπ. Γεώργη Λαλεχοῦ μὲ ὀρμὴν ἐπάνω μας, καὶ μὴ ἡμπορῶντας νὰ ποδίσῃ οὔτε νὰ ὀρτζάρῃ, μὲ τὸ νὰ μὴν ἐκυθέρνησεν καλῶς, ἔπεσαν ἐπάνω μας καὶ μᾶς ἔκαμεν μεγάλην ζημίαν εἰς τὴν πρύμνην τοῦ καραβιοῦ μας, μᾶς ἐσύντριψεν ταῖς δύο πᾶσσάραῖς μας, καὶ μὲ σπουδαίαν ἐπιμέλειαν ἀφίνοντας τὴν ἀγκυρὰν τοῦ εἰς τὴν πρύμνην μας ἀπὸ μέσα τοῦ πορτέλου κρεμασμένη, ὁποῦ ἐχώθη μέσα καὶ ἔκοψεν τὴν γούμενα, καὶ οὕτως ἐλαργεύσαμεν. Πρὸς

τὰς ὥρας 6 ἐτραβούσαμεν τὴν βόλτα μας κατὰ τὸ Σουατζίκι, καὶ ὁ σκοπὸς μας διὰ νὰ ξανοίξωμεν τί ἄρα γίνεται ἐκεῖ. Μέρους παραβιῶν μας ἐπρόφθασαν καὶ εἶδαν πλοιάρια καὶ μπρίκια καὶ Γολέταις, ἐβουλήθημεν, ἂν δυνατόν, νὰ πράξωμεν εἰς αὐτὰ κανένα κακὸν, καὶ εἰ μὲν εὐ-
 τυχοῦσαμεν, βέβαια ἐσθύνονταν τὰ σχέδια τοῦ ἐχθροῦ. Ἡ τουρκικὴ ἀρμάδα ὅμως βλέπουσα τὰ κινήματά μας, τὰ ἐπρύμνισεν κατ' ἐπ'άνω μας, ἡμεῖς τότε ὀρτζάραμεν καὶ ἐπάσχαμεν διὰ νὰ ἔχωμεν τὰ σοβράνω. Πρὸς τὰς ὥρας 10 1)2 πάλιν ἡ τουρκικὴ ἀρμάδα τὰ ἐγύρισε καὶ ἀ-
 νοίχθη ἀπὸ ἡμᾶς. Ἡ ῥότα μας ὅλην τὴν νύκτα μὲ ὀλίγον ἀεράκι κατὰ τὴν Ἰκαρία.

Κυριακὴ 18 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον μέσον Ἰκαρίας καὶ Σάμου ὀλίγον ἀνοικτά. Ὁ τουρκικὸς στόλος ἀντι-
 κρύ μας, καὶ μὲ βόλταις αἱ δύο ἀρμάδες περιφερόμεθα. Πολὰ πρῶτ' ἤλ-
 θεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Ναύαργος Νικόλ. Ἀνδροῦτζος, καὶ συμφώ-
 νως εἶπαν νὰ στείλουν καμμιά δεκαριά παραβία εἰς τὴν στερεὰν κατὰ
 τὴν Βρωμολίμνη (Πόρτο). ὅπου ἐκεῖ ἐμάθαμεν νὰ ᾔναι ἀρμαμένα τουρ-
 κικὰ ἀραγμένα, καθὼς καὶ πλοιάρια τρανοπόρτα (φορτηγά), καὶ ἴσως
 μὲ τὴν παρουσίαν των δώσουν κρότον φόδω εἰς τὰ ἀσκήρια τους καὶ
 σηκωθοῦν καὶ φύγουν, ὥς καὶ ἄλλοτε οὕτως τὸ ἔκαμαν· καὶ οἱ ἐπίλοι-
 ποι νὰ στεκώμεθα ἀπέξω εἰς φυλακὴν τῆς μεγάλης ἀρμάδας. Γινόμε-
 νος αὐτὸς ὁ στοχασμὸς, ἐντὸς ὀλίγου ὁ ἐχθρικός στόλος ἔδειξεν ὥσ' ἂν
 νὰ τὰ ἐπρύμνισεν κατ' ἐπ'άνω μας, ὅθεν ἔμεινεν ἡ ὑπόθεσις ἕως νὰ ἴ-
 δωμεν τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς πάλιν
 τὰ τούρκικα ὀρτζάρισαν καὶ ἐμάκρυναν, ἡμεῖς δὲ ἐπειδὴ καὶ εὐρέθημεν
 μὲ ὀλίγον ἀεράκι, ἐκρίθη καλλιώτερον νὰ γυρίσωμεν κατὰ τὴν Σάμον,
 ἐκεῖ νὰ κάμουν καὶ νερόν ὅσα παραβία εἶχον χρεῖαν, καὶ οὕτως ἠκολού-
 θησεν. Εἰς τὰς ὥρας 2 τῆς ἡμέρας ἐζυγώσαμεν εἰς Σάμον καὶ μὲ κατκι
 μερικὸν (ιδιαιτέρον) ἤλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ καπ. Κωνσταντῆς Λα-
 χανᾶς, κύρ. Γεώργιος Δ. Κριεζῆς, ὁμοῦ καὶ ἄλλοι Σάμιοι, καὶ ἀποῦ
 ὠμιλήθη μαζὴ τους κάθε ὑπόθεσις περὶ τῆς Σαμου καὶ περὶ τῶν χρη-
 μάτων, ὅπου ἦτον διωρισμένοι νὰ δώσουν διὰ τὴν ἀνάγκην τῶν στό-
 λων Ὑδρας τε καὶ Σπετσῶν, νὰ βιαστοῦν νὰ τὰ ἐτοιμάσουν καὶ νὰ
 μᾶς τὰ δώσουν, διὰ νὰ τὰ στείλωμεν εἰς Ὑδραν τὸ συντομώτερον. Ἐγ-
 χειρίσθησαν τοῦ ιδίου Λαχανᾶ τὸ γράμμα τῆς κοινότητος Ὑδρας καὶ
 Σπετσῶν, καὶ γράμμα μερικὸν τῶν Ναυάρχων πρὸς τοὺς Σαμίους, καὶ
 ὅλη ἡ οὐσία αὐτῶν, βία μεγάλη, διὰ νὰ ἐτοιμάσουν τὴν αὐτὴν διο-
 ρισθεῖσαν σοῦμα (ποσότητα) χρημάτων. Ἀναχωρησάντων αὐτῶν, ἤλθεν
 καὶ ἡ βάρκα μας μὲ τὸ νερόν, καὶ ἀμέσως ἀνοίξαμεν τὴν θάλασσαν
 (ἐξεπλεύσαμεν) καὶ ἐπεριφερόμεθα μὲ βόλταις. Εἰς τὴν ὥραν 1 τῆς νυ-
 κτὸς ὁ καιρὸς ἔδειξεν σκληρὸς, ἀφήσαμεν μόνον παροκέτο καὶ τρίγκο,
 καὶ αὐτὰ μὲ μίαν μοῦδα τζαμαντάλια. Ὁ ἀέρας τραμοντάνα δυνατὴ,
 ἀρμενίζομεν πάντα μὲ βόλταις. Πρὸς τὸ μέσον τῆς νυκτὸς ἔπεσεν ὁ
 ἀέρας, καὶ μὲ τὸ σύνηθες ἀρμένισμα ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

νου· ἡμεῖς δὲ μὲ βόλταις ἐπεριφερόμεθα, ὡσαύτως καὶ τὰ Τούρκικα, μάλιστα μᾶς ἦτον καὶ πλησίον χωρὶς νὰ μᾶς ἐνοχλήσουν εἰς πόλεμον. Πρὸς τὰς 9 ὥρας ἐξανοίξαμεν ὅτι αὐξήσαν τὰ Τούρκικα καράβια μὲ τὸ νὰ ἐφάνηκαν ὀλίγον ἀνοικτὰ ἄλλα 6 καράβια περισσότερα. Πρὸς τὰς ὥρας 11 παρατηρῶντας ἀκριβῶς ἐγνωρίσαμεν ὅτι τὰ αὐτὰ ἔξ καράβια δὲν ἦτον Τούρκικα, ἀλλὰ Εὐρωπαϊκὰ Ἀρμαμέντα. Πρὸς τὰς ὥρας 12 βράδῳ ὀρτζάραμεν κατὰ τὴν ρόταν τῶν Τούρκων, καὶ εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς νυκτὸς εἶδαμεν μίαν μεγάλην πυρκαϊάν εἰς τὴν στερεάν εἰς ἐκεῖνον τὸ μέρος ὅπου τὴν ἡμέραν ἐσχιδιάζαμεν νὰ πᾶμε. Παρόμοια φωτιά ἄλλη βραδυὰ δὲν εἶδαμεν, καὶ βέβαια τὸ ἐστοχασθήκαμεν αὐτὸ διὰ σενιάλο τῶν Τούρκων. Εὐθὺς ἐκάμαμεν σενιάλο, ὅτι ὁλος ὁ στόλος νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ καθὼς καὶ ἠκολούθησεν, διὰ νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ καταλάβωμεν, τί ἄρα τὸ σημεῖον αὐτό. Πλὴν ὅταν ἐζυγώσαμεν, ἔπαυσεν ὁ ἀέρας ἐγεννήθη γαλήνη, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ὕστερον τὰ ἐγυρίσαμεν πάλιν κατὰ τὴν Σάμον ὅθεν καὶ μὲ αὐτὴν τὴν βόλταν ὄντας γαλήνη, ἐπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τετράδῃ 21 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ἀνοικτὰ καναλίου Σάμου καὶ Ἰκαρίας, εἶδαμεν τὰ Τουρκικὰ εἰς τὴν ἰδίαν χθεσινὴν γραμμὴν, τὰ δὲ 6 Εὐρωπαϊκὰ ἀρμαμέντα, ὅπου τὸ ἀπελθὸν βράδῳ ἐφάνησαν, ἔπεσαν πλησίον μας καὶ ὕψωσαν γαλλικὴν σημαίαν [ὁμοίως καὶ ἡμεῖς τὴν ἐδικὴν μας·] καὶ ἀγκαλὰ γαλήνη, ἡ ρότας τοὺς εἶδειχνε διὰ κάτω τὰ νησιά. Εἰς τὰς ὥρας 2 τὰ αὐτὰ Γαλλικὰ ἀρμαμέντα δὲν τὰ εἶδαμεν. Πρὸς τὰς ὥρας 4 εἶδαμεν 4 Μπρίκια τουρκικὰ νὰ ἔβγουν εἰς τὰ πανιὰ ἀπὸ τὸ Σουατζίκι, ἀρμενίζοντα τὴν ἀκρὴ τῆς στερεᾶς, καὶ ἐπῆγαιναν νὰ ἀνταμωθοῦν μὲ τὰ πολλὰ τῆς ἀρμάδας τοὺς. Ὁ Πασσᾶς τῶν φαίνεται νὰ ἔβγαλεν ὅλην τὴν ἀρμάδα του ἀπὸ τὸ Σουατζίκι· ποῖος ὁ σκοπὸς του ὅμως δὲν ἡμπορούσαμεν νὰ καταλάβωμεν. Ἐσυμπεράναμεν μ' ὅλον τοῦτο ὅτι ἀφῆσεν μόνον τὰ τρασπόρτα καὶ ἀνεργα, μὴν ἔχοντας ἀρκετὰ ἀσκήρια διὰ τὸν σκοπὸν του κατὰ τῆς Σάμου. Ἡμεῖς δὲν λείπομεν νὰ τὸν ἀκολουθῶμεν παρατηρῶντας τὰ κινήματά του. Πρὸς τὰς ὥρας 7 πάλιν εἶδαμεν νὰ ἔρχεται κατὰ τὴν Σάμον μία γαλλικὴ φεργάδα ἵν' αὐτὴν ἀπέρασεν πλησίον Σάμου ἀνοικτὰ ἀπὸ ἡμᾶς, ὅθεν καὶ ἀγνοοῦμεν τὸ πέραμά της καὶ χωρὶς νεώτερον ἀπέρασε ὅλην τὴν νύκτα.

Πέμπτῃ 22 Ἰουλίου. Μὲ τοὺς ἰδίους ἀέρας ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ὑποκάτω τῆς Σάμου, καὶ μετὰ τὸ ἔβγαλμα Ἡλίου τὰ ἐγυρίσαμεν πάλιν κατὰ τὴν στερεάν. Ἡ Ἀρμάδα ἡ τούρκικη δὲν φαίνεται, καὶ μὲ αὐτὴν τὴν βόλτα ἐπλησιάζαμεν τὴν στερεάν, ἡμεῖς καὶ μὲ 7 ἄλλα ἀρμαμέντα μας καὶ 3 Μπουρλότα, τὰ δὲ ἄλλα ἦτον μεινεσμένα εἰς τὸ μπογάζι Σάμου καὶ Ἰκαρίας. Καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶδαμεν διόλου τὴν τούρκικη ἀρμάδα, ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἀπεφάσισεν νὰ τραβήξωμεν ὅλον ἐκεῖνον τὸ γύρο τῆς στερεᾶς ἕως τὸ Σουατζίκι, διὰ νὰ σκοπεύσωμεν τὰ σχέδια τοῦ ἐχθροῦ. Πολὺ κοντὰ λοιπὸν παντοῦ ἀπε-

ράσαμεν, καὶ τίποτα δὲν εἶδαμεν, εἰ μὴ μόνον εἰς τὸν λιμένα Σουα-
τζίκι ἐξανοίξαμεν ἀπέξω 7 ἢ 8 σακολέβαις ἀραγμέναις, τὰ δὲ ἄλλα
πλοιαρία ὡς φαίνεται ἦσαν ἀπὸ μέσα τοῦ λιμένος καὶ δὲν ἐφαίνοντο, εἰς
τόσον ὅπου ἐπαρτηρήσαμεν τζαντήρια πουθενὰ δὲν εἶδαμεν· μάλιστα
αἱ κροβέταις ὅπου ἦτον ἀραγμέναις εἰς Βρωμολίμνη (πόρτο) μὲ πολ-
λὰ πλοιαρία, ἀπεράσαμεν πλησίον καὶ ἦτον παντάπασι ἔρημη, καὶ ὡς
φαίνεται τὴν ἄλλην βραδὴν ὅπου εἶδαμεν τὴν φωτιάν, ἐσηκώθησαν αἱ
αὐταὶ κροβέται, καὶ ἐπῆραν καὶ τὰ πλοιαρία μαζί τοὺς, καὶ ὄντας
νύκτα, τὰ πλοιαρία ἀπερνοῦσαν κοντὰ τῆς στερεᾶς καὶ δὲν τὰ εἶδαμεν.
Πρὸς τὰς ὥρας 5 ἐφορτζάρισεν τὸ μελτέμι καὶ οὕτως ὀρτζάραμεν κατὰ
τὴν Σάμον, καὶ τέλος μὲ τὸ αὐτὸ δυνατόν μελτέμι ἐβόλταντζάραμεν
ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς νυκτός
ὅμως ἠκούσαμεν μία κανονιὰ ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Χίου καὶ ἐσυμπερά-
ναμεν, ὅτι ἡ τούρκικη ἀρμάδα νὰ εὐρίσκεται ἐκεῖ ἀραγμένη.

Παρασκευὴ 23 'Ιουλίου. Ἐξημερώθημεν πρὸς τὸ κανάλι
Σάμου καὶ Ἰκαρίας, μὲ ὅλον τὸν στόλον μας καὶ ἐκείνον τῶν Σπετσῶν,
καὶ ἀκολουθοῦμεν τὴν βόλτα κατὰ τὴν Ἰκαρίαν καὶ χωρὶς νὰ βλέπω-
μεν παντελῶς τὴν Τούρκικη ἀρμάδα. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς
ἐξανοίξαμεν ἀνοικτὰ ἓν πλοῖον νὰ ἔρχεται πρῶμα κατ' ἐπάνω μας, εἰς
τὴν ὥραν 1 τῆς ἡμέρας ἐπλησίασεν, ὅθεν καὶ ἐδείξαμεν σενιάλο τῆς
Γολέτας καπ. Ἀλεξανδρῆ ('Ραφαήλ) νὰ ὑπάγῃ νὰ τὸ βιζιτάρῃ, ὅστις
καὶ εὐθὺς ἐγύρισεν κατ' ἐπάνω του, ἐντὸς ὀλίγου τὸ αὐτὸ πλοῖον μᾶς
ἐζύγωσεν καὶ ὕψωσε σημαία Ὀλανδεζικη, ἦτον Μπρίκι Γολέτα Βασι-
λική, ὥστε καὶ ὁ καπ. Ἀλεξανδρῆς τοῦ ἔκαμε τὴν βίζιτα· πρὶν ὅμως
νὰ ἔλθῃ νὰ μᾶς δώσῃ εἰδησιν ἀπὸ τὰ ὅτι τοῦ εἶπεν, ἐπλησίασεν ὁ καπ.
Ἰωάννης Φώκας κοντὰ μας καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ καπ. Σάββας ἐβιζι-
τάρισεν ἓν πλοιαρίον ἐρχόμενον ἀπὸ Σύρον, καὶ τοῦ εἶπαν ὅτι ἡ ἄλλη
ἀρμάδα τοῦ Μεϊμέτ Ἀλῆ ἐφθασεν εἰς Ῥόδον, καὶ εἰς Ὑδραν μανθά-
νοντές τα μὲ βίαν ἐτοίμαζαν καὶ τὴν πρώτην Μοίραν τῶν στόλων μας
νὰ ἐβγῇ κατ' ἐκεῖνα τὰ νερὰ τῆς Ῥόδου. Πρὸς τὰς ὥρας 4 μᾶς ἐζύ-
γωσεν ἡ Γολέτα τοῦ καπ. Ἀλεξανδρῆ καὶ μᾶς εἰδοποίησαν, ὅτι ἡ
Ὀλλανδεζικη Βασιλικὴ Μπρίκι Γολέτα τοῦ εἶπεν, ὅτι εἶδεν ἔξω ἀπὸ
τὸ Βενέτικον τὴν τουρκικὴ ἀρμάδα, καὶ ἐτραβοῦσε πὲρ Τρεμοντάννα.
Πρὸς τὰς ὥρας 6 ὁ καπ. Γεώργης Λαλεχὸς μᾶς ἐδείξε σενιάλο ὅτι
εἶχε χρεῖαν νὰ ὁμιλήσῃ μὲ τὸν Ἀντιναύαρχόν μας καὶ οὕτως ἐποδί-
σαμεν κατ' ἐπάνω του. Εἰς τὰς ὥρας 7 1/2 ἐπλησιάσαμεν, καὶ ἦλθεν
μὲ τὴν βάρκα τοῦ ἐπάνω μας, ὅστις ἔφερεν ἓν πληκὸν γράμματα, στα-
λμένα παρὰ τῆς συστημένης τετραμελοῦς ἐπιτροπῆς διὰ τὴν σύναξιν
τοῦ δανείου ἀπὸ τὰ Νησιὰ τοῦ Αἰγείου Πελάγους, μὲ τὰ ὅποια ἔγρα-
φον καὶ τῶν δύο Ναυάρχων τούτης τῆς Μοίρας διὰ νὰ συνάξουν τὸ
διωρισμένον δάνειον τῆς Σάμου καὶ τὰς προσόδους αὐτῆς. Εἰς τὰς
ὥρας ἑννέα ἐπλησιάσαμεν μὲ τὸν Ναύαρχον Νικὸλ Ἀνδρουτζὸν καὶ μὲ
τὴν πάσσαράν του ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν ἐπάνω του καὶ μαζή.

ὀμιλῶντας ἀπεφάσισαν νὰ στείλουν δύο Βάρδα Κώστας ἕως Ψαρρὰ καὶ ἐκεῖνα τὰ περίξ, νὰ σκοπεύσουν καὶ νὰ μάθουν περὶ τῆς τούρκικης ἀρμάδας πόθεν ἐτράβησεν· ὅθεν καὶ ἀμέσως ἐδιώρισαν ἀπὸ μὲν τῶν ἐδικῶν μας τὸν καπ. Γ. Λαλεχὸν ἀπὸ δὲ τῶν Σπετσῶν τὸν καπ. Μπουκουβάλα.

Ἀναχωρῶντας λοιπὸν ἡ βάρδα κόστες, ἡμεῖς καὶ ὁλος ὁ στόλος ἀπεφασίσθη νὰ ὑπάγωμεν εἰς νῆσον Ἰκαρίας καὶ ἐκεῖ νὰ ἀράξωμεν, νὰ κάμωμεν νερὸν καὶ ἄλλας ζωτροφίας· ὅθεν καὶ εἰς τὰς ὥρας 11 ἐκάμωμεν σενιάλο ὁλος ὁ στόλος νὰ ἀκολουθῇ τὸν Ἀντιναύαρχό μας τὸ αὐτὸ ἔκαμεν καὶ ὁ ἀπὸ Σπέτσαις. Ἐτραβήξαμεν τὴν βόλτα μας κατὰ τὴν στερεὰν ἕως τὰς ὥρας τῆς νυκτός, ἀπὸ δὲ τὰς ὥρας 5 τὰ ἐγαρίσαμεν κατὰ τὴν Ἰκαρίαν καὶ μετ' αὐτὴν τὴν βόλτα ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Σάββατον 24 Ἀπριλίου. Ἐξημερώθημεν πλησίον τῆς Ἰκαρίας καὶ εἰς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς ἀράξαμεν εἰς Ἰκαρίαν. Ἀκολούθως ἀράξεν ὁλος ὁ στόλος μας καθὼς καὶ ἐκεῖνος τῶν Σπετσῶν· ὁ ἄερας Μελτέμι δυνατὸν.

Κυριακὴ 25 Ἰουλίου. Ἀραγμένοι ὄντες πολλὰ πρωτὶ ἐκράξαμεν τὸν καπ. Ἰωάννην Μακρυμούρα καὶ ἀπὸ μέρος τοῦ Ναυάρχου Κολ. Ἀνδρούτζου τὸν γραμματικὸν τοῦ Παναγιώτην Ἰωάννου καὶ τοὺς ἐδώσαμεν τὰ γράμματα τῆς διοικήσεως ὅπου εἴχαμεν λάβει παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς συντροφιασμένα μετ' ἀραστήρια γράμματα ἐδικά μας, καὶ ἐστάλησαν μετ' τὸ ἴδιον πλοῖον Καπ. Μακρυμούρα εἰς Σάμον διὰ νὰ παραλάβουν τοῦ δανείου καὶ τῆς προσόδου τὰ μετρίτῃ, ὁμοίως νὰ συνάξουν καὶ τὰ κατὰ μέρος διωρισμένα παρὰ τοῦ ἀρχιερέως Σάμου, καὶ εἰς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς ἐμίσεισαν. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἔφθασεν ἀπὸ Σύρον ἔν Σακολέβι τοῦ Καραβοκύρη Σκρεπετοῦ καὶ ἔφερεν γράμματα Ὑδρας καὶ διὰ τοὺς δύο Ναυάρχους Ὑδρας τε καὶ Σπετσῶν μερικαὶς ἐφημερίδες, καὶ ἔν γράμμα πάλιν διὰ τοὺς Σαμίους διὰ τὸ δάνειον καὶ τῆς προσόδου τὸ δόσιμον.

Δευτέρα 26 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μ' ὅλον τὸν στόλον μας ἀραγμένοι εἰς Ἰκαρίαν, αὐτὸ τὸ πουργὸ εὐρέθη ἀραγμένον ἓνα Γολετὰκι προερχόμενον ἀπὸ τὴν Σύρον, κατὰ τὰ γράμματά του, μετ' σημαίαν Σπανιόλικη καὶ ἐπήγαγεν διὰ Σάμον. Πολλὰ πρωτὶ διὰ ὀρδινίας ἐμίσεισεν διὰ Σάμον ὁ καπ. Γεώργης Καμίνης μετ' τὸ πλοῖον τοῦ διὰ νὰ φέρῃ μερικὰ βώδια διὰ τὸν στόλον. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς ἐγράψαμεν διὰ Ὑδραν τὰ περιστατικά μας ἕως αὐτῆς τῆς ἡμέρας καὶ πὲρ βία Σύρας (μέσον Σύρου) μετ' τὸν ἴδιον Σκρεπτὸν τὰ ἐστείλαμεν· ὁμοίως ἐγράψαμεν καὶ τῆς ἐπιτριπῆς Σύρας. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ἤλθαν εἰς τὸ πλοῖον μας μερικοὶ ἐνὸς χωρίου Ἰκαρίας [φανάρι λεγόμενον] προσκληαίόμενοι μετ' ἀναφορὰν τοὺς διὰ τὰς ζημίας ὅπου οἱ Ἕλληνες τῶν δύο νῦν στόλων μας τοὺς ἐπροξένησαν, καὶ ἐζήτησαν διαταγὴν τῶν Ναυάρχων ὅπου αὐτὴ ἡ ζημία νὰ μὴ μείνῃ εἰς μόνους αὐτούς, ἀλλὰ

νὰ πέση ἀναλογία εἰς τὰ τρία χωρὶά τῆς Ἰκαρίας μὲ τὰς ἐπαρχίας τους, ὅθεν καὶ τοὺς ἐδόθη ἀπὸ τοὺς δύο Ναυάρχους ὑπογεγραμμένη. Εἰς τὴν ἰδίαν διαταγὴν ἐδιωρίσθησαν ὅλοι οἱ Ἰκαριῶται μὲ διορίαν ὁκτώ ἡμερῶν νὰ ἐτοιμάσουν τὰ γρόσια χίλια, ἥτοι γρ. 1,000 τὸ δάνειον τῆς ἀναλογίας των. Πρὸς τὰς ὥρας 10 ἐπέστρεψεν ἀπὸ τὴν νῆσον Πάρον ἡ ψαριανὴ Γολέτα, ὅπου ἦτον σταλμένη διὰ Ὑδραν μὲ ταῖς φελούκαις τῶν καυμένων μπουρλότων, ἡ ὁποία, ὅταν τὴν ἐστείλαμεν [αὐτὴν διὰ Ὑδραν], ἐπῆγεν εἰς Σύρον καὶ ἐκεῖθεν ἐστείλειν διὰ Ὑδραν ταῖς φελούκαις, καὶ αὐτὴ ἐπῆγεν εἰς Πάρον καὶ ἐπαλάμισε (ὡς εἶπεν), καὶ ἀπ' ἐκεῖθεν ἐπέστρεψεν ἐδῶ. Μᾶς εἰδοποίησεν τὴν στενὴν πολιιορκίαν Ἀθηνῶν παρὰ τῶν Τούρκων, εἰς κεφαλὴν αὐτῶν ὁ Κιουταχὴ Πασᾶς, καὶ ὅτι ἀπὸ τὸν Μωρέα ὅλη ἡ Τουρκία σχεδὸν ἐσυνάχθη εἰς Τριπολιτσά.

Τρίτη 27 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ἀραγμένοι εἰς Ἰκαρίαν. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἔφθασαν καὶ ἄραξαν καὶ αἱ δύο Βάρδα κόστες καπ. Γ. Λαλεχὸς καὶ καπ. Μπουκουβάλας· αὐτοὶ μᾶς εἰδοποίησαν μὲ βεβαιότητα, ὅτι ἡ Τούρκικη ἀρμάδα, συνισταμένη ἀπὸ 36 καράβια, ἀπέρασεν ἀπὸ Ψαρὰ καὶ ἐπῆγεν καὶ ἄραξεν εἰς Μητηλίην ἀφίνοντας ἔξω μόνον δύο βάρδα κόστες, καὶ ὅτι ἀπὸ πλοῖα ὅπου ἐβίβιτάρισαν ἔμαθαν, ὅτι εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ Σμύρνην ἀκολουθεῖ μεγάλη ἀσθένεια Πανώλης καὶ ὅτι εἰς Σμύρνην φαίνεται νὰ συγάζεται ἀσκέρι (τρατὸς) διὰ Κουσάντασι· ὅμως, ὡς ἐβεβαιώθηκαν, ἦτον ὀλίγη τουρκία συναγμένη. Εἰς τὰς 4 ὥρας τῆς νυκτὸς ἐλάβαμεν δύο γράμματα τὸ ἐν ἀπὸ Σύρον τοῦ κύρ. Γκίκα Γκιώνη καὶ τὸ ἄλλο ἀπὸ Ὑδρα παρὰ τοῦ χαρτοφύλακος Παπαντῶνη.

Τετράδη 28 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ἀραγμένοι εἰς Ἰκαρίαν. Πολλὰ πρῶτ' ἤλθεν ὁ Ναύαρχος Κολανδρουτζὸς εἰς τὸ πλοῖον μας, ἤλθον ἐντὸς ὀλίγου (μὲ τὸ νὰ τοὺς ἐκράξαμεν μὲ τὸ σενιάλο) καὶ οἱ καπεταναῖοί μας, συμβουλευόμενοι διὰ τὸ τί ἐμελλον νὰ μεταχειρισθοῦν διὰ τὸ ἐρχόμενον μηνιαῖον τοῦ στόλου μας, μὲ τὸ νὰ ἐπλησίαζεν ὁ πληρωμένος μῆνας νὰ τελειώσῃ· ὅθεν καὶ ἀπεφασίσθη νὰ ὑπάγουν εἰς Σάμον καὶ οἱ δύο Ναύαρχοι τῶν στόλων μας, καὶ μὲ δραστηριότητα νὰ τοὺς εἰποῦν, εἰ μὲν καὶ θέλουν νὰ σταθῇ ὁ στόλος διὰ διαφέντευσιν τοῦ νησιοῦ τους ἀπὸ τὴν σκληρὰν φοβέριτα πρὸς αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς Τούρκους, νὰ πληρώσουν τὸ αὐτὸ μηνιαῖον, καλὸν ἐστί· εἰ δὲ ἀλλῶς νὰ προκηρύξουν εἰς ὅλα τὰ χωρὶά τῆς Σάμου εἰς ὕφος διαμαρτυρήσεως, ὅτι ἀναχωροῦμεν καὶ ὅ,τι θὰ πάθουν ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν μετὰ τὸν χωρισμὸν μας, νὰ εἴμεθα ἀθῶοι, καὶ τὸ σφάλμα νὰ ἦναι ἐδικόν τους, καὶ οὕτως μὲ κοινὴν γνώμην ἀποφασίζοντας, εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀνεχώρησαν μαζὴ καὶ οἱ δύο Ναύαρχοι μὲ ἐν πλοῖον τοῦ καπ. Τζέτ. Διὰ ὀρδινίας τους ἔπειτα ἐβγάλαμε δύο βάρδα κόσταις, τὸ ἐν Ὑδραϊκὸν τοῦ καπ. Ἰωάννη Γκέλη συντροφευμένον μὲ γράμμα διπλωματικὸν καὶ τὸ ἄλλο Σπετσιώτικον τοῦ καπ.

Σάντου. — Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἀπέρασεν ἐν Ῥωσικὸν πλοῖον τοῦ καπ. Σπύρου Βαλλιάνου, τὸ ὄνομα τοῦ καραβιοῦ τοῦ «ἡ Μαδόνα τοῦ Στάτου» προερχόμενον ἀπὸ Ζάκυνθον καὶ Σαντορίνην, ἔλειπεν ἡμέραις ὅλαις 16, ἦτον ἄδειον, ἡ ῥότα τοῦ διὰ Κωνσταντινουπόλιν· μᾶς εἶπεν, ὅτι με βεβαιότητά εἶχαν εἰδῆσιν εἰς Ζάκυνθον, ὁ Κόχραν νὰ ἔφθασεν εἰς Νεάπολιν, καὶ ἀπὸ Σαντορίνην ἡ τετραμελής ἐπιτροπὴ ἐσύναξε σχεδὸν τὸ δάνειον ὅλον τῆς Σαντορίνης.

Ἀριθ. 4

*Εὐγενέστατοι Κύριοι Πρόκριτοι τῆς Νήσου Ὑδρας.
Κύριοι!*

Μετὰ δὺς ἡμέρας, ἀφοῦ ὁ ἐχθρικός στόλος ἐχάθη ἀπὸ τὴν ὁρασίῳ μας, ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ στείλωμεν δὺς πλοῖα βαρδοκόστα (πρόσκοπα), ἵνα πληροφορηθοῦν, διὰ ποῦ διευθύνθη. Ἡμεῖς δέ, τόσον διὰ τὴν ἔλλειψιν τοῦ νεροῦ καθὼς καὶ διὰ τὴν εὐχαρίστησιν τῶν ναυτῶν, ἠναγκάσθημεν νὰ ἀράζωμεν, καὶ ἐπωφελέστερον μέρος ἐκρίναμεν τὴν νῆσον Ἰκαρίαν.

Μετὰ τέσσαρας ἡμέρας, ἀφοῦ περιῆλθον τὰ παράλια Χίου καὶ Ψαρρῶν αἱ ῥηθεῖσαι βαρδοκόσται, ἐπληροφορήθησαν βεβαίως καὶ μᾶς ἔφερον τὴν εἰδῆσιν, ὅτι ὅλος ὁ ἐχθρικός στόλος εὐρίσκεται ἀραγμένος εἰς Μυτηλίνην· τὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ὁποίαν ἠναγκάσθη νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ καὶ ἡμεῖς ἀγνοοῦμεν.

Χθὲς συμφώνως μετὰ τοῦ Ναυάρχου τῶν Σπετζῶν ἀπεφασίσαμεν καὶ ἀπεράσαμεν εἰς ταύτην τὴν νῆσον μὲ ἐν πλοῖον, μὲ σκοπὸν νὰ ἐπιταχύνωμεν τὴν σύναξιν δανείου προσόδων κ.τ.λ. ἀλλ' εἰς μάτην, διότι μόλις τὸ δάνειον συνάζεται ἔως μεθαύριον, αἱ δὲ πρόσδοι, Κύριος οἶδε πότε. Τὸ Δάνειον ἅμα τὸ συναζώμεν, θέλει σὰς σταλῇ ἀμέσως μὲ ἀσφαλῆ εὐκαιρίαν.

Ἡμεῖς δὲν παύομεν εἰς τὸ νὰ μεταχειρισθῶμεν κάθε δραστήριον μέσον διὰ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς τῆς πράξεως. Ἐὰν ἀπαντήσωμεν ἀργοπορία διὰ τὴν σύναξιν τῶν προσόδων, τότε θέλομεν ἀφίσει ἐνταῦθα τοὺς ἀναγκαίους ἀνθρώπους διὰ τὴν φροντίδα αὐτῶν, καὶ ἡμεῖς νὰ ἐκπλεύσωμεν ἐκ τῆς Ἰκαρίας διευθυνόμενοι κατὰ τὴν Μυτηλίνην, ἥ ὅπου ὁ ἐχθρὸς εὐρίσκεται.

Μὲ σέβας βαθύτατον ἔχω τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι τῆς εὐγενείας σας

Ἐκ τῆς χώρας Σάμου τὴν 30 Ἰουλίου 1826.

Εὐπειθὲς Πατριώτης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ

Υ. Γ. Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀναχωρήσαμεν ἀπὸ Ἰκαρίαν, διωρίσαμεν ἐν Ὑδραϊκὸν καὶ ἐν Σπετζιώτικον νὰ ἐκπλεύσουν εἰς κατασκόπευσιν τῶν κινήματων τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου.

Ἐπαναλαμβάνω πάλιν ὅτι, διὰ τὴν σύναξιν τῶν προσόδων θὰ δο-

κιμάσωμεν ἀργοπορίαν. Περιμένομεν ἀνυπομόνως ἀποκρισίν σας πρὸς ὁδηγίαν μας. ὁ ἴδιος

Τῇ αὐτῇ ἡμερομηνίᾳ.

Πέμπτη 29 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι με ὅλον τὸν στόλον. Πρὸς τὰ ξημερώματα ἔφθασεν καὶ ἀραξεν ἀπὸ Σπέτσαις ἓνα σακολεβί· ὁ κυριεύων (κυβερνῶν) αὐτὸ Σπετσιώτης ἔλειπεν ἡμέρας 4 με βουτσιαῖ ἀδεια, ἐπήγεν διὰ Σάμον. Αὐτὸς μᾶς εἶπεν, ὅτι, ὄντας εἰς τὰ πνιὰ πλησίον τῶν Σπετσῶν, εἶδε 4 Μπρίκια καὶ 2 φρεγάδες ἐρχόμενα ἀπὸ Πουνέντε καὶ ἔμβαιναν εἰς Ναύπλιον καὶ ὅτι εἰς Ναύπλιον ἤκουσε πολλαῖς κανονιαῖς· τὸ τι ὁμως ἦτον ἄγνωστ. Εἶπε προσέτι ὅτι ἀπὸ Ὑδραν ἔχουν ἔτοιμα τρία μπουρλότα νὰ μᾶς στείλουν, καὶ ἀπὸ Τριπολιτσα, μάχης γενομένης με τοὺς Τούρκους, νὰ ἐσκοτώθῃ ἓν καλὸν μέρος καὶ ὅτι νὰ ἐπιάσθησαν καὶ τριακόσιοι Τούρκοι ζωντανοί. Ἀπὸ τὰς Ἀθήνας πάλιν οἱ ἐδικοί μας Ἕλληνες ἐκτύπησαν κακῶς τὸν ἐχθρὸν καὶ τοὺς ἐσπρωξαν με φθορὰν τοὺς Τούρκους ἕως 6 ὥρας μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν. Ἀπὸ μέρος τοῦ Ἀγκῶνος ὁ Πάπας ἐστείλει καὶ ἐτοιμάζει ἀκόμη νὰ στείλῃ εἰς τὸ γένος μας πολλὰ πλοῖα με προβιζιόναις. (Εἰδήσεις ὅλαις παρὰ τοῦ σακολεβιοῦ σπετζιώτικου). Πρὸς τὰς ὥρας 9 $\frac{1}{2}$, ἔφθασεν καὶ τὸ ψαριανὸν Μπρίκι, ὅπου ἦτον καὶ αὐτὸ με ταῖς φελούκαις τῶν καυμένων μπουρλότων διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς Ὑδραν, καὶ αὐτὸ ἀπὸ Σύρα, ταῖς φελούκαις ἐστείλειν εἰς Ὑδραν, καὶ αὐτὸς ἐπεριφέρετο εἰς τὰ νησιὰ τοῦ Αἰγαίου Πελάγους· εἰδησιν κάμμιαν δὲν μᾶς ἔφερεν, πᾶρεξ κάποιαν μικρὴν ὁμιλίαν περὶ Μωρίως καὶ Ἀθήνας, ὅπου ἀρχήτερα εἶχαμεν μάθει πλέον ἐκτεταμένα.

Παρασκευὴ 30 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι με ὅλον τὸν στόλον μας. Πολλὰ πρῶτῃ ἤλθεν καὶ ἀραξεν ἓν πλοιαρίον σπετζιώτικον, 2 ἡμέρας ἀπὸ Ὑδραν, γράμματα δὲν ἔφερεν, μᾶς εἶπεν ὅτι ἦτον 15 καράβια ἔτοιμα διὰ νὰ ἔλθουν νὰ ἐνωθοῦν μαζὴ μας, τὰ μὲν 10 Ὑδραϊκὰ τὰ δὲ 5 Σπετσιώτικα καὶ 3 μπουρλότα. Ἀπὸ Ἀθήνας, ἔρριξαν οἱ Τούρκοι 30 σκάλαις διὰ ῥεσάλτο, καὶ οἱ Ἕλληνες με ὁρμὴν ἀρπαζαν ταῖς αὐταῖς σκάλαις καὶ ἐσκοτώσαν Τούρκους πολλοὺς, ὥστε καὶ τοὺς ἀλάργευσαν. Εἰς Ἐλευσίνα ἦτον συναγμένοι πολλοὶ Τούρκοι, καὶ οἱ Ἕλληνες ἀπ' ἐξω ἔφτιασαν καὶ μίαν μέθοδον θαλάσσιον καὶ ἐπήγαν ἓνα καλὸν μέρος πλοιαρία με πλαστὴν σημαίαν, ἤγουν ἀγγλικὴν, καὶ καθὼς ἐζύγωσαν τοὺς ἀρχισαν διὰ θαλάσσης με μισδράλια καὶ οἱ ἄλλοι τῆς στερεᾶς τοὺς ἐκαταθυσίασαν, καὶ κακῶς ἐφυγαν ἕως ἓνα καλὸν διάστημα. Ἦδη εὐρίσκονται ἐκεῖ ἀρκετὰ στρατεύματα Ἑλλήνων, καθὼς καὶ ὁ Φαβιέρ με ὅλα του τὰ τακτικὰ στρατεύματα, ἐσήκωσεν μαζὴ του καὶ ἐκεῖνα τῆς Ὑδρας. Εἰς Τριπολιτσα ἐγενεῖν ἄλλη μάχη, ἐσκοτώθησαν διάφοροι Τούρκοι, ἔφεραν εἰς Ναύπλιον καὶ ζωντανούς (αἰχμαλώτους) μέρος Ἀραβας. Με τὸ ἴδιον αὐτὸ πλοιαρίον, ἐπειδὴ καὶ ἐπήγαιναν εἰς Βαθὺ Σάμου, ἐγράψαμεν τῶν Ναυάρχων μας ὅλας αὐτὰς τὰς εἰδήσεις πρὸς πληροφορίαν τους. Ὅλην τὴν ἡμέραν ἀνεμος σφοδρὸς·

πρὸς τὰς 8 ὥρας ἀπερνοῦσεν μία σκοῦνα καὶ ἐπήγαιναν ἐν πούπα εἰς Σάμον, τὴν ἐγνώρισαμεν νὰ ᾔηται Ὑδραΐκη, τῆς ἐβάλαμεν τὴν σημαίαν μας μὲ σημεῖα διὰ νὰ ζυγώσῃ νὰ τὴν ἐρωτήσωμεν τί καινόν; αὐτὴ ἐτράβηξεν χωρὶς νὰ ὑπακούσῃ Ὁ ἄνεμος πάντα σφοδρὸς ὅλην τὴν νύκτα.

Σάββατον 31 Ἰουλίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ἀραγμένοι μὲ τὸν ἴδιον ἀέρα σφοδρόν. Πρὸς τὰς ὥρας 10 ἀπέρασεν μιὰ μικρὴ Γολέττα ἐν πούπα διὰ Σάμον, τῆς ὑψώσαμεν τὴν σημαίαν νὰ πλησιάζῃ, αὐτὴ δὲν ὑπήκουσεν· ἐβάλεν ὅμως καὶ αὐτὴ σημαίαν ἐδικήν μας καὶ ἐτράβηξεν διὰ Σάμον. Ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα Βορρέας σφοδρὸς.

Κυριακὴ 1 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ἀραγμένοι εἰς Ἰκαρίαν μὲ ἄνεμον Βορρέαν σφοδρόν. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς ἡμέρας ἐπέρασεν ἀπὸ σοταβέντω μία σακολέβα καὶ ὄντας ἐνοικτὰ ἐπήγαιναν διὰ Σάμον· δὲν τὴν ἐβίζιτάραμεν. Πρὸς ὥρας 8 πάλιν ἀπέρασαν σοβράνω ἄλλα 3 πλοίαρια ἐν πούπα ἐπήγαιναν διὰ Σάμον, χωρὶς νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ τὰ βιζιτάρωμεν, ὅτι ἦτον ἀνοικτὰ πολὺ. Ὁ ἀέρας εἰς τὴν Τραμοντάναν σφοδρὸς ὅλην τὴν νύκτα.

Δευτέρα 2 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ἀραγμένοι εἰς Ἰκαρίαν μὲ Τραμοντάναν φρέσκη. Πολὺ πρωτὶ ἤλθαν εἰς τὸ πλοῖον μας δύο πλοίαρχοι, ὁ μὲν καπ. Σταμάτης Δοκός, ὁ δὲ καπ. Γ. Παλεχός, καὶ ἐπειδὴ ὁ Ἀντιναύαρχός μας λείπει εἰς Σάμον μὲ τὸν ἄλλον ναυάρχον ὁμοῦ Κολανδρουτζον, ἐρώτησαν ἡμᾶς τί ἔχομεν νὰ κάμωμεν φοβούμενοι μήπως καὶ πάρῃ ἀέρας εἰς τὸν Γρέγο καὶ τότε δὲν ἡμποροῦμεν νὰ σταθῶμεν εἰς αὐτὸν τὸν λιμένα, μάλιστα καὶ διὰ νὰ ἐβγῶμεν ἔχωμεν νὰ στενοχωρηθῶμεν, καὶ καθὼς εἴμεθα ὅλα μαζὴ ἀραγμένα, θὰ λάβωμεν μεγάλον σακατλίκι τὸ ἐν μὲ τὸ ἄλλο. Μὰς ἐδιώρισαν λοιπὸν καὶ ἐβάλαμεν σενιάλο καὶ ἐκράξαμεν ὅλους τοὺς πλοιάρχους, ὅπως νὰ συμβουλευθοῦν καὶ νὰ ἀποφασίσουν. Τέλος ἐσυνάχθησαν, καὶ ἔμειναν νὰ ἰδοῦν τὴν διάκρισιν τοῦ ἀνέμου ἕως τὸ μεσημέρι. Πρὸς τὰς ὥρας 3 εἶδαμεν τὰ 2 πλοίαρια μὲ τοὺς Ναυάρχους μας καὶ ἐβγήκαν ἀπὸ Κολώναις εἰς τὰ πανιά καὶ ἤρχοντο πρὸς ἡμᾶς. Πρὸς τὰς 8 ὥρας ἐφθασαν καὶ ἀράξαν, καὶ ἀμέσως ὅπου ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐμβῆκεν εἰς τὸ πλοῖον του, ἐδιώρισεν καὶ ἐσαλπάρσαμεν, καὶ ἐπήγαμεν εἰς τὸν σοταβέντω κάθον τῆς Ἰκαρίας, διὰ καλλιώτερον στάσιμον, καὶ ἀράξαμεν, καθὼς τὸ ἴδιον ἔκαμαν καὶ ὅλα τὰ καράβια μας τοῦ στόλου. Καὶ εἰς τὰς ὥρας 10 1/2 εὐρέθησαν ὅλα ἀραγμένα. Ἀπὸ Κολώναις Σάμου ἔφεραν λοιπὸν μετρητὰ τοῦ δανείου λογαριασμὸν γρόσσα 67,226 καὶ ἀπεφάσισαν τὴν αὐρίον νὰ τὰ στείλουν εἰς Ὑδραν. Ὁ ἀέρας ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα πολλὰ σφοδρὸς.

Ἀριθ. 2

*Κύριοι Πρόκριτοι, Δημογέροντες, Καπεταναῖοι καὶ λοιποὶ
κατοικοὶ τῆς νήσου Σάμου.*

Ὁ κύριος Α. Λυκούργος, ἐπειδὴ ἐκ τῶν ἔργων του ἀνεφάνη πιστὸς εἰς τὸ ἔθνος καὶ εἰς τὴν Πατρίδα, καὶ ἐπειδὴ αἱ πράξεις του ἐκρίθησαν ἐπωφελεῖς, κατὰ τὴν κοινὴν ἀναφορὰν τῶν κατοίκων αὐτῆς τῆς νήσου πρὸς τὴν Σ. Διοίκησιν, καὶ κατὰ τὴν ἀπάντησιν τῆς Σ. Διοικήσεως πρὸς τοὺς αὐτοὺς κατοίκους ὑπ' ἀριθ. 11662, συμβουλευόντας καὶ ἐπιτρέποντας ἅπαντας νὰ ὑπάγῳνται εἰς αὐτὸν εἰς ὅσα ἀφορῶσι τὴν κοινὴν ὠφέλειαν τῆς Πατρίδος, συμφῶνως καὶ ἡμεῖς μὲ τὸ πνεῦμα τῆς Σ. Διοικήσεως γινώριζοντες καὶ ἡμεῖς ἰδιαιτέρως τὸν πατριωτισμὸν ἐκ πείρας, ἐπιγρέπομεν καὶ διατάττομεν ἅπαντας τοὺς κατοίκους ταύτης τῆς νήσου νὰ προσφέρωσι πᾶν σέβας καὶ ὑποταγὴν, πειθόμενοι καὶ πράττοντας τὰς πατριωτικὰς του διαταγὰς ἀναντιρρήτως.

Πρὸς τοῦτοις, ἐπειδὴ ἡ Σ. Διοίκησις καὶ αἱ ναυτικαὶ Νῆσοι ἔχουν μεγάλην ὑπόληψιν εἰς τὸ ὑποκείμενόν του, διὰ τοῦτο ἐπιφορτίζομεν καὶ τὴν Εὐγενίαν του νὰ φροντίσῃ κατὰ χρέος διὰ τὴν ὅσον τάχιον εἰσπραξὶν τῶν δεκάτων κατὰ τὴν ὑπ' ἀριθ. 726 διαταγὴν. Καὶ ὅσοι ἀντιπατριῶται ἢ μᾶλλον φατριασταί, νὰ μεταιώσουσι τὰς φαντασίας των καὶ παύσουσι εἰς τὸ ἐξῆς τὰς ἀντενεργείας των, διὰ νὰ μὴ διαλύσουσι τὴν κοινὴν ἁρμονίαν τοῦ Λαοῦ. ὅσοι δὲ εἰς τὸ ἐξῆς φανοῦν τοιοῦτοι, ἀφοῦ γνωστοποιηθοῦν τὰ ὀνόματά των, δὲν θέλει ἀποφύγουν τὴν αὐστηρότητα τῶν Νόμων.

Ἐκ τῆς χώρας Σάμου τῇ 1 ὑγούστου 1826.

Οἱ Ναύαρχοι τῆς κατὰ τὴν Σάμον πλεούσης Ἑλλην. Μοίρας.

Ἀριθ. 3

Πρὸς τοὺς Εὐγενεστάτους Προκρίτους τῆς νήσου Ὑδρας.

Μὲ τὸ ὕστερόν μας τῶν 26 ἀπελθόντος Ἰουλίου σὰς ἐγράψαμεν τὰ δέοντα, ἐλπίζομεν πρὸ ἡμερῶν νὰ ἐλάβατε αὐτήν, καὶ τὴν πρώτην μας τῶν 17 Ἰουλίου, ὅπου εἰς αὐτὰς σὰς ἐπεριγράψαμεν τὰ πραχθέντα μας ἕως ἐκείνης τῆς ὥρας, καὶ καλῶς νὰ εἶδατε. Ἀραγμένοι λοιπὸν εἰς Ἰκαρίαν, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἔχθρικός στόλος ἀνεχώρησε καὶ ἄραξεν εἰς Μυτηλίην, καὶ τὰ σχέδιά του φαίνεται κατ' αὐτὰς τὰς ὥρας νὰ ἐματαιώσαμε, δὲν μᾶς ἀνέμεινεν ἄλλο, εἰ μὴ νὰ στοχασθῶμεν τὴν σύναξιν τῶν χρημάτων Σάμου, τόσον τοῦ δανείου καθὼς καὶ τὴν τῶν προσόδων, ὥστε δὲν ἀρκεῖ ὅπου εἰς αὐτοὺς μὲ δραστηριότητα τοὺς ἐγράψαμεν μίαν καὶ δύο, καὶ μὲ τὰ αὐτά μας γράμματα ἐστείλαμεν τὸν Καπετ. Ἰωάν. Μακριμούραν μὲ τὸ πλοῖόν του, ὅπου μὲ τὴν ἐπιρροήν του νὰ πασχίσῃ τὴν παραλαβὴν των. Τὴν πρώτην φορὰν μᾶς ἔδωσαν λόγον μὲ τὸν ἴδιον Μακριμούραν, ὅτι ἦτον ἕτοιμα, καὶ μετὰ 4 ἡμέρας,

νὰ στείλωμεν νὰ τὰ λάβωμε· πάλιν λοιπὸν ἐστείλαμεν τὸν καπ. Μακριμούραν, καὶ τοὺς ἐδίδαμεν διορίαν ὥρας 24. Πηγαينάμενος ὁ καπ. Μακριμούρας, οὔτε χρήματα εἶχον συναγμένα, οὔτε τίποτε, ἀλλὰ ἀμέριμνοι μᾶς ἐκαιροπερνούσαν. Θεωρῶντας λοιπὸν τὴν ἄργητα τοῦ Καπ. Μακριμούρα καὶ στενοχωρημένοι ἡμεῖς τὸ τί θὰ κάμωμεν, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἐχθρὸς τραβηγμένος, καὶ ἐδῶ φόβος διὰ τῆς ὥρας δὲν ἦτον, καὶ συμβουλευθέντες ὅλοι ὁμοῦ, ἀπεφασίσθη νὰ υπάγωμεν εἰς Σάμον οἱ δύο Ναύαρχοι ταύτης τῆς μοίρας μὲ ἓν πλοῖον, καὶ νὰ τοὺς στενοχωρήσωμεν, καὶ οὕτως ἠκολούθησε· πρὶν ὅμως ἀναχωρήσωμεν, ἐδιωρίσαμεν πάλιν δύο βαρδακόστες, νὰ περιφερθοῦν ἕως πλησίον Μυτηλίνης καὶ νὰ παρατηροῦν τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ· ὥστε ἐδιωρίσθη ἀπὸ τὸ ἓν μέρος ὁ καπ. Ἰωάν. Γκέλης, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ὁ καπετ. Σάντος. Ἐν συντομίᾳ ἐπήγαμεν οἱ δύο Ναύαρχοι μὲ ἓν πλοῖον· καὶ μὲ ποῖον πολιτικόν, καὶ ἐπειτα μὲ ποῖαν δραστηριότητα ἀκολουθήσαμεν, βέβαια δὲν καταγράφεται· μ' ὅλα ταῦτα τί νὰ τοὺς κάμωμεν; καὶ μὲ πολὺν κόπον τοὺς ἐσυνάξαμεν διὰ 6 ἡμέρας, ὅπου ἐκεῖ ἐσταθήκαμεν, ἀπὸ τοῦ διωρισμένου δανείου μόνον γρόσια 67 χιλιάδας καὶ ἀγανακτησμένοι πλέον δὲν ἠμπορούσαμεν νὰ καθίσωμεν· ἀπεφασίσαμεν καὶ ἀφίσαμεν πάλιν τὸν καπετ. Μακριμούραν νὰ συναῖξη τὰ κουσούρια, ἕως τὰς 75 χιλιάδας· καὶ διὰ δὲ τὰ τῆς προσόδου ἐκάμαμεν ἓν συμφωνητικὸν νὰ τὰ δώσουν διὰ 11 ἡμέρας σὰς λέγομεν ὅμως, ὅχι 11 ἡμέρας, ἀλλὰ καὶ τρεῖς μῆνες μετὰ βίας νὰ τὰ σώσουνε, ὅτι καλῶς μᾶς ἐκόστισε νὰ δοκιμάσωμεν τὰ ὑποκείμενά τους· ἡμεῖς βέβαια δὲν ἦτον χρέος ἐδικὸν μας αὐτό, διότι ἤλθομεν τὸν ἐχθρὸν νὰ καταδιώξωμεν, καὶ νὰ ἀποβάλωμεν τοὺς σκοποὺς του, μὰ ἐπειδὴ καὶ μᾶς ἐδιωρίζετε, καὶ τὸν ἐχθρὸν μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐματαιώσαμεν καὶ τὸν ἀλαργεύσαμεν, ἐκάμαμεν καὶ αὐτὸ τὸ ἔργον, καὶ ὡς τουρκικοὶ τσακούσιδες ἐπήγαμεν ἐπάνω τους, πλὴν τὴν ψυχὴν βέβαια δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τοὺς πάρωμεν.

Εὐγενέστατοι, σπεύδομεν νὰ σὰς εἴπωμεν, ἂν καὶ τοῦτο τὸ δόσιμον δὲν ἦτον, ἡμεῖς ἤθελε τραβήξωμεν κατὰ τὴν Μυτηλίην νὰ δοκιμάσωμεν καὶ ἐκεῖ τὴν καλὴν τύχην, ἀλλὰ τοῦτο μᾶς ἔκαμε μὲ στενοχωρίαν μας καὶ καθήμεθα ἐδῶ, λείποντάς μας καὶ τὰ ἀναγκαῖα τῆς ζωτροφίας μας, χωρὶς νὰ δοκιμάζωμεν παραμικρὰν εὐχαρήστησιν, καὶ οἱ ναῦται μας διὰ τὴν κακοπέρασιν μουρμουρίζουν· ἀπὸ τοὺς Σαμίους ταξίματα καὶ λόγια πολλά, οὐσία ὅμως καμμία· μετὰ βίας ὅπου μᾶς ἔφεραν ὀλίγον κρασί καὶ μερικὸν κρέας καὶ ὅχι ἄλλο, καὶ διὰ νὰ μὴ τοὺς γίνη φθορά, ἤλθαμε καὶ ἀράξαμεν εἰς τοῦτο τὸ ἐρημόνησον Ἰκαρίας.

Ἴδου λοιπὸν ὅπου σὰς στέλλομεν μὲ τὸν καπετ. Σταμ. Δοκὸν ὅσα ἐσυνάξαμεν γρόσια 67 χιλιάδας· πρέπει ὅμως νὰ ἡξεύρετε, ὅτι τὸ μηχαναῖον ἐσώθη, καὶ οἱ ναῦται μας μουρμουρίζουν, αἱ ζωτροφίαι μας ἐσώθησαν, ψωμί πλέον εἰς τὸν στόλον δὲν εἶναι, τὰ καράβια μας σχεδὸν ἀνάξια ὅτι ἐπίασαν χόρτον, καὶ χρειάζονται παλάμισμα, καὶ ἄλειμμα δὲν ἔχομεν. Λοιπὸν ὅλα αὐτὰ στοχασθῆτε καὶ ἀποφασίσετε τὸ τί

νὰ κάμωμεν, καὶ δεόμενοι, πρὶν γίνῃ κανὲν σχῆμα, ἀμέσως νὰ λάβετε τὴν καλοσύνην νὰ μᾶς ἀποκριθῇτε τὸ τί νὰ κάμωμεν. Ὁ ἐχθρὸς ἐπιμένει, κατὰ τὰς εἰδήσεις ὅπου ἔχομεν, ὅτι ἡ σήμερον ἡ αὔριον τὴν Σάμον τὴν θέλει, καὶ προσμένει ἕως νὰ βαργεστήσωμεν, νὰ φύγωμεν· καὶ εὐθὺς νὰ κάμῃ τὰ τέλη τοῦ σκοποῦ του εἰς τὴν Σάμον, ἐνῷ ὁμως ὁ στόλος μας ἐδῶ δὲν ἐνοχλεῖται. Πάρετε λοιπὸν τὸν καλλιώτερον τρόπον, καὶ εἰ μὲν ἀγαπᾶτε νὰ καθήσωμεν, νὰ μᾶς στείλετε τὰ ἀναγκαῖα, καὶ δύναμιν ἀπὸ πουρλότα διὰ νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ συναπαντήσωμεν. Ἀπέρασαν ἐδῶθεν διάφορα πλοίαρια προερχόμενα αὐτόθεν, καὶ καμμίαν ἔγγραφον εἰδήσιν σας δὲν ἐλάβομεν, καὶ εὐρισκόμεθα βέβαια περὶ τούτου παραπονεμένοι, ὅθεν προσμένομεν μὲ τὸ ἴδιον πλοῖον, ὅπου σᾶς φέρει τὰ χρήματα καὶ τὴν παροῦσαν μας, τὴν ἀπόκρισίν σας καὶ ἐπευχόμενοι σας παρὰ Θεοῦ ὑγείαν μένομεν.

Ἰκαρία τὴν 3 Ἀυγούστου 1826,

Ὁ Ἀντιναύρχος

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΧΤΟΥΡΗΣ

Τρίτη 3 Ἀυγούστου. Ἐξημερώθημεν μὲ ἄνεμον πολλὰ δύνατον εἰς τὴν Τραμοντάνα. Πολλὰ πρῶτ' ἐκράχθησαν ὅλοι οἱ πλοίαρχοι ἐδικοί μας, Σπετζῶται καὶ Ψαρριανοί, καὶ ἀπεφασίσθη νὰ σταλῇ εἰς Ὑδραν μὲ τὰ συνηγμένα ἄσπρα (χρήματα) ὁ καπ. Σταμάτης Δοκός, ὅθεν καὶ τοῦ τὰ ἐμβαρκάραμεν, τοῦ ἐδώσαμεν καὶ τὰ ἀναγκαῖα γράμματα διὰ τὸ κοινὸν Ὑδρας αὐτὸς ἑτοιμος ὄντας. Πρὸς τὰς ὥρας 2 ἐπρόφθασαν καὶ αἱ δύο βάρδα κόστες ὅπου εἴχαμεν ἐξω, καὶ μᾶς εἶπαν ὅτι ἡ ἀρμάδα δὲν ἦτον εἰς Μητυλίνην, ἀλλ' οὔτε εἰςευραν, ἀπὸ ὅσους ἐβιζιτάρανε, τὸ ποῦ εὐρίσκεται, καὶ οὕτως ἐσυμπεράναμεν νὰ ἐπὶ-γεν εἰς Θεσσαλονίκην, δι' ὃ καὶ ἀπεφασίσσαμεν μὲ ὅλον τὸν στόλον νὰ κάμωμεν ἕνα γύρο ἕως ἐκεῖνα τὰ πέριξ· ὁ ἄνεμος ὁμως πολὺ σφοδρὸς, καὶ ἐμποδιζόμεθα. Πρὸς τὰς ὥρας 4 ὁ καπ. Σταμάτης Δοκός ἐβγῆκεν εἰς τὰ πανιά διὰ Ὑδραν, τὸν ἐσυμτροφεύσαμεν καὶ μὲ διαβατήριον διὰ καθὲ ἐνδεχόμενον εἰς τὸν δρόμον. Πρὸς τὰς 7 ὥρας ἐδώσαμεν καὶ ἄλλο διαβατήριον τῆς Μπρίκο Γολέτας καπ. Νικόλα Κυπαρίση, διὰ νῆσον Αἰγίνας, καὶ εἰς τὰς 8 ἐβγῆκεν καὶ αὐτὸς εἰς τὰ πανιά, εἰς ταῖς Κολώναις Σάμου, ἐπειδὴ καὶ δὲν ἐλήφθησαν ὅλα τὰ διωρισμένα χρήματα, ἄφησαν διὰ τὴν σύναξιν τοὺς τὸν καπ. Ἰωάννην Μακρυμούρα, μὲ τοῦ ὁποίου τὸ καράβι ἦλθεν ἐκεῖθεν ὁ Ἀντιναύάρχος μας, καὶ πάλιν αὐτὴν τὴν ὥραν 9 ἔκαμεν πανιά καὶ ἐπιστρέφει εἰς Κολώναις, ὅπου εὐρίσκεται καὶ ὁ καπ. Μακρυμούρας. Πρὸς τὰς ὥρας 9 1/2 ὁ Ἀντιναύάρχος μας ἐβγῆκεν εἰς τὴν Γουάρδια τῆς στερεᾶς Ἰκαρίας μετὰ τοῦ Ναυάρχου Κολανδρούτζου· οἱ ἴδιοι δὲν εἶδαν οὔτε ἓν πλοῖον εἰς τὴν θάλασσαν, ἔμαθον ὁμως ὅτι ἀπερνῶντας τὸ μεσημέρι εἶδον οἱ Ἰκαριῶται, καθὼς καὶ μία βάρκα ἐνὸς πλοίου τοῦ στόλου μας, ὅπου ἦτον εἰς τὸ ὀπισθεν μέρος τοῦ νησιοῦ καὶ ἔκαμνε νερὸν, νὰ ἀπερνοῦσαν εἰς τὰ πανιά 26 καράβια, καὶ τὰ ἐσυμπεράναμεν διὰ κανένα

κομβόλιο, ὅτι διὰ ἀρμάδα τούρκικη νὰ ἀπερνοῦν ἐκεῖθεν, βέβαια δὲν εἶχεν τὸν τόπον της. Ὁ ἀνεμος ἀκολουθεῖ σφοδρότατος ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Τετράδη 4 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ἀραγμένοι εἰς Ἰκαρίαν μὲ τὸν ἴδιον δυνατὸν ἀνεμον Τραμοντάνα. Σήμερον δύο φοραὶς ἦλθον ὅλοι οἱ πλοίαρχοι εἰς τὸ πλοῖον μας, ὁμοίως ἦλθεν καὶ ὁ Ναύαρχος Κολανδρουτζος καὶ ἐσυμβουλευθήσαν, τὸ τί νὰ μεταχειρισθῶν, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἐβγῶμεν εἰς τὰ πανιά, πλὴν δὲν ἦτο δυνατόν, ὁ ἀνεμος τόσο σφοδρὸς δὲν μᾶς τὸ ἐσυγχώρησεν, καὶ οὕτως ἀπέρασεν ὅλη ἡ νύκτα.

Πέπτη 5 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Ἰκαρίαν μὲ ὅλον τὸν στόλον. Ὁ ἀνεμος ἀκολουθεῖ σκληρότατος εἰς Τραμοντάνα. Εἰς τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας ἐδειξεν ὁ ἀνεμος εἰς τὸ Ματίστρο, καὶ ἀμέσως ἐβάλαμεν σενιάλο, ὅλος ὁ στόλος νὰ ἐτοιμασθῇ εἰς τὰ πανιά· καὶ μὲ ἄλλο σενιάλο ἐκραξάν τοὺς καπεταναίους τῶν πυρπολικῶν τὰ ὅποια, ὄντας ἀδύνατα, ἐδιώρισεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας τὰ 3 Ὑδραῖϊκα νὰ σταθοῦν ἀραγμένα εἰς Ἰκαρίαν, ἕως ὅτου γυρίσωμεν μὲ τὸν στόλον, καὶ μόνον ἓνα Ψαρριανὸν καὶ τὸ ἐδικὸν μας Πιπίνος νὰ ἀκολουθήσουν μαζί μας, καὶ μὲ ὀρδινίαν, εἰς καὶ ἔλθῃ ἀπὸ Ὑδραν κανένα μεζίλι, νὰ βαστήξουν ἕως νὰ ἐπιστρέψωμεν, ὅχι καὶ δὲν εἶναι μεζίλι καὶ εἶναι μερικὸν (ἐκτακτον) καὶ ἔχει γράμματα, νὰ τὰ πάρουν καὶ νὰ τὰ φυλάξουν, τὸ δὲ καίκι νὰ πηγαίνει εἰς τὴν δουλειάν του. Πρὸς τὰς ὥρας 5 1/2 λοιπὸν ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά μὲ μόνον γάπια καὶ παροκέτο, καὶ αὐτὰ μὲ μίαν μουδα ντριτσαρόλια, καθὼς καὶ ὅλος ὁ στόλος, ἡ ῥότα μας Ματίστρο Τραμοντάνα. Τὸ βράδυ ἐζυγώσαμεν κατὰ τὴν Ἀνατολήν καὶ εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς νυκτὸς ἐπήραμεν τὴν βόλταν μας· πρὸς τὰς 8 ὥρας ἐπλησιάσαμεν τὸν κόβο τῆς Χίου κατὰ τὸ Βενέτικον· ὁ ἀέρας ὀλίγος, ἐπήραμεν τὴν βόλταν μας κατὰ τὸν αἰγιαλὸν (πέλαγος) καὶ μὲ ὀλίγα πανιά, προσμένοντας νὰ συναχθῇ ὅλος ὁ στόλος· πρὸς τὰ ξημερώματα ἐπέσαμεν εἰς καραντί καὶ μὲ αὐτὸ ἐπεριφερόμεθα.

Παρασκευὴ 6 Αὐγούστου. [Ἡ Μεταμόρφωσις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ]. Ἐξημερώθημεν μὲ Καραντί πλησίον τοῦ κόβου Χίου. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς ἐφύσησεν Γρέγο Τραμοντάνα καὶ μὲ ὁρμήν, ὥστε καὶ ἐτραβήξαμεν μὲ θάλασσαν μεγάλην ἀνοικτὰ καὶ μὲ ὀλίγα πανιά, πλώρη κατὰ τὸν Κόβο Ντόρο. Εἰς τὰς ὥρας 7 τὰ ἐγυρίσαμεν, καὶ εἰς τὰς 12 βασιλεύοντος τοῦ ἡλίου, ἐφθάσαμεν σοβράνω τῆς Χίου. Ὁ ἀνεμος ἔπεσεν, καὶ αὐτὴν τὴν ὥραν ἐγυρίσαμεν πάλιν κατὰ τὴν θάλασσαν, (πέλαγος), τὸ ἀεράκι τὸ εὐρήκαμεν ὀλίγον ὠφέλιμον, καὶ οὕτως ἀρμενίζοντας πρὸς τὰς ὥρας 6 τῆς νυκτὸς ἐφθάσαμεν καὶ ἀράξαμεν εἰς Ψαρρά, καθὼς ἀκολούθως καὶ ὅλος ὁ στόλος.

Σάββατον 7 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Ψαρρά μὲ μελτέμι σφοδρότατον. Πολλὰ πρῶτ' ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ναυάρχου Κολανδρουτζου, οἱ ὅποιοι ὁμοῦ ἐβγήκαν ἐξω διὰ

νὰ μάθουν ἀπὸ τοὺς ὀλίγους κατοίκους τοῦ νησιῦ διὰ τὴν τούρκικη ἀρμάδα, ὥστε καὶ εὗρον μερικοὺς καὶ ἐρώτησαν, πλὴν δὲν ἤξευραν νὰ τοὺς εἰποῦν τὸ ποῦ εὐρίσκεται. Ὁ καπ. Ἀνδρέας Κουτσοῦκος ἔλειπεν, ἀκόμη δὲν εἶχε φθάσει εἰς αὐτὸν τὸν λιμένα. Εἰς τὰς ὥρας 4 ἔφθασεν ὁ ῥηθεις καπ. Ἀνδρέας καὶ ἀραξεν, καὶ ἀμέσως ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας, ὅστις μᾶς εἰδοποίησεν ὅτι ὑποκάτω τοῦ κάβου Χίου ἐβιζιτάρισεν ἓνα πλοιάριον Ἀγγλικὸν μὲ διαφόρους ἐπιβάτας καὶ φαμελιαῖς, προσερχόμενον ἀπὸ Σμύρνην, ἔλειπεν δύο ἡμέρας καὶ ἐπήγαινε διὰ τὴν νήσον Τήνον· εἰς αὐτὸ ἦτον ἐπιβάτης καὶ ἓνας Ψαρριανός, ἀπὸ αὐτὸν ἔμαθεν λοιπὸν ὅτι ἡ ἀρμάδα εὐρίσκεται ἀραγμένη εἰς Μυτιλήνην, καὶ ἔχει βαρδακίστας κατὰ τὸ μέρος τῆς Ἑλλάδος, καὶ δύο ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ Μπαμπᾶ. Εἰς δὲ ταῖς Φώκαις ἦτον δύο φεργάταις, ὅπου ἐβλάφθησαν ἀπὸ τὰ πυρπολικά μας εἰς τὴν ναυμαχίαν μας, καὶ τὰς ἐδιώρθοναν. Ὁ δὲ Πασσᾶς Τοπάλης ἐπιμένει χωρὶς ἄλλο τὸ πάρσιμον τῆς Σάμου, καὶ ὅλο ἔν ἐργάζεται συναζών ἀσκέρια (στρατὸν) καὶ ὅτι εἶχεν κατὰ τὰ περίξ Σουατζικίου 10 καὶ ἐπέκεινα χιλιάδας ἀσκέρι ἐτοιμοὺς, εἶχεν σταλμένα εἰς Σουατζίκι καὶ ἐκεῖνα τὰ περίξ ἕως 40 χιλιάδας καντάρια παξιμαδία, καὶ προσταγὴ εἰς Σμύρνην, ὅλοι οἱ φούρνοι νὰ μὴ κάμνουν ἄλλο ψωμί, εἰ μὴ μόνον μπεγλίτικο (Κυβερνήσεως). Ἢ ἀρμάδα μ' ὅλα ταῦτα, ὡς εἶπον, ἦτον ἀδύνατη· εἶπε πρὸς τοῦτοις καὶ διὰ τὸν Ἀμελτων, ὅτι ἦτον εἰς Σμύρνην καὶ ὅτι ἐτοιμάζετο διὰ Ὑδραν.

Κυριακὴ 8 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Ψαρρὰ μὲ τὸν στολὸν· ἡ Γολέτα τοῦ καπ. Ἀλεξάνδρῃ ὅμως, ἀπὸ τὴν ἡμέραν ὅπου ἀναχωρήσαμεν ἀπὸ Ἰκαρία, ἐχώνευσεν (ἐγένετο ἀφανὴς) κατὰ τὴν Χίον, καὶ ἕως σήμερον δὲν τὴν εἶδαμεν. Πολλὰ πρῶτ' ἐκράχθησαν ὅλοι οἱ καπεταναῖοι μας, συμβουλευθέντες δέ, ἀπεφάσισαν πρὸς τὸ μεσημέρι, ἐὰν μὲν μαῖστραλῇσῃ, νὰ εὐγῶμεν εἰς τὰ πανιά καὶ νὰ ἀπεράσωμεν ἀπὸ μέσα τῆς Χίου, διὰ νὰ μᾶς ἰδοῦν καὶ νὰ λάβουν κάποιον ξίπασμα. Πρὸς τὰς ὥρας 4 1/2, ἔφθασεν καὶ ἀραξεν ὁ καπ. Σάντος, ὅστις εὐρίσκονταν εἰς τὰ πανιά· αὐτὸς ἐβιζιτάρισεν ἓν Μπρίκι Ἀγγλικόν, ἤρχετο ἀπὸ Ἀλεξάνδρειαν, ἔλειπεν ἡμέρας 15, καὶ τὸν εἰδοποίησεν ὅτι ὁ Ἰμβραῖμ Πασσᾶς εὐρίσκετο εἰς Μεσίρην καὶ ἐτοιμάζε τὴν ἀρμάδα του διὰ νὰ βάλῃ ἀσκέρια καὶ νὰ ἐβγουν ἐξω. Ἐνα κομβόλιο (συνοδεία πλοίων) ἐκεῖ ἦτον ἔτοιμον μὲ πραγματείας διὰ Κωνσταντινουπόλιν, καὶ ἔμελλε νὰ συνοδευθῇ ἀπὸ 2 φεργάταις Ἱμπεριάλικαίς καὶ μίαν ὁμοίαν Ἀγγλικήν. Πρὸς τὰς ὥρας 11 ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ καπ. Δημήτρης Ἰωάννη Βούλγαρης καὶ ἀνέφερεν εἰς τὸν Ἀντιναύαρχον, τὸν καὶ Ἀρχηγόν μας, ὅτι τὸ πλοῖον του ἔκαμνε νερά, ἔλαβεν καὶ κάποιαν ζημίαν εἰς τὸ ἰδιὸν του καράβι καὶ τὰς τρόμπας του, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἀκολουθήσῃ εἰς τὴν ἐκστρατείαν μας, καὶ ἐζήτησε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ὑδραν, καὶ οὕτως τοῦ ἐδόθη ἡ ἄδεια· μάλιστα τοῦ ἐδώσαμεν καὶ γράμματα διὰ τοὺς ἐκεῖ Προκρίτους, σημειόνοντάς τους

κάθε περίληψιν τῶν ἕως σήμερον τρεχόντων, καὶ περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ ἐχθροῦ κατὰ τῆς Σάμου, καὶ περὶ τῆς καταστάσεως τῶν караβιῶν μας, τὴν ἀπόφασίν μας διὰ νὰ ἀπεράσωμεν μέσα τῆς Χίου, καὶ ὅτι μὲ ταχύτητα ἐπροσμέναμεν τὴν ὁδηγίαν τους, διὰ τὸ πῶς νὰ φερθῶμεν καὶ τλπ. Πρὸς τὰς ὥρας τῆς νυκτὸς ἐβάλαμεν σενιάλο φαναρίων, ὅπως ὁ στόλος νὰ σηκωθῇ εἰς τὰ πανιά· δὲν ἠδυνήθημεν ὅμως, ἀπὸ τὴν ἐναντιοκαιρίαν καὶ τρικυμίαν θαλάσσης, νὰ ἀπεράσωμεν ἀπὸ μέσα τῆς Χίου, καὶ οὕτως ἐτραβήξαμεν σοταθέντω καὶ ἀρμενίζαμε ἐν ποῦπα (οὐριοδρομοῦντες).

Δευτέρα 9 Αὐγούστου. Ἐν ποῦπα ἀρμενίζοντας ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον σοταθέντο καὶ πλησίον τοῦ Βενέτικου, ἡ δὲ βότα μας τὴν κόστα Ἀνατολῆς κατὰ τὸ Σουατζίκι. Εἰς τὰς ὥρας 2 1)2 ἐκράξαμεν τὸν καπ. Σταῦρον Πινότζη μὲ τὸ μερικόν του σενιάλο, καὶ ἀφοῦ τὸν ἐζυγώσαμεν, ἐδιωρίσθη νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἰκαρία νὰ ἰδῇ, εἰ μὲν καὶ ἦλθεν τὸ μεζίλι ἀπὸ Ὑδραν, νὰ τὸ σηκώσῃ, καθὼς καὶ ὅλα τὰ μπουρλότα ὅπου εἶχαμε ἀφισμένα, καὶ νὰ ἔλθουν εἰς Κολώναις Σάμου νὰ ἀράξουν, ὅτι ἡμεῖς μὲ ὅλον τὸν στόλον διὰ ἐκεῖ ἐπηγαίναμεν, ὅχι καὶ τὸ μεζίλι δὲν ἦλθεν, νὰ ἀφήσῃ εἰς Ἰκαρίαν μόνον ἓνα Μπουρλότον διὰ εἰδῆσιν, ὅταν ἔλθῃ τὸ μεζίλι, καὶ τὰ ἄλλα νὰ σηκώσῃ καὶ νὰ ἔλθουν εἰς Κολώναις· ἡμεῖς δὲ ἀπεράσαμεν τὴν κόστα, καὶ ἀπὸ μέσα τὸ Τὰρμπογάζι μὲ ἀέρα σφοδρότατον καί, πρὸς τὰς ὥρας 1.1 1)2, βασιλεύοντος ἡλίου, ἀράξαμεν καθὼς καὶ ὅλος ὁ στόλος εἰς Κολώναις. Ὁ πρῶτος ὅπου ἦλθεν αὐτὴν τὴν ὥρα εἰς τὸ πλοῖον μας ἦτον ὁ γραμματεὺς τοῦ καπ. Σταμάτη Γεωργιάδου Σαμίου, καὶ ἔκαμεν διαφοραὶς ὁμιλίαις. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς νυκτὸς ἦλθε ὁ καπ. Ἰωάννης Μακρυμούρας μὲ τὸν Παναγιώτην Ἰωάννου Σπετσιώτην· οἱ δύο αὐτοὶ ἦτον ἀφισμένοι καὶ διωρισμένοι νὰ συναῖξουν ἀπὸ τοὺς Σαμίους τὰ τῆς προσόδου 120 χιλιάδας γρόσια καὶ τὰ λείψανα τοῦ δανείου τῶν 75 χιλιάδων γροσίων, μὲ τοὺς ὁποίους ἔγειναν διαφοραὶ ὁμιλίαι, καὶ ὅτι ἐτοιμαζόντο νὰ συναῖξουν ἀργύρια οἱ Σάμιοι· μάλιστα οἱ αὐτοὶ ἐπίτροποι εἶχον συναῖξει μερικά, ὁ δὲ Ἀντιναύαρχός μας τοὺς ἐβίαζεν νὰ μὴν ἀφήσουν τοὺς Σαμίους εἰς ἡσυχίαν, ἕως νὰ πληρώσουν αὐτὸ τὸ ποσόν. Πρὸς τούτοις ἀνάβαλιν καὶ διὰ ἓνα πλοιάριον μὲ σημαίαν Σπανιόλικην, καὶ οἱ ταξειδεύοντες αὐτὸ Κεφαλλήνιοι ἐφθασαν εἰς Βαθὺ καὶ ἀράξαν, τὸ ὅποιον ἦλθεν ἀπὸ Σμύρνην νὰ ψωνίσῃ, τὸ περισσότερον ὅμως τὸ ἐπῆραν διὰ κατάσκοπον καὶ τὸ ἀρεστοτάριον· ὅθεν καὶ διὰ αὐτὸ ἐκάμαμεν διαταγὴν, ὅπως μὲ αὐτὴν νὰ ὑπάγῃ εἰς Βαθὺ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ὁ καπ. Μακρυμούρας, καὶ νὰ τοῦ κάμῃ τὴν πρέπουσαν ἐρευναν. Πρὸς τὰς ὥρας 4 τῆς αὐτῆς νυκτὸς ἐφθασαν καὶ ἀράξαν ὁ καπ. Σταῦρος Πινότζης ἀπὸ Ἰκαρίαν μὲ τὰ μπουρλότα· καὶ μὲ τὸ νὰ μὴν εὕρεν φθασμένον τὸ ἀπὸ Ὑδραν μεζίλι, ἀφῆσεν ἐν μπουρλότον εἰς Ἰκαρίαν κατὰ τὴν ὁρδινίαν του. Πρὸς τὸ μεσονύκτιον ἦλθε καὶ ἀρά-

Ξεν πλησίον μας και μία φεργάδα Φραντσέζικη. Ὁ ἀέρας εἰς τὸ μελτέμι δυνατὸς πολλὰ.

Τρίτη 10 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μετὰ τοῦ στόλου μας (ἐκτὸς τῆς Γολέτας τοῦ καπ. Ἀλεξάνδρῃ), ἀραγμένοι εἰς Κολώναις· τὸ πρωτὶ ἐξημερώθη ἡ γολέτα τοῦ καπ. Παντελῇ Πετρουπετζιώτῃ με παξιμάδι ἀπὸ Ὑδραν διὰ μόνην τὴν Σπετσιώτικη μοῖραν, ὥστε διὰ ἡμᾶς οὔτε γράμμα μᾶς ἔφερεν· μᾶς εἶπεν ὁμως ὅτι αὐτὸς ἀνεχώρησεν ἀπὸ Ὑδραν εἰς τὰς ἐπτὰ ἐνεστῶτος, καὶ ὅτι τρεῖς ἡμέρας ἀρχήτερα εἶχαν στείλει οἱ ἰδιοὶ μας ἄλλην γολέτα με παξιμάδι διὰ τὸν ἐδικόν μας στόλον, καὶ ὅτι ὁ ἐπίτηδες σταλμένος με τὰ χρήματα τοῦ δαυνοῦ Σάμου καπ. Σταμάτης Δοκὸς ἦτον φθασμένος εἰς Ὑδραν, καὶ ἤθελεν μᾶς σταλθῇ κάθε εἰδησις καὶ ἀλειμμα διὰ διόρθωσιν καραβίων μας, διὰ τὸ ὅποιον εἶχαμεν χρεῖαν. Μᾶς εἰδοποίησεν πρὸς τούτοις καὶ τὰ ἔως ἐκείνης τῆς ὥρας τρέχοντα διὰ τὸν πόλεμον Ἀθηνῶν καὶ Μωρέως, καὶ ὅτι οἱ ἰδιοὶ μας εἶναι νικηταί, καὶ ἐλάβαμεν εὐχαρίστησιν. Πρὸς τὴν ὥραν μίαν ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Ναύαρχος Κολανδρουτζος, ὅθεν καὶ συμφώνως με τὸν ἰδικόν μας ἐδιώρισαν τὸν γραμματέα Τσικλητήρα διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν φεργάδα τὴν Φραντζέζικη νὰ μάθῃ, τὸ πόθεν ἔρχεται καὶ τὸ τί καινόν· ὥστε καὶ πηγαινάμενος ἀνταμώθη εἰς τὸν δρόμον με τὴν βάρκα τῆς φεργάδας, ὅπου ἦτον μέσα εἰς αὐτὴν ὁ δεύτερος Κομαντάντες με τὸν δραγομάνον του καὶ ἤρχετο πρὸς χαιρετισμὸν τοῦ ἐδικοῦ μας καὶ τῶν Σπετσῶν· οὕτως δὲν ἔκαμνε χρεῖαν πλέον ὁ γραμματέας, ὥστε καὶ ἐπέστρεψεν μαζὶ τῶν εἰς τὸ πλοῖον μας. Εἶπον λοιπὸν ὅτι ἤρχοντο ἀπὸ Σύρεν καὶ ἦτον διὰ Σμύρνην, πλὴν ὁ σφοδρὸς ἀνεμος τὸν ὑποχρέωσεν νὰ ἀρράξῃ. Τὴν μόνην εἰδῆσιν ὅπου μᾶς ἔδωσεν ἦτον, ὅτι ὁ Πασσας Αἰγύπτου ἔχει πόλεμον με τοὺς μέσα Ἀραβας, τὴν δὲ θαλάσσιόν του δύναμιν τὴν εἶχεν ἐτοιμὴν διὰ νὰ ἐβγῇ ἐξω. Διὰ το ἐσωτερικὸν Κων/πόλεως δὲν ἤξευρεν τίποτε. Μετὰ τῆς Ῥωσσίας ἐρωτῶντας τὸν μᾶς ἐβεβαίωσεν ὅτι ἡ εἰρήνη νὰ ἐτελείωσεν. Ἡ φεργάδα αὐτὴ ὠνομάζετο ἡ «Ἀρμίδα» ὁ δὲ ἀρχηγὸς τῆς καπ. Ἰγκών. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ ἦλθεν ὁ ἀρχηγὸς τῆς Σάμου ὁ Λυκούργος Λογοθέτης με μερικὸς ἄλλους ἐφόρους τῆς Σάμου, τοὺς ὁποίους ὁ Ἀντιναύαρχος μας με κάθε τρόπον τοὺς ἐβίασεν διὰ τὴν πλέον ὀγλήγορον συναξιν χρημάτων τῆς προσόδου νηοῦ τους. Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτῶν, ἐντὸς μιᾶς ὥρας μᾶς ἦλθον διὰ μέσου τοῦ αὐτοῦ Λυκούργου ἕνας πλῆκος γράμματα ἀπὸ Ὑδραν καὶ Σπέτσας, τῶν .. Ἰουλίου με δύο κόπιαις εἰδήσεων καὶ με δύο ἐφημερίδες, καὶ ἐγνώκαμεν τὰ ἐν αὐταῖς σημειούμενα. Πρὸς τὰς ὥρας 7 ὁ Τηνιακὸς Ἰωάννης, ὅπου εἴχομεν πιάσει ἀπὸ τὴν θάλασσαν πεσμένον ἀπὸ τὴν τούρκικη φεργάδα, ὅταν τὰ πυρπολικά μας τῆς ἔδωσαν φωτιά, ἦτον βγαλμένος εἰς τὴν Σάμον με ἄλλους συντροφοναύτας, καὶ διὰ ποῖαν αἰτίαν δὲν ἤξεύρομεν, μυστικὰ ἔπεσεν εἰς τὴν θάλασσαν καὶ κολυμβῶντας ἐπῆγεν εἰς τὴν Φραντζέζικη φεργάδα. Ὁ Κομαντάντες αὐτῆς ἔστειλεν

εὐθὺς εἰς τὸν Ἀντιναύαρχόν μας ἕνα ὀφικιάλον μὲ ἕνα δραγομόνον καὶ μὲ μεγάλην ἀρχοντιὰν ἐζήτησεν αὐτὸν τὸν ἀνθρωπον χωρὶς κακοφανισμὸν μας, μίαν φορὰν καὶ ἔπescen εἰς ἐπισκεψίν του, ὅπως νὰ τὴν ὑπάγῃ καὶ νὰ τὸν παραδώσῃ εἰς τὴν φαμελιάν του, ὥστε καὶ ἀφοῦ τοῦ τὸν ἀφήσαμεν, τοῦ ἀναγγέλαμεν νὰ μὴ τὸν ἐβγάλῃ εἰς Σμύρνην, ἀλλὰ εἰς τὸ νησί τῆς Τήνου.

Τετράδι 11 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ἀραγμένοι εἰς Κολώναις Σάμου μὲ ἀνεμον πολλὰ δυνατὸν. Πρὸς τὰς ὥρας 10 ἦλθεν καὶ ἀραξεν καὶ τὸ ἄλλο μπουρλότο, ὅπου εἶχαμεν ἀφίσει εἰς Ἰκαρίαν· ἐδυναστεύθη νὰ φύγῃ ἐκεῖθεν, μὲ τὸ νὰ τοῦ ἔλειψαν αἱ ζωοτροφίαι. Αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἐγράψαμεν εἰς Ὑδραν τὰ πραχθέντα ἕως ἐκείνην τὴν ὥραν, καὶ μὲ ἕν μικρὸν πλοῖον, ὅπου ἦτον διὰ ἐκεῖ, τὰ ἐστείλαμεν. Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἦλθον πέντε ἱερεῖς καὶ μερικοὶ προεστῶτες Σάμιοι προσκλαιόμενοι διὰ τὰ ἀνυπόφορα κακὰ ὅπου οἱ Ναῦταί μας τοὺς ἐπροξενούσαν κ.τ.λ. καὶ μὲ τὸ νὰ μὴν ἦτον βολετὸν νὰ βαλθοῦν εἰς τάξιν καμμίαν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χειρόν, ἀπεφασίσθη νὰ σηκωθῶμεν εἰς τὰ παντὰ βαργεστημένοι ὄντες ἀπὸ τὰς ἀναφορὰς πανταχόθεν τῆς Σάμου διὰ τὰ ἀκατάστατα· πρὶν ὅμως νὰ ἀναχωρήσωμεν ἐδώσαμεν σφοδραῖς διαταγαῖς πρὸς τοὺς Σαμίους, ὅτι ὅσον τάχιστα νὰ συναῶουν τὰ χρήματα τῆς προσόδου τοῦ νησιοῦ των, καὶ ἀρίσαμεν τὸν καπ. Ἰωάννην Μακρυμοῦρα, διὰ νὰ τὰ παραλάβῃ, τὸ καὶ μᾶς τὸ ὑποσχέθησαν. Ὅλην τὴν νύκτα ἀραγμένοι, καὶ ὁ ἀέρας σφοδρότατος.

Πέμπτη 12 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μὲ τὸν στόλον ἀραγμένοι εἰς Κολώναις· ὁ ἀέρας δυνατὸς δὲν μᾶς τὸ ἐσυγχώρησεν διὰ μίσευμα. Πρὸς τὰς ὥρας 3 ἐφθασεν ἡ σκοῦνα τοῦ καπ.... ἀπὸ Ὑδραν μὲ τὸ παξιμάδι τοῦ στόλου, τὸ ὅποῖον καὶ ἀμέσως ἐμοιράσθη ἀναλόγως· αὐτὸς μᾶς ἔφερεν καὶ γράμματα παρὰ τῶν προκρίτων Ὑδρας καὶ Σπετσῶν, καὶ διορίζουν ὅσα ἄσπρα συναῶμεν ἀπὸ τὴν Σάμην νὰ πληρώσωμεν τὸ μηνιαῖον ὅλων τῶν ναυτῶν μας, δηλαδὴ Ὑδραίων καὶ Σπετσιωτῶν καὶ Ψαριανῶν, πρὸς τούτοις μᾶς στέλλουν καὶ μερικὰς διαταγὰς τῆς Διοικήσεως, νὰ συναῶμεν τὰ διωρισμένα τοῦ δανείου χρήματα, καὶ ἦτον αἱ ἀκόλουθοι· νῆσος Λέρος γρόσια 10,000, Κάλυμνος γρόσι. 20,000, νῆσοι Καρπάθου Σίμης καὶ τὰ λοιπὰ γρ. 6,000, Πάτμος γρ. 8,000, Ἰκαρία γρ. 1,000, ἀγίου Μητροπολίτου Λέρου γρόσια 2,500, μᾶς ἔφερεν καὶ δύο ἐφημερίδας. Πρὸς τὰς ὥρας 4 ἐφθασεν ἀπὸ Ὑδραν ὁ καπ. Σταμάτης Δοκός, ὅστις ἦτον διωρισμένος νὰ ἀπεράσῃ εἰς Σύρον, νὰ ἀγοράσῃ καὶ νὰ μᾶς φέρῃ ὀκάδας 2,000 ἀλειμμα, πλὴν δὲν ἤυρε καὶ ἦλθεν ἄδειος· μᾶς ἔφερεν μόνον 31 καντάρι τυρί, καὶ ἐμοιράσθη ἀναλόγως εἰς τὰ καράβια, μᾶς ἔφερεν καὶ ἕτερα γράμματα καὶ ἐφημερίδας μὲ τὰ νέα τοῦ ἐρχομοῦ Κόχραν καὶ ἕν γράμμα μερικὸν διὰ τοὺς Σαμίους, ὅπου τοὺς διορίζουν νὰ μετρήσουν χωρὶς ἀργητὰ τὰ χρήματα τῶν προσόδων τοῦ νησιοῦ των, τοὺς ὁποίους διὰ

τὰ αὐτὰ χρήματα ἡμεῖς τοὺς εἶχαμεν πολλὰ σφιγμένους, μ' ὅλον τοῦτο τοὺς ἐδώσαμεν καὶ αὐτὸ τὸ γράμμα. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ὁ Καπ. Χριστόφιλος Δημητρίου ἐπροφασίσθη ὅτι δὲν ἔχει πανιὰ, καὶ ἐζήτησε νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ τὸν στόλον διὰ Ὑδραν. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐπάσχισεν πολὺ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ, πλὴν αὐτὸς ἐπίμῳν τοῦ σκοποῦ του δὲν ὑπήκουσεν· καὶ ἐπειδὴ λοιπὸν ἀπεφάσισεν νὰ ὑπάγῃ, ἐτζι ἐγράψαμεν μὲ τὸν ἴδιον εἰς τοὺς προκρίτους Ὑδρας καὶ Σπετσῶν, καὶ εἰς αὐτὸ ὑπέγραψεν καὶ ὁ Ναύαρχος Κολανδρουτζος, ὅτι ὁ στόλος μας ῥεμπελεύει, καὶ κάθε φορὰν τὰ κινὰ μᾶς φεύγουν, ἡ δὴ δυνάμεις μας ὀλιγοστεύει, ὁ δὲ ἐχθρὸς εὐρίσκεται μὲ μεγάλην δύνάμειν, καὶ διὰ τοῦτο ἐπαρκαίνουσαμεν ἀφεύκτως νὰ μᾶς στείλουν βοήθειαν ἀπὸ 10 ἄρμα-μέντα καὶ 3 πυρπολικά. Τὸ αὐτὸ ἐγράψαμεν καὶ κατ' ἐξοχὴν τοῦ καπ. Φραντζέσκου Δ. Βουλγάρη. Πρὸς τὰς ὥρας 10 ἐφθασεν ὁ καπ. Ἀλεξανδρῆς μὲ τὴν Γολέτα, ὅστις ἔλειπεν διὰ βάρδα κόστα, καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι ἔμαθεν βεβαιῶς, ὅτι ἡ τουρκικὴ ἄρμαδα ἐφθασεν εἰς Χίον, καὶ σπουδάζει διὰ τὴν Σάμον μὲ ἄρμαμένα 48 καὶ πολλότατα πλοιάρια διὰ τὸ δισμπάρκο ἀσκεριοῦ εἰς τὴν Σάμον. Ἡμεῖς ἀμέσως μὲ βίαν ἐγράψαμεν εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Σάμου νὰ ἀφίσουν κάθε δουλειὰ τους καὶ νὰ κατεβοῦν τὸ ὀγληγορώτερον εἰς τὰς ἀναγκαίας θέσεις, καὶ νὰ παρατηροῦν τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ· καὶ πρὸς τὰ μεσάνυκτα, παρατῶντες κάθε ἄλλην ὑπόθεσιν, ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ καὶ ὅλος ὁ στόλος.

Παρασκευὴ 13 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν εἰς τὰ πανιὰ μὲ Βορρέα σφοδρότατον σοταθέντω τῆς Σάμου, ἡ ρότα μας κατὰ τὴν Ἰκαρίαν. Ἐνα πλοῖον Σπετζιώτικον τοῦ Καπ. ἐτσακίσθη ἡ ἀντένα του καὶ ἐτράβηξεν Ἰν-πουῦπα (οὐριοδρομοῦν) κατὰ τὴν Πάτμον, ὁμοίως ἐκεῖθεν ἐτράβηξεν καὶ ἓν πυρπολὶκόν μας τοῦ Καπ. Ἡμεῖς μὲ ὀλιγώτατα πανιὰ καὶ δεμένα τριτζαρόλια ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς τὰς 2 ὥρας τῆς νυκτὸς ἀράξαμεν εἰς Ἰκαρίαν, ὁμοίως καὶ ὁ Ναύαρχος Κολανδρουτζος, καθὼς καὶ ὅσα ἄλλα πλοῖα ἠδυνήθησαν νὰ μᾶς ἀκολουθήσουν.

Σάββατον 14 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Ἰκαρίαν ὅσα τοῦ στόλου μας ἐπροφθάσαμεν, τὰ δὲ ἄλλα ὅλα εἰς τὰ πανιὰ μὲ σφοδρὸν ἄερα· τέσσαρα, πέντε μὴν ἡμπορῶντας νὰ βαστήξουν, ἐτράβηξαν κατὰ τὴν Πάτμον. Πολλὰ πρῶτ' ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἐβγῆκεν ἔξω εἰς τὴν γουάρδια μήπως καὶ ξανοίξῃ τι καινόν· ἐπέστρεψεν χωρὶς νὰ ἰδῇ κανὲν πλοῖον. Ὁ ἄερας πολὺ δυνατὸς καὶ τρικυμία μεγάλῃ. Ἐφθασαν καὶ ἄραξαν ἕτερα πέντε πλοῖα μας, τὰ δὲ ἄλλα εἰς τὰ πανιὰ. Ὅλην τὴν ἡμέραν ταύτην καὶ ὅλην τὴν νύκτα ὁ ἴδιος καιρὸς.

Κυριακὴ 15 Αὐγούστου. (Ἑυρτὴ τῆς Θεοτόκου). Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι ὑψώσαμεν τὰς σημαίας μας καὶ ἐρρίξαμεν καὶ ἀπὸ μίαν κανονιὰν διὰ τὸ χαρμόσυνον τῆς ἡμέρας· πολλὰ πρῶτ' εἶδαμεν ἓν ξένον πλοῖον, καὶ ὄντας ὁ καπ. Δοκὸς ἀκόμη εἰς τὰ πανιὰ [ὅστις ἐπάσχίζε διὰ τὸ ἀραγμαῖα του], τοῦ ἐδείξαμεν σενιᾶλο διὰ νὰ ὑπάγῃ νὰ

τὸ βιζιτάρη, ὅστις καὶ ἀμέσως ἐτράβηξεν κατ' ἐπάνω του. Αὐτὴν τὴν στιγμήν πολλὰ πρῶτ' ἦλθεν ἐπάνω μας ὁ καπ. Ἀλεξανδρῆς τῆς Γολέτας, καὶ μὲ σπουδὴν μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι ἐν πλοιάριον τῆς Σάμου τοῦ εἶπεν, διὰ τὸν Θεὸν νὰ προφθάσῃτε, ὅτι οἱ Τοῦρκοι σήμερον ἐξουσιάζουν τὴν Σάμον, ἐπεὶ καὶ ἐμέτρησαν ἀπὸ τὸ ὄρος τῆς Σάμου ἕως 40 ἄρμαμένα καὶ ὑπὲρ τὰ διακόσια μικρὰ μὲ τὰ ἀσκήρια τοῦ διασάρκου (στρατὸν ἀποβάσεως) εἰς τὴν αὐτὴν Σάμον. Ἡμεῖς ἀκούοντας ἕνα τοιοῦτον, πάραυτα ὑψώσαμεν σενιάλο νὰ σηκωθοῦν ὅλα εἰς τὰ πανιά, καὶ εἰς τὰς ὥρας 11 $\frac{1}{2}$ τῆς αὐγῆς ἐδγῆκαμεν. Εἰς τὴν μισὴν ὥραν τῆς ἡμέρας ἐπλησίασεν κοντὰ μας ὁ καπ. Δοκός, καὶ μᾶς εἶπεν, ὅτι τὸ πλοῖον τὸ ὁποῖον ἐβιζιτάρισεν ἤρχετο ἀπὸ Σμύρνην, ἔλειπεν ἡμέρας 11, εἶχεν διάφορα εἶδη καὶ ἐπῆγαιεν εἰς Πάτμον μὲ σημαίαν Ἰονικὴν· περὶ ἁρμάδος δὲν εἶδεν, οὔτε ἤκουσεν ποῦ εὐρίσκεται, καὶ βέλβαια δὲν εἶπεν τὴν ἀλήθειαν, ὅτι ἡ ἁρμάδα ἦτον κατὰ τὰ Ἄσπρα χῶματα, καὶ αὐτὸς ἀπέρασεν ἐκεῖθεν. Εἰς τὰς ὥρας 7 περνοῦσεν ἐν σακολέβι Ποριώτικον, καὶ μὲ τὸ νὰ μὴ μᾶς ἐπλησίασεν νὰ τὸ ἐρωτήσωμεν, ἐδείξαμεν σενιάλον τοῦ καπ. Σταύρου Πινότση νὰ τὸ βιζιτάρη, καθὼς καὶ ἐπῆγεν, καὶ μετὰ ἱκανὴν ὥραν μᾶς ἐπλησίασεν καὶ μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι τοῦ εἶπεν πῶς ἤρχετο ἀπὸ Βαθὺ τῆς Σάμου, καὶ περὶ ἁρμάδος μόνον 10 καράβια εἶδαν καὶ ἔμβαιναν εἰς Σουατζίκι μὲ διάφορα μικρὰ πλοιάρια. Ὅλην τὴν ἡμέραν μελτέμι σκληρότατον καὶ μὲ δύο μούδαις ντριτζαρόλια, καὶ οὕτως ἕως τὸ μεσονύκτιον ἐπεριφερόμεθα μὲ βόλταις μέσον Σάμου καὶ Ἀνατολῆς, ἀπὸ δὲ τὸ μεσονύκτιον ἐμείναμεν εἰς καραντί.

Δευτέρα 16 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν πρὸς τὴν στερεὰν τῆς Ἀνατολῆς μὲ ὀλίγα τοῦ στόλου μας, τὰ δὲ ἄλλα μεμακρυσμένα. Εἰς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς, ἔβγαλεν ἀπὸ Σουατζίκι ἄρα δυνατόν καὶ περιφερόμεθα μὲ γάπια καὶ παροκέτο καὶ μὲ δύο μούδαις τερτζαρόλια· ἁρμάδα ἐχθροῦ ἀκόμη δὲν ἐξανοίξαμεν. Εἰς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς εἶδαμεν κατὰ τὴν στερεὰν μερικὰ καράβια. Ὁ Ναυαρχος Κολανδροῦτζος ἦτον πλέον σοβρᾶν, καὶ ἔβαλεν σενιάλον, ὅτι ὁ ἐχθρὸς φαίνεται. Εἰς τὴν ὥραν 1 ἐμφανίσθη ὅλη ἡ Τούρκικη Ἁρμάδα εἰς τὰ πανιά ὑποκάτω τῆς κόιτας Ἀνατολῆς κατὰ τὰ Ἄσπρα χῶματα, καὶ ἐμετρήσαμεν καράβια 28· μᾶς ἔπεσεν καραντί, καὶ ἀμέσως ἐδιωρίσθη νὰ λύσουν τὰς δύο μούδας τερτζαρόλια. Πρὸς τὰς ὥρας 4 δὲν ἐβλέπαμεν πλέον τὴν ἁρμάδα, ἐτράβηξεν, ὥς φαίνεται, ὅρτζα ἀνοικτὰ καὶ κατὰ τὸ Βενέτικο. Ἡμεῖς μὲ ὀλίγον ἄρα τραβοῦμεν βόλταις πάντα κατὰ τὴν Ἀνατολήν. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἐπλησίασαμεν σοβρᾶν τοῦ Βρωμολιμένος, καὶ πάλιν τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν Σάμον ἀνοικτὰ. Εἰς τὰς ὥρας 9 $\frac{1}{2}$ ὑψώσαμεν σενιάλον νὰ μαζευθῇ ὅλος ὁ στόλος, μὲ τὸ νὰ ἦτον πολλὰ σκόρπιος καὶ ἀνοικτὰ. Εἰς τὰς ὥρας 11 μᾶς ἐπλησίασεν ὁ καπ. Ἀλεξανδρῆς μὲ τὴν Γολέτα, καὶ ὅταν αὐτὸς εὐρέθη πλησίον τῆς Τουρκικῆς ἁρμάδος, μᾶς εἶπεν ὅτι ὅλα τὰ τουρκικὰ ἦτον 37, πρὸς

τούτοις εἶδεν καὶ μίαν φεργάδα περνῶντας, τῆς ἐτζακίσθησαν αἱ δύο ἀντέναις γάμπιαι καὶ μαίστρας, καὶ πίπτοντας κάτω ἕκαμαν ταρχὴν μεγάλην, ἐκεῖ βέβαια ἐπρεπεν ἐν πυρπολικὸν] καὶ μετὰ τὰ ὀρτζα ὅσον ἡδύναντο, ἐτραβοῦσαν ἀνοικτὰ κατὰ τὴν Χίον, διὰ τοῦτο καὶ δὲν τὰ ἐβλέπαμεν, κατὰ τὸν τρόπον τοῦ φερσίματός της βέβαια εἶναι ἀδύνατη. Ἐβεβαιώθημεν ὅτι κάποιος ἀπὸ τὴν Σάμον ξένος προδότης, ὅταν ἐπήγαμεν εἰς Ψαρρά, ἐπήγεν εἰς τὸν Πασσά καὶ τοῦ ἀνέφερεν, ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐφυγαν, καὶ οὕτως ἐπαραινέθη μετὰ βίαν καὶ ἤρχετο φθάσας ὁμῶς καὶ βλέποντάς μας πάλιν ἀναχωρεῖ. Ἀγκαλὰ καὶ ἡμεῖς παντελῶς ἀδύνατοι, πλὴν μετὰ τοῦ Θεοῦ τὴν βοήθειαν ἀπεδιώχθη Βασιλεύοντος ἡλίου, ἡ γουάρδια μας εἶδεν ἀνοικτὰ μόνον τούρκικα 7. Πρὸς τὴν μίαν ὥραν τῆς νυκτός ἐσυνάχθη ὁ στόλος μας, καὶ μετὰ ὀλιγώτατα πανιὰ καὶ μετὰ μικρὸν ἀέρα ἐπεριφερόμεθα ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 17 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μέσον Ἀνατολῆς καὶ Σάμου μετὰ μικρὸν ἀέρα καὶ ὀλιγώτατα πανιὰ. Τὰ τουρκικὰ δὲν φαίνονται. Πρωτὶ ὄντας, εἶδομεν δύο πλοῖα ξένα καὶ ὑψώσαμεν σενιάλον τῆς γολέτας τοῦ καπ. Ἀλεξανδρῆ διὰ νὰ τὰ βιζιτάρη· ἦτον ἓνα μπρίκι καὶ μία σκούνα (ὁ μαρτῆγος). Πρὸς τὰς ὥρας 4 ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Ναύαρχος Κολανδροῦτζος καὶ εἶπεν, ὅτι ὁ καπ. Σάντος ἐβιζιτάρισε τὸν μαρτῆγον, ὅστις ἦτον μετὰ σημαίαν Ἰονικὴν καὶ ἤρχετο ἀπὸ Χίον, ἐπήγαμεν διὰ Σάμον· ὥστε καὶ διὰ τὴν ἀρμάδα μᾶς ἐδιηγῆθη, ὅτι δὲν ἔχει ἀξίους ἀνθρώπους καὶ ὅτι ἦτον ἀδύνατη· εἰς Μιτυλίην ἐγύρουν Τούρκους νὰ βάλῃ μέσα, πλὴν δὲν ὑπῆκουσαν. Ἐρχόμενος εἰς Χίον, ὁ πασσάς τῆς Χίου τὸν ἐπροσκάλεσεν νὰ ἐβγῇ ἐξω (τὸν πασσά Τοπάλη), καὶ αὐτὸς ἔκαμε τὸν ἀρρωστον καὶ δὲν ἐπήγεν. Εἰς Μυτιλήνην ὄντας ἔλαβε τὸ Φερμάνι καὶ ἐπροστάζοντο ὅτι, ἐὰν δὲν πάρῃ τὴν Σάμον, μέσα μετὰ τὸν στόλον του νὰ μὴ γυρίσῃ νὰ ἐμβῇ. Διὰ τὰ ἀσκήρια, ὅπου ἔχει εἰς τὸ Σουατζίκι καὶ εἰς ἐκεῖνα τὰ περίξ ὅλα ἔτοιμα διὰ τὴν Σάμον, σχεδὸν βεβαρυμένα ἀρχισὰν πολλὰ νὰ φεύγουν, τοὺς ἐπῆσαν μάλιστα καὶ ἀρρώστια καὶ ἀπέθνησκαν καθημερινῶς. Πρὸς τὰς ὥρας 5 ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ καπ. Ἀνδρέας Πιπίνος, ὅστις ἦτον εἰς Βαθῦ, καὶ διώρθωσε τὸ πυρπολοκόν του, καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι ἀπὸ Πάτμον ἦλθεν ἀνθρωπος εἰς Βαθῦ, καὶ διηγεῖτο μετὰ βεβαιότητα, ὅτι εἰς Αἴγυπτον ὁ υἱὸς μιᾶς χήρας, ἐχθρὸς τοῦ Μεῖμετ-Αλῆ, κινούμενος μετὰ ἀρκετὰ φουσατά (στρατὸν) κατὰ τοῦ αὐτοῦ Μεῖμετ-Αλῆ, καὶ πολεμῶντας ὀρμητικῶς ἐφθασεν νικητὴς ἕως τὸ Μισίρη, καὶ ὅτι ἡ ἀρμάδα τοῦ Μεῖμετ-Αλῆ εὐρίσκεται ξαρμάτωτη. Εἰς τὰς ὥρας 7 ἦλθεν εἰς ἀντάμωσίν μας ὁ καπ. Ἀλεξανδρῆς τῆς γολέτας, ὁ ὁποῖος ἐβιζιτάρησεν τὸ εἰρημένον πλοῖον, ἦτον καὶ αὐτὸ Ἰονικόν, ἤρχετο ἀπὸ Σμύρνην, καὶ εἶπεν ὅτι ἐν δίκροτον Ἀγγλικὸν ἐφθασεν εἰς Σμύρνην καὶ ἐβγαλεν ἐξω ἐφημερίδες ἀγγλικαῖς, αἱ ὁποῖαι καὶ ἐφανέρωναν τὸν ἐρχομὸν τοῦ Κόχραν, καὶ αὐτὴ ἡ εἰδησις ἔδωκεν μέγαν κρότον εἰς Σμύρνην. Αἱ δύο φεργάδες βλαμμέναις ἀπὸ τὰ πυρπολικά μας, ἀκόμη εἰς Φώκαις ἐφτιάνοντο· ἀ-

κολούθως εἶπεν σχεδὸν τὰ ἴδια, ὅπου εἶπεν καὶ ὁ μαρτῆγος. Εἰς τὰς ὥρας 8 καὶ 9 ἤλθαν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ ἄλλοι καπεταναῖοι, καὶ ἀφοῦ ἤκουσαν τὰς εἰρημένους εἰδήσεις, ἐστάθηκαν σχεδὸν (ὄντας γαλήνη) ἕως τὰς ὥρας ἑνδεκα κάμνοντας διάφορα σχέδια κατὰ τῶν Τουρκῶν, καὶ ἔπειτα ἀνεχώρησαν· ὅθεν καὶ με ὀλιγώτατα πανιὰ ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τετράδη 18 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν με γαλήνη καὶ ὀλίγα πανιὰ κατὰ τὴν Ἀνατολήν· ἀπὸ τὰ τούρκικα μόνον ἑπτὰ βλέπομεν κατὰ τὰ Ἀσπραχώματα, καὶ εἶναι Βάρδα κόσταις, ἔτσι ἐστοχασθήκαμεν. Πρὸς τὰς ὥρας 3 ἐβγήκαν περισσότερα τουρκικὰ εἰς τὰ πανιὰ καὶ ἐβαστοῦσαν ρότα καθὼς καὶ ἡμεῖς, πλὴν πάντοτε κοντὰ τὴν στεριά. Πρὸς τὰς ὥρας 7 εἶδομεν ἓν πλοῖον ξένον, τὸ ἐβιζιτάρησεν ὁ ἴδιος Ναύαρχος Κολανδρουτζος ὅστις ἐντὸς ὀλίγου μᾶς ἐπλησίασεν καὶ μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι ἦτον Ἀγγλικόν, καὶ ἤρχετο ἀπὸ Μαρσίλια διὰ Σμύρνην· ἐρχόμενος ἐπίασεν εἰς τὸν λιμένα Συρακούσας (πόρτο Σικελίας) καὶ ἐκεῖ ἔμαθεν, ὅτι ὁ Κόχραν ἐφθάσεν με δύναμιν εἰς Μεσσίναν. Ἐως τὸ βράδυ τὰ τούρκικα πάντα ἦτον εἰς τὴν ἐπιφάνειάν μας (ὕπ' ὄψιν μας)· ὅλην τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν με μικρὸν ἄερα καὶ με ὀλίγα πανιὰ.

Πέμπτη 19 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν με ὀλίγον ἄερα, καὶ ἡ βόλτα μας κατὰ τὴν Ἀνατολήν. Τὰ Τουρκικὰ καὶ αὐτὰ εἰς τὰ πανιὰ καὶ οὐχὶ τόσον μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς. Εἰς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς τὰ τουρκικὰ 17 με τρία κατάρτια καὶ μπρίκια καὶ γολέταις ἐμουάρησαν κατ' ἐπάνω μας με τὴν βόλταν τους, ἡμεῖς με τὴν ἰδίαν βόλταν ἀνοικτὰ, διὰ νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ τοὺς πάρωμεν τὰ σοβράνω, καὶ εἰς τὴν ὥραν 1 τῆς ἡμέρας ἐπλησίασαν κοντὰ μας ἕως 2 κανονιῶν διάστημα, εἶδαμεν νὰ τὰ ἐγύρισαν καὶ ὄρξα ἐτραβοῦσαν ἀνοικτὰ κατὰ τὴν Χίον· ἐφυσοῦσεν καλούτσικος ἄνεμος, μὰ ἔπειτα ἔπεσεν, γαλήνη, καὶ οὕτως περιφερόμεθα καὶ αἱ δύο ἀρμάδες. Βλέπομεν σενιάλα τους, καὶ με κανονιαῖς, πλὴν τί σημειώνουν ἀγνοοῦμεν. Εἰς τὰς ὥρας 1 1/2 ἀπλώσαμεν (γαλήνης οὐσης) ὅλα τὰ πανιὰ μας. Ἐντὸς ὀλίγου πάλιν ἐπῆρεν ἀεράκι καὶ φορτζάρομεν τὰ ὄρτζα κατ' ἐπάνω τῆς ἀρμάδας τὰ ὁποῖα καὶ πᾶμε πλησιάζοντας, Τέσσαρα ἐδικὰ μας πλοῖα ἀπὸ τὴν ἀπελθοῦσαν νύκτα ἦτον ἀλαρχεμένα καὶ σοβράνω ἀπὸ ἡμᾶς, αὐτὰ λοιπὸν ἐτράβηξαν κατ' ἐπάνω 2 φεργαδῶν ὅπου εὐρίσκονται πλέον μακρὰν τῶν ἄλλων, καὶ ἄρχισαν τὸν κανονοβολισμόν, πρὸς τὰς ὥρας 3 ἔπειτα μιᾶς ὥρας κανονοβόλισμα τὰ Τούρκικα πρὸς τὰ ἐδικὰ μας, ἀλάργευσαν καὶ ἔπαυσαν. Τραβοῦνε τὰ τουρκικὰ, ὅπου εἶναι ὅλα 33 καὶ 30 μικρὰ τρανσπόρτα (φορτηγά), κατὰ τὴν Χίον. Οὕτω ἡμεῖς ἕκατεβάσαμεν τὰ πανιὰ μας, καθὼς καὶ ὁλος ὁ στόλος καὶ ἀνοικτὰ, ἀντικρὺ τῆς τουρκικῆς ἀρμάδος περιφερόμεθα. Ἀναμεταξὺ τούτου ἀπερνοῦσε μία σκοῦνα τὴν ὁποῖαν ἐκράξεν με κανονιὰ ὁ καπ. Σ. Πινότσης, ὥστε καὶ τὴν ἐβιζιτάρησεν καὶ ἀκολούθως τὴν ἔφερεν μαζὴ του πρὸς ἡμᾶς. Εἰς τὰς ὥρας 6 μᾶς ἐπλησίασεν, καὶ με τὴν πάσαράν του μᾶς

ἔφερεν τὰ γράμματά της καὶ τὰ ἐθεωρήσαμεν, ἦτον μὲ σημαίαν Ἴονικὴν καὶ ὁ ἰδιοκτητὴς της Ζακύνθιος Καπ. Σπύρος Μωράκης, ἤρχετο ἀπὸ Αἶνον καὶ ἐπήγαινε εἰς Ἀλεξάνδρειαν, μὲ καπνὸ, τυριά, ἄλειμμα παπούτσια, φασούλια, ἄλειμματοκέρια, μερικὰ βουτσίᾳ ξύδι κ τ λ. κατὰ τὰ χαρτιά του, τὰ ὁποῖα ἦτον τακτικὰ γυροαγμένα, ἐφαίνετο (προπριετὰ) ἰδιοκτησίᾳ Ἀγγλικῇ καὶ Αὐστριακῇ, ὁ μὲν Ἀγγλος Βασίλειος Ἑσχοπιάδης (δυσανάγνωστον), ὁ δὲ Αὐστριακὸς Μίλιαμ Γκίκας, καὶ αὐτοὶ ἦτον οἱ ναυλωταὶ του· καὶ κατὰ τὸ μανιφέστο του, εἶχεν καὶ διὰ λογαρισμὸν του πρᾶγμα ὁ καπετάνιος καὶ οἱ ναῦται του. Εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐπήγαινον ῥεκομάντατοι (συστημένοι) πρὸς τοὺς Κυρίους Πόρμα καὶ Σκαλόν· σοπρακάρικον δὲν εἶχεν, οὔτε ἐπιβάτην κανένα, οἱ ναῦται του μόνον ὅλοι 13. Μ' ὅλον ὁποῦ τοῦ ἠύραμεν τὰ χαρτιά του τακτικὰ, ἐδιωρίσθη ὁ ῥηθεὶς καπ. Πινότσης νὰ ὑπάρχουν μαζὴ εἰς Ἰκαρίαν καὶ ἐκεῖ νὰ ἀράξουν καὶ νὰ τοῦ γίνῃ ἡ πρέπουσα ἔρευνα, καὶ εἰ μὲν εὖρη τὰ πράγματα κατὰ τὰ χαρτιά του, καὶ οἱ ἄνθρωποι του ὁρκοθοῦν ὅτι οὕτως εἶναι ἡ ἀλήθεια, νὰ τὸν ἀφήσῃ τὸ ἄλειμμα ὅμως, μὲ τὸ νὰ μᾶς ἦτον ἀναγκαῖον, ἐδιωρίσθη νὰ τὸ πάρῃ καὶ νὰ τοῦ δώσῃ μίαν ῥετσεβούτα (ἀπόδειξιν)· καὶ οὕτως ἐτρέβηξαν εὐθὺς διὰ Ἰκαρία.

Πρὸς τὰς 10 ὥρας ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Ναύαρχος Κολανδρουτζὸς καὶ συμβουλευθέντες δι' αὐτὴν τὴν σκοῦνα τὴν Ἴονικὴν, διὰ νὰ μὴ ἀκολουθήσῃ κανένα ἄτακτον, ἀπεφασίσθη καὶ ἐστειλαν καὶ τὸν Κ. Ἀναγνώστην..... Σπετσιώτην μὲ γράμμα παρὰ τῶν δύο Ναυάρχων υπογεγραμμένον, ὅτι εἰ μὲν καὶ δὲν τοῦ ἐπιτύχουν σφάλμα, νὰ μὴ τὸ πειράξουν παντελῶς, μόνον τὸ ἄλειμμα νὰ πάρουν καὶ νὰ δώσουν τακτικὴ ῥετσεβούτα, καὶ μὲ ὀρισμὸν ὅτι, ἂν καὶ ἀτακτήσουν μετέπειτα, θέλει πατήρῃ (ὑποφέρει) τὸ ἴδιον πλοῖον του· καὶ οὕτω ἐμίσειυσεν διὰ Ἰκαρία ἀμέσως ὁ ῥηθεὶς Καπετ. Ἀναγνώστης. Αὐτὴν τὴν ὥραν ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ ὁ καπ. Σταμάτης Δοκὸς, καὶ ἔφερεν καὶ ἐπαράδωσεν εἰς τὸν Ἀντιναύαρχόν μας γρόσσια 6 χιλιάδας, τόσα τοῦ εἶχαν ἀπὸ Ὑδραν δοσμένα, διὰ νὰ μᾶς ἀγοράσῃ ἄλειμμα, καὶ μὴ εὐρίσκοντας ἐμέτρησεν αὐτά. Πρὸς τὰς 11 1/2 μᾶς ἐπαρουσιάσθη εἰς τὰ πανγὰ ἓνα νέον ἀρμαμέντο Σπετζιώτικον ἀπὸ Ὑδραν, καὶ ἐλάβαμεν εὐχαρίστησιν ὄντας ἀργὸν (βραδυκίνητον) ἐπροσμέναμεν τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν νὰ μάθωμεν. Ὅλην τὴν νύκτα μὲ μελτέμι καλὸν ἐπεριφερόμεθα.

Παρασκευὴ 20 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μετὰ τοῦ στόλου μὲ τὴν βόλτα κατὰ τὴν Ἀνατολήν, μὲ μελτέμι φρέσκο. Πολλὰ πρῶτ' μᾶς ἐπλησίασεν ὁ Ναύαρχος Κολανδρουτζὸς, καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι τὸ βραδιανὸν νέον πλοῖον τὸν εἰδοποίησεν, ὅτι ἀπὸ Ὑδραν καὶ Σπέτζαις μᾶς ἔρχεται δύναμις ἀπὸ 18 πολεμικὰ πλοῖα καὶ 6 μπουρλότα· εἶχεν καὶ γράμμα παρὰ τῶν προκρίτων τῶν δύο νησιῶν, καὶ ἐκράζε τὸν Ἀντιναύαρχόν μας νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ πλοῖον του, διὰ νὰ τὸ ἀνοίξουν. (Ἀπὸ τὴν τούρκικη ἀρμάδα μόνον βάρδα κόστες βλέπομεν κα-

ράβια 6): ἀμέσως λοιπὸν ἐπῆγεν ὁ Ἀντιναύάρχος μας, ἀνοίξαν τὰ γράμματα εἶδαν τὰ γεγραμμένα βεβαιώνοντα καὶ τὴν δύναμιν καρβίων ὅπου μᾶς στέλλουν κτλ. ἀκολούθως ὠμίλησαν, καὶ τὸ τί εἶχαν νὰ πράξουν· δηλαδή καὶ ὁ ἀέρας δυνατός, τὰ τουρκικὰ ὀλίγα ἐφαίνοντο, νερόν ὅλα τὰ καράβια δὲν εἶχαν, εἶχαμεν καὶ μεγάλην χρεῖαν διὰ παλάμισμα· καὶ ἐπειδὴ ἀπεφασίσαμεν νὰ πάρωμεν τὸ ἄλειμμα τοῦ χθεσινοῦ πιασμένου μαρτήγου, καὶ τὸ ἐστείλαμεν διὰ καλλιώτερον βιζιτάρισμα εἰς Ἰκαρία, νὰ ὑπάγωμεν καὶ ἡμεῖς ὅλα νὰ ἀράξωμεν εἰς Ἰκαρίαν νὰ κάμωμεν νερόν, καὶ μὲ βίαν νὰ ἐτοιμάσωμεν ἀπὸ παλάμισμα καὶ τὰ πλοῖα μας· καὶ οὕτως ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖόν μας ὁ Ἀντιναύάρχος μας, καὶ εὐθὺς τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν Ἰκαρίαν. Ἐλάβαμεν καὶ μίαν ἐφημερίδα ἡ ὁποία διηγεῖται τὰς νίκας τῶν ἐδικῶν μας εἰς Ἀθήνας κατὰ τοῦ Κιουταχῆ Πασσᾶ, καὶ ἐχαρήκαμεν, μὲν δι' αὐτό, δὲ διὰ τὸν πλησιασμόν (προσεχῇ ἀφίξιν) Λόρδ. Κόχραν. Εἰς τὸ ἀναμεταξὺ αὐτὸ ἀπερνούσεν ἀπὸ τὸ κέντρον τοῦ στόλου μας μία φεργάδα Ὁλλανδέζικη, μία ὁμοῖα Ἀγγλική, καὶ δύο Γολέταις Ἀγγλικαῖς καὶ ἐτραβοῦσαν τὴν ρόταν τοὺς κατὰ τὰ Ἄσπρα χῶματα, φυσικὰ διευθύνοντο διὰ Σμύρνην. Ἡ Ἀγγλικὴ φεργάδα μάλιστα ἔπεσεν πλησίον τοῦ καπ. Ἰωάν. Γκέλη, καὶ ὅλοι οἱ ὀφφικιάλοι της, ἀπὸ τὸ κάσαρο τὸν ἐχαιρέτησαν μὲ τὰ καπέλα τοὺς, καὶ τοῦ ἐφώναζαν, ὅτι ὁ Κόχραν ἔρχεται. Πρὸς τὰς ὥρας 5 ἀράξαμεν μὲ ὅλον τὸν στόλον εἰς Ἰκαρίαν, μάλιστα εἰς τὸ ἄραγμα ἐπάνω, ἔπεσεν ὁ καπ. Γκίκας Τσαμαδοῦ ἐπάνω μας καὶ μᾶς ἐζημίωσεν ἓνα μέρος τῆς πρύμνης μας καθὼς ἐξέσχισεν καὶ τὴν γάπια μας. Τὰ ὅποια καὶ μὲ βία τὴν ἰδίαν ὥραν τὰ ἐδιορθώσαμεν. Μετὰ τὸ ἄραγμα ἦλθον ὅλοι οἱ Καπεταναῖοι εἰς τὸ πλοῖόν μας, καὶ τοὺς ἀναγνώσαμεν ἓν γράμμα Ὑδρας καὶ Σπετζῶν, καθὼς καὶ τὰς εἰδήσεις τῆς ἐφημερίδος καὶ εὐχαριστήθησαν. Εἰς Ἰκαρίαν εὐρήκαμεν ἀραγμένον τὸν καπ. Γκίκαν τοῦ Μεθενίτη ἔλειπεν 8 ἡμέραις ἀπὸ τὴν Ὑδραν χωρὶς νὰ μᾶς ἔχη γράμμα κανένα. Ἐπῆραμεν λοιπὸν τὸ ἄλειμμα ἀπὸ τὸν Μαρτήγον, τὸ ἐζυγίσσαμεν, ἐβγῆκεν ὅλον ὀκ. 1300, καὶ διὰ τόσαις τοῦ ἐδόθη τοῦ Καπ. Σπύρου Μωράκη ρετσεβοῦτα, ὑπογραμμένη παρὰ τῶν δύο Ναυάρχων Ὑδρας τε καὶ Σπετσῶν, καὶ ἀμέσως τοῦ ἐδόθη τὸ ἐλεύθερον καὶ εὐγῆκεν εἰς τὰ πανιὰ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ ταξεῖδιόν του διὰ Ἀλεξάνδρειαν. Ὀλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα σφοδρότατος ἀέρας μάλιστα Τραμουνάνα.

Σάββατον 21 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον εἰς Ἰκαρίαν. Πολλὰ πρῶτ' ἐβάλαμεν σενιάλο νὰ ἔλθουν ἔλαι αἱ βάρκαι εἰς τὸ πλοῖόν μας διὰ νὰ πάρῃ ὁ καθείς τὸ ἀνάλογόν του ἀπὸ τὸ ἄλειμμα. Ὁ ἀέρας ἴδιος καὶ σφοδρός, οὕτω ἀπέρρασεν ὅλη ἡ ἡμέρα καὶ ὅλη ἡ νύκτα.

Κυριακὴ 22 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Ἰκαρίαν, μὲ ἀέρα σκληρότατον, καὶ πολλὰ πρῶτ' ὑψώσαμεν σενιάλον νὰ

έτοιμασθῇ ὁλος ὁ στόλος διὰ νὰ βαλθῶμεν εἰς τὰ πανιά. Πρὸς τὴν ὥραν μίαν ἦλθεν ὁ Ναύαρχος Κολανδροῦτζος εἰς τὸ πλοῖον μας, καθὼς καὶ μέρος καπεταναίων Ὑδραίων τοῦ στόλου μας. Ἐμάθαμεν ἀπὸ ἓν πλοιάριον, 2 ἡμέρας ἔλειπεν ἀπὸ Ὑδραν, ὅτι ὁ λόρδ. Κόχραν ἐφθασεν εἰς Τσιρίγον, καὶ ἄλλη εἰδησις ἀπὸ Ἀλεξάνδρειαν ἀπὸ ἐμπορικὸν καράβι εἰκοσιπέντε ἡμερῶν, ὅτι ὁ Αἰγυπτιακὸς στόλος ἦτον ξαρματωτός. Ἀγκαλὰ καὶ ἐβάλαμεν τὸ σενιάλο τοῦ μιτεμοῦ μας, πλὴν τὸ σκληρότατον μελτέμι δὲν μᾶς τὸ ἐσυγχώρησεν. Πρὸς τὰς 11 ἀπερνούσεν ἓν σακολέβι διὰ Ὑδραν καὶ ἐκράξαμεν μὲ σενιάλον καὶ ἐζύγωσεν, ἐστάθηκεν ἀλὰ κάπα διὰ ὀλίγα λεπτὰ καὶ μὲ βίαν τοῦ ἐδῶσαμεν γράμμα διὰ τοὺς κυρίους Προκρίτους Ὑδρας σημειώνοντάς τους ὅτι ἡ ἀρμάδα, μὲ Δόξαν Κυρίου, πάλιν ἐματαιώθη τοῦ σκοποῦ της κατὰ τῆς Σάμου καὶ ὅτι ἀνεχώρησεν, καὶ ἀγνοοῦμεν πόθεν ἐτράβηξεν, ἢ εἰς Χίον, ἢ Ἴσω, εἰς Μυτιλήνην. Ὁ ἀέρας ἴδιος ἀκολούθησεν ὅλην τὴν Νύκτα.

Δευτέρα 23 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἀνεμος ἔδειξεν πολλὰ ὀλίγον πλέον μαλακὸς καὶ ἀμέσως ἐβάλαμεν σενιάλον μισευμοῦ. ὅθεν καὶ εἰς τὰς 11 1/2 τῆς αὐγῆς ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά. Εἰς τὴν ὥραν μίαν τῆς ἡμέρας εἶδαμεν πέντε πλοῖα καὶ ἡ ῥότα τους ὡς τὴν ἐδικὴν μας. Ἐντὸς ὀλίγου ἐγνωρίσαμεν ὅτι εἶναι νέα πολεμικὰ ἐδικὰ μας, καὶ ἀμέσως τὰ ἐγυρίσαμεν κατεπάνω τοὺς πρὸς ἀντάμωσίν τους. Εἰς τὰς 2 ὥρας ἐνώθημεν μὲ τὰ νέα πολεμικὰ ἡμέτερα, καὶ ἦτον ὁ Ναύαρχος καπ. Α. Μιαούλης, τὸ μπρίκι, καὶ Νάβι τοῦ καπ. Τουμπάζη ὁ καπ. Σάτης καὶ καπ. Ὁ μὲν Νάυαρχος Μιαούλης μᾶς ἐχαίρετῃσεν μὲ 3 κανονιαῖς, καὶ μὲ ἄλλαις 3 τοῦ ἀπεκρίθημεν, ὡσαύτως τὸν ἐχαίρετῃσεν καὶ ὁ Ναύαρχος καπ. Γ. Κολανδροῦτζος, καὶ εὐθὺς μὲ τὸν χαίρετῃσμον, ἐπῆγεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας μὲ τὴν πᾶσαράν του. Μὲ τὸν γυρισμόν του (ὅπου ἐκεῖ ἐστάθη ἕως 2 ὥρας) ἔφερε γράμμα τῶν κυρίων Προκρίτων καὶ τὸν σημειώνουν μὲ κατάλογον τὸ πόσα νέα ἡμέτερα πολεμικὰ καὶ πυρπολικὰ ἐρχονται. Αὐτὸς τοὺν λέγουν καὶ διὰ τὸ πῶς ἔχει νὰ διαιρεθῇ τὸ μηνιαῖον τῶν πρώτων πλοίων ἀπὸ τὰ χρήματα ὅπου θὰ συνάξωμεν, καὶ ὅσα παραπάνω νὰ ἐγγχειρισθῶν εἰς τὸν Ναύαρχον Καπ. Ἀ. Μιαούλην. Ἐλάβαμεν πρὸς τούτοις καὶ γράμμα παρὰ τοῦ κυρίου Φραντσέσκου Δ. Βούλγαρη μὲ μίαν κόπιαν γράμματος, ὅπου ἐφανέρωνεν τὸ φθάσιμον τοῦ Λόρδου Κόχραν εἰς Τσιρίγον. Ὁ Αὐτὸς λοιπὸν στόλος τοῦ Καπ. Μιαούλη, ὡς ἔμειναν σύμφωνοι, ἐπῆγεν εἰς Ἰκαρίαν νὰ ἀράξῃ μὲ τὸν νέον στόλον του καὶ ἐκεῖ νὰ σταθῇ ἕως νὰ μαζευθῇ ὁλος ὁ νέος στόλος, νὰ κάμουν αὐθις καὶ νερόν, καὶ ἡμεῖς ὅλοι τοῦ πρώτου στόλου, νὰ ὑπάγωμεν εἰς ἓνα Νησί τῆς Ἀνατολῆς ὑποκάτω τοῦ Σουατζίκι, Ὑψηλὴ ὀνομαζόμενον, καὶ ἐκεῖ ὄντας καλὸς λιμένας, νὰ ἀράξωμεν καὶ νὰ παλαμίσωμεν τὰ καράβια μας, καὶ μετὰ ταῦτα νὰ ἐβγοῦμεν εἰς τὰ πανιά καὶ νὰ σμίξωμεν οἱ δύο στόλοι καὶ οὕτως τὸ ἡκολούθησαμεν.

Εἰς τὸ βασιλευμα Ἑλλίου ἐφθάσαμεν εἰς τὸν λιμένα Ὑψηλῆς καὶ ἀρά-
 ξαμεν, ὁμοίως καὶ ὄλος ὁ στόλος, καὶ μὲ μεγάλη γαλήνη ἀπεράσαμεν
 ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 24 Αὐγούστου. Ἀρχγμένοι ὄντες δύο ὥρας πρὶν νὰ ξη-
 μερώσῃ, ἀρχισεν ἡ δουλειὰ διὰ νὰ γύρουν τὸ καράβι, καὶ ἕως νὰ ξη-
 μερώσῃ ἦτον ἔτοιμον διὰ σκούπισμα, καὶ ἕως τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας
 ἔγε νεν ἔτοιμον τοῦ σκούπισματος καὶ παλαμίσματος. Καὶ εἰς ὅλα τοῦ
 στόλου μας τὰ καράβια οὕτως ἠκολούθησεν, καὶ πρὶν τὸ ἑσπέρας ἔγει-
 ναν ὅλα ἔτοιμα. Ὁ σκοπὸς τοῦ Ἀντιναυάρχου μας ἦτον νὰ εὐγοῦμεν
 ἀμέσως εἰς τὰ πανιὰ καὶ νὰ ὑπάγωμεν νὰ ἀνταμῶθεν εἰς Ἰκαρία μὲ
 τὸν Ναύαρχον Ἀ. Μιαούλη, πλὴν ἡ μεγάλη γαλήνη δὲν ἐσυγχώρησεν,
 καὶ οὕτως ἐμείναμεν ὅλην τὴν νύκτα. Οἱ αὐταὶ μας ὅμως ἀπὸ κάθε
 πλοῖον ἐβγῆκαν ἔξω, ἐπῆγαν ἕως μιᾶς ὥρας διάστημα, ἐβαλαν φωτιὰ
 εἰς ἓνα κτιστὸ ταμπουρί ὡς φρούριον φτιασμένον, τὸ ἔκαψαν, ὁμοίως
 ἐβαλαν καὶ εἰς τὸ ὄρος καὶ πεδιάδα φωτιὰ καὶ ἔγεινεν πυρκαϊὰ μεγάλη.

Τετράδη 25 Αὐγούστου. Πολλὰ πρωτὶ, ἀγκαλὰ γαλήνη, ὑ-
 ψώσαμεν σενιχλὸν μισεύματος, καὶ εὐθὺς ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ κατ-
 θῶς καὶ ὄλος ὁ στόλος. Ἔως τὸ μεσημέρι γαλήνη μεγάλη, μετὰ τὸ
 μεσημέρι ἐπῆρην ὀλίγον ἀεράκι καὶ μὲ βόλταις ἐπεριφερόμεθα. Εἰς τὰς
 ὥρας 9 ἐφθασε μία γολέτα ψαβρίανη ἀπὸ Αἰγίνα καὶ Σύρα ἡ ὅποια ἔ-
 φερεν τὸν γραμματέα Ναυάρχου Α. Μιαούλη κύριον Λάτρην ὅστις ἐβ-
 γῆκεν ἀπὸ τὴν Γολέτα, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ ἐστάθη ἕως
 νὰ σμιζώμεν τὸν Ναύαρχον. Ὅλην τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν μὲ γαλήνην.

Πέμπτη 26 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μὲ γαλήνη μετὰ
 τοῦ στόλου μας πλησίον Σάμου. Εἰς τὴν ὥραν 1 ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον
 μας ὁ καπ. Γεώργης τῆς Γολέτας κυρίου Κουντουριώτου, καὶ θέλον-
 τας ὁ κύριος Λάτρης νὰ ὑπάγῃ εἰς Ἰκαρίαν νὰ ἀνταμώσῃ τὸν Ναύαρ-
 χον ὅπου ἐκεῖ ἦτον ἀρραγμένος, οὕτω ἐδιωρίσθη ὁ ῥηθεὶς καπ. Γεώρ-
 γης νὰ τὸν ἐμβαρκάρῃ εἰς τὴν γολέταν του καὶ νὰ τὸν ὑπάγῃ, ὅθεν
 καὶ εἰς τὰς 2 ὥρας τῆς ἡμέρας ἀνεχώρησεν. Ὁ καιρὸς καθαρὸς καὶ
 γαλήνη μεγάλη. Πρὸς τὰς ὥρας 3 ἠκούσαμεν κατὰ τὴν Χίον πολλό-
 ταις κανοναῖς πολέμου· ἡμεῖς εἰς παντελεῖ γαλήνη δὲν δυνάμεθα
 τὴν ῥόταν μας διὰ ἐκεῖνα τὰ μέρη, καὶ συμπεραίνομεν νὰ εὐρέθησαν
 αἱ βάρδαι Κόσταις μας γολέταις. Ὁ κανονοβολισμὸς ἐβάσταξεν ἕως
 μίαν ὥραν καὶ ἔπειτα ἔπαυσεν. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἀπέρασαν 5 μπρίκια
 καὶ δύο γολέταις Ἀγγλικά ὅλα, ἡ ῥότα τοὺς κατὰ τὴν Χ'ον· ἐν ἀπὸ
 τὰ μπρίκια ἦτον ἀρματωμένο, ὁμοίως καὶ αἱ δύο γολέταις, μάλιστα
 μ.α ἀπ' αὐταῖς ὕψωνε καὶ σενιάλα· δὲν ἐκαταλάβαμεν πόθεν ἤρχοντο
 διότι ἀπέρασαν πλατειά, καὶ ἡμεῖς εἰς γαλήνην. Πρὸς τὰς ὥρας 10
 εἶδαμεν ἀπὸ τὰ νέα 7 καράβια τοῦ στόλου μας, ὅπου ἦτον ἀραγμένα
 εἰς Ἰκαρίαν, καὶ ἐβγῆκαν εἰς τὰ πανιὰ καὶ ἔρχονται εἰς ἔνωσιν ἐδι-
 κήν μας. Ὅλην τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν μὲ ὀλίγον ἀέρα καὶ βόλταις
 ἀναμεταξὺ Ἰκαρίας καὶ στερεᾶς.

Παρασκευή 27 Αυγούστου. Ἐξημερώθημεν σθερὰν Σάμου, σπαρθέντο Χίου καὶ ἡ ρότα μας κατὰ τὸν κάβο Κόρακκα. Τὰ πλοῖα τοῦ στόλου μας εὐρέθησαν σκόρπια, καὶ οὕτως ἐβάλαμεν πολλὰ πρῶτ' σενιάλον νὰ μαζωχθῇ ὅλος ὁ στόλος, τὸ αὐτὸ ἔκαμε καὶ ὁ Ναύαρχος Κολανδρουτζος διὰ τῆς μοίρας τῆς ἐδικῆς του· ὁ δὲ Ναύαρχος Μιαούλης μὲ τὴν νέαν μοῖραν φαίνεται κατὰ τὸν κάβο Κόρακκα, ἀγκυρὰ καὶ δὲν γνωρίζεται τόσο καλὰ, ὄντας πρῶτ' καὶ μακρὰν, πλὴν συμπεραίνομεν νὰ ἦναι αὐτός, καὶ τραβοῦμεν εἰς ἑνωσίν του. Εἰς τὴν μίαν ὥραν τῆς αὐγῆς ἐσμίξαμεν μὲ τὸν Νάυαρχον Μιαούλην καὶ μὲ ὅλον τὸν νέον στόλον, καθὼς καὶ μὲ τὸν Ψαρριανὸν Ναύαρχον Καπ. Νικολῆ, καὶ ἀμέσως ὁ Ἀντιναύαρχός μας μὲ τὴν πᾶσσαράν του ἐπῆγεν εἰς τοῦ Ναυάρχου Μιαούλη, διὰ νὰ σχεδιάσουν τι κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἀγκυρὰ καὶ πρὸς ταῖς αὐγαῖς ἀπερνοῦσεν διὰ Σάμον ἐν σκοπέσιν, καὶ ἐρωτῶντας τον εἶπεν, ὅτι ἡ ἀρμάδα νὰ ἐπῆγεν εἰς γῶκαις. Πρὸς τὰς ὥρας 3 ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ καπ. Σταμάτης Δοκὸς καὶ μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι εἰς Βαθὺ Σάμου ἐφθασεν ἐν ἐμπορικὸν ῥωσσικὸν πλοῖον διὰ νὰ φορτώσῃ· καὶ ὄντας ὁ Δοκὸς ἐκέιθεν τὸ ἐβυζιτάρησεν, καὶ τοῦ εἶπεν, ὅτι φερμάνια παρὰ τοῦ Σουλτάνου ἐφθασαν εἰς Καστέλια καὶ προστάζεται ὁ Τοπάλ-πασσας νὰ τραβήχῃ μὲ τὴν ἀρμάδα εἰς Κωνσταντινούπολιν. Πρὸς τὰς ὥρας 4 1/2 ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ναυάρχου ὁ Ἀντιναύαρχός μας καὶ ἐδιώρισεν ἀμέσως νὰ βάλωμεν τὴν ρόταν μας κατὰ τὴν Χίον, τὸ ἴδιον καὶ ὅλος ὁ στόλος μας, ὅπου ὅλα εἰμεθα 52· πλησιάζαντες ὅλα μαζὴ εἰς Χίον ἀπεράσαμεν πρῶτα τὰ πανιά μας πλησίον τῆς στερεᾶς Χίου. Εἰς τὰς ὥρας 8 ἀπεράσαμεν ἐμπροσθεν τῆς χώρας, ἦτον δύο μπρίκια τουρκικὰ εἰς τὰ πανιά, ὁμοίως καὶ μία σκοπέβα τούρκικη, ὡς φαίνεται, ἦτον πέραμα καὶ καθὼς μᾶς εἶδαν μὲ βίαν ἐτράβηξαν καὶ ἐμβήκαν ὑποκάτω τοῦ φρουρίου. Ὁ καπ. Γκιώνης πλησίον τοῦ εἰρημένου περάματος, τὸ ἐκινήγησεν, τοῦ ἔρριξε καὶ ἡ κανονιαῖς, πλὴν τίποτα δὲν τοῦ ἔκαμεν, ὅτι ἐπρόφθασεν καὶ ἐμβήκεν ὑποκάτω τοῦ φρουρίου. Τότε τὸ αὐτὸ φρούριον μᾶς ἔρριξεν καμμίαν δεκαριά κανονιαῖς, καὶ χωρὶς καμμίαν βλάβην μας ἐτραβούσαμεν τὰ Νησιὰ Σπαλμαδούραις. Τὴν ἀρμάδα εἰς Χίον δὲν εἶδαμεν, καὶ ἐκάναμεν φυλκὴν διὰ νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ μάθωμεν. Εἰς τὰς ὥρας 10 1/2 τὰ ἐμπροσθινὰ πλοῖα εἰδείξαν σενιάλον, ὅτι ἡ ἀρμάδα ἐφανίσθη εἰς τὰ πανιά κατὰ τὴν Μυτιλίην καὶ ἐτραβοῦσεν διὰ ἐπάνω. Εἰς τὸ ἀναμεταξὺ αὐτῶν εἶδεν καὶ ἡ βάρδιά μας ἀπὸ τὸ κατάρτι τὴν ἀρμάδα, ὅθεν καὶ ἀρμενίζομεν κατ' ἐπάνω της. Τὸ ἀεράκι ὀλίγον, ὅμως καλόν, ἐν ποῦπα (οὐριον) διευθυνόμεθα. Εἰς τὰς ὥρας 11 ἐπῆσε μία καταχνιά πολλὰ πυκνή· πρὸς τὰς ὥρας 12 ἔγεινεν περισσοτέρα καὶ σκότος, ὥστε ὅπου τὰ πλοῖα μας ἔβγαλαν ἀπὸ ἑνα φανάρι διὰ νὰ φαινόμεθα. Ὁλην τὴν νύκτα λοιπὸν σκότος καὶ μὲ μίαν δροσιὰ ὅπου δὲν διέφερεν ἀπὸ τὴν βροχὴν. Ὁ ἀέρας σιρόκος καὶ μέτριος, τὸ ἀρμένισμα ἐστάθη μὲ ὀλιγωτάτα πανιά.

Σάββατον 28 Αυγούστου. Ἐξημερώθημεν μετ' τὸ ἴδιον σκότος καὶ δροσιά, τὸ ὅποιον μᾶς ἔκαμε νὰ μὴ βλέπωμεν τὰ καράδια μας, ἀλλ' οὔτε στεριὰν καμμίαν, μόνον ὅπου εἰμεθα πλησίον τῶν στεριῶν, καὶ οὕτω εἰς τὰς 11 $\frac{1}{2}$ τῆς αὐγῆς ἐπῆραμε τὴν βόλτα καὶ ἐβάλαμεν πρῶραν τρεμοντάνα, διὰ νὰ ξανοίξωμεν στεριὰ καὶ εἰς ποίαν στάσιν (θέσιν) εὕρισκόμεθα. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς ἀνοιξεν ὀλίγον καὶ εἶδομεν νὰ εἰμεθα μέσον Χίου καὶ Μιτυλίνης, καὶ πέντε ἀπὸ τὰ πλοῖα μας· ἀκολουθῶς εἶδαμεν καὶ ἕτερα πλοῖα μας σοταθέντω ἡμῶν· τὸ δὲ σκότος ἀκολουθεῖ, ὁ καιρὸς ἐξάνοιξε, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 5 ἐμφανίσθη ἕν καλὸν μέρος τοῦ στόλου μας καὶ ἀρμενίζοντας μέσον Μιτυλίνης καὶ Καράμπουρνα, ἐζυγώσαμεν τὴν κόστα τῆς Μιτυλίνης καὶ ἕως Πλουμάρη. Εἰς τὰς ὥρας 9 ἐπλησιάσαμεν ὅλος ὁ στόλος. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀναμεταξύ ἠκούσαμεν ἕως 16 κανονιαῖς. Ὁ Ναύαρχος Μισούλης ἔβαλεν σενιάλον, ὅτι ὁ ἐχθρὸς φαίνεται, καὶ νὰ συμμαζῶχθῃ ὅλος ὁ σιόλος [ἀγκαλὰ καὶ ὁ στόλος δὲν ἐφαίνονταν ὅτι αἱ κανονιαῖς ἠκούσθησαν ἀπὸ τὸν μέσα Κόλπον Μιτυλίνης]. Εἰς τὰς ὥρας 10 ἐζύγωσε κοντά μας ὁ Ναύαρχος Μισούλης, καθὼς καὶ ὁ Ναύαρχος Κολανδρουτζος καὶ ἐστάθησαν ἀλλὰ κάπα καὶ ἔκραξε τὸν Ἀντιναύαρχόν μας πρὸς συμβουλήν, φυσικὰ τὸ τι ἔχουν νὰ πράξουν, ἐπειδὴ καὶ ἡμεθα πλησίον τοῦ κάβου Μιτυλίνης. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀναμεταξύ μία φελούκα ἐνὸς πλοίου ἐβγήκεν εἰς τὴν στερεὰν καὶ οἱ Τοῦρκοι τοὺς ἐτουφέκισαν, τὸ δὲ πλοῖον τοὺς ἔρριξεν τρεῖς κανονιαῖς, καὶ ἀνεχώρησεν ἡ βάρκα. Ὁ Ἀντιναύαρχός μας ἀκόμη δὲν ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας, πλὴν, ὡς φαίνεται, ἀπεφάσισαν νὰ προχωρήσωμεν ἀπὸ μέσα τῆς Μιτυλίνης, καὶ νὰ εἶδωμεν τὸν τουρκικὸν στόλον, καὶ ἀμέσως ἐμουράρισεν πρῶμα κατὰ τὸν κάβο, καὶ μετὰ σενιάλον νὰ ἀκολουθήσῃ ὅλος ὁ στόλος μας, ὅθεν ἐκάμαμεν καὶ ἡμεῖς τὸ ἴδιον, καὶ μερικὰ πυρπολικά ἐτοιμάσθησαν. Εἰς τὰς ὥρας 11 $\frac{1}{2}$ ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας, μᾶς εἰδοποίησεν ὅτι τὸ μπουρλότο Ν. ἐβγήκε νὰ κάμῃ κλαργιὰ καὶ ἕνας ῥωμαῖος τοῦ εἶπεν ὅτι, 24 ἀρμαμέντα ἦτον ἀραγμένα εἰς Μιτυλίην καὶ ὁ Πασσᾶς μετ' 2 φεργάδες ἦτον εἰς Φώκαις, καὶ ταῖς ἐδιώρθωνε, διότι ἔκαμναν νερά. Καὶ μετὰ 5 λεπτὰ ἕν ἀπὸ τὰ πλοῖα μας ὅπου ἤρχοντο ἀπὸ πίσω ἔρριξε μίαν κανονιά ἡμεῖς ἀμέσως ὀρτζάραμεν κατεπάνω του νὰ εἶδωμεν τί καινόν, καὶ ἀφοῦ τὸ ἐζυγώσαμεν, μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι ἕν μπρίκι Γαλλικὸν τοὺς εἶπεν ὅτι, ἡ ἀρμάδα εὕρεται ἀραγμένη εἰς Φώκαις· καὶ ἔτζι ἡμεῖς τὰ ἐγυρίσαμεν τὸν ἴδιον δρόμον μας δηλ. διὰ τὸν κάβο Μιτυλίνης. Εἰς τὰς ὥρας 2 τῆς νυκτὸς ἀγναντεύσαμεν τὸ μπουγάζι, καὶ ἀμέσως ἀκούσαμεν ἀπὸ τὴν ἀρμάδα τρεῖς κανονιαῖς· τέλος κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἐμπογαζάραμεν, γαλήνην ὁμῶς μεγάλη ἀκολούθησεν καὶ σκότος, καὶ ἀστραπαῖς καὶ βρονταῖς πολλόταταις, ἐφοβέριζεν χειμῶνα. Πρὸς τὰς ὥρας 4 $\frac{1}{2}$ ἐπῆρεν ὀλίγον ἀεράκι, ὥστε καὶ ἀκολουθήσαμε νὰ προχωρῶμεν εἰς τὸ μπουγάζι ὅλος ὁ στόλος τῆς α'. καὶ β'. μοίρας ἐνωμένος. Εἰς τὰς ὥρας 5 $\frac{1}{2}$ ἐζυγώσαμεν εἰς τὰ τουρ-

κικά, και ἀγκαλὰ σκότος, ἀρχίσαμεν τὸν κανονοβολισμόν, ὅστις ἐβάστηξεν ἕως τὰς ὥρας 7· κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ὁ στόλος πολλὰ μαζευμένος και νύκτα σκοτεινή, και φοβερισμὸς ἀέρος, και στενὰ εἰς τὸ μπογάζι, ἐπαυσεν ὁ πόλεμος, και τὰ ἐγυρίσαμεν πάλιν κατὰ τὸν δρόμον ὁποῦ ἐμβήκαμεν, ὀλιγοστεύσαμεν τὰ πανιὰ μας: δηλαδὴ παροκέτο και τρίγγο μόνον, και αὐτὰ μὲ μίαν μούδα τερτζαρόλια· τὰ δὲ τουρκικά ἐτραβοῦσαν νὰ ἐβγουν τὸ σοβράνω μέρος. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἐπιασεν βροχὴ και ἐβάστηξεν 1 1/2 ὥραν. Ὁ ἀέρας εἰς τὸ γαρμπή, ἀστραπαῖς και βρονταῖς ἀδιακόπως, και μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἐτελείωσεν ἡ νύκτα αὐτή.

Κυριακὴ 29 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν στοταθέντω και πλησίον τοῦ φρουρίου και χώρας Μυτιλήνης. Τὰ τουρκικά εἶδαμεν μετὴν βόλτα τους ἐτραβοῦσαν τὸ μπογάζι τοῦ Μπαμπᾶ. Ὁ Ναύαρχος Μισαούλης εἰς τὰς ὥρας 10 1/2 τῆς αὐγῆς ἐβάλεν σενιάλον νὰ τὸν ἀκολουθήσωμεν, ὅστις τὰ ἐγύρισεν κατὰ τὴν τούρκικη ἀρμάδα, και οὕτω τὰ ἐγυρίσαμεν ὅλα τὰ πλοῖα και πᾶμε κατ' ἐπάνω της. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν εἶδαμεν και ἓν πλοῖον Εὐρωπαϊκὸν και ἀπέρασεν ἀπὸ τὴν ἀρμάδα και ἤρχετο ἐν ποῦπα (οὐριοδρομοῦν). Πρὸς τὰς ὥρας 11 1/2 τῆς αὐγῆς, πάλιν σκότος μὲ βρονταῖς, και μὲ βροχὴν ραγδαίαν. Ἔως τὰς 2 1/2 ὥρας τῆς ἡμέρας ἐβάσταξεν ἡ ραγδαία βροχὴ, ἔπειτα ἐκαθάρισεν, και μὲ κοντοβόλταις εἰς τὰς ὥρας 4 ἐζυγώσαμεν εἰς τὴν ἀρμάδα, και ὅσα εὐρέθημεν ἐμπρὸς ἐκινήσαμεν τὸν πόλεμον, ὅστις ἀρχίσεν ὀρμητικῶς και πεισματωδῆς· ὅλοι οἱ καπεταναῖοι τοῦ στόλου μας ὤρμησαν και πολεμοῦν μὲ μεγάλην προθυμίαν και γενναϊότητα. Τὰ Τουρκικά εἶναι 24, ἀπὸ δελίνια, φεργάδαις, κορβέταις και μπρίκια· μετὰ ἱκανὴν ὥραν ἐβγήκαν ἕτερα τρία ἀρμαμένα ἀπὸ τὸ κᾶστρον πρὸς βοήθειαν τῶν ἄλλων, πλὴν ματαίως ἐκοπίασαν, ἡμεῖς πολεμῶντες ἀδιακόπως τοὺς ἐπῆραμεν τὰ σοβράνω, ἀμέσως ἡ ἀρμάδα ἐπόδισεν πρῦμα, τὰ δὲ τοῦ κᾶστρου ἐπέστρεψαν ὀπίσω· μετὰ 4 ὥρας πόλεμον ἐγεννήθη γαλήνη μεγαλοτάτη, τὰ μπουρλότα μας ὑποκάτω εἰς ἓνα δίκροτον μιὰ κανονιὰ ἐβούλησεν τὸ μπουρλότον τοῦ Καπ. Μαρίνη και μόνον τὴν βάρκαν του τὴν ἐσώσαμεν ἡμεῖς, ἄλλαις βάρκαις ἐτρεξάν και ἐγλύτωσαν μερικὰ πράγματα τῶν ναυτῶν· μᾶς ἐλόπησεν σφόδρα ὅχι τόσον διὰ τὸ μπουρλότο ὅσον ὅπου, φυσικὰ οἱ Τούρκοι ἔλαβον εὐχαρίστησιν μάλιστα ἐκεῖνοι ἀπὸ τοῦ κᾶστρου, ὅτι δὲν εἴμεθα μιξιμένη κανονιάς διάστημα ἀπὸ τὸ αὐτὸ κᾶστρον ὁποῦ ἐπολεμούσαμεν, και κόσμος πολὺς ὅπου ἔκανε θεωρίαν· Ἀκολουθόντας ὁ πόλεμος πεισματωδῆς διὰ 4 ὥρας, ἀκολουθῶς μᾶς ἐπιασεν γαλήνη και ἡσυχάσαμεν πλὴν ὅχι παντάπασι, διότι ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν και τὰ δύο μέρη κανονοβολίζόμεθα. Πρὸς τὰς 10 ὥρας ὁ καπ. Σαίνης ἐπλησίασεν εἰς ἓν δίκροτον και ἐπολέμησεν γενναίως. Ἐπειτα ἡ ἄκρα γαλήνη μᾶς ἡσύχασεν ἀγκαλὰ και νὰ εἴμεθα 1 1/2 κανανιάς διάστημα. Ἀπὸ τοῦ Καπ. Ἀναγνώστη Μουργιάτη Σπετζιώτου ἔσκασεν ἓνα κανόνι, τοῦ

ἐσκότωσεν 2 καὶ 4 ἐλάβωσεν, ἐμάθαμεν καὶ εἰς ἄλλα νὰ ἐλαδῶθησαν. Εἰς τὰς 2 ὥρας τῆς νυκτὸς ἐπῆρεν ὀλίγος ἀέρας· ἡ ἀρμάδα ἐγύρευε νὰ ξεμπογαζάρη, καὶ ἡμεῖς ἐξοπίσω ὥστε τὴν ἐπλησιάζαμεν, καὶ ἀρχισε πάλιν ἀργὸν κανονοβολισμὸν πολέμου ὅλην τὴν νύκτα ἕως τὸ πρωτῆ.

Δευτέρα 30 Ἀυγούστου. Ἐξημερώθημεν ὑποκάτω εἰς ταῖς παλιαῖς φώκαις καὶ αἱ δύο ἀρμάδαις, δηλαδὴ ἐδική μας καὶ τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἀδιακόπως δὲν παύουν ἀργαῖς κανονιαῖς. Πολλὰ πρωτὶ σοταθέντω τῆς Τουρκικῆς ἀρμάδος εἶδαμεν ἕτερα πέντε ἀρμαμέντα, 3 φεργάδες καὶ δύο μικρότερα, ἐνομίσαμεν τὸν Τοπάλ Πασσᾶ νὰ ἐβγῇκεν ἀπὸ ταῖς Φώκαις εἰς βοήθειαν τοῦ στόλου του, [ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς εἰς τὸν στόλον του δὲν ἦτον ὡς ἀρχήτερα ἐδιηγῆθημεν, εὐρίσκετο εἰς Φώκαις καὶ τὴν ἀρμάδα του ἐδοιηκοῦσεν ὁ ἄλλος Πασσᾶς καὶ ὁ Ταίρης]. πλὴν ἀφροῦ καλλίτερον ἐξημέρωσεν, ἐγνωρίσαμεν νὰ ἦτον Φραντζέζικα, ἐβγῇκεν ἀπὸ Σμύρνην. Εἰς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς ὁ Ταίρης μὲ τρεῖς Φεργάδαις ὀγλήγοραις ἔτρεχον ἐμπρὸς εἰς ἀναχωρισμὸν· τὰ ἐδικὰ μας δύο λίνεαις, τὸ ἐν μέρος ἐπεριτριγύρισεν τὰ ὀπισθεν, ἡμεῖς μὲ τὴν ἄλλην λίνεαν, ὅτι τας συβράνω ἐπάσχαμε νὰ φθάσωμε τὸν Ταίρη καὶ τὰ ἄλλα, τῶν ὁποίων ἐπέσαμεν ἐμπρὸς. Ἐγείνεν μὲ ἡρωϊσμὸν ὁ πόλεμός μας καὶ ἀπὸ ταῖς δύο λίνεαις μας, ὥστε ἐβλήθησαν νὰ κάμουν πολλότατα πανιὰ καὶ ὀρτζάρησαν κατὰ τὰ Καραμπουργα, ὥστε αὐτοὶ καὶ ἡμεῖς ἐποδίσαμεν τὰ ἐμπροσθινὰ, καὶ τοὺς ἐβάλαμεν ἐμπρὸς. Τὸν Ταίρη τὸν ἐβάλεν τὸ μπουρλότο τοῦ καπ. Σπαχῆ ἀπὸ κοντὰ μὲ ὀλίγον ἀεράκι, πλὴν πλησιάζοντας τὸν ἐπιασεν γαλήνη καὶ ἔφαγε πολλόταταις κανονιαῖς, ὥστε τοῦ ἐτσακίσθη τὸ ταιμποῦκι τοῦ μεσιανοῦ καταρτιοῦ του, καὶ ἔτσι τοῦ ἐκάμαμεν σενιᾶλο καὶ ὀρτσάρισεν· πεισματώδης ὁ αὐτὸς πόλεμος ἕως τὰς 3 ὥρας τῆς ἡμέρας ἐστάθη, ἡ γαλήνη μας κάμνει διὰ ὀλίγον νὰ ἡσυχᾶσωμεν. Μία τούρκικη φελούκα ἀπὸ κανονιὰ Ἑλληνικὴ ἐβούλιαξεν μὲ τοῦρκους, καὶ τῶρα ὅπου εἰμεθα ἡσυχοὶ καὶ γαλήνη, αἱ τούρκικαις βάρκαὶς ἔτρεξαν νὰ γλυτώσουν τοὺς ἀνθρώπους των. Εἰς τὰς ὥρας 7 ἐπῆρεν ἀέρας καὶ πάλιν ζυγώσας μὲ τὴν ἀρμάδα ἐστάθη πόλεμος φρικτός, πάντα ἐποδίζαμεν μὲ ἐντροπὴν τοῦ τὸν ἐχθρόν· τὰ πυρπολικά μας ὅμως ἐζημειώθηκαν πολλὰ, ἓνα διὰ νὰ μὴν βουλιάξῃ τοῦ Καπ. τοῦ ἐβάλαν φωτιὰ, τὸ δὲ ἄλλο τοῦ Καπ. Ναβέτα ἐκόλλησεν εἰς τὸν Ταίρη, τοῦ ἐβάλαν φωτιὰ πλὴν δὲν εὐτύχησεν, ὅτι μὲ μεγάλην σπουδὴν οἱ τοῦρκοι τὸ ἀπέφυγαν· τοῦ δὲ Καπ. τοῦ ἐκοψαν τὸ ἐμπροσθινόν ἄλμπορον (ιστόν) του· ὁ πόλεμος ἐστάθη ὑπὲρ τὰς δύο ὥρας, καὶ ἔπειτα οἱ Τοῦρκοι ἐτραβοῦσαν τὴν βόλταν τους κατὰ τὴν Σμύρνην καὶ ἡμεῖς ἐξοπίσω τους, χωρὶς ὅμως πλέον νὰ πέσουν κανονιαῖς. [Εἰς αὐτὸ τὸ θέατρον τοῦ πολέμου ἦτον παρόντα τὰ 5 φραντζέζικα ἀρμαμέντα ὅπου τὸ πρωτὶ εἶδαμεν, καὶ ἕκαμναν θεωρίαν]. Ἡμεῖς ἐνομίζαμεν, κατὰ τὴν ρόταν τους, ὅτι ἤθελαν νὰ μπουκρουν εἰς τὴν Σμύρνην, μάλιστα ἐπλησιάζον ἐκεῖ, ὅμως πρὸς τὰς

ώρας 10 $\frac{1}{2}$ τὰ ἐγύρισαν πάλιν, καὶ ἀμέσως τὸ ἴδιον ἔκαμεν καὶ ὁ στόλος ὁ ἐδικός μας· τὸ μὲν, νὰ τοῦ πηγαίνωμεν ἐξοπίσω, τὸ δέ, διὰ νὰ τοῦ βαστώμεν τὰ σθεράνω. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ ἐφθασεν καὶ ὁ καπ. Ἰωάννης Μακρυμούρας ἀπὸ Σάμον μὲ τὰ χρήματα τῆς προσόδου Σάμου. Τὰ τούρκικα λοιπὸν ἐπεριφέροντο μὲ βόλταις, τὸ ἴδιον καὶ ἡμεῖς χωρὶς πόλεμον. Πρὸς τὰς ὥρας 11 ὁ Ναύαρχος ἔκραξεν μὲ σενιχλὸν τὸν Ἀντιναύαρχόν μας καὶ ἀμέσως ἐπῆγεν καὶ ἐπέστρεψεν ἐντὸς ὀλίγου. Συμβουλευθέντες ἀπεφάσισαν νὰ φέρωμεν τὴν βόλταν μας κατὰ τὴν Μιτυλίνην, νὰ ἀλαργεύσωμεν ὀλίγον. Ἔως νὰ ἐμβῶμεν λοιπὸν εἰς διόρθωσιν, ὅτι μᾶς ἐχάλασαν τὰ μπουρλότα τὰ καλλιώτερα ὅλα, ἐβλάφθησαν καὶ τὰ ἴδια ἀρμαμέντα μας μερικά, μᾶς ἐλαβώθησαν διάφοροι καὶ μέρος ἐσκοτώθησαν. Ὁ δὲ Καπ. Ἀντ. Κριεζῆς ἐδιωρίσθη νὰ τραβήξῃ τὸ μπουρλότο τοῦ Καπ. ὁποῦ τοῦ ἔκυψαν τὸ κατάρτι μὲ μία μπάλα μαρμαρένια, καὶ νὰ ὑπάγῃ εἰς Ψαρρὰ νὰ τοῦ γίνῃ κανένα φτιάσιμον· ὅθεν καὶ οὕτω ἀκολουθήσαμεν καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἀρμενίζαμεν κατὰ τὴν Μιτυλίνην. Αὐτὴν τὴν ὥραν ἔπεσαν κανονισαὶς ἀπὸ μέσα ταῖς Φώκαις καὶ ἔπειτα εἰδομεν, ὡς εἶπον, νὰ ἔβγουν 3 ἀρμαμέντα εἰς ἔνωσιν τῶν ἄλλων, καὶ ἴσως νὰ ἦτον ὁ ἴδιος Τοπάλης Πασσᾶς.

Τρίτη 31 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μέσον Μιτυλίνης, Κάρμπουρνα καὶ Χίου, πλησιέστερον ὅμως εἰς Μιτυλίνης, καὶ μὲ ὀλίγον ἀέρα περιφερόμεθα. Τὰ δὲ τούρκικα εἰς τὴν θέσιν ὅπου τὰ ἀφήσαμεν τὸ ἐσπέρας πρὸς ταῖς Φώκαις. Εἰς τὰς ὥρας 11 $\frac{1}{2}$ τῆς αὐγῆς ἐπῆγεν ὁ Ἀντιναύαρχός μας εἰς τοῦ Ναυάρχου Μιαούλη καὶ συσκεφθέντες, μὲ τὸ νὰ ἦτον ἀπὸ ὅλα τὰ καράβια τοῦ στόλου διάφοροι λαβωμένοι, τὰ πυρπολικά καταχαλασμένα, ὁμοίως καὶ εἰς τὰ ἀρμαμέντα μας μερικά βλαμμένα παρὰ τοῦ ἐχθροῦ, ἀπεφασίσθη νὰ ἀφήσουν βάρδα Κόσταις, καὶ ἡμεῖς νὰ τραβήξωμεν διὰ Ψαρρὰ καὶ ἐκεῖ νὰ ἀράξωμεν πρὶς διόρθωσιν τῶν πλοίων, καὶ αὖθις μὲ ἕν πλοῖον νὰ σταλθοῦν οἱ λαβωμένοι εἰς Ὑδραν καὶ οὕτως εἰς τὰς ὥρας 2 τῆς ἡμέρας ἐβάλαμεν τὴν ρόταν μας διὰ τὰ Ψαρρὰ καὶ εἰς τὸ βασιλεῦμα Ἑλλίου ὅλα ἀράξαμεν.

Τετράδη 1 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μετὰ ὅλου τοῦ στόλου ἀραγμένοι εἰς Ψαρρὰ. Ὁ ἀέρας μελτέμι οὐχὶ ὅμως τόσον δυνατόν· ὁ Ἀντιναύαρχός μας πολλὰ πρωτὶ ἐπῆγεν εἰς τοῦ Ναυάρχου.

Πέμπτη 2 Σεπτεμβρίου. Εἰς Ψαρρὰ ἀραγμένοι.

Παρασκευὴ 3 Σεπτεμβρίου. Ἀναχωρήσαμεν ἀπὸ τὰ Ψαρρὰ διὰ Ὑδραν.

Σάββατον 4 Σεπτεμβρίου. Ἐφθάσαμεν καὶ ἀράξαμεν εἰς τὸν λιμένα Ὑδρας καὶ οὕτως ἐτελείωσεν καὶ αὕτῃ ἡ ἐκστρατεία.

Ὑδρα 4 Σεπτεμβρίου 1826.

Τὰ περιεχόμενα εἰς τὸ παρὸν ἡμερολόγιον ἐκατεγράφησαν ὡς ἤκο-

λούθησαν (ὄντος αὐτόπτου) παρ' ἐμοῦ τοῦ ὑπογεγραμμένου Γραμματέως τῆς δευτέρας Μοίρας τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου ὁδηγουμένης παρὰ τοῦ Ἀντιναυάρχου Καπ. Γεωργίου Σαχτούρη.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΙΚΛΗΤΗΡΑΣ.

Γινώτε ἔθνος Τούρκων βαρβάρων καὶ ἡττήσθε
ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ θεός.

ΕΚ ΤΟΥ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 7 ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1827

ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΠΛΟΙΟΥ ΟΝΟΜΑΤΙ ΑΘΗΝΑ ΟΔΗΓΟΥΜΕΝΟΥ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΑΝΤΙΝΑΥΑΡΧΟΥ ΥΔΡΑΙΟΥ ΚΑΠ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΤΟΥΡΗ.

Ἀρξάμενον τῇ 15 Μαΐου 1827.

Κυριακὴ 15 Μαΐου. Ἀναχωρήσαμεν ἀπὸ τὸν λιμένα Ὑδρας διὰ τὴν ἐκστρατείαν ὅπου ἤθελε διωρισθῇ παρὰ τοῦ λόρδου Κόχραν, καὶ κατὰ τὴν διαταγὴν του, διὰ τῆς ὥρας διευθυνόμεθα εἰς Σπέτσαις, ὅπου ἐκεῖ ἔχει νὰ συναχθῇ ὁ Ἑλληνικὸς στόλος. Ἐβγαίνοντας εἰς τὰ πανιὰ μὲ πολλὰ μικρὸν ἄερα, ἀπερνοῦσεν ἡ γολέτα τοῦ λόρδου Κόχραν μὲ σημαίαν Ἀγγλικήν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπῆγεν ἐπάνω τῆς μὲ τὴν πᾶσ-σάραν του, ὁ Ἀντιναύαρχος Καπ. Γεώργιος Σαχτούρης διὰ νὰ μάθῃ τι καινόν. Ἡ αὐτὴ γολέτα ἤρχετο ἀπὸ Πόρον, καὶ ὡς εἶπεν, ἐδιευθύ-νετο διὰ Ζάκυνθον. Εἰδῆσαι καλὰς εἶπεν διὰ τὰ τῶν Ἀγγλῶν κινή-ματα, χωρὶς νὰ ἐκτανθῇ περισσότερον. Ὁ ἀὴρ ἀρμόδιος πρὸς τὰς ὥρας 9 ἀράξαμεν εἰς Σπέτσας.

Δευτέρα 16 Μαΐου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Σπέτσαις μὲ γαλήνη χωρὶς νεώτερον.

Τρίτη 17 Μαΐου. Ἐτι ἀραγμένοι εἰς Σπέτσαις μὲ ἄερα Ματ-στρον φρέσκοι προσμένοντες ἐκεῖ τὸν Ἀρχιναύαρχον λόρδ. Κόχραν κατὰ τὴν διαταγὴν του μὲ τὸ νὰ ἦτον μόνος του μὲ τὸ δίκροτον Ἑλλὰς ἐβγαλμένοι εἰς τὰ πανιὰ καὶ πηγαίμενος κατὰ τὸ μέρος τῆς Γλα-ρέντζας. Πολλὰ πρωτὶ εἶδαμεν νὰ ἔρχωνται ἀπὸ τὸ μέρος Ναυπλίου μία φεργάτα καὶ ἓν ἐμπορικὸν τρικάρταρον πλοῖον ἀμφότερα μὲ ση-μαίαν Ἀμερικανικήν, καὶ εἰς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς ἀράξαν καὶ τὰ δύο εἰς Σπέτσαις πλησίον μας, ὁμοίως καὶ ἓνα Ἀουστριακὸν τραμπά-κολον καὶ ἓν Μπρίκι μὲ σημαίαν Σαρδηνίας, καὶ ἀράξαν καὶ αὐτά. Πρὸς τὴν ὥραν 1 τῆς ἡμέρας ἐπῆγεν ὁ Ἀντιναύαρχος καπ. Γεώργιος Σαχτούρης μετὰ τοῦ Γραμματέως καὶ καπ. Δημήτρη Ἰωάννου Κριε-ζῆ ἐπάνω εἰς τὴν ῥηθείσαν φεργάδα, ὠνομάζονταν Κονστιτουτζιόνη,

καὶ διοικεῖτο παρὰ τοῦ πλοιαρχοῦ Πατσόν, ὅστις ἐδέχθη μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν καὶ τιμὴν τὸν Ἀντιναύαρχον Καπ. Σαχτούρην. Τὸ δὲ ἐμπορικὸν Ἀμερικανικὸν ἦτον μὲ τὰς ἐκεῖθεν συνεισφορὰς ζωοτροφῶν ὅπου ἐστέλλοντο διὰ τοὺς Ἕλληνας, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐβγαλὲν καὶ ἔδωσεν ἓνα μέρος τῶν πτωχῶν εἰς Ναύπλιον καὶ Μύλους, τὸ δὲ ἑναπολειφθὲν νὰ τὸ ξεφορτώσῃ εἰς Πόρον· εἶπεν προσέτι ὅτι ἤρχοντο ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν ἕτερα δύο πλοῖα καὶ αὐτὰ φορτωμένα μὲ τὰς ἰδίας ζωοτροφίας διὰ τοὺς Ἕλληνας. Ἐπειτα ἐβύζιτάραμεν καὶ τὸ Ἀουστριακὸν τραμπάκυλον, ἦτον φορτωμένον καὶ ἐπῆγαιεν διὰ Βενετίαν καὶ φοβούμενον ἀπὸ τοὺς πειρατὰς ἐσυνοδεύετο ἀπὸ τὴν φεργάδα· καὶ μετὰ ταῦτα ἔκαμεν παντὰ τὸ φορτηγὸν μὲ τὰς ζωοτροφίας καὶ διευθύνετο διὰ Πόρον. Πρὸς τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας ἔφθασεν εἰς Σπέτσαις καὶ τὸ Ἀτμοκίνητον καὶ ἄραξεν, ἐπῆγεν καὶ εἰς αὐτὸ ὁ Ἀντιναύαρχος Καπ. Σαχτούρης, καὶ ἔμαθεν παρὰ τοῦ Καπ. Ἀστιξ, ὅτι τὴν ἀπερασμένην τρίτην (10 Μαΐου) πρὸς τὸ ἑσπέρας, ὄντας εἰς Γλαρέντζα, ὁμοῦ μὲ τὸ δίκροτον Ἑλλάς, ἠκολούθησεν θαλασσομαχία, ἐπόδισεν καὶ ἐσώθη εἰς τὴν νῆσον Πεταλά· καὶ ἀπὸ τότε δὲν εἶδε πλέον τὸ Δίκροτον πρὶν ὅμως ἀναχωρήσῃ διὰ τὸν Πεταλὰ ὄντας εἰς Γλαρέντζαν εὐρίσκοντο ἐκεῖ τέσσαραις φεργάταις, ἓν Μπρίκι καὶ μία γολέτα Τουρκικὰ. Εἰς τὰς φεργάδας ὁ Ἱμπραίτης ἔβαζεν τοὺς χριστιανοὺς ὅπου ἐπροσκύνησαν ἀπὸ τοῦ φρούριον Γλαρέντζας καὶ τοὺς ἐστεῖλεν εἰς Πάτρας, τὸ δὲ φρούριον, ὡς ἔμαθον, εἶχεν σκοπὸν ὁ Ἱμπραίτης νὰ τὸ ἀναποδογυρίσῃ ἀπὸ τοῦ ἀναχωρισμοῦ του, καὶ ἐσώθη εἰς Πεταλὰ, ὡς εἴπομεν· ἐκεῖ ἤκουσαν κανονιαῖς καὶ ἐβλεπον καὶ φωτιαῖς. Μετὰ τὴν ἄλλην ἡμέραν ἓν πλοιαρὶν ἔφθασεν εἰς Πεταλὰ καὶ τοὺς ἐδιηγῆθη, ὅτι μιὰ φεργάδα μὲ Αὐστριακὴν σημαίαν (ὅτι πλαστῶς μὲ αὐτὴν τὴν σημαίαν ἐπλησίαζεν εἰς τὸν ἐχθρὸν ἢ Ἑλλάς καὶ πλησιάζοντας ἔβαλεν τὴν Ἑλληνικὴν) ἐπολέμησεν μὲ δύο τουρκικαῖς φεργάδαις, καὶ ὅτι καταχαλασμέναις ἐκατέφυγον εἰς Πάτρας· τὸ τι ὅμως ἀποκαταστάθῃ ἀγνοοῦν· τοῦ δὲ ἀτμοκινήτου ὁ ἐρχομός· ἐρωτηθεὶς, εἶπεν ὅτι ἐστενοχωρίθη ἀπὸ ζωοτροφίας, ἐλλείψεις καὶ ἀπὸ κάρβουνα διὰ τὴν ἐργασίαν τῆς μηχανικῆς πράξεως τοῦ ἀτμοκινήτου· μάλιστα ἐρχόμενον, ἀπὸ ἀέρα σφοδρὸν κατὰ τὸν κάβο Μαλέα ἐτζακίσθη καὶ τὸ κατάρτι του πληγώνοντάς του καὶ τρεῖς ἢ τέσσαρας ἀπὸ τοὺς ναύτας του· εἶπεν πρὸς τούτοις ὅτι κατὰ τὰ Μοθωκόρανα ἀνοικτὰ εἶδεν 2 φεργάδες καὶ ἓν Βρίκιον, εἶχον σημαῖα Ἀγγλική, πλὴν δὲν ἐκατάλαβεν ἂν τῷ ὄντι ἦτον Ἀγγλικὰ, ἢ Τουρκικὰ καὶ ἔβαλαν πλαστὴν σημαία. Πρὸς τὰς ὥρας 7 τῆς ἡμέρας, ἦλθεν ἀπὸ Ὑδραν ὁ κυρ. Ἰωάννης Σέρρος ἐπίτῃδες σταλμένος, μὲ γράμμα τοῦ κυρίου Λαζάρου Κουντουριώτου, πρὸς τὸν Ἀντιναύαρχον καπ. Σαχτούρην, ζητῶντας νὰ μάθῃ τι καινόν, ἐδιηγῆθη τὸ ῥηθὲν ἀτμοκίνητον, ὅθεν καὶ τὸν ἐπληροφορήσαμεν μὲ τὸν ἴδιον Σέρρον τὰ εἰρημένα.

Τετράδῃ 18 Μαΐου. Ἀρχγμένοι εἰς Σπέτσαις χωρὶς κανένα νεώτερον.

Πέμπτη 19 Μαΐου. Ἀραγμένοι εἰς Σπέτσαις. Πρὸς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς ἔκαμεν πανιὰ ἡ Ἀμερικανικὴ φεργάτα, καὶ μετὰ γαλήνην τραβᾷ τὴν ρόταν τῆς κατὰ τὴν Ὑδραν. Εἰς τὰς ὥρας 2 κάποιαν εἰδησιν ἔφεραν ἀπὸ Ναύπλιον τοῦ Ναυάρχου τῆς αὐτῆς φεργάδας, καὶ ἀμέσως τὴν εἶδαμεν καὶ τὰ ἐγύρισεν διὰ Ναύπλιον· ἡ ἡμέρα βροχερὴ καὶ ἀκολούθησεν ὅλην τὴν νύκτα.

Παρασκευὴ 20 Μαΐου. Ἐξημερώθημεν εἰς Σπέτσαις ἀραγμένοι· ὅλην τὴν ἡμέραν οὐδὲν καινόν. Εἰς τὰς ὥρας 3 τῆς νυκτὸς ἦλθε τοῦ Ἀντιναυάρχου γράμμα ἀπὸ Ὑδραν παρὰ τοῦ Κυρίου Λαζάρου Κουντουριώτου, ὅστις καὶ διορίζει ἡμᾶς καὶ ὅλον τὸν Στόλον νὰ ἐβγῶμεν εἰς τὰ πανιὰ καὶ νὰ τραβήξωμεν ρόταν κατὰ τὸ Νεόκαστρον, ἵσως ἐκεῖθεν νὰ ἀνταμωθῶμεν μετὰ τὸν Ἀρχιναύαρχον λόρδ. Κόχραν, ὅθεν καὶ ἀμέσως εἰδοποιήσαμεν ὅλους τοὺς Καπεταναίους τοῦ στόλου μας νὰ ἐτοιμασθοῦν.

Σάββατον 21 Μαΐου. Πολλὰ πρῶτ' ἐβάλαμεν σενιᾶλο μισεμοῦ καὶ εὐθὺς ἐβελθήκαμεν εἰς τάξιν σαλπάρισματος, καὶ εἰς τὰς 10 1/2 ὥρας τῆς αὐγῆς ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιὰ ὅλα τὰ πλοῖα τοῦ Στόλου. Τὰ ὀνόματα τῶν Καπεταναίων ὡς ἀκολούθως.

Πλοῖα Πολεμικὰ

1 Ἀντιναύαρχος Καπ. Γεώργιος Σαχτούρης	Βρίκι.
2 Καπ. Ἰωάννης Λαλεχός	Νάβε.
3 Καπ. Θεοδωρὴς Γκιώνης	Βρίκι.
4 Καπ. Γεώργιος Δ. Νέγκας	Γολέτα.
5 Καπ. Σταμάτης Φώκας	Βρίκι.
6 Καπ. Σάββας	Βρίκι.
7 Κα. Ἰωάννης Μπατσαζῆς	Βρίκι.
8 Καπ. Δημήτρης Θεοδωράκης	Βρίκι.

Πλοῖα Πυρπολικὰ

1 Καπ. Μανώλης Μπούτης	} Ὑδραϊκὰ
2 Καπ. Ἀναστάσης Σπαῖς	
3 Καπ. Παπὰ Πάνος	
4 Καπ. Κωνσταντῆς Κανάριος	} Ψαρριανὰ
5 Καπ. Κωνσταντῆς Νικόδημος	

Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς ἡμέρας εἶδαμεν καὶ ἄλλο πλοῖον καὶ ἤρχετο κατ' ἐπάνω μας. Τὸ ἐσπέρας εὐρέθημεν μέσον Νήσου Καϋμένης καὶ Μονεμβασίας. Ὅλην τὴν νύκτα μικρὸ ἀεράκι Ὀστρια Γαρμπῆ, ἐτραβούσαμεν κατὰ τὸν Μαλιέα.

Κυριακὴ 22 Μαΐου. Ἐξημερώθημεν μετὰ μεγάλην γαλήνην, σοδράνω τοῦ κάβο Μαλιέα καὶ πολλὰ πλησίον, καὶ ὄντας γαλήνην, πολλὰ πρῶτ' ἐσταλθῇ ἡ σκαμπαβία διὰ νὰ κάμῃ νερόν. Πρὸς τὴν ὥραν μίαν τὴν ἡμέρας ὁ καπ. Ἰωάννης Λαλεχός, μεμακρυσμένος καὶ ὀπίσω

ἀπὸ ἡμᾶς, ἔρριξεν μίαν κανονιάν· δὲν ἐστοχάσθημεν κανένα σενιάλον καὶ οὕτως τὸ ἐνομίσαμεν φέστα τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου, μετὰ ὀλίγον ἔρριξεν καὶ ἄλλην κανονιά, καὶ πάλιν χωρὶς σενιάλον καὶ πάλιν ἀμεριμνήσαμεν, εἰς δὲ τὴν τρίτην κανονιὰν ἔβαλεν σενιάλον, καὶ ἀμέσως τὰ ἐπρυμνίσσαμεν κατ'ἐπάνω του, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 3 (γαλήνην ὄντας) τῆς ἡμέρας ἐπλησιάσαμεν. Τὸ κράξιμόν του ἦτον, νὰ ἐγχειρίσῃ ἕν γράμμα τοῦ Ἀντιναύαρχου ἀποσταλμένον ἀπὸ Σπείτσαις παρὰ τοῦ Ναυάρχου καπ. Γιωργάκη Ἀνδρούτσου, μὲ τὸ ὁποῖον ἐσημείωνεν νὰ περιφέρεται ὁ ἐδικὸς μας στόλος μέσον κάβο Μαλέα καὶ Τζιρίγον, ἕως νὰ προφθάσῃ καὶ ὁ ἐδικὸς των στόλος ὁποῦ ἦτον ἕτοιμος καὶ μαζὴ νὰ διευθυνθῶμεν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ἀρχιναυάρχου Λόρδ. Κόχραν· ἀμέσως ἐδώσαμεν τὴν αὐτὴν εἰδησιν ὅλων τῶν καπεταναίων, καὶ μὲ ὀλίγα πανιὰ πάλιν τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὸν κάβο Μαλέα. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Ψαρριανὸς Καπ. Ἀνδρέας τοῦ Καρακωνσταντῆ, πλοίαρχος τοῦ «καραβίου» ὁποῦ εἶχαμεν ἰδωμένον τὴν χθὲς πρὸς τὰς 2 ὥρας. Πρὸς τὰς 4 ἐξανοίξαμεν ἐν ἐμπορικὸν πλοῖον σοταβέντω τοῦ Τσιρίγου, ἐπεριφερόμεθα ὁμῶς μὲ γαλήνην. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ἐπῆρεν ἀεράκι Πονέντες, ἀνοίξαμεν τὴν θάλασσαν (κατὰ τὸ πέλαγος) καὶ εἶδομεν σοβράνω τοῦ Τζιρίγου, ἄλλο ἕν πλοῖον καὶ μίαν Γολετίτζα, ὅθεν καὶ ὁ Ἀντιναύαρχος ἐδιώρισεν τὸν καπ. Ἰωάννην Μπατζαξῆ νὰ σταθῇ μὲ τὴν βόλτα κατ'ἐπάνω τους διὰ νὰ τὰ βιζιτάρῃ. Πρὸς τὰς ὥρας 9 μᾶς ἐπλησίασεν ὁ καπ. Θεοδωρῆς Γκιώνης, καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι τὸ ἐμπορικὸν πλοῖον τοῦ σοταβέντω Τζιρίγου, ὁποῦ εἶχαμεν ἰδωμένο, καὶ αὐτὸς τὸ ἐβιζιτάρισεν, ἦτον Αὐστριακόν, καὶ ὅτι ἀπ' αὐτὸ νὰ ἔμαθεν, ὅτι τὴν ἀπερασμένην Παρασκευὴν 20 Μαΐου πρὸς τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας ἀπ' ἐξω τῆς Γ'λαρέντζας τὸν ἐβιζιτάρισεν ὁ λόρδ. Κόχραν, καὶ μάλιστα τοῦ ἐτοκάρισεν καὶ τὸ πασαβάντι του (ναυτιλλιακὸν ἐγγραφον)· ὁ ῥηθεὶς Αὐστριακός, ἀφοῦ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν βίζιτα τοῦ Λόρδου Κόχραν, ἔβαλεν τὴν βόταν του διὰ ταῦτα τὰ μέρη Αἰγαίου Πελάγους, καὶ ὁ λόρδ. Κόχραν μὲ τὸ δίκροτον καὶ μὲ ἕν μπρίκι τούρκικο ἄρμαμέντο ὁποῦ εἶχεν πιασμένον ἐτράβηξεν κατὰ τὸν Κάλαμον, ζητῶντας τὸ ἀτμοκίνητόν μας Τὸ αὐτὸ Αὐστριακόν πρὸς τὰς ὥρας 7 τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἀπῆντησεν τὸν τουρκικόν στόλον ἀπὸ 28 ἄρμαμέντα, Φεργάταις, Κροβέταις, Μπρίκια καὶ ἕν δίκροτον, καὶ ἐπήγαγιναν κατὰ τὰς Πάτρας, τὸ ὁποῖον ἐβιζιτάρισαν καὶ αὐτοί, καὶ ἔπειτα τὸ ἄφησαν διὰ τὸν δρόμον του. Τὸ ἐσπέρας ἐπλησιάσαμεν μὲ τὸ πλοῖον τοῦ καπ. Μπατζαξῆ, τὸ ὁποῖον εἶχαμεν στείλει νὰ βιζιτάρῃ τὸ ἄλλο Μπρίκιον, ὅστις τὸ ἐφθασεν, ὠμίλησε μαζὴ του, καὶ τοῦ εἶπεν καὶ αὐτὸς τὰ ἴδια ἀπαρραλλάκτως, ὡς τὸν ῥηθέντα Αὐστριακόν. Μὲ Πονέντες φρέσκο ἐπέσαμεν σοβράνω τοῦ κάβο Μαλέα· ἐκεῖ εὗρομεν γαλήνην, καὶ οὕτω ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Δευτέρα 23 Μαΐου. Μὲ γαλήνη ἐξημερώθημεν σοταβέντω καὶ πολλὰ πλησίον τοῦ κάβο Μαλέα, καὶ περιφερόμεθα. Τὸ πρῶν ἐξανοί-

Ξαμεν μίαν φεργάδα καὶ 2 πλοῖα μὲ τρία κατάρτια ἀνοικτά, καὶ ἐστοχασθήκαμεν νὰ εἶναι ἡ Ἀμερικανικὴ καὶ ἐσυντρόφευε τὰ δύο πλοῖα Ἀμερικανικά. ὅπου μᾶς ἔφεραν τὰς σταλθείσας ἀπὸ Ἀμερικὴν ζωοτροφίας. Τὸ ἴδιον πρωτὶ ἐγράψαμεν εἰς Ὑδραν τοῦ Κυρίου Λαζάρου Κουντουριώτου, καὶ τὸν εἰδοποιούσαμεν τὰ ὅσα εἶχαμεν μάθει· τὸ αὐτὸ γράμμα τὸ ἐστείλαμεν μὲ μίαν Ἑλληνικὴν γαλιώτα, ὅπου κατὰ τύχην ἀπερνοῦσεν καὶ ἐδιευθύνετο διὰ Μονεμβασίαν, καὶ ἐκεῖθεν νὰ τὸ στείλουν. Πρὸς τὰς ὥρας 11 κατὰ τὸ ἐσπέρας ὑποκάτω τοῦ Τζιριγίου ἀπερνοῦσεν ἐν μπρίκιον τὸ ὁποῖον ἐπήγαμεν νὰ τὸ βιζιτάρωμεν, καὶ αὐτὸ ὕψωσεν σημαίαν Ἑλληνικὴν, καὶ ἦτον τὸ Μπρίκι ὅπου ὁ Ἀρχιναύαρχος Λόρδ. Κόχραν εἶχεν πιασμένον κατὰ τὸ μέρος τοῦ Πεταλά μὲ φορτίον 200 βαρέλια μπαροῦτι καὶ ἀλεύρια, καὶ διὰ ὀρδινίας τοῦ Ἀρχιναύαρχου ἐδιευθύνετο εἰς τὸν Πόρον. Αὐτὸ τὸ μπρίκιον ἤρχετο συνοδευόμενον μὲ τὸ δίκροτον Ἑλλάς. Τὸ μὲν δίκροτον ἐτραβήξεν ἀπέξω τοῦ Τσιριγίου ἀνοικτά, τὸ δὲ μπρίκι τὸ ἄφησεν καὶ τὸ ἐδιώρισεν νὰ ἀπεράσῃ ἀπὸ μέσα τοῦ Τσιριγίου, ὥστε καὶ μετὰ τὴν βίζιτα, ὁ πλοίαρχος τοῦ αὐτοῦ ἔφερεν καὶ γράμματα τοῦ Ἀρχιναύαρχου λорд Κόχραν πρὸς τὸν Ἀντιναύαρχον καπ Σαχτούρην, μὲ τὰ ὁποῖα τὸν ἐδιώριζεν νὰ τραβήξῃ μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις τοῦ Στόλου μας εἰς ἀντάμωσίν του 30 μίλλια ἀνοικτά, καὶ δυτικὰ τοῦ Τζιριγότου Λειοῦς, ὁμοίως τοῦ ἔγραφε νὰ ἐκπληρώσῃ καὶ ἄλλας ὀρδινίας εἰς Ὑδραν· ὅθεν καὶ ἀμέσως (νύκτα ὄντας) ὁ Ἀντιναύαρχος κράξας τοὺς πλοίαρχους τοὺς εἰδοποίησεν, καὶ αὖθις αὐτῆς τῆς ὥρας ἐστείλεν εἰς Ὑδραν ἐν πλοῖον ἀπὸ τὰ ἀρμαμέντα μας μὲ τὰ ἀναγκαῖα γράμματα, διὰ νὰ ἐκπληρωθῶν ἐκεῖ αἱ ὀρδινίαι τοῦ Ἀρχιναύαρχου λорд Κόχραν, καὶ συγχρόνως ἐβάλαμεν σενιῶλον τῆς νυκτός, ὅπως τὰ πλοῖα νὰ ἀκολουθοῦν τὸν Ἀντιναύαρχον. Ἐβάλαμεν τὴν ρόταν μας διὰ τὸ Τζιριγότο, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἀρμενίζαμεν μὲ λεπτὸν ἀέρα Πονέντε.

Τρίτη 24 Μαΐου. Ἐξημερώθημεν μὲ γαλήνη πλησίον καὶ σθράνω τοῦ Τζιριγότου. Εἰς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς ἐξανοίξαμεν τὸ Ἑλληνικὸν δίκροτον Ἑλλάς, ἐστήσαμεν τὴν ρόταν μας κατ' ἐπάνω του, καὶ εἰς τὴν ὥραν μίαν τῆς ἡμέρας τὸ ἐπλησιάζσαμεν καὶ ἀμέσως τοῦ ὕψωσαμεν τὸ μυστικὸν σενιῶλον διὰ νὰ τὸ γνωρίσωμεν, καὶ ἐν ταύτῃ μᾶς ἀπεκρίθη Εἰς τὰς ὥρας 3 ἐπλησιάζσαμεν· ἐστάθη ἡ πᾶσσαρά του ἐπάνω μας καὶ διὰ λόγου μὲ τὸν Ὑδραῖον κύριον Στίπα ἐδιωρίσθημεν παρὰ τοῦ Ἀρχιναύαρχου λорд Κόχραν νὰ τὸν ἀκολουθῶμεν, καθὼς καὶ οὕτως τὸ ἐπράξαμεν. Εἰς τὰς ὥρας 4 1/2 ἐστάθη τὸ δίκροτον ἀλά-κάπα, ἐκάμαμεν καὶ ἡμεῖς τὸ ἴδιον, καθὼς καὶ ὅλα τοῦ στόλου μας τὰ πλοῖα· τότε ὁ Ἀντιναύαρχος ἐμβῆκεν εἰς τὴν ἰδίαν δίκροτου πᾶσσαραν, πέρνοντας μαζὴ του καὶ ἐν πλίκον γράμματα ὅπου ἐβαστοῦσεν διὰ τὸν λорд Κόχραν, ἀπὸ Μάλτα προερχόμενα, καὶ μία κάσσα μὲ δύο σακιά μὲ πρᾶγμα μέσα, ὅπου καὶ αὐτὰ ἀπὸ Μάλτα τοῦ ἐστέλλοντο, καὶ ἐπῆγεν ἐπάνω εἰς τὸ αὐτὸ δίκροτον νὰ ἀνταμώσῃ καὶ

νὰ συνομιλήσῃ μετ' τὸν Ἀρχιναύαρχον λόρδον Κόχραν, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύαρχος εἰς τὸ πλοῖον μας, ὅστις ἔλαβεν ὁρδινίαν νὰ πάρωμεν τὴν βόλτα, καὶ ἐδῶ τὸν γυρὸν νὰ περιφερώμεθα, ἕως νὰ ἐπιστρέψῃ καὶ ὁ ἴδιος λόρδος Κόχραν, ἐπεὶ καὶ ἤθελεν νὰ διευθυνηθῇ μόνος του μετὰ τὸ δίκροτον πρὸς τὸ μέρος τῆς Σοῦδας, ὅπως ἐκεῖνα τὰ μέρη νὰ τὰ κατασκοπεύσῃ. Καὶ ἀμέσως λοιπὸν ὑψώσαμεν τὴν σημαίαν τοῦ σενιάλου, ὅτι ὁλος ὁ στόλος νὰ μᾶς ἀκολουθῇ, καὶ οὕτως ἔπραξεν· ὅθεν καὶ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὸ Τζιριγό μετὰ ἀέρα λεπτόν, καὶ τὸ δίκροτον ἀναχωρῶντας ἐτράβηξεν κατὰ τὴν Σοῦδα, ὡς εἰρηκα. Πρὸς τὰς ὥρας 9 μετὰ γαλήνη ἐπλησιάζαμεν σοβράνω τοῦ Τζιριγότου, καὶ ἐκεῖ ὑποκάτω περιφερόμενοι, ἤλθεν ἐπάνω μας μία πάσσαρα τοῦ Τζιριγότου μετὰ Ἰονικὴν σημαίαν προφυλάττοντας κουαραντίνα· ἔσω αὐτῆς ἦτον ἓνας νέος σημαντικὸς τοῦ τόπου ἐκείνου, καὶ μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι εἰς Κρήτην ἐξεστράτευσαν τρεῖς πασσαδες, μετὰ σκοπὸν νὰ ὑπάγουν νὰ ὑποτάξουν τὰ Σφακιά, καὶ ἐκεῖ νὰ θύσουν καὶ νὰ ἀπολέσουν. Οἱ δὲ Σφακτιανοὶ ἔβγαλαν ταῖς φαμελιαῖς τους διὰ τῆς αὐτῆς φοβέρητας καὶ ταῖς ἀπέρασαν μερὸς εἰς νῆσον Γαῦδο, καὶ μέρος ἐκατέκρυψαν εἰς τὰ σπήλαια, οἱ δὲ ἄνδρες νὰ σταθοῦν εἰς τ' ἄρματα, καὶ πρὸς τούτοις μέσα εἰς τὴν Σοῦδα εὐρίσκονται ἐννέα ἀρμαμέντα Τούρκικα, καὶ ἦτον ἔτοιμα νὰ ἔβγουν εἰς τὰ πανιά καὶ νὰ ὑπάγουν εἰς Γαῦδο, νὰ καταπατήσουν ταῖς αὐταῖς φαμελιαῖς τῶν Σφακτιανῶν καὶ νὰ ταῖς πάρουν· μᾶς εἶπεν προσέτι, ὅτι ἀπὸ τὸ σοταθέντω τοῦ Τζιριγότου ἐφαίνοντο ὀκτὼ κομμάτια πλοῖα μεγάλα, ἕνα ἀπ' αὐτὰ ἔδεικτε δίκροτον, καὶ ἔστεκον ἀλλὰ-κάπα· τὸ ποίας γενεᾶς καράβια ἦτον δὲν ἐγνώρισαν. Ἡμεῖς λοιπὸν ἀμέσως αὐξήσαμεν πανιά καὶ διευθύνθημεν εἰς τὸ νὰ ἰδωμεν· ἐντὸς ὀλίγου ἀνοιξαμεν πλατιά τοῦ Τζιριγότου, ἐθεωρήσαμεν πανταχοῦ, πλὴν οὐδὲ ἓν πλοῖον εἶδαμεν· οἱ εἰδοποιήσαντές μας ἀπατήθηκαν ἀπὸ ἕνα κομβόλιο, ὅπου ἡμεῖς εἶδαμεν ἀρχήτερα καὶ ἐτραβοῦσεν εἰς τὸν Λεβάντε, καὶ οὕτως πάλιν ἐπιστρέψαμεν, μετὰ γαλήνη ὁμως, πρὸς τὰ σοβράνω τοῦ Τζιριγότου. Πρὸς τὰς 2 ὥρας τῆς νυκτὸς ἔφερεν σκότος, ψιλὴν βροχὴν καὶ ἐφοβέριζεν σφοδρὸν ἀνεμὸν ὅθεν ὀλιγοστεύσαμεν τὰ πανιά μας καὶ ἐμείναμε μετὰ μόνον γάμπια καὶ παροκέτο, καὶ αὐτὰ μετὰ μίαν μοῦδα τζαμαντάλια ὅλην τὴν νύκτα.

Τετράδι 25 Μαΐου. Ἐξημερώθημεν μετὰ τοῦ στόλου μας πλησίον καὶ σοβράνω τοῦ Τζιριγότου, καὶ πολλὰ πρωτὶ ἐβάλαμεν τὴν ῥίταν μας διὰ Γραμποῦσα, ὅπως ἐκεῖ νὰ πλησιάζωμεν καὶ νὰ μάθωμεν παρὰ τῶν ἐκεῖ Ἑλλήνων καθαρὰς εἰδήσεις, πρὸς τούτοις δὲ νὰ παρατηρήσωμεν καὶ διὰ τὰ ἐννέα τουρκικὰ ἀρμαμέντα ὅπου, ὡς μᾶς εἰδοποίησαν εἰς τὸ Τζιριγότο, ἔμελλον νὰ ἔβγουν ἀπὸ Σοῦδα διὰ ταῖς φαμελιαῖς εἰς Γαῦδον. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς μᾶς ἐξύγωσεν ὁ Καπ. Κωνσταντῆς Νικοδημος μετὰ τὸ πυρπολικόν του, καὶ σταθέντες ἀλλὰ-κάπα, ἤλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας. Ἐφερεν ἓν γράμμα τοῦ Ἀντιναυάρχου ἀπὸ Πόρον παρὰ τοῦ Ἀντιδιοικητοῦ Κυρίου Ἰωάννου Μ. Μιλαήτου, ὅστις

τοῦ ἔκαμνε εὐχαριστήρια διὰ τὰς εἰδήσεις τὰς ὁποίας τοῦ εἶχαμεν προγράψει· πρὸς τούτοις μᾶς εἰδοποιούσεν καὶ αὐτὸς μερικὰ τῆς Εὐρώπης κινήματα κτλ. Πρὸς τὰς ὥρας 12 $\frac{1}{2}$ τῆς ἡμέρας ἐπλησιάζαμεν εἰς τὴν Γραμποῦσαν· τότε ὁ Ἀντιναύρχος ὠμίλησεν τοῦ καπ. Θεοδωρῆ Γκιώνη στέλνοντας μαζὴ του καὶ ἓνα ἀπὸ τῆς κάμαρας ἐδικόν μας, νὰ ὑπάγῃ μὲ τὸ πλοῖον του μέσα εἰς τὴν Γραμποῦσα, νὰ ἐρωτήσῃ, νὰ μάθῃ καὶ νὰ παρατηρήσῃ πῶς εὐρίσκονται ἐκεῖ οἱ Ἕλληνες· καὶ ἡμεῖς, ὄντας γαλήνη, ἐπεριφερόμεθα ἀπ' ἔξω τῆς Γραμποῦσας καὶ πλῶρη κατὰ τὸ Τζιριγότο. Πρὸς τὰς ὥρας 5 $\frac{1}{2}$ ἐπῆρεν ἄνεμος σιρόκος φρέσκες, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 7 πάλιν τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ Γραμποῦσα μὲ μόνον γάμπια καὶ παροκέτο καὶ μὲ μίαν μούδα τζαμαντάλια. Πρὸς τὰς ὥρας 10 ἐπέστρεψεν ὁ καπ. Θεοδωρῆς Γκιώνης, ὁ ἀνθρωπὸς μας ἔφερεν γράμμα παρὰ τῆς ἐκεῖ ἐπιτροπῆς τοῦ Ἀντιναύρχου, μὲ τὸ ὁποῖον ἐπερίγραφον τὴν καταδίκην ὁποῦ οἱ Τούρκοι ἔκαμναν καὶ κάμνουν εἰς τοὺς Σφακιανούς, καὶ εἰς τοῦτο ἐδέοντο διὰ νὰ τὰ ἀναφέρωμεν τοῦ λόρδου Κόχραν, καὶ ἡμεῖς μαζὴ του νὰ τοὺς γίνῃ βοήθεια. Διὰ ζωῆς εἶπεν ὁ πταλθεὶς ἀνθρωπὸς μας, ὅτι ἐν Γραμποῦσᾳ στέκουν γενναῖοι, δὲν τοὺς ἀπολείπει ἡ ζωοτροφία, καὶ μὲ τὸ νὰ ἐφοβερίζοντο ἀπὸ τοὺς Κρητικὸς Τούρκους, ὥστε καὶ διὰ νὰ μὴν ἦναι ὑποπτοὶ ἀπὸ κανένα αἰφνίδιον συμβεβηκός, ἀπεφάσισαν καὶ κτίζουν ἓνα νέον φρούριον εἰς ἓν μέρος τοῦ αὐτοῦ νησιοῦ, ὅπου τὸ νομίζουν ὑποπτον εἰς τὸ νὰ πατηθῇ ἀπὸ βεσάλτο· πρὸς τούτοις εἶπεν, ὅτι εἰς τὸν λιμένα Χανιῶν εὐρίσκεται ἓνα μόνον ἀρμαμέντο Τουρκικὸν ἀπὸ δώδεκα κενονεῶν καθῆς μπάντα. Ἐδῶ εἰς τὴν Σοῦδα κανένα ἀρμαμέντο Τούρκικο δὲν εὐρίσκετο εἰμὴ μόνον ἐν ἐμπορικὸν τῆς Εὐρώπης καὶ ἐφόρτωνεν. Σοταβέντω τῆς Κρήτης κατὰ Ἀνατολὰς εἶπαν πῶς ἔπλεον 12 πλοῖα Τουρκικὰ βασιλικά, πλὴν ὅχι μὲ πιθανότητα. Πρὸς τὰς ὥρας 11 ὁ ἄνεμος εἰς τὸν Γαρμπὴ ἐδυνάμωσεν πολλὰ, εἰς τρόπον ὅπου ἐμείναμεν μὲ γάμπια καὶ παροκέτο καὶ μὲ τρεῖς μούδαις τζαμαντάλια, καὶ ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα μὲ ἄνεμον τοῦ Γαρμπὴ σφοδρότατον καὶ ὑπερογκον φουρτοῦνα.

Πέμπτη 26 Μαΐου. Ἐξημερώθημεν μὲ ἄνεμον τοῦ Γαρμπὴ σφοδρότατον καὶ σκοτεινόν, ῥότα μας κατὰ τὸν κάβο Μαλέα. Εἰς τὸ χάραγμα τῆς αὐγῆς εἶδαμεν ἀνοικτὰ ὀλίγον καὶ τὸ δίκροτον Ἑλλάς ὅπου καὶ αὐτὸ μὲ ὀλιγώτατα πανιά ἐτραβοῦσεν τὴν ἰδιαν ῥόταν μας. Ἡμεῖς λοιπὸν ἀκολουθήσαμεν καθὼς καὶ ὅλος ὁ στόλος μας. Πρὸς τὴν ὥραν μίαν τῆς ἡμέρας ἐπερνοῦσεν ἐν ἐμπορικὸν πλοῖον, ἡ ῥότα του κατὰ τὴν Μῆλον, μὲ τζακισμένον τὸ μεσινόν του κατάρτι, καὶ διὰ τῆς μεγάλης θαλασσοταραχῆς δὲν ἤμπορούσαμεν νὰ τὸ βιζιτάρωμεν· τοῦ ὑψώσαμεν ὁμῶς τὴν σημαίαν μας καὶ αὐτὸ ὑψώσεν τὴν ἐδικήν του, καὶ εἶδαμεν νὰ ἦναι Σαρδινέζικον. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ ἀπέρασεν πλησίον μας καὶ ἓνας Μαρτηγὸς μὲ σημαίαν Ἰονικὴν, ἡ ῥότα του διὰ τὴν Γραμποῦσα. Πρὸς τὰς ὥρας 7 τὸ δίκροτον Ἑλλάς ἀπερνῶντας πλησίον τοῦ

φρουρίου Μονεμβασίας, τὸ ἐχαιρέτησαν μὲ κανονιαῖς. Πρὸς τὰς ὥρας 8 τὸ αὐτὸ δίκροτόν μας ἐξύγωσεν εἰς τὴν στερεὰν τῆς Τζακωνιάς κατὰ τὴν Κορακιά· ἐκεῖ ἐμάζευσεν ὅλα τὰ πανιὰ καὶ ἐτραβερσάρησεν· κατὰ χρέος λοιπὸν ἡμεῖς καὶ ὅλος ὁ στόλος ἐπράξαμεν τὸ ἴδιον, καὶ ἐπεριφερόμεθα τριγύρω του πάντα πλησίον τῆς στερεᾶς, ὅτι ἡ φουρτοῦνα ἀκολουθοῦσεν. Πρὸς τὰς ὥρας 11 εἶδαμεν νὰ ἔρχεται ὁ Σπετσιώτικος στόλος, ὅστις καὶ κατὰ τῆς μελλούσης νυκτὸς τὸ διάστημα ἐνώθη μὲ τὸν ἐδικόν μας στόλον. Ὅλη ἡ νύκτα μὲ Πονέντε Γαρμπῆ δυνατὸν σκοτεινὸν καὶ μὲ βροχὴν τραβερσάτοι (εἰς ἀντιμονὴν) ἐπεριφερόμεθα.

Παρασκευὴ 27 Μαΐου. Ἐξημερώθημεν πλησίον στερεᾶς τῆς Τσακωνιάς· ὁ Ἀρχιναύαρχος ἔκαμεν ὀλίγα πανιὰ καὶ ἡ ρότα του κατὰ τὸν κάβο Μαλιά, τὸ αὐτὸ ἀκολούθησεν καὶ ὅλος ὁ στόλος. Πολλὰ πρωτὶ ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ἡ πᾶσσαρα τοῦ δίκροτου Ἑλλάς, σταλμένη παρὰ τοῦ λόρδου Κόχραν, καὶ δεὰ ὀρδινίας του ἔλαβεν τὸν Ἀντιναύαρχον καπ. Σαχτούρην νὰ υπάγῃ εἰς τὸ δίκροτον πρὸς ἀντάμωσίν του. Εἰς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς εἶδαμεν πλησίον μας καὶ τὸ πλοῖον τοῦ Καπ. Ἰωάννου Μπατζαζή, τὸ ὁποῖον εἶχαμεν ἐπίτηδες σταλμένον εἰς Ὑδραν μὲ ταῖς ὀρδινιαῖς τὰς προτερινὰς τοῦ λόρδου Κόχραν, καὶ ἐρωτῶντας τον, εἶπεν ὅτι ἐβαστοῦσεν γράμμα ἀπὸ Ὑδραν τοῦ Ἀντιναυάρχου, πλήν, μὲν διότι εἶχεν θαλασσομαχίαν, δέ, διότι ἔλειπεν εἰς τὸ δίκροτον ὁ Ἀντιναύαρχος δὲν ἦλθεν νὰ φέρῃ τὸ αὐτὸ γράμμα τοῦ Ἀντιναυάρχου. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς τὸ δίκροτον Ἑλλάς ἔκαμεν περισσότερα πανιὰ, ἐδεικτεν τὴν ρόταν του διὰ Σπέτζαις· ὅθεν καὶ ὅλος ὁ στόλος ἠκολούθησεν. Πρὸς τὴν ὥραν 1 $\frac{1}{2}$ τῆς ἡμέρας ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύαρχος μίς τὸ πλοῖον μας μὲ διαταγὴν τοῦ Ἀρχιναυάρχου λόρδου Κόχραν νὰ υπάγωμεν μὲ γράμματα εἰς Ὑδραν, καὶ ἄλλα γράμματα νὰ σταλθοῦν εἰς Ῥόδον, καὶ περιπλέον διὰ ζώσης νὰ ἀναφέρῃ ὁ Ἀντιναύαρχος τὰ ὅσα τοῦ ἐδιωρίσθησαν, καὶ ἐν ταυτῷ νὰ ἐπιστρέψῃ κατὰ τὸ Τζιρίγον πρὸς ἀντάμωσίν του. Ἀμέσως ἐβάλαμεν σενιάλον καὶ ἐκράχθημεν ὅλοι οἱ καπεταναῖοι τῆς Ὑδραϊκῆς μοῖρας, τοὺς ἐγχείρισεν καθ' ἑνὸς τὰ νέα σενιάλα ὅπου ἔλαβεν ἀπὸ τῶν λόρδων Κόχραν, αὐτὶς τοὺς ἐξηγήθη ὅτι ὁ ἴδιος υπάγει διὰ ὀρδινίας εἰς Ὑδραν, δι' ὃ αὐτοὶ ὅλοι νὰ ἀκολουθήσουν τὸν δρόμον τοῦ λόρδου Κόχραν. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔφερεν καὶ ὁ καπ. Μπατσαζῆς τὸ γράμμα τῆς Ὑδρας καὶ ἦτον παρὰ τοῦ Κυρίου Λαζάρου Κουντουριώτου. Ἀμέσως λοιπὸν ἀναχωρήσαμεν καὶ πρὸς τὰς ὥρας 8 $\frac{1}{2}$ κατὰ τὸν κάβο τῆς Σπέτσαις ἀνταμώθημεν μὲ δύο πυρπολικὰ Σπετσιώτικα εἰς τὰ πανιὰ, τὰ ὁποῖα ἐπήγαιναν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ στόλου· ὅθεν καὶ ὁ Ἀντιναύαρχος τοὺς ὠδήγησεν τὴν ρόταν ὅπου ἔχουν νὰ βαστοῦν, διὰ νὰ ἀνταμώσουν τὸν στόλον. Αὐτὰ μᾶς εἶπον, ὅτι ὁ ἐχθρικός στόλος τοῦ Μεϊμέτ Ἀλῆ ἀπὸ 80 ἀρμαμέντα εὐγῆκαν, καὶ ὅτι νὰ εὐρίσκωνται εἰς Ῥόδον. Αὕτη ἡ εἰδησις τοὺς ἦλθεν ἀπὸ μέρος τῶν Ἀθηναίων. Πρὸς τὰς ὥρας 10 μὲ ἀρμόδιον καιρὸν ἀράξαμεν εἰς Ὑδραν, καὶ οὐχὶ εἰς τὸν καθ' αὐτὸ λιμένα, ἀλλὰ εἰς τὸ νησόπουλον τοῦ Καμι-

νιού λεγόμενον. Αὐτὴν τὴν ἰδίαν στιγμήν ἔγραψεν ὁ Ἀντιναύαρχος ἐπιστολὴν πρὸς τὴν Ἀντιδιοικητικὴν Διοίκησιν εἰς Πόρον, καὶ ἀφοῦ τοὺς ἐσημείωνεν τὰ ὅσα ἀναγκαῖα ἔπρεπαν διὰ τὴν ἔγνοιαν (μέριμναν) τοῦ θλασσοῦ στόλου χωρὶς ἀργοπορίαν νὰ ἐπαγρυπνήσουν, καὶ πρὸς τοῦτοις νὰ προσπαθήσουν νὰ ἐβγάλουν καὶ ἄλλα πολεμικὰ πλοῖα, διότι μήπως μὲ τὴν ἀμέλειαν διαλυθῇ ὁ στόλος, καὶ τότε τὸ πᾶν ματαιώνεται· ἀκολουθῶς τοὺς ἐσημείωνεν καὶ τὴν δυστυχίαν τῶν Σφακιανῶν ἐπάνω εἰς τὴν Κρήτην, τοὺς ἔστειλεν καὶ τὰ ἴδια γράμματα ὅπου ἔλαβεν ἀπὸ τὴν Γραμποῦσα, καὶ ἐπαρακινούσεν νὰ τοὺς ὑπερασπισθοῦν καὶ αὐτούς.

Σάββατον 28 Μαΐου. Ἀραγμέρνοι εἰς Ὑδραν, ἐκεῖ ἐμάθαμεν, ὅτι τὸ φρούριον Ἀθηνῶν, ἔπειτα ἀπὸ ἑνα μεγάλον ἀγῶνα, ἐπαρὰδότη με συνθήκας εἰς τὸν Κουταχῆ Πασᾶ, καὶ αὐτὸ ἠκολούθησεν διὰ τῆς παρακινήσεως τοῦ Γάλλου Ναυάρχου κυρίου Ντερινιέ.

Κυριακὴ 29 Μαΐου. Εἰς τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας, ἐβγήκεν τὸ πλοῖον μας εἰς τὰ πανιά, ἡ ῥότα μας πρὸς ἀντάμωσιν τοῦ Ἀρχιναυάρχου λόρδου Κόχραν, πέρνοντας μαζὴ μας καὶ τοὺς ἀπὸ Ὑδραν ἀπεσταλμένους πληρεξουσίου, διὰ ὁμιλίαν ὑποθέσεων μὲ τὸν λόρδον Κόχραν, οἱ ὅποιοι ἦτον ὁ Κόριος φρατζέσκος Δ. Βουλγάρης, καὶ καπ. Νικόλαος Μπατσαζῆς ὁμοῦ καὶ γραφεῖα τοὺς κύριον Νικόλαον Παγκαλάκη. Ἐβγαίνοντας εἰς τὰ πανιά ἀπὸ Ὑδραν, γαλήνη ὄντας, ἐπεριφερόμεθα· εἰς αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ ἔφθασεν ἀπὸ Σύρον ἓν πλοιάριον καὶ ἀπὸ αὐτὸ ἐμάθαμεν, ὅτι ἀπὸ μίαν φεργάδα Ἀγγλικήν, ὅπου ἔφθασεν εἰς Σύρον, εἰδοποίησεν ὅτι ὁ στόλος τοῦ Μεϊμέτ Ἀλῆ ἦτον ἕτοιμος καὶ ἐσκόπευεν νὰ ἐβγῇ εἰς τὰς 15 Ἰουνίου διὰ ταῦτα τὰ μέρη. Ὅλην τὴν ἡμέραν γαλήνη καὶ ψιλὴ βροχή, περιφερόμεθα. Εἰς τὴν ὥραν 1 τῆς νυκτὸς ἐπλησιάσαμεν εἰς Σπέτσαις καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ὥραν, ὄντας γαλήνη, ἐρριζαν τὴν πᾶσσαρὰν διὰ ὀρδινίας, ἐμβήκεν ὁ Ἀντιναύαρχος, ὁ κύριος Φραντζέσκος Δ. Βούλγαρης, καὶ Καπ. Ν. Μπατζαζῆς, καὶ διὰ ὁμιλίαν ἐπῆγαν καὶ ἐβγήκαν εἰς Σπέτσαις, οἱ ὅποιοι ἐπέστρεψαν εἰς τὰς ὥρας 5 1)2 τῆς νυκτὸς. Ὅλην αὐτὴν τὴν νύκτα μὲ γαλήνην ὀδηγούμεθα μὲ τὴν ῥότα κατὰ τὸν κάβο Μαλέα.

Δευτέρα 30 Μαΐου. Ἐξημερώθημεν πλησίον τῆς στερεᾶς κατὰ τὸ Κυπαρίσσι καὶ μὲ λεπτὸν ἀνεμον πρύμον διευθυνόμεθα κατὰ τὸν κάβο Μαλέα· εἰς τὰς ὥρας 2 1)2 τῆς ἡμέρας ἀνταμώθημεν μὲ ἓν Ἑλληνικὸν ἀρμαμέντο σπετζιώτικον τοῦ Καπ. Δημήτρη Σκληῆ, ἐπέσαμεν εἰς ὁμιλίαν, καὶ μᾶς εἶπεν, ὅτι ἦτον διὰ ὀρδινίας παρὰ τοῦ λόρδου Κόχραν ἐβγαλμένος ἐπίτηδες διὰ ἡμᾶς, ὅπου εὐρίσκοντάς μας νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃ ὅτι ὁ λόρδος Κόχραν μὲ τὸ δίκροτον καὶ λοιποῦ Ἑλληνικοῦ στόλου εὐρίσκετο εἰς Βάτικα, καὶ ἐκεῖ νὰ διευθυνθῶμεν καὶ ἡμεῖς, ὅπως ἐκεῖ νὰ ἐνωθῶμεν. Ἀκολουθήσαμεν λοιπὸν τὴν ῥόταν μας, πλὴν πάντα γαλήνη, καὶ μὲ τοιοῦτον τρόπον ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 31 Μαΐου. Ἐξημερώθημεν σοβράνω τοῦ κάβο Μαλέα με λεπτόν άνεμον τοῦ Πουνέντε. Μίαν ὥραν πρὶν ξημερώσῃ ὁμως ἐσμί-
ξαμεν τὸ πολεμικὸν Ὑδραϊκὸν πλοῖον τοῦ Καπ. Σταμάτη Φώκα, ὅστις
πλησιάζας ἤλθεν μετὴν βάρκαν του ἐπάνω μας καὶ εἶπεν, ὅτι ὁ λόρ-
δος Κόχραν χθὲς ἀνεχώρησεν μετὸ δίκροτον, καὶ τοῦ ἀφῆσεν ἐγγραφον
ὀρδινίαν πρὸς τὸν Ἀντιναύαρχον, ὅτι τὴν ὥραν ὅπου νὰ μᾶς ἀνταμώ-
σῃ, νὰ ὀδηγηθῶμεν μετὰ ὅσα πλοῖα ὅπου ἤθελεν εὐρεθῶμεν 40 μίλλια, κατὰ
Ἀνατολὰς τῆς Νήσου Γαῦδου, καὶ ἐκεῖ ἤθελεν τὸν ἀνταμώσωμεν μετὰ
τοῦ ἐπιλοῖπου Ἑλληνικοῦ στόλου. Ἡμεῖς ἐπέσαμεν μετὰ γαλήνην σοβράνω
τοῦ Κάβο Μαλέα, καὶ ἀμέσως τὸ πρωὶ ἐστάλθῃ ἡ σκαμπαβία νὰ κά-
μῃ νερόν, καὶ μετὰ τοῦτο νὰ διευθυνθῶμεν διὰ τὴν νήσον Γαῦδον, ἡ
ρότα τῆς διαταγῆς λόρδου Κόχραν. Εἰς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς εἶδο-
μεν πλησίον τοῦ Καπ. Σταμάτη Φώκα πλοῖον, ἡ ρότα του κατὰ τὸ
Τζιρίγον· ἀμέσως ἐκάμαμεν σενιάλον τοῦ καπ. Φώκα νὰ τὸ βιζιτάρῃ, καὶ
αὐθις νὰ τὸ στείλῃ ἐπάνω μας· ἡ αἰτία ὅπου τὸν ἐζητήσαμεν ἦτον, διότι
ὁ κύριος Φραντζέσκος Δ. Βούλγαρης καὶ καπ. Νικόλας Μπατζαζῆς
ἤθελον νὰ τοῦ δώσουν γράμμα διὰ τὸ κοινὸν τῆς Ὑδρας, καὶ ἀπὸ
Τσιρίγο αὐτὸς ὁ καραβοκύρης νὰ τὸ στείλῃ μετὰ πρῶτον καὶ κεῖ ὅπου νὰ
πηγαίῃ εἰς Ὑδραν, καὶ οὕτως ἐπράχθη. Εἰς τὴν ὥραν 1 1/2 τῆς ἡμέ-
ρας ἐφθασαν ἀπὸ Σπέτζαις καὶ μᾶς ἐπλησίασαν δύο πολεμικὰ πλοῖα,
τὸ μὲν ἡ γολέτα τοῦ καπ. Ἀνάργυρου Λεμπέση, ὅστις ἔφερνε καὶ τὸν
κύριον Γκίκα Καρακατσάνην πληρεξούσιον Σπετσῶν, τὸ δὲ μπρίκιον
τοῦ Καπ. Ἰωάν. Σκληρῶ, μετὰ τοὺς ὁποίους ἐζυγώσαμεν καλῶς καὶ τοὺς
εἰδοποιήσαμεν τὴν ῥόταν μας, δηλαδὴ διὰ Γαῦδον. Οἱ πληρεξούσιοι
τῆς Ὑδρας κύριοι Φ. Δ. Βούλγαρης καὶ Καπ. Ν. Μπατσαζῆς ἐπεθύ-
μουν νὰ κάμουν μυστικὴν ὁμιλίαν διὰ τὸ κοινὸν ὄφελος μετὰ τοῦ πλη-
ρεξουσίου Σπετσῶν, καὶ οὕτως τοὺς ἐβάλαμεν σενιάλον νὰ σταθοῦν.
Πρὸς τὰς ὥρας 2 1/2 τῆς ἡμέρας ἐπλησίασαμεν καὶ ἀμέσως ἐστείλαμεν
τὴν πᾶσαράν μας εἰς τὸν καπ. Α. Λεμπέση, καὶ ἔφερεν εἰς τὸ πλοῖον
μας τὸν εἰρημένον πληρεξούσιον κύριον Καρακατσάνην, μετὰ τὸν ὅποιον
ἐσυνωμίλησαν τὰ τοῦ στοχασμοῦ τους, καὶ αὐθις ἔμεινεν ὅλην τὴν
ἡμέραν εἰς τὸ πλοῖον μας. Τὸ δὲ ἐσπέρας ἐπλησίασαν πάλιν τὰ πλοῖα
μας σοβράνω καὶ κοντὰ τοῦ Τσιριγότου, καὶ τὸν ἐμετακομίσαμεν εἰς τὸ
πλοῖον του. Ὁ Πουνέντες ἐφρσκαίρισεν, ἡ δὲ ρότα μας διὰ τὴν Γαῦ-
δον. Πρὸς τὴν ὥραν μίαν τῆς νυκτὸς ἐσκληρύνθη ὁ Πουνέντες εἰς τρό-
πον ὅπου ἐδέσαμεν ὅλα τὰ πανιά μας, καὶ μετὰ μόνον γάμπια καὶ πα-
ροκέτο, καὶ αὐτὰ μετὰ τρεῖς μούδαις τζαμαντάλια, ἀρμενίζαμεν ἕως τὰς
ὥρας 7 τῆς νυκτὸς· κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν, ὄντας σκότος καὶ φουρ-
τουνα, διὰ νὰ μὴν ἀπεράσωμεν τὴν Γαῦδον, ἐστάθημεν ὀρζαλαμπάντα
ἕως εἰς τὸ χάραγμα τῆς ἡμέρας, ὅπου ἐξανοίξαμεν τὴν Γαῦδον μάλι-
στα εἰμεθα σχεδὸν πλησίον, καὶ ἀμέσως μετὰ τὰ εἰρημένα δύο πανιά
μας ἐβαλθῆκαμεν εἰς τὸν δρόμον μας.

Τετράδη 1 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν, ὡς εἶρηκα, σχεδὸν πλη-

σίον τῆς Γαύδου με σκληρὸν ἀέρα Πουνέντε καὶ φουρτοῦνα, μετὰ τὰ δύο πλοῖα Σπετσιώτικα τοῦ καπ. Ἀ. Λεμπέση καὶ καπ. Ἰωάν. Σκληρῶ. ἐξανοίγαμεν πανταχόθεν διὰ τὸν Ἀρχινάυαρχον λόρδον Κόχραν καὶ ἐπίλοιπον στόλον μας, κατὰ τὴν ὁδηγίαν, πλὴν πουθενά οὐδὲν πλοῖον εἶδαμεν· καὶ πρὸς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς ἀράξαμεν εἰς Γαῦδον, καθὼς τὸ ἴδιον ἐπραξάν καὶ τὰ δύο Σπετσιώτικα. Μετὰ τὸ ἀραγμα πά-
ραυτα ἐβγήκεν ὁ Ἀντιναύαρχος ἐξω διὰ νὰ ἐρευνήσῃ καὶ νὰ μάθῃ, ἐὰν εἶδαν τὸν στόλον μας εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη, καὶ μετὰ τὸν γυρισμὸν του εἰς τὸ πλοῖον εἶπεν, ὅτι ὅσους ἀπάντησεν καὶ ἐρώτησεν τοῦ ἀπεκρίθη-
σαν, ὅτι δὲν εἶδαν νὰ ἁπεράσουν πλοῖα εἰς ταῦτα τὰ μέρη. Πρὸς τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας ἦλθον μερικοὶ Σφακιανοὶ εἰς τὸ πλοῖον μας μετὰ ἓν γράμμα πρὸς τὸν Ἀντιναύαρχον, μετὰ τὸ ὁποῖον ἐκατάγραφαν τὴν δυ-
στυχίαν καὶ κατατρεγμούς των παρὰ τῶν Τούρκων, διὸ καὶ τοῦ ἐζη-
τοῦσαν νὰ τοὺς ἐφοδιάσῃ με μερικὴ μπαρουτι, ὅτι εἶχαν ὑστέρησιν,
ὅθεν καὶ τοὺς ἐδόθη ἓνα ὀλόκληρον βαρέλι. Ὅλην τὴν ἡμέραν ἀπερά-
σαμεν μετὰ Πουνέντε σφοδρότατον, καθὼς καὶ ὅλην τὴν νύκτα, πλὴν μετὰ
πλέον ἱλαρότητα.

Πέμπτη 2 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Γαῦδον μετὰ τὸν ἴδιον Πουνέντε καὶ σκληρὸν. Ὁ Ἀντιναύαρχος πολλὰ πρῶτ' ἀπὸ ἓν μέρος ἔστειλε τὴν σκαμπαδίαν νὰ κάμῃ νερόν, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἔστειλεν ἐξω ἄνθρωπον, νὰ παρατηρήσῃ μετὰ τὸ γυαλὶ καὶ νὰ μάς εἰδο-
ποιήσῃ ἀπὸ ὑψηλὸν μέρος, ἂν βλέπῃ πλοῖα ἢ ὄχι. Πρὸς τὰς ὥρας 4 ἡ
αὐτὴ γουάρδια μάς εἶπεν, ὅτι ἔρχεται ἡ γολέτα τοῦ καπ. Γεωργίου
Νέγκας, καὶ ἐξοπίσω αὐτῆς ἐξάνοιξεν καὶ ἄλλα δύο πλοῖα· πλὴν αὐ-
τὴν τὴν ὥραν ἔπεσεν σκότος μετὰ βροχὴν, καὶ δὲν ἠμπόρεσεν νὰ τὰ κα-
ταλάβῃ. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀναμεταξύ συμβούλιον ἔκαμαν οἱ πληρεξούσιοι
"Υδρας μετὰ τῶν Σπετσῶν, μετὰ τὸ νὰ μὴν ἐπετύχαμεν τὸν λόρδον Κό-
χραν ὅπου δι' αὐτὸν ἦτον ἀπεσταλμένοι, τὸ πῶς ἤθελεν νὰ μεταχει-
ρισθῶν, διότι ὁ Ἀντιναύαρχος εἶχε καὶ ἄλλην κλειστὴν καὶ μυστικὴν
ὁρδινίαν, τὴν ὁποίαν ἀνοίξεν αὐτὴν τὴν ὥραν, καὶ διορίζεται, μὴν εὐρί-
σκοντάς τον εἰς Γαῦδον νὰ τραβήξῃ 60 μίλλια διάστημα ἀνοικτὰ τῆς
Ἀλεξανδρείας καὶ ἐκεῖ θέλει τὸν ἀνταμώσῃ· καὶ μετὰ τὸ νὰ ἐστοχάστη-
καν τὸν δρόμον μακρυνόν, ἀπεφασίσθη μετὰ ἓν ἀπὸ τὰ εὐρισκόμενα εἰς
Γαῦδον πλοῖα μας τοῦ καπ. Ἰωάννη Σκληρῶ Σπετζιώτη, νὰ ἐμβαρκα-
ριστοῦν καὶ νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν Πατρίδα, καὶ οὕτως τὸ ἐπραξάν,
ἀφίνοντες τὰ γράμματα τῆς πληρεξουσίουότητός των, οἱ μὲν Ὑδραῖοι
τὸν Ἀντιναύαρχον Καπ. Γ. Σαχτούρη καὶ τὸν γραμματέα τους κύ-
ριον Νικόλαον Παγκαλάκη, ὁ δὲ κύριος Γ. Καρακατσάνης τοὺς ἐδι-
κοῦς του Σπετσιώτας, καὶ μετὰ τούτου ἀνεχώρησαν, δίδοντας καὶ τοῦ
καπ. Ἰωάννου Σκληρῶ ἓνα σύνηθες διαβατήριον. Πρὸς τὰς ὥρας 7 ἔφθα-
σεν καὶ ἀράξεν εἰς Γαῦδον καὶ ὁ Καπ. Γ. Νέγκας, καὶ ἀμέσως ὁ Ἀν-
τιναύαρχος ἐπῆγεν ἐπάνω του διὰ νὰ μάθῃ τι καινόν. Καὶ ἔμαθεν ὅτι
καὶ αὐτὸς ἐπήγαιεν ζητῶντας τὸν Ἀρχ. λόρδον Κόχραν, καὶ ὅτι τὰ

δύο πλοῖα ὅπου ἐξοπίσω τοῦ ἤρχοντο καὶ ὅπου ἡ γουρδιά μας, διὰ τὸ σκότος καὶ βροχή, δὲν ἠμπόρεσεν νὰ τὰ καταλάβῃ, ἦτο τὸ μὲν ἐν τῷ ἀτμοκίνητον, τὸ δὲ ἄλλο ὁ καπ. Σταμάτης Φώκας. Ὁ Ἀντιναύαρχος τότε ἐφανερώσεν εἰς τοὺς καπεταναίους τὸ μυστικὸν ὄρδινον, καὶ ὅτι ἐμελλεν νὰ ἐκστρατεύσωμεν διὰ Ἀλεξάνδρειαν 60 μίλλια ἀνοικτά, καὶ ἐκεῖ νὰ ἀπαντήσωμεν τὸν στόλον μας κατὰ τὴν διαταγὴν, καὶ μετὰ τοῦτο εὐθὺς ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά· τὸ ἴδιον ἔκαμαν καὶ τὰ ἐπίλοιπα πλοῖα, ἡ ρότα μας, καθὼς εἴρηκα. Ἀνοίγοντας τὴν νῆσον Γαῦδον πρὸς τὰς ὥρας 9 $\frac{1}{2}$ ἐζυγώσαμεν τὸ ἀτμοκίνητον, καὶ ἀγκαλά ὁ Πουνέντες δυνατὸς καὶ φουρτοῦνα, μ' ὅλον τοῦτο ὁ Ἀντιναύαρχος μὲ τὴν πάσσαράν του ἐπῆγεν ἐπάνω τοῦ ἀτμοκινήτου διὰ νὰ σμίξῃ τὸν Καπ. Ἀστιγὺ καὶ αὐθις νὰ τοῦ φανερώσῃ τὸ μυστικὸν τῆς ρότας μας. Πρὸς τὰς ὥρας 11 ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Ἀντιναύαρχος, ἔμαθεν ἐκεῖ ὅτι ἐξοπίσω τοῦ ἀτμοκινήτου ἤρχοντο τοῦ καπ. Σταμάτη Φώκα καὶ τὸ ἐκρηκτικὸν (πυρπολικὸν) τοῦ Πιπίνου· ὥστε καὶ ἔμειναν σύμφωνοι νὰ περιφερθῶμεν ὅλην τὴν νύκτα, ἀνοικτά τῆς νήσου Γαύδου, μήπως καὶ ἔως τὸ πρωὶ ἀνταμωθῶμεν καὶ μὲ αὐτὰ τὰ δύο πλοῖα, καὶ τότε ὅλα ὁμοῦ νὰ τραβήξωμεν κατὰ τὴν διαταγὴν μας. Ἡ νύκτα διὰ τοῦ σκληροῦ Πουνέντε ἀπέραςεν μὲ φουρτοῦνα.

Παρασκευὴ 3 Ιουνίου. Ἐξημερώθημεν ἀνοικτά σχεδὸν κατὰ τὴν θεωρίαν (Ναυτικὸν ὑπολογισμόν) 20 μίλλια μετὰ τὸ τοῦ ἀτμοκινήτου, γολέτα καπ: Γ. Νέγκα καὶ καπ: Ἀνάργυρον Λεμπέσην. Καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐξανοίξαμεν κανένα ἄλλο ἀπὸ τὰ πλοῖα μας, εἰς τὰς ὥρας 10 τῆς αὐγῆς τὰ ἐπρουμενίσσαμεν μὲ καιρὸν ἀρμόδιον διὰ τὸ μέρος τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ μὲ πανιὰ ὀλίγα, διὰ νὰ μᾶς φθάνῃ καὶ τὸ ἀτμοκίνητον· αὐτὸ ὅμως τὸ ἀτμοκίνητον μᾶς ἐδυσκόλευεν μεγάλως, καὶ οὕτω ἀπεφάσισεν ὁ Ἀντιναύαρχος καὶ εἰς τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας ἐπῆγεν μὲ τὴν πάσσαράν του ἐπάνω εἰς τὴν γολέτα Σπετσιώτικην τοῦ καπ: Ἀναργύρου Λεμπέση, καὶ μὲ τὴν αὐτὴν γολέτα ἐπλησίασαν τὸ ἀτμοκίνητον, ὄντας ἀρκετὰ μεμακρυσμένον, διὰ νὰ τὸν ἐρωτήσουν καὶ νὰ πάρουν τὴν γνώμην τοῦ καπ. Ἀστιγὺ, ἂν καὶ βασιτᾶ (δύναται) νὰ μᾶς ἀκολουθῇ, ἢ πῶς ἄλλῶς στοχάζεται, καὶ χάνομεν ἀδίκως τὸν ὠφέλιμον ἀέρα, ἔως νὰ ἐπιτύχωμεν τὸν Ἀρχιναύαρχον λόρδον Κόχραν. Πρὸς τὰς ὥρας 4 $\frac{1}{2}$ εἶδαμεν νὰ μᾶς ἐρχονται ἄλλα τέσσαρα πλοῖα ἀπὸ τὰ ἐδικὰ μας. Εἰς τὰς ὥρας 8 ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύαρχος εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ ὧ· ἐδιηγήθη, ἐδείξεν ὅτι ἤθελεν νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ ὁ καπ. Ἀστιγὺ. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἦλθεν ἐπάνω εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ καπ. Γ. Νέγκας καὶ τοῦ ἐδώσαμεν ἀπὸ τῆς ὀρδινίας ὅσας 6 σακκιά παξιμαδι, καὶ κατὰ τὰ νούμερά τους ἦτον ὅλον ὁκ. 276, τοῦ ἐδώσαμεν καὶ ἓνα βουτζὶ χρασί. Εἰς τὰς ὥρας 9 $\frac{1}{2}$ ἐστείλειν τὸν γραμματέα τοῦ ὁ καπ. Ἀστιγὺ μὲ κάποια ζητήματα διὰ τὴν ρόταν τοῦ ταξιδίου μας, ὅπου νὰ πηγαίνωμεν σύμφωνοι τοῦ δρόμου, καὶ ἐὰν κατὰ τύχην ἀπὸ θαλασσομαχίαν ἀναχωρήσωμεν καὶ μᾶς χάσῃ ἀπὸ τὴν θεωρίαν του,

ποῖος ὁ τρόπος νὰ εἰσακουσθῶμεν (συνεννοηθῶμεν) καὶ πάλιν νὰ σμίγωμεν· ὅθεν καὶ ὅλα ταῦτα τοῦ τὰ ἐδώσαμεν ἐγγράφως. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν τὰ τέσσαρα πλοῖα ὁποῦ εἰς τὰς ὥρας 4 1)2 εἶδαμεν, ὁ καπ. Σταμάτης Φώκας, ὁ καπ. Ἀνδρ. Πιπίνος μὲ τὸ ἐκρηκτικόν, ὁ καπ. Ἀνδρέας Σάντου Σπετσιώτης καὶ ὁ καπ. Νικόδημος πυρπολιστὴς Ψαριανός, αὐτοὶ ὅλοι οἱ καπεταναῖοι ἤλθον εἰς τὸ πλοῖον μας· ὁ Ἀντιναύαρχος τοὺς ἐξηγήθη τὴν ῥόταν μας διὰ νὰ ἀκολουθήσουν· ὁ ἀέρας Πουνέντες μέτριος. Τὸ ἐσπέρας ἔγεινεν θεώρησις, τὸ πόσον ἀνοικτὰ εἰμεθα μεμακρυσμένοι τῆς Γαύδου, καὶ ἐστήσαμεν μίλλια 40, καὶ ἀκολούθως ἐταξειδεύσαμεν, ῥίπτοντας τὴν καθὲ ὥραν τὴν μπαρκέταν μας. Πρὸς τὸ μεσονύκτιον ἔγεινεν γαλήνη, πάντα ὁμως μὲ λεπτὸν Πουνέντε, καὶ οὕτως ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Σάββατον 4 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν πλατὶά μίλλια 70 μὲ ὅλον τὸν μικρὸν στόλον μας ἢ πλώρη μας εἰς τὸν Σιρόκον, γαλήνεις ὁμως ὁ ἄνεμος. Εἰς τὰς ὥρας ἑνδεκα· τῆς αὐγῆς ἐστάθημεν ὀρτζαλαμπάντα προσμένοντας τὸ ἀτμοκίνητον, μὲ τὸ νὰ ἦτον ἀρκετὰ ὅπως μεινεμένο. Πρὸς τὰς ὥρας 11 1)2 τῆς αὐγῆς ἤλθον δύο σκαμπαβίαις ἐπάνω μας, ἡ μὲν τοῦ καπ. Σ. Φώκα, ἡ δὲ τοῦ καπ. Γ. Νέγκα, καὶ τοὺς ἐδώσαμεν παξιμαδί, τοῦ καπ. Φώκα ὁκ. 4 18 $\frac{1}{2}$ καὶ ἓνα βαρέλι κρασί, καὶ τοῦ καπ. Νέγκα, ἐξ ὧν τὸ χθεσινόν, ἄλλα τρία σακκιά περισσότερον ὁκ. 144. Πρὸς τούτοις διὰ νὰ ἐλαφρύνωμεν ὀλίγον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ὁποῦ ἐφέραμεν, διὰ νὰ ἔμβουν εἰς τὸ δίκροτον, ἐδώσαμεν δέκα ναύτας εἰς τὸν καπ. Φώκα, καὶ 8 εἰς τὴν γολέττα τοῦ καπ. Γ. Νέγκα. Εἰς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς ἐπλησίασαμεν τὸ ἀτμοκίνητον, τοῦ ἐζητήσαμεν καὶ μᾶς ἔδωσεν ἓνα κάβο σχοινὶ καὶ δένοντάς το τὸ ῥυμουλκιάρομεν. Ὁ ἄνεμος ὄντας ἀρμόδιος, ἐβάλαμεν ὅλα τὰ πανιά μας καὶ τραβοῦμεν τὴν ῥόταν μας πλώρη Σιρόκο, καθὼς καὶ ὅλην τὴν νύκτα τὸ αὐτό.

Κυριακὴ 5 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν μικρὸν στόλον μας ῥυμουλκιάροντας καὶ τὸ ἀτμοκίνητον ἀνοικτὰ κατὰ τὴν θεωρησιν μίλλια 155· ὁ ἄνεμος Πονέντε Ματςτρος, ἢ πλώρη μας Σιρόκο $\frac{1}{4}$ Λεβάντε. Πρὸς τὰς ὥρας 3 τῆς ἡμέρας τὸ ἀτμοκίνητον ἔκαμεν κάποιον γυμνάσιον καὶ ἔρριξεν μερικαὶς κανονιαὶς μὲ μπαλαίς. Εἰς τὰς ὥρας 8 ἐπῆγεν ὁ Ἀντιναύαρχος καὶ καπ. Δημήτρης Κριεζῆς εἰς τὸ ἀτμοκίνητον διὰ νὰ ῥεγουλάρωμεν τὸν δρόμον μὲ τὸν μπούσουλα ὅπως νὰ πηγαίνωμεν σύμφωνοι, καὶ ἐκεῖ ὁμιλῶντας εἰς τὸ ἀναμεταξύ τους εἰς ποῖον ἄρα βαθμὸν (Γεωγραφικὸν πλάτος) ἐδυναμέθα νὰ εὐρώμεν τὸν στόλον μας; ἐκρίθη δίκαιον νὰ στείλωμεν ἐμπρὸς δύο πλοῖα μας νὰ ξανοίξουν διὰ τὸν αὐτὸν στόλον μας, καὶ νὰ ἐπιστρέψουν νὰ μᾶς εἰδοποιήσουν· ὅθεν καὶ ἐδιωρίσθησαν τὰ δύο Σπετσιώτικα ὁ καπ. Α. Σάντος καὶ καπ. Α. Λεμπέσης, καὶ ἀμέσως αὐτοὶ ἀνοιξαν ὅλα τὰ πανιά τους καὶ ἐτραβῆξαν κατὰ πῶς ἐδιωρίσθησαν. Ὁ ἄνεμος ὁμως λεπτὸς καὶ

εὐμετάβλητος, καὶ πλέον ἢ ῥότα μας ἀκολουθοῦσεν ἄστατος, καὶ με αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπέρασεν ἡ ἡμέρα καὶ ὅλη ἡ νύκτα.

Δευτέρα 6 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν ῥιμουλκίαρντες καὶ τὸ ἀτμοκίνητον ἀνοικτὰ κατὰ τὴν θεώρησιν μίλλια 225, καὶ με λεπτόν εὐμετάβλητον ἀνεμον περιφερόμεθα με ἄστατην ῥότα. Πρὸς τὰς ὥρας 3 ἐπῆρην Μαϊστράλι, πλώρη Σορόκο Λεβάντε ὁ καθ' αὐτὸ δρόμος μας· πρὸς τὰς ὥρας 5 ἡ βάρδια μας εἶπεν, ὅτι βλέπει στεριά (γῆν), καθὼς καὶ εἰς τὰς ὥρας 7 εἶδαμεν καθαρὰ τὴν αὐτὴν στεριάν τζίρκα (περίπου) μίλλια 10, κόστα τῆς Βαρβαρίας. Πρὸς τὰς ὥρας 9 $1\frac{1}{2}$ ὁ ἀνεμος ἐνάντιος, ἐβάλαμεν πλώρη Ὅστρια Σιρόκο. Εἰς τὰς ὥρας 11 ἐζυγώσαμεν τὴν στεριά, καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἐπῆραμεν τὴν βόλτα καθὼς καὶ ὅλα τὰ τῆς συνοδείας πλοῖα μας, πλώρη μας εἰς τὴν Τραμουτάνα, καὶ τέλος με λεπτόν καὶ ἄστατον ἀνεμον με αὐτὴν τὴν βόλτα ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 7 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν ῥιμουλκίαρντες καὶ τὸ ἀτμοκίνητον ἀνοικτὰ σχεδὸν 120 μίλλια ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια, τὸ δὲ ἀπὸ τὴν κόστα πλησίον εἰς τὸ χάραγμα τῆς ἡμέρας ἠκούσθη μία κανονιὰ κατὰ Ἀνατολάς, καὶ ἐσυμπεράναμεν νὰ ἐρρίφθῃ ἀπὸ 2 πλοίων Σπετσιώτικον, ὅπου εἶχαμεν σταλμένους διὰ βάρδα-κόστα. Ἐντὸς ὀλίγου ἠκούσθη καὶ ἄλλη κανονιά. Πρὸς τὰς ὥρας 10 τῆς αὐγῆς ἐπῆραμεν τὴν βόλτα μας κατὰ τὴν στερεάν, καὶ ἡ πλώρη μας Σιρόκο $1\frac{1}{4}$ Λεβάντε· αὐτῆς τῆς ὥρας ἡ βάρδια μας εἶπεν, ὅτι ἐβλεπεν τὰ δύο Σπετσιώτικα τῆς βάρδα-κόστας. Εἰς τὰς ὥρας 2 ἐπῆγεν ὁ Ἀντιναυαρχός μας εἰς τὴν γολέτα τοῦ καπ: Γ. Νέγκα, καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἐκραζαν καὶ τὸν Καπ: Σ. Φώκα ὅπως νὰ συσκεφθοῦν, με τὸ νὰ μὴν ἐβλέπομεν τὸν λόρδον Κόχραν καὶ τὸν ἐπίλοιπον στόλον μας, καὶ εὐρισκόμεθα στενοχωρημένοι μὲν, δι' αὐτὸ δέ, ὅπου ἄρχισεν τὸ νερὸν νὰ μας ὀλιγοστεύῃ. Εἰς τὸ ἀναμεταξὺ αὐτὸ, εἶδαμεν νὰ ἐπέστρεφεν τὸ Σπετσιώτικον σταλμένον διὰ βάρδα κόστα τοῦ καπ. Ἀναργύρου Λεμπέση. Εἰς τὰς ὥρας 7 ἐγύρισεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Ἀντιναύαρχος, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 8 $1\frac{1}{2}$ μας ἐπλησίασε καὶ ὁ καπ. Λεμπέσης, ὅστις καὶ μας ἐδιηγῆθη, ὅτι εἰς ὅσον ἐπεριφέρθη, κανένα πλοῖον δὲν ἐξάνοιξεν. Τὸν ἐρωτήσαμεν διατί ἐγύρισεν; καὶ ἀπεκρίθη, ὅτι με τὸ νὰ τὸν ἐπιασεν γαλήνη καὶ διὰ νὰ μὴ μείνῃ μόνος του, ὅτι ἡ ἄλλη βάρδα κόστα ἦτον μεμακρυσμένη, ἐπόδισεν καὶ ἤλθε νὰ ἐνωθῇ μαζὶ μας. Ἐτι τὸν ἐρωτήσαμεν διὰ τὰ δύο κανόνια τῆς αὐγῆς τὸ πόθεν ἐρρίχθησαν, ἀπεκρίθη, ὅτι καὶ αὐτοὶ τὰ ἤκουσεν, πλὴν ἀγνοοῦσεν τὸ πόθεν ἐξήρχονταν· ἔλαβαν μάλιστα καὶ αὐτοὶ χρεῖαν διὰ νερὸν καὶ ἐπῆγαν εἰς τὴν στεριάν καὶ ἐθεώρησαν, πλὴν δὲν εὔρον. Ἐκ τούτου ὁμιλῶντας εἶδαμεν σοταβέντω καὶ τὴν ἄλλην βάρδα κόσταν τοῦ καπ: Ἀ. Σάντου. Πρὸς τὰς ὥρας 11 πάλιν ὁ καπ: Ἀναργύρος Λεμπέσης ἐκαμεν πανιὰ περισσότερα καὶ ἐβγήκεν διὰ βάρδα κόστα. Ὅλη ἡ ἀκόλουθος νύκτα ἐστάθη με γαλήνῃ καὶ αἰρὸν καὶ ἄστατον.

Τετράδη 8 'Ιουνίου. Ἐξημερώθημεν πάντα ῥυμουλκίαρντες τὸ ἀτμοκίνητον ἀνοικτὰ τῆς Ἀλεξανδρείας κατὰ τὴν θεωρίαν τζίρκα (ὡς ἔγγιστα) μίλλια 80, ἀπὸ δὲ τῆς γῆς κόστας (παραλίας) πλησίον μίλλια 4. Τὸ πρῶτ' ἄλλιν ἀκούσθησαν δύο κανονιαὶς κατὰ Ἀνατολάς. Ἐγένοντο διάφοροι στοχασμοὶ περὶ τῶν κανονιῶν, καὶ μὴ βλέποντες, μὲ ὅλην τὴν ἀκριβῆ παρατήρησιν ὅπου ἐκάμναμεν, τὸν Ἀρχιναύαρχον λόρδον Κόχραν, οὔτε κανένα πλοῖον ἀπὸ τοῦ στόλου μας, οὔτε ἄλλο κανένα οὐδέτερον πλοῖον νὰ συναπαντήσωμεν καὶ νὰ ἐρευνήσωμεν, εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν στοχαζόμενοι, ὅπου ἄρχισε νὰ μᾶς λείψῃ καὶ τὸ νερόν, μᾶς ἐδῶσαν ψύχραν καὶ ἀγανακτισμόν. Εἰς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς ἦλθον οἱ καπεταναῖοι τῶν ἐπιλοίπων συνοδείας μας πλοίων εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ἀντιναύαρχου, προσκρούοντες (προβάλλοντες) ὅλοι τὸ τι ἔχομεν νὰ ἀκολουθήσωμεν, καὶ τὸ περισσότερον εἰς ὅλους ἢ ἔλλειψις τοῦ νεροῦ· καὶ συμβουλευόμενοι ἀπεφάσισαν, ὄντας πλησίον ἢ στερεῶς κόστας τῆς Βαρβαρίας καὶ γαλήνης, εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν συμφῶνως νὰ ὁμιλήσουν τοῦ Κ. Ἀστιγὲ νὰ ἀνάψῃ τὸ καζάνι του καὶ νὰ τραβήξῃ ὅλων τῶν πλοίων μας ταῖς σκαμπαβίαις μας μὲ βουτζιὰ καὶ ἀνθρώπους ἀρματωμένους καὶ νὰ ἐβγουν εἰς τὴν στερεῶς, μήπως καὶ ἐπιτύχωμεν νὰ οἰκονομηθῶμεν ἀπὸ νερόν, καὶ οὕτως ἀποφασίζοντας ἐπῆγαν ὅλοι ὁμοῦ οἱ καπεταναῖοι εἰς τὸ ἀτμοκίνητον καὶ ὁμιλήσαν τοῦ καπ: Ἀστιγὲ τὸν σκοπὸν τοὺς, ὅστις καὶ εἰς τοῦτο ἐσυμφώνησεν ἀμέσως· λοιπὸν ἡμεῖς τοῦ ἀμολύσαμεν ἀπὸ τὸ ῥυμουλκιο καὶ ἀρματόνοντας ταῖς σκαμπαβίαις ὅλων τῶν πλοίων ταῖς ἐδесαν καὶ ἐτραβοῦσεν ἐξ ὀπίσω του, καὶ εἰς τὰς ὥρας 5 $\frac{1}{2}$ ἐκινήθημεν διὰ τὴν στερεάν, τὰ δὲ πλοῖα ἐσταθήκαμεν ἀλά-κάπα· ἐβγήκεν καὶ ὁ ἴδιος Ἀντιναύαρχος ἔξω. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ ἠκούσαμεν νὰ ῥίπτωνται διάφοραις κανονιαῖς, ὥστε ὅπου διακαίως ἐσυμπεράναμεν, ὅτι νὰ εἶναι ὁ ἐχθρικός στόλος ἐβγαλμένος ἀπὸ τὴν Ἀλεξανδρείαν, Πρὸς τὰς ὥρας 8 $\frac{1}{2}$ ἦλθαν ὁ Ἀντιναύαρχος καὶ ἡ σκαμπαβία μας ἄεργοι χωρὶς νὰ ἐπιτύχουν νερόν εἰς ὅσον καὶ ἂν παρετήρησαν, ὅθεν καὶ ἀμέσως ἐβάλαμεν εἰς εὐταξίαν [ἓνα μέρος τοῦ καθενὸς διὰ νὰ πίνῃ καὶ φυλακὴν ἀκριβεστάτην] τοῦ νεροῦ ὅπου μᾶς εὕρισκετο. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν εἶδαμεν τὰ δύο Σπετσιώτικα (βάρδα κόσταις) τῶν καπ: Ἀ. Σάντου καὶ καπ: Ἀ. Λεμπέση καὶ ἤρχοντο κατὰ πρῦμα ἐπάνω μας. Πρὸς τὰς ὥρας 9 $\frac{1}{2}$ ὁ καπετ. Σάντος μᾶς ὑψώσεν σημαίαν εἰς τὸ μεσαῖον κατάρτι κόκκινη, καὶ οὕτω τὰ ἐγυρίσαμεν καὶ ἡμεῖς ἐπάνω του διὰ νὰ πλησιάσωμεν καὶ νὰ μάθωμεν τί καινόν. Εἰς τὰς ὥρας 12 βασιλευμα ἡλίου ἐζυγώσαμεν, οἱ δύο αὐτοὶ βάρδα κόσταις καπεταναῖοι, καθὼς καὶ οἱ ἐδικοί μας καπεταναῖοι ἦλθον διὰ νὰ μάθουν. Ὁ καπ: Ἀ. Σάντος λοιπὸν εἶπεν, ὅτι εἰς ὅσον ἐπαρετήρησεν, τὸν στόλον τὸν ἐδικόν μας δὲν τὸν εἶδεν, ἐπλησίασε σχεδὸν κοντὰ τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ εἰς τὸ χάραγμα τῆς ἡμέρας εἶδε δύο πλοῖα μὲ τρία κατάρτια καὶ μεγάλα, καὶ τὰ ἐνόμισεν νὰ εἶναι τὸ δίκροτόν μας καὶ ὁ καπ: Λαλεχός· ζυγώνοντας ὁμῶς πλέον καλλιώτερα, καὶ ἀνέτειλεν ὁ

ἥλιος, ἐξάνοιξεν δέκα πλοῖα μεγάλα μὲ 3 κατάρτια, καὶ πάλιν μετὰ ὀλίγον ἐμέτρησεν 27 πλοῖα, τὰ δέκα ἐξ αὐτῶν μὲ 3 κατάρτια, τέσσαραι γολέταις, καὶ τὰ ἐπίλοιπα μπρίκια, καὶ ὅλα μὲ ταῖς σημαίαις τοὺς κόκκιναις ἐπάνω· ὅθεν καὶ βλέποντάς τα ὅτι ἦτον ἐχθρικά, ἐπόδισεν ἀμέσως, τὰ δὲ τούρκικα, βλέποντάς τον νὰ ποδίσῃ, εἶχαν δεμένα τζαμαντάλια μὲ βίαν τὰ ἔλυσαν, ἐμούραραν (ἠύξησαν) τὰ πανιά τοὺς καὶ ἐπόδισαν κατ' ἐπάνω του, καὶ τέλος ἕως τὰς ὥρας 5 1/2 τῆς ἡμέρας τὰ ἔβλεπεν ἡ βάρδισα τοῦ καπ: Σάντου, ἀπ' ἐκείνης δὲ τῆς ὥρας πλέον δὲν τὰ εἶδεν, φυσικὰ ὅτι τοὺς ἀλάργευσαν. Θεωρῶντας λοιπὸν ὅτι τὸν στόλον μας δὲν τὸν ἠύραμεν, ἡμεῖς καὶ μόνοι μας νὰ σταθῶμεν καὶ νὰ ἀντιπαραταχθῶμεν μὲ τόσην δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ δὲν ἦτον τῆς γνώσεως, ὅθεν καὶ συμβουλευθέντες ὅλοι ὁμοῦ οἱ καπετανατοὶ αὐτὴν τὴν ἰδίαν ὥραν, ὅτι τὰ πλέον ὀγλήγορα πλοῖα νὰ δέσουν τὰ ὀκνότερα καὶ νὰ ἐπιστρέψωμεν, καθὼς καὶ χωρὶς ἀργοπορίαν ἐτζί ἠκολούθησεν· ἀπὸ τὸ μέρος μας πάλιν ἐδέσαμεν καὶ ρυμουλκίσαμεν τὸ ἀτμοκίνητον, καὶ πάλιν ἐμπρὸς ἡμῶν ὁ καπ: Σάντος, ὄντας πλέον ὀγλήγορος ρυμουλκίαι· ἡμᾶς, τὸ αὐτὸ ἐπραξάν καὶ τὰ ἐπίλοιπα, καὶ μὲ καλὴν λίνεα ὅλα βαλθήκαμεν εἰς τὸν δρόμον τῆς ἐπιστροφῆς μας. Ὁλην τὴν νύκτα· ἕως τὰς ὥρας 7 εἶχαμεν πλῶρη Πουνέντε Μαίετρο μὲ ἀνεμον λεπτὸν· πρὸς τὸ χάραγμα τῆς ἡμέρας ὁ ἀνεμος λεπτὸς καὶ ἀστατος, ἡ πλῶρη μας εἰς τὸ Γρέγο 1/4 Λεβάντε.

Πέμπτη 9 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν μὲ τὸ ἀτμοκίνητον ρυμουλκίαιροντες τζίρκα μίλλια 25 ἀνοικτὰ τῆς κόστας· ὁ ἀνεμος λεπτὸς καὶ πλῶρη Γρέγο 1/4 Λεβάντε. Πρὸς τὰς ὥρας 4 ἐξανοίξαμεν ἐν πλοῖον, καὶ ἡ γολέτα τοῦ καπ: Ἀν. Λεμπέση ἐπῆγεν κατ' ἐπάνω του διὰ νὰ τὸ βιζιτάρῃ. Θεωρῶντας μὲ ἀκρίβειαν ὅτι ἦτον μακράν, τὸ ἐστοχασθήκαμεν νὰ εἶναι τὸ Σπετσιώτικον τοῦ καπ: Ἰω. Σκλιά μὲ τὸ ὅποτον ἐπέστρεψαν ἀπὸ Γαῦδον οἱ πληρεξούσιοι Ὑδρας καὶ Σπετσῶν. Εἰς τὰς ὥρας 10 1/2 μᾶς ἐπλησίασεν τὸ πλοῖον ὅπου ἐξανοίξαμεν εἰς τὰς ὥρας 4, καὶ ἦτον τῷ ὄντι ὁ καπ: Σκλιάς, ὅστις δὲν ἤξευρεν νὰ μᾶς εἰπῇ κανὲν νέον, εἰμὴ ὅτι τοὺς πληρεξουσίους τοὺς ἐβγαλεν εἰς τὴν Μονεμβασίαν, καὶ αὐτὸς ἀμέσως ἐπέστρεψεν εἰς ἀνταμωσίν μας. Ὁ ἀνεμος φρέσκος ὅλην τὴν νύκτα· πλῶρη Τραμουντάνα 1/4 Γρέγο.

Παρασκευὴ 10 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν καὶ ρυμουλκίαιροντες τὸ ἀτμοκίνητον ἀνοικτὰ τὸ κανάλι σχεδὸν μίλλια 110· ὁ ἀνεμος Π. Μ. Φρέσκος καὶ πλῶρη Τραμ. 1/4 Γρέγο, ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Σάββατον 11 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν μετὰ τοῦ ἀτμοκινήτου ρυμουλκίαιροντες ἀνοικτὰ τοῦ καναλίου μίλλια 190· ὁ ἀνεμος Π. Μ. μέτριος, πλῶρη Τραμουντάνα. Πρὸς τὰς ὥρας 4 1/2 ἡ γουάρδισα μᾶς εἶπεν ὅτι βλέπει σοταβέντω μας πολλὰ καραβία, καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἐμέτρησεν σχεδὸν εἴκοσι, δὲν ἐξεχώριζαν καλὰ μὲ τὸ νὰ ἤμεθα εἰς θαλασσογαλήνην, μάλιστα ἦτον μακράν καὶ θημβοῦρα ὡς καταχνιά. Τότε

λοιπὸν τὰ ἐγυρίσαμεν μὲ γαλήνην, ἡ πρῶρα μας Ὁστρία Γαρμπή, συγχρόνως ἐλύθημεν ἀπὸ τὸν καπ. Ἀ. Σάντον, καὶ ὡς ὀργήγορον τὸ πλοῖον του, τὸν ἐστείλαμεν κατ' ἐπάνω τῶν καρabiῶν ὅπου ἐφαίνοντο, ὅπως νὰ ξανοίξῃ μήπως εἶναι ἀπὸ τὰ ἐδικὰ μας ἢ ἐχθρικά, ὅστις καὶ ἀμέσως ἐκινήθη, καὶ μὲ λόγον, εἰ μὲν εἶναι τὰ ἐδικὰ μας νὰ ὑψώσῃ σημαίαν Ἑλληνικὴν, εἰ δὲ καὶ ἦναι Τούρκικα νὰ βάλῃ σημαίαν κόκκινην· ἐν ταυτῷ ἐδείξαμεν σενιάλο τῶν ἄλλων πλοίων μας, ὅτι ὁ ἐχθρὸς φαίνεται καὶ νὰ προσέχουν τὰ κινήματα τοῦ Ἀντιναυάρχου. Εἰς τὰς ὥρας 5 $\frac{1}{2}$ ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ καπ. Α. Λεμπέσης καὶ συνομιλῶντας περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου ὅπου ἐνεφανίσθη, ἐζήτησεν καὶ ψωμί· ὤθεν καὶ τοῦ ἐδόθησαν δύο σακιά ὀκ. 94 $\frac{1}{2}$. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν εἰδαμεν τὸν καπ. Σάντον νὰ ποδίσῃ καὶ νὰ ἀκολουθῇ τὸν δρόμον τὸν ἐδικόν μας· σενιάλον, ὡς τοῦ εἶχαμεν ὁμιλήσει, δὲν μᾶς ἔκαμεν, πλὴν κατὰ τὸ φέρεσιμόν του ἐνόησαμεν νὰ ἦναι Τούρκικα. Εὐρέθημεν εἰς γαλήνην ὁμως καὶ διὰ τοῦτο ἐζήτησεν ὁ κ. Ἀστιγὶ νὰ τὸν ἀπολύσωμεν καὶ μὲ τὴν μηχανικὴν τῆς φωτιᾶς νὰ τραβῇ ἐμπρός. Ὁ δὲ Ἀντιναύαρχος δὲν τὸ ἔκρινε δίκαιον διὰ νὰ μὴ, μὲ τὸν καπνόν, μᾶς καταλάβῃ ὁ ἐχθρὸς. Πρὸς τὰς ὥρας 7 πάλιν ὁ κ. Ἀστιγὶ ἐστενοχωρήθη καὶ ἐζήτησεν νὰ τὸν ἀπολύσωμεν, καὶ οὕτως ὁ Ἀντιναύαρχος τὸν ἀπόλυσεν λέγοντάς του, ἂν καὶ πύρρῃ ἀέρας καὶ εἶναι χρεια, πάλιν τὸν δένομεν καὶ τὸν ῥυμουλκίσρομεν· ὅθεν καὶ γεινάμενος ἑτοιμος ἀπὸ τὴν διωρισμένην ὥραν τῆς φωτιᾶς ἐκινήθη. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἐπῆρην λεπτὸν καὶ ὠφέλιμον ἀεράκι· ἐβάλαμεν εἰς τάξιν τὰ πανιά μας καὶ τραβῶμεν ῥότα Μάιστρο $\frac{1}{4}$ Πουνέντε, τὰ δὲ Τούρκικα τὰ ἐγνωρίσαμεν καλῶς καὶ τραβοῦν καὶ αὐτοὶ τὴν ἰδίαν ῥόταν μας. Πρὸς τὰς ὥρας 11 $\frac{1}{2}$, βασιλεύοντος ἡλίου, ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ καπ. Ἀστιγὶ μὲ τὸν γραμματέα του φέροντας μαζὴ του καὶ τὴν θαλασσίαν χάρταν του, διὰ νὰ ἰδῇ ποῦ εὐρισκόμεθα, καὶ αὐθις νὰ συμφωνήσουν μὲ τὸν Ἀντιναύαρχον ποῖαν ῥόταν θὰ ἀκολουθήσωμεν τὴν μέλλουσαν νυκτιᾶ, μὲ τὸ νὰ ἦτον λυμένος ἀπὸ ἡμᾶς καὶ ἀρμένιζεν μόνος του, καὶ νὰ μὴν ἀλαργεύωμεν. Ὅθεν ἐρεγολαρίσθησαν, καὶ σύμφωνοι ὄντας, ἀνεχώρησεν. Ἡμεῖς ἐτραβούσαμεν μὲ λεπτὸν ἀνεμον Μάιστρο $\frac{1}{4}$ Πουνέντε ἕως τὰς ὥρας 4 τῆς νυκτός· εἰς αὐτὴν τὴν ὥραν [διὰ νὰ μὴν εὐρεθῶμεν τὸ πρῶτὸ μὲ τὴν ἀρμάδα τὴν τούρκικην] τὰ ἐγυρίσαμεν καὶ ἐβάλαμεν πλῶρη Γαρμπή $\frac{1}{4}$ Πουνέντε· γαλήνην ὁμως, καὶ μὲ τὴν ἰδίαν ῥόταν καὶ γαλήνην ἀπέρασεν δλῆ ἡ νύκτα.

Κυριακὴ 12 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν μίλιλα 80 πὲρ Τραμονάνα καὶ Καστελόριζο, καὶ μίλλια 200 ἡ Κρήτη πὲρ Πονέντε, μὲ γαλήνην μεγάλη· τὰ Τούρκικα δὲν τὰ βλέπομεν, τὸ δὲ ἀτμοκίνητον διὰ τὸν ὀργαγισμόν τῆς φωτιᾶς ἀπέρασεν ἐμπρός καὶ μετὰ βίας ὅπου φαίνεται. Πολλὰ πρῶτὸ ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ καπ. Νικόδημος Ψαριανὸς πυρπολιστής, ὅστις δὲν ἐκατάλαβεν τὰ χθεσινὰ μας σενιάλα μὲ τὸ νὰ μὴν ἔχῃ βιβλίον τῆς ἐρμηνείας, καὶ ἦλθεν διὰ νὰ μάθῃ, αὐθις

εἶπεν ὅτι οὔτε τὰ Τουρκικὰ δὲν ἐστοχάσθη. Συγχρόνως ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ καπ. Ἀ. Λεμπέσης καὶ καπ. Στ. Φώκας, καὶ συμφώνως ἀπεφασίσθη νὰ σταλθῇ ἡ γολέτα τοῦ καπ. Λεμπέση εἰς Ὑδραν μὲ γράμματα ἀπὸ τὸν Ἀντιναύαρχον, εἰδοποιῶντας τὸ ἔβγαλμα ἀπὸ Ἀλεξάνδρειαν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, καὶ ὅτι τὸν λόρδον Κόχραν καὶ ἐπιλοιπον στόλον μας, εἰς ὅσον παντοῦ τῆς θαλάσσης ἐπαρτηρήσαμεν δὲν τοὺς ἐπετύχαμεν, ὥστε καὶ μὲ τὴν εἰδῆσιν ταύτην νὰ προφθάσουν ἐκεῖθεν ὁδηγίαι, καὶ ἂν ἔμαθον περὶ τοῦ λόρδου Κόχραν, καὶ ἂν ἔχουν ὀρδινίαις του νὰ μᾶς φανερῶσουν καὶ ποῖον δρόμον νὰ ἀκολουθήσωμεν. Ἀμέσως λοιπὸν ὅλα ταῦτα ἐγράφθησαν καὶ ἐγχειρίσθησαν τοῦ καπ. Λεμπέση εἰς τρία γράμματα, δηλαδὴ ἓνα διὰ τὴν Κοινότητα Ὑδρας, ἓνα διὰ τὴν Διοίκησιν καὶ ἓνα διὰ τὸν λόρδον Κόχραν, ἱστοροῦντες τοὺς τὸ ὅλον τῆς ἐκπλεύσεώς μας, τὴν περίστασίν μας καὶ ὁποῦ πάσχωμεν μὲ τὸ νὰ μᾶς ὠλιγόστευσεν τὸ νερὸν ὅλων τῶν πλοίων μας, καὶ περὶ τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου τὸ ἔβγαλμα. Καὶ διὰ νὰ ἔχωμεν πλέον ἄνεσιν, τοῦ ἐμπαρκάραμεν καὶ 27 ναύτας ἀπὸ τοὺς ὅσους φέρομεν διὰ τὸ δίκροτον μὲ τὸ ἀναγκαῖον τοὺς παξιμάδι, καὶ εἰς τὰς ὥρας 3 ἀνεχώρησεν καὶ μὲ παραγγελίαν ὁποῦ εἰς τὸν δρόμον του νὰ προσέχῃ, μήπως καὶ ἀπαντήσῃ τὸν λόρδον Κόχραν· καὶ ἐὰν τὸν ἀπαντήσῃ νὰ τοῦ δώσῃ τὸ γράμμα ὁποῦ τοῦ ἐγχειρίσαμεν διὰ τὴν Ἐξουχότητά του. Εὐρισκόμεθα ὅμως μὲ γαλήνην μεγάλην, καὶ κάποτε ἀπὸ εὐμετάβλητον ἄνεμον ἐπεριφερόμεθα. Πρὸς τὰς ὥρας 7 εἶδαμεν τὸ ἀτμοκίνητον νὰ ἐρχεται κατ' ἐπάνω μας, καὶ εἰς τὰς ὥρας 10 $\frac{1}{2}$ μᾶς ἐπλησίασεν· τότε ὁ καπ. Ἀστιγξ μὲ τὴν πάσσαράν του ἦλθεν μετὰ τοῦ ἐξηγητοῦ του εἰς τὸ πλοῖον μας προσφέροντας τοῦ Ἀντιναυάρχου, ὅτι κάρβουνα εἶχεν πολλὰ ὀλίγα καὶ ὅτι πρὶν τὰ τελειώσῃ ἐστοχάζετο καλλιώτερα νὰ διευθυνθῇ ἐμπρός, καὶ εἰς αὐτὸ τρόπον τινὰ ἐζητοῦσε γνώμην. Ὁ Ἀντιναύαρχος θεωρῶντας τὴν ὁρεξίν του διὰ τὸν χωρισμὸν του τοῦτον, ἐσυμφώνησεν, καὶ ἐπειδὴ λοιπὸν ἔμελλε νὰ ἀναχωρήσῃ, μᾶς ἔδωσεν ὀλίγον νερὸν διὰ νὰ προφθάσωμεν ὑπὲρ τὸ πλεῖστον τὴν καπ. Πιπῖνον, ὅστις ἦτον πολλὰ ὑστερημένος. Πρὸς τὴν πρώτην ὥραν τῆς νυκτὸς ἀπέρασεν πλησίον μας ὁ Καπ. Σάντος, ὅστις ἦτον σοβράνω καὶ μεμακρυσμένος ἀπὸ ἡμᾶς διὰ ὅλης τῆς ἡμέρας, καὶ μᾶς εἶπεν, ὅτι ἐπεσεν κοντὰ μὲ τὸν ἐχθρικὸν στόλον καὶ ἐμέτρησεν καράβια 25, ἡ δὲ ῥότα τοὺς κατὰ τὴν στεριά πρὸς τὸ Καστελλόριζον· τὸν δὲ καπ. Λεμπέση τὸν εἶδεν μὲ τὴν βύλτα του ἐκεῖθεν νὰ ἀρμενίζῃ, καὶ ὄντας ἀκόμη κοντὰ μας τὸ ἀτμοκίνητον, ἐδώσαμεν τὴν αὐτὴν εἰδῆσιν καὶ τοῦ καπ. Ἀστιγξ. Ὅλην τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν μὲ λεπτὸν ἄνεμον, καὶ πλῶρη Γαρμπὴ 1 $\frac{1}{4}$ Πουνέντε.

Δευτέρα 13 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν ἀνοικτὰ τῆς στερεᾶς Ἀνατολῆς σχεδὸν μίλλια 90. Εἰς τὸ χάραγμα τῆς ἡμέρας ἐπήραμεν τὴν βύλτα μὲ λεπτὸν ἄνεμον Πουνέντε καὶ πλῶρη Μαΐστρο 1 $\frac{1}{4}$ Τραμοντάνα. Ἀγκαλὰ καὶ τὸ ἀτμοκίνητον ἐλεύθερον διὰ νὰ ἀναχωρήσῃ, μ' ὅλα ταῦτα σήμερον πάλιν ἐξημερώθη πλησίον τῆς θεωρίας μας καὶ

ἀκολουθοῦσεν τὰς βόλτας του καὶ αὐτὸ ὡς ἡμεῖς· τὴν δὲ ἐχθρικήν ἀρμάδα δὲν τὴν βλέπομεν. Εἰς τὰς ὥρας 4 ἡ γουάρδια μᾶς εἶπεν, ὅτι βλέπει σοταβέντω ἐν πλοῖον, ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν εἶπεν ὅτι βλέπει δύο· ἐστοχάσθημεν νὰ ἦναι ὁ ἐχθρικός στόλος μὲ τὸ νὰ ἀρμενίζαμεν εἰς μίαν ρόταν μαζὴ τους. Ἐντὸς ὀλίγου πλησιάζοντας ἡ γουάρδια εἶπεν, ὅτι τὸ πλοῖον ὁπῶ ἔβλεπεν ἦτον φεργάτα, ὅθεν νομίζοντας τὸν ἐχθρόν, διὰ νὰ ἀλαργεύσωμεν, ἀμέσως ἐπήραμεν τὴν βόλταν μας· ὁ ἀνεμὸς Πουνέντε φρέσκο, ἐβάλαμεν πλῶρη Γαρμπῆ 1)4 Ὁστρια. Εἰς τὰς ὥρας 5 θεωρῶντας μὲ μεγάλην προσοχὴν ἐξανοίζαμεν καλῶς νὰ ἦναι μία μόνη φεργάδα μὲ ἓνα ἄλλο πλοῖον μικρότερον ἐξόπισω. Ὁ Ἀντιναύαρχος βλέποντας νὰ ἦναι τὰ αὐτὰ δύο πλοῖα μόνον, ἀπεφάσισεν νὰ πᾶμε ἐπάνω τους διὰ νὰ γνωρίσωμεν, καὶ ἐν ταύτῳ εἰς τὰς ὥρας 5 3)4 τὰ ἐγυρίσαμεν κατ' ἐπάνω τους, καὶ τέλος πάντων ζυγώνοντάς τα ἐγνωρίσαμεν ὅτι εἶναι ὁ Ἀρχιναύαρχος λόρδος Κόχραν καὶ τὸ ὅπισθὲν του ἦτον ἡ γολέτα τοῦ καπ. Ἀ. Λεμπέση, ὁποῦ χθὲς μὲ γράμματα τὸν εἶχαμεν σταλμένον· ὅθεν καὶ μὲ εὐχαρίστησιν μεγάλην ἐκινήσαμεν πρὸς ἀντάμωσίν του. Πρὸς τὰς ὥρας 11 1)2 τὸν ἐπλησιάζαμεν, πλὴν ὄντας ἀργὰ καὶ θαλασσομαχία, δὲν ἐδυνήθη ὁ Ἀντιναύαρχος νὰ ὑπάγῃ πρὸς ὁμιλίαν, ὥστε ἐκάμαμεν ὀλιγώτερα πανιὰ καὶ ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα ἀρμενίζοντας μαζή.

Τρίτη 14 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν πλησίον τῆς Ἀνατολῆς ἀντικρὺ τῆς Ῥόδου καὶ μὲ μελτέμι φρέσκο. Πρὸς τὰς ὥρας 10 τῆς αὐγῆς τὸ δίκροτον καὶ ὅλος ὁ στόλος μας ἐπήραμεν τὴν βόλτα μας καὶ ἐβάλαμεν πρῶρη Μαίετρο, καὶ μετὰ τὴν βόλταν ἐδέσαμεν καὶ μίαν μοῦδα τζαμαντάλια. Πρὸς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς ἐδειξεν σενιάλο ὁ Ἀρχιναύαρχος καὶ ἐσημείωνεν τὸ πλεόν πλησίον πλοῖον νὰ δέσῃ καὶ νὰ ῥυμουλκιάρῃ τὸ ἐκρηκτικὸν Καπ. Πιπίνου. Πρὸς τὰς ὥρας 11 1)2 τὸ δίκροτόν μας ἐπλησίασεν καὶ ἐστάθῃ ἀλὰ κάπα, τὸ αὐτὸ ἀκολουθήσαμεν καὶ ἡμεῖς· ἀμέσως ἐστάλῃ μία βάρκα ἐπάνω μας ὅπως μὲ αὐτὴν νὰ ἀρχίσουν νὰ ἐμπαρκαρώνται, οἱ ὅσοι ναῦται ἐφέραμεν διὰ τὸ δίκροτον. Αὐτὴν τὴν στιγμήν ἐπῆγεν καὶ ὁ Ἀντιναύαρχος μὲ τὴν πᾶσσαράν του πέρνοντας μαζὴ του καὶ τὸν κύριον Ν. Παγκαλάκη μὲ τὰ γράμματα τῆς πληρεξουσιότητος Ὑδρας, καθὼς καὶ ἕτερα γράμματα διαφόρων μέσα εἰς τὸ δίκροτον. Μετὰ ὥραν 1 1)2 ἐπέστρεψαν εἰς τὸ πλοῖον μας· ἀμέσως τὰ ἐγυρίσαμεν, ἐβάλαμεν ὅλα μας τὰ πανιὰ ἀκολουθῶντας τὸν δρόμον τοῦ Ἀρχιναυάρχου. Τὰ ὅσα ἔμαθον εἰς τὸ δίκροτον, ὅτι εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἔκαυσαν ἓνα μικρὸν τουρκικὸν καὶ διὰ νὰ τελειώσῃ αὐτὸ τὸ καύσιμον ἐκάηκαν καὶ δύο πυρπολικά ἐδικὰ μας, ὁ δὲ ἐπίλοιπος στόλος μας, μὲ τὸ νὰ τοὺς ἐλειπαν αἱ ζωότροφιαι καὶ τὸ νερόν, τοὺς ἔδωσεν ὁ Ἀρχιναύαρχος τὴν ἀδειαν διὰ τὴν πατρίδα των, ὅθεν καὶ ἀνεχώρησαν. Εἰς αὐτὸ τὸ ἀναμεταξὺ ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ καπ. Γεωρ. Δ. Νέγκας καὶ μᾶς ἐζήτησε ψωμί, ὅθεν καὶ τοῦ ἐδόθησαν σακκιά πέντε ὀκ. 233, ἐν ταυτῷ καὶ ἓνα βαρέλι κρασί. Εἰς

τὰς ὥρας 7 πλησιάζοντας πρὸς τὸ μπογάζι Ῥόδου, τὸ μελτέμι ἐσκλη-
 ρύνηθη, ὠλιγοστεύσαμεν τὰ πανιὰ μας, μάλιστα ἐδέσαμεν καὶ ἄλλην
 μουῖδα τζαμαντάλια. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ὁ Ἀρχιναύαρχος ἐδείξεν
 σενιάλον σημειώνοντας μὲ αὐτὸ, ὅτι ὁποῖος ἤξευρε λιμένα, να ἀπεράσῃ
 ἐμπρὸς νὰ δείξῃ δρόμον, διὰ νὰ πάμε νὰ ἀράξωμεν. Πρὸς τὰς ὥρας
 11 1/2 ἐξυγώσαμεν τὸ Μαρμαρατζίκι, πλὴν ἐβγαζεν ὁ λιμὴν, καὶ πάλιν
 τὰ ἐγυρίσαμεν ἀνοικτὰ, ὥστε μὲ λεπτὸν ἀνεμονκαὶ ὀλίγα πανιὰ ἐ-
 περιφερόμεθα ὅλην τὴν νύκτα.

Τετράδη 15 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν σοβράνω τοῦ Μαρμαρα-
 τζίκι καὶ πλησίον τῆς στερεᾶς. Πολλὰ πρωὶ εἰς τὴν στερεὰ ὑποκάτω
 εἶδαμεν τρία μικρὰ πλοιάρια, καὶ ζυγώνοντας τα ἐρρίζαμεν τὴν σκαμπα-
 θίαν μας, ἔπιασεν ἓνα ἀπὸ αὐτὰ καὶ στέλλοντάς το εἰς τὸ πλοῖον μας
 ἔτρεξεν νὰ πιάσῃ καὶ τὸ ἄλλο· τὸ πρῶτον πιασμένο· εἶχεν τρεῖς Τούρ-
 κους καὶ τὸ φορτίον του ἦτον 8 βώδια, 2 βιδελάκια, 4 πρόβατα, μερι-
 καὶς ὄρνιθες, μερικὰ αὐγὰ καὶ μερικὸν βούτυρον· τὸ δὲ ἄλλο βλέποντας
 τὴν φελοῦκα ἐρρίζαν τὸ καῖκι τοὺς εἰς τὴν στερεὰ καὶ οἱ Τούρκοι ἐπῆ-
 ραν τὸ θουνό· εἰ ἐδικοί μας λοιπὸν ἐπῆραν τὰ ὅσα εἶχεν τὸ καῖκι, ὁμοῦ
 καὶ 34 γίδια μεγάλα καὶ ἓνα ἄλογον, τὸ δὲ καῖκι τὸ ἐτρέβηξαν καὶ
 τὸ ἐβύθισαν εἰς βαθύτερα νερά· τὸ τρίτον ἐφθασεν ὑποκάτω εἰς ἓν χω-
 ριδάκι, ὅθεν ἐβγήκαν Τούρκοι καὶ ἀντιστάθηκαν τῶν ἐδικῶν μας, καὶ
 οὕτως τὸ ἀπαράτησαν. Τοὺς Τούρκους ὅπου εἶχαμεν εἰς τὸ πλοῖον μας
 ἀπὸ τὸ πιασμένο πρῶτον καῖκι ἐρευνήσαμεν, δὲν ἤξευραν ἄλλο νὰ μᾶς
 εἰπῶν, εἰμὴ εἰς τὴν Ῥόδον τρεῖς κορβέταις ἦτον ἑτοιμαίς εἰς τὸ σκα-
 ρὶ διὰ νὰ ταῖς ρίξουν, ὅμως διὰ κάποιαν φιλονεικίαν περὶ αὐτῶν ἀναμε-
 ταξὺ Μεϊμέτ Ἀλῆ καὶ Σουλτάνου, ἔμενον ξερμάτωταις καὶ ἄρρικταις
 εἰς τὴν θάλασσαν ἦτον σκαρωμένο καὶ ἓνα δίκροτον. Εἰς τὸν λιμένα
 μᾶς εἶπον ἦτον δύο μικρὰ ἀρκαμένα ἀπὸ ἐκεῖνα τῆς Κάσσου (ἀρπαγέντα
 κατὰ τὴν καταστροφὴν τῆς νήσου κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἰουνίου 1824) πλοῖα.
 Πρὸς τὰς ὥρας 4 1/2 ἐπλησιάζσαμεν τὴν χώραν Ῥόδου καὶ ἐκεῖ ἐλευθερώ-
 σαμεν τοὺς τούρκους ὅπου ἐπιάσαμεν, καὶ μὲ τὸ ἴδιον καῖκι τοὺς τοὺς
 ἐστείλαμεν εἰς Ῥόδον. Εἰς τὸν λιμένα ἀραγμένη ἦτον μία κορβέτα Σαρ-
 δινεζικὴ καὶ μὲ φρέσκο μελτέμι ἐκάμαμεν βόλταις μέσον στερεᾶς καὶ Ῥό-
 δου. Τὸ ἑσπέρας ἐγένειεν γαλήνη καὶ μὲ αὐτὴν περιφερόμεθα ὅλην τὴν νύκτα.

Πέμπτη 16 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν πλησίον τῆς νήσου
 Σύμης. Πρὸς τὰς ὥρας 11 τῆς αὐγῆς, ἐστάλη ἡ σκαμπαθία τοῦ
 Δικρότου εἰς τὸ πλοῖον μας μὲ γράμματα διαταγῆς παρὰ τοῦ Ἀρχι-
 ναυάρχου λόρδ. Κόχραν πρὸς τὸν Ἀντιναύαρχον, ἔκραζε συγχρόνως
 καὶ τὸν Ἀντιναύαρχον νὰ ὑπάγῃ εἰς ἀντάμωσίν του. Ἀφοῦ λοι-
 πὸν ἀνέγνωσεν ταῖς αὐταῖς διαταγαῖς, ἀμέσως ἐρρίζεν τὴν πᾶσσαράν
 του καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸ δίκροτον· ἐστειλεν πρὸς τοῦτοις αὐτὴν τὴν ὥ-
 ραν τοῦ Ἀρχιναυάρχου μερικὰ ζωντανὰ ἀπὸ τὰ χθὲς πιασμένα. Εἰς
 τὴν ὥραν 1 τῆς ἡμέρας ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ Κ.Σ. Φώκας καὶ καπ.
 Γ Δ Νεγκας, διὰ νὰ μάθουν τι καινὸν, ὅθεν καὶ ἔμειναν εἰς τὸ πλοῖον

μας ἕως τὸν γυρισμὸν τοῦ Ἀντιναύαρχου, ὅπου εἰς τὰς ὥρας 5 $\frac{1}{2}$, ἐπέστρεψεν· καὶ ἀποῦ ἐτελείωσεν κάθε ἀναγκαίαν ὁμιλίαν τοὺς, τοὺς ἔδωσεν ἀπὸ ἑνα δῖπλωμα (ναυτιλιακὸν) τοῦ καθ' ἑνὸς γεγραμμένα παρὰ τοῦ Ἀρχ. λόρδου Κόχραν· τὰ αὐτὰ διπλωματικά ἐδιώριζαν τὸ πῶς νὰ φερθοῦν εἰς ὅποιαν λείαν ἤθελεν τοὺς ἐπιτύχει, ἀκόμη καὶ διὰ πόσον καιρὸν αὐταὶ αἱ διπλωματικαὶ ἐχρησίμευον. Αὐτὴν τὴν ἰδίαν ὥραν ἦλθεν ὁ καπ. Ἀνδριανὸς Σάντος καὶ τοῦ ἐδόθη καὶ αὐτοῦ, μετ' ἑγγραφον ὑποσχετικὸν ὅμως τῶν καπετανίων ὅπου ἐλάβανον τὰ αὐτὰ διπλωματικά, ὅπου ἡ κάθε λεία νὰ προφυλάττεται μετ' ἀκριβείαν, ἕως νὰ λάβῃ τὴν ἀπόφασιν ἀπὸ τὸ θαλάσσιον κριτήριον, ὅπου ἀκολουθῶς ἤθελεν συστηθῇ καὶ εἰ μὲν ἤθελεν γείνη καμμία κλοπὴ ἀπὸ τοὺς ναύτας, νὰ ἦναι ὑπεύθυνος καὶ νὰ ἀποκρίνεται ὁ καπετάνιος. Ὁ Ἀντιναύαρχος ἐκοινολόγησεν πρὸς τοὺς καπεταναίους, ὅπου τὸ εἶχεν μάθει ἀπὸ τὸν λόρδον Κόχραν, ὅτι ἑνα κομβόλιον ἀπὸ 40 πλοῖα ἀπέρασαν μετ' ζωοτροφίας τοῦ Μαϊμέτ Ἀλῆ συνοδευόμενον ἀπὸ δύο ἀρμαμέντα, καὶ ὅτι δι' αὐτὰ νὰ προσέχωμεν νὰ τὰ ἐπιτύχωμεν, καθὼς καὶ ἀρμενίζαμεν παρρηγοῦντες· γαλήνην ὅμως καὶ περιφερόμεθα κατὰ τῆς νήσου Σύμης καὶ ἄλλων ἐκεῖ νηοπόπων· τὸ ἴδιον ἀπέρασαμεν καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Παρασκευὴ 17 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν μετ' τὸν στόλον μας

καὶ μετ' γαλήνην πλησίον τῆς νήσου Κῶς. Πρὸς τὴν ὥραν 1 ἐκατέδασεν μελτέμι καὶ ἐτρεβήξαμεν τὴν βόλτα κατὰ τὸ Μπουντροῦμι (Ἀλικαρνασσόν). Πρὸς τὰς ὥρας 3 ἦλθον ἀπὸ τὸ πλοῖον τοῦ καπ. Ἰωάννου Σκληρὰ ἐν διπλωματικὸν ἀπὸ τὰ τῆς διαταγῆς λόρδου Κόχραν, μάλιστα ζυγώνοντας τὰ πλοῖα τόσον Ὑδραίων καθὼς καὶ Σπετσωτῶν, τοὺς ἐδόθη ἀπὸ τὸ πλοῖον μας ὄλων ἀπὸ τὰ ζωντανά, ὅπου εἶχαμεν πιασμένα. Εἰς τὰς ὥρας 5 μετ' τὴν αὐτὴν βόλτα ἐπλησιάζαμεν τὴν στερεὰν πολλὰ πλησίον καὶ σοβρᾶν τοῦ Μπουντρουμίου· ἐκεῖ κοντὰ εἰς αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐπιασεν ὁ καπ. Νικόδημος Ψαρριανὸς ἑνα πλοιάριον ξύλα φορτωμένον, εἶχεν 4 Τούρκους· οἱ μὲν τρεῖς ἐπρόφθασαν καὶ ἐβγήκαν εἰς τὴν στερεὰν καὶ ἔφυγον, ὁ δὲ ἕνας ἐπίσθη. Εἰς αὐτὴν τὴν ὥραν λοιπὸν τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν χώραν τῆς Κῶς. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ἔστειλεν ὁ λόρδος Κόχραν ἀνθρωπὸν τοῦ μετ' ἑνα του γράμμα πρὸς τὸν Ἀντιναύαρχον, πρὸς τοῦτοίς καὶ μερικαῖς ἐφημερίδες Ὑδρας, αὐθις δὲ τὸν ἔκραζεν νὰ ὑπάγῃ εἰς ἀντάμωσίν του, καθὼς καὶ ἐπῆγεν. Μετὰ τὸ εἰρημένον γράμμα τοῦ τὸν ἐδιώριζεν νὰ πάρῃ εἰς τὴν ὁδηγίαν τοῦ τὰ ὅσα τοῦ στόλου μας πλοῖα πολεμικά καὶ πυρπολικά, καὶ νὰ τραβήζωμεν εἰς νήσον Πάρον· ἐκεῖ φθάσαντες νὰ κάμωμεν τὸ χρειάζομενόν μας νερόν, καὶ ὕστερον ὁ καθείς νὰ τραβηχθῇ εἰς τὴν πατρίδα του. Εἰς τὰς ὥρας 6 $\frac{1}{2}$ μετ' τὴν βόλτα μας ἐπέσαμεν ὑπὸ τὴν χώραν καὶ τὸ φρούριον τῆς Κῶ, καὶ πολλὰ κοντὰ πλησιάζαντες τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν στερεὰν. Ἐμετρήσαμεν ἐκεῖ ἀραγμένα 7, ἐν μπρίκι, μίαν γολέτα καὶ ἑνα μύστικο, τὰ δὲ 4 ἐμπορικά μικρά, καὶ ὅλα μετ' αὐτὰς παντίεραῖς τοὺς κόκκιναις. Εἰς τὰς ὥρας 6 $\frac{3}{4}$ ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύαρχ

χος ἀπὸ τὸ δίκροτον· νέον περισσότερον δὲν εἶπεν, εἰμὴ κατὰ διαταγὴν τοῦ λόρδου Κόχραν νὰ κινηθῶμεν διὰ τὴν Ὑδραν. Ἔως τὰς 10 ὥρας ἐκάναμεν ταῖς βόλταις μας μαζὴ μὲ τὸ δίκροτον, ἔπειτα τῆς αὐτῆς ὥρας ἐτραβῆξεν ἀνοικτά, καὶ ἐμείναμεν μὲ τὸν μόνον στόλον μας καὶ ἐδισυνῆθημεν ὅλην τὴν νύκτα μὲ βόλταις ἀναμεταξὺ Ῥόδου καὶ στερεᾶς καὶ ἕτερα ἄλλα ἐκεῖ νησία καὶ μὲ μελτέμι φρέσκο.

Σάββατον 18 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν μὲ μελτέμι φρέσκον καὶ πολλὰ πλησίον τῆς νήσου Ἀστροπαλιάς καί, ἐπειδὴ εἴμεθα ἔλλειπείς ἀπὸ νερόν, ἐτραβῆξαμεν καὶ ἤλαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς χώρας Ἀστροπαλιάς, καὶ χωρὶς νὰ ἀράξωμεν ἐστάθημεν μὲ βόλταις μικραῖς καὶ ὀλίγα πανιὰ στέλνοντας εἰς τὰς ὥρας 10 $\frac{1}{2}$ τῆς αὐγῆς τὴν σκαμπαβίαν μας ἔξω διὰ νὰ κάμῃ νερόν, [ἐπῆγεν ἔξω εἰς τὸν τόπον τοῦ νεροῦ καὶ ὁ Ἀντιναύαρχος], καὶ αὐθις νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν δρόμον μας διὰ Ὑδραν. Πρὸς τὰς ὥρας 11 $\frac{1}{2}$ τῆς αὐγῆς ἤλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ λιμενάρχης τῆς αὐτῆς Ἀστροπαλιάς ὄνομα Νικ. Ἀλεξανδράκης, καὶ ἐρωτῶντας τὸν ἂν εἶδαν νὰ ἀπεράσουν καράβια εἰς ἐκεῖνα τὰ πέριξ, μᾶς εἶπεν, ὅτι χθὲς ἀπέρασαν ἐδόθεν 14 πλοῖα καὶ ἐγνώρισαν νὰ ἦτον τὰ ἐδικὰ μας, ἐπειδὴ μαζὴ τοὺς ἐρουμουλκάρανε καὶ τὸ ἀτμοκίνητον, καὶ περισσότερον ἀπὸ αὐτὸ δὲν ἤξευρεν νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃ. Πρὸς τὰς ὥρας 12 τῆς αὐγῆς ἐφθασεν εἰς τὸν ἴδιον λιμένα καὶ ὁ Κ. Σ. Φώκας, ὅστις ἐστάθη μὲ ὀλίγα πανιὰ μαζὴ μας. Εἰς τὴν ὥραν 1 $\frac{1}{2}$ ἐπέστρεψεν ἡ σκαμπαβία μας μὲ τὸ νερόν καὶ ὁ Ἀντιναύαρχος, καὶ ἀμέσως ἐβάλαμεν ῥόταν κατὰ τὸν σκοπὸν μας· μὲ ὀλίγα πανιὰ ὅμως, μὲ τὸ νὰ ἐπροσμέναμεν καὶ τὸν Κ. Γ. Δ. Νέγκα, ὁποῦ ἤρχονταν ἐξοπίσω μας. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ἐφθάσαμεν εἰς τὴν νήσον Ἀνάφη· ἐκεῖ ἦτον ἀραγμένον τοῦ καπ. Κ. Νικοδήμου, ἦτον καὶ εἰς τὰ πανιὰ τὸ ἄλλο πυρπολικὸν τοῦ καπ. Παπαπάνου, ὁποῦ καὶ αὐτὸ ἐπήγαγεν νὰ ἀράξῃ, ὅστις εἶχεν χρεῖαν ἀπὸ ψωμί· ἐτρεζαν ἐπάνω μας μὲ τὴν βάρκα τοὺς προσκλαϊόμενοι, ὅτι εὕρισκονταν χωρὶς ψωμί 5 ἡμέραις, ὅθεν καὶ τοὺς ἐδόθησαν 3 σακιά παξιμάδι ὀκ. 133, ὁμοίως τοὺς ἐδόθη ἓνα βαρελάκι κρασί· ὀλίγον λάδι διὰ τὸ καντύλι τοὺς καὶ ὀλίγα κεράκια καὶ αὐτὰ ὅλα μὲ βίαν, ὅτι ὁ καιρὸς ἦτον μελτέμι δυνατὸν· καὶ ἀναχωρῶντας τοῦ ἐπαράγγειλεν ὁ Ἀντιναύαρχος, ὅτι νὰ μὴ ἀργοπορήσῃ εἰς Ἀνάφη, ἀλλὰ νὰ ἔλθῃ εἰς Ὑδραν τὸ ὀγληγορώτερον. Ἡμεῖς λοιπὸν ἐτραβῆξαμεν ἐμπρός, πλὴν ὁ ἀνεμὸς ἐγείνειν σκληρότατος καὶ ἡ θαλασσομαχία ἀνυπόφορος, καὶ κατὰ τὰ σημεῖα ἐφοβέριζεν ἔτι περισσότερον ἄερα, καὶ οὕτως ἀπεφασίσθη νὰ ἐπιστρέψωμεν εἰς τὸ νησί τῆς Ἀνάφης, καθὼς καὶ τὸ ἐμεταχειρισθήκαμεν· ὅθεν καὶ εἰς αὐτὸ τὸ νησί πρὸς τὰς ὥρας 7 $\frac{1}{2}$ ἀράξαμεν, τὸ αὐτὸ ἔκαμεν καὶ ὁ καπ. Σ. Φώκας, ὁ ὁποῖος ἅμα ὁποῦ ἀράξεν ἤλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας. Πρὸς τὰς ὥρας 9, ὄντες ἀραγμένοι εἶδαμεν μακρὰν τὸν καπ. Θεοδωρῆν Γκιώνη, τοῦ ὑψώσαμεν τὸ μερικόν του σενιᾶλον, μᾶς ἐγνώρισεν καὶ εὐθὺς τὰ ἐγύρισεν ἐπάνω μας, καὶ εἰς τὰς ὥρας 10 $\frac{1}{2}$ ἐφθασεν καὶ ἀράξεν εἰς

τοῦτον τὸν λιμένα· ἡ δὲ γολέτα τοῦ καπ. Γεωργίου Δ. Νέγκα ἐτράβηξεν ἐμπρός· ὁ καπ. Θ. Γκιώνης εἶχε χρεῖαν μεγάλην ἀπὸ ψωμί καὶ τοῦ ἐδώσαμεν σακχὰ ὅκ 377, καὶ δύο βαρελάκια κρασί· ὡσαύτως ἐδώσαμεν καὶ τοῦ καπ. Σ. Φώκα 2 σακχὰ ψωμί· ὅκ 81 $\frac{1}{2}$. Ὅλη ἡ νύκτα ἀπέρασεν σκοτεινὴ καὶ μὲ ἀνεμον πολύν.

Κυριακὴ 19 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς τὴν νησον Ἀνάφη· (ἦλθεν τὸ ἀπερασμένον ἐσπέρας ὁ πυρπολιστὴς καπ. Κ. Νικόδημος καὶ μᾶς ἐζήτησεν ἂν καὶ εἶχμεν κανένα βουτικτὴν, τοῦ ἦτον πολλὰ χρειάζομενοι νὰ διορθώσῃ τὴν καρένα τοῦ πλοῦ του ὅπου ἀνοίξεν, καὶ ἔκανεν ἀβάστηκτα νερά, ἡμεῖς βουτικτὴν δὲ εἶχαμεν καὶ οὕτως ἀνεχώρησεν νὰ υπάγῃ εἰς τὴν χώραν νὰ ζητήσῃ· καὶ μὲ τὸ νὰ ἐλαττώθῃ ὀλίγον ὁ ἀνεμος, πολλὰ πρῶι ἐσαλπάρουμεν καὶ ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά. Ἀνοιχθήκαμεν μικρὸν διάστημα καὶ μετὰ τὸ ἐβγαλμα καὶ ψήλωμα τοῦ Ἠλίου πάλιν ὁ ἀέρας ἐσκληρύνθη, ὅθεν καὶ ἐτραβήξαμεν διὰ τὴν Σαντορίνην. Εἰς τὴν ὥραν 1 τῆς ἡμέρας ἐζυγώσαμεν τὴν αὐτὴν Σαντορίνην, καὶ ὄντας σκληρότατος ὁ ἀέρας μάλιστα αὐτὴν τὴν ὥραν ἐλάβαμεν καὶ κάποιαν ζημίαν, δηλαδὴ ἓνα ράξιμα ἀντένας μαϊστρας, μᾶς ἐτραβήξεν τὸ μποῦμι μὲ βίνν καὶ μᾶς ἐτσάκισεν ἓνα καπόνι καὶ λοιπὰ μικρὰ πράγματα· οὕτως ἐτραβήξαμεν εἰς ἓνα τῶν λιμένων τῆς Σαντορίνης καὶ ἀράξαμεν. Τὸ αὐτὸ ἐπραξεν ὁ Κ. Θ. Γκιώνης καὶ καπ. Σ. Φώκας· πρὸς τοῦτοις ἠύραμεν ἐκεῖ ἀραγμένους καὶ ἀπὸ τοὺς πρῶτους τοῦ στόλου μας τὸν καπ. Δημ. Θεοδωράκη καὶ καπ. Ι. Μπετσαζῆ, ὁμοίως εὐρήκαμεν ἀραγμένον καὶ τὸ ἐκρηκτικὸν τοῦ καπ. Πιπίνου καὶ ἔν Σπετσώτικον τοῦ καπ. Ι. Τζούπη. Τὰ ἐδικὰ μας, καθὼς καὶ ὁ καπ. Τσοῦπης καταχρειάζομενοι ἀπὸ ψωμί, ἔτρεξαν ζητῶντας μας, ὅθεν καὶ τοὺς ἐδώσαμεν, τοῦ καπ. Δ. Θεοδωράκη σακχὰ 8 ὅκ. 376, ἔν βαρέλι κρασί καὶ ἔν ὅμοιον σαβριδία, τοῦ δὲ καπ. Μπατζαζῆ σακχὰ 6 ὅκ. 282, $\frac{1}{2}$ ἔν βαρέλι κρασί καὶ ἔν ὅμοιον σαβριδία· ἐδόθη καὶ τοῦ καπ. Τζούπη σακχὰ 2 ὅκ. 92. Ὅλη ἡ ἡμέρα καὶ ὅλη ἡ νύκτα ἀπέρασεν μὲ ἀέρα δυνατὸν καὶ ἀστατον.

Δευτέρα 20 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Σαντορίνην· καὶ ἀγκαλὰ ὁ καιρὸς νὰ ἀκολουθῇ ὁ ἴδιος, μὲ ὅλα ταῦτα πρὸς τὰς ὥρας 10 τῆς αὐγῆς ὁ Ἀντὶναύρχος ἐδιώρισεν καὶ ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά ὑψώσαντας καὶ σενιάλον, νὰ σηκωθοῦν καὶ τὰ ὅσα τοῦ στόλου μας ἐκεῖ ἀραγμένα. Ἀρμενίσσαμεν λοιπὸν μὲ σφοδρὸν ἀέρα ὅλην τὴν ἡμέραν, τὸ βασίλευμα ἡλίου εἰμεθα πλησίον καὶ σοταβέντω τῆς Μήλου. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς νυκτὸς ἀπέρασεν ἔν πλοῖον ἐμπορικὸν Ἑγγλέζικον διὰ μόνον ὁμιλίας ἐρωτήθη, ἤρχετο ἀπὸ Μάλτα, ἔλειπεν ἡμέρας 5 ἐπὴ γαίνεν διὰ Μαύρην θάλασσαν, ἀδειος (χωρὶς φορτίον) ὡς μᾶς εἶπεν· μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι ἡ Γαλλία ἐκήρυξεν τὴν μάχην τῆς Ἀλτζέρης καὶ ὅτι εἶχεν σταλμένην μίαν σκουάδρα καλὴν εἰς πολιορκίαν τῆς αὐτῆς Ἀλτζέρης. Μᾶς ἠρώτησαν διὰ πειρατάς, καὶ τοὺς ἀπεκριθήμεν ὅτι ἦναι πολλοὶ καὶ νὰ προσέχῃ· μάλιστα τὸν ὠδηγήσαμεν νὰ υπάγῃ εἰς Μή-

λον, καὶ ἐκεῖ ἂν εὖρη κανένα ἀρμαμέντο νὰ τὸν συνοδεύσῃ, ὅτι ἦτον ἐπικίνδυνος, καὶ οὕτω ἀνεχώρησεν. Ἡμεῖς ἐτραβήξαμεν τὴν βόλταν μας ὅλην τὴν νύκτα καθὼς ὁ ἀέρας μᾶς ὠδηγοῦσεν.

Τρίτη 21 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν μετὰ τὴν βόλτα μας σοταβέντω τῆς Παραπόλας, καὶ μετὰ βόλταις πρὸς τὰς ὥρας 6 τὴν ἀπεράσαμεν, καὶ μετὰ Γρεγαλάκι ὁποῦ ἀκολουθεῖ διευθυνόμεθα εἰς Ὑδραν. Πρὸς τὸ ἐσπέρας ἐγείνεν γαλήνη καὶ μετὰ αὐτὴν ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τετάρτη 22 Ἰουνίου. Ἐξημερώθημεν μετὰ μεγάλην γαλήνην ἀναμέσον τῶν ἐρημονησοποúlων Ὑδρας. Πολλὰ πρωτὶ ἐρρίζαμεν τὴν σκαμπαβία μας εἰς τὸν αἰγιαλὸν καί, ὄντας γαλήνη, μᾶς ῥεμουλκίρει καὶ τέλος μετὰ διαφοραῖς βόλταις πρὸς τὰς ὥρας 3 1/2 ἀράξαμεν εἰς Ὑδραν.

Τῇ 22 Ἰουνίου 1827.

Καὶ ἐτελείωσεν ἡ παροῦσα Ἐκστρατεία.

Τὸ παρὸν Ἡμερολόγιον ἐκαταγράφη λεπτομερῶς παρὰ τοῦ γραμματέως.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΖΙΚΑΪΤΗΡΑ.

Γινώτε ἔθνος τῶν τωρικῶν Βαρβάρων καὶ ἡττήσθε, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός.

ΕΚ ΤΟΥ ΥΠΑΡΙΣ. 8 ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1827

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΙΚΟΥ ΒΡΙΚΙΟΥ ΟΝΟΜΑΖΟΜΕΝΟΥ «ΑΘΗΝΑ»
ΜΕ ΣΗΜΑΙΑΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ, ΟΔΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΑΝΤΙΝΑΥΑΡΧΟΥ
ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΣΑΧΤΟΥΡΗ.

Τῆς νῦν ἐκστρατείας ἀρχαμένης τὴν 25 Αὐγούστου 1827

Πέμπτη 25 Αὐγούστου. Ἐβγήκαμεν ἀπὸ Ὑδραν, καὶ κατὰ τὴν ὀρδινίαν τοῦ Ἀρχ. λόρδου Κόχραν ὀδηγοῦμεθα διὰ Σπέτσαις. Πρὸς τὰς ὥρας 9 1/2 ἀρμενίζοντες μέσον νησιῶν Δοκοῦ καὶ Πέτασι, ἀπέρασεν πλησίον μας μία Ἀγγλικὴ φεργάδα, καὶ παρατηρῶντας τὴν εἰδεικτε νὰ ἦναι νεοφερμένη, πλὴν δὲν ἐπέσαμεν εἰς ὁμιλίαν καὶ ἀγνοοῦμεν τὸ ποία φεργάδα ἦτον καὶ πόθεν ἤρχονταν. Πρὸς τὰς ὥρας 12 βασίλευμα ἡλίου ἀράξαμεν εἰς Σπέτσαις, ὅθεν εὗρήκαμεν ἀραγμένον τὸν Ἀρχ. λόρδ. Κόχραν. Μετὰ τὸ ἀραγμα ἀμέσως ὁ Ἀντιναύαρχος ἐπῆ-

γεν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ λόρδου Κόχραν· ἔπειτα αὐτοῦ εἰς τὸν καπετ. Ἀνδ. Μιαούλη, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 4 τῆς νυκτὸς ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον μας χωρὶς κανένα νεώτερον, εἰμὴ μᾶς ἐδιηγῆθη ἐν συμβεβηκὸς ὁποῦ συνέβη μέσα εἰς τὸ Ἑλληνικὸν δίκροτον· δηλαδὴ ἓνας νέος ὀφικιάλος, ἀνεψιὸς τοῦ Ναπολέοντος λεγόμενος καὶ εἰς τὴν δούλευσιν τὴν ἐδικὴν μας, ἐξ ἀπροσεξίας ἐπῆρεν μία του πιστόλα μόνη τῆς φωτιᾶ καὶ τὸν ἐπλήγωσεν θανατηφόρως χωρὶς ἐλπίδα ζωῆς. Πρὸς τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς ἐφθασαν καὶ ἄρραξαν καὶ τὰ ἀπὸ Ὑδραν ἄλλα τέσσαρα πλοῖά μας· ἡ νύκτα ἀπέρασεν μὲ γαλήνη.

Παρασκευὴ 26 Αὐγούστου. Ἀραγμένοι εἰς Σπέτσαις εἶδμεν καὶ τὰ ἀπὸ Πόρον διωρισμένα πλοῖα μας καὶ ἔρχονται εἰς Σπέτσαις εἰς ἔνωσιν τοῦ στόλου μας. Σήμερον ξημέρωμα ἀπέθανεν ὁ εἰρημνός νέος ὁποῦ ἐξ ἀπροσεξίας ἐσκοτώθη μέσα εἰς τὸ δίκροτον καὶ εἰς τὰς ὥρας 6 $\frac{1}{2}$ τὸν ἔβγαλαν εἰς Σπέτσαις οὐχὶ πρὸς ἐνταφιασμόν, ἀλλὰ μέσα εἰς ἓνα βουτζὶ γεμάτο ροῦμι, ὅπως νὰ τὸν ἐμπαρκάρουν· εἰς πλοῖον διὰ Σύρον, καὶ ἐκείθεν πάλιν μὲ ἄλλα πλοῖον νὰ σταλθῇ εἰς τὴν οἰκογένειάν του. Ἐβγάζοντάς τον εἰς Σπέτζαις ἐσουντροφεύθη ἀπὸ ὅλους τοὺς καπεταναίους τοῦ στόλου μας καὶ μὲ μερικοὺς ὀφικιάλους τοῦ Δικρότου. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ὁ Ἀρχινάυαρχος λόρδος Κόχραν ἔκαμεν πανιὰ μὲ μόνον τὸ δίκροτον καὶ μὲ τρεῖς σαλούπαις Ἑλληνικαῖς, καθὼς καὶ ἡ γολέτα του μὲ ἀγγλικὴν σημαίαν, καὶ ἐτράβηξεν σοταβέντω τῆς Σπέτσαις· ἡμεῖς δὲ ἐμείναμεν ἕως νὰ συναχθῇ ὅλος ὁ διωρισμένος στόλος μας καὶ τὰ πυρπολικά μας. Πρὸς τὰς ὥρας 9 $\frac{1}{2}$ ἐφθασεν πλοῖάριον ἀπὸ Ὑδραν, ἔφερεν γράμματα παρὰ τῆς ἐκεῖ κοινότητος διὰ τὸν λόρδον Κόχραν, καὶ πρὸς τοῦτοίς μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι ἡ ἐχθροσὶνὴ φεργάδα Ἀγγλικὴ ὁποῦ ἐπεράσαμεν πλησίοντης, ἐπῆγεν εἰς Ὑδραν καὶ εἶπεν, ὅτι ἤρχονταν ἀπὸ Λόνδραν καὶ Μάλτα, καὶ ὅτι ὁ μέγας Μινίστρος εἰς Λόνδρα Κύριος Κάνιγκ νὰ ἀπέθανεν, τὸ καὶ μᾶς ἐλύπησεν σφόδρα. Διὰ τῆς νυκτὸς τὸ διάστημα ἐφθασαν ὅλα τὰ διωρισμένα Ἑλληνικά πλοῖα μας, ἐκτὸς μερικὰ πυρπολικά, καὶ τὰ προσμένον.

Σάββατον 27 Αὐγούστου. Ἀραγμένοι εἰς τὸν λιμένα Σπέτσαις ἐξημερώθημεν χωρὶς νεώτερον. Εἰς τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας μᾶς ἦλθον μέρος τῶν πυρπολικῶν καὶ πρὸς τὰς ὥρας 11 ὁ στόλος ἄρχισεν νὰ σαλπάρῃ, τὸ ἴδιον καὶ ἡμεῖς, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 11 $\frac{1}{2}$ βασιλεῦμα ἡλίου ἐβγήκαμεν ὅλα εἰς τὰ πανιὰ καὶ σοταβέντω Σπέτσαις τραβοῦμεν, κατὰ τὴν ὀρδινίαν τοῦ Ἀρχ. λόρδου Κόχραν, πρὸς τὸν κάβο Μαλέα. Τὸ ἀρμένισμα ἐστάθη ὅλην τὴν νύκτα μὲ γαλήνην.

Κυριακὴ 28 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον μας μὲ γαλήνην σοταβέντω Σπέτσαις καὶ ἐκεῖ περιφερόμεθα. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ἀπερνοῦσεν ἐν Ἱμπεριάλικον ἐμπορικὸν πλοῖον τὸ ὁποῖον ἐπλησιάζαμεν, καὶ ἀμέσως μὲ τὴν πάσσαράν μας ἐπήγαμεν εἰς βίζι-
ταν καὶ εὗρομεν μερικοὺς Σπετσιώτας μέσα ὁποῦ τὸ εἶχαν πιασμένον μὲ τὴν γολέτα τοῦ Παπαγιώργη καὶ τὴν ἐπήγαιναν εἰς Σπέτσαις. Αὐ-

τὸ τὸ πλοῖον ἤρχετο ἀπὸ Τριέστη καὶ ἐπῆγαιναν εἰς Σμύρνην, τὸ φορτίον του ἦτον ἀπὸ σίδηρον καὶ μολύβι· ὁ καπετάνιος αὐτοῦ εἶπεν, ὅτι τρεῖς ἡμέρας σήμερον ὅπου εἶδον διὰ νυκτὸς τὴν τούρκικη ἀρμάδα, τζίρκα ἀπὸ καράδρια 60, ἀπέξω τῆς Καλαμάτας καὶ ἐτραβοῦσεν διὰ τὸ Νεόκαστρον. Πρὸς τὰς ὥρας 4 $\frac{1}{2}$ ἐπῆρεν Πουνέντες καὶ μὲ βόλταις ἐδιευθυνόμεθα ἕως τὸ βασιλεῦμα ἡλίου· πρὸς τὸ βράδυ ἐπέσαμεν κατὰ τὴν Τσακωνία, καὶ ἐμείναμεν εἰς γαλήνην, τὴν δὲ νύκτα ἐβγαλεῖν λεπτὸν ἀέρα ὁ κόλπος Ναυπλίου καὶ μὲ τὸ ὀλίγον ἀεράκι ἀρμενίζαμεν πρῶμα ὅλην τὴν νύκτα.

Δευτέρα 29 Αὐγούστου. Ἐξημερώθημεν σοδράνω καὶ πλησίον τοῦ κάβο Μαλέα μὲ ὅλον τὸν στόλον μας· πρὸς τὰ χαράγματα τῆς ἡμέρας εἶδομεν ὀλίγον ἀνοικτὰ τὸ δίκροτόν μας Ἑλλάς, καὶ ἀμέσως ὅλα τοῦ στόλου μας ἐτραβήξαμεν πλησίον του καθὼς καὶ τὸ ἐζυγώσαμε, καὶ μαζὴ του μὲ μικρὸν ἀεράκι ἀρμενίζομεν πρῶρα κατὰ τὸ Τζιρίγο. Εἰς αὐτὴν τὴν στιγμήν ἐξανοίζαμεν ἀνοικτὰ ἀπὸ ἡμᾶς ἕως 18 ξένα πλοῖα. Πρὸς τὰς ὥρας 5, κάμνοντας βόλταις μέσον Τσιρίγου καὶ κάβο Μαλέα, ἐπλησιάσαμεν μὲ τὸ δίκροτον Ἑλλάς· ἀμέσως μὲ τὴν πασσαράν μας ὁ Ἀντιναύαρχος ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ἀρχ. λόρδ. Κόχραν, φέροντάς του καὶ τὰ γράμματα ὅπου τοῦ ἔστειλεν τὸ κοινόν Ὑδρας, καθὼς καὶ ἓνα ἀπὸ Σπέτσαις μὲ ὀλίγα κουσούρια ἀσπρῶν (χρηματικὴ δόσοληψία) ὅπου διὰ τὴν Ἐξοχότητά του τοῦ ἔστειλεν ὁ ἀπὸ Σπέτσαις Καπ. Γεώργιος Ἀνδρουτζος. Ὁ Ἀντιναύαρχος τὸν εἰδοποίησεν διὰ τὴν ἐχθρικὴν ἀρμάδα, ὡς εἶχαμεν μάθει, ὅτι ἕως 60 πλοῖα νὰ ἐφθασαν εἰς Νεόκαστρον· ἡ Ἐξοχότης του ἀπεκρίθη, ὅτι εἶχεν σταλμμένο τὸ μπρίκι του εἰς Νεόκαστρον καὶ εἶδεν μόνον μερικὰ ἀρμαμέντα τούρκικα γουάρδα κόσταις, καὶ ἐσυμπέρανε νὰ ἦτον ἀπὸ τὰ παλαιὰ ἀρμαμέντα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ὅτι ἀπέρασεν ἀπὸ Γραμπούσα καὶ ἐκεῖ ἔμαθεν, ὅτι ἡ νέα ἀρμάδα τοῦ Μεϊμέτ Ἀλῆ εὐρίσκονταν ἀκόμη εἰς Ῥόδον, καὶ τέλος τὸ πᾶν χωρὶς βεβαίωσιν ἐμεινέν εἰς ἀμφιβολίαν. Ὁ Ἀντιναύαρχος εἰδοποίησεν τὴν Ἐξοχότητα τοῦ καὶ διὰ τὸν θάνατον τοῦ εἰς Λόνδρα Μινίστρου Κάνιγκ, ὅστις καὶ τὸ ἠσθάνθη πολλὰ. Μετὰ τὴν συνομιλίαν ταύτην ὁ Ἀρχ. λόρδος Κόχραν ἐδιώρισεν, ὅλος ὁ στόλος μας νὰ υπάγωμεν καὶ νὰ ἀράξωμεν εἰς Βάτικα, καθὼς καὶ τὸ ἀκολούθησαμεν, ὁ δὲ λόρδος Κόχραν μὲ τὸ δίκροτον μόνον ἐτραβήξεν κατὰ τὰ εἰρημένα 18 πλοῖα ὅπου εἶδαμεν τὸ πρῶτ, διὰ νὰ τὰ βιζιτάρη, καὶ ἡμεῖς εἰς Βάτικα νὰ τὸν προσμένωμεν. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἀράξαμεν εἰς Βάτικα, ὅθεν εὐρήκαμεν ἀραγμένην τὴν γολέταν του, καὶ τὰς τρεῖς Ἑλληνικὰς μπαρκακανονιέρας. Πρὸς τὰς ὥρας 11 ἔφερεν σκότος μὲ ἀέρα Γρέγο Τραμαντᾶνα καὶ ψιλὴν βροχὴν. Εἰς δὲ τὴν ὥραν 1 τῆς νυκτὸς ὁ ἀέρας ἔγεινε σκληρότατος καὶ μὲ σκότος καὶ βροχὴν ἀπέρασεν ὅλη ἡ νύκτα.

Τρίτη 30 Αὐγούστου. Ἀραγμένοι εἰς Βάτικα· ἡ φουρτοῦνα διὰ τοῦ σφοδροτάτου Γρέγο Λεβάντε καὶ βροχῆς μᾶς ἐβίασεν νὰ ρίξω-

μεν καὶ ἄλλην ἀγκυραν. Πρὸς τὰς ὥρας 3 ἐμφανίσθη ἐν Βασίλει μετὰ πολλὰ ὀλίγα πανιᾶ, καὶ ὄντας ἀέρας σκληρὸς καὶ σκότος μετὰ βροχὴν, δὲν ἐδυνήθημεν νὰ καταλάβωμεν τὸ ποίας γενεᾶς πλοῖον ἦτον, ἐσυμπεράνκμεν ὅμως ὅτι ἦτον Ἀγγλικόν, ἐτραβούσεν κατὰ τὸν κάβο Ματαπαῶ· ἡ φουρτούνα καὶ βροχὴ ἐβάσταζεν ἕως τὰς ὥρας 9, ἀπὸ δὲ αὐτῆς τῆς ὥρας ἐπαυσεν ἡ βροχὴ καὶ ὁ ἀέρας πλέον ἱλαρὸς καὶ μετ' ἡσυχον τρόπον ἀπέρασεν τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας καὶ ὅλη ἡ νύκτα· μάλιστα εἰς τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς ἐπήραμεν εἰς τὸ πλοῖον τὴν μίαν ἀγκυραν καὶ ἐμείναμεν ἀραγμένοι μόνον μετὰ μίαν.

Τετράδη 31 Αὐγούστου. Ἀραγμένοι εἰς Βάτικα· ὁ ἀέρας ἔδεικτε ἱλαρὸς, πλὴν μετὰ μίαν ὥραν τῆς ἡμέρας πάλιν ὁ ἴδιος ἀέρας Γρέγο-Τραμοντάνα ἐβάλθη εἰς σκληρότητα καὶ μετὰ κάποιον σκότος φοβερίζοντας ὡς νὰ βρέξη. Εἰς τὰς ὥρας 2 τῆς ἡμέρας ἐμφανίσθη τὸ Ἑλληνικὸν μπρίκι τοῦ Ἀρχ. λόρδου Κόχραν καὶ ἤρχετο ἀπὸ σοταβέντω τοῦ Τσιρίγου. Τὸ αὐτὸ μπρίκιον ἤξεύραμεν ὅτι διὰ ὀρδινίας ἦτον πηγαιμένον εἰς Πόρον· καὶ τῶντι ἤρχετο ἀπὸ Πόρον, ἀπάντησε τὴν φουρτούνα, ὥστε καὶ ἀπέρασεν τὴν χθὲς ἀπέξω τοῦ Τσιρίγου καὶ ἀπὸ σοταβέντω αὐτοῦ, πρὸς τὰς ὥρας 4 ἦλθεν καὶ ἄραξεν εἰς Βάτικα· κανένα νέον δὲν ἤξευρεν νὰ μᾶς εἰπῇ, εἰμὴ διὰ τὸ Δελίνι, ὅπου ἀπέρασεν ἐχθὲς, αὐτὸ ἦτον ἡ φρεγάδα τοῦ Ἀμιλτων. Ἀπὸ τὴν στερεὰν ὅμως ἀπὸ κάποιους Σπαρτιάτας ἐμάθαμεν, ὅτι ἡ Τουρκικὴ ἀρμάδα ἐφθασεν εἰς Νεόκαστρον, καὶ ὅτι ἐπαρτήρησαν καὶ εἶδον νὰ ἐμπαρκάρισεν ὁ Ἱμπραῖμ Πασσᾶς εἰς αὐτὴν τὴν ἀρμάδα πολλὰ ἀπὸ τὰ στρατεύματά του, καὶ ὅτι νὰ ἐμπαρκάρισθῃ καὶ ὁ ἴδιος, διὰ τοῦ ὁ σκοπὸς του ἀγνοεῖται. Πρὸς τὰς ὥρας 7 $\frac{1}{2}$ ἐμφανίσθη ἀπὸ σοταβέντω τὸ δίκροτον Ἑλλὰς νὰ ἔρχεται εἰς ἀντάμωσίν μας, καὶ εἰς τὰς ὥρας 10 $\frac{1}{2}$ ἄραξεν πλησίον μας μετ' ὀλίγον ἐβαλεν σενιάλον δηλοποιούντας μετὰ αὐτὸ, ὅλοι οἱ γραμματικοὶ τῶν πλοίων νὰ ὑπάγουν ἐπάνω εἰς τὸ δίκροτον, ὁ καθεὶς μετὰ τὸ βιβλίον τῶν σενιάλων, καθὼς καὶ τὸ ἡκολούθησαν, εἰς τὰ ὅποια βιβλία ἀπεδόθησαν μερικαὶς νέαις προσθήκαις. Μᾶς εἰδοποίησαν ἀπὸ τὸ αὐτὸ δίκροτον, ὅτι μετὰ τὴν προχθεσινὴν φουρτούνα ἀπέρασαν ἀπὸ Μοθωκόρων διὰ νὰ παρατηρήσουν περὶ τῆς ἐχθρικῆς ἀρμάδας, πλὴν ἡ θαλασσομαχία τοὺς ἔκαμεν νὰ τραβοῦν ἀνοιχτά, καὶ τὰ τουρκικὰ δὲν εἶδον εἰμὴ 3 βασίλα, μίαν φρεγάδα, καὶ ἓνα κότερο χροζάρωντα πλησίον τῆς Μοθώνης· τὸ δίκροτον Ἑλλὰς τοὺς ὑψωσεν σημαίαν Ἀμερικανικὴν, καὶ αὐτοὶ ὑψωσαν ὅλοι Ἀγγλικὴν, τότε τὸ δίκροτόν μας ἐτραβήξεν κατὰ τὰ Βάτικα εἰς ἀντάμωσίν μας, τὰ δὲ Ἀγγλικά ἀνέμειναν. Ἡ νύκτα ἀπέρασεν μετὰ σκληρὸν ἀέρα.

Πέμπτη 1 Σεπτεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Βάτικα μετὰ τὸν ἴδιον ἀέρα, πλὴν πλέον ἱλαρὸν καὶ ἡ ἡμέρα καθαρὰ. Πρὸς τὰς δύο ὥρας τῆς ἡμέρας ἦλθεν ὁ Ἀρχ. Λόρδ Κόχραν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ ἔκαμε βίζιτα τοῦ Ἀντιναυάρχου, ὅστις ἀφοῦ ἔκαμε διάφοραις ὁμιλίαις καὶ τοὺς τρόπους ὅπου θὰ πορευόμεθα, καὶ κάποια ὅπου ἀπαιτοῦν διὰ τὴν πο-

λιτικήν και ὄφελος τῆς Γραικίας, ἀναχώρησεν καὶ ἀμέσως ἐδιώρισεν τὸν μισευμὸν, καθὼς καὶ εἰς τὰς ὥρας 3 1/2 ἐβαλθήκαμεν εἰς τὰ πανιᾶ, ἡ ῥότα μας κατὰ τὴν ὀρδινίαν κατὰ τὸν κάβο Ματαπάν καὶ κάτω. Ὁλος ὁ Ἑλληνικὸς στόλος ὁποῦ νῦν εὐρίσκεται, εἶναι ὡς κατωτέρω καταγράφεται ἐν πρὸς ἐν τοῦ πολέμου, καὶ πυρπολικά

- 1 Τὸ δίκροτον Ἑλλὰς Ἀρχινάυαρχος λόρδος Κόχραν.
- 2 Τὸ Εὐρωπαϊκὸν Ἑλληνικὸν Μπρίκη.
- 3 Τὸ ἀτμοκίνητον καπ. Ἀστιγξ.
- 4 Ναύαρχ. καπ. Α. Μιαζούλης.
- 5 Ἀντιναύαρχ. καπ. Γ. Σαχτούρης.
- 6 καπ. Ἀντ. Κριεζῆς.
- 7 καπ. Ἰω. Λαλεχός.
- 8 καπ Θεοδ. Γκιώνης.
- 9 καπ. Ἀντώνης Ραφαήλ.
- 10 καπ. Γ. Σαίνης.
- 11 καπ. Γ. Λαλεχός.
- 12 καπ. Πινότσης.
- 13 καπ. Παναγιώτας.

Υδραῖοι

- 14 καπ. Δημήτρης Παπαῖ Νικολῆ.
- 15 καπ. Νικολῆς Γιαννήτζης.

Ψαρριανοὶ

Πυρπολικά.

Καπ. Κ. Κανάρης.

καπ. Κ. Νικόδημος

καπ. Ἀνδρέας Παπαπάνου (Υδραῖος).

Ψαρριανοὶ | 3 μπαρκακανονιέραις.

Ὁ ῥηθεὶς στόλος ὅλος εἰς τὰ πανιᾶ καὶ ἡ ῥότα μας, καθὼς εἶπον, κατὰ τὸν κάβο Ματαπάν. Πρὸς τὰς ὥρας 3 ὑποκάτω τῶν Ἑλαφονησιῶν ἀρμένιζεν μία Ἀγγλικὴ φεργάδα ἡ ῥότα της πρὸς τὸ Διγαῖον πέλαγος, καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἐγνώρισαμεν ὅτι ἦτον ὁ Ἀμιλτων, ἐφαίνονταν νὰ ἤρχετο ἀπὸ Μοθωκόρωνα, δὲν ἐπλησίασαμεν ὁμῶς, νὰ μάθωμεν παρ' αὐτοῦ τί καινόν. Ὅλην τὴν ἡμέραν μὲ ἀστατον μικρὸν ἄερα ἐπεριφερόμεθα κατὰ τὸ Μαραθώνησον. Πρὸς τὰς ὥρας 11 ἐβιζιτάραμεν μίαν Ψαρριανὴ ἐμπορικὴ γολέτα· ἤρχετο ἀπὸ Τσίμοβα τῆς Μάνης, μᾶς εἶπεν, ὅτι δὲν εἶδεν ὁ ἴδιος πλὴν ἤκουσεν, ὅτι ἡ τούρκικη ἀρμάδα ἐφθασεν εἰς Νεόκαστρον, καὶ ὅτι εὐρίσκεται ἔξω ἀπὸ τὰ Μοθωκόρωνα, καὶ ὅτι νὰ ἐμβῇκεν μέσα καὶ ὁ Ἱμπραῖμ πασσάς· τί ὁμιλία ἐγείνεν βέβαια δὲν ἤξευρεν· διὰ δὲ τὴν ποσότητα ἀρμαμένων, ἄλλοι τὰ ἔλεγαν 60 καὶ ἄλλοι 80. Ἐπήραμεν λοιπὸν τὴν βόλταν μας κατὰ τὸ δίκροτον Ἑλλὰς καὶ πλησιάζοντάς το ἐδώσαμεν αὐτὴν τὴν εἰδησιν. Ἡ νύκτα ἐδειξεν σκοτεινὴ μὲ ψιλὴν βροχὴν, ἐφοβήριζεν ἄερα, ἐδέσαμεν τζαμαντάλια, καὶ μὲ μόνον γάμπια καὶ παροκέτο διευθυνόμεθα. Δὲν ἔκαμεν ὁμῶς ἄερα, ὡς ἐδειξεν, ἀλλὰ ὅλη ἡ νύκτα ἀπέρασεν ἐν ἡσυχίᾳ.

Παρασκευὴ 2 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν ἀνοικτὰ τοῦ κά-

βο Γρόσου, καὶ διὰ τὸ σκότος τῆς ἀπελθούσης νυκτὸς τὰ πλοῖα τοῦ στόλου μας εὐρέθησαν ὀλίγον μεμακρυσμένα. Πολλὰ πρῶτ' ἐβάλαμεν τὰ πανιά μας καὶ διευθυνόμεθα πάλιν νὰ ἐνωθῶμεν· ὁ ἀέρας ὀλίγος πλὴν ὠφέλιμος, Μετὰ μίαν ὥραν ἀνταμώθημεν μὲ τὸν στόλον καὶ ἀρμενίζομεν ἀνοικτὰ τὸ πέλαγος πρῶρα Πονέντε κουάρτα Γαρμπῆ, καὶ μὲ αὐτὴν τὴν πλῶρην (πορείαν) ἐδιευθύνθημεν ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Σάββατον 3 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν σχεδὸν 90 μίλια ἀνοικτὰ τῆς Καλαμάτας καὶ μὲ πλῶρην πάντα Πουνέντε $\frac{1}{4}$ Γαρμπῆ διευθυνόμεθα τὸν ἴδιον δρόμον· ὁ ἀέρας ὅμως ἔπαυσεν καὶ ἐγείνεν γαλήνη. Πολλὰ πρῶτ' εἶδαμεν ἀντικρὺ μας ἓν πλοῖον τρικάρταρον, ἡ ὁδηγία του κατὰ τὴν στερεάν, καὶ παρατηρῶντας το καλῶς τὸ ἐσυμπεράναμεν διὰ ἐμπορικόν, τὸ ποίας γενεᾶς ὅμως τὸ ἀγνοοῦμεν. Πρὸς τὰς ὥρας 3 $\frac{1}{2}$ ἐπῆγεν ὁ Ἀντιναύαρχος μὲ τὴν πάσσαράν του εἰς τὸν Ναύαρχον Καπ. Α. Μιαούλην, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 5 ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον μας χωρὶς κανένα νεώτερον. Εἰς τὰς ὥρας 5 $\frac{1}{2}$ ἐσκοτεινίασεν μὲ ἀέριδες πολλοὺς καὶ εὐμεταβλήτους, δι' ὃ καὶ ἀπὸ στιγμῆν εἰς στιγμὴν ἐγυρίζαμεν τὰ πανιά καὶ τὴν ρόταν μας. Πρὸς τὰς 6 $\frac{1}{2}$ ἔπαυσεν τὸ σκότος, ἔβγαλε μικρὸν ἀέρα, ὅθεν καὶ μὲ ὀλίγα πανιά ἀρμενίζαμεν, ρότα Τραμοντάνα $\frac{1}{4}$ Μαίετρο. Πρὸς τὰς ὥρας 7 ἐξανοίξαμεν μίαν φεργάδα καὶ πλησιάσασα μᾶς ὑψώσεν τὴν σημαίαν της Ἀγγλικήν, ἀμέσως καὶ ὁ Ἀρχιναύαρχός μας, καθὼς καὶ ὅλος ὁ στόλος μας τῆς ὑψώσαμεν τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν μας. Πλησιάσασα ἡ αὐτὴ φεργάδα μέσον τοῦ στόλου μας, ἐβάλλη τὸ δίκροτόν μας Ἑλλὰς ἀλά-κάπα, τὸ ἴδιον ἔκαμεν καὶ ὅλος ὁ στόλος μας, καὶ τέλος ἐπλησίασεν ἡ αὐτὴ φεργάδα εἰς τὸ δίκροτόν μας, ἐβάλλη καὶ αὐτὴ ἀλά-κάπα καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἔρριξεν τὴν πάσσαράν της καὶ τὴν ἔστειλεν πρὸς τὸν Ἀρχιναύαρχον λόρδ. Κόχραν. Ἡ ὁμιλία τους ἐβάσταξεν σχεδὸν μίαν ὥραν, τὸ τί ὅμως ὠμιλήθη ἀγνοοῦμεν, καὶ ἀναχωρῶντας, πάλιν ἐβαλθῆκαμεν εἰς τὸν δρόμον μας. Ἀναμεταξὺ τῆς ῥηθείσης ὁμιλίας εἶδαμεν 6 πλοῖα ἐνωμένα νὰ ἀρμενίζουν, ἡ ρότα τους κατὰ τὸ Λεβάντε. Πρὸς τὸ βασίλευμα ἡλίου ἐξανοίξαμεν τὰ αὐτὰ 6 πλοῖα καλῶς, καὶ ἐφάνηκαν ἐμπορικὰ συνωδευμένα ἀπὸ μίαν βασιλικὴν γολέτα, τὸ ποίας γενεᾶς ἀγνοοῦμεν· τὰ ἀφήσαμεν εἰς τὸν δρόμον τους χωρὶς νὰ τὰ βιζιτάρωμεν, καθὼς τὸ ἴδιον ἐπράχθη καὶ εἰς ἐκεῖνο τῆς αὐγῆς. Ἡ νύκτα ὅλη ἀπέρασεν μὲ ἀέρα λεπτὸν καὶ ἡ πρῶρα μας Μαίετρο $\frac{1}{4}$ Τραμοντάνα.

Κυριακὴ 4 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ἀνοικτὰ τὴν θάλασσαν, καὶ κατὰ τὸ κόρσο τῆς ὁδηγίας μας συμπεραίνομεν νὰ εὐρискώμεθα ἀντικρὺ τῆς Πρώτης, καὶ ἀρμενίζομεν πλῶρην Μαίετρο κουάρτα Τραμοντάνα. Πρὸς τὴν ὥραν 1 $\frac{1}{2}$ ἔφρην ἀέρα Γαρμπῆ μὲ ὀλίγον σκότος καὶ ψιλὴ βροχὴ καὶ ἐπρυμνίασεν τὰ πανιά μας, καὶ πάλιν πρὸς τὰς ὥρας 2 ἐκαθάρισεν· ὁ ἀέρας ἀκολουθεῖ,

καὶ πρῶμα διευθυνόμεθα πλῶρη Μαίστρο Τραμοντάνα. Εἰς τὰς ὥρας 3 ὁ Γαρμπῆς ἐδυναμώσamen· ὀλιγοστεύσαμεν τὰ πανιὰ μας καὶ ἀρμενίζομεν ὡς ἄνω. Πρὸς τὰς ὥρας 8 εὐρέθημεν ἀπὸ τὸ ἀπ' ἐξω μέρος τῆς Ζακύνθου καὶ πλησίον αὐτῆς· δὲν ἀπεράσαμεν ἀπὸ μέσα διὰ νὰ μὴ γνωρισθῶμεν, ἐπεὶδὴ καὶ κατὰ τὸ μυστικὸν γράμμα ὁποῦ ὄλου τοῦ στόλου εἶχεν δώσει ὁ Ἀρχ. λόρδ. Κόχραν, εἰμεθα διὰ τὸ Δραγομέστο, ὅθεν καὶ διὰ νυκτὸς ἀπεράσαμεν καὶ τὴν Κεφαλληνίαν, καὶ τὸ πρῶτ' εἰμεθα πλησίον τοῦ στενοῦ Κεφαλληνίας καὶ Ἀγίας Μαύρας. Ὅλη ἡ νύκτα ἀπέρασεν μὲ βροχαῖς συχναῖς καὶ θάλασσα μεγάλη.

Δευτέρα 8 Σεπτεμβρίου. Ἡμεῖς ἐξημερώθημεν πλησίον Κεφαλληνίας καὶ Ἀγίας Μαύρας, τὰ δὲ τοῦ στόλου μας διὰ τὸ σκότος καὶ βροχαῖς τῆς ἀπελθούσης νυκτὸς, εὐρέθη ὀλίγον μεμακρυσμένος ἀπὸ σοβράνω μας· ὁ ἀέρας ἦτο πρῶμος διὰ νὰ προχωρήσωμεν τὸ κανάλι καὶ νὰ διευθυνθῶμεν εἰς Δραγομέστο, πλὴν ὁ Ἀρχιναύαρχος καὶ ὁλος ὁ στόλος μας δὲν τὰ ἐγύρισαν, ἀλλὰ ἐτραβοῦσαν ἀλ ὀρτζα, χωρὶς νὰ καταλάβωμεν διὰ ποῦ σκοπεύουν, ὥστε καὶ μετὰ πολλῆς ὥρας παρατηρῶντας ὅτι δὲν τὰ ἐγύριζαν, αὐξήσαμεν καὶ ἡμεῖς πανιὰ καὶ ἐβαλθήκαμεν εἰς τὸν ἴδιον δρόμον τους, πλῶρη Τραμουντάνα. Εἰς τὰς ὥρας 2 ὁλος ὁ στόλος εἶδαμεν νὰ τὰ ἐπρῦμνισεν καὶ τραβάει διὰ τὸ μπογάτζι, καὶ πλησιάζοντας κοντὰ μας, τὰ ἐπρυμνίσamen καὶ ἡμεῖς, καὶ πλησιάσαν μέσον Κεφαλληνίας καὶ Ἀγίας Μαύρας τὸ δίκροτόν μας Ἑλλάς ὕψωσεν σημαίαν Γαλλικὴν, ἀμέσως καὶ ὅλα τὰ πλοῖα μας ὕψωσαμεν σημαῖαις διαφορετικαῖς, φαινόμενα ὡς κομβόλιο. Εἰς τὰς ὥρας 6 ἐμβήκαμεν ἀπὸ μέσα καὶ τραβοῦμεν ἀντὶς διὰ τὸ Δραγομέστο, πλῶρη κατὰ ταῖς Σιρόφαις. Σημειώσεις, (Ἀρμενίζοντας ἐτοῦτα τὰ μέρη καὶ ἀντικρίζοντας εἰς Μοθωκόρωνα, ἐστάλη τὸ Εὐρωπαϊκὸν Ἑλληνικὸν μπρίκι νὰ παρατηρήσῃ ἐκεῖθεν, καὶ νὰ ἔλθῃ νὰ μᾶς εἰδοποιήσῃ· ὥστε καὶ σήμερον εἰς τὰς ὥρας 10 ἔφθασεν καὶ ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ἀρχιναυάρχου, ἀγνοοῦμεν τί τοῦ ἀνέφερεν·) τοῦτο μόνον εἶδαμεν, ὅτι ὁ Ἀρχιναύαρχος συγγρόνως μᾶς ἐβάλεν σενιάλον νὰ ἐτοιμασθῇ ὁλος ὁ στόλος εἰς πόλεμον, καὶ πάραυτα ἐμβήκαμεν εἰς τὰξιν· εἰς αὐτὸ τὸ πᾶν ἡ γουάρδια μᾶς εἰδεάζει, ὅτι κατὰ τὴν νῆσον Ὁξιά φαίνονται δύο γολέταις. Πρὸς τὰς ὥρας 10 1/2 ἐβάληθ' σενιάλον παρὰ τοῦ Ἀρχιναυάρχου, σημειώνοντας, ὅτι τὸ πλοῖον, ὁποῦ βλέπει τὴν μερικὴν του σημαίαν, νὰ τρέξῃ εἰς τὸ πλοῖον ὁποῦ φαίνεται, καὶ πιάνοντάς το νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὸν Ἀρχιναύαρχον· συγγρόνως ἐβάλεν καὶ μερικὸν σενιάλον τοῦ καπ. Ἴω. Λαλεχοῦ, ὅστις καὶ ἐμουράρισεν πανιὰ καὶ ὑπάγει κατ' ἐπάνω εἰς τὰς ρηθείσας δύο γολέτας. Ἀπὸ τὸ ἐν μέρος ἐτραξεν δι' αὐταῖς ὁ καπ. Λαλεχός, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἐτραβοῦσεν ὁ στόλος μας κατὰ τὴν νῆσον Ὁξιά· αὐταῖς αἱ γολέταις καὶ ἀπερνοῦσαν ἀπὸ μέσα τῆς Ὁξιάς, εἰς τρόπον ὁποῦ τὰς ἐπολιορκήσαμεν νομίζοντάς ταις τουρκικαῖς, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 12 βασιλεῦμα Ἡλίου ταῖς ἐξυγώσαμεν, καὶ ἀντὶ τουρκικαῖς μᾶς ὕψωσαν σημαία

ἄσπρη μὲ σταυρόν, ἔκαμαν καὶ ἀπὸ μίαν φουμάδα καὶ ἐν ταύτῃ ἔρριξαν καὶ ἀπὸ δύο κανονιαῖς ἡ καθὲς μία, καὶ ἀμέσως ἐτραβήξαν κατ' ἐπάνω μας· τότε ἐσυμπεράναμεν, ὅτι ἦτον ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, ὅπου προτῆτερα ὁ Ἀρχ. λόρδ. Κόχραν εἶχεν συνομιλήσει, διὰ νὰ προσπαθῶμεν νὰ πάρωμε τὸ Βασιλάδι. Ἐπῆγαν λοιπὸν πρὸς ἀντάμωσιν τοῦ λόρδ. Κόχραν, καὶ ἡμεῖς μὲ ὠφέλιμον ἀεράκι διὰ τῆς νυκτὸς ἐδιευθυνόμεθα κατὰ τὸ Μεσολόγγι, καὶ εἰς τὰς ὥρας 7 $\frac{1}{2}$ τῆς νυκτὸς ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Μεσολόγγι καὶ ἀράξαμεν ὅλος ὁ στόλος.

Σημειώσεις πολλὰ πρῶτ' ὅπου ἐτραβοῦσαν ὄρτζα, ἔκαμεν ὁ Ἀρχιναύαρχος διορισμούς καὶ μετὰ αὐτοὺς ἔστειλε τὴν γολέταν τοῦ μετ' Ἀγγλικὴν σημαία εἰς Κορφοὺς, καὶ διὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας ἐμάθαμεν, ὅτι ἐπῆγεν νὰ φέρῃ ζωτροφίας διὰ τοὺς ἀνθρώπους ἐτοιμούς εἰς τὰ ἄρματα, ὅπου εὐρίσκονταν εἰς Κάλαμον καὶ ἐκεῖνα τὰ πέραξ, καθὼς προτῆτερα ὁ λόρδ. Κοχράν ἦτον μαζὶ τοὺς εἰσაკουσμένους.

Τρίτη 6 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ ὅλον τὸν στόλον ἀραγμένοι εἰς τὸ Μεσολόγγι γαλήνη ὄντας· πολλὰ πρῶτ' ἐρρίξαμεν εἰς τὸν αἰγιαλὸν τὴν σκαμπαβίαν μας, προσμένοντας ὁδηγίας παρὰ τοῦ Ἀρχιναυάρχου διὰ τί τὸ πρακτέον. Αἱ τρεῖς κανονιέραις μας εὐρίσκονταν εἰς λίνεα ὀπισθεν τοῦ δικρότου Ἑλλάς, καὶ πρὶν τὸ ἐβγαλμα τοῦ ἡλίου, ἀπολύθησαν διὰ ὀρδινίας καὶ τραβοῦν κατὰ τὸ Βασιλάδι· συγχρόνως ἐβγήκεν μὲ τὴν πάσσαράν του ὁ ἴδιος λόρδ. Κόχραν καὶ ἐπῆγεν πρὸς τὸ Βασιλάδι παρατηρῶντας τὰ νερά. Αὐτὴν τὴν ὥραν ὁ Ἀντιναύαρχός μας μὲ τὴν πάσσαράν του ἐπῆγεν πρὸς τὸν Ναύαρχον Μισούλην διὰ συνομιλίαν. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἐστάλη ὁ κύριος Μασσῶα μὲ ἄλλην πάσσαραν τοῦ δικρότου εἰς τὰς δύο βραδυσιναῖς γολέταις μεσολογγίτικαίς, ὅπου καὶ αὐταῖς ἦτον ἀραγμέναις ὅθεν καὶ τὰ ἐδικά μας πλοῖα, ταῖς ὁποῖαις, ὡς εἶδαμεν, ἐδιώρισεν καὶ ἐβγήκαν εἰς τὰ πανιὰ. Ἐπειτα ὁ κύριος Μασσῶα ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ μὴν εὐρίσκοντας τὸν Ἀντιναύαρχον ἐπῆγεν εἰς τὸν Ναύαρχον Μισούλην πρὸς ἀντάμωσίν του· ἀκολουθῶς ἐβγήκεν εἰς τὰ πανιὰ καὶ τὸ ἀτμοκίνητον, καὶ μετὰ τοῦ ἀτμοκινήτου ἐβάλθη εἰς τὰ πανιὰ καὶ τὸ δίκροτον Ἑλλάς, ὃ δὲ στόλος ἐτοίμασεν ταῖς σκαμπαβίαις μὲ τὰ κανόνια τοὺς καὶ πολεμοφύδιὰ τοὺς καὶ ἔτοιμαι ἔστεκον εἰς τὴν ὀρδινίαν. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς ἡμέρας ἀπὸ τὸ φρούριον Μεσολογγίου ἔκαμαν μίαν φουμάδα καὶ ἀμέσως αὐτῆς ἔρριξαν τρεῖς κανονιαῖς· κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν ἐβγήκαν ὅλα τοῦ στόλου μας εἰς τὰ πανιὰ, καὶ μετὰ μίαν ὥραν πλησιάζοντας κοντῆτερα τὸ Μεσολόγγι πάλιν ἀράξαμεν, καὶ εἰς ταῦτα πάντα σημαία καμμίας λογῆς δὲν ἐβάλαμεν· τὸ δὲ ἀτμοκίνητον καὶ αἱ τρεῖς κανονιέραις ἐβάλθηκαν εἰς λίνεα πλησίον τοῦ Βασιλαδίου ὅσον ἐδυνήθησαν, διὰ τὰ ὀλίγα νερά. Πρὸς τὰς ὥρας 7 ἐβγήκεν ἡ πάσσαρα τοῦ δικρότου καὶ ἐπῆγεν ἕως τουφεκίας διάστημα πρὸς τὸ Βασιλάδι, καὶ ἐκεῖ σταματήσασα ἤρχισεν νὰ ῥίπτῃ ἐπάνω εἰς τὸ φρούριον τοῦ Βασιλαδίου ροκέταις μηχανικαῖς, συγχρόνως ἄρχισαν καὶ αἱ

κανονιέραις νὰ κανονοβολοῦν, τότε ἄρχισεν καὶ τὸ Βασιλάδι νὰ κανονοβολῇ κατὰ ταῖς κανονιέραις. Αἱ μηχανικαὶς βολέταις μόνον τέσσαραις ἐρρίχθησαν, ὁ δὲ κανονοβολισμὸς ἐβιάσταξεν ἕως ὥρας 2 χωρὶς καμμίαν μας ζημίαν, καὶ μετὰ τούτου ἔπαυσεν. Πρὸς τὰς ὥρας 10 $\frac{1}{2}$ ἐσηκώθη τὸ ἀτμοκίνητον καὶ διὰ τῆς φωτῆας ἐπῆγεν ἐπάνω εἰς τὸ δίκροτον· ἐκεῖ ἔλαθεν ὀρδινίαν, καὶ ἐντὸς ὀλίγου τὸ εἶδαμεν νὰ τραβήξῃ κατὰ τὴν Πάτρα καὶ μετ' αὐτοῦ τὸ Εὐρωπαϊκὸν Ἑλληνικὸν μπρίκι καὶ μία ἀπὸ ταῖς γολέταις ταῖς Μεσολογγίτικαῖς· ποῖαν ὀρδινίαν ἔλαβον ἀγνοοῦμεν. Πρὸς τὰς 11 ἔβαλεν τὸ δίκροτον σενιάλον, ὅτι ὁ στόλος νὰ ἀρματώσῃ ταῖς σκαμπαβίαις των καὶ νὰ ὑπάγουν εἰς τὸν Ἀρχιναύαρχον, αἱ ὁποῖαι καὶ ὄντας ἑτοιμαί, ἀμέσως τὸ ἠκολούθησαν· εἰς τὸ ἀναμεταξύ αὐτὸ ἔφερον ἀέρα, σκότος μέγα καὶ ἀστραπαὶς μὲ βρονταῖς πολλαῖς, ἐφοβέριζεν βροχὴ ῥαγδαία· ὄντας κακοκαιρία λοιπόν, ἐσταλθῇσαν αἱ σκαμπαβίαι εἰς τὰ πλοῖα των, καὶ νὰ ᾔναι ἑτοιμαίς διὰ τὴν αὐριον. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν διὰ ὀρδινίας εἶδαμεν τὸ Εὐρωπαϊκὸν Ἑλληνικὸν μπρίκι νὰ ἐβγῇ εἰς τὰ πανιὰ καὶ ἐτράβηξεν κατὰ τὸν κάβο Πάπα, τὸ ἐσυμπεράναμεν διὰ βάρδα κόστα. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς νυκτὸς μᾶς ἐστάλθη γράμμα παρὰ τοῦ Ἀρχιναυάρχου, μὲ τὸ ὅποῖον μᾶς ἠσυχάζει διὰ τὴν τούρκικη ἀρμάδα, ὅτι αἱ τρεῖς Δυνάμεις, ὁποῦ ἀπεφάσισαν τὴν Ἑλευθερίαν τῆς Ἑλλάδος, ἀγρυπνοῦν δι' αὐτὴν καὶ ὅτι ἡμεῖς μὲ τρόπους γενναίους νὰ αὐξήσωμεν τὰ ὀροθέσια τῆς Ἑλλάδος καὶ τὰ λοιπά. Τὸ ἐπίλοιπον τῆς νυκτὸς μὲ ὀλίγον ἀέρα, σκότος μέγα καὶ ψιλὴ βροχή.

Τετράδῃ 7 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν ὅλος ὁ στόλος ἐμπροσθεν Βασιλάδι καὶ Μεσολόγγι μὲ γαλήνη καὶ ἡμέραν καθαρὰν. Πολλὰ πρῶτ' εἶδαμεν τὸ ἀτμοκίνητον νὰ ἐπιστρέφῃ ἀπὸ τὸ μέρος τῶν Πατρῶν· εἰδομεν πρὸς τούτοις καὶ μίαν μπρατζέρα πιασμένη ἀπὸ ταῖς βάρκαις τοῦ δικρότου καὶ δεμένη ὀπισθεν τοῦ δικρότου, ἡ ὁποία ἐδούλευεν τοὺς Τούρκους εἰς Μεσολόγγι, καὶ τὴν ἐπαράδωσαν ὡς προδότας, διὸ καὶ εὐρίσκετο κρατημένη. Πολλὰ πρῶτ' τὸ Βασιλάδι χωρὶς ἐδικὴν μας αἰτίαν μᾶς ἐκανονοβολοῦσεν, ἡμεῖς καὶ εἰμεθα ἡσυχοί. Πρὸς τὰς ὥρας 2 ἐλάβαμεν παρὰ τοῦ Ἀρχιναυάρχου ἑγγραφοὺς ὀρδινίαν, ὅτι ὅλαις αἱ βάρκαις ἀρματωμέναις μὲ τὰ ἀναγκαῖα πολεμοφόδια καὶ ζωτροφίας διὰ δύο ἡμερῶν, καὶ μὲ ἓναν κολαοῦζον (ὁδηγὸν πλωρὰ) Μεσολογγίτη ἢ καθεὶ μία, νὰ ὑπάγουν ν' ἀπεράσουν τὸ πλεόν εὐρύχωρον κανάλι, καὶ νὰ ἔμβουν μέσα τῆς λίμνης νὰ πολιορκήσουν τὸ Βασιλάδι, καὶ νὰ μὴν ἀφίνουν κανένα πλοιάριον νὰ ἀπεράσῃ εἰς Βασιλάδι, ταῖς ὁποῖαις ἐτοιμάσαμεν καὶ ἐστείλαμεν. Συγχρόνως ἀπόλυσε ὁ Ἀρχιναύαρχος ἓνα σάλι ὁποῦ ἐκατασκεύασεν μὲ τρία χαδάνια (πυροβόλον ἢ βόμβα), καὶ μὲ ἀνθρώπους ἐμπείρους δι' αὐτὰ ἐπάνω εἰς τὸ σάλι ἔστειλε διὰ τὸ Βασιλάδι, ἔβαλεν καὶ σενιάλον διὰ νὰ ὑπάγουν βάρκαις νὰ τὸ τραβήσουν, καθὼς καὶ ἀμέσως ἐπῆγαν, καὶ τραβῶντας τὸ τὸ ἔφεραν καὶ τὸ ἔστησαν κοντὰ εἰς τὸ Βασιλάδι. Τὸ μὲν φρούριον Βασιλαδίου ἀκο-

λουθεῖ τὸν κανονοβολισμόν, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 3 1/2 ἄρχισαν νὰ κανονοβολοῦν καὶ αἱ κανονιέραις μας. Τὸ ἀτμοκίνητον ἐπλησίασεν ὅσον ἡδυνήθη, καὶ μετ' ὀλίγον ἐβάλλθη εἰς τάξιν καὶ ἄρχισεν καὶ αὐτὸ τὸν κανονοβολισμόν. Κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν αἱ βάρκαις μας ἐφθασαν καὶ ἐμβήκαν μέσα τῆς λίμνης, μάλιστα ἐκυνήγησαν καὶ δύο μονόξυλα ὅπου ἐπήγαιναν εἰς Βασιλάδι, τὸ μὲν ἓνα τοὺς ἐφυγεν τὸ δὲ ἄλλο τὸ ἐπίασαν μὲ τρεῖς 'Ρωμαίους· αὐτοὶ εἶπον ὅτι εἰς Βασιλάδι τὴν ἡμέραν ὅπου μᾶς εἶδον, ἐπρόφθασαν οἱ Τούρκοι καὶ ἐμβασαν 500 ὄκ. ἀλεύρι καὶ μερικὸν νερόν ἕως διὰ 3 ἡμέρας, καὶ ὅταν ἐπήγαν αἱ βάρκαις αἱ ἐδικαίς μας ἐμποδίσθησαν, καὶ ὅτι εἰς τὸ Βασιλάδι εἶναι ὅλοι οἱ Τούρκοι 60, καὶ εἰς 'Ανατολικὸν 100, καὶ εἰς Μεσολόγγι 1,000 ὄλα τουφεκία καλὰ, καὶ ὅτι τὴν ἡμέραν ὅπου μᾶς εἶδαν ἐτοιμάσθησαν εἰς Μεσολόγγι, καὶ ἀμέσως ἔδωσαν εἰδησιν τοῦ ἐρχομοῦ μας παντοῦ. Διὰ φαμελιαῖς ῥωμαϊκαῖς εἶναι πολλαῖς καθὼς καὶ τούρκικαις. 'Εν τῷ ἀναμεταξὺ αὐτῶν ὁ Ναύαρχος Μιαούλης καὶ ὁ 'Αντιναύαρχος Σαχτούρης ἐπήγαν μετὰ τὰς φελούκαῖς τοὺς εἰς παρατήρησιν τοῦ νεροῦ, δηλαδὴ τὰ ῥηχὰ κατὰ τὸ Μεσολόγγι, καὶ ἐκεῖ ἐπλησίασαντες, δύο λιάπιδες ῥωμαῖοι ὅπου ἐφύλαττον μερικὰ ἄλογα τῶν ἀγᾶδων των, ἀπεφάσισαν καὶ τὰ ἀφισαν καὶ ἐκατέφυγον εἰς τὰς βάρκας μας, ὅθεν καὶ τοὺς ἐπῆρεν ὁ Ναύαρχος Μιαούλης, ὠμολόγησαν καὶ αὐτοὶ τὰ ὅσα ἐμάθαμεν ἀπὸ τοῦ μονοξύλου τοῦς ἀνθρώπους. Κατ' αὐτὸ τὸ διάστημα αἱ βάρκαις μας εἰς τὴν λίμνην ἐζύγωναν κατὰ τὸ Μεσολόγγι, καὶ τὸ φρούριον αὐτοῦ τοὺς ἐρριζαν μερικαῖς κανονιαῖς. Πρὸς τὰς ὥρας 4 ἄραξεν καὶ τὸ σάλι καὶ ἀμέσως ἄρχισε νὰ ἐνεργῇ ταῖς μπόμπαις του πρὸς τὸ Βασιλάδι, καὶ τέλος πάντων, μπόμπαις καὶ κανονοβολισμός ἀτμοκινήτου καὶ μπάρκα κανονιέρων, ἐβάσταξεν ἕως τὰς 2 τῆς νυκτός. Τὸ Βασιλάδι ἔλαβεν ἀρκετὴν ζημίαν· μᾶς ἐσκοτώσαν ὅμως καὶ ἡμᾶς ἀπὸ μίαν κανονιέραν ἓναν ἀνθρώπον, καὶ ἄλλον ἓναν ἀπὸ τὴν ἴδιαν ἐπλήγωσαν βαρέως, καὶ οἱ δύο Ποριῶται. Εἰς τὰς δύο ὥρας τῆς νυκτός, ὅπου ἔπαυσεν ὁ κανονοβολισμός, τὸ ἀτμοκίνητον ἐστενοχωρήθη διὰ τὰ ὀλίγα· νερὰ καὶ ἐκάθησεν, ὅθεν καὶ εἰς τὰς ὥρας 6 τῆς νυκτός ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας ὁ κύριος 'Εδουάρδος Μασσῶ, καὶ διὰ ὀρδινίας τοῦ 'Αρχιναύαρχου ἐδιώρισεν ἡμᾶς καὶ ἄλλαις φελούκαῖς νὰ ὑπάγωμεν καὶ νὰ τὸ ξεκαθίσωμε, καὶ ἔμεινεν αὐτὴ ἡ ἐνέργεια νὰ γένῃ τὸ πρῶτ. Σήμερον πρὸς τὰς ὥρας 7 ἐβγήκεν διὰ ὀρδινίας ὁ Καπ. Σαῖνης εἰς τὰ πανιὰ καὶ τραβῶντας κατὰ πρῶτον τὸ κόρσο του πρὸς τὴν 'Ιθάκην, ἔπειτα ἐγύρισεν κατὰ τὰς νήσους Πεταλιούς καὶ ἐκεῖθεν ἐπεριφέρετο.

Πέμπτη 8 Σεπτεμβρίου. Πολλὰ πρῶτ, ἦγουν μίαν ὥραν πρὶν ξημερώσῃ, ὁ 'Αντιναύαρχος ἐδιώρισεν καὶ ἐσαλπάρσαμεν, μὲ σκοπὸν νὰ ζυγώσωμεν εἰς τὸ ἀτμοκίνητον καὶ δένοντας καθὼ ντόνου πρὸς αὐτὸ νὰ τὸ τραβήσωμεν· καὶ κινώντας μὲ ὀλίγα πανιὰ τὸ πλοῖον μας ἀκούομεν ὑψηλὴν φωνὴν ἀπὸ τὸ ἀτμοκίνητον νὰ κρᾶζουν, ὅτι τὸ ἀτμοκίνητον ἐπιάσεν φωτιά, μάλιστα μέρος τῶν ἀνθρώπων του ἀπὸ φόβον

ἐρρίχθησαν εἰς τὴν θάλασσαν· ὁρμᾷ βιαίως ὁ Ἀντιναύαρχος μὲ τὴν σκαμπαβίαν μας καθὼς μετὰ ὀλίγον καὶ ἄλλαις φελούκαις τῶν καραβιῶν, καὶ μὲ ὅλην τὴν βίαν ἐχάλασαν εἰς διάφορα μέρη τὴν κοβέρτα, ἄρχισαν μὲ πλῆθος νερὰ καὶ προφθάνοντας το τὸ ἐσθυσαν· συγχρόνως τὸ ἐτραβήσαν ἀπὸ τὰ ῥήγᾶ καὶ τὸ ἐβγαλεν ἔξω, τὸ ὁποῖον καὶ ἄραξεν ἀναμεταξὺ ἡμῶν· ἐν ταυτῷ ἐτραβήσαν καὶ τὸ σάλι, καθὼς καὶ αἱ κανονιέραις ἀνεχώρησαν καὶ ἐπῆγαν εἰς τὸ δίκροτον καὶ ἔδεσαν χωρὶς κανονοβόλισμα καὶ τῶν δύο μερῶν. Διὰ τῆς ἀπελθούσης νυκτός μᾶς ἦλθον καὶ ἄλλαις μεσολογγίτικαῖς γολέταις, καθὼς καὶ μικρὰ ἄξια διὰ τὴν πολιορκίαν τῆς λίμνης. Αὐτοὶ οἱ Μεσολογγίται καπεταναῖοι καὶ ἄλλοι, ὅπου μὲ αὐταῖς ταῖς γολέταις ἦλθον, ἐπῆγαν εἰς τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας καὶ ἐσυνωμίλησαν μὲ τὸν Ἀρχιναύαρχον λ. Κόχραν, ἀγνοοῦμεν τὸ μυστικὸν τῆς ὁμιλίας των, τοῦτο μόνον ὅτι πρὸς τὰς ὥρας 9 1]2 ἐμβῆκαν αἱ βάρκαις αἱ μεσολογγίτικαῖς διὰ τὴν πολιορκίαν μέσα εἰς τὴν λίμνην, αἱ δὲ γολέταις αἱ μεσολογγίτικαῖς διὰ ὀρδινίας ἐπῆγαν καὶ ἄραξαν διὰ τὴν ἀπ' ἔξω πολιορκίαν Βασιλαδίου, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 11 ὁ Ἀρχιναύαρχος ἐρρίξεν ἓνα κανόνι, ἐβαλεν καὶ σενιᾶλον νὰ τραβηθοῦν αἱ βάρκαις ἐδικαῖς μας ἀπὸ τὴν λίμνην μὲ τὸ νὰ ἐπῆγαν εἰς τόπον ἐκείνων αἱ μεσολογγίτικαί, καὶ νὰ ἔλθῃ ἡ κάθε μία εἰς τὰ πλοῖα των. Αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἐνταφίασαν εἰς τὸν κάβο τοῦ Βασιλαδίου τὸν χθεσινὸν σκοτωμένον. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς νυκτός ἐφθασαν αἱ φελούκαις εἰς τὰ πλοῖα μας ἀπὸ τὴν λίμνην. Ἡ νύκτα ὅλη σκοτεινὴ καὶ συχαῖς ψιλαῖς βροχαῖς.

Παρασκευὴ 9 Σεπτεμβρίου. Ἀραγμένοι. Εἰς τὸ χάραγμα τῆς ἡμέρας, ὁ Ἀρχιναύαρχος ἐβαλεν σενιᾶλον μισευμοῦ, καὶ ἐν ταυτῷ ὅλος ὁ στόλος ἐβάλλθη εἰς τὰ πανιὰ ἀφίνοντας διὰ τὴν πολιορκίαν, ὡς εἴπομεν, ἀπὸ μέσα καὶ ἔξω τὰ μεσολογγίτικα καθὼς καὶ δύο κανονιέραις ἐδικαῖς μας. Αὐτὴν τὴν ὥραν ὅπου ἐκάμαμεν πανιὰ ἐπέστρεψεν καὶ τὸ Εὐρωπαϊκὸν Ἑλληνικὸν μπρίκι, ὅθεν ἐδιωρίθη καὶ ἔμεινεν καὶ αὐτὸ εἰς τὴν πολιορκίαν τοῦ Βασιλαδίου, ὁμοίως ἔκαμεν πανιὰ καὶ τὸ ἀτμοκίνητον, καὶ μὴ δυνάμενον νὰ καθαντζάρῃ ἔμεινεν καὶ αὐτὸ εἰς Βασιλαδί· ὁ δὲ Ἀρχιναύαρχος μὲ τὸ δίκροτον ἀνεχώρησεν μόνος του, ἐτραβήσεν κατὰ τὸν Κάλαμον, ἡμεῖς ἐδῶ τὸν προσμένομεν. Πολλὰ πρῶτ' ἀπὸ ταῖς μεσολογγίτικαῖς βάρκαις εἰς τὴν Λίμνην ἐξύγωσαν πρὸς τὸ Μεσολόγγι καὶ ἀπὸ τὸ φρούριον αὐτοῦ ταῖς ἐκανοναβολοῦσαν. Πρὸς τὰς ὥρας 2 εἶδομεν σενιᾶλον, ὅπου ἐδιωριζόμεθα νὰ πᾶμε νὰ ἀράξῃ ὅλος ὁ στόλος μέσα τῶν νησιῶν Πεταλιούς, καὶ αὐθις ἐδιωριζόμεθα μὲ σενιᾶλον ἕτερον νὰ προμηθευθῶμεν ἀπὸ νερὸν ὅσον τάχιστα. Ἡμεῖς λοιπὸν ἀπεράσαμεν μέσον Ὁξιάς καὶ Σκρόφαις, τὰ δὲ ἐπίλοιπα τοῦ στόλου ἀπέρασαν ἀπ' ἔξω τῆς νήσου Ὁξιάς, καὶ πλησιάζοντας εἰς τὸν ποταμόν, ἀμέσως ἐστείλαμεν διὰ νερὸν τὴν σκαμπαβίαν μας καὶ προσμένοντάς την στεκόμεθα μὲ ὀλιγώτατα πανιὰ, καὶ μετὰ τὸν ἐρχομὸν τῆς σκαμπαβίας μὲ τὸ νερὸν ἐτραβήσαμεν, ὅθεν τὰ ἄλλα τοῦ στό-

λου μας, καὶ μαζὴ μὲ αὐτὰ πρὸς τὰς ὥρας 7 ἀράξαμεν εἰς τὴν νήσον Πεταλᾶ. Ἡ ἡμέρα ἀπέρασεν μὲ Σρόκο φρέσκο καὶ συχναῖς ψιλαῖς βροχαῖς. Πρὸς τὰς ὥρας 9 ἐμάθαμεν παρὰ τοῦ Ναύαρχου κυρίου Μιαούλη ὅπου τοῦ τὸ εἶπεν ὁ Ἀρχιν. λορ. Κόχραν, ὅτι ἀπὸ Νεόκαστρον ἡ Τούρκικη ἀρμάδα μὲ στρατεύματα καὶ δυνάμεις ἐβγαίνειν, διὰ ποῦ; ἀγνοοῦμεν. Ὁ δὲ Ἀμιράλιος Ἀγγλος, ὅπου ἐκεῖθεν ἔκαμινεν φυλακὴν, ἐζήτησεν νὰ τὴν ἐμποδίσῃ, οἱ Τούρκοι δὲν τὸν ὑπήκουσαν, ὅθεν καὶ τοὺς ἐκτύπησαν βυθίζοντας τοὺς ἐν μπρίκι, καὶ μίαν φεργάδα τὴν ἐξαλμπουάρισαν (ἔθραυσαν τοὺς ἱστούς,) καὶ ἔτξι τὰ τούρκικα ἐπέστρεψαν καὶ ἐμβήκαν πάλιν εἰς Νεόκαστρον. Ἡ νύκτα ἀπέρασεν μὲ ἀέρα τοῦ Σιρόκου καὶ βροχὴν.

Σάββατον 10 Σεπτεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Πεταλᾶ. Ὁ ἀέρας Σιρόκο Λεβάντες δυνατός, σκότος καὶ συχναῖς ψιλαῖς βροχαῖς, ὁ αὐτὸς καιρὸς ἀκολούθησεν καὶ ὅλην τὴν νύκτα χωρὶς ἄλλο νεώτερον.

Κυριακὴ 11 Σεπτεμβρίου. Ἀραγμένοι μὲ ἀέρα πλέον ἥσυχον, πλὴν τὸ σκότος καὶ ψιλὴ βροχὴ ἀκολουθεῖ. Τὸ πρῶτ' ἡ ὥρα 1^{1/2} ἐσαλπάραμεν καὶ ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά ὅλος ὁ στόλος, καὶ μετὰ μίαν ὥραν πάλιν ἀράξαμεν εἰς ἄλλο νησίον ὀλίγον πάρα κάτω τοῦ Πεταλᾶ· ἡ δὲ βροχὴ ἐπαυσεν καὶ ἐκαθάρισεν. Εἰς τὰς ὥρας 11 πρὸς τὸ ἐσπέρας εἶδομεν νὰ ἔρχεται ἀπὸ τὸν Κάλαμον τὸ δίκροτον Ἑλλάς καὶ ἡ Ἀγγλικὴ τοῦ λόρδ. Κόχραν γολέτα, ἡ ὁποία ἦτον εἰς Κορφοῦς σταλμένη, ὡς ἀρχήτερα ἐδιηγῆθημεν, καὶ πλησιάσασα πρὸς τὸν στόλον μας ἐστάθη ὀρτζαλαμπάντα (ἀνακωχήν), καὶ μὲ τὸ νὰ ἐνύκτωσεν πλέον δὲν τὴν εἶδαμεν. Ὅλη ἡ νύκτα ἀπέρασεν μὲ λεπτὸν ἀέρα Ματίστρο καὶ καθαρὸν.

Δευτέρα 12 Σεπτεμβρίου. Ἀραγμένοι· ὁ καιρὸς καθαρὸς καὶ γαλήνη. Πρὸς τὸ ἐβγαλμα τοῦ ἡλίου ἡ γουάρδια εἶδεν τὸ δίκροτον Ἑλλάς νὰ περιφέρηται κατὰ τὴν νήσον Ἰθάκη, καὶ πλησιάσαν ἐντὸς ὀλίγου πρὸς τὸν στόλον μας ἔρριξεν μίαν κανονιάν, καὶ εἰς τὴν ὥραν 1 1/2 τῆς ἡμέρας ὁ Ναύαρχος Μιαούλης ἔβαλεν σενιάλον μισευμοῦ, ἔρριξεν καὶ αὐτὸς μίαν κανονιά, καὶ ἐν ταύτῃ ὅλος ὁ στόλος ἐβγήκεν εἰς τὰ πανιά, ἡ ρότα μας κατὰ τοῦ Ἀρχιναύαρχου. Πρὸς τὰς ὥρας 5 μᾶς ἐπλησίασεν μία μπρατζεροῦλα, μέσα εἰς αὐτὴν ἦτον ὁ τῆς στερεᾶς ἀρματωλὸς καπ. Δημήτρης Μακρῆς μὲ μερικὸς ἀρματωλοὺς ἀνθρώπους του, ὅστις ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ Ἀρχιναύαρχου λόρδ. Κόχραν, ὅθεν καὶ ἐμβήκεν εἰς τὸ πλοῖον μας μὲ τοὺς ἀνθρώπους του, τὸ δὲ πλοιάριον τοὺς τὸ ἐδέσαμεν καὶ τὸ ἐτραβούσαμεν ἕως νὰ φθάσωμεν εἰς τὸν Ἀρχιναύαρχον· ἀναμεταξὺ τῶν ἀνθρώπων του εἶχεν καὶ ἓνα νέον ὀνομαζόμενον Δημήτριον Παπαζογλου Μεσολογγίτη, αὐτὸς μᾶς ἐδιηγῆθη ὅτι εὕρισκονταν μὲ μίαν μπρατζεροῦλα σημαία Ἀγγλικὴ εἰς τὸ Ἀλμυρό, λιμένα τῆς Μάνης, καὶ σήμερον 3 ἡμέραις ὅπου ἐκεῖθεν ἔφθασεν εἰς Πεταλᾶ, καὶ λοιποὶν ἐρχόμενοι εἶδον πλατιὰ τῆς θαλάσσης 6 μεγάλα πλοῖα καὶ ἡ ρότα του ἐδεικτεν κατὰ τὰ Μο-

θοκόρωνα. Διευθυνόμενοι ἀπ' ἔξω τῆς νήσου Πρώτης εἶδαν 30 μεγάλα τούρκικα ἀπὸ δίκροτα, φεργάδαις καὶ κορβέταις, ὅλα μὲ ταῖς σημαίαις των, καὶ ἄλλα 12 χωρὶς σημαίας ὅπου τὰ ἐσυντρόφευαν, αὐτὰ ἦτον Ἀγγλικά καὶ ἐτραβοῦσαν τὸ Αἰγαῖον πέλαγος· πρὸς τοῦτοις μᾶς εἶπεν ὅτι ὄντας εἰς τὸ Ἀλμυρόν, ἦλθαν γράμματα παρὰ τῆς Διοικήσεως πρὸς τὸν ἀδελφὸν Πετρόμπεη καὶ τοῦ ἐφανέρωναν, ὅτι εἰς τὴν νήσον Μῆλον ἐφθασαν δώδεκα ἀρμαμέντα Ρωσικά. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ἐπλησίασαμεν εἰς τὸ δίκροτον, καὶ ἀμέσως ἐμπαρκαρίσθη ὁ ῥηθεὶς Καπ. Δ. Μακρῆς μὲ τοὺς ἀνθρώπους του καὶ ἐπῆγεν εἰς τὸν Ἀρχ. λ. Κόχραν· συγχρόνως ἐμπαρκαρίσθη καὶ ὁ Ἀντιναύαρχος μὲ τὴν πᾶσσαράν του καὶ ἐπῆγεν εἰς ἀντάμωσιν τοῦ ἰδίου Ἀρχιναύαρχου, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 9 1/2 ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ μᾶς εἶπεν, ὅτι εἰς Ζάκυνθον. ἐφθασεν καὶ ἓνα νέον ἀτμοκίνητον διὰ τὸ Γένος μας, δι' ὃ καὶ μὲ γράμματα ἔστειλεν τὴν γολέτα του εἰς Ζάκυνθον, τὴν αἰτίαν τοῦ σταλσίματος ἀγνοοῦμεν. Πρὸς τοῦτοις τοῦ εἶπεν ὁ λορδ. Κόχραν ὅτι ἔλαβεν γράμματα ἀπὸ Κορφούς, καὶ τὸν πληροφοροῦν πῶς μετὰ 10 ἡμέρας ἐπροσμένονταν ὁ κεκλημένος διοικητὴς τῆς Ἑλλάδος Κόντε Καποδίστριας, καὶ ὅτι τοῦ εἶχαν καὶ πολλὰ χρήματα ἔτοιμα εἰς Κορφούς. Πρὸς τὰς ὥρας 11 ἔκαμεν σενιάλον ὁ Ἀρχιναύαρχος σημειώνοντας μὲ αὐτὸ νὰ ἀναχωρήσῃ ὁλος ὁ στόλος καὶ νὰ βάλῃ πλῶρη Ὅστρια Γαρμπῆ, καθὼς καὶ ἀμέσως ἐβάλαμεν ῥότα εἰς αὐτὸν τὸν δρόμον, καὶ μὲ ἀέρα μέτριον εἰς τὸν Μαΐστρο ἐδιευθυνόμεθα, ὁ δὲ Ἀρχιναύαρχος ἀνέμεινε πρὸς τὴν νήσον Κάλαμον. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς νυκτὸς εἰδοποιήθημεν ἀπὸ ἄλλο πλοῖον τοῦ στόλου μας, ὅπου ἐπλησίασεν κοντὰ μας διὰ ὀρδινίας τοῦ Ναυάρχου Μιαούλη, ὅτι νὰ μὴν ἀλαργεύσωμεν, ὅπως τὸ πρῶτὸ νὰ εὐρεθῶμεν συναγμένοι, ἐπειδὴ καὶ εἶχεν νὰ διαβάσῃ ἓνα γράμμα βουλώμενον ὅπου ἔλαβεν παρὰ τοῦ Ἀρχ. λ. Κόχραν. Πρὸς τὰ μεσάνυκτα ἀκολούθησεν γαλήνη, καὶ ὅλην τὴν νύκτα μὲ αὐτὴν περιφερόμεθα,

Τρίτη 13 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν εἰς γαλήνη μέσον καναλίου Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου. Πολλὰ πρῶτὴ ἔβαλεν σενιάλον ὁ Ναύαρχος Μιαούλης νὰ συναχθοῦν ὅλοι οἱ καπετανατοὶ εἰς τὸ πλοῖον του, καθὼς καὶ ἀμέσως ἐπῆγον. Εἰς τὸν ἐπιστρευσμόν του ὁ Ἀντιναύαρχος μᾶς εἶπεν, ὅτι ἀνοίξαν τὸ γράμμα τοῦ Ἀρχιναύαρχου καὶ μὲ αὐτὸ ἐδιώριζεν, ὅλος ὁ στόλος νὰ τραβῇ διὰ τὴν νήσον Σύρα, ἐκεῖ νὰ πάρῃ ὁ στόλος ταῖς ἀναγκαίαις ζωοτροφίας των, ὁμοῦ καὶ λουφέδες των, καὶ νὰ εὐρεθῇ ὁ στόλος ἕως τὸν ἐρχομόν ἐκεῖ τοῦ Ἀρχιναύαρχου. Ὅλη ἡ ἡμέρα χωρὶς νεώτερον, καὶ μὲ λεπτόν ἀέρα πρύμον (Μαΐστράλι) ἀρμενίσσαμεν, τὸ ὅμοιον καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Τετράδη 14 Σεπτεμβρίου. Εἰς τὰ παντὶ ὅλος ὁ στόλος μας ἐνωμένος, καὶ μὲ πολλὰ λεπτόν ἀέρα Μαΐστράλι ἀρμενίζομεν ἀνοικτὰ τὴν θάλασσαν πλῶρη Σιρόκο, καὶ ἐξημερώθημεν ἀντικρὺ τῆς νήσου Πρώτης. Ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ἕως τὰς ὥρας 8 τῆς νυκτὸς γαλήνη

μεγάλη, και ἀπὸ τὰς ὥρας 8 ἐπῆρεν ἀέρας Σιρόκος δυνατός, και με αὐτὸν ἀρμενίσσαμεν τὸ ἐπίλοιπον τῆς νυκτός.

Πέμπτη 15 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν με ἀέρα Σιρόκο Λεβάντε δυνατὸν και τρικυμίαν μεγάλη, ἐτραβοῦσαμεν τὴν βόλτα μας ὅλος ὁ στόλος ἀνοικτὰ τῆς θαλάσσης, και με αὐτὴν τὴν βόλτα, ὃν τας ἀνεμος σφοδρὸς και τρικυμία μας ἔκοψεν τὰ μουςτάκια τοῦ μπομπρέσου, και τρέξαντες με ὁρμὴν οἱ ἀνθρωποι διὰ νὰ τὰ διωρθώσουν, διὰ νὰ μὴ λάβωμεν ζημίαν μεγαλειτέραν, μας ἔπεσεν ἓνας ἀνθρωπος εἰς τὸν αἰγιαλόν, συμβεβηκὸς ὁποῦ μας ἐτάραξε, και με ὅλην τὴν τρικυμίαν με ἐπιτηδεϊότητα και βίαν τὸν ἐγλυτώσαμεν. Πρὸς τὰς ὥρας 6 τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν στερεάν. Πρὸς τὰς ὥρας 10 εἶδαμεν ἓνα κομβόλιο ἀπὸ ἐννέα καράβια ἐμπορικὰ και μίαν κροθέτα ὁποῦ τὰ ἐσυνόδευεν· μας ἔβαλεν σημαία Αὐστριακὴν, ἐδιευθύνονταν ἰν πούπα κατὰ τὸν Ματίστρο. Πρὸς τὸ μεσονύκτιον πλησιάζοντας τὴν στερεάν τῆς Μεθώνης, πάλιν τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν θάλασσαν· ὁ ἀνεμος εἰς τὸν Γρέγο Τραμουντάνα και δυνατός, ἀρμενίζαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Παρασκευή 16 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν ἀνοικτὰ τῆς θαλάσσης με τὸν ἴδιον ἀέρα Γ. Τ. και τρικυμίαν πλέον σκληρή. Πολλὰ πρῶτὶ ἐξανοίξαμεν ἓν πλοῖον σοταβέντω μας, τὸ ποίας γενεᾶς ὅμως ἀγνοοῦμεν. Ὁ ἀνεμος ἐσκληρύνθη πολλὰ και ἡ τρικυμία μεγάλη, τὰ πανιά μας πολλὰ ὀλίγα, και εἰς τάξιν ἀρμενίζαμεν, και πρὸς τὰς ὥρας 5 πάλιν τὰ ἐγυρίσαμεν κατὰ τὴν στερεάν. Εἰς τὰς ὥρας 11 1/2 πλησιάζαντες σοταβέντω τοῦ κάβο Γρόσου ἐξανοίξαμεν ἐκεῖ τὸ γῦρο και εἶδομεν καράβια 21, και εἰς ὅσον ἐπασχίσσαμεν νὰ τὰ γνωρίσωμεν, με με νὰ ἐβράδυασεν, ἐστάθη ἀδύνατον ἐφαίνονταν ὅμως νὰ τριγυρίζουν χωρὶς νὰ δείκνουν ρότα ταξειδίου, ὅθεν και δὲν ἤξεύρομεν, ἂν ἦτον ἐμπορικὰ, ἢ ἀρμαμέντα Εὐρωπαϊκὰ, και ἀγρουπνοῦσαν διὰ τὴν Τούρκικην ἐκεῖ εὐρισκομένην ἀρμάδα. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς νυκτός ἐκατάπαυσεν ὁ ἀέρας, και πρὸς τὰς ὥρας 5 ἔβγαλεν ὁ κόλφος τῆς Καλαμάτας, και πλησίον τῆς στερεᾶς ὅλην τὴν νύκτα ἀρμενίζαμεν.

Σάββατον 17 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μετὰ τοῦ στόλου μας ὀλίγον ἀνοικτὰ και περασμένον τὸν κάβο Ματαπᾶν με ἀνεμον τοῦ Λεβάντε μέτριον, ἡ ρότα μας ἀπ' ἔξω τοῦ Τσιρίγου. Πολλὰ πρῶτὶ ἐτραβοῦσεν ἰν πούπα ἓν τρικάρτεον πλοῖον ἐμπορικόν, τοῦ ὕψωσαμεν τὴν σημαίαν μας και αὐτὸς ὕψωσεν ἀμέσως σημαίαν Ἀγγλικὴν, και χωρὶς νὰ βιζιταρισθῇ ἐτράβησεν τὸν δρόμον του· εἶδαμεν σοταβέντω μας και ἄλλο ἐμπορικόν τρικάρτεον πλοῖον, ἀγνοοῦμεν ποίας γενεᾶς πλοῖον, τὸ ἐσυμπεράναμεν ὅμως και αὐτὸ διὰ Ἀγγλικόν. Ἀνοίγοντας ἡ ἡμέρα, ἡ γουάρδια μας εἰδοποίησεν, ὅτι τὰ χθεσινὰ καράβια 21 πάλιν φαίνονται ἐκεῖθεν τὸ γῦρο τοῦ ἰδίου τόπου, ὁποῦ ἀπὸ τὸ βράδυ τὰ ἐξανοίξαμεν, και βέβαια τὰ ἐνομίσσαμεν διὰ Ἀγγλικά ἢ Γαλλικὰ βασιλικὰ πλοῖα. Πρὸς τὰς ὥρας 2 ἡ γουάρδια μας λέγει, ὅτι ὑποκάτω τοῦ Τζιρίγου φαίνονται ἄλλα δύο πλοῖα, και ἐντὸς ὀλίγου αὐτὰ τὰ δύο

πλοῖα ἐγνωρίσαμεν νὰ εἶναι μία γολέτα Ἑλληνική, καὶ ἔσερνεν μαζί της ἐν ἐμπορικὸν Εὐρωπαϊκὸν πλοῖον. Ὅλη ἡ ἡμέρα μὲ λεπτὸν ἀέρα Γρέγου ἐπεριφερόμεθα μὲ βόλταις ὑποκάτω τοῦ Τσιρίγου· πρὸς τὸ βράδυ ἐγεννήθη γαλήνη μεγάλη καὶ μετ' αὐτὴν ἐπεριφερόμεθα ἕως τὰς ὥρας 6 τῆς νυκτός· ἀπὸ δὲ αὐτῆς τῆς ὥρας ἐπῆρεν μικρὸς ἀέρας [ἄστα-τοῦ] ὁδηγούμεθα μέσον Τσιρίγου καὶ Ἑλαφονήσια.

Κυριακὴ 18 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ πολλὰ λεπτὴν Τραμοντάνα καὶ σχεδὸν γαλήνη, ἡμεῖς καὶ ὁ καπ: Ἰω. Λαλεχὸς καὶ ἓνα ψαριανό, ὑποκάτω τοῦ κάβο Μαλέα· στοπαθέντω μας ἦτον καὶ ἄλλα δύο ἀπὸ τὰ ἐδικὰ μας· ἐσυμπεράναμεν νὰ εἶναι ὁ καπ: Παναγιώτας καὶ τὸ πυρπολικὸν τοῦ καπ: Παπαπάνου τὰ δὲ ἄλλα τοῦ στόλου μας ἦτον περασμένα τὸν κάβο Μαλέα· πρὸς τὰς ὥρας 6 1/2 πάντα μὲ κοντὲς βόλτες ἀπεράσαμε τὸν κάβο Μαλέα ἐπειτα ἐγείνεν ἄκρα γαλήνη, καὶ μὲ αὐτὴν ὑποφέραμεν ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ἕως τὸ μεσονύκτιον· ἀπὸ δὲ τὰ μεσάνυκτα ἐπῆρεν λεπτὸς Λεβάντες, καὶ μὲ αὐτὸν ἀρμενίσσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Δευτέρα 19 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν σοβράνω τῆς Μο-νεμβασίας καὶ μὲ τὸν ἴδιον λεπτὸν Λεβάντε διευθυνόμεθα μὲ βόλταις· πρὸς τὰς ὥρας 6 μᾶς ὠφέλησεν ὁ ἄνεμος, ὅθεν ἐτραβήξαμεν κατὰ τὴν Ὑδραν καὶ πρὸς τὰς ὥρας 5 1/2 τῆς νυκτός ἀράξαμεν εἰς Ὑδραν, ἡμεῖς καὶ ὁ καπ: Θ. Γκιώνης, τὰ δὲ ἄλλα τοῦ στόλου μας ἐτράβησαν ἀπ' ἐξω τῆς Ὑδρας.

Τρίτη 20 Σεπτεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Ὑδραν· πρὸς τὰς ὥρας 12 βασίλευμα ἡλίου ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιᾶ καὶ ὁ καπ: Θ. Γκιώ-νης μαζί, καὶ διευθυνόμεθα διὰ Σύραν. Ὅλην τὴν νύκτα μὲ ἀέρα φρέ-σκο Βορρέα ἀρμενίζαμεν

Τετράδη 21 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ φρέσκο Βορ-ρέα ὑποκάτω τῆς νήσου Θεομιῶν, ὁμοῦ καὶ ὁ καπ. Γκιώνης· ἐμπρὸς ἡμῶν εἶδαμεν καὶ τὸν καπ. Ἰωάννη Λαλεχό· διευθυνόμενοι λοιπὸν πρὸς τὰς ὥρας 8 ἀράξαμεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Σύρας, ὁ καπ. Ἰω. Λαλεχός, ἡμεῖς καὶ ὁ καπ. Γκιώνης. Πρὸς τὸ ἀργὸ ἤλθαν καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῦ στόλου μας καὶ ἄραξαν. Χωρὶς νεώτερον ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Πέμπτη 22 Σεπτεμβρίου. Ὅλος ὁ στόλος ἀραγμένος εἰς Σύ-ρον. Πρὸς τὸ γεῦμα σύναξις τῶν πλοιάρχων τοῦ στόλου μας ἐγείνεν εἰς τὸν Ναύαρχον Μιαοῦλην, καὶ μετὰ τὴν σύναξιν ἐδιωρίσθη διὰ τὴν αὐ-ριον ὁ μισευμός μας, καὶ χωρὶς ἄλλο ἀπέρασεν ὅλη ἡ νύκτα.

Παρασκευὴ 23 Σεπτεμβρίου. Πολλὰ πρωὶ ὁ Ναύαρχος Μια-οῦλης ἔβαλεν σενιάλον μισευμοῦ, καὶ εἰς τὴν ὥραν μίαν τῆς αὐγῆς ἐβ-γήκαμεν εἰς τὰ πανιᾶ ὅλος ὁ στόλος, χωρὶς ἀέρα ὅμως περιφερόμεθα μέσον Σύρου καὶ Τήνου· μετὰ ὀλίγον ἐπῆρεν ἀέρας καὶ ἡρότα μας διὰ τὴν Πάρον, στε καὶ εἰς τὰς ὥρας 8 ἀράξαμεν καθὼς καὶ ὅλος ὁ στόλος εἰς τὴν Ἀγούσα λιμένα τῆς νήσου Πάρου. Ὅλη ἡ νύκτα (ἀέρας Σιρό-κος) ἀπέρασεν ἐν ἡσυχίᾳ καὶ χωρὶς νεώτερον.

Σάββατον 24 Σεπτεμβρίου. Ἀραγμένοι εἰς Ἀγούσα με γαλήνη. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἦλθον εἰς τὸ πλοῖον μας μερικοὶ προεστώτες τῆς Πάρου καὶ μᾶς εἶπον, ὅτι εἶναι σχεδὸν ἡμέραι 10 ὅπου ἦλθαν καὶ ἄραξαν εἰς τοῦτον τὸν λιμένα καὶ πάλιν ἀνεχώρησαν 5 Δελίνια Γαλλικὰ, καὶ πᾶνε εἰς φυλακὴν τῶν Ὀθωμανικῶν ἀρματωμένων πλοίων, καὶ πρὸς διαφέντευσιν τῆς Ἑλλάδος· μᾶς εἶπαν πρὸς τούτοις, ὅτι τὴν χθὲς ἐμίσειυσεν ἀπὸ τοῦτον τὸν λιμένα ἓνα κομβόλιο Γαλλικὸν συντροφισμένον ἀπὸ μίαν κροβέτα, καὶ ἐπήγαιναν διὰ Σμύρνην, τὰ ὁποῖα πλοῖα εἶδαμεν καὶ ἡμεῖς ἐβγαίνοντες ἀπὸ τὸν λιμένα Σύρας. Πρὸς τὰς ὥρας 11 ἐφθασαν εἰς τοῦτον τὸν λιμένα καὶ ἄραξαν ἕτερα 2 πλοῖα ἀπὸ τοῦ στόλου μας· αὐτὰ μᾶς εἰδοποίησαν ὅτι εἰς Σύρον ὄντας, ἔμαθον ὅτι ἓνα μέρος τῶν Ῥωσικῶν ἀρμαμένων ἐφθασαν εἰς Μεσίαν. Ὅλη ἡ νύκτα ἀπέρασεν εἰς γαλήνη. Ἦλθεν διὰ τῆς νυκτὸς ἓνας μαρτηγος φορτωμένος ἀλευρία, καὶ αὐτὰ ἀπεσταλμένα νὰ μοιρασθοῦν εἰς τοὺς πτωχοὺς ἔλειπεν ἀπὸ Πόρον ἡμέρας πέντε, κανένα νέον δὲν ἤξευρεν.

Κυριακὴ 25 Σεπτεμβρίου. Ὁ καιρὸς καθαρὸς καὶ γαλήνη. Πολλὰ πρωτὶ ὁ Ναύαρχος Μιαούλης ὕψωσεν σενιάλα μισεμοῦ καὶ ἐν ταυτῷ ἐσαλπάρμεν καὶ ἐβγήκαμεν με γαλήνη εἰς τὰ παντὰ ὅλος ὁ στόλος, καὶ ἡ ῥότα μας διὰ τὴν Ὑδρα. Ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα με πολλὰ λεπτὸν ἀέρα σχεδὸν γαλήνη, καὶ οὕτω ἀρμενίζαμεν.

Δευτέρα 26 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν ὅλος ὁ στόλος σοβράνω τῆς Σερφοπούλας με ἄκραν γαλήνη· ἐν τῷ ἀναμεταξὺ ἀπέρασαν τρεῖς γολέταις, ἐδιευθύνοντο διὰ Σύρον· μία ἀπὸ αὐταῖς μᾶς εἶπεν, ὅτι ὁ λόρδ. Κόχραν νὰ ἐπῆγεν εἰς Αἴγινα με τὸ νεοφερμένον ἀτμοκίνητον. Ὅλην τὴν ἡμέραν γαλήνη καθὼς καὶ ἡ νύκτα.

Τρίτη 27 Σεπτεμβρίου. Ἐξημερώθημεν σοβράνω τοῦ Σαντζωρτζῆ καὶ με πολλὰ λεπτὸν ἀέρα σχεδὸν γαλήνη ὁδηγόμεθα διὰ Ὑδραν. Τέλος πρὸς τὰς ὥρας 2 τὴν νυκτὸς ἀράξαμεν εἰς Ὑδραν, καὶ ἐδώσαμεν τέλος αὐτῆς τῆς ἐκστρατείας.

Ὑδρα τῇ 28 Σεπτεμβρίου 1827.

Ὁ αὐτόπτης πάντων τούτων

Γραμματεὺς

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΖΙΚΑΝΤΗΡΑΣ

Εἰς τὸ παρὸν ἡμερολόγιον, ἀφοῦ ἐτελείωσεν ἡ ἐκστρατεία μεθ' ὅλου τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου εἰς Μεσολόγγι καὶ ἐκεῖθεν διὰ διαταγῆς εἰς Σύρον καὶ ἔπειτα εἰς Ὑδραν, μετ' ὀλίγον ἐλάβαμεν διαταγὴν παρὰ τοῦ Στολαρχοῦ λόρδου Κόχραν, τρία πλοῖα νὰ διευθυνθῶμεν εἰς Ρόδον ἕως Ἀλεξάνδρειαν καὶ κατὰ τὴν Κρήτην, ὅπως παρατηρῶμεν τὰ κινήματα τοῦ ἐχθροῦ καὶ καταδιώκωμεν τοὺς πειρατάς, καὶ νὰ συλλαμβάνωμεν ὅσα πλοῖα ὅπου ὑπερασπίζονται με ζωτροφίας πολεμοφόδια καὶ ἕτερα, τὸν ἐχθρόν, καὶ νὰ τὰ φέρνωμεν εἰς τὴν Διοίκησιν. Λοιπὸν ἐξυκολουθεῖ καὶ αὕτῃ ἡ ἐκστρατεία εἰς τὸ ἴδιον τοῦτο ἡμερολόγιον.

Τετράδη 5 Ὀκτωβρίου. Κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἀρχιναυάρχου

λόρδου Κόχραν, ἐβγήκαμεν ἀπὸ τὸν λιμένα Ὑδρας συγχρόνως τὰ τρία Ἑλληνικὰ πλοῖα, τουτέστι ὁ Ἀντιναύαρχος Γεώργιος Σαχτούρης, ὁ καπ. Θεοδωρὴς Γκιώνης καὶ ὁ καπ. Σταμάτης Φώκας, μετὰ Γρέγο Τραμουντάνα καλὰ ἀέρας γενομένος, καὶ ἐτραβοῦσαμεν τὴν ρόταν μας πρὶν ὑπὸ κάτω τῆς Ὑδρας. Πρὸς τὰς ὥρας 7 σοταβέντω τῆς Ὑδρας ἐκκληρύνθη ὁ καιρὸς καὶ ἐγενεῖν τρικυμία, εἰς τρόπον ὅπου ἐδέσαμεν δύο μούδαις τζαμαντάλια γάμπιας καὶ παροκέτου καὶ μετὰ τὸν αὐτὸν ἀέρα ἐταξειδεύσαμεν ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Πέμπτη 6 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν σοταβέντω καὶ πλησίον τῆς νήσου Νιῶς μαζὴ καὶ τὰ τρία πλοῖα· ὁ ἀέρας πλέον ταπεινὸς καὶ μετὰ ὀλίγην θάλασσαν, καὶ τραβοῦμεν διὰ τὴν Σαντορίνην, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 8 1/2 ἀράξαμεν εἰς Σαντορίνην καὶ ἐσταθήκαμεν εἰς τὸ ἄραγμα ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Παρασκευή 7 Ὀκτωβρίου. Πολλὰ πρωτὶ ἐβγήκαμεν καὶ τὰ τρία πλοῖα ἢ κοσέρβα μας εἰς τὰ πανιά, καὶ μετὰ ἀρμόδιον καιρὸν τραβοῦμεν διὰ τὴν νήσον Ἀστροπαλιά. Πρὸς τὰς ὥρας 4 1/2 ἐβιζιτάραμεν ἐν πλοῖον, σκάφος Φραντζέζικον, τὸ φορτίον του ξυλική, ἤρχετο ἀπὸ Λιθόρνον καὶ ἀπὸ Τριέστη καὶ ἐπήγαινε κατὰ τὸ μέρος τῆς Βαρβαρίας· ἐκεῖ τὸ ἀπῆντησεν καράβι Σπετσιώτικο τοῦ καπ. Μαθιοῦ, καὶ τὸ ἐπίασεν, ἔβαλεν μερικοὺς ἀνθρώπους του μέσα καὶ τὸ ἐστεῖλεν εἰς Σπέτσαις. Εἰς τὴν βίζιτα ὅπου τοὺς ἐκάμαμεν μᾶς ἐδιηγήθησαν ὅτι, τὴν ἀπερασμένην ἡμέραν τοὺς ἐπλάκωσαν δύο κλέφτικα [πειραταί], καὶ ἐμβήκαν μέσα καὶ τοὺς κατεγύμνωσαν καὶ τοὺς ἐδεῖραν, καὶ τέλος δὲν τοὺς ἄφησαν νὰ ἔχουν οὔτε ψωμί, καὶ μᾶς ἐζήτησαν καὶ τοὺς ἐδώσαμεν σχεδὸν ἕνα καντάρι ψωμί, καὶ οὕτως τοὺς ἀφήσαμεν διὰ τὸν δρόμον τους. Ἡμεῖς δὲ μετὰ ἀρμοδίου ἀέρος ἀρμενίζαμεν, καὶ εἰς τὴν ὥραν 1 1/2 τῆς νυκτὸς ἀράξαμεν καὶ τὰ τρία εἰς τὸν λιμένα Ἀστροπαλίδας. Ὅλη ἡ νύκτα ἀπέρασεν μετὰ γαλήνην.

Σάββατον 8 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι καὶ τὰ τρία πλοῖα μας εἰς Ἀστροπαλιά· ὅθεν πολλὰ πρωτὶ ἐβάλλθημεν εἰς πρᾶξιν ἐργασίας καὶ τὰ τρία πλοῖα, διὰ νὰ παλαμίσωμεν, καθὼς καὶ εἰς τὰς ὥρας 8 1/2 εὐρέθημεν ὅλα ἔτοιμα· ἐσταθήκαμεν μετὰ γαλήνην ὅλον τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας καὶ ὅλην τὴν νύκτα. Αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἤλθε καὶ ἄραξε διὰ ὀλίγον καὶ ἡ γολέτα τοῦ Κ. Α. Νέγκκα, ὅστις, ἀφοῦ ἤλθεν καὶ μᾶς ἐσμιξεν, ἀμέσως ἔκαμεν πανιά καὶ ἀνεχώρησεν.

Κυριακὴ 9 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν εἰς Ἀστροπαλιά ἀραγμένοι μετὰ τὴν τελείωσιν τῶν ἐκκλησιῶν ἐπροβλέψαμεν μέρος κρασίου καὶ ἄλλαις χρειάζομεναις ζωοτροφίαις, καὶ εἰς τὰς ὥρας 6 ἐβγήκαμεν εἰς τὰ πανιά μετὰ ἀεράκι λεπτὸν πρὸς τὸν Γαρμπή, καὶ ἐτραβήσαμεν διὰ τὰ Νήσουρα· ὑπὸ κάτω τὰ Νήσουρα φθάσαντες πρὸς τὴν ὥραν 1 τῆς νυκτὸς μᾶς ἐπεσεν γαλήνη. καὶ μετὰ αὐτὴν ἐπεριφερόμεθα. Ἀπερνώντας τὸ μεσονύκτιον ἐπῆρεν ἀέρας Σιρόκος καὶ μετὰ βόλταις ὤδηγούμεθα.

Δευτέρα 10 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα εἰς τὴν Νῆσον Ἐπισκοπὴ καὶ Δήλαις· ὁ ἀέρας ἀκολουθεῖ Σιρόκος καὶ ὀδηγοῦμεθα μὲ βόλταις. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ἐβίζιτάρωμεν ἓνα ῥωμαϊκὸν πλοῖαριον μὲ τρεῖς ἀνθρώπους χριστιανούς, ἐπῆγαιναν διὰ ταῖς Δήλαις· αὐτοὶ μᾶς εἶπον, ὅτι τὰ 3 μεγάλα βασιλικά καράβια, σκαρωμένα καὶ τελειωμένα εἰς Ῥόδον, ἀκόμη δὲν τὰ εἶχαν ῥιγμένα εἰς τὸν αἰγιαλόν. Ἀρμαμένα ἄλλα δὲν ἦτον εἰμὴ δύο γολέταις, ἡ μία πλέον δυνατὴ ἀπὸ 6 κανονίων ἀπὸ κάθε μέρος, καὶ ἡ ἄλλη μικροτέρα, εἶχον καὶ ἓνα μπρίκι, (ἡ βάρδα κόστα τῆς Ῥόδου.) Αὐτὰ τὰ τρία ἀρμαμένα ἐσυντρόφευαν συχνὰ τρία ἄλλα πλοῖα εἰς Μαρμαρατζίκι, ὅπου ἐκουβαλοῦσαν τὰ βασιλικά σιτάρια· αὐτὰς τὰς εἰδήσεις μᾶς ἔδωσαν, καὶ οὕτως τοὺς ἀφήσαμεν καὶ ἐτραβήσαν τὸν δρόμον τους, ἡμεῖς δὲ ἐπορευόμεθα μὲ βόλταις. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς νυκτὸς ὁ ἀέρας ἐστρίψεν εἰς τὴν Ὀστρια καὶ ἀρμενίζαμεν ὅλην τὴν νύκτα κόστα τῆς Ῥόδου. Αὐτὴν τὴν βραδὶὰ πάλιν εἶδαμεν τὴν γολέτα τοῦ Κ. Α. Νέγκα, μάλιστα μὲ τὴν φελοῦκαν τοῦ ἐπῆγεν εἰς τοῦ Καπ. Γκιώνη.

Τρίτη 11 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία ἐδικὰ μας πλοῖα μαζὴ συταθέντω τοῦ κάβου Κρίου, καὶ ὄντας ὁ καιρὸς εἰς τὸν Σιρόκον, πάλιν ὀδηγοῦμεθα μὲ βόλταις· ἐπαρτηρήσαμεν ἂν μᾶς ἐβολοῦσεν διὰ τὰ κάμωμεν κάμμιαν καλὴν πρᾶξιν εἰς τὸ Μαρμαρατζίκι, πλὴν δὲν ἦτον βολετόν, καὶ οὕτω ἐτραβήξαμεν πάλιν μὲ βόλταις. Πρὸς τὰς ὥρας 4 $\frac{1}{2}$, μὲ τὴν βόλταν μας πρὸς τὴν χώραν τῆς Ῥόδου καὶ πολλὰ πλησίον εἶδαμεν πάλιν τὸν Κ. Α. Νέγκαν. Ὅλην τὴν ἡμέραν Σιρόκος φρέσκος καὶ τρικυμία. Πρὸς τὸ βασιλεῦμα τοῦ ἡλίου ἐπῆραμεν τὴν βόλταν μας τὰ τρία πλοῖα σοδράνω τῆς καὶ μετὰ ὥραν μίαν τῆς νυκτὸς ἐπαυσεν ὁ ἀέρας καὶ ἡ θάλασσα ἡσύχασεν, καὶ σχεδὸν ἕως τὸ πρωὶ ἀπέρασεν οὕτω.

Τετράδη 12 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν μὲ λεπτὴν Τραμουντάνελα καὶ πλησίον εἰς τὴν στεργιά τῆς Ἀσίας. Πολλὰ πρωτὶ εἶδαμεν δύο πλοῖα ὑποκάτω τῆς στεργιάς, καὶ ἡμεῖς πηγαينάμενσι κατεπάνω τους ἐντὸς ὀλίγου τὰ ἐζυγώσαμεν, καὶ ἦτον καὶ τὰ δύο γολέταις Σπετζιώτικαις· τοὺς ὑψώσαμεν τὴν σημαίαν μας, μᾶς ἀπεκρίθησαν καὶ αὐτοὶ συγχρόνως, καὶ οὕτω ἀπέρασαν χωρὶς νὰ τὰ βιζιτάρωμεν Ἐντὸς ὀλίγου εἶδαμεν ἄλλα δύο πλοῖα, τὸ μὲν τραμπάκολον ὑπὸ κάτω τῆς στερεᾶς, τὸ δὲ καράβι κατὰ τὴν θάλασσαν· διὰ ἐκεῖνο τῆς θαλάσσης ἐκάμαμεν σενιάλο τοῦ Καπ. Γκιώνη καὶ καπ. Φώκα, νὰ πᾶνε νὰ τὸ βιζιτάρουν, εἰς δὲ τὸ τραμπάκολον ὀρτζάραμεν ἡμεῖς κατ'ἐπάνω του. Πρὸς τὰς ὥρας 3 τὸ ἐπλησιάζσαμεν, ὅθεν καὶ ἐπῆγεν ἐπάνω του ὁ ἴδιος Ἀντιναύαρχος, τοῦ ὑψώσαμεν τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν μας καὶ αὐτὸ μᾶς ἀπεκρίθη μὲ Ἰονικὴν. Εἰς τὰς ὥρας 5 ἐπέστρεψεν ὁ Ἀντιναύαρχος καὶ εἶπεν, ὅτι αὐτὸ τὸ τραμπάκολον ἤρχονταν ἀπὸ Καστελόριζο, ἦτον φορτωμένο ξύλα, καὶ ἐπῆγαινε διὰ τὴν Σύρα. Τοῦ εἶπαν πῶς μέσα εἰς τὴν Ἀτάλια εὐρίσκονταν δύο μπρίκια ἀρματωμένα τυ

Μεῖμετ' Ἀλῆ, καὶ περιπλέον ἔνδεκα τζιρίμια καὶ ἄλλα πλοῖα καὶ φορ-
τῶνουν χατζήδαις καὶ ἄλλα, ὥστε καὶ μὴν ἤξεύροντας τί περισσότερον
τοὺς ἔδωσεν τὸ ἐλεύθερον διὰ τὸν δρόμον τοὺς χωρὶς τὴν παραμικρο-
τέραν ἐνόχλησιν, καὶ ἡμεῖς μὲ λεπτότατον ἀέρα τραβοῦμεν διὰ Καστε-
λόρριζα. Ὁ ἀέρας εἰς γαλήνην σχεδόν, ὅθεν καὶ μὲ ὀλίγον δρόμον πρὸς
τὰς ὥρας 10 1/2 ἐβιζιτάραμεν καὶ τὰ τρία πλοῖα μας ὁμοῦ τὸ καρα-
βάκι ὁποῦ εἶδαμεν τὸ πρωτὶ, αὐτὸ ὕψωσεν σημαίαν Ἀγγλικήν (Ἰονικήν)
ὁ καπ: ὠνομάζετο Λουκοῦργος Βέτζης, τὸ πλοῖον τοῦ μπρεγαντίνο ὀνό-
ματι «Βελότζε» ἤρχονταν ἀπὸ Κύπρον, ἔλειπεν 3 ἡμέρας, φορτωμένο
κρασιὰ νέα καὶ κομανταρία καὶ τυριά, ἐπήγαινε διὰ Κορφοῦς, εἶχεν
καὶ μίαν γυναῖκα μὲ δύο κόραις τῆς χριστιαναῖς καὶ αὐταῖς διὰ Κορ-
φοῦς, καὶ μετὰ τὴν θεώρησιν τῶν ὀρθῶν γραμμάτων τῆς ὁδηγίας του,
τὸν ἀφήσαμεν εἰς τὸ ταξειδίον τοῦ ἐλεύθερον, χωρὶς τὴν παραμικροτέ-
ραν ἐνόχλησιν, μάλιστα τὸν ἐσυμβουλευσαμεν πῶς νὰ προφυλαχθῇ ἀπὸ
τὸ πλῆθος τῶν πειρατῶν. Ἐντὸς ὀλίγου μᾶς ἐπεσεν γαλήνη καὶ μὲ
αὐτὴν καὶ πρῶτον λεπτὸν ἀεράκι ἀρμενίσσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Πέμπτη 13 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία
πλοῖα μας σοβράνω καὶ πολλὰ πλησίον τῆς Καστελόρριζας. Πολλὰ
πρωτὶ ἐρρίξαμεν τὴν σκαμπαβία μας, καθὼς καὶ ὅλα τὰ τῆς κονσέρβας
μας, καὶ ἐστείλαμεν εἰς Καστελόρριζα νὰ κάμῃ νερόν, αὐτὴς νὰ προ-
βλέψουν καὶ κρέας. Πρὸς τὰς ὥρας 3 1/2 εἶδαμεν ἓν πλοῖον ἀνοικτὰ
τῆς θαλάσσης καὶ ἀμέσως ἐδώσαμεν τῶν φελουκῶν μας εἰδησιν διὰ νὰ
προφθάσουν, καὶ εἰς τὰς ὥρας 7 τὸ ἀνταμῶσμεν, τὸ ὅποῖον ἦτον μία
μπρικογολέτα Σπετζιώτικη, ἤρχονταν ἀπὸ κοῦρσο κατὰ τὰ μέρη Ἀλε-
ξανδρείας, δὲν ὠφελήθη εἰς ἄλλο, εἰμὴ, ὡς μᾶς εἶπεν, ἕως τρεῖς χιλιά-
δας κοιλὰ σιτάρι· ἡ γολέτα Σπετζιώτικη ὁποῦ ἀνταμῶσαμεν ἦτον τοῦ
κυρίου Ἀνδριανοῦ Σπετζιώτου, ὅστις μᾶς εἶπεν, ὁποῦ τὸν ἐρωτήσαμεν,
ὅτι δὲν ἀπάντησεν Ὑδραῖικον κανένα. Ἐβλέπαμεν καὶ ἄλλαις δύο γο-
λέταις πλησίον τῆς στερεᾶς· αὐτοὶ οἱ Σπετσιοῦται μᾶς εἰδέασαν ὅτι καὶ
αὐτὰ εἶναι κορσάρικα, (καταδρομικὰ) καὶ ἔτζι δὲν τὰ ἐβιζιτάραμεν. Ἀπ' ἔ-
ξω τῆς Καστελόρριζας μᾶς εἰδοποίησαν, ὅτι εἰς Δαμιάτι ἦτον παρτίδα καὶ
ἐφόρτωναν διὰ Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἐκεῖνα τὰ περίξ, δι' ὃ καὶ ἐσυμβου-
λεύθημεν οἱ τρεῖς Καπεταναῖοι νὰ τραβήξουν ἀνοικτὰ κατ' εὐθεῖαν διὰ
τὸ Δαμιάτι, καὶ οὕτω ἐμουράραμεν πανιὰ μὲ ἀέρα Γαρμπή καὶ πλώρη
Ὅστρια Σιρόκο. Ἐμάθαμεν πρὸς τούτοις, ὅτι ἀπ' ἔξω τῆς Ἀλεξάνδρειας
ἦτον ἀραγμένα 3 Φραντζέζικα, καὶ ἔκαμναν τὴν φυλακὴν ἐτέρων τριῶν
Ἀλιτζερίνικων ἀρμαμέντων, ὁποῦ ἦτον ἀραγμένα εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἢ
νὰ τὰ πιάσουν ἢ νὰ τὰ καύσουν. Ὅλην λοιπὸν τὴν νύκτα ἀρμενίζα-
μεν μὲ φρέσκον Γαρμπή, ἐπέρναμεν μὲ τὴν μπαροκέτα μας 7 μίλλια
τὴν ὥραν.

Παρασκευὴ 14 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν ἀνοικτὰ τὸ πέ-
λαγος 75 μίλλια μακρὰν τῆς Καστελόρριζας μὲ ἀέρα φρέσκο Γαρμπή καὶ
αὐτὸ ἕως τὰς ὥρας 7, ἔπειτα ὠλιγόστευσεν, καὶ μὲ τὸν ὀλίγον αὐτὸν ἀ-

έρα και πλήρη πάντα Ο. Σ. ἐτραβήξαμεν τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας και ὅλην τὴν νύκτα.

Σάββατον 15 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν και τὰ τρία πλοῖα μας εἰς τὸ πέλαγος πλατιά σχεδὸν μίλλια 135 ἀπὸ Καστελὴρριζον και με λεπτόν ἀέρα Γαρμπῆ διευθενόμεθα διὰ Δαμιάτι. Πρὸς τὰς ὥρας 10 $1\frac{1}{2}$ εἶδαμεν εἰς τὰ πανιὰ ἓν πλοῖον (μπομπάρδα), ἦτον σοταβέντω μας και μᾶς ὑποχρέωσεν νὰ ποδίσωμεν κυνηγώντας το, ὅμως ἐνύκτωσε και με ὅλην τὴν προσοχὴν ἐτραβούσαμεν τὸν δρόμον ὅπου τὴν ἡμέραν τὸ εἶδαμεν ἕως τὰς ὥρας δύο τῆς νυκτός, πλήν ματαιῶς ἐκοπιάσαμεν ἐπειδὴ και τὸ ἐχάσαμεν, και οὕτως ὀρτζάραμεν και ἐβαλθήκαμεν πάλιν εἰς τὸν δρόμον μας με ἄερα λεπτόν τοῦ Γαρμπῆ. Πρὸς τὸ μεσονύκτιον ἐδυναμώσαμεν ὁ ἀέρας και πλέον ὀλίγα πανιὰ ἐδιευθύνθημεν ὅλην τὴν νύκτα.

Κυριακὴ 16 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν και τὰ τρία πλοῖα εἰς ἓν διάστημα ἀπὸ τὴν στερεάν, σχεδὸν κατὰ τὸ μέτρος ἕως μίλλια 35 και με τὸν ἴδιον ἀέρα και δυνατόν ἀρμενίζομεν. Πρὸς τὰς ὥρας 2 τῆς ἡμέρας εἶδαμεν τὴν στερεάν και πρὸς αὐτὴν ὀδηγούμεθα. Πρὸς τὰς ὥρας 3 ἐπέσαμεν εἰς τὰ ῥήχᾶ τοῦ κάβου Ἀρίση ἕως ὀργιαῖς 4, και με βίαν ἐπεστρέψαμεν πρὸς τὰ βαθύτερα νερά και ἀρμενίζομεν τὴν κόστα. Πρὸς τὰς ὥρας 5 ἐνωθήκαμεν με ταῖς κονσέρβαις μας και ἐσυνωμιλήσαμεν, και σύμφωνοι νὰ ἀλαργεύσωμεν δέκα μίλλια ἕνα τοῦ ἄλλου και με ὀλίγα πανιὰ, και οὕτως ἀκολούθησεν. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἐγύρισεν εἰς τὸν Πουνέντε ὁ καιρὸς και με σκληρότητα ἐμείναμεν με μόνον γάμπια και παροκέτο και αὐτὰ με μία μοῦδα τζαμαντάλια· ὁ ἀέρας λοιπὸν και ἡ τρικυμία μᾶς ἐβίασαν, διὰ νὰ μὴν χάσωμεν ταῖς κονσέρβαις μας, και ἐκατεβάσαμεν ἐξ ὅλοκλήρου τὰ πανιὰ μας και ἐπορευόμεθα με πολλὰ ὀλίγον δρόμον. Ἡ τρικυμία μεγάλη ὅλην τὴν νύκτα.

Δευτέρᾳ 17 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν κατεβασμένα ὅλα τὰ πανιὰ μας, με ἀέρα τοῦ Πουνέντε δυνατόν και τρικυμίαν σχεδὸν μίλλια 8 τῆς στεργιάς, και τὰ δύο ἄλλα πλοῖα μας με ὀλίγα πανιὰ ἐξοπίσω μας ἤρχοντο κατ' ἐπάνω μας· ἡμεῖς δὲν ἐβάλαμεν πανιὰ παντελῶς και τὰ προσμέναμεν. Πρὸς τὰς ὥρας 1 $1\frac{1}{2}$ μᾶς ἐπλησίασαν, και συνομιλῶντας πάλιν ἀπεφάσισαν νὰ ἀλαργεύσωμεν ἕνα τοῦ ἄλλου ἕως 10 μίλλια, και τὸ ἐσπέρας πάλιν νὰ ἀντμώσωμεν και οὕτω ἠκολούθησεν. Τότε ἐβάλαμεν και ἡμεῖς πανιὰ ὀλίγα, διτι ἡ τρικυμία ἀκολουθεῖ, και ἀρμενίζαμεν ὅλο τὴν κόστα πολλὰ πλησίον· πρὸς τὰς ὥρας 7 εἶδαμεν τὴν χώραν τῆς Γιάφας· ἡ φουρτοῦνα ὅμως δὲν μᾶς ἐσυγχωροῦσεν νὰ ξανοίξωμεν τόσον καθαρά· πρὸς δὲ τὸ ἐσπέρας πάλιν με τὰ πλοῖα μας ἐφανιστήκαμεν (συναντήθημεν), ὅχι ὅμως εἰς ὁμιλίαν. Πρὸς τὸ μεσονύκτιον ἔπεσεν ὀλίγον ὁ ἀέρας και ἡ θάλασσα, και με ὀλίγα πανιὰ ἐπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτῃ 18 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν τὰ τρία πλοῖα ξέμακρα ὁ εἰς ὀλίγον τοῦ ἄλλου και πλησίον τῆς κόστας· πολλὰ πρωτὶ εἶδαμεν τὴν χώραν τοῦ Ἀκριοῦ με ὀλίγον ἀέρα, πλοῖον οὐδὲ ἕνα ἐσυνα-

παντήσαμεν. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἐπλησιάσαμεν ὑπὸ κατῷ τοῦ φρουρίου καὶ πόλεως τῆς Σοῦρ καί, γαλήνη ὄντας, ἐπαρτηρήσαμεν καλῶς μέσα τὸν λιμένα, ὅθεν εἶδαμεν ἀραγμένα 5 τζιρίμια (εἶδος πλοίων τοῦ ποταμοῦ Νεῖλου) καὶ ἓνα μαρτήγον, ἐφαίνοντο φορτωμένα· ἡμεῖς τοὺς ὑψώσαμεν σημαία τουρκικῇ (κόκκινῃ), αὐτοὶ μὲ βεβαιότητα πρέπει νὰ μᾶς ἐγνώρισαν. Ὁ καπ. Σ. Φώκας ἦλθεν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ ἐσυνωμίλησαν μὲ τὸν Ἀντιναύαρχον (ἐπειδὴ καὶ ὁ καπ. Θ. Γκιώνης ἦτον ὀλίγον μεμακρυσμένος), ὅτι τὴν ἐρχομένην νύκτα νὰ ἀρματώσωμεν τὰς τρεῖς σκαμπαβίας μας καὶ νὰ πᾶνε τὴν ἄκρην τῆς κόστας, καὶ ἐκεῖθεν, ἂν δυνηθοῦν, μὲ εὐμορφον τρόπον νὰ ἐμβοῦν εἰς τὸν λιμένα νὰ ἀρπάξουν ἀπὸ τὰ ἐκεῖ ἀραγμένα τζιρίμια. Ἀφοῦ ἔγεινεν αὐτὴ ἡ ὁμιλία, ἀνεχώρησεν ὁ Κ. Σ. Φώκας εἰς τὸ πλοῖον του, ἡμεῖς, καὶ ζυγωμένοι καλὰ εἰς τὴν στερεάν, ἐπήραμεν τὴν βόλτα μας καὶ μὲ πολλὰ ὀλίγον ἄερα ἐτραβούσαμεν τὸ πέλαγος. Πρὸς τὰς ὥρας 9 1/2 εἶδαμεν πλατιά τῆς στερεᾶς εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἓνα τζιρίμι εἰς τὰ πανιά· ἀμέσως ἐτραβήσαμεν ἐπάνω του, ὅμως μᾶς ἔπεσεν γαλήνη, καὶ μὲ τὰ πλοῖα δὲν ἤμπορούσαμεν νὰ τὸ πιάσωμεν, μάλιστα ὅπου ἐπλησίαζεν καὶ ἡ νύκτα καὶ ἐμελλεν νὰ τὸ χάσωμεν, μὲ τὸ νὰ ἦτον καὶ μακρὰ· ἐτῆ ἐρρίζαμεν τὴν σκαμπαβία μας καὶ ἀρματωμένη καλὰ τὴν ἐστείλαμεν κατ'ἐπκνω του, τὸ ἴδιον ἔκαμαν καὶ τὰ ἄλλα δύο πλοῖα αἱ κουσέρβαις μας· τέλος τὸ ἐπίασαν καὶ πρὸς τὰς ὥρας 5 τῆς νυκτὸς τὸ ἔφεραν. Αὐτὸ ἤρχετο ἀπὸ Κύπρον, δὲν εἶχεν ἄλλο φορτίον, εἰ μὴ πιθάρια ἄδεια καὶ μερικὰ ἄλλα μικρὰ πράγματα, ὡς εἰς τὴν ξεχωριστὴν νότα εἶναι καὶ ἀπὸ τὰ τρία καράβια μας σημειωμένα. Ὁ καραβοκύρης αὐτοῦ χριστιανὸς τῆς Αἰγύπτου, ἀραβικὴ ἡ διάλεκτός του, ὄνομα Δημήτριος Ρεῖζης εἶχεν συντρόφους 5 καὶ αὐτοὶ χριστιανοὶ ἀραβες. Εἶχεν τὸ πιασμένο τζιρίμι καὶ 5 Τούρκους ἐπιβάτας, τοὺς ὁποίους ἐπῆρεν ὁ καπ. Θεο. Γκιώνης εἰς τὸ πλοῖον του μὲ ὅλα τοὺς τὰ ὀλιγώτατα ὑπάρχοντα· ἐρωτηθέντες εἶπον ὅτι δὲν εἶχον τίποτα. Αὐτὴν τὴν ἴδιαν νύκτα ἐζυγώσαμεν τὸ Σαῖτι, καὶ μὲ ἀπόφασιν τῶν τριῶν Καπεταναίων, ὅπου ὅλην τὴν νύκτα πλησίον τὰ καράβια ἐσυνωμιλούσαν, νὰ στείλωμεν διὰ νυκτὸς τὰς τρεῖς σκαμπαβίας μας ἀρματωμέναις εἰς τὸ Σαῖτι, ὅπου νὰ ἤμπορέσουν νὰ ἀρπάξουν τζιρίμια, ὅπου ἐμάθαμεν νὰ ἦτον ἐκεῖ ἀραγμένα ἀπὸ τὸν καραβοκύρη τζιριμιοῦ ὅπου ἀπὸ βραδὺς ἐπιάσαμεν, καὶ οὕτω ἀρματώθησαν καὶ ἐπῆραν καὶ ἀπὸ ἓναν κολαούζον ἀπὸ τοὺς πιασμένους, καὶ εἰς τὰς ὥρας 7 1/2 τῆς νυκτὸς ἀνεχώρησαν. Τέλος ἐφθασαν εἰς τὸ Σαῖτι, εἶδαν τζιρίμια, πλὴν ματαίως, διότι ἦτον ἀραγμένα ὑποκάτω τοῦ φρουρίου. Ἐνα καραβάκι εὐρωπαϊκὸν εἶδαν, ἀγκάλα καὶ δὲν ἤξευραν ἂν ἦναι Εὐρωπαϊκὸν ἢ Τούρκικον, τὸ ὅποιον καὶ μὲ ἐφοδον εἰσηλθεν, ἦτον ἄδειον καὶ, κατὰ τὸ ραπόρτο τοὺς ἔδωσεν ὁ καπετάνιος, εἶχεν τάβλαις, καὶ ἐφτιανεν σπιτόπουλα διὰ νὰ φορτώσῃ 6 ἢ 8 ἄλογα διωρισμένα διὰ Λιθόρνο, ὥστε καὶ δὲν τὸν ἐπῆραξαν εἰς τὸ οὐδὲν, ἀλλὰ ἐγύρισαν ἀνεργοὶ εἰς τὰ πλοῖα μας μίαν ὥραν πρὶν ξημε-

ρώση· και τέλος ὅλην αὐτὴν τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν μὲ ἀγρυπνίαν.

Τετράδη 19 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν ὅλα τὰ πλοῖα ἐνωμένα και σοταθέντω μάλιστα και πλησίον τοῦ Βερουτίου. Τὸ πρῶτὸ ἐπῆγεν ὁ Ἀντιναύαρχος πρὸς τὸν καπ Δ. Γκιώνη νὰ συνομιλήσουν, τὸ πῶς νὰ φερθοῦν και εἰς Βεροῦτι, ὅπου ἐμάθαμεν νὰ ἦτον ἐκεῖ ἐν καρὰβι φορτωμένοι, μία γολέτα ἀρματωμένη, ὁμοίως και τζιρίμια. Πρὸς τὰς ὥρας 3 1)2 ἐπέσαμεν ἕως μισὸ μίλλιον ἀπὸ τὸ φρούριον Βερουτιοῦ και εἶδαμεν τὰ δύο καρὰβια ἀραγμένα· εὐθὺς ἐτοιμάσαμεν ἀπὸ μὲν τὸ πλοῖον μας τὰ κανόνια και ἔτοιμα διὰ φωτιά, και ἀπὸ τὸ ἄλλο ἀρματωσαμεν και ταῖς σκαμπαβίαις τῶν τριῶν πλοίων. και εἰς κάθε σκαμπαβία ὁ κάθε καπετάνιος ὁ ἴδιος μέσα, ἔττι εἶχαν ἀρχήτερα συμφωνήσει διὰ νὰ μὴ ἀκολουθήσουν κλοπαῖς και γεννηθοῦν εἰς τὸ ἀναμεταξύ μας σκάνδαλα· δὲν ἐπῆγεν ὁμως ἄλλη σκαμπαβία, εἰ μὴ ἡ ἰδική μας μὲ τὸν καπετάνιο μας μέσα. Τὸ δὲ πιασμένο τζιρίμι και αὐτὸ μὲ ἀνθρώπους ὑπάγει τὴν κόστα· ἡ παντιέρα ὅπου ὑψώσαμεν κόκκινη· πλησιάσαμε ἡ φελοῦκα, ἀρχισαν τὸν κανονοβολισμόν ἀπὸ τὸ φρούριον και τὴν γολέτα, και ἀπὸ ἓνα ἄλλο καστέλο (μποῦρτζι), και πλησιάσαμε ἡ σκαμπαβία, ἀρχισαν και λιανὴ φωτιά τουφεκιῶν. Τὸ μὲν καρὰβι τὸ ἀραγμένο ὑψώσεν σημαίαν Φραντζέζικη και ἦτον ἄδειον, ὁ καπετάνιος τοῦ αὐτοῦ καραβίου ἦλθεν μὲ τὴν φελοῦκαν του, και μὲ σημαίαν παρλαμεντάρια εἰς ἀντάμωσιν τῆς ἐδικῆς μας, και εἰδοποίησεν τὸν Ἀντιναύαρχον ὅτι αὐτὸς ἦτον ἀπὸ Μαρσίλια φερμένος, και καθεται ἐδῶ περίπου ἀπὸ μῆνα. Οἱ πραγματευταὶ δὲν τὸν φορτώνουν μὲ τὸ νὰ φοβῶνται τὰ Ἑλληνικά. Ἦτον και 20 ἅ 30 τζιρίμια ὑπὸ κάτω τοῦ φρουρίου και αὐτὰ ἄδεια, ὥστε ἡ σκαμπαβία μας ἐγύρισεν ἀνεργη και ἀβλαβής, ὅτι μᾶς ἔρριξαν ὑπὲρ τὰ εἴκοσι κανόνια. Ἀμέσως ἐκατεβάσαμεν τὴν τούρκικη σημαία και ὑψώσαμεν τὴν Ἑλληνικὴν, ἐορίξαμεν και διὰ περιέργεια μίαν κανονιά, συγχρόνως ἐπῆραμεν μέσα τὴν σκαμπαβίαν, ἐβάλαμεν εἰς τάξιν τὰ πανιά μας και τραβοῦμεν κατὰ τὴν Τρίπολι τῆς Συρίας· μας ἠκολούθησεν γαλήνη ὅλην τὴν ἡμέραν. Πρὸς τὰς ὥρας 10 ἐλευθερώσαμεν τὸ πιασμένο τζιρίμι μὲ ὅλους τοὺς τοὺς συντρόφους, και ἓνα Τούρκον, τοὺς δὲ ἄλλους τέσσαρας Τούρκους τοὺς ἐκράτησε ὁ καπ. Θ. Γκιώνης εἰς τὸ πλοῖον του μὲ τὴν γαλήνη. Εὐρισκόμεθα πάντα ἐμπρὸς τῆς χώρας Βερουτίου σχεδὸν μίλλια τρία, και ὅλην τὴν νύκτα ἠκολούθησεν ἡ αὐτὴ γαλήνη.

Πέμπτη 20 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν και τὰ τρία πλοῖα μας ἕως 10 μίλλια μακρὰν τῆς Βερούτης και πλησίον τῶν ὀρέων Λιβάνου. Πρὸς τὰς ὥρας 5 ἐζυγώσαμεν εἰς τὸν κάβο Μπότζο, τόπον τοῦ Λιβάνου, και ἐρρίξαμεν τὴν σκαμπαβίαν μας και ἐστείλαμεν εἰς τὸν ἴδιον κάβον διὰ νὰ κάμη νερόν, ἐκάμαμεν και σενιάλον τοῦ νεροῦ και εἰς τὰ δύο ἕτερα πλοῖα μας, ἤγουν ἂν ἔχουν χρεῖαν ἀπὸ νερόν, νὰ κάμουν και αὐτοί, καθὼς και· ἐστεῖλαν και αὐτοὶ διὰ νερόν. Ἀναμεταξύ τούτου εἶχαμεν ἄκραν γαλήνη και ἐπεριφερόμεθα κατὰ

τὸν κάβο Μπότζου, καὶ σχεδὸν πλησίον τῆς Τριπόλεως Συρίας, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 7 ἔρριξαν ἀπὸ τὸ φρούριον Τριπόλεως δύο κανονιαίς, καὶ αὐτὸ ἦτον βέβαια σενιάλον διὰ ἡμᾶς, ἐπειδὴ καὶ μᾶς ἐκατάλαβαν, καὶ φρούριον μὲ φρούριον εἰσακούονταν. Πρὸς τὰς ὥρας 2 $\frac{1}{2}$ ἦλθον αἱ σκαμπαβίαις μας μὲ τὸ νερὸν καὶ ἀκολουθεῖ γαλήνη. Πρὸς τὰς ὥρας 11 $\frac{1}{2}$, βασιλεύοντος ἡλίου, ἐπῆρεν μικρὸς καὶ ὠφέλιμος ἀέρας, ὅθεν καὶ πρὸς τὰς ὥρας 12 ἐσιμίζαμεν καὶ τὰ τρία πλοῖα κοντὰ καὶ συνωμίλησαν οἱ καπεταναῖοι ποῖαν ὁδὸν νὰ πορευθῶμεν· ὅθεν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ τραβήξωμεν εἰς τὸν Λάρνακα τῆς Κύπρου, ὅπου ἐκεῖ ἐφόρτωνεν, ὡς ἐμάθομεν, ἓνα καράβι κρασιᾶ καὶ ἄλλα εἶδη διὰ τὴν Σάϊτην, καὶ οὕτως σύμφωνοι ἐβάλαμεν πλῶρη Πουνέντε Μαίετρο καὶ ὀδηγούμεθα διὰ Κύπρον. Ὅλη ἡ νύκτα καθαρωτάτη, καὶ μὲ ἀεράκι τοῦ Λεβάντε ἐπορεύθημεν.

Παρασκευὴ 21 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν εἰς τὴν θάλασσαν σχεδὸν μίλλια 50 τῆς Τριπόλεως μεμακρυσμένοι, καὶ μὲ τὸν ἴδιον λεπτὸν ἀέρα ὀδηγούμεθα. Πρὸς τὰς ὥρας 4 ἐξανοίξαμεν καλῶς τὴν Κύπρον ὀδηγούμενοι μὲ λεπτὸν καὶ ὠφέλιμον ἀέρα κατὰ τὴν Κύπρον. Πρὸς τὰς ὥρας 9 $\frac{1}{2}$ εἶδαμεν μίαν μπομπάρδαν τὴν ὁποίαν ἐκυνηγῆσαμεν, καὶ εἰς τὰς ὥρας 11 $\frac{1}{2}$ βασιλεύοντος ἡλίου τὴν ἐξυγώσαμεν· ἦτον μπομπάρδα ὄνομα ὁ «ἅγιος Ἰωάννης» μὲ Σημαῖαν Ἴονικὴν, ὁ καπετάνιος Κεφαλληναῖος ἀπὸ χωρίον Μενιές, ὄνομα Ἰωάννης Σβορώνος τοῦ ποτὲ Γερασίου, φορτωμένο ξύλα τῆς τέχνης διὰ λημον, (ὡς εἶπεν ὁ καπετάνιος, ὅτι· μανιφέστο δὲν εἶχεν), τοῦ κονσόλου Ἀγγλίας, καὶ τὰ ἐπῆγαινε διὰ τὸ Διαμιάτι, εἶχεν καὶ δύο Τούρκους ἀρabas ἐπιβάτας· (ὁ κόνσολος ὅπου εἶχεν τὸ φορτίον ξύλα τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ ὀνομάζονταν Μιχαὴλ Σουρούρ). Τοῦ ὁποῖου ἀφοῦ τὸν ἐξετάσαμεν τὰ γράμματα τοῦ καὶ τὴν βίζιτα, δὲν τὸν ἐνωχλήσαμεν εἰς τὸ παραμικρὸν οὔτε τοὺς Τούρκους ἐπειράξαμεν, ἀλλὰ τὸν ἀφήσαμεν ἐλεύθερον κάμνοντάς μας καὶ ριτζεβοῦτα εὐχαριστήσεως. Ὅλην τὴν νύκτα ἀπεράσαμεν μὲ λεπτὸν καὶ πρύμον ἀέρα.

Σάββατον 22 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν ὑποκάτω τῆς χώρας Λάρνακος καὶ τὰ τρία πλοῖα ὁμοῦ. Ἐκεῖ ἦτον ἀραγμένα διάφορα πλοῖα ἐμπορικὰ μὲ διάφοραις σημαίαις Εὐρωπαϊκαῖς. Οἱ τρεῖς μόνους καπεταναῖοι, ὁ καθεὶς εἰς μίαν πάσσαραν ἀπὸ τέσσαρας ἀνθρώπους, ἐπῆγαν καὶ ἐβίζιτάρησαν μέρος τῶν αὐτῶν καραβίων, καὶ ἀφοῦ τοὺς ἐρεῦνησαν καλῶς, ἀνεχώρησαν καὶ ἦλθον εἰς τὰ πλοῖα μας, χωρὶς νὰ μεταχειρισθοῦν τὴν παραμικροτέραν πείραξιν εἰς κανένα. Ἀπὸ τὸ φρούριον τῆς αὐτῆς Λάρνακος μᾶς ἐκανονοδόλησαν καλῶς, ἕως νὰ ἀναχωρήσωμεν ἐκεῖθεν, καὶ μετὰ τούτου ἐβάλαμεν παννὰ καὶ ὀδηγούμεθα εἰς τὴν καλὴν τύχην. Πρὸς τὰς ὥρας 2 $\frac{1}{2}$ ἐφύσησεν ὁ ἀνεμὸς ἀπὸ τὸν Γρέγο, καὶ ἔτζι συμφώνως οἱ καπεταναῖοι ἐβάλαμεν τὰ παννὰ μας κατὰ πρυμα πλῶρη Ὅστρια Γαρμπῆ καὶ τραβῶμεν διὰ τὸ Διαμιάτι. Ὁ Γρέγος ἐβάσταξεν ἕως τὰς ὥρας 5 τῆς νυκτός, μετὰ τὰς 5 ἐμπονατζάρισε, καὶ ἀπέρασεν ὅλη ἡ νύκτα μὲ καιρὸν λεπτὸν καὶ ἀμετάβλητον.

Κυριακή 23 'Οκτωβρίου Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα μακρὰν ἀπὸ τὴν Λάρνακα μίλλια 110. Πολλὰ πρῶτῃ εἶδαμεν μία μπομπάρδα, καὶ ἕως τὰς ὥρας δύο τῆς ἡμέρας τὴν ἐπιάσαμεν· ἦτον Ῥωμαϊκὴ, ἤρχετο, ἀπὸ Ἀλεξανδρέτταν φορτωμένη ἀλάτι καὶ τραβοῦσεν ἐκεῖνα τὰ περίξ τῆς Συρίας· ἔλειπεν ἡμέρας 5. Αὕτῃ ἐβίζιταρίσθη ἀρχήτερα ἀπὸ ἓν πλοῖον Ἑλληνικὸν καὶ τῆς εἶχεν παρμένα μικρὰ πράγματα· καὶ ἐπειδὴ αὐτὸ τὸ Ἑλληνικὸν πλοῖον ἐπήγαινε κατὰ τὸ Δαμιάτι, ἐπῆρεν τὸν καραβοκύρην τῆς εἰρημένης μπομπάρδας μετ' ἄλλον ἓνα ἀνθρωπὸν τοῦ μέσα εἰς τὸ πλοῖον τοῦ, διὰ νὰ τοὺς ἔχῃ διὰ πιλότους τούτων τῶν μερῶν. Ἐρωτῶντας τον, μᾶς εἶπεν, ὅτι εἰς Ἀλεξάνδρειαν δὲν εὐρίσκεται κανένα τουρκικὸν ἀρμαμέντο τοῦ Μαίμετ-Ἀλή, εἰμὴ μόνον δύο ἢ τρία παλαιά, ὅπου τὰ ἔχει εἰς τὸν λιμένα καὶ γυμνάζει τὴν μαρίνα (ναύτας)· εἶπεν πρὸς τούτοις ὅτι ἦτον καὶ τρία Ἀλιτζερίνικα σχεδὸν ξαρμάτωτα, καὶ ἀπ' ἐξω τῆς Ἀλεξάνδρειας εὐρίσκονται ἕτερα τρία βασιλικά Φραντζέζικα καὶ κάμνουν τὴν φυλακὴν διὰ τὰ Ἀλιτζερίνικα. Μᾶς εἶπεν ἀκόμη, ὅτι ἓνα τουρκικὸν ἀρμαμέντο ὅπου ἔφερνε τὸν Διοικητὴν τῆς Κύπρου, ὁ καπετάνιος Τοῦρκος τοῦ αὐτοῦ πλοίου ἐφοβήθη ἀπὸ τὸν αὐτὸν Διοικητὴν, ὅτι ἤθελεν τοῦ ἀσηκώσῃ (ἀφαιρέσῃ) τὴν ζωὴν, καὶ οὕτω ὁ καπετάνιος ἔβαλεν φωτιά εἰς τὸν τζεπχανέ (πυριταποθήκην) καὶ ἐπῆγαν ὅλοι εἰς τὸν ἀέρα χωρὶς νὰ ἡμπορέσῃ κανένας νὰ γλυτώσῃ· καὶ μετὰ τὰς αὐτὰς εἰδήσεις τοῦ τὸν ἐλευθερώσαμεν, χωρὶς νὰ τοῦ παρθῇ τὸ παραμικρὸν οὔτε ἐνόχλησις τοῦ ἐδόθη καμμία, καὶ ἐτράβησαν τὴν ρόταν τοὺς· ἡμεῖς μετ' ἐπεὶ τὸν Πουνέντε ὁδηγοῦμεθα, ὡς καὶ ἐξηγήθηκα, διὰ Δαμιάτι. Ὅλην τὴν ἡμέραν σχεδὸν γαλήνη καὶ σχεδὸν ὅλην τὴν νύκτα χωρὶς κανένα νεώτερον.

Δευτέρα 24 'Οκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα ὁμοῦ μετ' ἐπεὶ τὸν πρῶτον ἀέρα καὶ διάστημα ἀπὸ Λάρνακα ἕως μίλλια 140. Πολλὰ πρῶτῃ εἶδαμεν ἓν πλοιάριον καὶ ἐτραβοῦσεν τὴν ἐδικὴν μας ρότα, ὅθεν αὐξήσαμεν τὰ παντὰ μας καὶ ὑπάγωμεν κατ' ἐπάνω του. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἐπιάσαμεν τὸ πλοιάριον, τὸ ὅποσον ἦτον μαρτήγος Τριπολίνος, ἐξουσία Ῥωμαίων, φορτωμένος ξύλα τῆς φωτιάς, φορτωμένος ἀπὸ τὰ Λεῦκα τῆς Κύπρου καὶ ἐπήγαινε διὰ τὸ Δαμιάτι, Ἀφ' οὗ τοὺς ἐγεινεν ἡ βίζιτα καὶ ἀπὸ τοὺς τρεῖς καπεταναίους ἐνταυτῷ καὶ μὴν εὐρίσκοντάς τοὺς τίποτε ἄλλο εἰμὴ μόνον τὰ ξύλα, τὸν ἀφισαν ἀνενόχλητον καὶ ἐλεύθερον διὰ τὸ ταξιδεῖόν του. Πρὸς τὰς ὥρας 10 ἐξανοίξαμε τὸ Δαμιάτι καὶ εἰς τὸν ἴδιον καιρὸν ἀνοικτὰ τοῦ Δαμιατιοῦ σχεδὸν μίλλια 15 εἶδαμεν τρεῖς μαρτήγους εἰς τὰ παντὰ· καθὲν τῶν πλοίων μας ἐκυνήγησεν τὸ ἓν. Ἡμεῖς λοιπὸν πρὸς τὴν μιστὴν ὥραν τῆς νυκτὸς ἐπιάσαμεν τὸ ἓν, ἦτον μαρτήγος Τριπολίνος, εἶχεν μέσα μερικὸν ἀλάτι, ἓν ζεμπίλι ρύζι καὶ δύο ζεμπίλια χουρμάδες καὶ τρεῖς Τοῦρκους Ἀραβας πτωχοὺς ἐπιβάτας. Τοὺς ἐπήγαινε διὰ Τρίπολιν τῆς Συρίας. Ἐπειδὴ ἦτον νύκτα ἐπήραμεν εἰς τὸ πλοῖον μας τὸν καραβοκύρην τοῦ ὀνομαζόμενον Χατζὴ Ἰάκωβον, τὸν δὲ μαρτήγον ἐδιωρίσα-

μεν νὰ μᾶς ἀκολουθῇ, ἡ ῥότα μας διὰ τὸ Δαμιάτι. Πρὸς τὰς ὥρας 3 τῆς νυκτὸς ἐφθάσαμεν εἰς τὰ ῥηχὰ, καὶ οὕτως ἐπήραμεν τὴν βόλτα μας πλώρη Γρέγο $\frac{1}{4}$ Λεβάντε· τὰ δὲ ἄλλα δύο πλοῖα κονσέρβαις μας ἐπιάσαν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ ἑναν μαρτήγον· ὁ εἰς φορτωμένος κάρβουνο καὶ ξύλα, καὶ δύο γυναῖκας Ἀραβες τούρκισες μέσα, τὸν ἐπίασεν ὁ καπ. Σ. Φώκας καὶ ὁ ἄλλος μαρτήγος ἐπιάσθη ἀπὸ τὸν καπ. Θεο. Γκιώνην, φορτωμένος καὶ αὐτὸς ἀλάτι, καὶ μᾶς ἀκολουθοῦσαν· καὶ ὄντας νύκτα ἐζύγωσαν τὰ πλοῖα μας κοντά, ἐσυνωμίλησαν οἱ καπεταναῖοι μὲ σκοπὸν νὰ ἀράξωμεν εἰς τὸ Δαμιάτι, πλὴν νύκτα ὄντας, ἐκριναν δίκαιον νὰ σταθοῦν εἰς τὰ πανιὰ ἕως τὸ πρωὶ καὶ ἐτζί ἀκολουθήσεν. Ἐρευνήσαμεν τὸν εἰρημένον καρaboκύρην Χ. Ἰάκωβον, νὰ μᾶς εἰπῇ περὶ Δαμιατίου καὶ ἂν ἔχῃ ἀρμαμέντα τουρκικὰ καὶ ἂν ἦναι καράβια οὐδέτερα καὶ φορτώνουν ἢ τζιριμια καὶ λοιπά. Μᾶς εἶπεν ὅτι δύο ἀρμαμέντα Τούρκικα ἦτον τὸ ἐν 5 κανονιῶν κάθε μέρος καὶ τὸ ἄλλο ἀπὸ κανονιῶν ἐπτά· ἓνα ἀπὸ αὐτὰ ὅμως ἔκανε πολλὰ νερὰ καὶ ἔφυγε διὰ Ἀλεξάνδρειαν· τὸ ἄλλο πάλιν ἔμαθεν πῶς ἦτον πολλὰ Ἑλληνικὰ ἔξω, καὶ φοβηθέν, σήμερον 4 ἡμέραις, ἔφυγεν καὶ αὐτὸ διὰ Ἀλεξάνδρειαν· ἐνῷ λοιπὸν ὁ λιμένας χωρὶς ἀρμαμέντα, κανένας πραγματευτῆς δὲν φορτώνει τὸ οὐδὲν διὰ τὸν φόβον, καὶ μένουν ὅλα τὰ πλοῖα ἄδεια καὶ ἀνεργα. Ἡ νύκτα ἐστάθη μὲ ἀρκετὸν ἀέρα, καὶ εἰς τὰ ὄρτζα, διὰ τὴν ὑποψίαν τῶν ρηχῶν νερῶν, ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 25 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα ὁμοῦ ὀλίγον μακρὰν τοῦ Δαμιατίου καὶ ἀκολουθοῦμεν κατ' ἐκεῖνον τὸν τόπον. Πολλὰ πρωὶ ἐθεωρήσαμεν διὰ τοὺς πιασμένους μαρτήγους ἐὰν μᾶς ἀκολουθοῦν, καὶ εἶδαμεν μόνον τὰ δύο, τὸ δὲ τρίτον, ὅπου ἦτον ἐκεῖνο τοῦ καρaboκύρη ὅπου εἶχαμεν εἰς τὸ πλοῖον μας, τὸ ἔχασαμεν, καὶ ἴσως οἱ τρεῖς Τούρκοι Ἀραβες ὅπου ἦτον μέσα ἐδυνάστευσαν τοὺς συντρόφους καὶ ἐτράβησαν τὴν στερεάν. Εἰς τὰς ὥρας 2 ὑποκάτω τοῦ Δαμιατίου ἐπιάσαμεν καὶ ἄλλον μαρτήγον μὲ σημαίαν Ἰονικὴν, φορτωμένον ξύλα τῆς τέχνης, καὶ εὐθὺς ὅπου ἐπῆγεν ὁ καπετάνιος διὰ νὰ τὸν βιζιτάρη, εἰμθα εἰς τὰ ῥηχὰ τοῦ λιμένος, ἐδιώρισεν καὶ ἀράξαμεν, τὸ ἴδιον ἔκαμαν καὶ αἱ ἄλλα δύο κονσέρβαις μας. Αὐτὰ τὰ πλοιαρία λοιπὸν ἐδιώρισαν τοὺς καρaboκυραίους ἵων νὰ πᾶνε ἔξω εἰς τὸ Δαμιάτι νὰ φέρουν μερικὰ γρόσσια, ὅσα τοῦ καθ' ἑνὸς εἶχαν διωρίσει· αὐτοὶ ἐπῆγαν εἰς Δαμιάτι, τὰ δὲ πλοιαριά τοὺς ἀράξαν πλησίον μας. Ἐμείναμεν λοιπὸν καὶ τα τρία ἀραγμένα ἕως τὴν αὔριον, ὥστε νὰ ἔλθουν οἱ σταλμένοι καρaboκυραῖοι. Ἡ ἡμέρα ἀπέρασεν μὲ μετρίαν θαλασσαν, ἡ δὲ νύκτα μὲ ἀέρα Γαρμπῇ μᾶς ἔδωσεν μεγάλην ἐνόχλησιν.

Τετράδι 26 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν ἀραγμένοι εἰς Δαμιάτι μὲ θάλασσα τοῦ Γαρμπῇ ἀρκετῇ. Πρὸς τὰς ὥρας 7 ἦλθον οἱ καρaboκυραῖοι ἀπὸ Δαμιάτι, μικρὰ μετρητὰ ἔφεραν σχεδὸν τὸ οὐδὲν, καὶ οὕτως τοὺς ἀπαρτήσαμεν ἐλευθέρους μὲ τὰ πλοῖα τοὺς καὶ τοὺς Τούρκους καὶ Τούρκισαις, ὅπου εἶχαν μέσα, ἐλευθέρους, καὶ εἰς τὰς ὥρας 9

ἐβγήκαμεν καὶ τὰ τρία πλοῖα εἰς τὰ πανιὰ, ἡ ῥότα μας δι' Ἀλεξανδρειαν. Τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας καὶ ἕως ὥρας 5 τῆς νυκτὸς ἀπεράσσα μεν μὲ μέτριον ἀέρα τοῦ Γαρμπῆ. Ἀπὸ τὰς ὥρας 5 ἔφερε μικρὸν σκότος, ἀέρα δυνατώτερον καὶ βροχὴ ἕως τὰς ὥρας 8, ἔπειτα ἡ βροχὴ ἔπαυσε καὶ μὲ τὸν ἴδιον ἀέρα ὅλον τὸ ἐπίλοιπον τῆς νυκτὸς ἀπεράσαμεν.

Πέμπτη 27 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα ὁμοῦ μὲ τὸν ἴδιον ἀέρα τῆς νυκτὸς καὶ ἀνοικτὰ τοῦ Δαμιᾶτι σχεδὸν μίλλια 35· γαλήνη ὁμως καὶ βαστοῦμεν πλῶρη Πουνέντε Ματστορο, καὶ μὲ τὴν αὐτὴ γαλήνη χωρὶς νεώτερον ἀπεράσαμεν ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Παρασκευὴ 28 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα ὁμοῦ μὲ γαλήνη καὶ πλῶρα Πονέντε Ματστορο. Πρὸς τὴν ὥραν μίαν εἶδαμεν ἓν πλοῖον πολλὰ μακρὰν καὶ τὰ ἐγυρίσαμεν κατ' ἐπάνω του, ἡ πλῶρη μας Γρέγο Τραμοντάνα. Πρὸς τὰς ὥρας 4 1/2 ἐπλησιάσαμεν τὸ καράβι, μᾶς ὕψωσεν σημαίαν Ἑλληνικὴν, ἦτον Σπετζιώτικον τοῦ καπ. Ἰωάννη Παντελῆ, ἐπεριφέρετο καὶ αὐτὸ διὰ κοῦρσο, ὅστις καὶ ἀκολουθεῖ καὶ αὐτὸς μαζὶ μας διὰ ταύτης τῆς στιγμῆς. Ὁ ἀέρας ἀμετάδλητος, καὶ εἰς τὰς ὥρας 6 πάλιν ἐπῆραμεν τὴν βόλτα μας, ἐβάλαμεν πλῶρη Ματστορο, καὶ μακρὰν καὶ ἀνοικτὰ μίλλια 30 σχεδὸν ἀπὸ τοῦ Δαμιᾶτι. Ὅλον τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας καθὼς καὶ ὅλην τὴν νύκτα μὲ ἀνέμους πολλὰ λεπτοὺς καὶ ἀστατοὺς.

Σάββατον 29 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα μαζὶ χωρὶς νὰ βλέπωμεν πλέον τὸ χθесινὸν Σπετσιώτικον τοῦ καπ. Ἰωάννη Παντελῆ· εἶδαμεν ὁμως μακρόθεν στερεάν, καὶ γαλήνη μεγαλωτάτη, ἐμαζώσαμεν σχεδὸν ὅλα τὰ πανιὰ μας καὶ ἐστεκόμεθα εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ ἀέρος. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ἐπῆρεν κάποιον τι ἀεράκι καὶ αὐξήσαμεν τὰ πανιὰ μας. Πρὸς τὰς ὥρας 9 εἶδαμεν σοταθέντω μας ἓν πλοῖον καὶ σοβράνω μας μίαν γολέτα, καὶ πᾶμε κατ' ἐπάνω τους· ὁ καιρὸς ὁμως πολλὰ ὀλίγος σχεδὸν γαλήνη, ἡ αὐτὴ γαλήνη ἀκολούθησεν εἰς τὸ ἄκρον καὶ ἐνύκτωσεν, χωρὶς νὰ ἡμπορέσωμεν νὰ βτζιτάρωμεν τὴν γολέτα, πλὴν μᾶς ἦτον κοντὰ τρία μίλλια καὶ πρὶν νυκτώσῃ μᾶς ὕψωσεν σημαίαν Ἀγγλικὴν. Διὰ νὰ μὴν τὴν χάσωμεν τὸ λοιπὸν διὰ τὸ σκότος, εἰς τὴν ὥραν 1 1/2 τῆς νυκτὸς ἐπῆγεν ὁ Ἀντιναύαρχος μὲ τὴν πάσσαράν του ἐπάνω της καὶ τέλος εἰς τὰς ὥρας 3 1/2 τῆς νυκτὸς τὴν ἐξύγωσεν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ ἐπῆρεν τὸν Ἀγγλον κζπετάνιον της, φέροντα καὶ τὰ γράμματά του, καὶ τὸν ἔφερεν εἰς τὸ πλοῖον μας. Εἰς τὰς ὥρας 5 ἦλθαν ἐκείνην τὴν ὥραν εἰς τὸ πλοῖον μας καὶ ὁ καπ. Θ. Γκιώνης καὶ ὁ καπ. Σ. Φώκας· ἐρευνήσαμεν λοιπὸν τὸ ὄνομα τοῦ καπετάνιου, ὠνομάζετο Ἰωάννης Οὔντερ, ἡ γολέτα του «Κλίφτον», σημαία Ἀγγλική· ἤρχετο ἀπὸ Σύραν φορτωμένη 182 μπάλαις καπνῷ, 4 μπάλαις καφέ, 20 μπαλότα καναβάτσο καὶ ἓνα γρόπο μὲ 789 1/2 γρόσια τριπολίника, καὶ ἓνα πακέτο μὲ 30 φέσια κόκκινα τούρκικα, ἔφερνε καὶ ἐπιβάτας τὴν γυναῖκα τοῦ Βιτάλε μὲ 5 παιδιὰ της,

καὶ ἐπήγαιναν εἰς Δαμιάτι πρὸς τὸν ἄνδρα τῆς, εἶχεν καὶ δύο τούρκους Ἀραβας σκλάβους. Τὸ κάρικόν του ἦτο ὅλον διὰ τὸ Δαμιάτι, καὶ αὐτὸ τὸ κάρικον ἀπαρθένευεν, κατὰ τὴν ὁμιλίαν του καὶ κατὰ τὸ κοντράτο του, τὸ περισσότερον μέρος τοῦ καπετάνιου, καὶ τὸ ἐπίλοιπον μερικῶν ἄλλων σουδιτών, ὁ ναύλος του διὰ τὸ κάρικον σπντροφικόν ἦτον ἀπὸ κολονάτα τᾶλληρα 450, ἐλείπεν ἀπὸ Σύρα ἡμέρας 6, μάλιστα τὸ ἐσυνώδευεν καὶ μία Ἑλληνικὴ γολέτα διὰ τὸν φόβον τῶν πειρατῶν ἕως εἰς τὴν Ῥόδον. Ἀφοῦ τὸ κουστούδιτό του (ἐξομολόγησίν του) εἶδαν καὶ τὰ χαρτιά του καὶ ἦτον ὀρθά, ὥστε τὸν ἐστείλαμεν εἰς τὴν γολέταν του, τὰ γράμματά του ἐκρατήσαμεν, ἕως τὸ πρῶτ' ὅπου νὰ συσκεφθοῦν περὶ τούτου οἱ Καπεταναῖοι, καὶ τέλος μὲ διαφόρους τρόπους ὅπου ἐσυσκέφθη καὶ ὠμιλήθη ἔκριναν δίκαιον νὰ τὴν ἀπαρτήσουν ἀνενόχλητον διὰ τὸ ταξειδίόν τῆς. Ἡ νύκτα ἐπέρασεν μὲ ἄερα λεπτὸν τοῦ Ὀστρ. Γαρμπῆ.

Κυριακὴ 30 Ὀκτωβρίου. Πολλὰ πρῶτ' ἦλθον καὶ ἐνώθησαν οἱ τρεῖς Καπεταναῖοι μας, καὶ ἀμέσως ἐπήραμεν τὰ χαρτιά τοῦ εἰρημένου καπ. Ἰωάννου Οὔντερ καὶ ἐπήγαμεν μέσα νὰ τοῦ τὰ δώσωμεν καὶ νὰ τὸν ἐλευθερώσωμεν. Ὁ αὐτὸς καπετάνιος ὅμως ἦτον μεθυσμένος καὶ ἐμέθυσεν, ὥς φαίνεται, ἐπίτηδες καὶ μᾶς ἔκαμεν ταῖς μεγαλύτεραις ἀταξίαις· καὶ ἐνῷ τοῦ ἐλέγαμεν ὅτι τοῦ ἐπήγαμεν τὰ χαρτιά του, καὶ νὰ μᾶς κάμῃ μίαν ρετζεβούτα ὅτι τὸ παραμικρὸν δὲν τοῦ ἐπειράξαμεν, οὔτε εἰς τὸ πρᾶγμα του, οὔτε εἰς τοὺς ἀνθρώπους του, αὐτὸς ἐσήκωσεν καὶ τρομπόνι νὰ μᾶς βρῆσῃ, καὶ τέλος ἔκανε περισσότερον ἀπὸ ἓνα τρελλὸν, ἐγύρευε νὰ σκοτωθῇ, ἐξαφνιάσθησαν αἱ γυναῖκες, καὶ ἐνῷ τοῦ ὠμιλοῦσαμεν μὲ κάθε γλυκύτητα, τόσο αὐτὸς ἀφρίζεν ἀπὸ τὸν θυμὸν του, εἶχεν καὶ τὴν γυναῖκά του μέσα, καὶ τόσο ὅπου ἡ ἰδία του γυναῖκα τοῦ ὠμιλοῦσεν, καθὼς καὶ ὅλοι του οἱ μαρινάροι, κανενὸς δὲν ἤκουσεν· καὶ τέλος μὲ πολὺν ἀγανακτισμὸν ἦλθεν ὀλίγον εἰς τὰς φρένας του, καὶ μᾶς ἔλαμεν μίαν ρετζεβούτα εἰς τὸ ἀγγλικόν, καὶ ἀμέσως τὸν ἀφίσαμεν ἐλεύθερον καὶ πάντῃ ἀνενόχλητον νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν δρόμον του διὰ τὸ Δαμιάτι, καὶ ἀναχωρήσαμεν εἰς τὰ πλοιά μας. Πρὸς τὰς ὥρας 2 ἐπῆρεν φρέσκος ἀέρας Ο. Σ. καὶ τραβοῦμεν διὰ Ἀλεξάνδρειαν· πρὸς τὰς ὥρας 3 ἐπέσαμεν εἰς τὰ νερά τοῦ Ῥαχίτη καὶ εἶδαν καὶ τὴν στερεάν τοῦ Ῥαχιτιοῦ, μὲ αὐτὸν τὸν ἀέρα καλὰ γεινομένον διευθυνόμενοι εἶδαν πρὸς τὰς ὥρας 8 ὀλίγον πλατιά τῆς στερεᾶς ἓνα καράβι καὶ πλησίον τῆς στερεᾶς ἐμετρήσαμεν εἴκοσι ἓνα τζιρίμια εἰς τὰ πανιά, καὶ ὥς φαίνεται, τὸ καράβι ἦτον ἀρμαμέντο τουρκικὸν καὶ ἐσυνώδευεν τὰ αὐτὰ τζιρίμια. Ἀμέσως αὐξήσαμεν τὰ πανιά μας καὶ ἐτρέξαμεν κατὰ τὰ τζιρίμια, ἡ κακοτυχία μας ὅμως καὶ ἔπαυσεν ὁ ἀέρας, ἔγεινεν γαλήνη, καὶ τὰ τζιρίμια, ὄντας κοντὰ τῆς στερεᾶς, ἐπροχώρησαν βλέποντά μας καὶ ἐχώθησαν μέσα εἰς τὸν λιμένα τοῦ Ῥαχιτιοῦ, καὶ μετὰ δύο ὥρας ἐχώνευσαν καὶ πλέον δὲν τὰ εἶδαν· ὁμοίως καὶ τὸ καράβι ἐτράβηξεν τὴν ἰδίαν ῥόταν, ἐνύκτωσεν καὶ τὸ ἐχάσαμεν. Τότε ἐπήρα-

μεν τὴν βόλτα μας, ἐπεὶδὴ καὶ ἐπέσαμεν εἰς πολλὰ ῥηχὰ νερὰ τοῦ ποταμοῦ Νεῖλου, καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἀπεράσχαμεν μὲ γαλήνη.

Δευτέρα 31 Ὀκτωβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα ὁμοῦ σχεδὸν 40 μίλλια ἀνοικτὰ τῆς στερεᾶς μὲ γαλήνη καὶ λεπτὸν ἄερα· ὅθεν καὶ πολλὰ πρῶτὴ πάλιν τὰ ἐγυρίσαμεν, ἐβάλαμεν πλῶρη Π. 1/4. Μαίστρο καὶ ὁ ἀέρας Γρ. Τραμοντάνα ὀλίγον δυνατός. Μετὰ τὸ γεῦμα μετρία γαλήνη, καὶ μὲ αὐτὴν καὶ πρῶρα τραμοντάνα ἀρμενίσσαμεν ὅλον τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Τρίτη 1 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα ὁμοῦ ἀνοικτὰ τῆς Ἀλεξανδρείας σχεδὸν μίλλια 90, καὶ πάντα πρῶρα Τραμοντάνα. Πρὸς τὰς ὥρας 2 ἔφερεν μπόρα σφοδρὴ, μὲ βία κατεβάσαμεν τὰ πανιάμας σχεδὸν ὅλα, πλὴν ἡ αὐτὴ μπύρα καὶ ψιλὴ βροχὴ ἐβάσταξεν μὲ τὰ βίας μιστὴν ὥρα, ἔπειτα ἔγινε καλωσύνη· ἐβάλαμεν πάλιν ὅλα μας τὰ πανιά. ὁ ἀέρας ἔκαμε ὀλίγη διαφορὰ ἀγκαλὰ γαλήνιος, καὶ μὲ πρῶρα Μαίστρο ὠδηγούμεθα. Πρὸς τὸ βασιλεῦμα ἡλίου ὁ ἀέρας ἐδυναμώσεν ὀλίγον καὶ ἐτραβούσαμεν μὲ καλὴν πρῶρη Μαίστρο ἕως τὸ πρῶτ.

Τετράδη 2 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα ὁμοῦ μίλλια ἀνοικτὰ τῆς Ἀλεξανδρείας σχεδὸν 150. ὁ ἀέρας ὠφέλιμος Σιρόκος, ἡ πλῶρημας Μαίστρο. Ὁ αὐτὸς ἀέρας τὸ πρῶτ ἦτον μέτριος καὶ ἀρμενίζαμεν μὲ ὅλαμας τὰ πανιά· ἀπὸ τὰς ὥρας τρεῖς τῆς ἡμέρας ἐδυναμώσεν εἰς τρόπον ὅπου ἐκατεβάσαμεν τοὺς κόντρα παπαφίγγους, καὶ τὴν μαίστρο ἐμαζώζαμεν καὶ τὴν ἐδέσαμεν, καὶ ἐταξειδεύαμεν μὲ τὰ ἐπίλοιπα πανιά. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ὁμοῦ ἐκατήντησεν ὁ Σιρόκος σκληρότατος μὲ τρικυμίαν καὶ θάλασσα χονδροτάτη, ὥστε μᾶς ὑποχρέωσεν νὰ δέσωμεν γάπιαις καὶ παροκέτο δύο μούδαις τσαμαντάλια. Πρὸς τὰς ὥρας 8 ἔγινεν ὁ ἀέρας καὶ ἡ θάλασσα ἀνυπόφορος, ὥστε οὐχὶ μόνον ἐμαζώζαμεν τοὺς παπαφίγγους, ἀλλὰ διὰ τὸ μέγα παρακύλισμα τοῦ πλοίου μας τοὺς ἐκατεβάσαμεν καὶ κάτω· ἐδέσαμεν καὶ τὴν μούδα τσαμαντάλια τοῦ τρίγγου καὶ ὠδηγούμεθα μὲ τὸν ὀλίγον τρίγγο καὶ μὲ τὴν γάπια καὶ παροκέτο δύο μούδαις τσαμαντάλια. Πρὸς τὴν ὥραν 1 τῆς νυκτὸς ἐκατεβάσαμεν καὶ τὴν γάπια καὶ παροκέτο καὶ μὲ μόνον τὸν τρίγγο ἐπορευόμεθα· καὶ μὲ ὅλα ταῦτα ἐπέρναμεν μίλλια 8 τὴν ὥρα. Ἦτον λοιπὸν ἀέρας ὑπερογκος, θάλασσα ἀνυπόφορη καὶ σκότος μέγα, ἔφερε ψιλὴ βροχὴ καὶ συχναῖς ἀστραπαῖς. Πρὸς τὰς ὥρας 2 1) 2 τῆς νυκτὸς μὲ ταῖς ἀστραπαῖς εἶδαμε νὰ εἴμεθα εἰς τὴν στερεάν τῆς Ῥόδου· φοβηθέντες λοιπὸν μὲ βίαν ὀρτζάραμεν, ἐβάλαμεν πλῶρη Ο. Γ. καὶ μὲ φανάρια ὠδηγούμεθα καὶ μὲ τὰ δύο ἄλλα πλοῖα κονσέρβες μας· τέλος αὐτὴν τὴν πρῶρα (πορείαν) ἐβαστήξαμεν ἕως τὰς ὥρας 9 τῆς νυκτὸς, καὶ ἐπεὶδὴ ἀνοίξαμεν τὴν Ῥόδον, τὰ ἐγυρίσαμεν πάλιν εἰς τὸν δρόμον μας μὲ πλῶρη Μαίστρο, καὶ οὕτως ἀπέρασεν μὲ βροχὴν καὶ ἀγρυπνίαν ὅλη ἡ νύκτα.

Πέμπτη 3 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα

μίλλια 12 τζίρκα ἀπὸ τὴν Σκάρπαθο· ὁ ἀέρας Σιρόκος ἀκολουθεῖ πλὴν πλεόν καθαρὸς καὶ ταπεινότερος, ὅθεν μετὰ ὀλίγου τὸ πρῶτ' ἀνεβάσαμεν τοὺς παπαφίγγους καὶ τὴν μποῦμα, ὅπου καὶ αὐτὴν εἶχαμεν κατεβασμένην, ἐλύσαμεν καὶ ὅλων τῶν πανιῶν τὰ τσαμανδάλια καὶ μὲ τὰ πανιά μας ὅλα ὠδηγοῦμεθα κατὰ τὴν Ἀστροπαλιὰ. Πρὸς τὰς ὥρας 6 ἀπεράσαμεν τὴν Ἀστροπαλιὰ καὶ μὲ ἀέρα Γαρμπὴ μέτριον ἀκολουθήσαμεν τὸ ταξειδιὸν μας διὰ τὴν Ὑδραν ὅλον τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας καὶ ὅλην τὴν νύκτα.

Παρασκευὴ 4 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα ὁμοῦ πλησίον τῆς Νιῶς καὶ μὲ λεπτὸν ἀέρα ὠδηγοῦμεθα διὰ τὴν πατρίδα μας. Ὅλην τὴν ἡμέραν ἀμετάβλητοι λεπτοὶ καιροί, καὶ καλλιότερα νὰ εἰπῶ, γαλήνη· καὶ μὲ αὐτὴν ἐπεριφερόμεθα μέσον Νιῶς καὶ ἐκεῖ ἐρημόνησα. Πρὸς τὰς ὥρας 8 εἶδαμεν μίαν Ἑλληνικὴν βάρκα κανονιέρα, καὶ μὲ τὸ νὰ ἦτον ἐδική μας καὶ ὄντας μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς, δὲν ἐστοχασθῆκαμεν νὰ πάμε κατ' ἐπ' αὐτῆς, μάλιστα ἐπῆρε καὶ λεπτὸς πύρρος ἀέρας, καὶ μὲ ὅλα μας τὰ πανιά ὠδηγοῦμεθα τὸν δρόμον μας. Εἰς τὰς ὥρας 11 ἡ κανονιέρα ἔρριξεν μίαν κανονιά, καὶ μετ' αὐτὴν τὰ ἐγύρισεν κατὰ τὴν στερεάν· τὸ ἐνομίσαμεν διὰ χαιρετισμόν, ὅμως μετὰ μισὴν ὥραν ὑστερώτερα ἔρριξεν ἄλλην μίαν κανονιάν· ὅτε ἐκαταλάβσαμεν ὅτι μᾶς κράζει, καὶ ἀμέσως ἐτραβερσάραμεν καὶ ἐμείναμεν ἀλὰ-κάπα προσμένοντάς την, πλὴν ὄντας μακρὰν ἐνύκτωσεν· εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν δὲν ἐβλέπαμεν νὰ ζυγώσῃ, καὶ οὕτως εἰς τὴν ὥραν μίαν τῆς νυκτὸς ὁ Ἀντιναύαρχος ἀπεφάνισε καὶ μὲ τὴν πάσσαράν του ἐπῆγεν ἐπ' αὐτῆς. Πρὸς τὰς ὥρας 3 1/2 τῆς νυκτὸς ἐπέστρεψεν καὶ μᾶς εἰδοποίησεν, ὅτι ἦτον ὁ Κύριος Γόζης ὁποῦ ἐκαπιτάνευεν αὐτὴν, ὅστις ἦτον εὐγαλμένος ἐπίτηδες παρὰ τῆς Διοικήσεως νὰ παρατηρῇ ὅλον ἐκεῖθεν τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος ἀπὸ τοὺς πειρατὰς· καὶ ὅσους ἀπ' αὐτοὺς πιάσῃ, νὰ τοὺς ἐστέλνῃ εἰς τὴν Διοίκησιν δεδεδμένους, πρὸς τούτοις, καὶ ὅσα μεγάλα πλοῖα Ἑλληνικὰ εἶναι ἐβγαλμένα εἰς τὸ κοῦρσο, νὰ πέρνῃ τὰ ὀνόματα τῶν καπεταναίων καὶ συγχρόνως νὰ τοὺς διατάξῃ, νὰ ἐπιστρέφουν γωρὶς ἀναβολὴν εἰς τὴν πατρίδα· ὅτε δὲ ἤθελε παρακούσουν καὶ πιασθοῦν, ἤθελεν παθευθοῦν, καὶ τὰ πλοῖά τους ἤθελεν τὰ κατακαύσουν αἱ Εὐρωπαϊκαὶ Δυνάμεις εὐρίσκοντάς τα. Ἡμεῖς ὅμως δὲν εἶχαμεν ἀνάγκη τῆς αὐτῆς φοβέρης, διότι ὠδηγοῦμεθα ὁλοένα διὰ τὴν πατρίδα. Ἐπειτα τούτων, τὸν εἰδοποίησε τὸν παντάπασιν φθαρμὸν τῆς Τουρκικῆς ἀρμάδος εἰς Νεόκαστρον παρὰ τῶν Ἀγγλων, Ρώσων καὶ Γάλλων, διὰ τὸ ὅποιον καὶ ἐχαρήκαμεν σφόδρα, καὶ μετὰ τοῦτο τὸν ἐχαίρετῆσαμεν μὲ μίαν κανονιάν καὶ ἀμέσως ἐγυρίσαμεν τὰ πανιά μας· πρὸς τὸν δρόμον διὰ τὴν πατρίδα μας. Ὅλην τὴν νύκτα σχεδὸν γαλήνη καὶ ἄστατοι καιροί.

Σάββατον 5 Νοεμβρίου. Ἐξημερώθημεν καὶ τὰ τρία πλοῖα μαζὴ μέσον Κίμουλου καὶ μὲ ἀέριδες ἀμετάβλητους καὶ σκοτεινοὺς· ἐφοβέριζεν μπόρα καὶ βροχὴ, ὥστε καὶ μὲ τοιοῦτους ἄστατους καιροὺς

έβοηθηθήκαμεν, καὶ πρὸς τὰς ὥρας 11, Δόξα τῷ Θεῷ! εὐοδώθημεν εἰς Πόρον καὶ ἐκεῖ ἀράξαμεν καὶ τὰ τρία πλοῖα, ὅθεν καὶ ἔδεσαν καλὰ τὰ πλοῖά τους εἰς αὐτὸν τοῦ Πόρου λιμένα διὰ ξεχειμώνιασμα. Καὶ οὕτως ἔδωσεν τέλος καὶ αὐτῇ ἡ ἐκστρατεία.

Πόρος τὴν 5 Νοεμβρίου 1827.

Ὁ αὐτόπτης πάντων τούτων

γραμματεὺς

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΙΚΛΗΤΗΡΑΣ.

ΤΕΛΟΣ

ΣΗΜ. Μετὰ τὴν ὡς ἀνωτέρω ἔκτεθεισαν ἐκστρατείαν, ὅτε πλέον ὁ ναυτικὸς ἀγὼν ἤγγιζε πρὸς τὸ τέλος του, καὶ τὴν καταστροφὴν ἐν Ναυαρίνῳ τοῦ τουρκοαιγυπτιακοῦ στόλου ὑπὸ τοῦ ἡνωμένου στόλου τῶν τριῶν προστατίδων δυνάμεων, ἡ ἔλευσις τοῦ Καποδιστρίου ὡς κυβερνήτου· τῆς Ἑλλάδος ὑπῆρξεν ἀφετηρία νέας τάξεως πραγμάτων καὶ διοικήσεως· διὸ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1828 παραστάσης ἀνάγκης ὅπως μία ἐλληνικὴ ναυτικὴ Μοῖρα ἀποσταλῇ εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Πελοποννήσου πρὸς ἀποκλεισμὸν καὶ παρεμπόδισιν παντὸς ἐχθρικοῦ πλοίου μετὰ τροφῶν καὶ πολεμεφοδίων, κομιζομένων εἰς τὰ στρατεύματα καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἰβραήμ πασᾶ κατεχόμενα φρούρια τῆς Πελοποννήσου καὶ οὕτω ἐξαναγκάσῃ αὐτὸν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἀγῶνα ἀναχωρῶν εἰς Αἴγυπτον, διωρίσθῃ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τῆς Ἑλλάδος, τῇ συστάσει καὶ τοῦ κατὰ τὰ παράλια ἐκεῖνα ἀρχηγοῦ τῶν ναυτικῶν εὐρωπαϊκῶν δυνάμεων ναυάρχου Κοδριγκτώνας, ἀρχηγὸς ναυτικῆς Μοίρας πολεμικῶν πλοίων ὁ ἀντιπλοῦχος Γεώργιος Σαχτούρης. Ἴδου δὲ καὶ τὰ σχετικὰ ἐπίσημα ἔγγραφα τοῦ Καποδιστρίου περὶ τῆς ἐκστρατείας καὶ τῆς ἀποστολῆς αὐτοῦ διὰ τὸν ἀποκλεισμὸν ἐκεῖνον, μεθ' ὃν ἔλκει καὶ ὁ κατὰ θάλασσαν ἐλληνικὸς ἀγὼν.

Ἀριθ. 677.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Ἐπειδὴ μία ναυτική Μοῖρα τοῦ Σατραπόου τῆς Αἰγύπτου, συγχειμένη ἀπὸ πολλὰ πολεμικὰ καὶ φορτηγὰ πλοῖα, ἐξέπλευσαν ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν εἰς τὰς 31 Ἰανουαρίου διὰ τὴν ἑλληνικὴν θάλασσαν, τὴν δὲ μοῖραν ταύτην φθάσασαν ἤδη εἰς τὴν Σοῦδαν τῆς Κρήτης, ἐμύλλε νὰ ἀκολουθήσουν κατόπιν καὶ ἄλλα τοιαῦτα πλοῖα,

Ἐπειδὴ αἱ ἐκστρατεῖαι αὗται ἀποβλέπουσιν εἰς δύο σκοπούς, δηλαδή εἰς τὸ νὰ ἐφοδιάσῃ κατ'εὐθείαν τὰ φρούρια τῆς Κρήτης, καὶ εἰς τὸ νὰ στελῶσιν ἐκεῖθεν ἐμμέσως διαφόρων εἰδῶν βοήθειάς εἰς τὸ στράτευμα τοῦ Ἰμβραήμ Πασσᾶ, καθὼς καὶ εἰς τὰ παρ' αὐτοῦ ἐξουσιαζόμενα φρούρια εἰς τὴν Πελοπόννησον,

Ἐπειδὴ τέλος εἶναι χρέος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐμποδίσῃ ὅσον δυνατόν τὸ φθάσιμον τῶν τροφῶν, πολεμοφοδίων, καὶ διαφόρων ἄλλων βοηθειῶν εἰς τὰ εἰρημμένα φρούρια,

Διατάττει ὡς ἐφεξῆς.

1ον. Μία ναυτική μοῖρα, συγχειμένη ἀπὸ ὀκτὼ πολεμικὰς γολέτας καὶ βρίκια, καὶ ἀπὸ τινὰ ἀριθμὸν βαρκῶν κανονοφόρων καὶ ἄλλων, πλοιαρίων, διορίζεται νὰ ἐμποδίσῃ τὸ φθάσιμον τῶν τροφῶν, τῶν πολεμοφοδίων καὶ παντὸς ἄλλου εἶδους πολεμικῆς λαθρεμπορίας εἰς τὰ παρὰ τῶν Τούρκων ἐξουσιαζόμενα μέρη τῆς Κρήτης, νὰ βαστάξῃ στενώτατον ἀποκλεισμόν τῶν φρουρίων Μοθώνης, Κορώνης καὶ Νεοκάστρου, καὶ νὰ ἐνδυναμώσῃ τὸν ἤδη ὑπάρχοντα ἀποκλεισμόν τοῦ κόλπου τῶν Πατρῶν καὶ Ναυπάκτου.

2ον. Ὁ ἀντιναύαρχος Γ. Σαχτούρης διορίζεται ἀρχηγὸς τῆς αὐτῆς μοῖρας.

3ον. Θέλει κτυπήσῃ ὁ ἴδιος, ἢ θέλει διατάξῃ νὰ κτυπήσουν οἱ πλοιάρχοι τῶν πλοίων τῶν συνιστῶντων τὴν μοῖραν ταύτην, κάθε πολεμικόν, ἢ φορτηγὸν πλοῖον φέρον ἐχθρικὴν σημαίαν, τὸ ὅποιον ἤθελεν ἐπιχειρήσῃ νὰ βιάσῃ τὸν ἀποκλεισμόν, ἢ παρουσιασθῇ ἐμπροσθεν ἢ πλησίον τῶν μερῶν, τὰ ὅποια διετάχθη νὰ ἀποκλείσῃ.

4ον. Δὲν θέλει ἐπιτρέψῃ, ἢ θέλει διατάξῃ τοὺς συνιστῶντας τὴν μοῖραν τοῦ πλοιάρχους νὰ μὴν ἐπιτρέψωσι τὴν εἰσοδὸν παντὸς πλοίου ἐμπορικοῦ ὑπὸ σημαίαν οὐδετέραν εἰς τοὺς λιμένας τῶν ἀνωτέρω μερῶν.

5ον. Θέλει συλλάβῃ, ἢ θέλει διορίσῃ τοὺς ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ πλοιάρχους νὰ συλλάβωσιν ὅλα ἐκαῖνα ἐκ τῶν οὐδετέρων ἐμπορικῶν πλοίων, τὰ ὅποια ἤθελον διευθύνεσθαι εἰς τοὺς ῥηθέντας λιμένας φέροντα τροφάς, πολεμοφοδία, ἢ πᾶν ἄλλο εἶδος πολεμικῆς λαθρεμπορίας, ἀποστέλλων αὐτὰ εἰς τὴν καθέδραν τῆς Κυβερνήσεως, διὰ νὰ κριθῶσι παρὰ

τοῦ ἐπὶ τούτῳ διορισθέντος δικαστηρίου. Θέλει ὁμῶς φυλάττει πάντοτε τὰς πρὸς αὐτόν δοθείσας ὁδηγίας περὶ τῶν κανόνων ἐκείνων τοὺς ὁποίους χρεωστεῖ νὰ ἀκολουθῇ τόσον εἰς τὴν κατάσχεσιν, ὅσον καὶ εἰς τὸ διάστημα τοῦ ταξειδίου τῶν εἰς τὴν καθέδραν τῆς Κυβερνήσεως ἀποστελλομένων τοιούτων πλοίων.

6ον. Ἐξαίρουνται τὰ ἐμπορικὰ οὐδέτερα πλοῖα, ὅσα διευθύνονται εἰς τὰ φρούρια τῆς Κρήτης· τὰ τοιαῦτα θέλουσι μόνον ἀπάγονται καὶ ἐπιστρέφονται ἀπὸ τὸν δρόμον των εἰς τὰς πρώτας τρεῖς ἐβδομάδας μετὰ τὴν διακήρυξιν τῆς παρούσης διαταγῆς, ἐὰν ἔρχωνται ἀπὸ τὰς Ἰονίους νήσους ἢ ἀπὸ τὰ παράλια τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως, καὶ μετὰ ἑξ ἐβδομάδας τῆς διακηρύξεως, ἐὰν ἔρχωνται ἀπὸ τὰ παράλια τῆς Γαλλίας ἢ τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου· τότε δὲ μόνον θέλουσι συλλαμβάνεσθαι καὶ ἀποστέλλεσθαι εἰς τὴν καθέδραν τῆς Κυβερνήσεως, ὅταν μετὰ τὴν ῥηθεῖσαν προθεσμίαν εὐρεθῶσι τοιαῦτα πλοῖα φέροντα τροφάς, πολεμοφόδια, ἢ πᾶσαν ἄλλην πολεμικὴν λαθρεμπορίαν.

7ον. Ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς εἰς πᾶν πλοῖον ἐκ τῶν συνιστῶντων τὴν παροῦσαν ναυτικὴν μοῖραν διὰ νὰ ἀπομακρύνηται ἀπὸ τὸν προσδιωρισμένον περίπλου του, ἢ νὰ περιτρέχῃ τὴν θάλασσαν τὸ μεγαλῆτερον ἀπόστημα τοῦ περίπλου των ἐπεκτείνεται μόνον ἀπὸ τῆς Γραμβούσης ἕως τὸ Δραγαμέστον. Πᾶν δὲ πλοῖον τῆς αὐτῆς μοῖρας εὐρεθὲν ἔξω τῆς ῥηθείσης γραμμῆς κατὰ τὸ μέρος τῆς Μεσογείου θαλάσσης, χωρὶς νὰ ἔχῃ καμμὶν μερικὴν ἄδειαν ὑπογεγραμμένην ἀπὸ τὸν ἀντιναύαρχον, θέλει λογίζεσθαι ὡς πειρατικόν.

8ον. Ὅχι μόνον εἶναι ἀπηγορευμένον εἰς πᾶν πλοῖον τῆς ῥηθείσης ναυτικῆς μοῖρας νὰ ἐνοχλῇ μὲ ὅποιονδήποτε τρόπον τὸ ἀδιάφορον ἐμπόριον τῶν οὐδετέρων, ἀλλ' εἶναι χρέος ὅλων καὶ ἐνὸς ἐκάστου τῶν πλοιαρχῶν τῆς αὐτῆς μοῖρας νὰ ὑπερασπίζωσι τὰ οὐδέτερα ἐμπορικὰ πλοῖα καὶ νὰ τοῖς δίδωσι, χρεῖας καλούσης, βοήθειαν, καὶ πρὸ πάντων νὰ τὰ βοηθῶσιν ἐναντίον τῶν πειρατῶν καὶ νὰ τὰ συνοδεύωσι καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς ὀριστικῆς γραμμῆς τοῦ περίπλου των.

9ον. Ἐπιτάττονται ὅλοι οἱ πλοίαρχοι γενικῶς καὶ μερικῶς καθεὶς ἐξ αὐτῶν τῶν συνιστῶντων τὴν ἀνωτέρω μοῖραν νὰ καταδιώκωσι τοὺς πειρατάς, ὅσοι εὐρεθῶσιν εἰς τὴν ὀριστικὴν γραμμὴν τοῦ περίπλου των νὰ τοὺς καταφανίζουν ἢ νὰ τοὺς συλλαμβάνουν, καὶ εἰς τοιαύτην περιστασιν νὰ τοὺς πέμπωσιν ὑπὸ ἀσφαλῇ φυλακῇ εἰς τὴν καθέδραν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐν Πόρῳ τῇ 6 Μαρτίου 1828.

Ὁ Κυβερνήτης

Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

(Τ. Σ.)

Ὁ γραμματεὺς τῆς ἐπικρατείας

Σ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

Ἀριθ. 679.

(Ὁδηγία)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸς τὸν Ἀρτιναύαρχον Γ. Σαχτούρη

Μόλον ὅτι ἡ ὑπ' ἀριθ. 677 ἐγκλειομένη διαταγὴ τῆς Κυβερνήσεως περιέχει τὸ οὐσιωδέστερον μέρος τῶν ἔργων, τῶν ὁποίων τὴν ἐκτέλεσιν ἐπιφορτίζεσαι, θέλεις εὐρεῖ εἰς τὰς παρούσας ὁδηγίας τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν τῶν ἰδίων καὶ διαφόρους ἄλλας σημειώσεις ἀναγκαίας.

Α'. Τὰ ὀκτὼ πλοῖα, τῶν ὁποίων ἐγκλείεται ὁ κατάλογος, διορίζονται νὰ ἦναι ὑπὸ τὴν ἄμεσον ὁδηγίαν σου, καὶ ἕκαστος τῶν πλοιάρχων τούτων διετάχθη νὰ ἀκολουθῇ τὰς διαταγὰς σου.

Β'. Ἔργον σου εἶναι νὰ διορίσῃς τὸν περίπλουν ἐκάστου τούτων τῶν πλοίων ὅπου κρίνεις ἀρμοδιώτερον, βάσιν ἔχων, ὅτι δὲν εἶναι συγχωρημένον εἰς αὐτὰ νὰ ἐξέλθουν τῆς μετὰξὺ Δραγαμέστου καὶ Γραμβούσης γραμμῆς.

Γ'. Ἐὰν ἡ ἀνάγκη σὲ ὑπαγορεύσῃ νὰ διωρίσῃς εἰς ἓν ἢ περισσότερα τῶν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου πλοίων νὰ ἐξέλθωσιν αὐτῆς τῆς γραμμῆς δι' ὑπηρεσίαν δημόσιον, τὴν ὁποίαν δὲν ἤμπορεῖ νὰ προβλέψῃ ἡ Κυβέρνησις, θέλεις δώσῃς εἰς τοὺς πλοιάρχους ἐκείνων τῶν πλοίων ἐγγράφον, ἐπίσημον ἄδειαν διὰ τὴν ἀσφαλείαν τῶν.

Δ'. Ὅφείλεις νὰ δώσῃς ἐγγράφως εἰς ἕκαστον τῶν πλοιάρχων τῆς ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου μοίρας τὰς ὁδηγίας ὅσαι διαλαμβάνονται εἰς τὴν ὑπ' ἀρ. γενικὴν διαταγὴν τῆς Κυβερνήσεως, προσθέτων εἰς αὐτάς ὅσας ἄλλας αἱ τοπικαὶ περιστάσεις, καὶ ἡ ἀκριβὴς ἐνέργεια τοῦ ἀποκλεισμοῦ σὲ ὑπαγορεύουν νὰ δώσῃς.

Ε'. Εἰς τὰς ὁδηγίας ῥητῶς ὀφείλεις νὰ προσθέσῃς, ὅτι εἰς τὰς ἐπισκέψεις τῶν οὐδετέρων πλοίων πρέπει νὰ φυλάττεται ἡ μεγαλητέρα εὐταξία, ὅτι δὲν εἶναι συγχωρημένον νὰ ὕβρισθῇ ἡ καθ' ὅποιονδῆποτε ἄλλον τρόπον ν' ἀτιμασθῇ ἢ νὰ φοβερισθῇ πλοίαρχος, ἢ ναύτης ἢ ἐπιβάτης οὐδετέρου πλοίου. Ὅτι δὲν συγχωρεῖται εἰς τοὺς ἐπισκεπτομένους τὸ οὐδέτερον πλοῖον Ἕλληνας νὰ πάρουν τὸ παραμικρότερον μέρος τοῦ φορτίου τοῦ οὐδετέρου πλοίου, ἢ νὰ προξενήσουν ζημίαν ὅποιονδῆποτε εἰς αὐτό, ἢ νὰ τὸ μεταβιβάσουν εἰς ἄλλο πλοῖον (ἐκτὸς ἂν τὸ οὐδέτερον πλοῖον εἶναι εἰς κίνδυνον νὰ βυθισθῇ). Ἡ παράβασις τούτων τῶν ὁδηγιῶν ὅχι μόνον θέλει ἐπιφέρει τὴν στέρησιν παντὸς δικαιώματος ἐπὶ τῆς λείας, ἀλλὰ καθυποβάλλει τοὺς παραβάτας εἰς ποινὰς τὰς ὁποίας θέλει ἀποφασίσῃς τὸ θαλάσσιον Δικαστήριον κατὰ τοὺς Νόμους.

ΣΤ'. Θέλεις διορίσῃς προσέτι, ὅσαςκις συλληφθῇ πλοῖον ἐχθρικὸν ἢ οὐδέτερον ἀπὸ πλοῖον ἢ πλοῖα τῆς ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου Μοίρας, νὰ φέρεσαι πρὸς σέ, καὶ νὰ γίνεται ἡ ἀναγκαία προεξέτασις μετὰ τὴν ὁποίαν

θέλει πέμπεται τὸ συλληφθὲν πλοῖον εἰς τὴν καθέδραν τῆς Κυβερνήσεως, διὰ νὰ κριθῇ. Εἰς ἐκάστην ἀποστολὴν τοιούτων πλοίων θέλεις φροντίσει νὰ πέμπεται ἡ ἀναφορὰ τοῦ πλοιάρχου, ὁ ὁποῖος συνέλαβε τὸ πλοῖον, περιέχουσα ἀκριβῶς ὅλα τὰ περιστατικὰ τὰ κατὰ τὴν κατάσχεσιν τοῦ πλοίου, καὶ θέλεις πεμπει καὶ ἀναφορὰν σου ἐκθετικὴν τῶν προεξετάσεων, καὶ τῶν λόγων διὰ τοὺς ὁποίους ἐκρίθη εὐλογος ἡ κατάσχεσις καὶ ἡ ἀποστολὴ του εἰς τὴν καθέδραν τῆς Κυβερνήσεως.

Ζ'. Ἐὰν τὸ κατασχεθὲν πλοῖον εἶναι οὐδέτερον, καὶ ἐκ τῶν προεξετάσεων δὲν προκύψωσιν κατ' αὐτοῦ βάσιμοι κατηγορίαι, θέλεις τὸ ἀπολύει ἀμέσως.

Η'. Ὅσας ἀπαντηθοῦν ἐντὸς τῆς γραμμῆς τοῦ ἀποκλεισμοῦ πλοῖα οὐδέτερα εἰς συνοδείαν πλοίου πολεμικοῦ, ὁ πρῶτος ἀπαντῶν αὐτὰ πλοίαρχος τῆς ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου μοίρας ὀφείλει νὰ ὑπάγῃ μετὰ τὴν θάρκαν του, ἢ νὰ πέμψῃ ἓνα τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ πλοίου του πρὸς τὸν πλοίαρχον τοῦ πολεμικοῦ οὐδετέρου πλοίου, νὰ γνωστοποιήσῃ πρὸς αὐτὸν τὴν περὶ ἀποκλεισμοῦ διαταγὴν, καὶ νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ μὴ συγχωρήσῃ εἰς κανὲν τῶν ὁποίων συνοδεύει πλοίων νὰ πλεύσῃ εἰς λιμένα ἢ ἄλλο μέρος ἐκ τῶν ὑποκειμένων εἰς ἀποκλεισμόν, θέλει τὸν ζητήσῃ προσέτι μετὰ τὸν εὐσχημότερον τρόπον νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς σημείωσιν τῆς ὁποίας ἔκαμε κοινοποιήσεως καὶ θέλει ἀναχωρήσει.

Θ'. Ὅλα τὰ πλοῖα, οἱ πλοίαρχοι καὶ οἱ αὐτὰι τῆς ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου μοίρας, ἔχουσι δικαίωμα ἐπὶ τῶν λειῶν, αἱ ὁποῖαι ἤθελον γενῇ ἀπὸ ὁποιοῦνδήποτε πλοίου τῆς αὐτῆς μοίρας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀποκλεισμοῦ.

Ι'. Χωριστὴ διατάξις θελεὶ κανονίσει τὸν τρόπον τῆς διανομῆς τῶν λειῶν καὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν πλοίων, τῶν πλοιαρχῶν, τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ναυτῶν ἀπ' αὐτάς.

ΙΑ'. Προσεχῶς θέλει διευθυνθῇ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου καὶ ἓνας στολίσκος συγκεϊμένος ἀπὸ 8 ἢ 9 μικρὰ πλοῖα, τῶν ὁποίων θέλει πεμφθῇ τότε καὶ ὁ κατάλογος. Ἐκ τούτων δύνασαι νὰ κρατήσῃς ἓν ἢ δύο διὰ τὴν ἀνταπόκρισιν· ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν θέλεις διορίσει ἓνα ἀρχηγόν, καὶ θέλεις διευθύνει τὸν στολίσκον τοῦτον εἰς Δραγαμέστον διὰ νὰ ῥ-
ναι ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ἀρχιστρατήγου Ρ. Τζῳρτζη.

Ἐν Πόρφ τῇ 5 Μαρτίου 1828.

Ὁ Κυβερνήτης

Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

(Τ. Σ.)

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας

Σ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

Ἀριθ. 618.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐπειδὴ εἰς τὸ Μεσολόγγιον, μόνον ὅτι ἀποκλείεται στενὰ διὰ θαλάσσης μετὰ τὴν κυρίευσιν τοῦ Βασιλαδίου, ἐμβαίνουσι μόνον τοῦτο τροφαὶ ἀπὸ μέρους τῆς ξηρᾶς, ἐπειδὴ ἡ πόλις τῆς Πρεβέζης καὶ πολλὰ ἄλλα μέρη κείμενα εἰς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον χρησιμεύουν ὡς ἀποθήκαι τοῦ διωρισμένου διὰ τὴν φρουρὰν τοῦ Μεσολογγίου τροφῶν καὶ πολεμοφοδίων, καθὼς καὶ διὰ τὰ στρατεύματα τὰ ὁποῖα κατέχουν ἀκόμη μίαν γραμμὴν εἰς τὴν Ἀχαρνανίαν, καὶ διὰ μέσου τῶν ὁποίων ὁ ἔχθρὸς δύναται νὰ βασταῇ τὴν ῥηθείσαν φρουράν,

Καὶ ἐπειδὴ εἶναι χρέος τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐμποδίσῃ καθ' ὅσον τὰ μέσα τῆς τὴν συγχωροῦν, τὴν εἰσπαγωγὴν τῶν τροφῶν, τῶν πολεμοφοδίων, καὶ παντὸς ἄλλου εἶδους πολεμικῆς λαθρεμπορίας εἰς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον.

Κατὰ συνέπειαν τοῦ ὑπ' ἀριθ. 677 ψηφίσματος,

Θεωρήσας καὶ τὰς ἀναφορὰς τοῦ Ἀρχιστρατήγου Κυρίου Ρ. Τζούρτζ, διὰ τῶν ὁποίων ζητεῖ τὴν σύμπραξιν ναυτικῆς δυνάμεως, διὰ νὰ ἀποκλείσῃ τὴν Πρέβεζαν καὶ ἐκ τούτου νὰ προξενήσῃ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ κατὰ τοῦ Μεσολογγίου πολεμικοῦ κινήματός του.

Διατάττει τὰ ἀκόλουθα·

Ἄρθρον 1. Ὁ Ἀντιναύαρχος Σαχτούρης θέλει διαταχθῇ νὰ ἀποχωρίσῃ ἀπὸ τὴν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν του ναυτικὴν μοῖραν ἓνα ἱκανὸν ἀριθμὸν κανονοφόρων βαρκῶν καὶ ἄλλων ἐνόπλων πλοιαρίων, νὰ συνθέσῃ ἐξ αὐτῶν στολίσκον, καὶ νὰ τὸν διευθύνῃ εἰς Δραγαμέστον, ὅπου νὰ τεθῇ ὑπὸ τὰς ἀμέσους διαταγὰς τοῦ Ἀρχιστρατήγου κυρίου Ρ. Τζούρτζ.

Ἄρθρον 2. Ὁ Ἀρχιστράτηγος θέλει λάβει τὰ ἀρμόδια μέτρα διὰ νὰ συστήσῃ τὸν ἀποκλεισμὸν ἐμπροσθεν τῆς Πρεβέζης, δίδων περὶ τούτου τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς καὶ ὁδηγίας εἰς τὸν διοικητὴν τοῦ ῥηθέντος στολίσκου.

Ἄρθρον 3. Προκηρύττων τὸν ἀποκλεισμὸν θέλει φροντίσει νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν κατάσχεσιν παντὸς οὐδετέρου πλοίου ἢ πλοιαρίου, κατὰ τὰς πρώτας δύο ἐβδομάδας μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς προκηρύξεως· εἰς τὸ διάστημα τοῦτο τὰ οὐδέτερα πλοῖα ἢ πλοιάρια, τὰ ὁποῖα ἤθελον εὐρεθῇ διευθυνόμενα μὲ φορτίον εἰς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον, θέλουν τὰ γυρίζει ἀπὸ τὴν διεύθυνσίν των, καὶ θέλουν τὰ ἀφήνει νὰ ἐπιστρέφουν ἐλεύθερα.

Ἄρθρον 4. Τὰ πλοῖα ἢ πλοιάρια, τὰ ὁποῖα ἤθελον κατασχεθῇ μετὰ τὴν παρέλευσιν τῆς προθεσμίας, ἔχοντα φορτίον πολεμικῆς λαθρεμπορίας, θέλουν φέρεσθαι εἰς Δραγαμέστον, διὰ νὰ ἐξετάζωνται ἀπὸ ἐπιτροπὴν ἐπίτηδες διωρισμένην παρὰ τοῦ Ἀρχιστρατήγου, καὶ ἐὰν αὐ-

τὸς ἀποφασίσῃ, ὅτι ἡ κατὰσχεσις ἔγινε κατὰ τὴν τάξιν, καὶ ἀπὸ εὐλόγους αἰτίας, τὸ κατασχεθὲν πλοῖον· ἢ τὸ πλοιάριον θέλει διευθύνεται εἰς τὴν Καθέδραν τῆς Κυβερνήσεως, διὰ νὰ κρίνεται εἰς τὸ ἀνῆκον δικαστήριον· ἐξ ἐναντίας δὲ θέλει ἀπολύεται.

Ἄρθρον 5. Ὁ Ἀρχιστράτηγος θέλει δώσει τὰς πλέον αὐστηρὰς διαταγὰς εἰς τοὺς διοικητὰς τῶν κανονοφόρων καὶ τῶν ἐνόπλων πλοιαρίων ὅσα συνθέτουν τὸ στολίσκον νὰ σέβωνται τὸ εἰρηνικὸν ἐμπόριον τῶν οὐδετέρων, καὶ νὰ μὴ προξενοῦν εἰς αὐτὸ καμμίαν βλάβην· καὶ θέλει κρίνει διὰ πολεμικοῦ κριτηρίου καὶ θέλει τιμωρήσῃ αὐστηρὰ ὅσα ἤθελον φωραθῇ ὅτι ἐπραξάν ἐναντίον τῶν διαταγῶν τούτων.

Ἄρθρον 6. Θέλει προσδιορίσῃ μίαν γραμμὴν περίπλου, τὴν ὁποίαν αἱ κανονοφόροι καὶ τὰ ἔνοπλα πλοῖα τοῦ στολίσκου τούτου δὲν θέλουν ὑπερβαίνει, ἐπὶ ποινῇ τοῦ νὰ θεωρῶνται καὶ νὰ μεταχειρίζονται ὡς πειραταί, ἐὰν ἤθελον ἀπαντηθῇ ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς γραμμῆς ταύτης.

Ἐν Πόρῳ τῇ 5. Μαρτίου 1828.

Ὁ Κυβερνήτης.

I. A. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

(Τ. Σ

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας

Σ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

Ἀριθ. 761.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸς τὸν Ἀντιναύαρχον Κύριον Γ. Σαχτούρη.

Λόγοι Πολιτικοὶ ὑπαγορεύουν τὴν προσθήκην τῶν ἀκολουθῶν ὁδηγιῶν εἰς τὰς ὅσας μέχρι τοῦδε σὰς ἐδόθησαν.

Α'. Ἐπὶ τοῦ παρόντος θέλεις περιστείλῃ τὸν ἀποκλεισμόν ἐμπροσθεν τῶν φρουρίων τῆς Κορώνης, τῆς Μεθώνης καὶ τοῦ Νεοκάστρου, καὶ εἰς τὴν γραμμὴν τῆς εἰσόδου τοῦ κόλπου τῆς Ναυπάκτου.

Β'. Διορίζων τὰ ἀναγκαῖα πλοῖα εἰς τὸν ἀποκλεισμόν τῶν ῥηθέντων φρουρίων θέλεις δώσει θετικὰς ὁδηγίας εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου πλοιάρχους νὰ μὴ ἀπομακρύνωνται περισσότερον ἀπὸ δέκα ἢ δώδεκα τὸ πολὺ μίλια ἀπὸ τὴν στερεάν.

Γ' Θέλεις διορίσῃ ἀμέσως τὴν γολέταν Ἀσπασίαν τοῦ πλοιάρχου Ἀνδριανοῦ νὰ πλεύσῃ εἰς Μάλταν φέρουσα τὸν Κύριον Ἰωάννην Λάττην διωρισμένον νὰ ἐγχειρίσῃ τὰ πρὸς τοὺς Ναυάρχους Κυρίους Κοδριχτῶνα, καὶ Κόμητα Ἐἴδεν γράμματα τῆς Κυβερνήσεως.

Δ'. Μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς τῆς ῥηθείσης γολέτας δὲν θέλεις κοινοποιήσῃ τὰς περὶ ἀποκλεισμοῦ διαταγὰς εἰς καμμίαν ξένην ἀρχήν, ἀλλὰ θέλεις περιορισθῇ εἰς τὸν στενὸν ἀποκλεισμόν τῶν μερῶν, ὅσα διαλαμβάνονται εἰς τὸ πρῶτον ἄρθρον τῶν παρουσῶν ὁδηγιῶν.

Ε'. Ἐὰν ὁ Κύριος Λάτρης ἐπιστρέφων ἀπὸ Μάλτανσας εἴπῃ, ὅτι εἰμ-
πορεῖς νὰ κοινοποιήσῃς τὰς περὶ ἀποκλεισμοῦ διαταγὰς, θέλεις τὸ κά-
μει ἀμέσως, καὶ προπάντων θέλεις τὰς κοινοποιήσῃς εἰς τὰς Ἴονικὰς
νῆσους, καὶ θέλεις εἰδοποιήσῃς καὶ τὸν Ἀρχιστράτηγον.

ΣΤ'. Δὲν ἐμποδίζεσαι ἀπὸ τοῦ νὰ προχωρήσῃς ἕως Δραγαμέστον, καὶ
νὰ ἦσαι εἰς κοινωνίαν μὲ τὸν Ἀρχιστράτηγον, ὁφείλων μάλιστα νὰ δια-
τάξῃς τὰ περὶ τοῦ στολίσκου, ὁ ὁποῖος προσεχῶς θέλει σὲ σταλῇ διὰ
τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, διὰ νὰ νὰ τὸν διορίσῃς ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ
Ἀρχιστρατήγου.

Ζ'. Θέλεις παραγγεῖλει τὸν πλοίαρχον τῆς Ἀσπασίας νὰ σπεύσῃ ὅ-
σον εἶνε δυνατὸν εἰς τὸν πλοῦν του, τὸσον ἐν ᾧ διευθύνεται εἰς Μάλ-
ταν, ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν του.

Ἐν Πόρῳ τῇ 8 Μαρτίου 1828.

Ὁ Κυβερνήτης

Ι. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

(Τ. Σ.)

Ὁ γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας

Σ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

Ἀριθ. 1415.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸς τὸν Ἀρτιναύαρχον κύριον Γ. Σαχτούρη.

Κατὰ τὰς ὁποίας λαμβάνεις σήμερον διαταγὰς ὑπ' ἀριθ. 1414 ὁ
περίπλους τὸν ὁποῖον διορίζεσαι νὰ κάμῃς ἐκτείνεται μέχρι τῆς νή-
σου Κρήτης· τὸ πλοῖον, τὸ ὁποῖον θέλεις ἀποφασίσῃς διὰ τοῦτο τὸ μέ-
ρος, θέλει εἶσθαι ἐπιφορτισμένον ὡσαύτως καὶ ἀπὸ ἰδικὴν παραγγελίαν
περὶ τοῦ φρουρίου, καὶ τῆς φρουρᾶς τῆς Γραμβούσης, καὶ περὶ τῶν ἐνό-
πλων ἀνθρώπων, οἵτινες ἐξεστράτευσαν εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Κρήτης.

Κατὰ συνέπειαν τούτου θέλεις διατάξῃς τὸν κύριον Λάτρη, διὰ νὰ
ἐπιβῇ εἰς τὸ εἰρημένον πλοῖον καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τὰς ἐπομένους ὁδη-
γίας.

Ιον. Φθάνων εἰς Γραμβούσαν θέλεις ἐγχειρίσῃς πρὸς τὸν κύριον Ἀἰν
ἀρχηγὸν τῆς φρουρᾶς, τὸ ἐσώκλειστον γράμμα· ἐπομένως θέλεις λάβῃς
εἰς ἀκριβῆ σημειώσιν, συμφώνως μετ' αὐτοῦ, τὰ βρούτζινα κανόνια, τὰ
ὁποῖα εὐρίσκονται εἰς τὸ φρούριον τούτου· θέλεις σημειώσῃς τὸ μέγεθός
των· καὶ ἐπειδὴ ἡ Κυβέρνησις ἔχει σκοπὸν νὰ ἀνταλλάξῃ αὐτὰ διὰ
σιδηρίνων κανονίων, νὰ σημειώσῃς ὡσαύτως τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ μέγε-
θος ἐκείνων τῶν κανονίων, τὰ ὁποῖα θέλουν σταλῇ δι' αὐτὸ τοῦτο εἰς
τὴν Γραμβούσαν, ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς νὰ περιορισθῇ εἰς τόσα, ὅσα ἀπαιτεῖ
ἡ πλέον ἀπαραίτητος ἀνάγκη.

Ὁ κύριος Λάτρης νὰ ἐξετάσῃ ὡσαύτως, καὶ περὶ τῶν ὧσων εἰμπο-

ρεῖ νὰ ἔχη χρεῖαν ἢ φρουρά, καὶ θέλει λάβει εἰς σημείωσιν αὐτὰ διὰ νὰ τὰ ἀναφέρῃ.

Ἡ Κυβέρνησις πληροφορεῖται ὅτι αἱ ἀποθήκαι τῆς Γραμβούσης ἔχουν σημαντικὴν ποσότητα τροφῶν, ὡς καὶ πολεμοφοδίων· ἐὰν ἔχουν ἔλλειψιν, διατάσσεται ὁ κύριος Ἄϊν νὰ ἀναφέρῃ ἐμπεριστατωμένως περὶ τούτων, καὶ ὁ κύριος Λάτρης θέλει φροντίσει ὥστε νὰ μὴ παρ-
λειφθῇ τίποτε, ἀφ' ὅσα ἡ Κυβέρνησις ἐπιθυμεῖ νὰ μάθῃ. Εὐρίσκονται εἰς τὴν Γραμβούσαν πολλὰ ξύλα ἐργάσιμα καὶ σανίδια, καὶ ἡ φρου-
ρὰ τὰ μεταχειρίζεται διὰ καύσιμον· ὁ κύριος Ἄϊν διατάσσεται νὰ ἐπιθιβάσῃ ὅλην αὐτὴν τὴν ξυλικήν, εἰς τὸ ὅποιον ἀπέρχεται διὰ Γραμ-
βούσαν πλοῖον καὶ ἐὰν τὴν προμήθειαν ξύλων φωτιάς χρειασθῇ ἡ φρου-
ρὰ, νὰ τῆς δώσῃ ὀλίγα χρήματα· ὁ Κύριος Λάτρης ἔχει τὴν ἀδειαν νὰ συνεννοηθῇ περὶ τούτου μὲ τὸν κύριον Ἄϊν, καὶ ἐὰν εἶναι μεγίστη ἀ-
νάγκη, θέλει κάμει πρὸς αὐτὴν προσωρινῶς χρηματικὴν τινα ἐξοικονό-
μησιν διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ξύλων τούτων.

2ον Ἀφοῦ ὁ κύριος Λάτρης ἐκτελέσῃ ταῦτα, θέλει ἀπέλθῃ μὲ τὸ αὐτὸ πλοῖον, ὅπου εἶναι τὸ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ κ. Ἰωάννου Χάλη, καὶ Χ. Μιχάλη στρατόπεδον· θέλει γνωρίσει ἐπιτοπίως, ποῖα εἶναι ἡ θέσις τοῦ στρατιωτικοῦ σώματος, ἐὰν εἶναι εἰς κατὰστασιν νὰ βαστα-
χθῇ ἔχον ὑπὸ τὴν ὑπεράσπισίν του τοὺς κατοίκους τῶν μερῶν ἐκείνων τὰ ὅποια ἐκίνησαν ὅπλα ἐναντίον τῶν Τούρκων, καὶ ταῦτοχρόνως ποῖα εἶναι τὰ μέσα του, καὶ ἐκεῖνα τὰ ὅποια ὁ τόπος εἴμπορεῖ νὰ χορηγῇ, καὶ τέλος, ποίας βοηθείας ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ συγχωρήσῃ δι' αὐ-
τὸν τὸν σκοπὸν.

Ὁ κύριος Λάτρης ἀφοῦ τοιοιτοτρόπως γνωρίσῃ καὶ ἐκτιμήσῃ τὴν κατὰστασιν τῶν πραγμάτων, θέλει λάβει εἰς σημείωσιν αὐτὴν, διὰ νὰ τὴν ἀναφέρῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν· ὑποθέτοντες ὅτι τὸ στρατιωτικὸν τοῦτο σῶμα εὐρίσκεται εἰς τὴν ἐσχάτην ἀπορίαν τῶν ἀναγκαίων, καὶ ἡ ἀμεσος καὶ βίαιος ὀπισθοδρόμησίς του εἶναι καὶ ἀδύνατος, καὶ ἐπι-
κίνδυνος πολλὰ διὰ τὴν Κρήτην, ἔχει τὴν ἀδειαν νὰ χορηγήσῃ εἰς τὸ σῶμα τοῦτο παξιμαδί εκατὸν καντάρια καὶ πυρίτιδα βαρέλια πέντε.

Θέλει λογαριάσει ὁ κύριος Λάτρης τὰς βοηθείας ταύτας μὲ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε νὰ φθάσουν, ἕως ὅτου ἡ Κυβέρνησις λαμβάνουσα τὴν ἀναφορὰν τοῦ ἀποφασίσῃ ἢ νὰ βοηθήσῃ ἐπομένως τὴν ἐκστρατεῖαν ταύτην, ἢ νὰ τὴν διαλύσῃ.

Θέλει ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν, ὅτι τὰ ὅποια ἔλαβε μέτρα ὁ Κομοδόρος κ. Σναῖν εἰς Γραμβούσαν ἀνεκάλυψαν καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν τὰ τρο-
μερὰ ἐγκλήματα, τῶν ὁποίων εἶναι ἑνοχοὶ ὅλοι οἱ Κρήτες, οἵτινες ἤ-
σαν εἰς τὴν Γραμβούσαν, καὶ ἐκεῖνοι κυρίως οἵτινες ἐσχηματίζουν τὸ λε-
γόμενον συμβούλιον τῆς Κρήτης.

Εἶναι ὡσαύτως ὁμολογούμενον, ὅτι θησαυροὶ σημαντικοὶ εἶχον σω-
ρευθῇ εἰς τὴν Γραμβούσαν, καὶ οὗτοι ἀπὸ διαφόρους ἐκστρατείας, καὶ ὅτι ὅλα τὰ μετρητὰ ἦσαν παραχωμένα εἰς ἐπὶ τούτῳ κατεσκευασμένα

ὀρύγματα εἰς τὸ διαληφθὲν φρούριον· πρέπει λοιπὸν νὰ εὐρίσκωνται ἀκόμη εἰς διαφόρους, καὶ ὁ κ. Λάτρης θέλει εἶσθαι πολὺ ἀξιώτερος τῆς ἐμπιστοσύνης τῆς Κυβερνήσεως, ἐὰν δυνηθῇ νὰ τοὺς κάμῃ νὰ συνεισφέρωσι τοῦλάχιστον διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ στρατιωτικοῦ τούτου σώματος.

Ἡ ἐξέτασις ἣτις γίνεται σήμερον καθ' ὅλην τὴν αὐστηρότητα εἰς τοὺς ἐν φυλακῇ πειρατάς, θέλει δώσῃ μέγα φῶς εἰς τὴν τρομερὰν ταύτην ὑπόθεσιν, καὶ ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἀποφασισμένη νὰ μὴν λυπηθῇ κανένα ἀπὸ τοὺς ἐνόχους τούτους.

3ον. Ἡ Κυβέρνησις σοὶ πέμπει διὰ τοῦ κ. Λάτρη τὴν ποσότητα τῶν δύο χιλ. καὶ 150 ταλλήρων· τοιοῦτοτρόπως θέλεις δυνηθῇ νὰ προβλέψῃς ἀπὸ ζωοτροφίας δι' ἡμέρας τριάκοντα τὰ πλοῖα, τὰ ὅποια εἶναι ὑπὸ τὰς διαταγὰς σου, καὶ ταυτοχρόνως νὰ δώσῃς καὶ εἰς τὸν κ. Λάτρη ὀλίγα χρήματα, τροφὰς καὶ πολεμοφοδία, τῶν ὁποίων ἤμπορεῖ νὰ ἔχῃ χρεῖαν διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν περὶ τῆς Κρήτης παραγγελίαν.

Ἐλήφθησαν τὰ μέτρα ὅσα ἀνάγονται εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ διαπλου σου.

Τὸ πλοῖον ὅπου ὁ κ. Λάτρης θέλει ἐπιβῇ θέλει σταλῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν μ' αὐτόν, καὶ τὰς ἀναφορὰς τὰς ὁποίας ἐπιφορτίζεται νὰ κάμῃ, καὶ ἐκεῖνας τὰς ἰδικὰς σου, ἐὰν ἔχῃς τι νὰ εἰδοποιήσῃς τὴν Κυβέρνησιν.

Ἐν Αἰγίνῃ τὴν 1 Ἀπριλίου 1828.

Ὁ Κυβερνήτης

I. A. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

(Τ. Σ.)

Ὁ γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας

Σ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

Εἰς τὴν ἤδη στελλομένην χρηματικὴν ποσότητα ἐμπεριέχεται καὶ μία πρόχειρος ἐξοικονόμησις τῶν ναυτῶν τῶν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου πλοίων πρὸς δύο ἀλλήρα τὸν ἀνθρῶπον.

Σ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

Ἀντίγραφον

Edu. Codrington

Ἐκ τοῦ ὈκEANΟΥ (δικρότου), 12)24 Μαΐου 1828,

Γενικὴ Διαταγὴ

Εἶναι καταπολὺ ὠφέλιμον εἰς τοιαύτην κρίσιμον στιγμήν, νὰ ὑστερήσωμεν τὰς Τουρκικὰς δυνάμεις, εὐρισκομένας εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἀπὸ ὅλα τὰ εἶδη ζωοτροφῶν καὶ πολεμοφοδίων καὶ εὐδυναμώσεων, καὶ ἀπὸ καθὲ ὁποιαδήποτε ἄλλα εἶδη, διὰ νὰ διεγείρωμεν τὴν ἐπιθυμίαν εἰς τὸν Ἰμπραὴμ Πασᾶ, νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον. Εἶναι λοιπὸν ἀναγκαῖον, ὅτι ὅλα τὰ πλοῖα τὰ ὅποια συνιστῶσι καὶ βοηθοῦσι τὴν πολιορκίαν τῶν λιμένων τῆς Πελοποννήσου, νὰ ἐμποδιζώσιν, ἂν

εἶναι δυνατόν, τὴν εἴσοδον κάθε εἵδους πλοίου, ὁποιουδήποτε ἔθνους, ἕως καὶ τὰ πλοιαῖα ὁμοίως νὰ ᾔναι αὐστηρῶς προσεκτικά, νὰ μὴ συγχωρῶσι τὴν ἔξοδον εἰς κανέν πρᾶγμα εὐρισκόμενον εἰς τοὺς λιμένας, εἰμὴ εἰς ἐκεῖνο τὸ πλοῖον ἢ πλοιαῖον, τὸ ὅποιον ἤθελεν ἔχει ἔξη-
πλωμένην τὴν σημαίαν τῆς ὁμιλίας, ἐρχόμενον διὰ νὰ ὁμιλήσῃ μὲ τὸν ἀξιωματικόν, ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ ὁποίου εἶναι τὰ πολιορκοῦντα πλοῖα.

Τώρα πρὸς ἀποφυγὴν τῶν πολιορκούντων πλοίων, εἶναι πιθανόν, ὅτι, τὰ ὀγληγορόπλευστα πλοῖα, ἐρχόμενα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον ἢ ἀπὸ ἄλλο μέρος τῆς Τουρκίας, θέλουν λαμβάνει κατὰ πρῶτον πλησίαισιν ἔξω τοῦ ἀκρωτηρίου Ματαπᾶ, διὰ νὰ ἐπετύχουν καὶ σπρωχθοῦν μεταξὺ τῶν νήσων καὶ τῆς μεγάλης ξηρᾶς μὲ ἓνα δυνατόν Ἀνατολικόν ἢ Μεσημβρινόν ἄνεμον, ἤθελον λαμβάνει πλησίαισιν εἰς τὰς Στροφάδας νήσους, ἔτοιμα νὰ ὠφεληθοῦν ἀπὸ ἓνα δυνατόν Δυτικόν, ἢ Ἀρκτικόν ἀέρα. Εἶναι λοιπόν ἀναγκαῖον, ὅτι ἐν πλοῖον μὲ ἱκανὴν δύναμιν, πρὸς ἀσφάλειαν ὑπακοῆς, νὰ περιπλῇ εἰς κάθε μίαν ἀπὸ αὐτὰς τὰς θέσεις, διὰ νὰ διώκῃ καὶ ἀποβάλλῃ ὁποιαδήποτε τουρκικὰ πλοῖα ἤθελον ἔλθει ἐκεῖ, καὶ ὅταν ἤθελεν ἀπαντήσῃ κανένα τῶν τοιούτων πλοίων, θέλει τὸ γνωστοποιεῖ εἰς τὰ ἄλλα πολιορκοῦντα πλοῖα, ὑψώνων τὴν Τουρκικὴν σημαίαν, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ μεγαλειτέρου καταρτίου, καὶ πυροβολοῦν κανόνιον, ἕως τὰ ἄλλα πλοῖα νὰ ἰδοῦν τὸ σημεῖον.

Ἄν ἡ Ῥωσσία ἤθελεν ἔλθει εἰς πόλεμον μὲ τὴν Τουρκίαν, ἡμεῖς δὲν θέλομεν λάβει μέρος ἢ μετοχὴν τινα μὲ τὰ πλοῖα τινὸς αὐτῶν τῶν ἐθνῶν· καὶ μόνον ὅτι τὰ πλοῖα τῆς αὐτοῦ Β. Μ. θέλουν ἐμποδιῆσαι συγκρότησιν ναυμαχίας γενικῶς μεταξὺ Γραικικῶν καὶ Τουρκικῶν ναυτικῶν δυνάμεων, πλὴν δὲ ἀπαιτεῖται νὰ κάμνουν οὕτω εἰς περιστάσεις, εἰς τὰς ὁποίας τὰ Τουρκικὰ πλοῖα ἐναντιοῦνται νὰ φύγουν, τὰ δὲ Γραικικὰ πλοῖα ἔχουν δύναμιν ἱκανὴν νὰ ἀντιπολεμοῦν εὐτυχῶς καὶ μὲ ἐπιτυχίαν των.

Ὑπογεγραμμένος, ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ ΚΟΡΔΙΓΚΤΩΝ

Ἀντιναύαρχος καὶ γενικὸς Ἀρχηγός.

Πρὸς τοὺς Σεβαστοὺς Ναύαρχους καὶ ἀρχηγούς.

Ἀριθ. 2838.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Πρὸς τὸν Ἀντιναύαρχον Κύριον Γ. Σαχτούρη.

Ἡ Κυβέρνησις Σοὶ γνωρίζει χάριν διὰ τὴν ταχεῖαν πρὸς αὐτὴν ἀποστολὴν καὶ τῶν γραμμάτων ὅσα Σ' ἐνεχείρησεν ὁ καπετὰν Πάρκερ καὶ τῶν πρὸς αὐτὴν εἰδήσεων. Τὸ πλοῖον τὸ κομίσαν τὰ γράμματα ἐπανέρχεται εὐθὺς διότι ἔχεις αὐτοῦ χρεῖαν.

Με εὐχαρίστησιν τῆς ἄκραν παρετήρησεν ἡ Κυβέρνησις τοὺς ἐπαί-

νους τοῦ καπετὰν Πάρκερ, καὶ περὶ Σοῦ, καὶ περὶ τοῦ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου στολίσκου. Δικαιόσεις, Ἀντιναύαρχε, μὲ τὴν χρηστήν Σου διαγωγὴν τὴν περὶ Σοῦ ὑπόληψίν της.

Τὰ περὶ Κορώνης εἶναι πάντοτε ἀντικείμενον τῶν σκέψεων τῆς Κυβερνήσεως· οἱ ἐν αὐτῷ τῷ φρουρίῳ στασιάζοντες ἐπεθύμησαν ἐσχάτως νὰ ἔλθουν εἰς λόγους μὲ τὸν στρατηγὸν Νικήταν, ὁ ὁποῖος ἔλαβε καὶ τὴν ἀδειαν καὶ τὰς ὁδηγίας τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐξακολουθεῖ νὰ διδῇς πᾶσαν οὐσιώδη εἰδησιν καὶ νὰ ἐκτελῇς τὰ χρέη Σου μὲ τὸν αὐτὸν ζῆλον καὶ προθυμίαν τὰ ὅποια ἐχαρακτήρισαν τὴν ἑως τώρα διαγωγὴν Σου.

Ἐν Πόρῳ τὴν 2 Ἰουνίου 1828.

Ὁ Κυβερνήτης

I. A. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

Ὁ γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας
Σ. ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ.

Υ. Γ. Σοὶ ἐ περικλείεται καὶ γράμμα διὰ τὸν καπ. Πάρκερ τὸ ὁποῖον φρόντισε νὰ τὸ δώσης ἀσφαλῶς.

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸς τὸν Ἀντιναύαρχον Σαχτούρη

Θέλει εὑρετε περικλείστον τὸ ἀντίγραφον τῆς ἀναφορᾶς, ὅπου ἔλαβον ἀπὸ τὸν στρατηγὸν Κολοκοτρώνην· αὐτὸς λαμβάνει τὴν διαταγὴν, νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς φιλικὰς ἀνταποκρίσεις μὲ τοὺς Ἀλβανοτούρκους, καὶ νὰ τοὺς βοηθήσῃ ἐκ μέρους τοῦ ἐμποδίζοντος δι' ὅσον δύναται τὸν Ἰβραήμ Πασᾶ νὰ ὑπάγῃ νὰ τοὺς πολεμήσῃ, ἢ νὰ τοὺς διώξῃ.

Σὰς διατάττω ὁμοίως νὰ πλησιάζητε εἰς τὸ Καστέλλον τῆς Πάτρας, καὶ νὰ εὑρετε τρόπον διὰ νὰ βαλθῇτε εἰς ἀνταπόκρισιν μὲ τοὺς ῥηθέντας Ἀλβανούς. Ἐὰν αὐτοὶ μᾶς δώσουν βεβαίαν ἐγγύησιν, ὅτι θέλει ἀδειάσουν τὸ Φρούριον διὰ νὰ τὸ ἐγχειρίσουν εἰς ἡμᾶς, ὅταν ὁ ἴδιος θέλει τοὺς δώσετε τὰ μέσα διὰ ν' ἀπεράσουν εἰς τὴν Ρούμελην, εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν ἔχετε τὴν ἀδειαν νὰ τοὺς δώσητε καθε βοήθειαν, καὶ ἐὰν λάβουν χρεῖαν καὶ τροφῶν, ἕως ὅτου κατὰ τὰς ἀναφοράς σας, τὰς ὁποίας προσμένω μὲ ἀνυπομονησίαν, νὰ ἡμπορέσω νὰ σᾶς ἐξαποστείλω τὰ ἀναγκαῖα πλοῖα, διὰ νὰ τοὺς μετακομίσουν ἀσφαλεῖς καὶ σώους εἰς τὴν Ρούμελην.

Διὰ τὴν ἀπουσίαν τῆς Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας ἡ παροῦσα, μ' ὅλον ὅτι δὲν ἔχει τὰ χαρακτηριστικὰ ὡς ἐπίσημος, ἔχει ὅμως ὅλην τὴν δύναμιν ὡς τοιαύτη.

Τῇ 15 Ἰουλίου 1828, Ναύπλιον

I. A. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ο ΚΥΒΕΡΝΗΤΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸς τὸν Ἀρτιναύαρχον Κύριον Γ. Σαχτούρη.

Ἐλπίζω, ὅτι παρέλαβες ἤδη ἕως ὥρας τὰς ὁποίας ἀπὸ Ναυπλίου κατὰ τὰς 15 τοῦ τρέχοντος σὲ διεύθυνα ὁδηγίας.

Ἐπανέρχομαι μόνον τοῦτο εἰς τὴν ἰδίαν ὑπόθεσιν, διότι εἶναι μεγίστης προσοχῆς ἄξια.

Οἱ Ἀλβανοί, οἵτινες ἀπεσπάρσθησαν ἀπὸ τὸν Ἱμπραήμ Πασᾶ, περιτρέξαντες τὴν Πελοπόννησον εὗρον διὰ τῆς σπάθης των ἄσυχον εἰς τὸ φρούριον τῆς Πάτρας. Ἦσαν συνεννοημένοι μὲ τὴν ἐκεῖσε φρουράν, καὶ φονεύσαντες τὸν Πασᾶ τοῦ φρουρίου ἐκυρίευσαν αὐτό.

Μαθαίνομεν ὅτι ὁ Ἱμπραήμ Πασᾶς αὐτοπροσώπως διευθύνεται εἰς τὰς Πάτρας. Ἀμφιβάλλομεν, ἂν θὰ δυνηθῇ νὰ συμβιβασθῇ ἐκ νέου με τοὺς διαληφθέντας Ἀλβανούς, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος μᾶς φαίνεται δυσκολώτατον νὰ ἡμπορέσῃ νὰ τοὺς βιάσῃ, παρεκτός ἂν κατήντησαν εἰς ἐσχάτην ἀμηχανίαν δι' ἑλλειψιν τροφῶν. Διὰ τῆς ἀνω ῥηθείσης διαταγῆς τῶν 15 τοῦ τρέχοντος διατάχθης νὰ πλησιάσῃς εἰς τὸ φρούριον τῆς Πάτρας μὲ τὸ πλοῖόν σου, καὶ νὰ ἐμβῇς εἰς ἄμεσον ἀνταπόκρισιν μὲ τοὺς Ἀλβανούς διὰ νὰ πληροφορηθῇς τὴν θέσιν των καὶ τοὺς σκοποὺς των.

Εἶχες διαταχθῇ ὡσαύτως νὰ συγχωρήσῃς εἰς αὐτοὺς τὴν εἰσοδὸν μερικῶν τροφῶν καὶ νὰ τοὺς ὑποσχεθῇς τὰ ἀναγκαῖα πλοῖα διὰ τὴν εἰς Ῥούμελην διάβασιν των, ἐὰν ἐπὶ τούτοις σὲ ἐγγυηθῶσι, ὅτι θέλουν παραδώσει εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως τὸ ὅποῖον κατέχουν φρούριον. Σὲ ἐπαναλαμβάνω καὶ σήμερον τὴν ἰδίαν προσταγὴν, καὶ σὲ προτρέπω νὰ δεῖξῃς εἰς αὐτὴν τὴν περίστασιν ὅλην τὴν ὀξύνοϊαν, ὅλον τὸν ζῆλον καὶ ὅλην τὴν δραστηριότητα μὲ τὰ ὁποῖα διαστελλέσαι.

Οἱ τρεῖς Ναύαρχοι τῶν Συμμαχικῶν Δυνάμεων συνήλθον πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἰς Ζάκυνθον. Ἀπεφάσισαν ἐκ συμφώνου νὰ κάμουν διὰ μέσου τῶν διαπραγματεύσεων μίαν τελευταίαν δοκιμήν, διὰ νὰ ἐλευθερώσωσι τὰ φρούρια τῆς Μεσσηνίας ἀπὸ τὰ Αἰγυπτιακὰ στρατεύματα καὶ ἀπὸ τὸν Ἱμπραήμ Πασᾶ.

Ὁ ἀποκλεισμός θέλει ἐξακολουθήσῃ μὲ τὴν ἰδίαν αὐστηρότητα ὡς καὶ πρότερον. Ὁ Ναύαρχος Κύριος Κόδριγκτων μὲ πλοῖα τινὰ τοῦ στόλου του ἀπέρχεται αὐτοπροσώπως εἰς Ἀλεξάνδρειαν, διὰ νὰ παρακινήσῃ τὸν Μεχμέτ Ἀλὴν εἰς τὸ νὰ ἀποφασίσῃ τὴν ἐπάνοδον τοῦ υἱοῦ του καὶ τῶν στρατευμάτων του, καὶ ν' ἀποστείλῃ εἰς Νεόκαστρον τὰ ἀναγκαῖα πλοῖα καὶ τροφὰς διὰ νὰ ἐπιβιβάσῃ ἐκεῖθεν καὶ νὰ μεταβῶν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἐλν ἡ ἀποστολὴ αὕτη ἐνεργηθῇ, ὁ ἴδιος Ναύαρχ-

χος Κύριος Κόδριγκτων σκοπὸν ἔχει νὰ τοὺς συνοδεύσῃ ἕως εἰς Νεό-
καστρον.

Ἐν τούτοις ὁ Ναύαρχος κύριος Δεριγνύ ὑπῆγεν ἔμπροσθεν τοῦ Νεο-
καστροῦ ἢ Μοθώνης διὰ νὰ ὁμιλήσῃ μὲ τὸν Ἱμπραήμ. Πασᾶ καὶ νὰ
βεβαιωθῇ προηγουμένως διὰ τὴν πίστιν μὲ τὴν ὁποίαν οὗτος θέλει ὑπο-
κύψει εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀποφασισθέντος παρὰ τῶν Κυρίων Ναυάρ-
χων σχεδίου.

Εἶναι ὠφέλιμον νὰ πληροφορηθῇς ὅλα αὐτὰ τὰ περιστατικά, διὰ νὰ
δυννηθῇς νὰ βλέπῃς καὶ νὰ κρίνῃς καλῶς τὰ συμβαίνοντα καὶ μέλλον-
τα νὰ συμβῶσιν ἔμπροσθεν τῶν ὀφθαλμῶν σου.

Ἄν καὶ ἡ Γολέτα Ἀθηνᾶ ξεκινῆται σήμερον αὔριον μὲ τροφὰς καὶ
τινα χρήματα διὰ λογαρισμὸν τοῦ μισθοῦ τῶν ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν σου
πλοίων, σὲ πτέλλω ὅμως τὴν παροῦσαν μὲ μίαν Βελλοῦ, καὶ τοῦτο διὰ
νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τὸ νὰ μὲ πέμψῃς ἐν τάχει τὰς ὁποίας ἤθελες εἰς
καιρὸν νὰ μὲ ἀάμης ἀναφορὰς ἀπαντῶν εἰς τὰς ὁδηγίας τοῦ 15 Ἰου-
λίου καὶ εἰς τὰς παρούσας.

Συσκέπτομαι μετὰ τοῦ Φροντιστηρίου καὶ τῆς ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν
Ἐπιτροπῆς διὰ τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖ ἡ κατάστασις τῶν ὑπὸ
τὴν ὁδηγίαν σου πλοίων. Δύνασαι νὰ βεβαιώσῃς ἕνα ἕκαστον τῶν πλοιαρ-
χῶν, ὅτι τὰ περὶ τούτου θέλουν διατεθῇ εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἡμπορῶν
νὰ ἀνανεώνουν βαθμηδὸν τὰ πληρώματά των καὶ νὰ ἐπιδιορθώνουν τὰ
πλοῖά των.

Ἐν Πόρῳ τῇ 21 Ἰουνίου 1828.

Ὁ Κυβερνήτης

I. A. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ

(Τ. Σ].

Ὁ γραμματεὺς τῆς Ἐπικρατείας

Σ. ΤΡΙΚΟΥΝΗΣ.

Ἀριθ 375.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ο ΕΠΙ ΤΩΝ ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΓΡΑΜ. ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Πρὸς τὸν Ἀντιναύαρχον κ. Γ. Σαχτούρη

Εἰς Πόρον

Ἵνα δώσῃ ἡ Κυβέρνησις πρὸς ὑμᾶς, κύριε Ἀντιναύαρχε, νέον δεῖγ-
μα τῆς διαθεσεώς της, καὶ τὸ πόσον τιμᾷ τὰς ἀρετάς σας, τοὺς ὑπὲρ
πατρίδος ἀγῶνάς σας, καὶ τὸν ζῆλον δι' ὅποιαν ὑπηρεσίαν σᾶς ἐνεπι-
στεύθη, μὲ διέταξε νὰ σᾶς προσκαλέσω νὰ προβάλῃται ἕνα τῶν υἱῶν
σας, ἵνα εἰσαχθῇ εἰς τοὺς ἀξιωματικούς τοῦ ἐθνικοῦ στόλου.

Εἰς σημαντικὰς περιστάσεις τὸ ὄνομά σας διέπρεφεν εἰς τὸν ἐθνι-
κὸν στόλον, καὶ τὸ ὄνομά σας εἶνε δίκαιον νὰ διαγωνισθῇ, καὶ αὐτὸ
διαδοχικῶς νὰ μεταβαίνει ἀπὸ τὸν πατέρα εἰς τὸν υἱόν, καὶ ἀπὸ αὐ-

τὸν εἰς τὸν μετ' αὐτόν· τρόπος, κατὰ τὸν ὅποιον εἰμί εὐελπὶς, ὅτι ἡ ἀρετὴ θέλει διαδίδεται ἀπὸ γενεᾶν εἰς γενεᾶν εἰς τὸν ἐθνικὸν στόλον, ὅταν οἱ υἱοὶ τῶν ἐναρέτων διαδέχωνται τὴν ὑπόληψιν τῶν πατέρων των.

Τοιαῦτα φρονήματα τῆς Κυβερνήσεως μὲ εἰλικρινῆ εὐχαρίστησιν κοινοποιῶ εἰς ἡμᾶς, καὶ εἰμί βέβαιος ὅτι μὲ τὸ αὐτὸ αἶσθημα θέλετε δεχθῇ τὴν πρόσκλησιν ταύτην.

Διευθυνόμενα τὰ πράγματα κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης θέλει εἶναι πάντοτε ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ἁγίου Θεοῦ

Ἐν Ναυπλίῳ τῇ 28 Ἰουνίου 1850.

(Τ. Σ.)

Α. ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ ΚΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

	Σώμ.		Σώμ.
Ἀθηνῶν			
Ἰπουργεῖον Ναυτικῶν		Νικόλ. Ἀνδρόνικος	1
Γεώργ. Ν. Πιτιῶς	2	Παναγ. Ἀγριανίτης	1
Ἀπόστ. Γ. Πεικίλλ	1	Νικόλ. Σιμόπουλος	1
Μ. Ἀρνιώτης βιβλιοδέτης	1	Γεωρ. Τραντάλης	1
Δ. Μιχαήλ	1		
Ἰ. Σταφέτας	1	Ὑδρας	
Γεώρ. Μίνως		Ὁ Ἀῆμος Ὑδρας	50
Σουρμελῆς καὶ Φίλων	2	Νικόλ. Δ. Κριεζῆς	1
Ἀθ. Πάλλης	1	Ἰωάννης Ν. Βότσης	1
Γεωρ. Β. Ἀστακίας	1	Πέτρος Π. Βομπίλας	3
Γ. Κόλμαν	1	Γεώργ. Ἰ. Γκουμούλας	1
Βλ. Βαρσαρῆγος	1	Παντελῆς Ἀ. Βέτιμης	1
Π. Θανόπουλος	1	Παναγιώτης Μανὸς	1
Παρ. Δεώνης	1	Ἀντῶν. Μιχαλαρέας	1
Β. Λαζάνης	1	Κοσμάς Θεριακόπουλος	1
		Νικόλ. Δ. Βότσης	1
		Ἰωάννης Δουζίνας	1
Πειραιῶς		Γκίκας Π. Φαντόπουλος	1
Ἰωάννης Χέλμης	1	Νικόλαος Μαδαρῶς	1
Ἀνάργυρος Καλαφάτης	1	Μαρῖνος Ξανθὸς ἱατρός	1
Ἰάκ. Παζινῶς	1	Λεωνίδας Σταυράκης	1
Ν. Γ. Μποσλῆς ὑπολοχ.	1	Γεώρ. Φωτῆας	1
Ν. Ἀποστόλης	1	Ἰωάννης Δ. Σαχτούρης	1
Γεωρ. Λαῖνος	1	Δημήτριος Πάρκιδας	2
Θεμιστ. Παππαδάτος	1	Πάμφιλος Παππαδόπουλος (ἱερομ.)	1
Γ. Μιχαήλ	1	Δημήτριος Καλογιάννης	1
Νικ. Στωϊκίδης	1	Γ. Καρπαλέτος τελώνης Ὑδρας	1
Ἐλευθ. Χ. Ἀλεξάνδρου	1	Ἰω. Γ. Καλογιάννης	1
Εὐάγγελ. Μπιχτάρης	1	Δαμιανὸς Κ. Δαμιανοῦ	1
Κυριάκος Χ. Παζινῶς	1	Πανάγος Ν. Βλαχόπουλος	1
Ν. Γ. Παντελέσκος	1	Ἀντώνιος Ν. Κλόκας	1
Π. Σ. Δεμπέσης	1	Γεώργιος Γκίκας	1
Γεώρ. Σταματούπουλος	1	Ἀντώνιος Α. Πανάγος	1
Γεώρ. Κράκαρης	1	Α. Δ. Πανάγος	1
Ἀχιλ. Κονταράτος	1	Νικόλαος Βρέττας	1
Πέτρος Καίρης	1	Νικόλαος Κουλούρας	1
Γεώρ. Ἀντωνάκης	1	Ἀρχιμ. Μωϋσῆς Κοκαλιάρης	1
Κ. Ἰ. Σουσάνας	1	Ἀθανάσιος Ἱερομ. Λαυριώτης	1
Κωνσταν. Βούλγαρης	1	Παντελῆς Δ. Μπρόσχος	1
Χρ. Πατωδάνης	1	Ἀντώνιος Δ. Λιχνῶς	1
		Δημήτριος Α. Παλεχῶς	1

	Σώμ.		Σώμ.
Γεώρ. Κ. Σκαρμπούνης	1	Κωνστ. Δ. Αἰῆκος	1
Κ. Δρίδας ἀξιωματικός	1	Βασίλ. Μαλοκίνης	1
Ἀντώνιος Α. Τσαμαδός	1	Εὐστάθιος Κουτσοδόντης	1
Ἰωάννης Τέτσης ἱατρός	1	Ἰωάννης Α. Πινότσης	1
Δημ. Ν. Φαμελιάρης	1	Γ. Ἰ. Σπαχῆς	1
Φραντζέσκος Ι. Σαρκύτης	1	Ἀ. Ν. Βουρέκας	1
Ἀντώνιος Α. Νέγκας	1	Σ. Κοντογιάννης	1
Δημήτριος Α. Δεκάκης	1	Γ. Κατσιογιάννης	1
Ἡρακλῆς Χ. Λεονάρδος	1	Δ. Ἀδάμ	1
Σταμάτιος Ἰ. Καλογιάννης	1	Α. Μουζακίτης	1
Ἀντώνιος Τσίπης	1	Εὐθ. Εὐσταθίου	1
Μονὴ Προφήτου Ἡλιοῦ	1	Ε. Καλογρίδης	1
Δαμιανὸς Καλιγκούνης Ἱερομ	1	Ἰωάν. Ζερβός	1
Ἀναστάσιος Ὀρλώφ	1	Χρήστος Δραπανιώτης	1
Ἀναστάς. Γ. Ἀναστασάκης	1	Χαρίλαος Ζαίμης	1
Βάθης Γ. Γεώρτζος	1	Γεωρ. Λαγουδάκης	1
Π. Καρίντζης κάτοικος Ἀθηνῶν	1	Πέτρος Μαυροειδής	1
Γεώργιος Στ. Τσιγκάρης	1	Ἀρτ. Ἀρτεμίου	1
Ἀναστ. Ν. Οἰκονόμος (Δήμαρχος)	2	Ἀγγελ. Α. Κομνᾶς	1
Γ. Κ.	1	Γ. Παρασκευόπουλος	1
Ἰωάννης Φιλίππου	1	Σταυρινοῦ	1
Ἀντώνιος Καλογήρου	1	Ἰωσήφ Ῥάππας	1

Σπετσῶν

Δ. Γουδῆς	10	Ῥαφτῆλ	1
Δῆμος Σπετσῶν	5	Ἰωάν. Ζεντέλης	1
Ἀ. Κυριακός	2	Νικόλ. Ἰ. Βεγέκος	1

Πόρου

Μ. Κουτσοῦκος	2	Ἰωσήφ Ῥάππας	1
Νικόλ. Κατσούλης	1	Ἀντών. Κ. Κεραμιδᾶς	1
Ἀ. Χατζημελέτης	1	Ἀλέξανδρος Καπακλῆς	1
Σ. Π. Ἀγγελῆς ἀνθυπ.	1	Κωνστ. Π. Κωνσταντίνου	1
Χαρ. Κ. Ἀρβανίτης ἀνθυπ.	1	Ῥαφτῆλ	1
Ν. Σ Βῶκος	1	Ἰωάν. Ζεντέλης	1
Δ. Ἀ. Ξανάκης ἀνθυπ.	1	Νικόλ. Ἰ. Βεγέκος	1
Ἰ. Ν. Ἀσπρογέρακας	1	Νικόλ. Α. Γκοτζογιάννης	1
Κ. Καπαντάμης	1	Νικόλ. Δ. Βότσης	1
Δ. Σίδερης	1	Γεώργ. Δ. Ἀστέρης	1
Δ. Βερβῆς	1	Ἰωάννης Ἀ. Μοναχός	1
Χρηστ. Δ. Βακάλης	1		
Ἰωάν. Ἀναργ. Μαρίνου	1		
Γεώρ. Ν. Κουλούρας	1		
Δημήτριος Ἡ. Ἀντωνίου	1		
Γ. Ν. Καρπέτης	1		
Κωνστ. Π. Δρουδός	1		
Δέδες Δέδες	1		
Θ. Π. Πρωτόπαππας	1		
Γεώργ. Ἀ. Πιτσᾶς	1		
Γεώρ. Δημητρίδης	1		

Σύρου

Δ Θεοδωρόπουλος	2
Ν. Α. Κοσμᾶς	2
Π. Φουστάνος	1
Καρέλας	1
Ἀλέξ. Π. Μάσχας	1
Μιχαήλ Δέστος	1
Γ. Μπουκλάκος	1
Ἐ. Ἐλευθερόπουλος	1
Πέτρος Δημητρίου	1
Π. Τζανέτος	1
Ἰ. Κουμέλης	1
Π. Α. Σάλτας	1
Ἐμμ. Ἀνδρουλῆς	1
Κ. Τσιροπινᾶς	2
Ἀ. Ναύτης	1
Δ. Ἀχπενᾶς	1
Κ. Δελαγραμμάτικας	1

	Σώμ.		Σώμ.
Γεώργ. Μπένσης	1	Νικ. Καλλίνικος	1
Τιμολέων Ἀμπελάς	1	Ἐ. Ζαχαρόπουλος	1
Δ. Παππανικόλας	1	Σωτ. Ἰ. Βασιλείου	1
Σ. Σανσών	1	Θεόδωρ. Παππαγεωργόπουλος	1
Σ. Γαλιάτζας	1	Ἰ. Ζώρας	1
Σ. Πετράλης	1	Θεόδωρ. Καλάρης	1
Γ. Τορίνης	1	Κ. Δ. Χατζόπουλος	1
Ἀντών. Βοῖος	3	Πέτρ. Α. Κοσκορόπουλος	2
Διον. Παραμυθιώτης	1	Ντέκας Δ. Πασχαλίδης	1
Μ. Δενδρινός	1	Ἰωάν. Ἀλπίνης	1
Ἀντών. Κωνσταντίνος	1	Νικόλ. Σανελλίδης	1
Καλῆς	1	Ἰωάν. Κεχαγιᾶς	2
Στελ. Ραδίτζας	1	Ἑλληνική Ἀγροπολίς	3
Ἰωάν. Γκέλης	1	Α. Μαυρογορδάτος	1

Κερκύρας

Γ. Ἀνδρικόπουλος	1	Κωνστ. Βούλγαρης	1
Ἰω. Παππαμανώλης	1	Μιχαήλ Θεοτόκης	1
Κ. Κωντούδης	1	Λεωνίδ. Βλάχος	1
Γ. Ἀλμπουνιώτης	1	Νικόδ. Ζαβιτζιάνος	1
Ἀλεξ. Μπόικος	1	Ἀντών. Καποδίστριας	1
Δ. Συρμακέλης	1	Ἀ. ἔξ. Μαζούκης	1
Ἰάκωβος Γαβαλάς	1	Νικ. Δοπρέσιος	1
Ἰω. Τοπάλης	1	Σ. Βαλδεσσάκος	1
Στ. Μικρούλαχης	1	Μιλτιάδ. Καπότταρης	1
Ἀλ. Μαυρογιάννης	1	Βασίλ. Μπροῦσχος	1
Β. Μ. Μπατίνος	1	Θεόδ. Λιμπρίτης	1
Στελ. Βεντούρα	1	Μαρίς Φωκᾶς	1
Στέφ. Ρώσης	1	Σ. Ἀντωναρόπουλος	1
Σπ. Παππαγεωργίου	1		
Ἰω. Παραμυθιώτης	1		
Δημ. Κόλλας	1		
Γεράς. Ἀσπιώτης	1	Γ. Δράκος	1
Ἀλκίνοος Ζερβός	1	Διον. Δ. Βολτέρρας	1
Στέφ. Ἐλευθερίου	1	Ζήσιμος Δ. Ξένος	1
Ἀνδ. Κατωμέρης	1	Λαυρέντιος Μερκάτης	1
Ξεν. Κ. Κότλης	1	Διονύσιος Μπάφας	1
Χαρ. Κεραλάς	1	Χαρίλαος Μουντζουρίδης	1
Ἰωσήφ Τζάρλτων	1	Βοράκης	1
Ὁδ. Κουτζουβέλης	1	Γ. Γρηγοράτος	1
Πλ. Βλάχιος	1	Δ. Γ. Μπόρας	1
Ἀρ. Κοκκοτῆς	1	Γεωρ. Μελισσινός	1
Θ. Ἀνδρώνης	1	Δ. Παππαδόπουλος	1
Ν. Μπάκας	1	Οἰκονόμου	1
Σπ. Γεμπονέρας	1	Πέτρ. Αὐγερινός Δήμαρ. Πύργου	3
Κ. Κοσκινᾶς	1	Γ. Γ. Νικοχάβουρας	1
Σπ. Ἀ. Βουλισμάς	1	Δημ. Γ. Ρώσης	1
Β. Αργυρός	1	Νικόλ. Μαπέος	1
Ν. Χρυσοβιτιζιάνος	1	Νικόλ. Μεσσαλάς	1
Ἰω. Μ. Χρυσοβιτιζιάνος	1	Σπυρ. Καραμαλίκης	1
Φρ. Νεράντζης	1	Παναγ. Ν. Καραμαλίκης	1

Ζακύνθου

	Σώμ.		Σώμ.
Φραντζέσκος 'Α: Ρεβίδης.....	3	Δ. Τραμουντάνας	1
Παῦλος Καρβελλᾶς.....	1	Κωνστ. Πλανήτερος.....	1

ΣΗΜ. Ὅνόματά τινα τῶν κ. κ. συνδρομητῶν, ὅσα δὲν ἦσαν εὐκρινῶς γε-
γραμμένα, παρελείφθησαν, ὡς καὶ ὧν τὰς ἀγγελίας δὲν ἐλάβομεν εἰσέτι, παρ'
ὧν αἰτοῦμεν συγγνώμην.

ΤΑ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑ ΤΩΝ ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ

Σελ.	11	στίχος 27	ἀντὶ	Μαρκαρέντζα,	ἀνάγνωθι	μαρνερέντζα
»	14	»	36	»	Λαλαχός	» Λαλεχός
»	16	»	6	»	μαρτάρι	» μορτάρι
»	27	»	25	»	10	» 6
»	32	»	22	»	πρόσθεσ Ἄριθ. 7	
»	57	»	2	»	Μαντρούτζης	» Μαντροζος
»	69	»	11	»	μέσον	» μέρος
»	75	»	19	»	λίρα	» λέρα
»	76	»	28	»	τήν	» τὰς
»	102	»	13	»	τόρα	» τίρα
»	107	»	8	»	Ἑρμιομάλου	» Ἑρμιομήλου
»	108	»	21	»	Διμαρᾶς	» Δημαμᾶς
»	112	»	22	»	Παταπᾶ	» Ματαπᾶ
»	176	»	1	»	Ἀρχιναυάρχου	» Ἀντιναυάρχο
»	209	»	41	»	Τζέτ	» Τζούπη
»	242	»	13	»	Κουταχῆ	» Κιουταχῆ
»	256	»	18	»	βίνν	» βίαν

